

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

#1

**Library
of
Auburn Theological
Seminary**

Auburn, New York

Deposited in library of
~~Union Theol. Seminary, New York~~
by Auburn Seminary Library

Date.....

Library - Auburn
Theol. Sem.

it

ԻՆՃԻԼ

ԲՈՏԻԷ ՍԷ ԻՍԵ ԷԼ ՄԷՍԻՆԷ

ՆԵՎԸՍԱՆՏԸՆ

ՊԸ ՏԷՍԹԷ ՄԱՏԹԷՈՍ ՄԱՐԿՈՍ

ԼՈՒԿԱՍ ՈՒ ԿԱՆՆԱ

Bible. N.T. Kurdish-Kurmanji
...

at Constantinople
ԼԸ ԸՄԹԱՄԴԱԽԼՏԱ

ԳԱՅՕԼ

1857

by
Kurdish ~~Text~~ *Text* in the
Armenian Character.

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԵՎԱԼԸ

ՄԵՏԹԻՍ

ՄԻՐ 4

- 1 Բըթէպէ մէվլուտէ Իսա էԼ Մէսիհէ է,
- 2 գուռէ Իպրահիմ գուռէ Տաւլուտ: Իպրահիմ
զա Իսահագէ. Իսահագ զա Եագուպէ. Եա-
- 3 գուպ զա Ղուտայէ ու պրէյէդ ուի. Ղու-
տա զա Ֆարիզ ու Օարախ՝ ժը Թամարէ.
Ֆարիզ զա Էղըունէ, Էղըուն զա Էրամէ.
- 4 Էրամ զա Էմինպտապէ. Էմինպտապ զա՝ Եաս-
- 5 րունէ. Եասրուն զա Սալմունէ. Սալմուն ժը
Բտապէ զա Պաաղէ. Պաաղ զա Էվլիթէ
ժը Բաուէ. Էվլիթ զա Եսսէյէ. Ես-
- 6 սէ զա Տաւլուտ փատիշահէ. Տաւլուտ փա-
տիշահ զա Սիւէյմանէ ժը ժընա Ուրիայէ.
- 7 ու Սիւէյման զա Բահպաամէ. Բահպաամ
- 8 զա Էպիայէ. Էպիա զա Էսայէ. Էսա
զա Եուշաֆաթէ. Եուշաֆաթ զա Եուրամէ.
- 9 Եուրամ զա Ուզիաէ. Ուզիա զա Եուվա-
- սամէ. Եուվասամ զա Էխաղէ. Էխաղ զա
- 10 Հազգիայէ. Հազգիա զա Մանասայէ.
Մանասա զա Էմօնէ. Էմօն զա Եուպայէ,

- 11 Եւուա զա Եուխանիայէ ու պրէյէդ ուի լը
 ռիթա եէսիրիթիյէ Պապիլօնէ:
- 12 Ու լը բաշէ եէսիրիթիյէ Պապիլօնէ, Եու-
 խանիա զա Սալսալիէլէ. Սալսալիէլ զա
- 13 Ջուրապապէլէ. Ջուրապապէլ զա Լպի-
 ուտէ, Լպիուտ զա Ելիագիմէ. Ե-
- 14 լիագիմ զա Լզուրէ. Լզուր զա Սատուգէ.
 Սատուգ զա Լխինէ. Լխին զա Ելիուլթէ.
- 15 Ելիուլթ զա Ելիազարէ. Ելիազար զա Սա-
 16 թանէ. Սաթան զա Եագուպէ. Եագուպ զա
 Եուսիֆ մէրէ Սէյրէմէ. քօ ժը աւ Սէյրէ-
- 17 մէ Սէսի՛՛՛ Տաթը կօթան Իսա զա. Եւուա
 Տէմի սիլսիլէյան ժը Իպրահիմէ Տաթա Տա-
 վուտէ չարտա՛՛՛ սիլսիլէ. ու ժը Տավուտէ Տա-
 թա եէսիրիթիյէ Պապիլօնէ՝ չարտա՛՛՛ սիլ-
 սիլէ. ու ժը եէսիրիթիյէ Պապիլօնէ Տաթա
 լը Սէսի՛՛՛ չարտա՛՛՛ սիլսիլէյէ:
- 18 Ու մէվուտէ Իսա էլ Սէսի՛՛՛ աճվա
 պու, տիյա ուի Սէյրէմ՝ պը Եուսիֆուա
 նշան պու. Տէժա լը պա Տէվու տու նա
- 19 Տաթ՝ ժը Բու՛՛՛ էլ գուտսէ ավըս մա: Ու
 Եուսիֆ մէրէ ուի մէուուվ քի սատըգ պունէ,
 ու նա տը խօստը պու քօ այպէ ուի պէյան
 պը քը, ֆէքըրի քօ պէ տէնկ ու տունն աուի
- 20 պէրտէ: Ու քինկա քօ աւ դըշդէ Տան տը ֆէ-
 քըրր պու, զա՛՛՛ մէլէքէ Խօտէ լը խալտա ժէ-
 աա խույայի պու, ու կօ. Լ՛յ Եուսիֆ գուռէ
 Տաթիւտ՝ մէ Թըուս ժը խօռա կըրթընէ ժընա

- Խօ Մէյրէմէ, չքմա քօ լը Տընտուրէ ուիտա
21. Տաթըր զա ժը Լ'ուհ էլ գուտանէյէ, Ու աւ գուտ
տէ պը զը, քօ նապէ ուի Խաա տէյնի. չքմա քօ
աւ գապմէ Խօ տէ ժը կիւնէյէգ Խօ Խալաա
պը.բը :
- 22 Լ'ս Տէմի գշգան պուհ, քօ Թէ.բաիւ պըպը
ժը Լ'ապպ Տաթըր կօթան, պը տէսմէ Լ'չայա
- 23 փէյլէմպէրէ. Ս'ահա գիպ տէ սաթա պըպը ու
գուտ տէ պըպը, ու նապէ ուի Լ'մանուէ պէ
տէյնի, քօ Թէրճիւմէ պըպը Լ'աւհ պը մէ-
ռայէ կօթընէ :
- 24 Լ'ուա Լ'ուաիթ կապքօ ժը Խապէ ուա պու'
չապան քօ մէլէ.բէ Խօտէ ժէաա էմը քքքը պու'
- 25 քքը. ու ժընա Խօ կըթ. Տաթմա առի նէ աը
զանը պու Տաթմա քօ գաւտէ Խօ տալույն զա,
ու նապէ ուի Խաա տանի :

ԱՅԻ 2

- 1 Ու քինկա Խաա զա լը ոլաթէ Լ'էհտ-
տիան լը նապա Պէյթլէհէմ լը ոջա Զէ-
- 2 քօտիս փատիշահէ, Ս'ահա Լ'խման ժը ու
հալաթէ Տաթըն լը Գութսուշէրիֆէ. ու կօն.
Լ'ը քույէ աւ' քօ ժը Լ'էհտաաանուա փատիշահ
զա: չքմա քօ էմ լաթէրէ ուի լը ու հալաթէ
- 3 տին, ու Տաթըն ժէաա տէճտէ պը.բըն: Ու
քինկա Զէքափիս փատիշահ պըհաա հաբրտի
ու Տէմի Գուտսուշէրիֆ բէաա :

- 4 Ու պրծրվանտընէ հէմի պաշ իմաման ու
խօնրտանէ միլէթէ փրա քրո ժը ուան՝ երբը
- 5 Սէսիհ լը քօ աւէ տէ պըզը: Ուան ժի կօն ժէ-
ռա՝. լը նաւ Պէյթլէհէմէ Եհհուտիան. չը-
մա քօ վահա նըվըսանտիյէ պը տէսթէ փէյ-
- 6 Ղէմպէր: Ու գու Պէյթլէհէմ՝ լը ոլաթէ
Ղուտա. լը նաւ րուսըբիյէ Ղուտա գա բը-
ջուկ նընի. ժը դա ժըմըռա րուսուբիբի տէ ու-
- 7 պըքօ օմէթէ մըն Իսրայիլ պը չէրինէ: Ուէ
չաղէ Հէրօտիս պը տըզիգա Բիման կազի քրո,
ու գանձ սահիթիյէ քրո ժը ուան ոթթէ խու-
- 8 յայընէ ըսթէր: Ու ուան լը Պէյթլէհէմէ պը
չիյանտընէ կօ. Հառըն սահիյէ պը զանըն ժը
պօյէ ուի գուռըք. ու քինկա պըպինըն ժը մը-
ռա խապէր պըքըն քօ էթի պէմ ժէռա սէձ-
- 9 տէ պըքըմ: Ու քինկա ուան ժը փատիշահէ
աւ գըշդ պըհիստըն՝ չուն, վահա աւ ըսթէր
քօ լը ու հալաթէ տին լը պէր ուան չու, հա-
թա քօ հաթ սէքընի լը սէր ուի ճիյէ քօ գու-
- 10 ոըք պու: Վինկա քօ տին ըսթէր պը փրո
- 11 մէզին շազ պունէ շազ պուն: Ու քինկա քօ
քէթըն լը մալ, տին գուռըք պը տիյէ խօ
Սէյրէմէ թէվ, ու քէթըն սէձտէ քըրըն ժէ-
ռա, ու խազնէյէթ խօ պը վէքըրանտընէ
պախշիշան տանը ժէռա. զէռ, ու քինլըկ ու
- 12 միւր: Ու լը խավէտա պը իզն սէնտընէ, քօ
ճաքըր ժի նէ չըն լըպա Հէրօտիս, ժը պաշ-
գա ռէվա չուն լը ոլաթէ խօ:

- 13 Վրինկա քօ աւ չուն ժը ուէ, վահա լը խավէ-
տա Սէլէքէ Խօտէ խոյա ժը Եռսիֆոա, ու
կօ. Ուապը, պըկըր գուռըք ու տիյէ ուի՝ ու
պը ուէվ լը Սըսըռէ, ու լը ուէ պըսէքընը հա-
թա էզ ժը դառա պը պէժըմ. չըմա քօ Հէրօ-
- 14 տիս վունտաքըրըն տը խովազը գուռըք: Եւ
ժի ուապու կըրթ գուռըք ու տիյէ ուի լը շէ-
- 15 վէտա, ու չու լը Սըսըռէ, ու հաթա քօ Հէ-
րօտիս մըր լը ուէ պու, քօ թէմամ պըպը ժը
Խօտէ հաթը կօթան պը տէսթէ փէյղէմպէր,
քօ տը պէժը, Ժը Սըսըռէ էզէ գուռէ խօ
կազըքըմ:
- 16 Ուէ չաղէ քինկա քօ տի Հէրօտիս՝ քօ հա-
թը խափանտըն ժը Ելիման, փըռ սուհաթ, ու
շիյանտ գըր քըր լը Պէյթլէհէմէ ու տօռա
ուիտա պուն հէմի գուռէդ բըչուգան ժը առ
սալան ժէր, լը կօրա ուէ չաղէ քօ ժը Ելիման
- 17 ֆէհմ քըր: Ուէ չաղէ թէմամ պու պը տէս-
թէ Խրիմիա փէյղէմպէրէ հաթը կօթան,
- 18 քօ տէժը. Ժը Ուամա սառնտ քի հաթա պը-
հէստըն, շին, կըրըն ու շինքի մէղըն, Ուա-
հէլ տը կըրիա գուռէդ խօ, ու նէ տըխօտ լը
տըլէ խօ փըռա պըքը. չըմա քօ Թուննապուն:
- 19 Ու քինկա քօ Հէրօտիս մըր՝ վահա մէլէքէ
Խօտէ լը խավէտա լը Սըսըռ խոյա ժը Եռ-
- 20 սիֆոա, ու կօ, Ուապը, պըկըր գուռըք ու տի-
յէդ ուի՝ ու հառը լը ոլաթէ Խսրայիլ, չըմա քօ
- 21 մըրըն, աւ քօ ճանէ գուռըք տը խօստըն: Եւ

- Ժի. ռապու գուռը.ք ու տիյէ ուի կըրթ՝ ու հաթ
 22 լը ոլաթէ Իսրայիլ : Ու քինկա քօ պըհիստ Լը-
 քէղայոս փատիշահիթիյէ քըը լըսէր ոլաթէ
 Լէհոտիան լը ճիյէ պապէ խօ Հէրօտիօ, լը ուէ
 չունէ թըռսիա, ու լը խապէտա իզն պըսէն-
 23 տընէ լը ալիյէ Պէլիլէ չու : Ու հաթ լը ուի
 պաթէրէ սէքընի քօ Վասրաթ դէ կօթան,
 քօ խապէրէ փէյղէմպերան թէմնամ պըպը,
 էրքը Ժէռա Վասրանի տէ կապի պըքըն :

ՍԻՐ 3

- 1 Լը ոթյան Հաննայէ Թահվիլէի հաթ լը
 նապ չօլէ Լէհոտիսթան վաղ քըրընէ՝ ու
 2 կօթընէ . Խօպա պը քըն չըմա քօ, փատիշա-
 3 հիթիյէ աղիւմնան նէղիք է : Չըմա քօ ուիա
 աւ է, քի Ժը պօյէ ուի պը տէսթէ Իշայա փէյ-
 ղէմպեր հաթը կօթըն . Վօ որդէԺը, տէն-
 կըք՝ քը լը նապ չօլէ կազի տըքա, ռասթ
 պը քըն ուշյա Խօտէ՝ ու տօղըի պըքըն արտէ
 4 չունտընէ ուի : Ու ճըլէ Հաննա պու՝ մոյէ
 տէվէ, ու նապա ուիտա բըշդէ գայիշ, ու դա-
 անէ ուի գուռը ու հընկըֆէ չօլէ պու :
 5 Ուէ չաղէ Վութսուշերիֆ ու կըշք Լէհո-
 տիսթան ու հէմի ալիյէ Եորդան Ժէռա տը
 6 չօ պուէն, Թահֆիլ տը պուէն Ժէ լը նապ չալէ
 Եորդան, ու կիւնէյէդ խօ իգրար տըքըրը
 7 պուէն : Ու քինկա քօ աի Ժը Սատուգիյան ու

- Ժը Պարիսիան փրոածն հաթ լը Թահֆիլիյէ
 ուի, Կօ ժը ուանուա . Եւ ոլէտէ Կօուր մահուան
 քի՞ ժը ոռա նիշանտա՝ աւ զազէպ քօ տէ պէ
 8 Ժէ պը ուավըն : Եւ վա ժը Թօպաուա լայըգ եէ-
 9 միշ պինըն : Ու տիւշիւմիշ մա պըն հուն լընավ
 խօտա պէժընէ, էրբը պավէ մէ Իպրահիմ
 հէյէ, ժը ոռա տը պէմ, էրբը Եւստ ար
 քարը ժը գավըրէ հան ոլէտէ Իպրահիմ տէր
 10 խինէ : Էնի անվա պըվըր լըպա գուրմէ տա-
 րան դէ տադինըն . հէմի տար քը եէմիշէ գանձ
 նայնը, դէ պըռանտըն ու դէ ավէդըն լը ա-
 11 կըր : Եւ զ զ Թահֆիլ տըքըմ պը ավ ժը պոյէ
 Թօպա . համա լը բէյ մը հաթոդ ժը մըն Թա-
 գաթիլիյէ, ու էզ սօլէ ուի կառանտընէ նա
 հէժըմ, աւէ զ տէ Թահֆիլ պըքը պը Բուհ էլ
 12 գուտս ու պը ալըր : Բը մալէպէ ուի լը տէսթ-
 տայէ, ու պէտէրէ խօ աւէ տէ փագըժ պը-
 քա, ու կէնըմ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվի-
 նէ, ու գա՝ պը պէ պուհարթըն ալըրէ տէ պը
 շավութինէ :
 13 Ուէ չաղէ Իսա ժը Ղէլիլէ հաթ լը Յոր-
 դանէ ժը Էաննաուա . քը Ժէ Թահֆիլ պը-
 14 պը : Ու Էաննա պէր նէ տա ուի՝ ու Կօ, Ժը
 մըռա լազիմ է քօ ժը դա Թահֆիլ պը պըմ :
 15 ու դու ժը մըռա՞ դէյ . Իսա ճէվապ տա ու
 Կօ ժէուա . Պէր տէ անվա, չըմա քօ ժը մէ-
 դա վահա ճայիզ է՝ էրբը հէմի սատագաթան
 16 Թէքմէլ պը քըն . ու բաշէ պէրտա աուի : Ու

Վինկաքօ Խաթ թահաֆիլ պու, զուվա ժը
 ավէ տէր հաթ, ու վահա ազիւմանան ժէ-
 ուս վէպուէն, ու տի Ռուհէ Լլահ ոգա գա-
 վօք տը հաթը ժէր ու տը հաթը լը սէր ուի:
 17 Ու վահա ժը ազիւմանան տէնէ քի հաթ քօ
 տը կօ. Լլ է Գուռէ մըն տալալի քը ժէ հաթ
 տըքըմ:

ՍԵՐ 4

- 1 Ուէ չաղէ Խաթ ժը Ռուհէ էլ գուտսէ հա-
 թը պըրըն լը չօլէ ժը պօյէ ճէուրպան-
- 2 տընէ: Ու չըլ ոօ ու չըլ շէվ բաշէ ոօճի
- 3 կըրթընէ՝ պըրչի պու: Ու ճէուրպանտող հաթ
 կօ ժէուս. Լլքըր դու Գուռէ Խօտէյի պը
- 4 պէժը քը աւ գէվըան նան պը պըն: Լլ
 ճէվապ տա ու կօ. Նըվասանտիէ, Նա քի
 պը նան թէնէ մէուով տը ժի, լէ պը աւ հէմի
 խապէրան քօ ժը տէվէ Խօտէ տէր դէ:
- 5 Ուէ չաղէ Ը Էյթան կըրթ պըր ուի լը պա-
 ժէրէ թզիզ, ու սէքինանտը ուի լը սէր գու-
- 6 պէյէ տաճար, ու կօ. Լլքըր դու Գուռէ Խօ-
 տէյի՝ դու խօ ժը վըր պավէժ լը խովարիյէ. չը-
 մաքօ նըվասանտիյէ, էրքըր ժը մէլէքէ խօուս էմր
 քըրիյէ ժը պօյէ դա, ու դա լը սէր տէսթ պը
 կըրըն. քը ժըպըն լընկա խօ լը գէվըր նա խի:
- 7 Խաթ տիսա կօ ժէուս. Նըվասանտիյէ, Լլքըր
 Խօտէ ու Լլահէ խօ նա ճէուրպինի:

- 8 Շէյթան տեսա կըրթ ուի ու պըր լը ջէյէփի
փըռ պըլընտ : ու նշան տա ժէռա հէմի փա-
- 9 տիշահիթիյէ տընէ ու իզզէթէ ուան . Ու կօ
ժէռա , Լ՛վան հէմի ժը դառա տըտըմ , էր-
- 10 քը պը գապի ժըմոա սէճտէ պըքի : Ուէ չաղէ
Խսա կօ ժէռա : Իէյ մը հառա եա Շէյթան ,
չըմա քօ նըվըսանտիյէ , ժը Խօտէ ու Լ՛լահէ
խօռա սէճտէ պըքի , ու թէնէ ժէռա թափմիշ
- 11 պըպի : Ուէ չաղէ Շէյթան պերտա ուի , ու մէլէ-
քէ Խօտէ հաթըն ու ժէռա խըզմէթ տը քըրըն :
- 12 Ու քինկա քօ Խսա պըհիտ էրքը Հաննա
- 13 հաթը կըրթըն , ոապու չու Շէյլիէ : Ու պը
պերտանէ Լ՛ազարէթ , հաթը սաքին պու լը
կափառնայումէ , լը պա դանըզէ պահր , լը
նավ սինսուէ Օ՛աբուլօն ու Լ՛էփիթալիմ :
- 14 Վը թէմամ պըպը պը տէսթէ Իշայա փէյ-
- 15 դէմպեր հաթը կօթան աւ խապեր . Ոլաթէ
Օ՛աբուլօն ու ոլաթէ Լ՛էփիթալիմ : պը ու-
յա պահր , լը ուի ալիյէ Յորդան , Շէյլիէ
- 16 քէֆարան , Լ՛ը թարիտա ոօնըշտօղ ճէմաթ
մէզըն ոօհնի տի , ու ոօհնի տա լը սէր
ուան՝ աւ քի լը ոլաթէ մըրըն , ու լը սիտա տը
- 17 ոօնըշտի պուն : ժը ուէ վը բէվա Խսա տէսթ
քըր վազ քըրընէ ու կօթընէ , լ՛օպա պըքըն .
չըմա քօ փատիշահիթիյէ ազիւմանան նէզ է :
- 18 Վինկա քօ Խսա լը պա պահրէ Շէյլիիան
տը կառիա . տի հէր տու պրէան , Շըմհուն
քը տը հաթը կօթան փէթրօս , ու պրէյէդ ուի

- Լ'նդդիաս, լը պահրէ թօռ ավէթան. չըմա քօ
 19 սէյտվանէ մասի պուն: Ու կօ ժը ուանռա լը
 քէյ մը որն, ու եզ զ սէյտվանէ մէռուվան պը
 20 քըմ: Ուան ժի զուվա ալաթէ խօ հիշարն՝ ու լը
 21 քէյ ուի չուն: Ու ժը ուէ լը քէշ պը չունտընէ,
 տի հէնի տու պրէան Եագուպէ Օէքէթեան
 պրէյ ուի աննա լը նալ կէմի պը Օէքէթոս
 պապէ խօռա. քինկա թօռէ խօ փինէ տը քըրըն;
 22 ու կազիքըր ուան: Ու ուան ժի զուվա կէմի ու
 պապէդ խօ հիշդըն լը քէյ ուիտա չուն:
 23 Ու Խաա հէմի ալիյէ Ղ'էլիլէ տը կէռիա, հին
 տը քըր լը տէրէ ուանտա, ու վազ տը քըր ին-
 ճիլէ փատիշահիթիյէ: լը նալ ճէմաթէ հէր
 չէշիթ նախօշիդեան ու հէր չէշիթ մառաղան
 24 սաղ տը քըր: Ու նապէ ուի չու լը հէմի ոլաթէ
 Եագուպիւեան, ու անին ժէռա հէմի նախօշան
 քը պը չէշիթ չէշիթ մառաղան ու պը զազէպան
 էզիյէթ տը քըշանտըն. ու պը ճընան ու հիվ-
 քէթօղան ու քէօթրիւման, ու սաղ քըր ուան:
 25 Ու փըռ ճէմաթ լը քէյ ուի տը չուն ժը Ղ'է-
 լիլէ ու ժը Գէկապօլիսէ, ու ժը Երուշալիմէ,
 ու ժը Եհհուաթիսթանէ, ու ժը ուի ալիյէ Զոր-
 գան, ու սաղ քըր ուան:

ՍԻՐ 5

- 1 Ու պը տիթընէ աւ ճէմաթան լը ջիյէ ու-
 պու, ու քինկա ունըզդ լը ուէ շակրատ ուի

- 2 չուն լը պալէ : Աւ տէվէ խօ պը վաքըրանտընէ
 3 Տին տըքըր ժը ուանուա ու տը կօ :
 4 Աօզի պը ուս Ֆաքիրանուա, չըմա քօ փա-
 5 տիշահիթիյէ ազիւմանան ժը ուանուայէ : Աօ-
 6 զի ժը ուանուա քօ պը շինըն, չըմա քօ աւ տէ պը
 7 տը լէ խօ պէն փրոս պուն : Աօզի ժը մահչու
 8 պանուա չըմա քօ աւէ միրաս տէ պը կըրըն տը-
 9 տէ : Աօզի ժը ուանուա քը պըրչի ու թինէ ժը
 10 սատագաթուա, չըմա քօ աւէ տէ թէր պըն :
 11 Աօզի ժը մէրհամէթիյան, չըմա քօ աւէ մէր-
 12 համէթ տէ պը պինըն : Աօզի ժը ուանուա քօ
 13 պըտըլ փագըթ ըն, չըմա քօ աւէ տէ պը պինըն
 14 Աօտէ : Աօզի ժը պառուշիթի քրօղանուա չըմա
 15 քօ աւէ գուռէ Աօտէ տէ պէնը կօթան : Աօզի
 16 ժը ուանուա քօ հաթըն գապըրանտըն ժը պը
 17 սատագաթէ, չըմա քօ փատիշահիթիյէ ազիւ-
 18 մանան ժը ուանուայէ : Աօզի է ժը ուառա
 19 քինկաքօ ո սէրհէվտէ տըքըն ու ո տը գապըրի-
 20 նըն ու ճիյէ տերավ հէր թիւրի խապէրէ փա
 21 տը պէն լը սէր ո ժը պըյէ մըն : Պըքէնըն ու
 22 շազ պըն, չըմա քօ իւծրէթէ ո լը ազիւմանան
 23 փրո է : Չըմա քօ լը աւ թարգէ գապըրանտըն
 24 ժը ո ավուլ պուն փէյղէմպէրան :
 25 Աունըն խօյա արտէ . լէ էրքը խօյ դահմէ խօ
 26 վունտա պըքա՝ աւէ պը չը՝ խօյ տը պա . ժը
 27 վէբէվա ժը դըշքըրուա նայէ, լէ թէնէ տերվէ
 28 ավէթընէ ու պըն լընկէ մառուվան բէլ քըրը-
 29 նէ : Աունըն ուհնիյէ տընէ . պաթէր քի քօ

- 15 լը սէր ջիյէ սէքընիյէ քէշէրպուն նայէ : Ա-
 չըրէ վէ նախըն ու տա նայնըն լը պըն էօլէ-
 կէ , լէ լը սէր շամտան ու ոօհնի տըտը լը հէ-
- 16 միյան քը լը մալտա պուն : Ա՛ ռւսան պըրա ոօհ-
 նի պըտա ոօհնիյէ ո՛ լը պէր մառուվան քը պը
 պինըն շըղուկէ ո գանճ ու շըքը պըքըն ժը Պամէ
- 17 ուառա քը լը ազիւմանտայէ : Ա՛ յախմին մէ քըն
 քը էզ հաթըմ գանոն ու փէյղէմպէրան խա-
 ռապ քըքընէ , նա հաթըմ խարապ քըքընէ լէ
- 18 թէմամ քըքընէ : Պըռա տըպէմ ժը ուառա
 հաթաքի ազիւմանան ու արտ պը պըհուրըն ,
 ժը գանոնան ու փէյղէմպէրան եօթաքի եա
 նօխթաքի տէ նա պը հուրը , հաթա հէմիժի
- 19 թէմամ պըպը : Վ՛ի քօ ժը աւ բըջուկ թէն-
 պիհան եէքէ խառապ տըքը ու ժը մէռուվան-
 ոա վուսան հին տըքա . աւէ բըջուկ տէ պէ-
 կազի քըքըն լը նավ փատիշահիթիյէ ազիւմա-
- 20 նան : Ա՛ր ուառա տըպէմ էրքը սատագաթէ
 ո՛ ժը սատագաթէ խօնըտանան ու Փարիսիան
 զէտէ նա պը՝ տէ նա գավըն լը փատիշահի-
 թիյէ ազիւմանան :
- 21 Պըհիսթըն քի ժը ալուլանոա հաթը կօ-
 թան . Վ՛աթլ մէ քըն , համա քի քօ գաթլ տը-
- 22 քը ժը շէրաթոա տէյնտար պըպը : Համա էզ
 ժը ուառա տըպէմ էրքը քի քօ ճիյէ պադալ
 ժը պրէյէ խօռա տը հարըտը , ժը շէրաթոա
 տէյնտար տէ պըպը , ու քի քօ ժը պրէյ խօ-
 ոա ահմէք տէժէ՝ ժը ճըվաթոա տէյնտար

- տէ պրպր . ու քի քօ ժը պրէյ խօսաւ ազըւ-
սըզ տէժէ՝ ժը ակըրէ ճէհէնէմաւ տէ տէյն-
- 23 տար պրպր : Լըբը հէտիյէյէ խօ դինի լը
սէր մէզպահէ՝ ու լը ուէ պիրաւ դա դէ էրբը
- 24 պրէյ դա հարըտիյէ լը սէր դա , Պէրտէ հէ-
տիէյէ խօ լը պէր մէզպահէ , հառա ալուլ պը
պրէյ խօ պարուշ պը , ու բաշէ որը քը հէ-
- 25 տիյէյէ խօ պը տի : Պը խըսմէ խօռա զուլա
տուլհ պը չը գաս քը հուն լը ուտան է , նա պը-
քի խըսմէ դա , դա ժի գատիրաւ թէսլիմ պը
քը , ու գատի ժի ժը ճէլատուա ու լը հափ-
- 26 սէ պէյ քէթըն : Պըռա տըպէմ ժը դառա
տէ ոանապի ժը ուէ հաթա մանկրէ բաշին ա-
տա նաքի :
- 27 Պըհիսթըն քը հաթը կօթան , զինա մէ-
- 28 քը : Համա էզ ժը ուառա տը պէմ էրբը քի
քօ ժը ժընուա տը նըհէուր պը տըլէ պը-
ժանաթնէ , հէնի աւ լը տըլէ խօտա զընա քըր
պը ուիռա :
- 29 Լըբը ջահէ դա ոասթ ժը գառա ֆիթնէյի-
թի տըտա քըրըն աուի պը տէրիսէ ժը խօ ու պամէ
ժը խօ . չըմա քօ գանձ է ժը դառա քի ժը ազա-
յանէ դա եէք վունտա պրպր , ու կէօվտէյէ
- 30 դա հէմի նա գավէ լը ճէհէնէմէ : Լըբը տէս-
թէ դա ոասթ ժը դառա ֆիթնէյիթի տը տա
քըրըն , աուի պը պըռ ու ժը խօ պամէժ , չըմա
քօ գանձ է ժը դառա քի ժը ազայանէ դա եէք
վունտա պրպր , ու կէօվտէյէ դա հէմի նա

- 31 գալիս լը ճէհէնէմէ : Պրոա հաթը կօթան ,
 Լըբը քի քօ ժընա խօ պէր տըտը պըրա ժէ-
 32 ոա նըվըսէ պէրտանէ պըտը : Համա էզ տը
 պէմ ժը ոռա , էրբը քի քօ ժընա խօ պէր տը-
 տը պէ սէպէպէ զինա , աւ սէպէպ տը պը ժը
 զինա քըրընէ ուիռա , ու քի քօ աւ ժընէ պէր-
 տան տըսթինէ զինա տըբը :
- 33 Տիսա հուն պըհիստըն քի ժը ալուլանռա
 հաթը կօթան , Լըբը տէրէվ սօնտ մախու ,
 34 իլլա սօնտէ խօ ատա պըբը : Համա էզ ժը
 ոռա տըպէմ գաթ սօնտ մախուն , նա լը սէր
 35 ազիւմանան քը քիւրսէյէ Լյօտէ է : Ու նա լը
 սէր արտ , քի ճիյէ տանինէ լընկէ ուի է . ու
 նա լը սէր Վոլտսուշէրիֆէ , քի պաժէրէ փա-
 36 տիշահէ մէզըն է : Ու լը սէր սէրէ խօ սօնտ մա-
 խու , չըմա քօ նըգարի մու քի սքի պըքի եպ
 37 ոաշ : Լա խապէրէ ո պըպը հէրէ՝ հէրէ , ու
 նա՝ նա , ու ժը ուի զէտէ ժը եառամազէ է :
- 38 Պըհիսթըն քի հաթը կօթան . ժը պէր
 ջահվան՝ ջահվ , ու ժը պէր տըրանան՝ տրան :
- 39 Համա էզ տը պէմ ժը ոռա , ժը եառամազռա
 գարշի մա սէքընըն . համա էրբը եէքէ տը
 խա սիլէքի լը ոույէ դա ոասթ՝ վէկէոինէ ժէ-
 40 ոա աւէ տըն ժի : Ու քի քօ պը դառա տա-
 վա տըբը ու տը խուազը պըսդինէ քըրասէ
 41 դա , պէր տէ ժէռա գափթանէ խօ ժի : Ու
 քի քօ պըսուխրա դա միլ քի ոէ տըպը՝ հա-
 42 ոա բէռա տըտօ : Ժը դա խօստողռա պըտը ,

նա ուս մէ՛ վէկէոինը ժը ուի քի տը խոսազէ
 ժը դա տէյն պըսդինը :

43 Լուա քօ հուն պէհիստըն քի հաթը կօթան ,
 Հավալէ խօ պը հապին , ու ժը տըշմընէ խօ

44 իքրահ պըքը : Համա էզ ժը ուսառա տըպէմ ,
 պը հուպպըն տըշմընէդ խօ . ժը ոռա նը-
 ֆըռ քրանտօղանռա խէր տոժա պըքըն ու նը-
 մէճ պըքըն լը սէր ուան՝ քօ ժը ոռա էզիյէթ

45 տըքըն ու տը գավըրինըն , Հաթա քօ պը-
 պըն գուռէ Պապէ խօ քօ լը ազիւմանտայէ ,
 չըմա քօ դավէ խօ տըտը էրքը լը սէր եարամա-
 զան ու էրքը լը սէր գանձան , ու պարան տը
 շէյինըէ հէմ լը սէր հագան ու հէմ լը սէր

46 նահագան : Չըմա քօ էրքը հուն ո հապան-
 տօղան պը հապինըն՝ չը՞ իւճըէթ ո հէյէ ,

47 նա՞ քի կիւմըիւկճիան ժի աուի տըքըն : Լուա
 հուն քէամիլ պըպըն՝ չավան քօ Պապէ ո քօ
 լը ազիւմանտայէ քէամիլ է :

1 Սագըն պը պըն քի թէսատուգէ խօ լը
 պէր մէռուժան նէ քըն՝ ժըպց ժը ուանռա նշան
 տայընէ նա պըքի իւճըէթ նա կըրըն ժը Պա-

2 վէ խօ քի լը ազիւմանտայէ : Լնվա քին-
 կա քօ թէսատուգ տը տի լը պէր խօտա զուռ-
 նա մէտէ փըֆըրըն . չավան քօ միւրայիյան
 տըքըն լը նավ ճէմաթան ու լը քուչանտա .

- 3 քը ժը մէռուվան իբրամ պը կըրըն : Պըռա տը
պէմ ժը ոռա, իւճըէթէ ոռան թէնէ աւէ, հա-
մա դու քինկա քօ թէսատուգ տըքի՝ տէսթէ
դա չէփ պըռա նը զանա չը քըրընէ տէսթէ
- 4 դա ոռաթ : Վը թէսատուգէ դա տըզիգա
պըպը, ու Պապէ դա քու տը տըզադա տը պինա՝
աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ տէ պըքը :
- 5 Ու քինկաքօ նըմէճ տը քի ոգա միւրայիյան
նէ պի, քի տը հուպինըն լը նալ ճէմաթան
ու լը սէր գուչանտա նըմէճ քըրըն, քը ժը
մէռուվան խոյայի պըպըն . պըռա տը պէմ ժը
- 6 ոռա, իւճըէթէ ոռան աւէ : Համա դու քինկաքօ
նըմէճ տըքի, պը գէվ օտայէդ խօ ու տէյըն
տէրիյէդ խօ, ու նըմէճ պըքը ժը Պապէ խօ-
ռա տըզիգա, ու Պապէ դա քու պը տըզիգա
տը պինա՝ աւէ ժը դառա պը աշիքար պէտէլ
- 7 տէ պըքը : Ու քինկա քօ նըմէճ տըքըն հուն՝
ոգա քըֆառան փըռ խապէրտան մէ պըն, չը-
մա քօ տը պէն գայ ժը պօյ փըռ խապէրտանէդ
- 8 խօ տէ պէնը պըհիստըն : Վըռա հուն ոգա
ուռան նէ պըն, չըմա քօ Պապէ ո՝, ժը ոռա լազըմ՝
պըռն տը զանը՝ հուն հէժա ժը ուի նա խօռ-
- 9 տըն : Լնվա հուն վահա նըմէճ պըքըն :
- 10 Եւ Պապէ մէ քի լը ազիւմանտայ, նապէ դա
ազիզ պըպա . փատիշահիթիյէ դա պէ . մէ-
րամէ դա պըպը, չալան քօ լը ազիւմանտա՝
- 11 վուռան ժի լը սէր արտէ : Վանէ մա հէմու
- 12 ռօյան իռօ ժը մառա պըտը : Ու տէյնէ մա

- Ժը մէռա պախշ պըքը՝ չափան քօ էմ Ժի
- 13 պախշ տըքըն Ժը տէյնտարանէ խօռա : Ու մէ
լը թէրճուպէյէ մէ պը , լէ Ժը շէռէ խալաա
պըքը , չըմա քօ էդայէ փատիշահիթի ու գուվ-
վէթ ու համտ էպէտըլ էպէտ . ամին :
- 14 Չըմա քօ էրքը հուն ավֆ պըքըն գապահտ-
թէ մէռուվան Ժը ուանոա Պապէ ո Ժի քը լը ա-
- 15 զիւմանտայ է Ժը ոռա ավֆ տէ պըքը : լէ էրքը
հուն գապահտթէ մառուվան ավֆ նա քըն
Ժը ուանոա , Պապէ ո Ժի քը լը ազիւմանտայ
է գապահտթէ ո Ժը ոռա ավֆ նա քը :
- 16 Ու քինկա քօ ոօճի տը կըրըն ոգա միւրա-
յիյան մէլուլ մէ պըն , քը ոռայա խօխարապ
տըքըն քը Ժը մառուվանոա ոօճի կըրթող խու-
յայի պըպըն . պըռա տը պէմ Ժը ոռա իւճ-
- 17 բէթէ ուան աւ է : Չամա դու քինկա քօ ո-
ճի տը կրի՝ սէրէ խօ ոռն պըքը , ու դոյթ
- 18 խօ պըշու : Վը Ժը մառուվանոա ոօճի կըրթող
խոյայի նէ պի , լէ Ժը Պապէ խօռա տըզիգա ,
ու Պապէ դա քը տը պինը տըզիգա՝ Ժը դառա
տէ աշիքար պէտէլ պըքը :
- 19 լը սէր արտէ Ժը խօռա խազնա թօփ մէ քըն ,
լը քօ քի կըզուզ ու փաս խարապ տը քըն , լը քօ
- 20 քի տըզան տը քօլինըն ու տը տը զըն : լէ լը ա-
զիւմանտա Ժը խօռա խազնա թօփ պըքըն . լը քօ
քինա կըզուզ ու նա փաս խարապ տըքըն , ու նա
- 21 տըզան տը քօլըն ու տը տըզըն : Չըմա քօ խազնա-
յէդ ո լը քօ քի է՝ տըլէ ո Ժի տէ լը ու պըպը :

- 22 Չըրէյէ կէօվտէ ջահվ է. էրբը ջահվէ դա
փառլախ է, կէօվտէյէ դա կըժք ոօհնի տը
- 23 պը: Համա էրբը ջահվէ դա նա դանձ է. կէօվ-
տէյէ դա կըժք դարի տը պը. նուա էրբը լը
դատա պուն ոօհնի դարի է, հէնի աւ դարի
չը՝ գաս տէ պըպը:
- 24 Իլէսքի նըքարը ժը տըտու աղանուա ղու-
լամիդի պըքը. չըմա քօ եպ աւէ եէքէ տէ նա
հուպինէ ու աւէ տըն տէ պը հուպինէ, եա
ժը աւ եէքէնա իքրամ պըքը ու ժը եէքէ
իքրահ պըքը. նը քարըն ժը խօտէնա ու ժը
- 25 մամմնաուա ղուլամիդի պըքըն: Դը պոյ ուի
տը պէմ ժը ոռա. ժը պոյ նէֆսէ խօ քէտէր
մա խուն էրբը հունէ չը՝ տէ պըխուն, եա չը՝
տէ վէխուն. նա ժի ժը պոյ պէտէնէդ խօ,
էրբը չը՝ տէ որկրին. նաքը նէֆս ժը դաամէ ու
- 26 կէօվտէ պը ճըլ բէթըրէ. Պը նէոըն լը դայ-
ռէ ազիւմանն, քը նա տաժօն ու նա տը չի-
նըն, ու նա լը նալ ամպարան տը ճըվինըն, ու
Պավէ ո քը լը ազիւմանտայ է դաամէ ուան
- 27 տըտը. նաքի հուն ժը ուան բէթըրըն: Ընվա՝
ժը ո քի տը քարը պը քէտէր քշանտընէ խօ
լը սէր գամէթէ խօ հալապի քի զէտէ պըքը:
- 28 Ու ժը պոյ որկըրթըն չըմա՞ քէտէր տըքշինըն,
ու պը նէոըն լը շուշանա տէշդէ, չառան
մէզըն տըպը՝ նա տը շըղուլը ու նա տը ուէ-
- 29 տը: Դը ոռա տը պէմ, քը Սիւլէյման ժի լը
նալ կըժք իզզէթէ խօտա ոգա ժը ուան եէքի

- 30 Կա որկրութ : Ընկա երբը կիյայէ տէշտէ քը
իոօ հէյէ՝ ու սըպէ աւէ պէ ավէթըն լը ֆու-
ռունէ, Խօտէ վուսան տըտա որկրութըն, լէ
31 չը՝ գաս բէթըր ո, էյ իմանէ հընտըք : Ժը
վէ բէվա քէտէր մա խոուն պը կոթընէ, էմէ
չը՝ պը խոուն եա պը վէխուն եա չը որկրըն :
32 Չըմա քօ հէմի աւ դըշդան քիւֆարան տըխու-
աղըն . զիրա Պթվէ ո քը լը ազիւմանտայէ
տը զանը՝ քը աւ հէմի դըշդան ժը ոռա լաղիմ՝
33 ըն : Ըվուլ փատիշահիթիյէ Խօտէ ու սա-
տագատէ ուի պը խուաղըն . ու աւ հէմի դըշդան
34 ժի տէ պէ ժը ոռա տայըն : Ժը ուէ բէվա ժը
պոյ սըպէ զամ մէ քըշին . չըմա քօ ոջա սըպէ
ժը պոյ խօ աւէ զամ պը քըշինէ . ժը ոօ պասէ
ուի է տէրտէ ուի :

ՍԵՐ 7

- 1 Հէօքմ մէ քըն՝ քի ժը ոռա հէօքմ նա պը .
2 Չըմա քօ՝ պը չը հէօքմ հէօքմ պըքըն՝ պը ուի
տէ պէնը հէօքմ քըրըն, ու պը չը չափ հուն
չափ պըքըն՝ պը ուի տէ պէ ժը ոռա չափան-
3 տըն : Չըմա տը նէռի գըրշէ նաւ ջահվէ
պուէյ խօ, ու լը ջահվէ դատա գէրանէ նա
4 պինի : Եախօտ չափան տէժի ժը պրէյ խօռա
Պէրտէ գըրշէ ժը ջահվէ դա տէրինիմ, ու վա-
5 հա լը ջահվէ դա գէրան հէյէ : Սիւրայի՝
թվուլ ժը ջահվէ խօ գէրանէ պը տէրինը, ու

բաշէ դույէ պը նէոի ժը ջահվէ պրէյ խօ գըր-
շէ տէրաննն :

6 Դըշդէ ազիզ ժը սանդա մէ տըն , ու ինճու-
յէ խօ լը պէր խընդիրան մա'վէն , քը պըն
լընկէ խօ բէլ նա քըն ուան ու վէ կէոըն ո' պը
գաթիներն :

7 Պը խուազըն ու ժը ոռա տէ պէ տայըն ,
լէ պը կէոըն ու տէ պէ պիներն . տէրի լէխըն

8 ու տէ պէ ժը ոռա վէքըրանտըն : Զըմա քօ հեր
քի քօ տը խուազը՝ տըստիներ , ու քի քօ լէ տը
կէոէ տըպիներ , ու քի քօ տէրի լէտըխա՝ տէ

9 պէ վէքըրանտըն ժէոա : Եախօտ ժը ո քի
մէոուվ հէյէ՝ քը ժը ուի գոուէ ուի նան պը

10 խուազէ , գէվը՞ր տըտը ժէոա : Բու եա մահսի

11 պը խուազէ՝ մահս տըտը ժէոա : Ենվա հուն
քի եարամաղըն , ժը դուուէ խօռա պախշիշէ
գանճ զանըն տայըն , չը՝ գաս բէթըր Պապէ ո'
քօ լը աղիւմանտայ է , դըշդէ գանճ տէ պըտը
ժը ուանդա քօ ժէ տէ խուազըն :

12 Էեր չը քօ տը խուազըն մէոուվան ժը ոռա
պըքըն հուն ժի վուսան պըքըն ժը ուանդա ,
չըմա քօ աւէ նօմօս ու փէյղամպէրան :

13 Ժը տէրիյէ դանկ հաոըն հընտուռ . չըմա
քօ ֆոայէ աւ տէրի՝ ու մէզըն է աւ ոէ , քը
տըպա հունտա , ու փըռըն ուան քօ ժէ տը

14 չուն : Զըմա քօ դանկ է աւ տէրի՝ ու դանկ է
աւ ոէ , քը տը պա հայաթէ , ու հընտըքըն
ուան՝ քը տը պիներն ուի :

- 15 Սագըն պը պըն ժը տէրէվ փէյղէմպէրան՝
քօ ուան ժը ռուա դէն պը ճըլէ միյան ; համա
- 16 ժը հընտուււվա կուրէ հար ըն : Դը եէմիշէ
ուան հուն է նաս պըքըն ուան . մէկէք ժը իս-
թըրիան դըրի եա ժը ըսթըրիյէ մըշգան հէ-
- 17 ժիլ տը չի՞նըն : Ս ուան ժի հէմի տարէ գանձ
եէմիշէ գանձ տըտը , ու տարէ չուրուկ՝ քթի
- 18 եէմիշ տըտը : Տարէ գանձ նը քարը քթի եէ-
միշ պըտը , ու նա ժի տարէ չուրուկ եէմիշէ
- 19 գանձ : Հէր տար քթ եէմիշէ գանձ նա տը դէ
- 20 պըռանտըն , ու լընավ ակըր դէ ավէդըն : Ննվա
ժը եէմիշէ ուան հուն է տէ նաս պըքըն ուան :
- 21 Հէր քի քթ ժը մըռա Նա՛ խօտէ՛ եա՛ խօտէ
տէժը , տէ նա չը լը փատիշահիթիյէ ազիւ-
- 22 մանիթէքիթիլ տըքա : Ուէ ոցի փըռ մէռուվան
տէ պէժըն ժը մըռա , Նա՛ խօտէ՛ եա՛ խօտէ՛
նա քի պը նավէ դա՛ մէ փէյղէմպէրիդի
քըր , ու պը նավէ դա ճընան մէ տէր անի .
ու պը նավէ դա փըռ միւճիւզաթան մէ քըր :
- 23 Ու ուէ չաղէ տէ պէժըմ՝ ժը ուանուա՛ էրքը էղ
ո՛ գա նաս նա տըքըրը պուժ՝ , ժը մըն տուր
պին հուն հէմիան ժի քթ եարամազիդի տը
քըրըն :
- 24 Վի քթ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսէ՛ ու
թէքմիլ տըքա ուան , աւ տը մինա մէռուվ քի
- 25 ազլ՝քը մալախօ լը սէր զընառ ջէքըր : Պա-
րանան քէթըն , ջէման ուպուն , պան փըֆ

- քրորն ու լէխրստըն լը մալ՝ ու նա հէլոշիա .
- 26 չըմա քօ լը սէր ժընառ գալի պոուպու : Ու քի քօ աւ խապէրէ մըն տը պըհիսը ու թէքմիլ նա քը ուան , տը մինա մէռուվ քի ագլսըզ ,
- 27 քօ մալա խօ լը սէր գումէ ջէքըր : Պարանան քէթըն , ջէման ոապուն , պան փըֆ քրորն ու խրստըն լը մալ ու հէլոշիա , ու փըռ մէզըն պու խարապունէ ուի :
- 28 Ու քինկա քօ Իսա թէմամ քըր աւ հէմի խապէրան , ճէմաթան մաթ տը պուն լը սէր
- 29 տէրսէ ուի : Չըմա քօ՝ պը հէգըմաթ հին տը քըր աւ նա քի ոգա խօնրտանան :

ՍԷԲ 8

- 1 Ու քինկա քօ աւ ժը ջիյէ հաթը խուաիթ՝
- 2 փըռ ճէմաթ չուն լը բէյ ուի : Ու վահա քօ թիքի հաթ , սէճաէ տը քըր ժը ուիռա ու տը կօ , Եա՛ Բապպ , էրքը պը խուազի՝ տը քարի
- 3 մը փագըթ քրորն : Իսա տէսթէ խօ տըրէթ քըր ու խըստ ժը ուիռա ու կօ . Տը խուազըմ , փագըթ պըպը . ու զուվա քօթիյիթիյէ ուի
- 4 փագըթ պու : Ու Իսա կօ ժէռա . Սագըն պը ժը քէսէռա նա պէժի . Լէ հառա դու խօ նշանէ իմամէ պըտը , ու ժը պոյ ժը ուանուա շէա հատէթի պունէ հէտիյէ Սուսա պըտը :
- 5 Ու քինկա քօ քէթ լը Կափառնայումէ , Էիւզպաշի քի հաթ լը պա լէ , լավա տըքըր

- 6 Ժէռա, ու տը կօթ. Եւ Բապայ զուլումէ մըն
սագաթ լը մալտա վէզէլիայէ. փըռ էզէյէթ
- 7 տըքչինը: Իսա ճէվապ տա Ժէռա. էզ դէմ
- 8 ու սաղ տըքըմ ուի: Շէվապ տա եիւզպաշի
ու կօ, Եւ Բապայ էզ լայիգ նը նըմ. քի դու
լը մալա մըտա պը գէվի. լէ թէնէ պը խա-
պէր պը պէժ, ու տէ սաղ պըպա զուլէմէ մըն.
- 9 Չըմա քօ էժի լը պըն էմրէ եէք մէռուվքի ըմ.
ու լը պըն էմրէ մըն ասքէր հէյէ, ժը եէքէ-
ռա տը պէմ՝ հանա, ու տըչօ, ու ժը աուէ
տընուա՝ որը, ու դէ. ու ժը զուլամէ խօռա՝
- 10 ուիա պըքը՝ ու տը քը: Իսա քինկա քօ պըհիսթ՝
թապաճըպ պու, ու լը բէյ ուի չոննտօղանուա
կօ. Պըռա տը պէմ ժը ոռա. լը նալ Իսրա-
- 11 յէլտա վուսան իման մը գաթ նէ տի: Դը ո-
ռա տը պէմ քը ժը ոօ հալաթէ ու ժը ոօ ա-
վայէ փըռան տէ պէն, լը նալ փատիշահիթի-
յէ ազիւմանան տէ ոօնըն պը Իպրահիմ,
- 12 ու Իսահապ, ու Եագօպուա: Ու ոլոտէ փատի-
շահիթիյէ աուէ աէ ոապըն դարիյէ տէրվէ,
լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրչինէ տրանան:
- 13 Ու Իսա ժը եիւզպաշիռա կօ. Հանա, ու
չավան քօ դա իման անի, վուսան պրա պըպը
ժը դառա. ու ու սաաթէ ոընտ պու զուլա-
մէ ուի:
- 14 Ու Իսա հաթ լը մալա փէթըռօ, տի քօ
խառուէ ուի ժը թայէ հաթը կըրթըն վէզէ-
- 15 լիա պու: Դը տէսթէ ուի կըրթ. ու թա պէր-

տա ուի . լը սէր լընկ դապու՝ ու խըզմէթ տը-
քըր ժէռա :

46 Վինկա քօ էվար պու՝ փրո պըճընան անին
ժէռա . ու պը խապէր տէր անի եարամազ

47 բուհան ու հէմի նախօշան սաղ քըր : Վը
թէմամ պըպը աւ խապէր՝ հաթը կօթան պը
տէսթէ Իշայա՝ փէյղէմպէր . Եւ նախօշիգիյէ
մէ հէլանա ու հէշա մէ քըշանտ :

48 Իսա տօռա խօ փրո ճէմաթ պը տիթընէ ,
49 էմը քըր քօ ուան ալիյէ տըն հառըն : Ու քէա-
թըպ քի հաթ ու կօ ժէռա . Եւ խօճա՝ էթի լը

20 բէյ դա տէ պէմ , լը քօքըր հառի : Իսա կօ
ժէռա . Եւ ոռվիանռա լիս հէյէ ու ժը դայ-
ռէ ազիւմանռա հէլին հէյէ . համա Վառուէ
մէ ոռվա ճի քի թուենա էրքօ լը ուէ սէրէ խօ

21 տէյնէ : Ու ժը շակրտէդ ուի եէք ժի կօ ժէ-
ռա . Եւ Բապպ՝ ժը մըռա իզն պըտը , քօ հա-

22 ռըմ ալուլ պապէ խօ պը վէշէրըմ : Իսա կօ
ժէռա , Ո՛րը լը բէյ մըն՝ ու պէրտէ ժը մըրի-
անռա քը մըիյէ խօ պը վէշէրինըն :

23 Ու քինկա քօ քէթ լը կէմիյէ , շակրտէդ ուի
24 լը բէյ ուի չուն : Ու վահա լը պահրէտէ մէ-
զըն ֆըրթուենա քի պու վուտան քօ կէմի ժը
տալղան տը հաթը վէշէրանտըն , ու աւ ու-

25 տըզա : Ու շակրտան չուն ուաքըրըն ուի ու կօն .
Եւ Բապպ մէ խալաս պըքը , չըմա քօ վահա

26 էմ վուտա տը պըն : Ու ժը ուանռա կօ , Եւ
հընտըք իմանան՝ չըմա՝ վուտան թըսազը ըն ,

- ուէ չաղէ ռապու ժը պառա ու պահրոռա թա-
- 27 զիլ քըր . ու մէզըն ըահաթի պու : Ու մէռ-
ուվան թաաճըպ քըրըն՝ ու տը կօթըն . Հա-
ուան մէռուվ է աւ՝ քը պան ու պահր ժէռա
միւդէ՛՛ տը պըն :
- 28 Ու քինկա քօ լը ալիյէ տըն լը ոլաթէ Վէր-
քէսեան պըհուրի . աըտօ պըճընան ռասթէ
ուի հաթըն ժը թըրպան ռապուն՝ փըռ հար
պուն , քը գա նա տըքարը պու եէքէ ժը ուի
- 29 ռէտա պը պըհուրիա : Ու վահա կազի քըրըն
ու կօն , Եւ՝ Խսա գուռէ Խօտէ՝ չը՞ շըղուէ
դա հէյէ պը մէռա . ժը ոխթէ տէր հաթի
- 30 մէ պըխի լը էզիյէթէ : Ու ժը ուան հընըք տուր՝
կառան քի ոհչան հէպու , քը տը ջէրիան :
- 31 Ու ճընան լավա տը քըրըն ժէռա ու տը
կօթըն , Եւքը մէ ժը վըր տէր աըխի՝ էմր պըքը
ժը մէռա քօ էմ հառըն լը կառանէ ոհչան :
- 32 Ու կօ ժը ուանռա . Հառըն . ու ուան ռապուն
չուն լը կառանէ ոհչան , ու կառան կըժք ժը
ճի քի սէր տէստ պազիան պահրէ , ու լը նավ
- 33 ավան մըրըն : Ու ոհչան ջէրանտող ժի ռավի-
ան , ու չուն լը պաժէր հէմի ժի հաքանտըն՝
եանի աւ շըղուվ քօ պը ճընան ռասթ հաթ ու
- 34 վահա պաժէր կըժք ռապու լը պէր Խսա . Վին-
կա քօ տինը ուի լավա քըրըն քը ժը սինոռէ
ուան հառա :

ՄԵՐ 9

- 1 Ու քէթ լը կէմիյէ՝ լը ալիյէ տըն պըհուրի
 2 ու հաթ պաթէրէ խօ : Ու վահա քէօթրիւմ
 քի անին ժէռա , քը լը նաւլ ճըլետա վէզէ-
 լիա պու . ու Խսա իմանէ ուան պը տիթընէ՝
 ժը քէօթուիւմնա կօ , Լիւնէյէ դա ժը դառա
 3 ավֆ պըպըն : Ու վահա հընըք ժը քեաթի-
 պան լը տըլէ խօտա կօն . Ուիա տըթմինան տը
 4 քա : Խսա ժի նիյէթէ ուան պը զանին կօ ժը
 ուանռա , Չը՞ մա լը տըլէ խօտա դըշդէ քօթի
 5 տը ֆէքըրինըն : Վիթան ըահաթ է , Լիւնէյէ
 դա ժը դառա ավֆ պը պըն կօթըն . եա՛ Ուա-
 6 պա ու պը կէռ կօթըն : Համա վուսան քօ
 հուն պը զանըն . քը Վուռէ մէռուվ հէօքմէ
 ուի հէյէ լը սէր արտէ ժը կիւնէյան ավֆի-
 թի տայըն . (ուէ չաղէ ժը քէօթրիւմնա կօ)
 7 Ուապը , պըկըր ճըլէ խօ ու հառա մալա խօ : Ու
 8 աւ ուապու չու մալա խօ : Ղէմաթ քինկա քօ
 տին՝ թաաճըպ քըրըն . ու համա տը քըրըն
 ժը Խօտէռա . քը ժը մէռուվանռա վուսան
 հէօքմաթ տայիյէ :
 9 Ու Խսա ժը ուէ պը պըհուրթընէ՝ մէռուվ քի
 տի նաւլէ ուի Սատթէռա . ժը պօյ կիւմրիւկ
 սէնտընէ ոօնըշտի պու . կօ ժէռա . Լը բէյ
 10 մըն որը . ու ուապու լը բէյ ուի չու : Ու պու
 քի լը մալտա լը չաղէ սուֆրէ ոօնըշտընէ՝
 վահա փըռ կիւմրիւքճիան ու կիւնէհքեարան

- հաթ՝ ու լը սուփրէտա ոօնըշտի պուն պը Ի-
- 11 սա ու շակրտէ ուիռա թէվ : Ու ֆարիսիան քին-
կա քօ տին՝ կօն ժը շակրտանէ ուիռա . Չըմա
խօճայէ ո պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէհ-
- 12 քեարան տըխօ : Համա Իսա քինկա քօ պը-
հիսթ՝ կօ ժը ուանռա . Ժը սաղանռա հէքիմ
- 13 նա լազըմ է , լէ ժը նախօշանռա : Հառն
հին պըպըն էրբը չիյէ աւ խապէր՝ թէսա-
տուդ տը խռազըմ , ու նէ գուրպան , չըմա
քօ էզ նա հաթըմ էվլիան կազի քըրընէ ,
լէ կիւնէհքեարան :
- 14 Ուէ չաղէ շակրտէ Հաննա հաթըն ժէռա
ու կօն . Չըմա էմ ու ֆարիսիան փըռ վազթ
ռօճի տը կըրըն ու շակրտէ դա նա կըրըն :
- 15 Իսա կօ ժը ուանռա , Սէկէր գապիլ է
քօ գուռէդ տավաթան շին պը կըրըն , չը
գաս քօ զավա պը ուանռա է . համա ու-
յան տէ պէն՝ քինկա քօ զավա ժը ուան պէ կըր-
- 16 թըն՝ ու ուէ չաղէ ոօճի տէ պը կըրըն : Հէմ
եէքէ ֆալգայէ ճավէ նու նա վէժը լը սէր
ճըլէ գէվըն , չըմա քօ աւ՝ քը ժը պօյ թէրիթիյէ
հաթիյէ տադինըն . տը կըրէ ժը ճէլ՝ ու գաթան-
- 17 տընէ ուի հէնի փըռ խարապ տը պա : Վա ժի
մէյէ նու լը մէշգա գէվնանտա տադինըն .
էրբը նա մէշգան տը գաթըն՝ ու մէյ տը ոը-
շը , ու մէշգան վունտա տը պըն : Իէ մէյէդ
նու լը մէշգանա նուտա տադինըն , ու հէր
տու ժի դէն խօտի քըրըն :

- 18 Վինկա քո ուրիշ ունեւորաւ թուի խապէր տը
տա , վահա եւքէ մէջըն հաթ , սէճտէ տը
քըր ժէնա ու տը կօ , Նուա գիղէ մըն մըր ,
համա որը տէսթէ խօ լը սէր տէյնէ՝ ու աուէ
- 19 պը ժի : Ուապու խաա չու լը բէյ ուրի պը
շաղրտէդ խօտա թէվ :
- 20 Ու վահա տուանդտահ սալան խոյնա ուր
չունտող ժըն քի հաթը ժը բէյվա լը փէշա
- 21 ճըլէ ուր քէթ : Չըմա քօ աւ ժը տըլէ խօ-
տա տը կօ , թէնէ երբը լը ճըլէ ուրի պը
- 22 գէվըմ , սաղ տը պըմ : Համա խաա՝
քինկա քօ լը բէյ խօ վէկէոփա ու ուրի տի ,
կօ . Սէ թըռա եա՝ գիղ իմանէ դա դա
սաղ քըր . ու ժընըք ժը ուրի սաաթէ սաղ
պու :
- 23 Վինկա քօ խաա հաթը լը մալա աւ մէ-
ջըն , ու տի զուռնաճիան ու գալապալըղ
քը շամաթա տը քըրըն . կօ ժը ունեւոր .
- 24 ժը ուէ ալի պըն , չըմա քօ գիղ նա մըրի է՝ լէ
- 25 ռատըղա . ու տը քէնիան լը սէր ուրի : Ու քին-
կա քօ գալապալըղ տէրվա պու . ուրի քէթ լը
հընտուռ՝ կըրթ ժը տէսթէ ուրի . ու գիղ ռա-
- 26 պու : Ու աւ խապէր չու լը հէմի մէմլէքէթէ :
- 27 Ու քինկա քօ խաա ժը ուէ տը պըհուրի , տու
քօ քէթըն լը բէյ ուրի լավա տը քըրըն՝ ու
տը կօն . Ն՝ գուռէ հալուտ , մերահամէթ
- 28 պըքը ժը մէռա : Ու քինկա քօ հաթը լը մալ ,
քօռան հաթըն ժէռա . ու խաա կօ ժը ունե-

- ուա : Հուն ինան տըքըն երբը եզ տըքարըմ
- 29 աւ դըշդէ հան ժը ուաուա քըրընէ : Կօն ժէուա
Պէլէ եա՛ Խօտէ : Ուէ չաղէ քէթ լը ջահվէ
ուան՝ ու կօ . Ոգա իմանէ ո՛ ժը ոուա պըպա :
- 30 Ու ջահվէ ուան վէպուն . ու փըռ թէնպիհ քըր
ժը ուանուա Խսա ու կօ , Հէշար պըն քէս քի նը
- 31 զանըպը : Համա ուան ուապուն լը նաւլ հէմի
աւ մէմլէքէթէ խապէրէ ուի տան :
- 32 Ու քինկա քօ ուան տէրվէ չուն , անին ժէ-
- 33 ուա լալ պըճըն մէոուվ քի : Ու քինկա քօ ճըն
ուապու լալ խապէր տա . ու ճըվաթան հէյ-
րի պուն , ու կօն , երբը վուսան դըշդ լը նաւլ
- 34 Խարայիլտա գա նա հաթը տիթըն : Համա
Ֆարիսիան տը կօթըն , երբը աւ պը տէսթէ
ուէյսէ ճընան ճընան տէր տըխա :
- 35 Ու Խսա տը կէոիա հէմի պաժարան ու
կունտան , ու լը նաւլ տէրաուան հին տը քըր
ու վաղ տը քըր միւժտէյէ փատիշահիթիյէ ,
ու սաղ տը քըր հէմի հիյլան ու նախօշիթի-
- 36 յէ լը նաւլ ճէմաթան : Ու ճէմաթան պըտի-
թընէ տըլէ ուի շավութի լը սէր ուան , չըմա քօ
րահթ ու փէրիշան պուն ոգա պըղընան քօ
- 37 շըվանէ ուան թուննա : Ուէ չաղէ կօ ժը շա-
կըրտէդ խօուա , Հասատան փըռ ըն՝ համա փա-
- 38 լան հընտըք , անուա ժը Խօտէյէ հասատան-
ուա լավա պըքըն՝ քը ժը հասատէ խօուա փա-
լպան պը տէրիսէ :

ՍԵՐ 10

- 1 Ու լը պա խօ պը կազի քրորնէ տուանդ-
տահ շակըրտէ խօ՝ հէօքմաթ տա ժը ուանուա
լը սէր մուրտառ ճընան՝ ուան տէրխըստընէ,
ու հէմի հէշիդիան ու նախօշիդիյան սաղ
- 2 քրորնէ : Ու նապէ տուանդտահ ըեսուլլան աւ
պուն . ալուլին Շ ըմհօն քը հաթը կօթան
- 3 փէթըրոս , ու պրէյէթ ուի Մնտրիա , Նագուպ
գուռէ Օլէքէթիա , ու պրէյէ ուի Հաննա ,
Ֆիլիպպոս , ու փարթուլիմէոս , Թոմմաս՝
ու կիւմրիւկճի Սատթէոս , Նագուպ Մլֆի-
ան , ու Ղէքէոս՝ քը հաթը կօթան Թադէ-
- 4 ոս : Շ ըմհօն Վանանի ու Ղուտա Խսխարի՝
5 աւ քի նէպուժի լէքըր : Եւ տուանդտան Խ-
սա շիհանտ , սըփարթ ժը ուանուա՝ ու կօ . Ուէ-
յա քըֆառան մէ չուն ու պաժարէ Սա-
- 6 մարիան մէ գէվըն : Համա պէթըր հա-
ուրն լը պըզընէ վունտա պուն մալա Խարա-
- 7 յիլ : Ու քինկա քօ տը չուն՝ վազ պըքըն ու
պը պէժըն , էրքը փատիշահիթիյէ ազիւմանտն
- 8 նէզ է : Նախօշան սաղ պըքըն ույուզան
փագըժ պըքըն . ճընան տէրխըն . հուն պէ-
- 9 լաշ սէնտըն՝ պէլաշ պը տըն : Եւ քէմէրէ
խօտա նա զէու՝ նա զիվ՝ նա պախըռ տա մէյ-
- 10 նըն : Նա ժը պոյ ու գուր , ու նա տու ճըլ .
նա սօլ . նա ջօվ . չըմա քօ փալա լայիգ է դա-
- 11 ամէ խօ է : Վիժան պաժէր եա կիւնտ տը

- գէշքն, փրոս պըքըն՝ էրբը քիյէ՝ լայիգ լը նաւ
 ուխտա. ու լը ուէ պէ սէքընըն հաթա քօ ժը ուէ
- 12 ուպըն : Աւ քինկա քօ տը գէշքն լը մալ սը-
- 13 լաւ պըտըն ժէռա : Այրբը աւ մալ լայիգ է ,
 սըլաւէ ո՛ լը սէր ուի պէ, լէ էրբը լայիգ նը-
- 14 նը, սըլաւէ ո՛ ժը ոռա վէկէռը : Աւ քի քօ ո՛
 գապուլ նա քը ու խապէրէ ո՛ կօտարի նա քը,
 քինկա քօ ժը ուի մալ եա պաթէր տէր դէն ,
- 15 թօղէ լընկէ խօ հէլտա ոշինըն : Պըռա տը պէմ՝
 ժը ոռա, ժը ոլաթէ Սօդօման ու Ղոմորան
 ոջա գըյամէ հէնի րահաթ տէ պըպը, ժը
 ուի պաթէրէ :
- 16 Այա հա էզ ո՛ տը շէյինըմ ոգա մէյան լը
 նաւ կուրան, նուա ոգա մահուան ագլ պը
 պըն ու ոգա գաւոգան պէզարպը պը պըն :
- 17 Համա ժը մէռուլան սագընմըշ պը պըն. չըմա
 քօ տէ ո՛ ժը ճըվաթանուա տէ նէպու պըքըն
- 18 ուան ու նաւ տէրէ ուան տէ ո՛ պըքութըն : Աւ
 լը պէր վալիան ու փատիշահան տէ պըպըն ո՛ ժը
 պոյ մըն, շահատէթի քըրընէ ժը ուանուա ու
- 19 ժը քըֆառանուա : Համա քինկա քօ ո՛ տէսթ
 տը տըն՝ դէմ մէ մըխուեն՝ էրբը չառուան եա չը տէ
 խապէր պըտըն, չըմա քօ ժը ոռա տէ պէ տայ-
- 20 ըն ուի սաաթէ, չը քօ խապէր պը տըն : Չըմա
 քօ՝ խապէրտօղ հուեն նընըն, լէ նաւ ոտա խա-
 պէրտօղ Բուհէ Պաւէ ո է :
- 21 'Լուա պրէ՝ պրէ, ու պաւ՝ գուռ ժը մը-
 րընուա տէ թէսլիմ պը քըն. ու գուռան լը

- սէր պատէ խօ տէ ռապըն՝ ու ուան պը գուժըն :
- 22 Եւ հէմիյան տէ իբրահ պըպըն ժը պօյ նապէ մըն , համա աւ՝ քօ հաթա բաշէ սապը տը քա
- 23 տէ խալաս պըպը : Ըլ քինկաքօ ո՛ լը նապ պատէր քի տը գալըրինըն՝ լը աուէ տըն պը ռապըն , ու էրբը ժը ուէ տը գալըրինըն ո՛ , պա՜ ժէրէ տըն պը ռապըն . պըռա տը պէմ՝ ժը ոռա պատէրէ Խսրայիլիեան հունէ տէ նա գատինըն , հաթա Վուուէ մէռուլ պէ :
- 24 Շալըրտ ժը խօճայէ խօ ու խաղմէթքեար
- 25 ժը աղայէ խօ բէթըր նընը : Շալըրտա ու գա խօճայէ խօ ու խաղմէթքեարա ոգա աղայ է խօ պըպա պէս է . էրբը ժը խօտիյէ մալէոա Բէէլզէսլուպ կազի քըրըն՝ լը քօ տը մի
- 26 նա ժը քուֆլէթէ ուիոա : Վուա ժը ուան մէ թըռսըն , չըմա քօ՝ թուննա վէշարթըն դըշգ քի՝ քօ աուէ աշիքեար նա պը , ու տըզիգա՝ քը
- 27 տէ նէյէ զանըն : Զը քօ լը գարի տա ժը ուա տը պէմ՝ աուի լը ոօհնիտա պը պէժըն . ու չը քօ լը կօտա տը պըհիստըն՝ լը սէր խանիան
- 28 վաղ պըքըն : Սէ թըռսըն ժը ուան՝ քըլէշէ ո տը գուժըն , ու գուժընէ ըուհան նըքեարըն , լէ հէնի փըռ ժը ուի պը թըռսըն հուն , քը տը քարը ճանէ ու լէշէ լը նապ ճէհէնէմոա
- 29 վունտա քըրըն : Տու ջուջըք եէք փուլըք քի նայէ ֆոթան . համա ուան եէքէ պէ իղ
- 30 նէ Պապէ ո՛ լը արտէ նա գէվը : Համա է ո՛ մոպէ սէրէ ո ժի կըժք հաթը ժըմարթըն :

- 31 Ս լուսանը մէ թըռսրն . չըմա քօ հուն ժը փըռ
32 ջուջըքան բէթըրը ըն : Ն,ուա քի քօ մըն լը
պէր մէրուվան իգրար տըքը, էթի տէ ուի իգ-
րար պըքըմ լը պէր Պավէ մըն քօ լը ազիւման-
33 տայէ : Ու մըն քի քօ լը պէր մէրուվան ին-
քեար տըքը, էթի ուի տէ ինքեար պըքըմ
լը պէր Պավէ մըն քօ լը ազիւմանտայէ :
34 Իսխմին մէ քըն՝ քօ էզ հաթըմ լը սէր ար-
տէ՝ սէլամէթ խըստընէ . սէլամէթ խըստընէ նա
35 հաթըմ, լէ՝ շուր : Չըմա քօ մէռուվ ժը պամ՝ ու
գիզ ժը տէ՝ ու պուք ժը խասուէ խօ ճիյէ քըրը-
36 նէ հաթըմ : Ու տըթմընէ մէռուվ քուլֆէթէ
37 ուի տէ պըպըն : Մ,ւ քօ պամ՝ ու տի ժը մըն բէ-
թըր տը հուպինը՝ ժը մըռա լայիգ նընը, ու աւ
քօ գուռ ու գիզէ խօ ժը մըն բէթըր տը հուպինը
38 ժը մըռա լայիգ նընը : Ու աւ քօ խաչէ խօ նա
կըրը ու լը բէյ մըն նայէ, ժը մըռա լայիգ
39 նընը : Մ,ւ քօ ճանէ խօ տը պինա, տէ վուռ-
տա պըքը ուի, ու աւ քօ՝ ճանէ խօ վուռտա
տըքը ժը պոյ մըն, տէ պը պինա ուի :
40 Մ,ւ քօ ո գապուլ տըքը, մըն գապուլ տը-
քը, ու աւ քօ մըն գապուլ տըքը, շիանտողէ
41 մըն գապուլ տըքը : Մ,ւ քօ փէյղէմպէրքի
պը նավէ փէյղէմպէր գապուլ տըքը, իւճրէթէ
փէյղէմպէր տը կըրը . ու աւ քօ ավլիայ քի
պը նավէ ավլիայ գապուլ տըքը, իւճրէթէ
42 ավլիայ տըթմինը : Ու աւ քօ ժը աւ բըչու-
գանուա եէքէ թէնէ թաս քի ավա սար տը տը

- տը պէմ՝ ժը ոռա, ժը փէյղէմպէր քի ժի բէ-
- 10 Թըր: Չըմա քօ ուհա աւ է քօ ժը պոյ ուհ
 հաթը նըվիսանտըն. Ս շահա՝ էզ էլէիյէ խօ տէ
 պըշէյինըմ լը պէր ոռայէ դա, քը ուէյա դա
- 11 հազըր պըքա լը բէշիա դա: Պըռա տը պէմ՝
 ժը ոռա, ժը ժընան զայօղան ժը Թահաթիլ-
 չի շաննայէ մէզըն ոա նա պոյէ, համա լը
 նամ փատիշահիթիյէ ազիւմանան՝ աւ փըռ
- 12 բըչուկ՝ ժը ուէ մէզըն է: Ու ժը կիւնա Թահ-
 ֆիլչի շաննայէ հաթա նուա փատիշահի-
 թիյէ ազիւմանան պը զօռ տը հաթա սէնտըն
- 13 ու զօռպան զաֆթ տըքըն ուհ: Չըմա քօ հէ-
 մի գանոն ու փէյղէմպէրան հաթա շաննա
- 14 փէյղէմպէրիթի քըրըն: Իյըքը տը խուազըն
 գապուլ պըքըն, աւ է Իյիա՝ քօ տէ պը հա-
- 15 թա: Ժը քէռա քօ ժը պըհիստընուա կօ հէ-
 յէ՝ պըռա կօ տարի պըքը:
- 16 Ժը քէռա պը շըպինըմ գավմէ հան. աըմի-
 նա զառոյան, քը լը չաըշիտան ոռ տընըն՝
- 17 հաւալէ խօ կազի տըքըն, ու տը պէն. Իյմ
 զուռնա ժը ոռա փըֆ քըրըն՝ ու հուն նէ լէյ-
 իզտըն, ու ժը ոռա մէ շին քըր՝ հուն նէ կը-
- 18 րիան: շաննա հաթ նէ տը խուար ու նէ վէ
 տը խուար, ու տը պէն, Ղըն հէյէ լը նամ ուհ:
- 19 Գուռէ մէռուվ հաթ՝ տը խօ ու վէ տը խօ, ու
 տը պէն. Ս շահ փըռ խուարող ու սէրխօշ մէ-
 ոռուվ քի՝ տօսթէ կիւմրիքճիեան ու կիւնէհ-
 քեարան. ու իլմ ժը գուռէդ խօ Թահգիգ պու:

- 20 Ուէ չազէ պաշտօնիչ պու սէրհէվտէ քը-
րննէ ուան պաժէրան քօ նալ ուանտա փրդ
քէրէմէթէ ուի պուն, ու թօպա նա քըրնն:
21 Սյ ժը դառա՝ էյ Վորազին, վայ ժը դա-
ռա՝ էյ Բէթսայիդա. չըմա քօ էրբը լը նալ
Տիւրոս ու Սիդօն պը պանա աւ զօռ քէրէմէ-
թան քը լը նալ ոտա պուն, ժը զուվա պը
խարար ու պը խօլի տէ թօպա պը քըրանա:
22 Համա ժը ոռա տը պէմ, ոջա գըյա-
մէթէ ժը Տիւրոս ու Սիդօնու ժը ո առէ
23 հէնի րահաթ պըպը: Ու դու էյ Վէֆէր-
նայում՝ քօ հաթա լը ազիւմանան պընտ
պույ, հաթա ճէհէնէմէ դուէ պէ խուարի.
չըմա քօ՝ էրբը լը նալ Սօդօմէ պը պանա աւ
զօռ քէրէմէթան, քը լը նալ դատա պուն,
24 պըռա քօ հաթա աւ ոօ տէ պըմինա: Համա
ժը ոռա տը պէմ՝ էրբը ոջա գըյամէ ժը ո-
լաթէ Սօդօմանան ժը ո, առէ հէնի րահաթ
պըպը:
25 Լը ուի չազէ Խսա ճէվապ տա՝ ու կօ, Շը-
քըր ժը դա էյ Պապա Խօտիյէ ազիւմանան
ու արտ. քը առի դա վէշարթ ժը ալիման ու
արիֆան, ու ժը սապիանու աշիքեար քըր:
26 Պէլի՝ եա՝ Պապա՝ չըմա քօ լը պէր դա վու-
27 տան գանձ խույա: Հէր դըշդ ժը Պավէ մըն
ժը մըռա թէսլիմ պու. ու եէքէ նաս նա քը
Վուա՝ ժը Պապա զէտէթըր. ու եէքի նաս
նա քը Պապա՝ ժը Վուռէ զէտէթըր. ու աւ

քօ Գառն տը խոռազը ժէռա աշէքեար քըրը-
նէ :

- 28 Եւ Տէմի րահաթ պուն ու պար պուն ժը
29 մըռա որըն, աժէ ո րահաթ պըքըմ : Նիրէ
մըն լը սէր խօ պը կըրըն, ու ժը մըն Տին պը
պըն քօ էզ մազլուամ ըմ ու պը տըլ ալէադ,
ու ժը ճանէ խօռա տէ րահաթի պը պինըն :
30 Չըմա քօ նիրէ մըն կօշա ու պարէ մըն սը-
վըք է :

ՍԷՐ 12

- 1 Ուէ չաղէտա Խսա ոջա շէմոյէ ժը նաւ
զէվիան տը պըհուրի պու. ու շակըրտէ ուի
պըրչի պուն, ու տէսթ քըրըն սըմպըլէ կէնըմէ
2 գուրուֆանտընէ ու խոռարընէ : Վինկա քօ
ֆարիսիան տին կօն ժէռա, Սահա շակըրտէ
դա տըքըն չը քօ լը ոջա շէմոյէ ճայիզ
3 նընը քըրըն : Ուի ժի ժը ուանռա կօ, չուն
նա՞ խօյընտընէ քըրընէ Տավուտ . քինկա քօ
4 պըրչի պու ուի ու աւ քօ բէռա պուն, Չավան
քէթ լը մալա Խօտէ. ու նանէ հուզուրէ խու-
ար. քօ նէ ժէռա ճայիզ պու խոռարընէ ու
նէ ժը ուանռա՝ քօ բէռա պուն, լէ թէնէ ժը
5 իմամանռա : Եւ խօտ լը գանոնտա հուն նա՞
խօյընտըն, քօ իմաման ոջա շէմոյէ լը
նաւ տաճարտա շէմոյէ խարապ տըքըն ու
6 պէսուճ ըն : չամա ժը ոռա տը պէմ լըվըր

- 7 Ժը տաճարէ եկքէ մէջըն հէյէ : Լըբը հուն
 պը զանըպունա չը՝ կօթըն է , թեսատուգ
 տը խուազըմ՝ ու նա գուրպան , ուէ չաղէ պէ-
 սուճան հունէ պըսուճ տէր տէ նա խըստանա :
- 8 Չըմա քօ Վուուէ մէուուլ՝ խօտիյէ շէմոյէ է :
- 9 Ու Խսա Ժը ուէ պը չունտընէ՝ հաթը քէթ լը
 10 տէրա ուան : Ու լը ուէ տէսթէ ուի հըշք՝ եկք
 մէուուլ քի հէ պու . փըու քըրըն Ժը ուի ու
 կօն . լը ոյա շէմոյէ սաղ քըրըն ճայիգ է ,
- 11 քը Ժէ կազընան պըքըն : Լ՝ Ժի Ժը ուանուա
 կօ . Ժը ո քի՞ մէուուլ հէյէ՝ քը պըզըն քի
 ուի հէպը , ու աւ լը ոյա շէմոյէ լը չալէ
- 12 պը գէվէ՝ տէ նա՞ կըրէ ու տէր խէ ուի . Վուա
 չը գան քէթը է մէուուլ Ժը պըզըն . էր-
 քը վուան է լը ոյա շէմուտա գանճ քըրըն
- 13 լազըմ է : Ուէ չաղէ կօ Ժը ուի մէուուվա .
 տէսթէ խօ տըրէԺ պըքը . ուի Ժի տըրէԺ քըր
 ու ո՞րնտ պու ոգա տըն :
- 14 Չամա Փարիսիան ուպուն տէրվա՝ լը սէր
 ուի մըշէվըէ տը քըրըն , էրքը չալան ուի վուն-
- 15 տա պըքըն : Ու քինկա քօ Խսա զանի Ժը
 ուէ չու . ու փըու ճէմաթան չուն լը բէյուի ,
- 16 ու հէմիան սաղ քըր : Ու թէնպիհ քըր Ժը
 ուանուա , քը Ժը քէպթիուա պէյան նա քըն :
- 17 Լըբը պը տէսթէ Խշայա փէյղէմպէր հաթը
 18 կօթան թէմամ պըպը , Սահա ղուլամէ՝ մըն
 քօ մը պըԺարթ , ու տէլալիյէ մըն՝ քօ ճանէ
 մըն Ժէ հաս քըր . ուսհէ խօ տէ լը սէր ուի

- տէյնըմ, ու ժը քըֆառանուա շէրաաթ տէ
 19 խապէր պըտա: 'Ե,ա տէ նիզա պըքը, ու նա
 տէ պըգիրը. ու նա եէքէ տէ պըհիսը տէն-
 20 կէ ուի լը նա՛վ քուչանտա: Գա՛միշէ փալը-
 խանտի տէ նա շը քէնը, ու պըլպըլ ֆիթիլէ
 տէ նա թաֆինը, հաթա քօ շէրիաթէ ժը-
 21 ֆաթհ քըրընէ տէրիսը. ու քըֆառան ժը նա-
 վէ ուիռա տէ ումհուտ պըքըն:
- 22 Ուէ չաղէ քօռ ու լալ պըճըն քի անին
 ժէռա, ու ուի սաղ քըր, վուսան քօ լալ ու
 23 քօռ խապէր տա ու տի: Հէմի ճէմաթան
 մաթ ման՝ ու տը կօթըն. 'Ճապ ուիաէ՞ Գու-
 24 ոէ Տա՛վուտ: Համա ֆարիսիան քինկա քօ
 պըհիստըն՝ կօն. աուի պը պաշգա դըշդ քի տէր
 նա խէ ճընան՝ իլլա պը ուէյսէ ճընան պը 'Է-
 25 էլզէբուլվա: Բինկա քօ Խսա ֆըքրէ ուան
 զանը պու՝ կօ ժը ուանուա, Հէմի փատիշահի-
 թի լը նա՛վ խօտա հաթը ճըհէ պուն՝ խարապ
 պը պը. ու հէմի պաժէր եա մալ լը նա՛վ
 26 խօտա հաթը ճըհէ պուն՝ նա մինա: Ու էրքը
 Շէյգան՝ Շէյգան տէր տը խա, լը նա՛վ խօտա
 ճըհէ պու, նուա փատիշահիթիյէ ուի չա՞-
 27 վան տէ պը սէքընը: Ու էրքը էզ ճընան
 պը 'Էէլզէբուլ տէր տըխըմ, գուռէդ ո պը
 չը՞ տէր տըխըն. ժը պօյ ուի՝ շէրաաթճիէ ո տէ
 28 ուան պը պըն: Համա էրքը էզ պը Ուոհէ
 Խօտէ ճընան տէր տը խըմ. վուսան է փատի-
 29 շահիթիյէ Խօտէ լը սէր ո կըհիշտիյէ: Եա

- եւքէ չափա՞ տըքարէ պը գէվը լը մալա մէ-
 ոուվ քի մէր ու մալէ ուի պը շէլինը , էրքը ա-
 վուլ աւ մէոուվէ մէր կըրէ նէ տէ , ու ուէ չաղէ
 30 մալա ուի եաղմա պըքը : Ի՛ւ քօ պը մըռա նընը
 զըտտէ մըն է . ու աւ քօ պը մըռա հէլ նա
 չինէ , պէլա տըքը :
 31 Դը պօյ ուի ժը ոռա տը պէմ , Հէմի կիւ-
 նէյան ու քըֆրան տէ ավֆ պըպըն ժը մէոու-
 վանուա . համա քըֆրէ լը պէր Ուուհ էլ
 32 գուտս տէ ավֆ նէ պը ժը մէոուվանուա : Վի
 քօ ժը Վուուէ մէոուվուա դըշդ տը պէժը՝ տէ
 ավֆ է պըպը ժէուա , համա ժը Ուուհ էլ գու-
 տուուա քի քօ դըշդ տը պէժը , տէ ավֆ նէ
 պը ժէուա . նա լը ուի տընէտա , ու նա լը ուէ
 33 տընէտա : Ի՞ա տարէ գանձ պըքըն , ու եէմի-
 շէ ուի՝ գանձ , եա տարէ չուրուկ պըքըն ու
 եէմիշէ ուի չուրուկ . չըմա քօ տար ժը եէմիշէ
 34 խօ դէ նաս քըրըն : Ի՞յ ոլատէ կօըր մահուան
 չափան տըքարըն գանձ խապէրտան , հուն քօ
 եարամաղ ըն , չըմա քօ ժը վէտէպուներ
 35 տըլէ խօ տէվ խապէր տը տը : Չըմա քօ մէ-
 ոուվէ գանձ . ժը խաղնէյէ տըլէ խօ գանձ՝
 դըշդէ գանձ տէր տը խա , ու մէոուվէ եարա-
 մաղ՝ ժը խաղնէյէ խօ ժը եարամաղ՝ դըշդէ
 36 եարամաղ տէր տը խա : Համա ժը ոռա տը
 պէմ , էրքը ժը պօյ հէմի խապէրէ նաֆիլան
 քօ մէոուվան տըքըն լը ոյա գըյամէթէ տէ
 37 հասապ պը տըն : Չըմա քի ժը խապէրէդ խօ՝

գոյէ տէ սահիհ պըպի ու ժը խապէրտանա
դա տէ լը սէր դա հէօքմ պըպը :

38 Ուէ չաղէ հընըք ժը քեաթիպան ու ֆա-
րիսիան տէվապ տանը ժէռա՝ ու կնն . Եւ՝
խօճա, ժը դա նշան քի տը խուազըն պը պի-

39 նըն : Ուի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանուա . Եւ-
րամազ ու զինաքեար միլէթ նշան տը խուա-
զը . ու տէ նէյէ ժը ուիուա տայըն , ժը նշանէ

40 Երունա փէյղէմպէր բէթըր : Զըմա քօ՝ չափա
Երունա սէ ոօ ու սէ շէվ լը զըքա մահսիյէ ա-
տատա պու , վուսան ժի Վուուէ մէռուվ տէ
պըպը լը նավ զըքէ արտէ սէ ոօ ու սէ

41 շէվան : Սէռուվէ Նինուէ լը ոօյա գըյա-
մէ լը պէր սիլսիլէյէ հան տէ ոապըն , ու տէ
հէօքմ պըքըն ուիա . չըմա քօ ժը վազէ Երունա՝
թօպա քըրըն . վահա լըվըր ժը Երունա եէ-

42 քէ մէզըն հէյէ : Սէլիքէ գուպլէ ոօյա գը-
յամէ լը պէր ուի սիլսիլէռա տէ ոապա , ու ուի տէ
հէօքմ պըքը . չըմա քօ աւ ժը փառա տընէ
հաթ , քը իլմէ Սիլէյման պը պըհիսէ . ու
վահա ժը Սիլէյման մէզըն եէքէ հէյէ լը-

43 վըր : Ու քինկա քօ ոուհէ նափաք ժը մէ-
ռուվքի դէ տէր , ճիյէ պէժանտա տը կէռը ,

44 րահաթի տը խուազը , ու նա պինը : Ուէ
չաղէ տը պէ՝ վէ կէռըմ տիսա լը մալախօ ժը
քօ քի ոապում , ու դէ տը պինը ուի վալա՝

45 փագըժ պուն ու ոասդ պուն : Ուէ չաղէ տը
չօ պը խօռա տըսթինը հաֆթ հէնի ճընան

Ժր ուի բէթըր եարամազ . ու տը գէվը աւ լը
ուէ սաքին տըպը . ու սօնէ ուի մէռուվէ Ժր ա-
վուվէ ուի խարապ տը պը . ու վուսան տէ պը-
պը աւ եարամազ սիլսիլէռա Ժի :

- 46 Ու քինկա քօ աւ պը ճէմաթուա խապէր տը-
տա , վահա տի ու պրէյ ուի լը տէրվա սէքը-
նի պուն՝ տը խօստըն բէռա խապէր տան :
- 47 Ու եէքէ Ժէռա կօ . Սահա տի ու պրէյ դա
տէրվէ սէքընըն սւ տը խուապըն պը դառա
- 48 խապէրտըն : Ուի Ժի Ժր ուիռա կօթօղուա ճէ-
վապ տա՝ ու կօ . Վի՞ է տիա մըն , եախօտ
- 49 քի՞ն է պրէյէդ մըն , Ու տէսթէ խօ ալի
շակըրտէդ խօ տըրէԺ քըր՝ ու կօ . Սահա
- 50 տիյէդ մըն ու պրէյէդ մըն : Չըմա քօ՝ քի քօ
մէրամէ Պավէ մըն աղիւմանի տըքը , աւ է
պրէյ մըն ու խուշգա մըն ու տիյէ մըն :

ՍԻՐ 13

- 1 Ուէ ոջէ Խսա Ժր մալ ռապու ու լը քը-
2 նարէ պահրէտա ռօնըշտ : Ու փըռ ճէմաթ
լը պալէ ճըվանտըն . վուսան քօ ուի քէթ լը
կէմիյէ ու ռօնըշտ , ու հէմի ճէմաթան լը քը-
- 3 նարէ պահրէտա սաքընըն : Ու փըռ դըշդան
խապէր տը տա Ժր ուանուա պը թէմսիլան՝ ու տը
- 4 կօ , Սահա դօվքըրոլ ռապու՝ քօ դօվ պը
քը . ու քինկա քօ դօվ տըքըր՝ հընք լը սէր
ուէ քէթըն ու դէյրան հաթըն ու խուարըն

- 5 ուի: Ու հընըք լը ճիյէ գարաճ քէթըն՝ լը
քօ քի փըռ հարի թուըն նա պու. ժը գուրի-
թիյէ հարի թուըննապուընէ՝ զուվա շին պու:
- 6 Վիկնկա քօ դավ քէթ՝ կէրմ՝ պու, ու ժը
7 գուրմ թուըննապուընէ, հըշք պու: Ու հը-
նըք քէթըն լը նավ ըսթըրիան, ու ըսթըրի-
8 ան ռապուըն՝ ու իանըգանտըն ուի: Ու հը-
նըք լը արտէ ոընտ քէթըն, ու ֆէքի տա,
հընըք սատ ու հընըք շէղթ ու հընըք սի:
- 9 Վը քիռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէյէ պը-
րա կօ տարի պըքը:
- 10 Ու շակըրտէդ ուի հաթըն՝ ու կօն ժէռա,
Չըմա պը թէմսիլան խապէր տը տի պը ուանռա:
- 11 Ուի ժի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա. Չըմա
քօ ժը ոռա հաթիյէ տայըն սըրրէ փատիշա-
հիթիյէ ազիւմանան զանըն, ու ժը ուանռա
- 12 նա հաթիյէ տայըն: Չըմա քօ ժը քիռա՝ քօ
հէյէ, ժը ուիռա տէ պէ տայըն ու տէ գէ-
տէ պըպը. ու ժը քիռա քօ թուըննա՝ աւ քօ
- 13 հէյէ ժի տէ պէ սէնտըն ժը ուի: Վը պըջ ուի
պը ուանռա պը թէմսիլան խապէր տը տըմ. քօ
տը պինըն ու նա պինըն, ու տը պըհիսըն ու
- 14 նա պըհիսըն, ու ֆէհմ նա քըն: Ու լը սէր
ուան թէմամ տըպը փէյղէմպէրիթիյէ Իշա-
յա՝ քօ տը պէ. պը պըհիստընէ տէ պը պը-
հիսըն ու ժըպըն տէ ֆէհմ նա քըն. ու պը-
տիթընէ տէ պըպինըն՝ ու տէ նա պինըն:
- 15 Չըմա քօ՝ տըլէ գավմէ հան գալըն պու, ու

- պը կ'ջէդ խօ կըրան պըհիստըն, ու ջահվէդ
 խօ կըրթըն, քը նա պը ժը պըն պը պինըն, ու
 պը կօ պը պըհիսըն, ու պը տըլ ֆէհմ' պը-
 քըն. ու վէկէռըն, ու էզ ժը ուանուա շիֆա
 16 պը տըմ: Համա խողի է ժը ջահվէ ոուա՝ քը
 տը պինըն, ու ժը կ'ջէ ոուա քը տը պըհէն:
 17 Պրուա տը պէմ ժը ոուա քը փըռ փէյղէմպէ-
 ռան ու սատըգան հասըէթ քըշանտըն տիթը-
 նէ ո' պը պինըն՝ ու նա տին. ու պըհիստընէ
 18 ո' պը պըհէն ու նա պըհիստըն: Արուա հուն
 19 թէմնիլէ դօվ աթօդօղ պը պըհիսըն: Ժը աւ
 հէմիյան՝ քօ խապէրէ փատիշահիթիյէ տը պը-
 հիսը ու ֆէհմ' նա քը, եարամազ դէլընավ
 տըլէ ուի աթօդան տը շէլինը, ուիա աւ է քօ
 20 լը սէր ուէ հաթը աթօդան: Ու լը սէր գա-
 րաճէ հաթը աթօդան աւ է քօ քինկա տը
 պըհիսը խապէրէ, զուվա պը շաղ պուն գա-
 21 պուլ տըքա ուի: Համա լը խօտա գուրմ'
 թուն նա՝ հընըք վազթ տը չօ. ու քինկա քօ
 ժը պօյ ուի խապէր սըխլէթ քի եա գավըրան-
 22 տըն քի տը պը զուվա խուար տը պը: Ու լընավ
 ըսթըրիան հաթը աթօդան աւ է քօ քինկա տը
 պըհիսը խապէրէ, աթղա ուէ տընէ ու խաբ-
 խաբօքէ գէնկինիթիյէ տը խանըգինը խապէրէ
 23 աւ սէօղէ ու տը պը պէ եէմիշ: Ու լընավ արտէ
 գանճ հաթը աթօդան աւ է՝ քօ քինկա տը պըհի-
 սէ խապէրէ՝ ֆէհմ' տը քը, ու ֆէքի տըտը. հը-
 նըք սատ, հընըք շէսթ, ու հընըք սի:

- 24 Դ՛ը ուանոա հէնի թէմսիլ քի ժի պէր անի
 ու կօ . փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինա
 պու ժը մէռուվ քի . քօ լը զէվէյէ խօտա դօ-
- 25 վէ ոընտ դօվ քըր : Ու քինկա քօ մէռու-
 վան խավտա պուն , տըշմընէ ուի հաթ , ու լը
- 26 նաւլ կէնըմտա զիվան աթօդ , ու չու : Ու
 քինկա քօ կիյա շին պու ու մէյվէ անի , ուէ
- 27 չաղէ զիվան ժի խույայի պու : Խըղմէթքեարէ
 խօտիյէ մայէ հաթըն ու ժէռա կօն . եա՛ ա-
 զա լը զէվիյէ խօտա դօվա ոընդ դանա՛ աթօդ :
- 28 Լէ զիվան ժը քօ պուն : Ու ուի ժի կօ ժըռան-
 ոա . եէք մէռուվ քի տըժմըն քըր ուի . խըղ-
 մէթքեարան ժէռա կօն տը խուազի քօ էմ
- 29 հառըն ու աշէֆ պըքըն ուի : Ու աւ կօ ժը
 ուանոա , Վա՛ . քընէ պը վախթէ զիվան ժէ
- 30 քըրընէ կէնըմ ժի բէռա պը չինըն : Պէրտըն
 հարտու ժի քօ լը եէք ճիտա մէղըն պը պըն
 հաթա վախթա չինանտընէ , ու ոխթա չի-
 նանտընէ տէ պէժըմ ժը չընտողանոա . ա-
 վուլ զիվանէ պը չինըն՝ ու ուի փաթիլ փաթիլ
 կըրէտըն ժը շաւութանտընոա . ու կէնըմ լը
 ամպարա մըն պը ճըվինըն :
- 31 Հէնի թէմսիլ քի ժի պէր անի ժը ուանոա
 ու կօ . փատիշահիթիյէ աղիւմանան մինայէ
 աւ հապէ խարտալ քօմէռուվ քի կըրթ լը զէվի-
- 32 յէ խօ աթօդ : Վօ ժը հէմի դօվան բըջուք
 է , ու քինկա մէղըն տըպը՝ ժը հէմի փէնճա-
 րան մէղըն ը , ու տար տըպը վուսան քօ դայ-

րէ ազիւմանան դէն, ու լը սէր կուլիյէ ուխտաւ տադինըն :

33 Պաշգա թէմսիլ քի ժի խապէր տա ժը ուան-
ռա ու կօ. Փատիշահիթիյէ ազիւմանան միշ-
նայէ հապիրէ թըռչէ քօ ժըն քի կըրթ լընաւ
սէ շինիք արանտա վէշարթ, հաթա քօ հէ-
միթի միրասս պու :

34 Իւ հէմի պը թէմսիլա խապէրտա Խաա պը
ճէմաթռա, ու պէ թէմսիլ դըշդ քի խապէր

35 Նա աղաա պը ուանռա : Վօ ժը փէյղէմպէրէ
հաթը կօթան թէմամ պըպը. պը թէմսիլա
էզէ տէվէ խօ վէքըմ ժը թէմէլ պուէնէ տընէ
աւ դըշդան քօ հաթըն վէշարթըն տէ պէ-
ժըմ :

36 Ուէ չաղէ Խաա ճէմաթան պէրտա՝ ու լը մալ
հաթ. շապիրտէ ուի հաթըն լը պալէ, ու կօն :
Թէմսիլէ զիվանէ զէվիան ժը մէռա պը հա-

37 քինը : Ուի ժի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա,

38 Ղօվա գանձ աթօդօղ Ղուռէ մէռուվ է : Ու
զէվի տընէ է. զօվա գանձ ուան ըն՝ քը Ղու-
ռէգ փատիշահիթին է. ու զիվան գուռէգ

39 երամաղ ըն : Ու տըժմըն քօ ուի դօվ քըր,
Ը էյթան է. ու պէտէր ախըրէ տընէ է. ու չին-

40 տօղան մէլէք ըն : Ու չալան քօ զիվան դէ ճը-
վանտըն ու լը նալա ապըր տը շափուղը ախը-

41 րէ տընէժի վուսան տէ պըպը : Ղուռէ մէ-
ռուվ տէ մէլէքէ խօ պը շէյինը ու տէ պը
ճըվինըն ժը փատիշահիթիյէ ուի հէմի խաա-

- րիթիյան ու ուան քօ պէնամուսիթի տը շըղու-
- 42 լըն : Ու լը նաւ քիւլխանէ աւրը տէ պապէ-
ժըն ուան , լը ուէ տէ պըպը կըրըն ու գըրջիյէ
- 43 տըրանան : Ուէ չաղէ սատըգան ոգա ոօ տէ
դավ պըտըն լը նաւ փատիշահիթիյէ ազիւ-
մանան , ժը քիուա քօ ժը կօտարընուա կօ հէ-
յէ պըա կօտարի պըքը :
- 44 Տիսա փատիշահիթիյէ ազիւմանան տը մի-
նա խազնա քի քօ լը նաւ զէվիքի հաթը վէ-
շարթըն . քօ ուի մէռուվ քի պը տիթընէ տը
վէշէրիինէ . ու ժը շազպուլնէ տը չօ հէմի դըշ-
դէ խօ տը ֆըռօշը . ու ավ դէվի տը քըռը :
- 45 Տիսա փատիշահիթիյէ ազիւմանան մինա եէ-
քի պէզիրկան , քօ լը սէր ինճույէ ոընտան
- 46 տը կէռը : Ու փըռ պը գըյմէթ ինճիքի պը
տիթընէ , չու հէմի չը քօ ուի հէ պու ֆըռօթ
ու աուի քըռի :
- 47 Տիսա՝ փատիշահիթիյէ ազիւմանան տը մի-
նա լը պահրէ հաթը ավէթան թօռ քի քօ ժը
- 48 հէմի ճիսսան տը ճըվինը : Վօ քինկա քօ
դըրժա պու՝ տէր անին լը քէնարէ , ու ոօնըշ-
տըն գանճան լը նաւ ֆըրագան ճըվանտըն ,
- 49 քէօթիյան լը տէրվէ ավէթըն : Ահվա տէ
պըպը լը ախըրէ տընէ , մէլէքան տէ ոապըն՝
ու ժը նավա սատըգան եարամազան տէ ճիյէ
- 50 պըքըն : Ու տէ պապէժըն ուան լը քիւլխանէ
աւրը , լը ուէ տէ պը պը կըրըն ու գըրջիինէ
տըրանան :

51 Կօ ժը ուանդա Իսա . ֆէհմ քըրըն աւ հէմի
52 դըշդան . կօն ժէդա՝ Պէլի եա Խօտէ : Ու ուի
կօ ժը ուանդա . Ժը պջ ուի՝ ժը խոստուէ փա-
տիշահիթիյէ ազիւմանան հէր թալիմ պուն
քեաթիպ ժը խազնէյ խօ հէմ նու ու հէմ
գէվըն դըշդան տէր խըստող՝ ժը եէքի խօտիյէ
մայէ մինա :

53 Ու քինկա քօ Խսա թէմանմ քըր ուա թէմսի:

54 Լա ժը ուէ չու : Ու հաթ լը ողածէ խօ, հին
տըքըր ժը ուանոա՝ լը նալ ճէմածէ ուան, վու
սան քօ աւ շաղ տը պուն ու տը կօթըն, Լ
իյմ ու քէրէմէթա ժը ուիոա՝ ժը քօ պուն :

55 Լ. գուռէ նաճառ նը՞նը, ու տիյէ ուիա Մէյ,
րէ նսյնէ կօթան . ու պրէյէդ ուիա՝ Եագուսպ ,

56 ու Յոսէպ, ու Հըմհօն, ու Ղ'ուտա : Ու
խոռըզէդ, ուի հէմի յը պա մէ նընըն : նուա

57 Ժը ուխում աւ հէմիյան Ժը քօ պուն : Ու խու-
ար տը պօ պուն լը սէր ուի , ու Խսա կօ Ժը ուան-
ոա , Փէյղէմպէր քի պէ իմիպար նընր՝ դայրի

58 ը նալ ոլաթ ու մալա խօտա : Ու ը ուէ փրո
քէրէմէթան նա քրո ժը պոյ իմանսրդիէ ուան :

WLP 14

1 Ուէ չադէ Հէրօտիսէ ոըպ սէրվէր նամէ Խսա

2 պըհիստ : Ժը խըղմէթքեարէդ խօռա կօ ,
Լ, Լ Թաճիլէի Հաննա է . ու ժը մըրօիան գը-
յամ քրօ . ժը պօյ ուի՝ պը ուի քէրէմաթան

- 3 տը պըն: Չըմա քօ՝ շէքօտիս ժը պոյ շիրօ-
տիա ժընէ պրէյէդ ուի Ֆիլիպոս՝ կըրթ շան-
4 նաէ կընտա ուի ու ամէթ լը զընտանէ: Չըմա
քօ շաննա տը կօթ, ժը դառա ճայիզ նը-
5 նը ուի պըտօնի: Ու ժը պոյ ուիաը խօսա ուի
պը գուժը, համա ժը ճէմաթէ աը թըռաի-
պու, չըմա քօ ոգա փէյղէմպէր գապուչ տը
6 քըրըն ուի: Վինկա քօ ոյա տափէթէ մէվ-
լուտէ շէքօտիս պու, գիզա շէքօտիս բազը-
տանա լը պէր տափաթիան. ու խօշա շէքօ-
7 տիա հաթ, Վուա պը սօնա խաւարընէ ժէօզ
տա՝ էրբը պը տա ժէռա չը քօ խօթընէ պը-
8 պը: Ու աուի ժը ափուլ ժը աիյէ խօնասի հաթ
պունէ՝ կօ. Պը աը ժը մըռա լըպըր սէրէ շան-
9 նայէ թաճֆիլէի լը սէր սէնիքի: Ու փա-
տիշահ գապաթէթ քըք. համա ժը պոյ սօնա
ու ժը պոյ բէռա ունըչտօղան էմը քըք քօ
10 պը տըն ժէռա: Ու շիանա լը զընտանէ սէրէ
11 շաննա ժէքըր: Ու սէրէ ուի պը թէփի սէ-
նիվա հաթը անըն ու հաթը տայըն ժը գի-
12 ղիքուա, աուի ժի պըր ժը աիյէ խօռա: Ու շա-
կըրաէդ ուի չուն ու լէշէ ուի պը հէլանտընէ
գէղարթըն ու հաթըն ժը խառա հաքան-
տըն:
- 13 Ու քինկա քօ խաա պըհիաա՝ ժը ուէ պը կէմի-
յէ՝ չու լը ճի քի խալի. քինկա քօ խալգ պը-
հիաաըն բայա ժը պաժարէգ խօ չուն լը բէյ
14 ուի: Ու քինկա խաա դապու՝ փըռ խալգ տի,

- ու րահմ քրո ժը ուանուա, ու նախօշէդ ուան
 15 սաղ քրո: Ու լը պէր էվարէ շակրորտէդ ուի
 հաթըն լը պալէ՝ ու կօն. լըվըր ճի քի չէօլ է
 ու վագթ պըհուրի, խալգէ պէրտէ, քօ
 հաուըն կիւնտան ժը խօռա դամամ պը քրորն:
 16 Իսա կօ, լագիմ նընը ժը ուանուա չունտըն.
 17 հուն պը տըն ժը ուանուա խուարըն: Ուան ժի
 կօնը ժէուա, լըվըր դըշդ քի մէ թուննա թէ-
 18 նէ բէնճ նան ու տու մահսի: Ու կօ ժը ուան-
 19 ոա, Պինըն լը վըր: Նուա ժը խալգէուա
 էմր քրո քօ լը սէր կիյան պը տըն ուան ոօնըշ-
 տանտըն, ու բէնճ նանան ու տու մահսիան
 կըրթ ու լը ագիւմանան նըհէոթ, ու միւպա-
 րէք քրո ու շըբէնանտ ու նանան տա շակրո-
 20 տան ու շակրորտան ժը խալգէուա: Հէմի ժի
 խուարըն ու թէր պուն, ու տուանդտահ սէ-
 փէթ դըթի՝ ժը զէտէպուն փառչան հէլ ա-
 21 նին: Ու ուան քօ խուարըն՝ ժը ժընան ու
 զառուգան պաշգա, գասա բէնճ հազար մէր
 պուն:
 22 Ու շակրորտանուա զօռ քրո լը կէմի քի քէ-
 թընէ՝ լը պէր ուի ալիյէ տըն պը չուն հաթա
 23 քօ աւ խալքէ պէրտէ: Ու քինկա քօ խալքէ
 պէրտա՝ ուի թէնէ լը ջիյէ քի ոապու ժը պօյ
 նըմէճ քրորնէ. ու քինկա էվար պու ուի թէ-
 24 նէ լը ուէ պու: Ու կէմի համալը օրթա պահ-
 րէ լը նավա ֆըրթօնէյէ պու. չումա քօ պա-
 25 լը գարշի պու: Ու լը շէվէ լը նօպէթէ չա-

- րանտա՝ Իսա լը սէր պահրէ պը չունտընէ պը
 26 ալի ուանտա հաթ : Ու շահրրտան քինկա քո
 ուի տին քո լը սէր պահրէ տը չո պզտիան , ու
 կօն քո խէյալ է , ու ժը թըռսան կազի քըրըն :
 27 Ու զուլա Իսա պը ուանուա խապէրտա ու կօ ,
 28 փէթ պըն՝ էզ ըմ . մէ թըռսըն : փէթ ոսս
 ճէվապ տա ժէռա ու կօ . Եւ Խօտէ էրքը
 29 նան ժը դառա պէմ : Ուի ժի կօ , Ուրը , փէթ-
 րոս ժի՝ ժը կէմիյէ հաթը խուարի՝ չու լը սէր
 30 ավան ու հաթը լը պա Իսա : Ու պա փըռ-
 զոն պըտիթընէ՝ թըռսիա . ու քինկա քո պաթ-
 միշ տը պօ պու կազի քըր ու կօ . Եւ Խօտէ
 31 մըն խալաս պըքը : Ու Իսա զուլա տէսթէ
 խօ տըրէժ քըր , կըրթ ուի ու կօ . էյ հընտըք
 32 իման՝ չըմա՞ դու վէսվէսէ պույ : Ու քինկա քո
 33 ռապուն լը կէմիյէ՝ պա սպընի : Ու աւ քո
 կէմիտա պուն , հաթըն ժէռա սէճտէ քըրըն ու
 կօն . պըռա դու Գուռէ Խօտէյի :
 34 Ու պըհուրին լը ալիյէ տըն հաթըն լը Գե-
 35 նէսարէթէ : Ու քինկա քո մէռուվէ լը վէ տէ-
 րէ ուի նաս քըրըն , մէռուվ շիանտըն լը հէմի
 սինօռան , ու նախօշան կըժք ժէռա անին :
 36 Ու լավա տը քըրըն ճէռա քօ թէնէ լը փէ-
 շա ճըլէ ուի պը գէվըն , ու առան քօ քէթըն
 հէմի խալաս պուն :

ՄԻՐ 15

- 1 Ուէ չաղէ ֆարիսեան ու քեաթիպան քօ ժը
 Գլուստուշերիֆէ պուն. հաթըն լը պա Խաա ու
 2 հօն, 'Չըմա՞ շախրատգ դա ժը սըփերէ ին-
 թիարանուա ասի տըպըն. չըմա քօ վազթէ
 3 նան խուարընէ տէսթէ խօ նա շուն: Ուի ժի
 ճէվապ տա ու կօ ժը ուանուա. Լէ հօն չըմա
 ժը թէնպիհէ Խօտէուա աթի տը պըն պը սէմէ-
 4 տէ սըփերթընէ օ: 'Չըմա քօ Խօտէ պը թէն-
 պիհ քըրընէ կօ, պափ ու տիյէ խօռա իքրամ
 5 պըքը, 'էմ ժը պափէուա եա ժը տիյէուա
 քի քօ տըթմին տըքը, հէլպէթ առէ տէ պէ
 6 գուշթըն: 'Նամա հօն տէթըն. քի քօ պափ
 ու տիյէ խօռա տէթէ, էրքը աւ դըշդ քօ տէ
 ժը մըն գազանճ պըքի, հէտիյէ է, ժը աէ բէ-
 վա ժը պափ ու տիյէ խօռա իքրամ պըռա նա
 քը, ահվա ժը սէմէտէ սըփերթընէ խօ թէն-
 7 պիհէ Խօտէ պադալ տըքըն: Էյ միւրայիան՝
 գանճ փէյդէմպերիթի քըր լը տէր օ Խշայա
 8 ու կօ. Էլ գափմ պը լէվան ժը մըռա իզզէթ
 9 տըքը՝ համա տըլէ ուան ժը մը տուրըն: 'Լա-
 ֆիլէ ժը մըռա իպատէթ տըքըն՝ ժը մէռու-
 վան թէնպիհ պուն թալիման հին տըքըն:
 10 Ու ճէմաթան ժը խօռա պը կազի քըրընէ
 11 կօ ժը ուանուա, Խօտարի պըքըն ու ֆէհմ
 պըքըն, աւ քօ լը տէվ տըչօ մէռուվ միւրտառ
 նա քը. համա աւ քօ ժը տէվ տէր դէ. աւ

- 42 մէռուվան մոլորտառ տըքը : Ուէ չաղէ շա-
կըրտէ ուի հաթըն՝ ու կօն ժէռա, Օւնի՞ քօ
քինկա քօ ֆարիսիան աւ խապէրան պըհաստըն
- 43 խուար պուէն : Ուի ժի ճէվապ տա ժը ուանուա՝
ու կօ. Ըւ հէմի շաղ քօ պավէ մըն ազիւմա-
- 44 նի տա նանի է տէ տէր պէ : Պէրտըն ուան .
ուան քօռ ըն՝ ժը քօռանուա գալապուզ, քօռ
քինկա քօ ժը քօռուա գալապուզիթի արքը
- 45 հէր տուժի լը չալէ տը գէվըն : Փէթրոս ճէ-
վապ տա ժէռա՝ ու կօ. Ըւ թէմնիլա թարիֆ
- 46 պըքը ժը մէռա : Կօ Խաա, Հոն ժի հէժա պէ
47 ֆէհմըն. Ու ֆէհմընա՞ քըն, էրքը հէմի գըշդ
քօ լը տէվէ մէռուվ տըչօ, տըչօ վը քէ ուի՝ ու
- 48 դէ տէր : Համա ժը տէվ հաթը տէր գըշ-
դան ժը տըլ դէնը տէր. ուան մէռուվան մոլոր-
- 49 տառ տըքըն : Չըմա քօ ժը տըլ դէն տէր եա-
րամազ ֆիքրան, գաթըլան, զինպքեսարիթի,
ֆահշիթիան, տըզիթիան, տարալ շահատա-
- 20 թիան, տըժմինան : Հէմի ուան ըն քօ մէռու-
վան մոլորտառ տըքըն. համա պը տէսթէ պէ
շուշտըն նան խուարըն՝ մոլորտառ նա քը մէռուվ :
- 21 Ու ժը ուէ ռապու՝ լը ալիյէ Տիւրոռէ ու
- 22 Սիդօնէ չու : Ու վահա ժը ուի սինօռան Վա-
նանի ժըն քի ռապու՝ կապի տըքըր ու տը կօթ,
Բահմ պըքը ժը մըռա եա՛ Բապա՝ Վուռէ
Տավուտ. գիզըքէ մըն ժը ճան փըռ քէօթի
- 23 ազապ տըքընը : Համա ուի ճէվապ նա տա
ժէռա, ու շակըրտէ ուի հաթըն՝ ու լավա տը

- քրորն ժէճա ու տը կօթըն . Պէրտէ ուխա չըմն
 24 քօ լը բէյ մէ տը գիրա : Ուի ճէվապ տա
 ու կօ . Եղ ժը պաշգառա նա հաթըմ շիան
 տըն՝ իլլա ժը պըղընէ վոնտա պոն ժը մալա
 25 Խորայիլ : Համա ուի հաթ սէճտէ տըքըր ժէ-
 ճա ու տը կօթ . Եւ Խօտէ, ժը մըռա իմտատ
 26 պըքը : Ղէվապ տա ժէճա Խսա ու կօ .
 գըշ քի գանճ նընը նանէ զառուգան կըրթըն
 27 ու ժըսանոա ավէթըն : Ու առի կօ , Պէ-
 լի եւ Բապ . չըմն քօ սան ժի ժը սուֆրէյէ
 խօտիյ խօ հաթը քէթըն ժը հուրըքէնան տը
 28 խօն : Ուէ չաղէ Խսա ճէվապ տա ժէճա ,
 ու կօ . Եւ ժըն , իմանէ դա մէղըն ը . չավան
 քօ տը խուազի՝ վոսան պըրա պըպը ժը դա-
 ճա՝ ու ժը ուէ սաաթէ գիզէ ուի հաթը սաղ
 պոն :
 29 Ու Խսա ժը ուէ չու՝ հաթը լը պա պահը
 Ղէլիլիան ու լը ջիյէ քի ռապու՝ լը ուէ ռօնըշտ :
 30 Ու փըռ ճէմաթան հաթըն լը պալէ . քօ պը
 ուանոա հապուն թօփալան , քօռան , լալան .
 սագաթան . ու պաշգա փըռան . ու ավէթըն
 31 ուան լըլընկա Խսայէ ու սաղ քըր ուան : Ու
 սան քօ ճէմաթան թաճըպ տը քըրըն , քօ տը
 տիթըն քօ՝ լալան խապէր տը տան , թօփալան
 տըկէռիան . սագաթան տը հաթըն սաղ պոն ,
 քօռան տը տիթըն , ու ժը Խօտիյէ Խորա-
 յիլոա համտ տը քըրըն :
 32 Խսա շակըրտէդ խօ կազի քըր ժը խօռա ու

- կօ, Հայֆա մը դէ լը սէր ուի խալգէ: Հրմա քօ
սէ ոյէ քօ լը պա մրտա նը, ու դըշդ քի ուան
թոռննա խուարընէ, ու ուան պրըչի պէրտան նա
խուարըմ նա պըքօ ուտա պը դարըդըն:
- 33 Ու շակըրտէ ուի ժէռա կօն. լը չէօլէտա աւ
գաս խալգէ թէր քըրընէ՝ ժը մէռա աւ գաս
- 34 նան ժըքօ: Ու Խսա ժը ուանժա կօ. Չէ՞նա
նանէ ո՛ հէյէ, ուան ժի կօն հաֆթ. դւ չէնտ
- 35 հապ մահսի: Ու էմը քըր ժը խալգէռա քօ լը
սէր արտէ ունըն. ու հաֆթ նանան ու մահ-
սիան կըրթ, շըքըր քըր ու շըքէնանտ, ու
- 36 տա շակըրտան, ուան ժի ժը խալգէռա: Խու-
արըն հէմիան ու թէր պուն, ու հաֆթ ղէն-
պիլ դըժա ժը ղէտէ պուն փարչան հէլանին:
- 37 Ու ուան քօ խուարըն գասա չար հաղար մըր
- 38 պուն՝ ժը ժընան ու զառուզան պաշգա: Ու
քինկա քօ խալգէ պէրտա՝ լը կէմիյէ սուվար
պու ու հաթըր լը սինօռէ Սադթալի:

ՍԼԻՐ 16

- 1 Ու ֆարիսիան ու սատուգիան հաթըն լը պա-
լէ՝ պը ճառապանտընէ ժը ուի ժը աղիւմանան
նըշան քի տը խօսթըպուն քօ նըշան պըտըր ժը
- 2 ուանռա: Ուի ճէվապ տա՝ ու կօ ժը ուանռա,
Վինկա քօ էվար տըպը տըպէն, սայի տէ պը-
- 3 պը, Հրմա քօ աղիւման սօռ պույէ: Ու տըպէ
իռօ հավա տէ խարապ պըպը. Հրմա քօ աղիւ-

- ընկալուէ. ժը շահորտանում փրուս քրը ու տը
կօ, լը պօյ մըն չը՝ տը պէն մէռուվան՝ էրբը
14 գլուէ մէռուվ է: Ու ուան ժի կօն. շընը-
քան տէժըն՝ թահֆիլէի շաննա է. հընըք՝
Լըթա. հընըքան ժի Իրիմիա եա ժը փէյղէմ-
15 պէրան եէք է: Կօ ժը ուանում, համա հոն
16 ժը պօյ մըն՝ քիյըմ տը պէժըն: Շըմհօն
Փէթրոս ճէվապ տա ու կօ. Վապի Վաւէ
17 սաղ Էլլահ՝ աւ Սէսիտ: Իսա ճէվապ տա
ու կօ ժէաւ. Խոզի ժը դառա Շըմհօն գու-
ռէ խոլնան, չըմա քօ թէն ու խոյն ժը դառա
աշիքեար նա քրթ, լէ Պապէ մըն քօ լը աղիւ-
18 մանտայ է: Վաւա էժի ժը դառա տը պէմ
քօ գու Փէթրոս ի ու Վիլիսայէ Խոտէ լը սէր
ուի զընառէ ջէքըմ ու տէրիյէդ ճէհէնէմէ տէ
19 ուի Փթթընէ քըն: Ու մըֆդայէդ տէրիյէդ
փատիշահթիթիյէդ աղիւմանան տէ պըտըմ ժը
գառա, ու չը քօ լը սէր արտէ կըրէտի, լը նավ
աղիւմանան տէ պէ կըրէտան. ու չը քօ լը սէր
արտէ վէքի, լը նավ աղիւմանան պէ վէքը-
20 թըն: Ուէ չաղէ ժը շահորտանում փրու գա-
վիթի քրթ քօ ժը քէսէում նէ պէժըն՝ քօ ուի
Սէսիհ է:
21 Լը ուէ բէվէ Իսա տէսթ քրթ ժը շա-
կըրտանում նըշան տայընէ էրբը լազըմ է աւ
հառա Վաւտսէ ու փրու էգիյէթան պըքընը՝
ժը պաշ իմաման ու ժը քեւթիպան ու ժը
իթիարան ու պէ գուշըն ու ոջա սըսէյան

- 22 դրամս պը կըրը : Ու փեթրոս ուի լը պա խօ
կըրթ ու տէսթ քըր բէռա պը զըտտ չունտը-
նէ ու կօթընէ . Հաշա ժը դա եա՛ խօտէ
- 23 աւ դըշդ պըրա ժը դառա նէ պը : Համա ուի
վէկէոիա փեթրոսուա կօ . լը բէյ մըն հա-
ռա եա՛ շէյդան . գու ժը մըրա խուարիթիյ
չմա քօ դըշդէ խօտէ տիւշիւմիշ նա պի լէ
գըշդէ ինսանան :
- 24 Ուէ չաղէ Խսա ժը շակըրտէդ խօռա կօ :
Լըբը եէքի տը խուազը լը բէյ մըն պէ՛ պըրա
աւ խօ ինքեար պըքը, ու խաչէ խօ պըսթինը
- 25 ու լը բէյ մըն պէ : Չըմա քօ քի քօ ճանէ խօ
խալաս քըրըն տը խուազը տէ վունտա պըքը
աուի ու քի քօ ժը պօյ մըն ճանէ խօ վունտա
- 26 քըքը տէ խալաս պըքը ուի : ‘Խուա չը՝
Ֆայտէ տըքը մէռուվ քի՛ երբը տընէ հէմի
գազանճ պըքը, համա ճանէ խօ վունտա պը-
քը եախօտ պէտէլէ ճանէ խօ տէ չը՝ պըտը
- 27 մէռուվ : Չըմա քօ Խուռէ մէռուվ պը իզզէ-
թէ Պապէ խօ պը մէլէքէդ խօ տէ պէ . ուէ չա-
ղէ ժը հէր քէսէռա պը կօրա ամէլէ խօ տէ
- 28 իւճրէթ պըտը : Պըռա տը պէմ ժը ոռա .
էրբը ժը վըր սէքընանտողան հընըքան հա-
նը՝ քօ դահմա մըրընէ տէ նէսթինըն, հա-
թա քօ ուան պը պինըն Խուռէ մէռուվ պը
փատիշահիթիյէ խօ հաթը :

ՍԵՐ 17

- 1 Ու բաշէ շէշ ոջանտա Խսա պը խօռա
կըրթ փէթրոս . ու Եագուպ ու պրէյէդ ուի
Հաննա . ուան թէնէ պըր լըջիէ քի պըլընտ :
- 2 Ու լը պէր ուանտա թէպտիլ պու . ու ոռյա
ուի տը փէլա ոգա ոօ , ու ճըլէ ուի սըփի պուն
- 3 ոգա դալ : Ու վահա Սուսա ու Լյիա խու-
յայի պուն ժը ուանուա , ու բէուա խապէր տը
- 4 տան , Ղէվապ տա փէթրոս ու կօ ժը Խսառա ,
Եա՛ Բապպ ժը մէռա լըվըր պուն գանճէ , էր-
քը տը խուապի սէ հօլըքան . էմ ջէքըն , եէք
ժը դառա եէք ժը Սուսառա ու եէք ժը Լյ-
5 իառա : Ու քինկա քօ ուի խապէր տը տա՛ վա-
հա ոօհնի ափուր քի ուան սըթըր քըր , ժը ափէ
տէնք քի հաթ՝ ու կօ . Եւ է Գուռէ մըն տա-
լալի՝ քօ ժէ հալ տըքըմ . ժը ուիռա կօտարի
6 պըքըն : Ու շակըրտան քինկա քօ պըհիստըն
լը սէր ոռյա խօքէթըն , ու փըռ թըռսիան :
- 7 Ու Խսա նէզէ ուան պու քէթ լը ուան՝ ու կօ .
- 8 Ուսպըն ու մէ թըռսըն : Ու ուան ոիթա
ջահվա խօ վէքըրանտընէ՝ ժը Խսա բէթըր
քէս քի նէ տին :
- 9 Ու քինկա քօ ժը ջիյէ տը հաթըն խուարի-
յէ , Խսա թէնպիհ քըր ժը ուանուա ու կօ . Եւ
տիթըն ժը քէսքիռա մէ պէժըն՝ հաթա
Գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պըքըն :
- 10 Շակըրտան ժէռա փըռա քըրըն ու կօն , շը-

- մա՞ք քերթիպան տը պէն լազիմ է քօ ավուլ
- 11 Լչիա պէ: Ղէվապ տա Խսա ու կօ ժը ուան-
ռա. Լչիա տէ պէ՝ ու հէմի դըշդան տէ հա-
- 12 զըր պըքը: Համա ժը ոռա տը պէմ քօ Լչ-
լիա ժը զուվա հաթիյէ. ու ուի նաա նէ քը-
րըն. լէ չը քօ խոտըն ժէռա քըրըն. վուստն
ժի Գուռէ մէռուվ տէ ժը ուան էլիյէթ պըք-
- 13 շինա: Ուէ չաղէ շահրըտան ֆէհմ քըրըն քօ
ժը պոյ թահֆիլէի Հաննա կօ ժը ուանռա:
- 14 Ու քինկա քօ լը պա խալգէ հաթը, մէգուվ
քի հաթ. ու պը չօք տադինընէ՝ տը կօթ:
Եւ՝ Բապպ, ժը գուռըքէ մըռաւահմ պըքը
քօ պը հիվէ տը գէվը ու քօթի էզիյէթ տըք-
շինը, փըռ վազթ լը ահրը տը գէվը՝ ու պազի
- 15 լը նալ ալէ: Ու տուի մըն ժը շահրըտէ տառա
- 16 անի՝ ու նա քաբը պուն տաղ պըքըն: Ու Խսա
ճէվաթ տա ու կօ. Լչ իմանարղ ու թէրս
սիլսիլէ, հաթա քինկա էզէ տէ պը ոռա պը-
պըմ, հաթա քինկա տէ ժը ոռա սապը պը-
- 17 քըմ. ժը մըռա պինա ուի: Ու Խսա հարը-
տիլը ուի ու ճըն ժը ուի ուապու ու ժը ուէ տա-
- 18 աթէ հաթը սաղ պուն գուռըք: Ուէ չաղէ
շահրըտան թէնէ չուն լը պալէ ու կօն ժը Լ-
սառա. Լչմ չը՞մա նա քաբը պուն ուի տէր
- 19 իրաւըն: Ու Խսա կօ ժը ուանռա, Ժը պոյ
իմանարղիթիյէ ո՛, նուա էրքը ոգա հապէ
խարաէլ իմանէ ո՛ հապա՝ ժը ուի ջիյէռա պը
պէժըն ժը վըր հառա տէ պը չօ. ու դըշդ քի

- 20 պէ միւմքիւն տէ նէ պը պը ոռա: Համա աւ
ճինս պը հէնի դըշդ քի նայէ տէր, իլա պը
նըմէճ ու ոռճի:
- 21 Ու քինկա ուան լը նաՎ Ղ'էլիիա աը կէռիա
պուն՝ Իսա կօ ժը ուանուա. Գուռէ մէռուվ
- 22 տէսթէ մէռուվան տէ թէսլիմ պըպը. Ու
տէ պը գուժըն ուի, ու լը սէ՝ ոռյանտա՝ գը-
յամ տէ պըքը. ու փըռ մէլուլ պուն:
- 23 Ու քինկա քօ ուան լը Վաֆարնայումէ հա-
թըն իքիլէք տրէմ սանտողան հաթըն ու ժը
փէթրոսուա կօն, Խօճայէդ ո իքիլէք տրէմ
- 24 նա՞ տը, ու կօ ուի, Պէլի աը տը: Ու քին-
կա քօ քէթ լը մալ Իսա լը շագա ուի հաթ՝ ու
կօ. Եւ՝ Շըմհօն, ժը դառա չափան աը
խոյա, փատիշահէդ տընէ ժը քի՝ տըսթինըն
խարաճ ու վէրկիյէ. ժը գուռէդ խօ եա ժը
- 25 զարիպան: Փէթրոս ժէռա կօ, ժը զարի-
պան. կօ ժէռա Իսա, Լըքը վոււան է գուռան
- 26 ազապըն: Համա ժը ուանուա ժը պոյ խու-
ար նա տանին. հառը լը պահրէ ու չէնկէլ
պավէ ու մահսիյէ ալուլ քօ դէ տէր պը կըր,
ու տէվէ ուի վէքը ու տէօրթըւք քի տէ պըպի-
նի ու աուի պըկըր պը տը ժը ուանուա՝ ժը պէր
մըն ու ժը պէր դա:

ՍԷՐ 18

- 1 Ուէ ոցյէ շակրրտան հաթըն լը պա Խաա
ու հօն, Լճադա լը փատիշահիթիյէ ազիւ-
- 2 մանտա քի մեզըն է: Ու Խաա զառուք քի
խառա կազի քըր, ուի լը նալ ուանտա սէքի-
- 3 նանտ, ու հօ, Պըռա տը պէմ ժը ոռա. էր-
քը հուն վէ նա կէռն ու ոգա զառուքան նա
պըն, լը փատիշահիթիյէ ազիւմանան գա տէ
- 4 նա գէվըն: Եւա քի քօ խօ ոգա զառուգա
հան նըմզ տըքը աւ է մեզըն լը նալ փատի-
- 5 շահիթիյէ ազիւմանան: Ու քի քօ զառուգ քի
աճվա պը նալէ մըն գապուլ տըքը, աւ մըն
- 6 դապուլ տըքը: Ու քի քօ խուար տըքը ժը
աւ բըլուգան եէքի՝ քօ ժը մըռա իման դինը,
դանճ է ուի մէռուվոա՝ քօ ժը ասդույէ ուիռա
գէվըր քի աշէ քէրէ պէ ալըգանտըն, լը պըն
պահրէտէ պաթմիշ պըպը:
- 7 Այ ժը տընէռա ժը սէմէտէ խուարպու-
նէ, զիրա հաթընէ խուարպունան լազըմ է
քօ պէն, համա վսյ ժը աւ մէռուվոա քօ պը
- 8 տէսթէ էքէ խուարպունան դէն: Իշըքը տէս-
թէ դա եա լընկէ դա ժը դառա ֆիթնէյի-
թի տը տը քըրըն՝ պը պըռ ուի ու ժը խօ պա-
վէթ. գանճ է ժը դառա պը եէք տէսթ եա
թօփալ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու տէսթ
ու տու լընկ հապուն, ու լը նալ ալըրէ էպէ-
- 9 տի քէթըն: Էմ էրքը ջահվէ դա ժը դա-

- առ ֆիլմնէյիմի տըտը քըրըն՝ տէր խը ուի ու
 ժը խօ պապէժ. գանճ է ժը դառա պը եէք
 ջահվ լը հայաթէ քէթըն, նա քօ տու ջահվ
 10 հապուն, ու լը ախրէ ճէհէնէմէ քէթըն: Սա-
 գընըն քօ ժը աւ բըջուգան եէքէ խարապ մէզէ
 մէքըն. ժը առա տը պէմ, քօ լը ազիւմանտա՝
 մէլէքէ ուան տայիմ տը պինըն աույա Պապէ
 11 մըն ազիւմանի: Զըմա քօ Գուռէ մէգուվ
 12 հաթը վունտա պունան խալաս քըրընէ: Մի
 առա չավան խոյայը՝ էրբը ժը եէքէռա հա-
 պա սատ պըզըն՝ ու ժը ուան եէք շաշ պըպը,
 նա թու նահ պըզընան լը ջիյանտա պէր նամը
 13 ա պը չա լը տու ուի շաշ քըրող: Ու էրբը պը
 պինըռ ուի, պըռա տը պէմ՝ ժը առա քօ լը սէր
 ուի հէնի շազ տը պը, նա քօ լը սէր աւ նօթ
 14 ու նահան քօ շաշ նա պունա: Ս ուսան ժի
 պապէ ու ազիւմանի՝ նա խուազը քօ ժը աւ բը-
 ջուգան եէքէ վունտա պըպը:
 15 Ու էրբը պրէյ դա ժը դառա կիւնէ քի տը
 քա, հառա թազիլ պըքը ուի՝ քինկա քօ դու
 ու աւ հուն թէնէ նը, էրբը ժը դառա կօտա-
 16 ըի պըքը՝ դա պրէյ խօ գազանճ քըր: Նէ
 էրբը ժը դառա կօտարի նաքը, պը խօռա եէ-
 քէ ժի եա տըտույան ժի պըսթին, չըմա քօ
 ժը տէվէ տու եա սէ շահատան հէր սէօզ
 17 ըսպաթ տը պը: Նէրբը ժը ուանռա ժի կօ-
 տարի նաքը՝ ժը քիլիսէռա պը պէժ՝ Զամա
 էրբը քիլիսէռա ժի կօտարի նա քը. պրա ժը

- գառա ոգա դայիֆէ ու կիւնէքեարան պըպը Ե
- 18 Պըռա տը պէմ ժը ոռա . լը սէր արտէ չը քօ
կըրէտըն լը ազիւմանտա տէ պէ կըրէտան . ու
լը սէր արտէ չը քօ վէքըն լը նաւ ազիւմանտա
- 19 պէ վէքըրըն : Տիսա տը պէմ ժը ոռա՝ էրքը
ժը ու տու մէռուվան լը սէր արտէ եէք պը-
պըն ժը պոյ հէմի դըշդան չը քօ պը խուազըն
տէ պը պը ժը ուանուա ժը Պամէ մըն՝ քօ լը
- 20 ազիւմանտայ է : Զըմա քօ՝ լը քօ քիտու եա
սէ մէռուվ հաթըն ճըվան տըն պը նաւէ մըն՝
լը ուէ մը եզ լը նաւ ուան :
- 21 Ուէ չաղէ փէթըռոս հաթ ժէռա ու կօ .
Խա՛ Բապպ հաթա չէ՞նտ ճարան էրքը ժը
մըռա կիւնէ պըքը պրէյ մը ժը ուիռա ալֆ
- 22 պըքըմ՝ . հաթա հաֆթ ճարան : Իսա կօ
ժէռա, ժը դառա նա պէժըմ՝ էրքը հաթա
հաֆթ ճարան՝ լէ հաթա հալթէ ճարան
հաֆթ :
- 23 Դը պոյ ուի փատիշահիթիյէ ազիւմանան՝
տըմինա փատիշահ քի, քօ ժը խըզմէթքեա-
- 24 րանէ խօռա հասապ սէնտընէ խօստ : Ու քին-
կա քօ տէսթ քըր սէնտընէ ժը ուիռա տահ հա-
զար դալանթանուա տէյնտար քի հաթը անին :
- 25 Ու քինկա քօ գուտընթէ ուի թուն նապու ատա
քըրընէ, աղպէ ուի էմը քըրքօ ուի պը ֆըռօշըն
ու ժընա ուի ու գուռէդ ուի ու հէմի դըշգէ ուի
- 26 ու տէյնէ ուի ատա պըպը : Ու խըզմէթքեար
լը պէր ուի պը քէթընէ՝ ժէռա սէճտէ տըքըր

- ու տը կօթ. Եւ Էֆէնտի սապը պը քա ժը
մըռա ու հէմիան տէ ատա պը քըմ. ժը դա-
- 27 ռա : Ու աղայէ ուի ղուլամէ ժը ուիռա պը
րահմ քըրընէ պէր տա ուի , ու տէյնէ ուի
- 28 պախշ քըր ժէռա : Համա աւ ղուլամ տէր
քէթ ժը հավալ ղուլումանէ խօ եէքէ տի քօ
ժէռա սատ տինարանռա տէյնտար պու. կըրթ
ուի տը խանըգանթ ու տը կօթ, Եւ տա պը-
- 29 քա ժը մըռա տէյնէդ խօ : Եւռա գուլտա-
շէ ուիլը լընկա ուի քէթ , լավա տը քըր ու տը
կօթ. Սապը պըքա ժը մըռա , ու հէմի ժի ժը
- 30 գառա ատա պըքըմ : Համա ուի նա տը խօստ
լէ չու հափս քըր ուի. հաթա քօ տէյնէ խօ
- 31 ատա պըքը : Վինկա քօ գուլտաշէդ ուի տին ,
աւ դըշդան՝ փըռ մալուլ պուն , ու չուն ժը
Էֆէնտիյէ խօռա հէմի դըշդէ պուն պէյան քը-
- 32 րըն : Ուէ չաղէ աղայէ ուի կազի քըր ուի՝ ու
կօ. Էյ եարամազ գուլ ժը մըռա ժը պօյ լա-
վա քըրընէ դա՝ աւ հէմի տէյն մը ժը դա-
- 33 ռա պախշ քըր : Եւռա ժը դառա ժի լա-
զըմ նա՝ պու ժը գուլտաշէ խօռա րահմ քըրըն
- 34 չավան քօ մը ժը դառա րահմ քըր : Ու Է-
ֆէնտիյէ ուի լըսէր ուի պը սու հաթընէ ժը
ճալատանռա ուի թէսլիմ քըր՝ հաթա քօ հէ-
- 35 մի տէյնէդ խօ ատա պըքը : Ու ուան ժի Պա-
վէ մըն ազիւմանի տէ պըքը ժը ոռա երքը ժը
տըլէ խօ ավֆ նա քըն հէր եէք ժը պրէյէդ
խօռա գապհաթէ ուան :

ՍԵՏ 10

- 1 Ու պոռ քի քինկա Խառ առ խապէրան
[Թէմամ քրք, Ժը Ն'էլիէ Ռապու լը ալիյէ
- 2 Եւհոտիան լը ուի ալիյէ Յորդան է հաթ: Ու
լը բէյ ուի փրո խալգ չուն, ու լը ուէ սաղ քրք
- 3 ուան: Ու Փարիսիան Ժէռա հաթըն ուի տը
ճառըպանտըն՝ ու տը կօթըն, Ն'այիգ է Ժը
եէքէռա Ժը պոյ հէմի սէպէպան Ժընա խո
- 4 պէրտէ: Ու ուի ճէվապ տա Ժը ուանռա ու
կօ. շուն նա խօնտըն քօ աւ քօ Ժը ավուլ
խալգ քրք նէր ու մէ խալգ քրք ուան՝ ու կօ:
- 5 Ժը պոյ ուի մէռուվ տէ պավ ու տիյէ խօ պը
խա, ու լը բէյ Ժընա խօ հառա, ու հէր տոռ
- 6 տէ եէք [Թէն պը պըն: Ու ուսան է հէնի տը-
ռօ նընըն. լէ եէք [Թէն. նուա ճօթ քրքընէ
- 7 Խօտէ հէնի մէռուվ պըրա ճիյէ նէ քր: Կօնը
Ժէռա, Է, ուա չըմա Սոսա դալապնամէ պը
- 8 տայընէ ուի պէրտան [Թէնպիհ քրք: Կօ Ժը
ուանռա, Սոսա Ժը պոյ հըշքիթիյէ տըլէ ո՝
Ժը ոռա իզն տա Ժընէդ խօ պէրտանէ, համա
- 9 Ժը իթիթիտա վոստան նէ պու: շամա էզ Ժը
ռա տը պէմ, քի քօ Ժը սէպէպէ ֆաշիթիյէ
պաշգա Ժընա խօ տըխա ու պաշգա քի տը
կըրը, զինա տըքը. ու քի քօ աւ հաթը պէր-
- 10 տան տը կըրը՝ զինա տըքը: Շալըրտէ ուի
կօնը Ժէռա, Լըքը լը նավ մէր ու Ժըն վու-
- 11 սան զարար հէյէ՝ նա զավուճըն գանձ է: Ու

- ուհի կօ ժը ուանուա, Վառարէթէ հէմիաննա պը
 ժը աւ դըշդուա, լէ ուան՝ ժը քիուա քօ հաթը
 12 տայրն: Չըմա քօ հանը խատրման քօ ժը
 րահմա տիյէ խօ վուսան զանը. ու հանը խա-
 տրման՝ քօ ժը մէռուվան խատրմ պուն, ու
 հանը խատրման քօ աւ խօ խատրմ քըրըն՝ ժը
 պոյ փատիշահիթիյէ աղիւմանան. գուտրէթէ
 քի քօ տըպա պըրա պըպա:
- 13 Ուէ չաղէ ժէուա զառուգէ բըջուքան հաթը
 անին՝ քօ լը սէր ուան տէսթ տէյնա ու տուվա
 պըքը. ու շակըրտէ ուի թաղիլ տըքըր ուան-
- 14 ոա: Խսա կօ. Պէրտըն զառուգան՝ ու մէ ալ-
 ցինըն ուան ժը մէուա հաթընէ չըմա քօ փա-
- 15 տիշահիթիյէ աղիւմանան ոգա ուանուաէ: Ու
 լը սէր ուան բաշէ տէսթ տադինընէ՝ ժը ուէ
 չու:
- 16 Ու վահա եէքէ հաթը ժէուա ու կօ. Լա՛
 խօճայէ գանճ. չը՞ գանճիթի պը քըմ քօ ժը
- 17 էպէտի հայաթուա մալըք պը պըմ: Ուի ժի
 ժէուա կօ. Դը մըուա չըմա գանճ տէ ժի. ժը
 Խօտէ պաշգա քէսքէ գանճ թուհնա, համա
 էրքը լը էպէտի հայաթէ քէթըն տը խուա-
- 18 զի թէնպիհան պը կըր: Ուի կօ ժէուա, Վի
 ժանան. Խսա կօ ժէուա, Սանան. Վաթըլ մէ
 քա, ու զինա մէ քա, ու Տըզի մէ քա ու Տա-
- 19 րավ շահատէթի մէ քա: Ու պավ ու տիյէ խօ-
 ոա իքրամ պըքա. ու շավայէ խօ ոգանէֆ-
- 20 սէ խօ պը հուպին: Եւ խօթ կօ ժէուա,

- Ուան հէմիան ժը բընդքիթիյէ պէր մը կըր-
թիա. նուա հէնի չը գէմանիյէ մըն հէյէ :
- 21 Իսա կօ ժէռա, Լըբը տը խուազի թէքմիւ
պուն, հառա վարիյէթէ խօ պըֆըռօշ ու պը-
տա ժը ֆագիրանուա. ու ժը դառա լը ազիւ-
մանտա խազնա տէ հապը, ու որը լը բէյ
- 22 մըն : Կուա ուի խօրթէ աւ խապէրան քը
պըհիսթ մէլուլ չու, չըմա քօ փըռ վարիյէթէ
ուի հապու :
- 23 Ու Իսա ժը շակըրտանուա կօ. պըռա տը
պէմ ժը ոռա. էրբը մէռուվէ զէնկին պը փըռ
էզիյէթան տէ պը գէվը լը փատիշահիթիյէ ա-
- 24 զիւմանան : Տիսա տը պէմ ժը ոռա, էրբը
գօլտյը տէվէ ժը գուլա տէրզիյէ պը չօ՝ նաքի
զէնկին պը գէվը լը փատիշահիթիյէ ազիւմա-
- 25 նան : Ու քինկա շակըրտէ ուի պըհիստըն փըռ
աճըպանտըն ու կօն. Կուա քի՞ տըքարը խա-
- 26 լաս պուն : Իսա նըհէռթ ժը ուանուա ու կօ.
Լ՛ ժը ալիյէ մէռուվան պէ միւմքիւն է, համա
լը պէր Խօտէ միւմքիւն է հէմի դըշդան հէյէ :
- 27 Ուէ չաղէ փէթըռօ ճէվապ տա ժէռա՝ ու կօ.
Ս հա հէմ հէմի դըշդան պէր տան ու լը բէյ
դա հաթըն. նուա ժը մէռա տէ չը պըպը :
- 28 Կօ ժը ուանուա Իսա. Պըռա տը պէմ ժը ոռա
էրբը հուն քօ լը բէյ մը հաթըն՝ քինկա քօ
Կուռէ մէռուվ տիսա պէ լը սէր թախթէ իզ-
զէթէ խօ ռօնի, հուն ժի լը սէր տուանդտահ
թախթան տէ ռօնըն տուանդտահ սիլսիլէյէ Իս-

- 29 րայիլ հեօքմ քըրընէ : Ու քի քօ պէրտա մալ ,
 եա պըրէ , եա խուշգան , եա պավ , եա տէ , եա
 ժըն , եա զառուգան , եա պէվիան՝ ժը պոյ նավէ
 մըն , սատ գաթան տէ պը կըրա , ու հէմ էպէտի
 30 հայաթէ տէ միրասս պը կըրա : Համա փըռ ավու-
 լան տէ պըպըն բաշին , ու բաշինան ավուլին :

ՍԼԻՐ 20

- 1 Հըմա քօ փատիշահիթիյէ ազիւմանան ժը
 եէքէ խօտիյէ մալէ մինա , քօ սըպէ գու ռա-
 2 պու ժը ռազէ խօռա փալայան կըրթընէ : Ու
 պը փալայանռա ռոյէ տինար քի գավլ քըր .
 3 ու ուան շիանտ լը ռազէ խօ : Ու սաաթ սը-
 սիանտա նէզ ռապու՝ պաշգասին տի , քօ լը
 4 նավ չարշիտնտա պադալ սաքընի պուն , Ու
 կօ ժը ուանռա , Հուն ժի հառըն լը ռազէ մըն ,
 5 ու չը քօ հազ է ժը ոռա տը տըմ : Ուան ժի
 չուն . ու տիսա սաաթ վազթա շէշան ու նա-
 6 հանտա ռապու վոռտան քըր : Ու սաաթ վազ-
 թա եանըզտան ռապու՝ պաշգա պադալ փալա-
 7 յան տի , քօ պադալ սաքընի պուն . կօ ժը
 ուանռա ժի . Հըմա ու հէմի լըլըր պադալ
 7 սաքընին : Կօնը ժէռա , լը պոյ ուի քը մէ
 եէքէ պը իւճրէթ նա կըրթ . կօ ժը ուանռա .
 Հառըն հուն ժի լը ռազ , ու չը քօ հազ է տէ
 8 պըսդինըն : Ու քինկա քօ էվար պու՝ խօտիյէ
 ռազ ժը քէտիսիւտայէ խօռա կօ . փալայան

- կազմէր ու իւճրէթէ ուան պըտա՝ ժը բաշի-
- 9 նան տէսթ պըքա հաթա ավուլիան : Ու քին-
կա քօ հաթըն ուան քօ սաաթ եանըզտա վազ-
- 10 թան չօւ պուն , եէք եէք տինար սէնտըն : Ու
ավուլիան հաթըն թախմին տը քըրըն քօ տէ
հէնի զէտէ պըսդինըն , համա ուան ժի եէք
- 11 եէք տինար սէնտըն : Ու քինկա քօ սէնտըն
ժը խօտիյէ մալէուա կազընան տըքըրըն՝ ու տը
- 12 կօթըն , Լըքը աւ բաշինան եէք սաաթ շը-
զուլըն . ու ուան պը մէուա դա պաուապար քըր
քը մէ կըրանէթիյէ ոօ ու կէրմիթիյէ ուի քը-
- 13 շանտ : Ու ուի ճէվապ տա ժը ուան եէքէուա
ու կօ . Լա՛ տօսթ՝ էզ ժը դաուա նահագի նա
քըմ . նա՛ դու պը մըուա ժը եէք տինարուա
- 14 գապլ քըր : Պը կըր ախօ ու հաուա , էզ տը
խուազըմ քօ աւ բաշինանուա գասա քօ մը տա
- 15 ժը գաուա տըպըմ ուան : Շըմա բուազաթէ
մըն թոննա լը սէք մալէ մըն՝ չալան քօ պը
խուազըմ քըրընէ . եա ժը պօյ ճէօմէրտ պու-
- 16 նէ մըն ջահվէ գա եարամա՞զ է : Լ՛հվա բա-
շինան տէ ավուլին պըպըն ու ավուլիան՝ բա-
շին . չըմա քօ տապէթիան փըռ քն , համա պը
թաթթիան հընտըք :
- 17 Ու Խաա քինկա քօ լը Գուտսէ տը չու տու-
անգաա՛հ շակըրտէ խօ պը խօուա կըրթ թէնէ
- 18 ու չը ոէտա կօ ժը ուանուա , Ո՛հհա էօ՛
Գուտսէ տը չըն , ու Գուռէ մէուով տէ թէս-
լիմ պը պը ժը պաշ խախամանուա ու ժը

- քեաթիպանուա . ու լը սէր ուի ժըրանուա տէ
- 19 Տէօքմ պըքըն : Ու ժը քըֆառանուա տէ ուի
թէօղիմ պըքըն՝ ժը պոյ մազգարա քըրընէ ու
քուլթանէ . ու խաչէ պը տէրինընէ . ու ոյթա
սըսէան տէ գըյտմ պը կըրա :
- 20 Ու ուէ չաղէ տիյէ գուռէդ Օւէրէթիա պը
թէվլի գուռէդ խօ հաթը ժէռա , ու սէճտէ
- 21 տըքըր՝ ու տիլէք քի տըքըր ժը ուի : Ուի ժի
կօ ժէռա , շը տը խուազի : Կօ ժէռա , Պէ-
ժէ քը աւ հերտու գուռէդ մըն լը նալ փա-
տիշահիթիյէ դատա եէքէ լը քաղէ դա ու
- 22 եէքէ ժի լը ալիյէ չափէ դա ոօնին : Ու Իսա
ճէվապ տա , ու կօ , շուն նը զանըն չը տիլէք
տը քըն . տը քեարըն վէխուն աւ քեատըք քօ
էզէ տէ վէխում , եա ժը թահֆիլէ թահֆիլ
- 23 պուն՝ քօ էզ տէ թահֆիլ պըպըմ : Կօնը ժէ-
ռա , էմ տըքարըն : Ու ուի կօ ժը ուանուա , Վեա
սըքէ մըն հունէ վէ խուն , ու պը աւ թահֆիլէ
քօ էզէ տէ պէմ թահֆիլ պուն հունէ տէ
թահֆիլ պըպըն . համա լը տէսթէ սաղ ու
չափ ոօնըշտըն՝ էմըն նընը տայըն , լէ ժը ուան-
ուա քօ ժը Պապէ մըն հաթը հազըր պուն :
- 24 Ու քինկա քօ աւ տահ շակըրտան պը հիստըն
- 25 սու հաթըն լը սէր ուի տու պըրէյան : Ու Իսա
ուան ժը խօռա կազի քըր ու կօ . շուն տըզա-
նըն քօ սէրտարէ միլէթան Տէօքմաթ տը քըն
լը սէր ուան , ու մէզընի ուան լը ժէր ուան զա-
- 26 պիթի տը քըն : շամա լը նալ ոտա վուան

- տէ նա պա, լէ լը ոտա քի քօ մէզըն տը խու-
- 27 ազը պուն՝ պըրա խըզմէթքեարէ ո՛ պը պա: Ու
լը ոտա քի քօ տը խուազը բէշին պուն՝ պըրա
- 28 խըզմէթքեարէ ո՛ պը պա: Ու չափան քօ
Գուռէ մէռուլ նա հաթը քօ ժէռա խըզմէթ
պըպա՝ լէ խըղմէթ պըքա, ու ճանէ իօ ժը
պօյ փըռան պատէլ քի պըտա:
- 29 Ու քինկա քօ ուան ժը Լըրիքովէ դապուն՝ փըռ-
- 30 խալգ լը բէյ ուի չուն: Ու վահա լը սէր ուէ
տու քօռ ոօնըշտի պուն. քինկա քօ պըհիս-
տըն Խաա տը պըհուրի, գիրի քըրըն՝ ու կօն,
Բահմ պըքա՝ ժը մէռա, Լա՛ Գուռէ Տա-
- 31 վուտ: Ու խալգէ Թազիլ տըքըր ժը ուանռա,
քօ հուա պըն. համա ուան հէնի փըղ տը գի-
րա պուն ու տը կօթըն. Լա՛ Բապպ Գուռէ
- 32 Տավուտ րահմ պըքա ժը մէռա: Ու Խաա
սաքընի կազի քըր ուան ու կօ. 2ր՞ տը խուա-
- 33 զըն քօ ժը ոռա պըքըմ: Կօնը ժէռա, Լա՛
- 34 Բապպ ջահվէ մէ վէպըն: Ու Խաա պը րահմ
քըրընէ քէթ լը ջահվէ ուան. ու զուվա տին
ու լը բէյ ուի չուն:

ՍԻՐ 24

- 1 Ու ուան քինկա քօ նէզէ Գուտսուշերիֆէ
պուն, ու հաթըն Իէթբագէ նէզա ջիպյէ
զէյթուն, ուէ չաղէ Խաա տըտօ ժը շակըրտան
- 2 շիանա: Ու կօ ժը ուանռա, Հառըն լը պէր

- ոտա աւ գասապա, ու զուվա տէ պըպինըն
 քէր քի հաթը կըրէտան՝ ու ճահչ քի բէռա .
- 3 ու ուան վէքըն ու պինըն ժը մըռա : Ու էրքը
 եէքէ ժը ոռա դըշդ քի տէժէ, պէժըն, Ուան
 ժը Բապպոա լազըմ՝ ըն . ու զուվա տէ ուան
- 4 պըշէյինը : Համա աւ դըշդան պու . քօ սէօ
 զէ փէյղէմպէրէ թէմամ պըպը՝ քօ տէժէ,
- 5 Ժը գիզէ Սիօնուա պէժըն՝ վահա փատիշահէ
 դա ժը դառա դէ, հալիմ ու լը քէրէ հաթը
- 6 սուար պուն . ու լը սէր ճահչէ քէրէ : Ու շա-
 կըրտան չուն ու չավան քօ Խսա ժը ուանուա
- 7 էմը քըր՝ քըրըն . Ու անին քէրէ ու ճահչէ
 քէրէ՝ ու լը սէր ուան ճըլէ խօ ռախըստըն ու
- 8 ոօնըշտ լը սէր ուան : Ու փըռան ժը խալգէ
 ճըլէդ խօ լը սէր ուէ ռախըստըն . ու պաշգան
 ժը տարան կուլիան տը պուանտըն ու լը սէր
- 9 ուէ ոա տը խըստըն : Ու գալապալըղ քօ ժը
 բէշ ու ժը բաշ տը չու պան, տը գիրա պուն
 ու տը կօթըն, ( )սաննա ժը Գուռէ Տավուտ-
 ոա . միւպարէք է աւ քօ պը նալէ Խօտէ դէ .
 լը փըռ պըլընտան ( )սաննա :
- 10 Ու քինկա քօ ուի քէթ լը Գուտսէ պաժէր
 հէմի լէրզիան ու տը կօթըն, Վի է ուիա :
- 11 Ու խալգէ կօթըն, Ուիա Խսա փէյղէմպէր է,
 ժը Լազարէթէ Ղէլիէ :
- 12 Ու Խսա քէթ լը տաճարէ ու տէր խըստ
 ուան հէմիան քօ լը նալ տաճարտա տը ֆոթը
 պուն ու տը քըռի պուն . տէզկէհէ սարրաֆան

- աւ քուրսիյէդ գէվդը ֆուօթողան գուլըպանա ,
 13 Ու կօ ժը ուանուա , հաթը նըվխսանտըն , Սա-
 լա մըն՝ մալա նըմէճէ տէ պէ կօթըն , համա
 14 հուեն մըղարայէ տըզան քըրըն ուի : Ու լը
 տաճարտա հէմի քօուան ու թօփալան ժէուա
 15 հաթըն ու սաղ քըր ուան : Ու քինկա քօ պաշ
 խախաման ու քեաթըպան՝ հաթը քըրըն քէ-
 րէմաթան տին , ու զաուուգէդ բըջուքան քօ լը
 նալ տաճարտա կազի տը քըրըն ու տը կօ-
 թըն , ( ) ոաննա ժը Գուուէ հալուտուա սու
 16 հաթըն : Ու կօնը ժէուա . Տը պըհիսի , չը
 տը պէժըն ուան . կօ ժը ուանուա Խսա , Պէլի .
 գա՞ հուեն նա խօյնտըն՝ էրքը ժը տէվէ սա-
 պիյան ու շիր խուարան դա մէտհ իճատ
 քըր :
 17 Ու ուան պէրտա ժը պաժէրէ տէրվա լը
 Իէթանիյէ ոապու ու շէվէ լը ուէ սէքընի :
 18 Ու սըպէտա քինկա քօ տիսա վէկէուիա լը պա-
 19 ժէր՝ տը չու պու : Ու լը սէր ոէ տար քի
 հէժիլ տի չու լը պալէ , ու ժը բէլէ պաշգա
 դըշդ քի նէ տի սէր . ու կօ ժէուա . Ժը ուի
 բէվա հէնի ժը դա եէմիշ նա պը . ու ժը ուի
 20 սաաթէ տարէ հէժիլ հըժք պու : Ու քին-
 կա քօ շակըրտան տին՝ մաթ ման ու կօն , Լը-
 21 քը տարէ հէժիլ չալա զու հըշք պու : Ու
 Խսա ճէվապ տա ու կօ ժը ուանուա : Պըուա տը
 պէմ ժը ոուա , էրքը իմանէ ո պըպը ու շիֆէ
 նաքըն , նա թէնէ մատէյէ աւ տարէ հէժիլ

- տըքըն, լէ ժը աւ ջիյէռա ժի պէժըն ռապա
 22 ու լը պահրէ պը գէվ տէ պըպա : Ու չը քօ
 լը նըմէճտա պը իման տիլէք պըքըն տէ պըս-
 23 թիներն : Ու կավա քօ հաթը լը տաճարէ,
 պաշ խախաման ու մէզընէ ճըվաթան ժէռա
 հաթըն քինկա քօ հին տըքըր, ու կօն. 'Իսու
 պը չը հէօքմաթա աւ գըշդան տըքի. ու քի՞
 24 տա ժը դառա աւ հէօքմաթա : Ղ'էվապ տա
 Խաա ու կօ ժը ուանուա. Լ'ժի ժը ո գըշդ քի
 ժըռա պըքըմ, էրքը աուէ ժը մըռա պէժըն,
 աժի ժը ոռա տէժըմ պը չը հէօքմաթա աւ
 25 գըշդան տըքըմ. խահֆիլ քըրընէ Հաննա
 ժը քօ պու, ժը ազիւմաննա եա ժը մէռու-
 վան. ու ուան լը նավ խաա տը ֆըքըրի պուն
 26 ու տը կօթըն. Լ'ըքը պէժըն ժը ազիւմա-
 նան ժը մէռա տէ պէժը Լ'է չըմա իման նա-
 յինըն. ու էրքը պէժըն ժը մէռուվան, ժը
 ճըվաթ տը թըռսըն, չըմա քօ հէմիժի Հաննա
 27 ոգա փէյդէմպէր գապուլ տըքըն : Ու ճէվապ
 տան ժը Խաառա ու կօն, Լ'մ նը զանըն. ու
 ուի ժի ժը ուանուա կօ, Լ'ժի ժը ոռա նա պէ-
 ժըմ քօ պը չը հէօքմաթա աւ գըշդան տը-
 28 քըմ : Ու ժը ոռա չամվան տը խույա. ժը
 եէքէռա տու գուռ հապու, ու չու ժը ավու-
 լինուա կօ, Լ'ա՞ 'Իուռէ մըն, իռո հառալը ոա-
 29 զէ պը չըղուլ : Ու ուի ճէվապ տա ու կօ. Տը
 30 չըմ եա էֆէնտի. ու նա չու : Ու ժը աուէ
 տընուա չու, ու վուսան կօ. աուի ճէվապ տա

- ու կօ. 'Լ,ա խոււազըմ' չունարն. համա բաշէ
- 31 փօշման պու՝ ու չու: 'Լ,ուա ժը աւ հէրտու
գուռան քիժան մէրամէ պավէ խօ իծրա քըր.
կօնը Լ,ւ բաշինէ. կօ ժը ուանուա Խսա. Պըուա
տը պէմ՝ ժը ուա. էրքը կիւմրիւկճիան ու զի-
նաքեար ժընան ժը ու վուլ տէ պըչըն լը փա-
- 32 տիշահիթիյէ ազիւմանան: 'Չըմա քօ Հաննա
ժը ուա պը ուէյա սատագաթէ հաթ, ու հուն
ժէուա իման նա անին. համա կիւմրիւկճիան
ու զինաքեար ժընան ժէուա իման անին, ու
հուն տին ու թօպա նա քըրըն ժէուա իման ա-
նընէ:
- 33 Ու պաշգա թէմսիլ քի ժի պը պըհէն, եէք
խօտիյէ մալէ մէուուլ քի հա պու քօ ուալ քի
տանի. ու աուա ուի փէրչին քըր, ու լը նաւա
ուիտա մահսէրէ քի քօլա. ու չարտախ քի ջէ-
քըր. ու տա տէսթէ փալայան ուի. ու չու
- 34 գուրպէթէ: Ու քինկա քօ վախթա եէմիշէ
հաթ խըզմէթքեարէդ խօ շիանտ ժը պաղվա-
- 35 նանուա քօ եէմիշէ ուի պըսթինա, Ու պաղ վա-
նան խըզմէթքեարէ ուի կըրթըն. եէքի քու-
թան, եէքի գուշթըն, եէքի գէվըր քըրըն:
- 36 Տիսա ժը աւուլ փըռ խըզմէթքեարան շիանտ
- 37 ու ժը ուանուա ժի վուսան քըրըն: Ու բաշէ
'Ղուռէ խօ շիանտ ժը ուանուա ու կօ, Պէլքի
- 38 տէշէրմ պըքըն ժը գուռէ մըն. Համա պաղ-
վանան քինկա քօ տին գուռէ ուի՝ լը տըլէ խօ-
տա կօն, Ուիաէ մէրէսխօր. որըն ուիա պը գու-

- 39 Ժրն ու միրասէ ուի զապթ պըքըն : Ու կըր-
թըն ուի Ժը ռազէ տէրվա տէր անին՝ ու գուշ-
40 Թըն : Եւ ուա քինկա քօ խօտիյէ ռազ պէ՝ աւ
41 պաղվանանուա տէ չը՝ պըքը : Ու կօնը Ժէուա
Եւ քէօթիւյան քէօթի տէ հէլաք պըքը , ու
ռազէ տէ պաշգա պաղվանճիանուա պըտա , լը
42 վախթէ տա եէմիշէ ուան պըտըն Ժէուա : Եւ
Ժը ուանուա Խսա , Գա հուն նա՞ խցնտըն լը
նալ քըթէպ , Եւ գէվըր քօ Ժը եափիճիան
րէտտ պու . աուի սէրիյէ ռուգնէ տիվար պու .
աւ Ժը Խօտէ տէ պու . ու լը պէր ջահէ մէ
43 աճէպ է : Եւ պոյ ուի Ժը ոուա տը պէմ . քօ
փատիշահիթիյէ Խօտէ Ժը ու տէ պէ սէնտըն
ու Ժը միլէթքիուա տէ պէ տայըն , քօ եէմիշէ
44 ուի պինը : Ու քի քօ լը սէր ուի Գէվըրէ պը
գէվէ տէ պը շըքի ու լը սէր քի քօ պը գէվէ
45 տէ խուրտուխաշ պըքա ուի : Ու քինկա քօ պաշ
խախաման ու քեաթիպան ու ֆարիսիան թէմ-
սիլէդ ուի պըհիտըն ֆէհմ քըրըն քօ Ժը պոյ
46 ուան կօթ : Ու տը խօստը պու ուի կըրթէնէ
համա Ժը խալգէ թըռսիան , չըմա քօ ոգա
փէյղէմպէր դապուլ աըքըրըն ուի :

ԱՆԻ 22

- 1 Տիսա ճէվապ տա Խսա ու պը թէմսիլա կօ
2 Ժը ուանուա , փատիշահիթիյէ ազիւմանան մի-
նա եէքէ փատիշահ քօ Ժը գուռէ խօուա տա-

- 3 ո՞րք քեր : Ու խրդմեթքեարէ խօ շիանտ քօ
տառթիւան լը տառթէ կազի քըն . ու ուան հա-
- 4 թըն նա խօտտըն : Տիսա պաշգա խրդմեթքեա-
րան շիանտ ու կօ . Պէժըն ժը տառթիւան-
ռա . Ս չհա դաշդիյէ խօ մը հազըր քըր . մո-
զիյէ մըն ու խօրթ հայվանէ մըն հաթըն սեր-
ժէ քըրըն , ու հէմի դըշդ հազըր ըն . որըն տա-
- 5 ո՞րք մըն : Ու ուան էհմալիթի քըրըն . եէքէ
6 չու զէվիյէ , եէքէ ժի լը ալըշվերիշի խօ : Ու
պաշգասիան խրդմեթքեարէ ուի կըրթըն՝ տըթ-
- 7 մինան քըրըն ու գուշթըն : Ու փատիշահ ժի
քինկա քօ պըհիստ սու հաթ , ու ապէրէ խօ
շիանտ ու աւ գուշդողան հէլաք քըր , ու պա-
- 8 ժէրէ ուան շէվութանդ : Ուէ չաղէ ժը խրդ-
մեթքեարանէ խօռա կօ . Տառթա մըն հազըր
- 9 ա , ու տառթիւան լայիգ նա պուն : Վուա
հառըն լը ուշա ճատան . ու քի քօ պը պինըն
- 10 կազի քըն լը տառթա մըն : Ու խրդմեթքեա-
րան ռապուն լը սեր ուշան , քի քօ տին էրքը
եարամազան ու էրքը գանձան՝ հէմիան ժի ճը-
վանտըն՝ ու տառթ պը տառթիւան հաթը գը-
- 11 ժա պուն : Ու փատիշահ քինկա քօ քէթ լը
սթագէ ժը պոյ տառթիւան պը պինը , տի լը
ուէ մէռուվ քի՝ էրքը ճըլէ տառթէ նա որկըրթի
- 12 պու : Ու կօ ժէռա . Նա՛ տօսթ , էրքը ճըլէ
տառթա դա թռննա պու՝ դա չըմա քէթի լըվըր .
- 13 ու աուի լալ պու : Ուէ չաղէ փատիշահ ժը
խրդմեթքեարանռա կօ , կըրէտըն աէսթ ու

- լընկէ ուի՝ ու տէրիսն ուի լը դարիյէ տէրվա,
 ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրչիյէ տըրա~
- 14 նան: Չըմա քօ տառթիւան փըռ ըն ու պը~
 ժանթիյան հընտըք:
- 15 Ուէ չաղէ ֆարիսիան չուն՝ չէվըր քըրըն,
 էրքը չափան տուզաղքի տէյնըն ժէռա՝ պը
- 16 խապէր: Ու չակըրտէ խօ պը չէրօդիանաա
 թէվ շիանտ ժէռա՝ ու կօն. Եւ՝ խօճա, էմ
 զանըն քօ գու տօղըիյ ու պը տօղըիյ ուէյա Խօ~
 տէ հին տըքի, ու ժը եէքէ ֆէտի նա քի,
- 17 ու ժը եէքէռա ոումաթ նա քի: Եւռա ժը
 մէռա պէժը ժը դառա չափան տը խույա՝ ժը
 գայսէրաա խարաճ տայըն՝ ճայլ է, եա նա:
- 18 Ու Խաա ֆէնտէ ուան պը զանը պոլ՝ ու կօ.
 Չըմա մը տը ճառըպինըն էյ միւրայիան:
- 19 Օը մըռա սիքէյէ վէրկիյէ նըշան պըտըն, ու
- 20 ուան ժէռա տինար քի անին: Ու կօ ժը տւան~
- 21 ռա, Եքիէ աւ տուրէթ եա նըվիս: Օւէ~
 ռա կօթըն, Ե Վայսէր է. ուէ չաղէ կօ ժը
 ուանռա, չառըն աւ քի է Վայսէրէ ժը Վայ~
 սէրաա պըտըն ու աւ քի է Խօտէ է ժը Խօ~
- 22 տէռա պըտըն: Ու քինկա քօ պըհիտըն՝ մաթ
 ման, ու պէր տան ուի ու չուն:
- 23 Ուէ ռօյէ Սատուգիան քօ տէժըն գըյամ
 թուննա հաթըն լը պալէ. փըռա քըրըն ժէ ու
- 24 կօթըն: Եւ՝ խօճա, Սուռա կօ. Երքը եէ~
 քէ պէ ոլէտ պըմրա՝ պրէյ ուի պրա պըսթինը
 ժընա ուի, ժը պրէյ խօռա զուրիյէթ պը տէր~

- 40 նի: Ժը աւ հէրտու թէնպիհան հաթըն ա-
լազանտըն՝ հէմի գանոնան ու փէյղէմպէ-
41 րան: Ու քինկա քօ ֆարիսիան հաթըն ճը-
42 վանտըն, Խսա փըռս քըր ժը ուան՝ ու կօ: Ժը
պօյ Սէսիհէ ժը ոռա չամվան տը խոյա,
աւ գուռէ քիէ. կօնը ժէռա, Գուռէ Տա-
43 վուտ: Ու կօ ժը ուանուա, Կուա լէ Տավուտ
պը ըռահէ չամվան ուի Բապպ կազի տըքա՝ ու
44 տըպէ, Խօտէ ժը Խօտէ մըռա կօ, Լը տէս-
թէ սաղէ մըն ոօնի հաթա քօ էզ տըթմընէ
45 դա բէլ քըրընէ լընկէ դա պըքըմ: Կուա
էրքը Տավուտ ուի Խօտէ կազի տըքա, չամվան
46 գուռէ ուի տը պա: Ու քէսքինա տըքարը պու
ժէռա դըշդ քի ճէվապ տայըն. ու ժը ուէ
քէվա հէնի եէքի ճէսարէթ նա տըքըր ժէ
դըշդքի փըռս քըրընէ:

ՍԼԻՐ 23

- 1 Ուէ չաղէ Խսա հէմ խալգէռա ու հէմ շա-
2 կըրտէդ խօռա խապէր տա, ու կօ. Բեա-
թիպան ու ֆարիսիան լը քիւրսիյէ Սուսա
3 ոօնըշտըն: Կուա չը քօ ժը ոռա տըպէն՝ պը
քըն ու պըկըրըն, համա ոգա ամէլէ ուան մէ-
4 քըն, չըմա քօ տէժըն ու նա կըրըն: Կըրան ու
ժը պըրընէ զօռ պարան կըրէ տը տըն ու տա
դինըն լը բըշդէ մէռուվան, համա ուան պը
փէչիան նա տը խուազըն թէվ կէռանտըն:

- 5 Ու հէմի ամէլէ խօ ժը պօյ նըհէռթընէ մէռ
ռուվան տը քըն, համալիյէդ խօ պօլ տըքըն:
- 6 ու փէշա ճըլէդ խօ տըրէժ տըքըն: Արգիւ
յաֆաթանտա՝ բէշ ոօնըշտանտըն. տը հու
պինըն ու լը նալ ճէմիաթանտա՝ քիւրսիյէ
- 7 սէրին, ու լը չարշիանտա սըլավան: Ու ժը
մէռուվան րապպի՝ րապպի պէնը կազի քըրըն:
- 8 Համա հուն րապպի մէյըն կազի քըրըն. չը
մա քօ խօճայէ ո՛ր եէք՝ Սէսիհէ ու հուն հէմիւ
- 9 ան պրէ նը: Ու լը սէր արտէ եէքի ժը խօ
ռա պապա կազի մէ քըն, չըմա քօ պալէ ո՛ր եէք
- 10 է՝ քը լը ազիւմանտայ է: Ու հուն խօճա
մէյըն կազի քըրըն, չըմա քօ խօճայէ ո՛ր եէք
- 11 Սէսիհէ: Ու ժը մէզըն է ո՛ր խըղմէթճիյէ
- 12 ո՛ր ոլպա: Ու քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքա
տէ ալլաղ պըպը. ու քի քօ խօ ալլաղ տըքա՝
տէ պըլընտ պըպը:
- 13 Համա վայ ժը ոռա էյ միւրպի քեաթիւ
պան ու ֆարիսիան՝ քօ փատիշահիթիյէ աւ
զիւմանան լը պէր մէռուվան տը գուֆըլինըն.
հուն նա չուն դէ, ու ուան քօ տը խուազըն գէ.
- 14 շունտընէ հուն նա հէլըն: Այ՛ ժը ոռա
էյ միւրպի քեաթիպան ու ֆարիսիան, քօ
մալա ժընապիան տըխուն, ու ժը պօյ նըհէռ-
թընէ նըմէճէ խօ տըրէժ տըքըն, ժը պօյ ուի
- 15 հէնի փըռ ազապան տէ պըկըրըն: Այ՛ ժը
ոռա էյ միւրպի քեաթիպան ու ֆարիսիան,
քօ եէքի ժը պօյ տինէ անինռա պահրէ ու ար-

- տէ տը կէռն ու քինկա քօ տըպա՝ աւ ժը խօ
- 16 տու գաթ գուռէ ճէհէնէմէ տըքըն : Այ՛ ժը ոռա է՛յ քօռ գալալուզան՝ քօ տէժըն աւ քօ լը սէր տաճարէ սօնտ տըքա՝ դըշդ քի նընը, համա աւ քօ լը սէր զէռէ քօ լը նալ տաճար տայէ սօնտ տըքա՝ աուի տէյնտար է :
- 17 Լ՛յ ահմաք ու քօռան, քի ժան մէզըն է զէռ
- 18 եա տաճար քօ զէռէ գատաս տըքա : Զէմ տէժըն քի քօ լը սէր մէզպահէ սօնտ տըքա դըշդ քի նընը, համա քի քօ լը սէր աւ հէտիյէ քօ լը սէր մէզպահէ է սօնտ տըխօ տէյն-
- 19 տար տըպա : Լ՛յ տիվանէյան ու քօռան, քի ժան մէզըն է, հէտիյէ՝ եա մէզպահ քօ
- 20 գատաս տըքա հէտիյէյէ : Եռա քի քօ լը սէր մէզպահէ սօնտ տըխօ, սօնտ տըխօ լը սէր
- 21 ուի, ու լը սէր ուիտա պուռն հէմի դըշդան : Ու քի քօ լը սէր տաճարէ սօնտ տըխօ՝ սօնտ տըքա լը սէր ուի ու լը նալ ուիտա սաքին պուռն-
- 22 ոա : Ու քի քօ լը սէր ազիւմանան սօնտ տըխօ սօնտ տըքա լը սէր քիւրսիյէ Խօտէ, ու լը
- 23 սէր ուի ունըշտօղոա : Այ՛ ժը ոռա է՛յ միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիան քօ իւշըէ նահնահէ ու անիսօնէ ու չամանէ տըտըն, համա կըրան դըշդէ նօմօնէ տը հէլին, Խանի շարաթէ ու իմանէ. ուանան լազիմ է քըրըն՝ ու
- 24 աուան թէրքնա քըրըն : Լ՛յ քէրմէշան ասըրանտող տէվէյան պալաւտօղ քօռ գալա-
- 25 վուզան : Այ՛ ժը ոռա է՛յ միւրայի քեաթի-

- պան ու ֆարիսիսի քօ ալիյէ տէրվէ քեասըքէ
 ու հէմ չանաքէ փագըթ տըքըն, ու լը հըն-
 տուռվա պը շէլանտըն ու պը զուլմ դըթա նա
 26 ԼՅՂ քօռ ֆարիսի, ավուլ հընտուռա քեասըքէ
 ու չանագէ փագըթ պըքա՝ քը ալիյէ տէրվա
 27 ուան ժի փագըթ պը պա : Այ ժը ոռա էյ
 միւրայի քեաթիպան ու ֆարիսիսի, քը տը
 մինըն թըրպէդ սըփի պուն, քը ժը ալիյէ
 տէրվա ոընտ տըխույան՝ համա ժը ալիյէ հըն-
 տուռվա պը ասթիյէ մըրիան ու պը հէմի
 28 Թարզ մուռտարիթիան դըթա նա : Հուն ժի
 վուսան ժը ալիյէ տէրվա ժը մէռուվանռա
 սատըգ տը խույան՝ ու ժը ալիյէ հընտուռվա
 պը միւրայիթի ու պը պէնամուսիի դըթա նա :
 29 Այ ժը ոռա էյ միւրայի քեաթիպան ու
 ֆարիսիսի քը թըրպէ փէյղէմպէրան ջէ տըքըն
 30 ու թըրպէ սատըգան տը խամալինըն : Ատէ-
 ժըն, էրքը կիւնա փիրպաւանէ խօ էմ պը
 պանա, պը խօյնա փէյղէմպէրան էմ շարըկ
 31 տէ նա պանա : Իռա հուն լը սէր խօ շա-
 հատիթի տըքըն էրքը գուռէ ուան ըն քը փէյ-
 32 դէմպէրան տը գուշթը պուն : Առսան է հուն
 ժի գէմանիյէ չափէ պաւանէ խօ դըթա պը-
 33 քըն : ԼՅ մահրան՝ ոլատէ կօըր մահրան,
 չամվան տէ պըռաւըն ժը հէօքմէթէ ճէհէ-
 նէմէ :
 34 Դը պօյ ուի վահա էզ ժը ոռա փէյղէմպէ-
 րան ու ալիման ու քեաթիպան տը շէյինըմ,

- ու ժը ուան տէ պը գուժըն, ու խաչէ տէ պը տէրինըն, ու ժը ուան տէ լը նա՛վ ճէմիաթէ խօ տէ պը գուժըն ու ժը պա՛ծէրէ պաժար
- 35 տէ պը գա՛վըրինըն: Հաթա քօ լը արտէ հաթը ուրժանտըն հէմի խօյնա սատըգ լը սէր ո՛ պէ ժը խօյնա սատըգ Լ,պէլէ հաթա խօյնա Զախարիա գուռա փարաքիա, քը լը նա-
- 36 վա տաճար ու մէզպահէ գուժըն: Պըռա տը պէմ ժը ոռա աւ հէմիան տէ պէ լը սէր ուի սիսիլէյէ:
- 37 Լ՛Յ Երուշալիմ՝ Երուշալիմ՝ քը փէյղէմ պէրան տը գուշտը պուն՝ ու ժը դառա հաթը շիանտօղան գէվըր տը քըրը պուն. չէնտ ճա-րան գուռէ դա մըն ճըվանտըն խօստ չավան քօ մըրիժք դուղըքէ խօ լը պըն փէռէ խօ տը
- 38 ճըվինա, ու հուն նա խօստըն: Ս՛ ահա մալա
- 39 ո՛ ժը ոռա խարապ տէ պը մինա: Համա ժը ոռա տըպէմ քը հէնի ժը ուէ բէվա հուն տէ նա պինըն մըն հաթա քօ պէժըն, Պը նա՛վէ Խօտէ աւ քը դէ միւպարէք պըպա:

ՍԼԻՐ 24

- 1 Ու Իսա ժը տաճարէ պը ուսպունէ՝ տը չօ պու. շակըրտէ ուի չուն լը պալէ քը եա-
- 2 փույէ տաճարէ ժէռա նըշան պըտըն: Իսա կօ ժը ուանճա՝ տը պր՞նըն աւ հէմիան. պը-բա տը պէմ ժը ոռա տէ նամինա լըվըր գէ-

վեր լը սէր գէվեր քի նայէ հէլօշանտըն :

3 Ու քինկա քօ լը սէր ջիյէ գէյթուկտա ու
նըշտի պու, շահըրտան հաթըն ժէռա թէնէ
ու կօն, Պէժը ժը մնաւ՝ քի՞նկա տէ պըպը
աւ դըշդ, եա նըշանէ հաթընէ դա ու ախըրէ

4 տընէ չը տէ պըպը : Ղէվապ տա Իսա ու
կօ ժը ուանուա, Սադըն պըն՝ նա պը քօ եէքի

5 ո՛ պը խափինա . Չըմա քօ փըռան պը նափէ մըն
տէ պէն, ու պէժըն էրքը 1,2 ըմ Սէսիհ, ու

6 փըռան տէ պը խափինըն : Հէմ տէ պը պըհիսըն
գափղան, ու խապարէ գափղան սադըն պըն քօ
շաշ նա պըն, չըմա քօ աւ հէմի դըշդան լազըմա

7 քօ պըպըն, համա հէճա ախըր նընը : Չըմա քօ
միլէթ լը սէր միլէթ ու փատիշահիթի լը սէր
փատիշահիթի տէ ոապա . ու ճի ճի ղալայի-
յան ու էօլէթան ու զէլզէլէյան տէ պըպըն :

8 Համա աւ հէմիան իպթիտայէ հէշան ըն :

9 Ուէ չաղէ ո՛ տէ սըխէթուա թէսլիմ պըքըն,
ու ո՛ տէ պը գուժըն, ու ժը պոյ նափէ մըն

10 ժը հէմի միլէթան տէ իքրահ պըպըն : Հէմ
ուէ չաղէ փըռան տէ խուար պըպըն, ու հէվ-
ոռու տէ թէսլիմ պըքըն, ու ժը հէվու

11 տու տէ իքրահ պըքըն : Ու փըռ տարաւ
փէյղէմպէրան տէ ոապըն ու փըռան տէ պը

12 խափինըն : Ու ժը պոյ փըռապուէն պէնա-
մուսիթիյէ մուհապէթէ փըռան տէ սար պը-

13 պը : Համա աւ քօ հաթա լը ախըրէ սապը

14 տըքա՝ տէ աւ խալաս պըպը : Ու աւ միւժ-

- տէյէ փատիշահիթիյէ տէ լը նավա հէմի տը-
 նէյէ վազ պըպը՝ ժը պոյ շահատէթիյէ քը-
 15 ֆառան. ու ուէ չաղէ ախըր տէ պէ: 'Եւ ու
 քինկա քօ տը պինըն իքրահիթիյէ խարապ
 պունէ քը պը տէսթէ Տանիէլ փէյղէմպէր
 հաթը կօթան, քը լը ճիյէ գատառ տէ պը սէ-
 քընը (քի քօ տը խոյնա պըրա ֆէհմ պըքա):
- 16 Ուէ չաղէ քի քօ լը Նէհուտիթանպանա՝ պը-
 17 րա լը ջիյան պը ուսվըն: Ու աւ քօ լը սէր
 խանի սաքինիյէ՝ պըրա նայը խուարի ժը մալ
 18 դըշդ քի պըսթինա: Ու աւ քօ լը նավ գէ-
 վիտայէ պըրա վէ նա կէռը ժը պոյ ճըլէ խօ
 19 սէնտընէ: Համա վայ ժը ուանուա քօ համա
 20 ու ջըջըք տայօղըն ուէ ոյյանտա: Ու տուվա
 պըքըն քօ ուվընէ ի լը զըվըտանտա նա պը
 21 ու նա ժի լը ոյյա շաքաթէ: 'Չըմա քօ ուէ
 չաղէ վուսան մէզըն սըխլէթ քի տէ պըպա քօ
 ոգա ուի ժը ավուլէ տընէ հաթա նուա նա պու-
 22 է, ու հէնի տէ նա պը: Ու էրքը աւ ոյյան
 գըն նա պը պանա, գաթ եէք թէն նա տըքարը
 պու խալաս պուն. համա ժը պոյ պըժարթի-
 23 յան ուէ ոյյան տէ գըն պըպըն: Ուէ չաղէ
 էրքը եէքի ժը ուա պէժը վահալըվըրը Ուէ-
 24 սիհ եալը ուէ, պավուր մէ քըն: 'Չըմա քօ տա-
 րաւ Սէսիհան ու փէյղէմպէրան տէ ապըն
 ու մէզըն ալամէթան ու քէրէմէթան տէ պը
 քըն, վուսան քօ՝ էրքը գապիլ պը պանա՝ պը-
 25 ժարթիան ժի տէ պը խափանտը պուն: Ս շահ

- 26 Ժը ոռա մը փեշին կօթիյէ : ‘Կուա երբը պը
պէժըն ժը ոռա, վահա լը չէօլէտա ը, ոա
մա՛ պըն, ու վահա լը նավ օտանտա, պավուր
- 27 մա՛ քըն : Չըմա քօ չավան քօ պըրուպ ժը ոօ
հալաթէ ոատրպա ու հաթա ոօ ավայէ տը
խույա . վուսան տէ պըպը հաթընէ Կուռէ
- 28 մէռուվ : Չըմա քօ լը քօ քիլէշ հէյէ գար-
թալան լը ուէ դէն ճըվանտըն :
- 29 Ու զուվա լը բէյ աւ սըխլէթ ոջանտա ոօ
տէ պէ կըրթըն . ու հիվ տէ դավէ խօ նատը
ու ժը ազիւմանան ըսթէրան տէ պը գէվըն .
ու դուվէթէ ազիւմանան տէ թէվ կէռըն :
- 30 Ու բաշէ նըշանէ Կուռէ մէռուվ տէ խույայը
պըպը լը ազիւմանտա, ու ուէ չաղէ հէմի միլ-
լէթէ տընէ տէ գասավէթ պըքըն . ու Կուռէ
մէռուվ տէ պը պինըն լը սէր ավըէ ազիւմանան
հաթըն, պը գուվվէթ ու պը փըռ օտթանէթ :
- 31 Ու մէլէքէ խօ տէ պը շէյինէ պը մէզըն տէնկ
զուռնայէ, ու տէ պը ճըվինըն պըժարթիյէ
ուի ժը չար պայան՝ ժը եէք սէրէ ազիւմանան
հաթա աւ ալիյէ տըն :
- 32 Ու աւ թէմնիլա հա ժը տարա հէժիլէ հին
պըն, քը քինկա կուլիյէ ուի նէրմ տըպա ու
փէլէ ուի տը խույա . տը զանըն քօ հավին նէզ
- 33 է : Հուռն ժի քինկա քօ աւ հէմի դըշդան տը
պինըն՝ պը զանըն քօ նէզ է լը պէր տէրիան :
- 34 Պըռա տըպէմ ժը ոռա . քօ աւ սիլսիլէ տէ
նա պըհուրա, հաթա աւ հէմի դըշդան պը

- 35 պըն : Լճիւմանան ու տընէ տէ պը պըհու-
րըն , համա խապէրէդ մըն տէ նա պըհուրըն :
- 36 Համա ժը պոյ ուէ ոյան քէս քի նը զանա ,
մէլէքի ազիւմանան պիլէ նը զանըն , լէ թէնէ
Պապա զանը :
- 37 Ու չաւան ոյէ 'Նուհ պու , հաթընէ 'Վու-
- 38 ուէ մէռուվ տէ վուսան պըպը : Չըմա քօ չա-
վան պուն աւ ոյան ժը դուֆանէ ափուլ , տը
խուարը պուն՝ վէ տը խօպուն՝ ժըն տը կըրթը
պուն ու մէր տը կըրթը պուն . հաթա ուէ ոյէ
- 39 քօ 'Նուհ քէթ կէմիյէ . Ու ուան նը զանը
պուն՝ հաթա քօ դուֆան հաթ , ու հէմիյան
հէլաք քըր . հաթընէ 'Վուռէ մէռուվ ժի վու-
- 40 սան տէ պըպը : Ուէ չաղէ էրքը տու մէռուվ
լը նաւ վէվի քի պըպըն եէքի տէ պէ կըրթըն՝
- 41 ու աուէ տըն տէ պէ պէրտան : Ու էրքը տու
ժըն լը սէր եէք տըսթար հէռանտընէ պը պըն՝
եէքի տէ պէ կըրթըն ու աուէ տըն տէ պէ
- 42 պէրտան : Լը խաւ մէ գէվըն , չըմա քօ նը զա-
նըն քօ խօտիյէ ու լը քիժան սաաթէ դէ :
- 43 Համա աուէ պը զանըն . էրքը խօտիյէ մալէ
պը զանը պու , էրքը քիժան սաաթէ շէվէ տըզ
դէ , խաւէ նա տըչու պու . ու պէր նա տըռա
- 44 քօ մալէ ուի գուլ պըքըն : Ժը պոյ ուի հուն
ժի հազըր պըպըն , չըմա քօ լը վուսան սաաթ
քի՝ քօ հուն թախմին նա քըն 'Վուռէ մէռուվ
- 45 դէ : (Չըմաքի) աճապա աւ էմին ու ագըլ-
լը գուլ քի՝ է քօ էֆէնտիյէ ուի աուի լը սէր

- խաղէ մալա խօ նառալ քրք, քօ լը ոխթէ դա-
 46 ամէ ուան պրտա: Խօղի աւ խըզմէթքեարուա
 քօ՝ ոխթա հաթընէ աղայէ ուի, աուի վուսան
 47 քրքընտա պը պինա: Պրուա տը պէմ ժը ոուա
 քօ աուի լը սէր հէմի դըշդէ խօ տէ տէյնը:
 48 Լէ՛ էլքըր աւ քօթի գուլ լը տըլէ խօտա պէ-
 49 ժը: Հաթընէ աղայէ մըն տէրէնկ տը գէվը
 ու տէսթ պըքա գուլտաշէ խօ քուլթընէ, ու
 պը սէրխօշանուա խուարընէ ու ուէ խուարը-
 50 նէ: Լղայէ աւ գուլէ լը վուսան ու քի տէ
 պէ քօ աւ նա բէ, ու լը վուսան սաաթ քի՝ քօ
 51 նը զանը: Ու աուի լը օրթայէ տու ճի տէ պը
 քա, ու փայա ուի պը միւրայիյանուա տէ տէյ-
 նը. ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրջինէ
 տըրանան:

ՍԼԻՐ 25

- 1 Ուէ չաղէ փատիշահիթիյէ աղիւմանան տէ
 պը մինա տահ պիքըր գիզան՝ քօ ֆէնէրէ
 խօ կըրթըն պը ոապուենէ չուն գարշիյէ զա-
 2 վա: Ու ժը ուան բէնճան պը ագըլ պուն ու
 3 բէնճան ահմագ պուն: Լհմագան ֆէնէրէ
 խօ սէնտըն ու պը խօռա ոուն նա սէնտըն:
 4 Համա ագըլիան պը ֆէնէրէ խօ պը ֆըրագան
 5 ոուն ժի սէնտըն: Ու պը տէրէնկ քէթընէ
 գուվա, խապէ հէմիան ժի հաթ ու խապտա
 6 չուն: Ու լը նիվէ շէվէտա տէնկ քի պու,

- 7 Ս՝ ահա՛ զավա՛ դէ . ուսպըն լը բէշ ուի : Ուէ
 չաղէ ու հէմի պիբը գիղան ուսպուն , ու ֆէ-
 8 նէրէդ խօ սազ քրորն : Մհմագան ժը ագը-
 լիանուա կօթըն , յը ոուենէ խօ ժը մէուա պը
 9 տըն , չըմա քօ ֆէնէրէ մէ տը դամըուըն : Շէ-
 վապ տան ագլիան՝ ու կօն . Սա պը քի հէմ
 ժը մէուա ու հէմ ժը ոուա գըյմ նաբը . լէ
 հաուըն ժը ֆըուօթողանուա՝ ու ժը պոյ խօ պը
 10 քրորն : Ու քինկա քօ ուան չուեն ժը պոյ քը-
 ոանտընէ՝ զավա հաթ ու ուան քօ հազըր պուն
 բէժա լը տավաթէ քէթըն ու տերի հաթը
 11 քէթըն : Ու բաշէ աւ պիբը գիղէ տըն հա-
 թըն՝ ու կօն . Նա՛ Ռապպ եա՛ Ռապպ ժը մէ-
 12 դա վէքէ : Ու ուի ժի ճէվապ տա ու կօ .
 պըուա տը պէմ ժը ոուա , էրբը էզ ո՛ նաա
 13 նաբըմ : Սուա հուեն լը խավէ մա՛ չուեն , չը-
 մա քօ նա ոյէ տը զանըն ու նա սաաթէ :
 14 Սուա չավան քօ լը գուրպէթէ չուենտող
 մէուով քի՛ ղուլամէդ խօ կազի քըր , ու վա-
 15 ըիյէթէ խօ ժը ուանուա թէսիմ քըր : Ու ժը
 եէքէուա բէնճ ու ժը եէքէուա տըտօ , ու ժը
 եէքէուա ժի եէք դալանթ տա . ժը հէր եէ-
 քէուա կօրա գուլէթէ խօ ու զուվա չու լը
 16 գուրպէթէ : Ու աւ բէնճ դալանթէ սէնտող
 չու զուվա շըղուլանտ ուի , ու հէնի բէնճ դա-
 17 լանթ ժի գազանճ քըր : Ու ահվա աւ տը-
 տօյան սէնտող ժի հէնի տըտօյան ժի գա-
 18 զանճ քըր : Ու աւ քօ եէք սէնտ չու լը պըն

- 19 արտէ վէշարթ աղէյէ էֆէնտիյէ խօ : ‘Նուա
 ժը բաշէ փրո ոխթէ էֆէնտիյէ ուէ ղուլաման
- 20 հաթ ու ժը ուան հաստպ խօստ : Ու աւ քօ
 բէնճ դալանթ սէնտ հաթ ու բէնճ հէնի դա-
 լանթան անի, ու կօ . Նա՛ էֆէնտիյէ մըն .
 դա ժը մըռա բէնճ դալանթան թէսլիմ նա՞
 քըր, վահա լը սէր ուան հէնի բէնճ դալանթան
- 21 մը դազանճ քըր : Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա,
 Նֆէրին, էյ գանճ ու էմին գուլ, դու քի լը
 դըշդէ հընտըքտա էմին պոյ էզէ դա լը սէր
 փրո դըշդան թային պըքըմ, պը գէվ լը շահ-
- 22 մանլըղէ էֆէնտիյէ խօ : Ու տու դալանթ
 սէնտող ժի հաթ ու կօ . Նա՛ էֆէնտիյէ մըն դա
 տու դալանթ նա՞ տա ժը մըռա . վահա լը սէր
 ուան հէնի տըտօ դալանթ ժի մը գազանճ
- 23 քըր : Ու էֆէնտիյէ ուի կօ ժէռա, Նֆէրին
 էյ գանճ ու էմին գուլ, դու քի լը հընտըք
 դըշդտա էմին պոյ, էզէ դա լը սէր փրո դըշ-
 դան թային պըքըմ, պը գէվ լը շահմանլըղէ
- 24 էֆէնտիյէ խօ : Ու եէք դալանթ սէնտող ժի
 հաթ ու կօ . Նա՛ էֆէնտիյէ մըն մը զանը պու
 քօ դու մէռուվ քի աէնկսէր ի . ժը ճիյէ դօվ
 նա քըրընէ տը չինի, ու ժը ճիյէ նա աթօղը-
- 25 նէ պէրէվ տըքի : (Դըռսիյամ, ու չում գա-
 լանթէ դա լը պըն արտէ մը վէ շարթ, ու վա-
- 26 հա մալէ գա ժը դառա : Ու էֆէնտիյէ ուի
 ճէվապ տա ժէռա ու կօ . Նյ գուլէ եարա-
 մաղ ու թէնպէլ, դա զանը պու քօ էզ ժը

- Ճիշտ գով նա քրորնէ տը չինըմ ու ժը ճիշտ նա
 27 աժողընէ պէրավ տըքըմ : Ազգիմ պու ժը
 դառա քօ աղէշէ մը դա պըտանա ժը սար-
 րաֆաննա, ու էզէ պը հաթըմա պը ֆէյտէ
 28 մալէ խօ պը սէնտըմա : Առա պը կըրըն ժէ
 դալանթէ, ու պը տընէ ուի քի տաճ դալանթէ
 29 ուի հէյէ : Չըմա քօ ժը քէռա քօ հէյէ, ժէռա
 տէ պէ տայըն ու վէտէ պըպա. համա է քի
 քօ թուենա պը ուիռա պուն աւ ժի տէ պէ
 30 սէնտըն ժէ : Ու աւ գուլէ թէնպէլ տէրխըն
 լը դարիյէ տէրվէ. ու լը ուէ տէ պըպա կըրըն
 ու գըրջինէ տըրանան :
- 31 Ու քինկա քօ Վուռէ մէռուվ տը սալդա-
 նէթէ խօ պէ ու հէմի մէլէքէ խօ բէռա, ու ուէ
 չաղէ տէ ոսնի լը սէր քիւրսիյէ խօ իզզէթէ :
- 32 Ու հէմի միլէթան տէ լը պէր ուի պէնը ճը-
 վանտըն ու ժը հէվուտու տէ ճիշտ պըքը,
 չավան քօ շըվան քի միյան ու պըզընան ժը
- 33 հէվ ճիշտ տըքա : Ու միյան լը ալիյէ ոսն-
 թէ խօ տէ պը սաքընըն ու պըզընան լը ալիյէ
- 34 չէփէ խօ : Ուէ չաղէ փատիշահ լը ալիյէ
 ոասթ պունօղանուա տէ պէժը, Այ միւպա-
 րէքէդ Պավէ մըն՝ ժը թէմէլ պունէ տընէ
 սովուլ ժը պոյ ո հազըր պուն փատիշահթիյէ
- 35 մէրաս պըկըրըն : Չըմա քօ էզ պըրջի պումու
 ո ժը մըռա խուարըն տան, ու էզ թի
 պում՝ ու ո ալ տան ժը մըռա, գարիպ պում
- 36 ու հուն մըն գապուլ քըրըն. Վազի պում.

ու հուն մը տանը որկըրթըն . նախօջ պում՝
ու ո՛ մը զիյարէթ քըրըն . լը հափսէ պում ու
հուն հաթըն լը պա մըն :

37 Ուէ չաղէ սատըդան տէ ճէվապ պըտըն ու պէն
Եւ՝ Բապպ , քի՞նկա մէ դա պըրչի տի՝ ու դա
խօտի քըր , եա թի՝ ու մէ դա վէ խուարթ :

38 Էմ չը՛չաղ մէ դա գարիպ տի՝ ու մէ դա
գապուլ քըր , եա գաղի՝ ու մէ դա տա որկըր-

39 թըն : Վի՞նկա մէ դա նախօջ ու լը հափսէ
տա տի , ու էմ հաթըն լը պա դա :

40 Ու փատիշահ տէ ճէվապ պըտա ու պը
պէժը ժը ուանուա . Պըռա տը պէմ՝ ժը ոռա :
հեր չը դաս քը ո՛ քըր ժը պրէյէդ մըռա բը-
ջուգանուա ո՛ ժը մըռա քըր :

41 Ուէ չաղէ ժը ալիյէ էէփ պունոդանուա ժի
տէ պէժը , Ժը մըն հառըն էյ մէլունան լը աւ
նառէ ապէտի քօ հազըր պոյէ ժը շէյդանուա

42 ու ժը մէլէքէ ուիուա . Չըմա քօ էզ պըրչի
պում , ու ո՛ ժը մըռա խուարըն նա տա . թի՝

43 պում , ու ո՛ մըն նա տա վէխուարըն : Վա-
րիպ պում ո՛ մըն գապուլ նա քըր , դաղի
պում . ու ո՛ մըն նա տա որկըրթըն , նախօջ
ու լը հափսէտա պում ու ո՛ նա հաթ լը պա
մըն :

44 Ուէ չաղէ ուան ժի տէ ճէվապ պըտըն ու
պէժըն . Եւ՝ Բապպ մէ քի՞նկա դա պըրչի ,
եա թի՝ եա գարիպ՝ եա դաղի՝ եա նախօջ՝ եա
լը հէփսէտա տի՝ ու մէ ժը դառա խըզմէթ

45 նա քրոր : Ուէ չաղէ տէ ճէվապ պրտա ժը ուան-
 46 ուա ու պէժը, Պրոա տէժըմ ժը ոռա, հռն
 հէր չըգաս քօ ժը ուան բըջուգան եէքէռա նէ
 47 քրորն ժը մըռա ժի նէ քրորն : Ու ուան տէ
 հառն լը ազապէ էպէտի ու սատրգան լը հա-
 յաթէ էպէտիյէ :

ՍԼԻՐ 26

1 Ու քինկա քօ աւ հէմի խապերան թամամ
 2 քրոր, կօ ժը շակրրտէդ խօռա, Սալումէ ո
 է՝ քօ բաշէ տու ոջան փասէհ տէ պրպա, ու
 Գուռէ մէռուվ առէ պէ թէսլըմ պուն լը խա-
 չէ ոապունուա :
 3 Ուէ չաղէ պաշ խախաման ու քեաթիպան
 ու իսթիարէ ճըվաթան հաթըն ճըվանտըն լը
 հավչա պաշ խախամէ աւ քօ նապէ ուի լյայիա-
 4 փա պու : Ու շապը քրորն՝ քօ պը ֆէնտ քի
 5 Խսայէ պը կրորն ու պը գուժըն : Համա տը
 կօթըն՝ քը նա լը պայրամնա, քօ նա պը վէլ-
 6 վէլ քի պը գէվը լը նապ ճըվաթան : Ու քին-
 կա քօ Խսա հաթը լը Իեթանիայէ լը մալա
 7 Շըմհունէ ոյուղ, Ժըն քի հաթը լը պա լէ-
 քօ շուշա քի ոունէ ուի ֆըռ պուհա հապու,
 ու ոըթանտ լը սէր սէրէ ուի լը պէր ուան քօ լը
 8 սուֆրէտա աօնըտի պուն : Ու շակրրտան
 քինկա քօ տին, ղայիտըն՝ ու կօն . Չըմա աւ
 9 աուն վունտա պըպա . Չըմա քօ գապիլ պու-

- քօ աւ ոռնն պը պուհա պը հաթա ֆրոթան
 10 ու ժը ֆագիրանոա տայրն: Իսա ֆէհմ քըր
 ու կօ ժը ուանոա. Չըմա րահաթսըզ տըքըն
 ժընըքէ. չըմա քօ ամէլքի գանձ շըղուլի ժը
 11 մըռա: Ֆագիրան հէր չաղ պը ոռա տըպըն՝
 12 համա էզ տայիմա պը ոռա նա արմ: Չըմա
 քօ աւ ժըն, աւ ոռնն լը սէր պէտէնէ մըն պը
 ոըժանտընէ, ժը պոյ տէֆըն քըրընէ մըն քըր:
 13 Համա պըռա տը պէմ ժը ոռա, լը նաժա հէ-
 մի տընէ՝ լը քօ քի աւ միւժտա գէ վազ քը-
 րըն, քըրընէ ուի ժի տէ պէ կօթըն. ժը պոյ
 զէքը քըրընէ ուի:
 14 Ուէ չաղէ ժը տոռանզտահ եէքի, քօ Իս-
 խարլի Եէհուտա տը հաթը կօթըն, չու լը
 15 պաշ խախամանոա՝ ու կօ, Չը տը խուա-
 զըն ժը մըռա տայրն, ու էզ ուի ժը ոռա թէս-
 լիմ պըքըմ. ու ուան սի փարչա զէվ վատ քը-
 16 րըն ժէռա: Ու ժը ուէ բէվա ֆուրսէնթ քի
 առամիշ տըքըր՝ քօ ուի պըտա տէսթէ ուան:
 17 Ու լը ույա ավուլէ ֆէթիր պայրաման. շա-
 կըրտան հաթըն լը պա Իսա ու կօնը. ժը
 պոյ խղարընէ փասէհ լը քէ՞ տէրէ տը խուա-
 18 զի քօ ժը դառա հազըր պըքըն: Ու ուի կօ
 ժը ուանոա. Լը պաժէրէ ժը ֆըլան քէսէռա
 հառըն, ու ժէռա պէժըն. Խօճա տէժը,
 Ութէ մըն նէզ ը. փասէհէ պը շակըրտէդ
 19 խօռա թէվ լը ճէմ դա տէ պըքըմ: Ու
 շակըրտան ժի քըրըն չալան քօ էմը քըր ժը

ուանուա Խսա ու հազըր քըրըն փասէհէ :

- 20 Ու քինկա քօ էվար պու՝ պը տուանզտահ
21 շակըրտանուա սուֆրէտա ոօնըշդի պու : Ու
քինկա քօ ուան տը խուարը պուն՝ կօ, Պըռա
տը պէմ՝ ժը ոռա քօ ժը ո՛ եէքէ տէ մը պըտա
22 տէսթ : Ու փըռ գասսավաթ քըրըն, ու ժը
ուան հէր եէքէ պաշլանտըն կօթընէ ժէռա,
23 Եա Բապպսագըն էղ նապըմ : Ու ուի ճէվապ
տա՝ ու կօ . Եւ քօ տէսթէ խօ պը մըռա լը
սահանէ քըր, աուի տէ մըն պըտա տէսթ :
24 Պըռա Ղուռէ մէռուվ տը չօ չավան քօ ժը պոյ
ուի հաթը նըլխանտըն . համա վայ ժը աւ մէ-
ռուվռա, քօ Ղուռէ մէռուվ պը տէսթէ ուի
տէ պէ թէսլիմ պուն . աւ մէռուվ ժը տիյէ
խօ զա նա պանա՝ ժէռա հէնի գանձ պու :
25 Ղէվապ տա Եէհուտա քը ուի տէ տէսթ պը-
տանա՝ ու կօ . Եա՛ խօճա, սագըն էղ նապըմ .
կօ ժէռա, Ղա կօ :
26 Ու չը գաս քօ ուան տը խուարը պուն, Խսա
նանէ սէնտ, միւպարէք քըր ու շըքէնանտ, ու
տա ժը շակըրտանուա՝ ու կօ, Պը կըրըն պը
27 խուն . աւ թէնէ մըն է : Ու քեասըքէ սէնտ
շըքըր քըր՝ տա ժը ուանուա՝ ու կօ . Զուն հէ-
մի ժի վէխուն ժէ . չըմա քօ աւ է խոյնամըն՝
աւ ահտա նօ քօ ժը պոյ փըռան գէ ոըժան-
28 տըն ժը պոյ ավֆըղէ կիւնէյան : Զամա ժը
ոռա տըպէմ, ժը վէ բէվա հէնի ժը մահսու-
լէ մէվ տէ նա վէխում, հաթա վէ ոյէ՝ քին-

- կա քօ պը ոռա առի նօ վէխաւմ լը նաւա փա-
- 29 տիշահիթիյէ Պապէ մըն : Ու բաշէ իլահի
քի խոյնտանէ, ռապուն լը ջիյէ զէյթունէ :
- 30 Ուէ չաղէ կօ Խսա, Հուն հէմիյան վէ շէ-
վէ տէ խուար պըն ժը մըն, չըմա քօ հաթընը-
- 31 վիսանտըն քի, Շըվանէ տէ պը խըմ ու միյէ
- 32 ճէօլ տէ պալա պըպըն : Համա բաշէ գըյամ
քըրընէ մըն՝ լը պէր ո՛ էզէ տէ հառըմ լը
- 33 Ղ'էլիլէ : Ղ'էվապ տա փէթըրոս ու կօ . Լը-
քը հէմի ժի ժը դա խուար պըն, համա էզ
- 34 տէ խուար նա պըմ, Լյօ ժէռա Խսա, Պըռա
տը պէմ ժը դառա . ուէ շէվէ լը բէշ պանտա-
նէ տիգան սէ ճարան դոյէ մը ինքեար տէ
- 35 պըքի : Լյօ ժէռա փէթըրոս, Ս'էկէր պը դառա
մըրըն ժի լաղիմ պէ, էզէ դա ինքեար նա քըմ,
աւհա տը կօթը պուն շակըրտան հէմի ժի :
- 36 Ուէ չաղէ Խսա պը ուանռա Վէթսէմանի
հաթը կօթան ճի . քի հաթ, ու կօ ժը ուանռա,
Լը վըր ոօնին՝ հաթա քօ էզ հառըմ լը ուէ
- 37 նըմէճ պըքըմ : Ու պը խօռա պը սէնտընէ
փէթըրոսէ ու հէրտու գուռէ Օ'էրէթոսէ .
պաշլանտ գասապէթ քըրընէ ու հաճէթ քըրը-
- 38 նէ : Ուէ չաղէ կօ ժը ուանռա, Ղ'անէ մըն
գասա մըրընէ պը գասապէթ է, լը վըր պը
- 39 սէքընըն, ու պը մըռա հէշար պը միներն : Ու
հընըքի լը բէշ չոլ՝ լը սէր ոու քէթ, նըմէճ
քըր ու կօ, Լա՛ Պապէ մըն, էրքը մըմքիւն
հէյէ, պըրա աւ քեասըքէ ժը մըն պը պըհու-

- րա. համա նա պը խօստընէ մըն իլլա պը խօս-
- 40 տընէ դա պըպա : Ու հաթը շահրրտանուա .
 ու ուան լը խալէտա տի . ու տէժը ժը փէթ-
 րոսուա , Ս ուսան սաաթ քի ժի հուն նը քա-
- 41 ըր պուեն պը մըռա հէշար պը սէքընըն : Հէ-
 շար պը սէքընըն ու նըմէճ պըքըն՝ քօ լը նալ
 թերճուպայէ նա գէվըն . պըռա ըուհ հազըր է ,
- 42 համա թէն զպիֆ է : Տիսա իքինճի ճարան
 չու նըմէճ քըր՝ ու կօ . Եւ Պալէ մըն , էր-
 քը մըմքիւն նընը քի աւ քեաաըքէ ժը մը պը
 պըհուրա էրքը ժէ նա վէխում , պըռա մէրա-
- 43 մէ դա պըպա : Ու տիսա հաթը ուան լը խա-
 վէտա տի . չըմա քօ ջահվէ ուան կըրան պու-
- 44 պուեն : Պէրտա ուան՝ ու չու իւչիւնճիւ ճարան
- 45 նըմէճ քըր . ու տիսա աւ խապէր կօ : Ուէ
 չազէ հաթը շահրրտանուա ու կօ ժը ուանուա ,
 Ժը վէ լէվա խալտա հառըն ու ըահաթ պը
 պըն . վահա սաաթ կըհիշթ , ու Վուուէ մէ-
 ոուվ լը տէսթէ կիւնէքեարան թէսլիմ տը
- 46 պա : Ուապըն ժը վըր էմ հառըն , չըմա քօ
 վահա կըհիշթը աւ քօ տէ մը տէսթ պըտը :
- 47 Ու հէժա ուի աւ խապէրան տը տա , վահա
 Եւհհուտա ժը տուանզտան եէքի հաթ , ու լէ-
 ոա փըռ գալապալըղ ժը իխթիարէ ճըվաթան
 ու ժը պաշ խախաման պը քէրան ու պը տա-
- 48 ըան : Ու ուի տէսթ տայող ժը ուանուա նըշան
 քի պը տայընէ կօթը պու . Վի քօ մը ոա-
- 49 միսա աւ է , տսւի պը կըրըն : Ու գուվա լը

- պա Իսա հաթ կօ. Սէլամ ժը դառա եւ՛ խօս
 50 ճա, ու առի ուսմիսա: Ու Իսա ժէռա կօ,
 Եւ տօսթ, գու չըմա՞ հաթի. ուէ չաղէ հա-
 թըն տէսթ ավէթըն Իսայէ ու կըրթըն ուի:
 51 Ու վահա առան քօ պը Իսառա պուն, եէքի
 ժը ուան՝ տէսթէ խօ աւէթ ու քէրա խօ քչանտ
 լը խըզմէթքեարէ պաշ խախամէ ու կօյա ուի
 52 Ճիյէ քըր: Ուէ չաղէ Իսա կօ ժէռա, Վէրա
 խօ ճիյէ խօ վէկէռինէ, չըմա քօ հէմի քէր քը-
 53 չանտողան պը քէրէ տէ հէլաք պըտըն: Վու
 չըթախմին տըքի էրքը էզ նըքարըմ ժը պա-
 վէ խօռա լավա քըրընէ ու նուա պը կինի ժը
 մըռա ժը տուանզտահ ալայան զէտէ մէլէքան:
 54 Համա չավան տէ թէմամ պըպըն քէթըպան
 էրքը լազըմ է ավհա պուն:
 55 Ուէ չաղէ ժը գալապառա կօ Իսա. Սը
 կըրթընէ ոգա լը սէր տըղ հուն պը քէրան
 ու պը տարան ուսպուն. հէր ու լը նավ տա-
 ճարտա պը ոռա տը ոճըրշըր պուլմ ու թա-
 լիւմ տը քըրը պուլմ, ու հուն մը նա կըրթըն:
 56 Ու աւ հէմիան ժը պօյ թամամ պունէ քըթէ-
 պէ փէյղէմպէրան պու. ուէ չաղէ շակըրտան
 կըշք ուի պէրտան ու ուէվին:
 57 Ու ուան կըրթըն Իսայէ պըրըն ժը Վայիա-
 փա խախամ պաշիռա, լը քօ քի քեաթիպան
 58 ու իխթիարան հաթը պուն ճըվանտըն. Ու
 փէթըրոս ժը տուրվա լը բէյ ուիտա չու՝ հա-
 թա հավա խախամ պաշիյէ, ու քէթը հըն-

- տուռ պը խըզմէթքեարանուռ ոօնըշդ քօ ախը-
- 59 րէ պը պինը: Ու պաշ խախաման ու չէվըռ
կըշք լը սէր Խսայէ տարավ շահատէթի քի ա-
- 60 րամիշ տը քըրը պուռն. քօ ուի պը գուժըն: Հա-
մա նա տիթըն ու փրո տարավ շահատան հաթըն
ժի տիսա նատիթըն. բաշէ հաթըն տու տարավ
- 61 շահիտան, Տը կօթը պուռն, Լըքը ուիա խապէր
տը տա. Լը տըքարըմ տաճարէ Խօտէ հէլոշան-
- 62 տընէ ու նավա սէ ոջանտա ջէ քըրըն: Ու խա-
խամ պաշի պը ուպուռնէ՝ ժէռա կօ. Շէվապ քի
նա՞ տի. ուանան լը սէր դա չը շահատէթի տըքըն.
- 63 ու Խսա հըսգօթ պու պու: Շէվապ տա խա-
խամ պաշի՝ ու կօ ժէռա. Պը սաղ Լըլահ դա
սօնտէ տը տըմ, էրքը ժը մըռա պէժի՝ էրքը
- 64 դույի Սէսիհ Վուռէ Խօտէ: Կօ ժէռա Խ-
սա. Ղա կօ. համա տէժըմ ժը ոռա, ժը վէ
բէվա տէ պը պինըն Վուռէ մէռուվ լը ալիյէ
սաղէ Վուտրէթէ հաթըռ ոօնըշտըն. ու պը
- 65 ավըէ ազիւմանան հաթըն: Ուէ չաղէ պաշ
խմամ քըլա խօ գաթանտ՝ ու կօ. հէնի շա-
հատան ժը մէռա չը լազըմ ըն. վահա հուռն
- 66 պըհիտըն տըժմինա ուի. Վը ոռա չավան տը
խույա. ուան ճէվապ տան ու կօն. Վը մըրըն-
- 67 ու մըսթահագ է: Ուէ չաղէ թու քըրըն լը
ռույա ուի, պը փըռմըսթա քութանը ուի. ու
- 68 հընըքան ժի սիլէ տը խըսթը պուռն ու տը կօ
թը պուռն. Վը մէռա փէյղէմպէրիթի պըքաէյ
Սէսիհ. քի՞ է աւ քօ ժը դառա խըսթ:

- 69 Համա փեթրոս տէրվա լը հափէտա ու
տընը պու, ու հաթը գարվաշ քի լը պա լէ ու
70 կօ: Դու ժի պը ճ'էլիլի Խաա պույ: Ու ուի լը
պէր հէմիյան ինքեար քըր ու կօ, Լըքը էզ
71 նը զանըմ դու չը տէժի: Ու ուի չը գաս քօ լը
տէրիյէ հափէ տը պըհուրը պու. պաշգա
գիլ քի տի ուի, ու ուան քօ լը ուէ պուն՝ կօ ժը
ուանուա, Ուիա ժի պը Խաայէ՝ Լըսուանիուա պու:
72 Ու ուի՝ Լը մէռուվ նը զանըմ՝ պըսօնտէ ինքեար
73 քըր: Ու բաշէ հընըք ժի ուան քօ լը ուէ պուն
հաթըն ու կօնը ժը փեթրոսուա. Պըռա դու
ժի ժը ուան ի, չըմա քօ խապէրա դա, պէլի
74 տըքա դա: Ուէ չաղէ պաշլանտը լանէթ քը-
րընէ ու սօնտ խուարընէ, Լըքը էզ ուի մէ-
ռուվէ նը զանըմ, ու զուվա տիք պանտա:
75 Ու փեթրոս խապէրա Խաայէ պիրա խօ անի.
էրքը լը բէշ պանտանէ տիք՝ սէ ճարան դույէ
մը ինքեար պըքի. ու տէրվա ուապու՝ փըռ
դահլ կըրիա:

ՍԷՐ 27

- 1 Ու քինկա քօ սըպէ պու, պաշ իմաման կըշք
ու իսթիարէ ճըվաթան շավո քըրըն ժը պօ
- 2 Խաա էրքը ուի պը գուժըն: Ու աուի պը կըրէ-
տանէ պըրըն. ու աուի լը տէսթէ Պօնտոպու
- 3 Փիլատոսէ տանը: Ուէ չաղէ Եէհուտա քօ
աուի տէսթտա, պըտիթընէ էրքը լը սէր ուի

- Տէօքմ՝ պու, փիշման պու՝ սի փարչա զիվ
 վէկէոանտ ժը պաշ իմամանուա ու իխթիա-
 4 րանուա կօ, ժը պոյ տէսթ տայընէ մըն պէ-
 սուչ խոյն՝ մը կիւնէ քրօ. ու ուան կօնը, ժը
 5 մէուա չը. դու զանի: Ու զիվէ լը նափա տա-
 ճարէ ամէթ ու չու, ու չու աուի խօ պլըգանտ:
 6 Ու պաշ խախաման զիվէ պը սէնտընէ կօնը,
 Լուի լը խազնայէ տաճարէ տաղինըն ճայիզ
 7 նընը. չումա քօ աւ պահայէ խոյն է: Պը շափու
 քրօընէ՝ պը ուի զէվիյէ բըրուտէ քրօին, ժը պոյ
 8 մէզէլէ գարիպանուա: ժը պոյ ուի՝ հաթա
 ուէ ոյէ աւ զէվի՝ զէվիյէ խույնէ հաթը կա-
 9 զի քրօըն: Ուէ չաղէ թամամ՝ պու պը տէս-
 թէ Իրիմիա փէյղէմպէր հաթը կօթան. Ու
 սէնտըն աւ սի փարչա զիվէ պահայէ հաթը
 ֆըռօթան. քը հընըքան ժը գուռէ Խարայիլէ
 10 պահա գաթանտըն: Ու տանը աուէ ժը զէ-
 վիյէ բըրուտուա չափան քօ Լոտէ ժը մըուա էմը
 11 քրօ: Ու Խսա լը պէր վալիյէ սէքընանտ.
 վալի փըու քրօ ժէ ու կօ. փատիշահ է Լէ-
 հուտիան դո՛ւ ի. ու Խսա կօ ժէուա. Վու
 12 տէժի: Ութա սօզ քրօընէ ժէ պաշ իմա-
 ման հէմ իխթիարան, գա ճէվապ նա տա:
 13 Ուէ չաղէ Փիլատոս ժէուա կօ. Լը սէր դա չը-
 գաս դըշդան շահատէթի տըքըն՝ դու նա՝ պը-
 14 հիսի: Վաթ ժը եէք խապէրուա պիլէ՝ ժէ-
 աւ ճէվապ նէ տա. վուսան քօ փըու թաճուպ
 քրօ վալի:

- կա քօ պը ոռա առի նօ վէիտամ լը նաւա փա-
- 29 տիշահիթիյէ Պապէ մըն : Ու բաշէ իշահի
քի խօյնտանէ, ռապուն լը ջիյէ դէյթունէ :
- 30 Ուէ չաղէ կօ Խսա, Հուն հէմիյան վէ շէ-
վէ տէ խուար պըն ժը մըն, չըմա քօ հաթընը-
- 31 վիսանտըն քի, Շըվանէ տէ պը խըմ ու միյէ
- 32 ճէօլ տէ պալա պըպըն : Համա բաշէ գըյամ
քըրընէ մըն՝ լը պէր ճէգէ տէ հառըմ լը
- 33 ճէլիլէ : ճէվապ տա փէթըրոս ու կօ . Լը-
քը հէմի ժի ժը դա խուար պըն, համա էզ
- 34 տէ խուար նա պըմ, Լիօ ժէռա Խսա, Պըռա
աը պէմ ժը դառա . ուէ շէվէ լը բէշ պանտա-
նէ տիգան սէ ճարան դույէ մը ինքեար տէ
- 35 պըքի : Լիօ ժէռա փէթըրոս, Սէկէր պը դառա
մըրըն ժի լազիմ պէ, էգէ դա ինքեար նա քըմ,
ալհա տը կօթը պուն շակըրտան հէմի ժի :
- 36 Ուէ չաղէ Խսա պը ուանռա Վէթսէմանի
հաթը կօթան ճի քի հաթ, ու կօ ժը ուանռա,
Լը վըր ոսնին՝ հաթա քօ էզ հառըմ լը ուէ
- 37 նըմէճ պըքըմ : Ու պը խօռա պը սէնտընէ
փէթըրոս ու հէրտու գուռէ Օէրէթոսէ .
պաշլանտ գասապէթ քըրընէ ու հաճէթ քըրը-
- 38 նէ : Ուէ չաղէ կօ ժը ուանռա, Ճանէ մըն
գասա մըրընէ պը գասապէթ է, լը վըր պը
- 39 սէքընըն, ու պը մըռա հէշար պը միներն : Ու
հընըքի լը բէշ չու՝ լը սէր ոու քէթ, նըմէճ
քըր ու կօ, Լա՛ Պապէ մըն, էրքը մըմիլն
հէյէ, պըրա աւ քէասըքէ ժը մըն պը պըհու-

- րա. համա նա պը խօստընէ մըն իլլա պը խօս-
- 40 տընէ դա պըպա : Ու հաթը շահրրտանու .
ու ուան լը խալէտա տի . ու տէժը ժը փէթ-
րոսուա , Ս ուստն սաաթ քի ժի հուն նը քա-
- 41 ըր պուեն պը մըռա հէշար պը սէքընըն : Հէ-
շար պը սէքընըն ու նըմէճ պըքըն՝ քօ լը նալ
թէրճուպայէ նա գէվըն . պըռա ըուհ հազըր է ,
- 42 համա թէն զպիֆ է : Տիսա իքինճի ճարան
չու նըմէճ քըր՝ ու կօ . Եւ Պալէ մըն , էր-
քը մըմքիւն նընը քի աւ քեասըքէ ժը մը պը
պըհուրա էրքը ժէ նա վէխում , պըռա մէրա-
- 43 մէ դա պըպա : Ու տիսա հաթը ուան լը խա-
վէտա տի . չըմա քօ ջահվէ ուան կըրան պու-
- 44 պուն : Պէրտա ուան՝ ու չու իւչիւնճիւ ճարան
45 նըմէճ քըր . ու տիսա աւ խապէր կօ : Ուէ
չաղէ հաթը շահրրտանու ու կօ ժը ուանուա ,
ժը վէ քէվա խալտա հառըն ու ըահաթ պը
պըն . վահա սաաթ կըհիշթ , ու Վուուէ մէ-
ուուվ լը տէսթէ կիւնէքեարան թէսլիմ տը
- 46 պա : Ուապըն ժը վըր էմ հառըն , չըմա քօ
վահա կըհիշթը աւ քօ տէ մը տէսթ պըտը :
- 47 Ու հէժա ուի աւ խապէրան տը տա , վահա
Եւհհուտա ժը տուանզտան եէքի հաթ , ու քէ-
ուա փըռ գալապալըղ ժը իկթիարէ ճըվաթան
ու ժը պաշ խախաման պը քէրան ու պը տա-
- 48 ըան : Ու ուի տէսթ տայող ժը ուանուա նըշան
քի պը տայընէ կօթը պու . Վի քօ մը ու-
- 49 միսա աւ է , աուի պը կըրըն : Ու գուվա լը

- պա Խսա հաթ կօ . Սէլամ ժը դառա եա՛ խօ .
- 50 Ճա, ու առի ուամիսա : Ու Խսա ժէռա կօ,
Եա տօսթ, գու չըմա՞ հաթի . ուէ չաղէ հա-
թըն տէսթ ավէթըն Խսայէ ու կըրթըն ուի :
- 51 Ու վահա առան քօ պը Խսառա պուն, եէքի
ժը ուան՝ տէսթէ խօ աւէթ ու քէրա խօ քչանտ
լը խըզմէթքեարէ պաշ խախամէ ու կօյա ուի
- 52 Ճիյէ քըր : Ուէ չաղէ Խսա կօ ժէռա, Վէրա
խօ ճիյէ խօ վէկէռինէ, չըմա քօ հէմի քէր քը-
- 53 շանտոդան պը քէրէ տէ հէլաք պըտըն : Վու
չըթախմին տըքի էրքը էզ նը՞քարըմ ժը պա-
վէ խօռա լավա քըրընէ ու նուա պը կինի ժը
մըռա ժը տուանզտահալայան զէտէ մէլէքան :
- 54 Համա չավան տէ թէմամ պըպըն քէթըպան
էրքը լազըմ է ավհա պուն :
- 55 Ուէ չաղէ ժը գալապառա կօ Խսա . Սը
կըրթընէ ոգա լը սէր տըղ հուն պը քէրան
ու պը տարան ուպուն . հէր ոօ լը նավ տա-
ճարտա պը ոռա տը ոօնըշդը պում ու թա-
լիւմ տը քըրը պում, ու հուն մը նա կըրթըն :
- 56 Ու աւ հէմիան ժը պօյ թամամ պունէ քըթէ-
պէ փէյղէմպէրան պու . ուէ չաղէ շակըրտան
կըշք ուի պէրտան ու ուէվին :
- 57 Ու ուան կըրթըն Խսայէ պըրըն ժը Վայիա-
փա խախամ պաշիռա, լը քօ քի քեաթիպան
- 58 ու իխթիարան հաթը պուն ճըվանտըն . Ու
փէթըրոս ժը տուրվա լը բէյ ուիտա չու՝ հա-
թա հավա խախամ պաշիյէ, ու քէթը հըն-

- տուռն պը խըզմէթքեարանն ու ոճըրչդ քօ ախը-
- 59 րէ պը պինը: Ու պաշ խախաման ու շէվըռ
կըշք լը սէր Իսայէ տարավ շահատէթի քի ա-
- 60 րամիշ տը քըրը պուն. քօ ուի պը գուժըն: Հա-
ման ա տիթըն ու փըռ տարավ շահատան հաթըն
ժի տիսա նատիթըն. բաշէ հաթըն տու տարավ
- 61 շահիտան, Տը կօթը պուն, Լըքը ուիա խապէր
տը տա. Լըք տըքարըմ տաճարէ Խօտէ հէլոշան-
- 62 տընէ ու նավա սէ ոջանտա ջէ քըրըն: Ու խա-
խամ պաշի պը ռապունէ՝ ժէռա կօ. Շէվապ քի
նա տի. ուանան լը սէր դա չը շահատէթի տըքըն.
- 63 ու Իսա հըսգօթ պու պու: Շէվապ տա խա-
խամ պաշի՝ ու կօ ժէռա. Պը սաղ Լըլահ դա
սօնտէ տը տըմ, էրքը ժը մըռա պէժի՝ էրքը
- 64 դույի Սէսիհ Վուռէ Խօտէ: Կօ ժէռա Ի-
սա. Ղա կօ. համա տէժըմ ժը ոռա, ժը վէ
բէվա տէ պը պինըն Վուռէ մէռուվ լը ալիյէ
սաղէ Վուտրէթէ հաթըռ ոճըրչտըն. ու պը
- 65 ավըէ ազիւմանան հաթըն: Ուէ չաղէ պաշ
իմամ քըլա խօ գաթանտ՝ ու կօ. հէնի շա-
հատան ժը մէռա չը լազըմ ըն. վահա հուն
- 66 պըհիստըն տըժմինա ուի. Դը ոռա չավան տը
խույա. ուան ճէվապ տան ու կօն. Դը մըրըն-
- 67 ու մըսթահագ է: Ուէ չաղէ թու քըրըն լը
ռույա ուի, պը փըռմըսթա քութանը ուի. ու
- 68 հընըքան ժի սիլէ տը խըսթը պուն ու տը կօ
թը պուն. Դը մէռա փէյղէմպէրիթի պըքաէյ
Սէսիհ. քի է աւ քօ ժը դառա խըսթ:

- 69 Համա փեթրոս տէրվա լը հափշտա ու
տընը պու, ու հաթը գարվաշ քի լը պա լէ ու
70 կօ: Դու ժի պը ճ'էլիլի Իսա պույ: Ու ուի լը
պէր հէմիյան ինքեար քըր ու կօ, Լըքը եղ
71 նը զանըմ դու չը տէժի: Ու ուի չը գաս քօ լը
տէրիյէ հափշ տը պըհուրը պու: պաշգա
գիզ քի տի ուի, ու ուան քօ լը ուէ պուն՝ կօժը
ուանա, Ուիա ժի պը Իսայէ՝ Լըսաանիոա պու:
72 Ու ուի՝ Լը մէռուվ նը զանըմ՝ պըսօնտէ ինքեար
73 քըր: Ու բաշէ հընըք ժի ուան քօ լը ուէ պուն
հաթըն ու կօնը ժը փեթրոսուա: Պըռա դու
ժի ժը ուան ի, չըմա քօ խապէրա դա, պէլի
74 տըքա դա: Ուէ չաղէ պաշլանտը լանէթ քը-
րընէ ու սօնտ խուարընէ, Լըքը եղ ուի մէ-
ռուվէ նը զանըմ, ու զուվա տիք պանտա:
75 Ու փեթրոս խապէրա Իսայէ պիրա խօ անի.
էրքը լը բէշ պանտանէ տիք՝ սէ ճարան դույէ
մը ինքեար պըքի: ու տէրվա ռապու՝ փըռ
դահլ կըրիա:

ՍԷՐ 27

- 1 Ու քինկա քօ քըպէ պու, պաշ իմաման կըշք
ու իսթիարէ ճըվաթան շափռ քըրըն ժը պթ
- 2 Իսա էրքը ուի պը գուժըն: Ու աուի պը կըրէ-
տանէ պըրըն. ու աուի լը տէսթէ Պօնտոպու.
- 3 Փիլատոսէ տանը: Ուէ չաղէ Լէհուտա քօ
աուի տէսթտա, պըտիթընէ էրքը լը սէր ուի

- Հէօքմ՝ պու, փիշման պու՝ սի փարչա զիվ
վէկէնանա ժը պաշ իմամանու ու իխթիա-
- 4 րանուա կօ, ժը պոյ տէսթ տայընէ մըն պէ-
սուչ խօյն՝ մը կիւնէ քըր. ու ուան կօնը, ժը
- 5 մէուա չը. դու զանի: Ու զիվէ լը նավա տա-
ճարէ ավէթ ու չու, ու չու աուի խօ պըգանտ:
- 6 Ու պաշ խախաման զիվէ պը սէնտընէ կօնը,
Լուի լը խազնայէ տաճարէ տաղինըն ճայիզ
- 7 նընը. չումա քօ աւ պահայէ խօյն է: Պը շավու
քըրընէ՝ պը ուի զէվիյէ բըրուտէ քըրին, ժը պոյ
- 8 մէզէլէ գարիպանուա: ժը պոյ ուի՝ հաթա
ուէ ոյէ աւ զէվի՝ զէվիյէ խույնէ հաթը կա-
- 9 զի քըրըն: Ուէ չաղէ թամամ՝ պու պը տէս-
թէ Խրիմիա փէյղէմպէր հաթը կօթան. Ու
սէնտըն աւ սի փարչա զիվէ պահայէ հաթը
ֆըռօթան. քը հընըքան ժը գուռէ Խարայիլէ
- 10 պահա գաթանտըն: Ու տանը աուէ ժը զէ-
վիյէ բըրուտուա չավան քօ Խօտէ ժը մըրուա էմը
- 11 քըր: Ու Խա լը պէր վալիյէ սէքընանտ.
վալի փըու քըր ժէ ու կօ. փատիշահ է Լէ-
հուտիան դոճի. ու Խա կօ ժէուա. Պու
- 12 տէժի: Ութա տօղ քըրընէ ժէ պաշ իմա-
ման հէմ իխթիարան, գա ճէվապ նա տա:
- 13 Ուէ չաղէ Փիլատոս ժէուա կօ. Լը սէր դա չը-
գաս դըշդան շահատէթի տըքըն՝ դու նա՞ պը-
- 14 հիսի: Պաթ ժը եէք խապէրուա պիլէ՝ ժէ-
ուա ճէվապ նէ տա. վուսան քօ փըռ թաճուպ
քըր վալի:

- 15 Համա ատէթա վալի հապու՝ քօ լը հէր
պայրամտա ժը ճէմաթուա կրէտան քի պէրտէ
- 16 քի քօ տը խօստը պուն : Ուէ չաղէ ժը ուան-
ռա Բարաբբա հաթը կօթան մէշհուր մահ-
- 17 պուս քի հապու : Վինկա քօ հաթըն ճըվան-
տըն . կօ ժը ուանռա Փիլատոս, Վի՞ ժան տը
խուազըն քօ ժը ոռա պէրտըմ, Բարաբբա՞ եա
- 18 Խսա քօ Սէսիհ դէ կօթան : Չըմա քօ տըղա-
նը պու՝ քօ աուի ժը պոյ հասուտիյէ տէսթ
տա պուն :
- 19 Ու քինկա քօ ուի լը քիւրսիյէ շէրիաթէ ու-
նըշտի պու, ժընա ուի շիանտը ժէռա՝ ու կօ,
Շ ըղուլէ դա թուննա պը աւ սատըգ քէսէ-
ռա . չըմա քօ իռօ լը խավէտա ժը պոյ ուի էղ
- 20 փըռ քըշանտըմ : Համա պաշ իմաման ու
իիթիարան ճէմաթան գանտուրմիշ քըրըն,
քօ Բարաբբայէ պը խուազըն ու Խսա հէլաք
պըքըն :
- 21 Ու վալի ժը ուանռա ճէվապ տա՝ ու կօ .
ժը աւ հէրտույան քի՞ ժանէ տը խուազըն՝ քօ
ժը ոռա պէրտըմ . ու ուան կօթըն, Բարաբ-
- 22 բայէ : Փիլատոս կօ ժը ուանռա . Լէ չը՞ պը
- 23 քըմ Խսայէ քօ Սէսիհ դէ կօթան : Հէմի
ժի կօթըն . Պըրա պէ խաչ քըրըն . ու կօ ժը
ուանռա, Չը՞ ամէլ քի քէօթի ըղուլի . ու ուան
հէնի փըռ կազի տըքըրը պուն ու տը կօթը
- 24 պուն . Պըրա պէ խաչ քըրըն : Ու Փիլատոս
պը տիթընէ քօ Ֆայտա քի նա պը, լէ հէնի

- փրո վէլվէլէ տը պա . ավէ սէնտ լը պէր ճը-
վաթան տէսթէ խօ շուշթ՝ ու կօ . Լճ ժը աւ
25 պէսուչ խօյնէ փաք ըմ . հուն պը զանրն : Ու
հէմի գավմ՝ ճէվապ տան ու կօն . Խոյնա
աուի լը սէր մէ ու լը սէր էվատէ մէ պը պա :
- 26 Ուէ չազէ Բարաբրայէ պէրտա ժը ուանուա ,
ու Խա պը քուծանէ տէսթէ ուան տա քօ պէ
- 27 խաչ քրորն : Ուէ չազէ ասքերէ վալի լը հըն-
տուռէ տիվանխանայէ կրթըն Խսայէ , ու
- 28 հէմի պէօլիւկէ լը սէր ուի ճըվանտըն : Գահ-
զի քրորն ուի ու ժէուա խէլաթէ սօռ բէ քըւ
- 29 ըրն : Ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը ջէքրոր-
նէ լը սէրէ ուի տանին ու գամիշքի լը տէսթէ
ուի ուաթ , ու պէր ուիտա լը սէր չէօքան պը
հաթընէ մէսգարա տը քրոր պուն ու տը կօ-
թը պուն . Սէլամ ժը դաուա եա՛ փատիշահէ
- 30 Լէհուտիան : Ու լը սէր ուի պը թու քրորնէ՝
գամիշէ տը կրթըն պուն ու սէրէ ուի տը քու-
- 31 թա պուն : Ու աուի բաշէ մէսգարա քրորնէ
խէլաթէ ժէ չէլանտըն . ու ճըլէ ուի բէ քրորն
ժէուա , ու պրորնը ուի լը խաչէ ապունուա :
- 32 Ու ուան տէրվա ուապունէ նավէ ուի Շ ըմհուն
եէքի Կիւրէնայը տին՝ աուի սուխրա կրթըն
- 33 քօ խաչէ ուի հէլ կրթէ : Ու հաթըն աւ ճիյէ
քօ Գօլկօթա դէ կօթան , եանի ճիյէ սէրի ժէ
- 34 քրորնէ : Ու ժէուա պը էօա թէվ պուն սիր-
քա տանը քօ վէխու , ու քինկա քօ դամէ ուի
- 35 սէնա վէխուարըն նա տը խօստը պու : Ու

- Թուի լը խաչէ տէրանին ու ճըլէ ուի պը գոււ
 րայէ փայ քըրըն, քօ ժը փէյղէմպէր հաթը
 կօթան խապէր թամամ պըպա. Շըլէ մըն լը
 նալ խօտա փայ քըրըն, ու լը սէր դաֆթանէ
 36 մըն գուրա ավէթըն: Ու ոսնըշդի պուն ու
 37 աուի տը բէպուն: Ու լը սէր սէրէ ուի ճիւր-
 մէ ուի հաթը նըպիսանտըն տանին. էրբը Ե-
 Ի, ԻՍԷ ՓԵՏԻՇ ԼԷԻ, ԵԻ, ԷՍԻՍԻՆ:
 38 Ուէ չաղէ բէռա տու տըղ ժի խաչ քըրըն,
 եէքի ժը ալիյէ ռասթուա՝ ու Թուէ տըն ժը
 39 ալիյէ չէփուա: Ու ժը ուէ պըհուրողան սէր
 խօ պը հէժանտընէ՝ ժէռա քիւֆը տը քըրը
 40 պուն, Ու տը կօթը պուն, Լ՜յ տաճարէ խա-
 րապ քըրօղ ու նալ սէ ոջանտա ջէ քըրօղ՝
 դու խօ խալաս պըքա. էրբը դու Գուռէ Խօ-
 41 տէյ՝ ժը խաչէ որը խուարի: Էմ վուսան
 ժի պաշ իմաման պը քեաթիպան ու պը իս-
 թիարան՝ մէսգարա տը քըրը պուն ու տը կօ-
 42 թը պուն: Պաշգայան խալաս քըր, աւ խօ
 նը քարը խալաս քըրընէ. էրբը Փատիշահէ
 Խարայիլ է, նուա պըրա ժը խաչէ պէ խուա-
 43 ղը՝ ու ժէռա իման պինին: Լ՜յրբը ժը Խօ-
 տէռա ռամուտ քըրիյէ, պըրա խալաս պըքա ուի-
 էրբը ժէրաղիյէ. չըմա քօ կօ, Լ՜յ Գուռէ Խօ-
 44 տէ մը: Ի՜էռա հաթը խաչ պուն տըղան ժի
 վուսան սէրհէվտէ տը քըրը պուն ժէռա:
 45 Ու սաաթ ժը շէշան հաթա սաաթ նահան
 46 լը սէր հէմի տընէ դարի պու: Ու սաաթ լը

- ռիթմա նահանս Խսա պը տէնկ քի պըլընտ կա
 զի քըր ու կօ, Լչլի՝ Լչլի՝ լամա սապաքթանի
 եանի Եա՛ Լ՝լահէ մըն՝ Լ՝լահէ մըն՝ դա չը-
 47 մա մը թէրկ քըր : Ժը ուան հընըգան՝ քօ լը
 ուէ սէքընի պուն, քինկա քօ պըհիստըն, տը
 48 կօթը պուն. Լ՝ուի Լչիայէ կազի տըքա : Ու
 ժը ուան եէքէ պազտա սիւնկէր քի կըրթ պը
 սիլքա դըժա քըր լը սէր գամիշ քի փէչա ու
 49 տա ժէդա քօ վէխու : Ու աուա տընան տը
 կօթը պուն, պէրտէ էմ մէգէքըն Լչիա դէ ուի
 խալաս քըրընէ :
 50 Ու Խսա տիսա պը պըլընտ սաունտ քի կազի
 51 քըր ու ճանէ խօ թէսլիմ քըր : Ու վահա
 փէրտէյէ տտճարէ ժը ժօրտա հաթա ժէր տը-
 տոյան գաթյա ու արտ լէրզա ու զընարան
 52 ֆագըթըն. Ու թըրպան հաթըն վէպուն ու
 թէնէ փըռ ազիզան քօ խաւտա չու պուն գը-
 53 յամ քըրըն : Ու ժը թըրպան ռապուն բա-
 շէ գըյամ քըրընէ՝ ու քէթըն լը պաժէրէ
 մոգատաս, ու ժը փըռանռա խույայի պուն :
 54 Համա եիւղպաշի ու բէռա ուան քօ Խայէ
 տը բէ պուն, քինկա քօ տին զէլզէլէյէ ու աւ
 գըշդան քօ պուն՝ փըռ թըռսիան, ու կօն. Պը-
 ռա աուի Գուռէ Խօտէ պու :
 55 Ու լը ուէ՝ ժը տուրվէ նըհէռթօզ փըռ ժը-
 նան հապուն. քօ ուան ժը Ղէլիլէ լըբէյ Խսա
 56 ժէդա խըզմէթ քըրընռա հաթը պուն. Կօ
 լը նաւ ուանտա պու Սէյրէմ Սագթալինի ու

Եւագոս չէմ տիյէ Եօսա Մէյրէմ ու տիյէ
գուռէդ Օւէբէդոսէ :

- 57 Ու քինկա քօ էվար պու ժը Գարիպ ուամէ
մէռուվ քի զէնկին հաթ՝ քօ նավէ ուի Եռաիֆ
- 58 պու, քօ ուի ժի շակըրտէ Խսա պու. Ուիա լը
պա Վիլատոսէ պը չուհտընէ թէնէ Խսա տէ-
լէկ քըր. ուէ չաղէ Վիլատոս էմը քըր քօ թէ-
- 59 նէ պը տըն : Ու Եռաիֆ թէնէ սէնտ պը փպք
60 չարչէֆան քէֆէն քըր, Ու տանի լը թըրպ
քի նօ՝ քօ ժը գէվըր քօլա պու, ու գէվըր քի
մէզըն լը տերիյէ թըրպէ պը կէռ քըրընէ. ու
- 61 չու : Ու լը ուէ պու Մէյրէմ Մագթալինի
ու Մէյրէմէ տըն՝ լը պէր թըրպէ հաթը ու-
նըշտըն :
- 62 Ու աւ ոջա տըն քօ լը բաշ ինէ պու. պաշ
իմաման ու Ֆարիսիան հաթըն ճըվանտըն լը
- 63 պա Վիլատոսէ. ու կօն, Եւ էֆէնտիյէ մէ
պիրա մէ գէ քօ աւ տարավի լը ոխթա սաղ
պուռնէ խօ տը կօթը. Վօ լը բաշէ սէ ոջան
- 64 տէ գըյամ պըքըմ : Եւա էմը պըքա քօ
հաթա սէ ու թըրպէ գանձ պը բէն. նա պը-
քի շակըրտէ ուի պը շէվէ պէն՝ աուի պը տը-
ղըն. ու ժը ճըվաթուա պէժըն, էրքը ժը մըրիան
ուպու. ու տարավիյէ բաշին ժը ափուլին քօթի
- 65 պըպա : Վիլատոս ժը ուանուա կօ, Պէքճիյէ ո՛
հէյէ. հառըն չավան քօ տըզանին պը բէն :
- 66 Ու ուան ժի չուհ գանձ թըրպէ խօտի քըրըն,
ու մէօհը քըրըն գէվըրէ պը պէքճիան :

- 1 Աւ Էվարա շէմօյէ քօ ոջա ավուլէ հաֆթէ
սըպէ տըպա, հաթը Սէյրէմ Սագթալինի
ու Սէյրէմէ տըն, ժը պոյ նըհէթընէ թըր-
- 2 պէ: Աւ վահա զէլզէլէ քի մէզըն պու. չը-
մա քօ մէլէքէ Խօտէ ժը ազիւմանան հաթը
խուարէ, չու ժը տէրիյէ գէվըր լը ալիքի կէռ-
- 3 քըր ու լը սէր ուի ոօնըչտ. Աւ չահրայէ ուի
ոգա պրուպը պու, ու ճըլէ ուի ոգա պէրֆ սը-
- 4 փի պու: Աւ ժը թըռսա ուի ուան քօ տը բէ
5 պօւն տըզտիան, ու ոգա մըրի պու: Ղ'էվապ
տա մէլէք՝ ու կօ ժը ժընանու. շուն մէ թըռ-
սըն, զանըմ քօ հաթը խաչ պուն Խսպէ ա-
- 6 րամիշ տըքըն: Ի՛ն լըվըր նընը, չըմա քօ գը-
յամ քըր՝ չավան քօ կօ. Ուրն մէզէքըն աւ ճի
- 7 լը քօ քի ոազա պու. Աւ զուվա հառըն ժը
շակըրտէդ ուիուա պէժըն, էրքը գըյամ կըրթ,
ու վահա լը պէր ո՛լը Ղ'էլիլէ տը չօ. լը ուէ տէ պը
- 8 պինըն ուի, վահա մը ժը ոռա խապէր տա: Աւ
զուվա ժը թըրպէ ոապուն պը թըռս ու պը մէ-
զըն շազպուէ. տը պազիյա պուն ժը շակըրտան-
- 9 ոա խապէր քըրընէ: Աւ վահա Խսա լազա ուան
պու ու կօ, Սէլամ ժը ոռա: Աւ ուան չուն լըն-
- 10 կէ ուի կըրթըն ու սէճտէ քըրըն ժէուա: Աւ
չաղէ Խսա ժը ուանուա կօ. Սէ թըռսըն. հա-
ռըն ժը պրէյ մըռա պէժըն. քօ լը Ղ'էլիլէ
հառըն, ու լը ուէ տէ մըն պը պինըն:

- 11 Ու քինկա քօ ուան չուն ժը պէքճիան հընըք
հաթըն լը պաժէր ու ժը պաշ իմամանուա հա-
- 12 քանտըն հէմի դըշդան քօ հաթը պուն : Ու
ուան պը իխթիարանուա թէվ պը ճըվանտընէ՝
չէվը քըրըն՝ փըռ տըրավ տան ժը ապէրան-
- 13 ուա , ու կօն : Պէժըն էրքը շակըրտէ ուի պը
չէվէ հաթըն աուի տըղին քինկա քօ էմ լը խավ-
- 14 տա պուն : Լըքը աւ դըշդ տը կէ կօյա վա-
լիյէ , էմ ուի գանտուրմիշ տըքըն , ու ո՛ ժի
- 15 պէզէմ տըքըն : Ու ուան ժի տըրավէ սէն-
տըն չավան քօ հին պուն վուսան քըրըն . ու
աւ խապէր ժը նավա Լէհուտիան ուապու
հաթա ուէ ոջէ :
- 16 Համա եանզտահ շակըրտան չուն լը ճ՛է-
լիլէ աւ ջիյէ , լը քօ քի Խսա ժը ուանուա թէր-
- 17 թիպ քըրը պուն : Վինկա քօ ուի տին՝ սէճտէ
քըրըն ժէուա , ու հընըքան պը վէսվէսէ պուն :
- 18 Ու Խսա պը նէզ պուննէ՝ պը ուանուա խապէր
տա՝ ու կօ . Լը ազիւմանան ու լը արտէ հէմի
- 19 հէքըմաթան ժը մըուա հաթը տայըն : Վուա
հառըն հէմի միլէթան թալիմ պըքըն , ու
թահֆիլ պըքըն ուան պը նավէ Պապա ու
- 20 Վուռ ու Բուհ էլ գուտտ . Հին պըքըն ժը
ուանուա քը աւ հէմի դըշդան պը բէն՝ չը քօ մը
ժը ուա թէնպիհ քըրը , ու վահա հէմի ու էզ
պը ուա մա՝ հաթա ախրէ տընէ :

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԵՎԱԼԸ

ԾԱՐԳՈՍ

ՍԷՐ 4

- 1 Այսպէս Ինճիլէ գուռէ Խօտէ Խտա էլ
- 2 Սէսիհ է: Չաւան քօ լը նաւա փէյղէմ-
պէրան հաթը նըվիսանտըն. վահա էզ մէլէ-
քէ խօ տը շէյիսիմ լը բէշ դատա, քը տէ
- 3 Ռիյա դա լը պէր դա հազըր պըքա: Տէն-
կէք քօ լը չէօլէտա կապի տըքա, հազըր պը-
քըն Ռիյա Խօտէ ու թարիգէ ուի ռատդ պը-
- 4 քըն: Եռահաննա լը չէօլէտա թահֆիլ տը-
քըր, ու թահֆիլ պունէ թօպայէ վազ տը-
- 5 քըր, ժը պօյ ավֆլըղէ կիւնէյան: Ու հէմի
տիյարէ Եհհուտիսթան ու Գուտսուշէրիֆիան
հէմի ժէռա տըչու պուն ու թահֆիլ տը պօ
պուն ժէ լը նաւ չայէ Եօրտան՝ պը իգրար
- 6 քըրընէ կիւնէ խօ: Ու Եռահաննա միւյա
տէվէ ուրկըրթի պաւ, ու բըշդա խօ գայիշ
կրէտա: Ու դաամէ ուի գումլ ու հընկըֆէ
- 7 եապանի պու: Այազ տըքըր ու տը կօթ.
Ալ բէյ մը ժը մըն զախմ դէ, քը էզ լայիգ՝
նընըմ նըլմ պուն՝ ժը պօյ վէքըրընէ կըրա

- 8 սօլէ ուի: Մը ո՛ պը ալ թահֆիլ քըթո
 համա աւ պը Ռուհ էլ Գուլտս տէ թահֆիլ
 պըքը:
- 9 Ու պու քի՛ ուէ ոջան Խսա ժը՝ Կազա-
 րէթէ Ղ'էլիլիան հաթ, ու թահֆիլ պու ժը
- 10 Եռահաննա լը նալ Եօրտան: Ու զուլա ժը
 ալէ տէր հաթըն վա, վէ պուն է ազիւմա-
 նան, ու ժէր հաթընէ Ռուհէ ոգա գալօգ լը
- 11 սէր ուի՛ տի: Ու տէնկ քի հաթ ժը ազիւ-
 մանան, ու Գը Էօթ. Գուլի Գուլուէ մըն տէ-
- 12 լալի ժը դա րազի պուլմ: Ու զուլա Ռուհա-
- 13 ուի լը չէօլէ տէր անի: Ու աուի չըլ ու լըվէ
 պու. ժը Շէյդան թէրճիւղա հաթը պուն.
 պը ճանաւարանուա պու, ու մէլէքան ժէուա
- 14 Խըզմէթ տըքըրը պուն: Ու բաշէ թէսլիմ
 պուն է Եռահաննա՝ Խսա հաթը լը Ղ'էլիլէ,
 միւթտէյէ փատիշահիթիյէ Խօտէ վալ տըքըր,
- 15 ու տը կօթ: Երբը ոխթ թամամ պու է, ու
 փատիշահիթիյէ Խօտէ նէզ պու է. թօպա
 պըքըն, ու ժը Խնճիլուա իման պինըն:
- 16 Ու քինկա քօ ժը քէնարէ պահրէ Ղ'էլի-
 լիան տը պըհուրը պու, Շըմհուն ու պրէյ
 Շըմհուն Լ'նտրիասէ տի, քօ լը պահրէ թօռ
 տալէթը պուն. չըմա քօ մահսի կըրթող պուն:
- 17 Ու Խսա կօ ժը ուանուա. Եր բէյ մըն ո՛րըն,
 18 քը էզ ո՛ սէյտվանէ մէռուվան պըքըմ: Ու
 ուան զուլա թօռէ հըշթըն ու լը բէյ ուի
- 19 չուն: Ու ժը ուէ հընըք լը բէշ պը չուն տը-

- նէ. գուռէ Օւէբէթոսէ Երագուպէ, ու պրէյ
 ուի Երուհաննայէ տի. քը ուան ժի լը նաւ
 կէմիյէ Թօռէդ խօ մէքամէթ տը քըրը պուն,
 20 ու կազի քըր ուան: Ու զուվա պապէդ խօ
 Օւէբէդոսէ լը կէմիտա պը փալէյանուա պը
 Տիշդընէ լը բէյ ուի չուն:
- 21 Ու քէթըն լը Վաֆարնայումէ, ու զուվա
 լը ռոյա շէմոյէ քէթը լը ճիյէ ճըվադան, ու
 22 Տին տըքըրը պու ուան: Ու Թաճիպ տըքըրը
 պուն լը սէր Թալիմէ ուի, չըմա քի աւ ժը
 ուանուա ոգա եէքի խօտիյէ Տիւքմաթէ Թա-
 լիմ տը քըրը պու. ու նա ոգա քէաթիպան:
- 23 Ու լը ճիյէ ճըվադա ուան մէռուվ քի հա պու,
 քը նափաք ըուհ լը Տընտուրէ խօտա հա պու,
 24 քը գիրի քըր' ու կօ. Պէրտէ' լը մապէյնէ
 մա ու է դա չը հայէ, եա' Խապէ 'Լասարանի.
 քը հաթի մէ հէլաք քըրընէ, էմ զանըն դա
 25 դու քի ի. Լ'զիզէ Խօտէ: Խաա Թազիլ քըր
 26 ուի ու կօ. Լալ պը' ու ժը ուի ռապա: Ու
 Բուհէ նափաք աուի Տըժըգանտ ու պը պըրընտ
 27 սառնտ քի գիրա, ու ժէ տէր քէթ: Ու հէ-
 միյան Թաճիպ քըրըն, վուսան քօ ժը հէվ ու
 տու փըռս տը քըրը պուն ու տըկօթը պուն,
 աւ չը նօ Թալիմ քիյէ, քօ պը Տիւքմաթ էմի
 տըքա լը սէր ըուհէ նափաքան ժի, ու ժէ-
 28 ռա միւթէհ տը պըն: Ու նամէ ուի ռապու լը
 հէմի ալիյէ Տ'էլիլիան:
- 29 Ու զուվա ժը ճիյէ ճըվադան ռապու հա-

- Թը մալա Շ ըմհուն ու Լ'նտրիաս է . պը Եա-
 30 գուպ ու պը Հաննառա : Ու խասույէ
 Շ ըմհուն պը Թա ռազա պու , ու զուվա Ժէ-
 31 աա կօթըն ժը պոյ ուի : Ու նէզ պու ժը
 տէսթէ ուի կըրթ ռաքըր ուի , ու Թա պէրտա
 ուի , ու ժը ուանռա խըզմէթ տը քըր :
 32 Ու քինկա քօ էվար պու , ռիթա ու ավայէ'
 հէմի յուան քօ լը քէօթի հալտա պուն , ու
 33 պը ճընան Ժէռա տը անի պուն : Ու պաԺէր
 կըշք լը պէր տէրիյէ հաթը պուն ճըվանտըն :
 34 Ու փըռ նախօշան ժը չէշիտ չէշիտ նախօշիան
 սաղ քըր , ու փըռ ճընան տէր անի , ու ժը
 ճընանռա խապէրտան նա տըտա , չըմա քօ
 ուան աուի տը վանը պուն էրքը Ս'էսիհ է :
 35 Ու սէրէ սըուէ զուվա պը ռապունէ , ռա-
 պու ու չու լը ճիքի պէռիյէ ու լը ուէ նըմէճ'
 36 տը քըր : Ու Շ ըմհուն ու ուան քի բէռա
 37 պուն քէթըն լը տու ուի : Ու քինկա քօ տին
 ուի' կօնը Ժէռա , էրքը Հէմիան լը դա տը
 38 կէռըն : Ու կօ ժը ուանռա . Ո'րըն էմ հա-
 ռըն լը նէզ պուն գասապան , քը լը ուէ Ժի
 վազ պըքըմ , չըմա քի էզ ժը պոյ աւ դըշդ
 39 հաթըմ : Ու լը ճիյէ ճըվաթա ուան վազ
 տը քըր լը նավա հէմի Ղ'էլիլիան , ու ճընան
 տէր տը խըսթ :
 40 Ույուզ քի հաթը Ժէռա՝ լավա տըքըր , չօք
 տըքըր ու տը կօթ . էրքը պը խուազի՝ տըքա-
 41 ըի մը փաք քըրըն : Ու Խսա պը մէրհամէթ

քրորնէ՝ տէսթէ խօ տըրէժ քրոր, քէթ ժէռա,
 42 ու կօ ժէռա տը խուազըմ փաք պը: Ու
 քինկա քօ աւ կօ ժէռա, զուվա ույուզիթի
 43 ժէ չու, ու փաք պու: Ու ժէռա պը գապի
 թէնպի՛հ քրորնէ զուվա աուի տէր՝ քրոր, ու
 44 կօ: Սագըն ժը քէռէռա դըշդ քի նա պէժի,
 լէ հառը խօ նիշանէ խախամէ պըտա. ու պըտէ
 հէտիյէ փազըժ պուն է խօ, քօ Սուսա էմի
 քրոր ժը ուանուա՝ ժը պոյ խապթ պունէ:
 45 Ու աւ ու պու տէսթ քրոր վազ քրորնէ ու
 դըշդէ հան խապէր քրորնէ, վուսան քօ հէ-
 նի աւ նա տը քարը պու աշիքեար լը պաժէր
 քի քէթընէ, լէ տէրվա լը ճիյէ եապանտա պու,
 ու ժը հէմէ ալիյան ժէռա տը հաթը պուն:

ՍԵՐ 2

1 Ու բաշէ չէնտ ույան տիսա լը Վաֆար-
 2 նայումէ քէթ: Ու հաթը պըհիստըն քօ լը
 մալ տա է, ու զուվա փըռան հաթըն ճըվան-
 տըն, վուսան քօ հէնի լը պէր տէրիան ժի ճի
 նա մա, ու ուի քէլամէ խօտէ ժը ուանուա
 3 տը կօթ: Ու տը հաթը պուն ժէռա՝ պըչար
 մէռուվան հաթը հէլանին քէօթըռոմ քի տը
 4 անը պուն: Ու քինկա քօ ժը գալապալըդէ
 նա տըքարը պուն նէզէ ուի հաթընէ, հէլո-
 շանտըն խանիյէ աւ մալէ լը քօ քի խսա պու,
 ու պը գուլ քրորնէ՝ ժէր քրորն աւ լէհէֆէ,

- 5 լը նաւլա աւ քի քէօթրում աատըզա : Ու Խսա
 իմանէ ուան պը տիթընէ , կօ ժը քէօթրում
 աւ . Եւ գուռըք կիւնէյէ դա ժը դառա ավֆ
 6 պու : Ու ժը քեաթիպան հընըքան լը ուէ
 հապուն ոօնըշտի . լը տըլէ խօ տը ֆըքըրը
 7 պուն : Չէյէ ուիա քի ավհա տըժմինան տէ-
 ժը , քի տըքթըրը կիւնէյան ավֆ քըրըն . ժը
 8 եէք Խօտէ թէնէ : Ու Խսա ֆէհմ քըր լը
 ըուհէ խօտա , քօ ուան ավհա տիւշիւմիշ տը
 պուն լը տըլէ խօտա , ու կօ : Եւ չըյէ լը
 9 տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պըն : Վի ժան
 գօլպ է , ժը քէօթրումնա կօթըն կիւնէյէ
 դա ժը դառա ավֆ պըպըն . Եւ պըկըր լէ-
 10 հէֆէ խօ ու պը կէռ կօթըն : Համա ահվա
 քօ պը զանըն , էրքը հէօքմէթէ գուռէ մէռուվ
 հէյէ լը սէր արտէ կիւնէյան ավֆ քըրընէ
 11 (ժը քէօթրումնա կօ) : Դը դառա տը պէմ ,
 ռապէ պըկըր լէհէֆէ խօ ու հառը մալա խօ :
 12 Ու ռապու գուվա լէհէֆէ խօ սանտ լը պէր
 հէմիան լը տէրվա ռապու , վուսան քօ հէմի-
 ան թաաճիւպ քըրըն , ու ժը Խօտէռա շըքըր
 քըրըն ու կօն . էրքը վուսան դըշդ ճարա մէ
 գաթ նէ տի :
 13 Ու ռապու լը քէնարէ պահրէ , ու ճըվա-
 թան կըշք ժէռա հաթըն , ու հին տըքըր ուան :
 14 Ու քինկա քօ տը պըհուրը պու , տի գուռէ
 Եւֆէոս Եւվիյէ քօ լը կիւմրիւկ խանէտա
 ոօնըշդի պու . ու կօ ժէռա , Որը լը բէյմըն .

- 15 ուի ժի ուսպու չու լը բէյ ուի : Ու պու քի քինկա քօ լը մալա ուի լը սուֆրէտա ոօնըշդի պու , պը Խսառա ու հէմ պը շակըրտէ ուիռա թէվ փըռ կիւմրիւկճիան ու կիւնէքեարան ժի լը սուֆրէտա ոօնըշդի պուն , չըմա քի փըռան
- 16 հապուն քօ լը բէյ ուի տըչօ պուն : Համա քեաթիպան ու ֆարիսիան քինկա քօ տին՝ էրբը պը կիւմրիւկճիանռա ու պը կիւնէքեարանռա տը խօ , կօնը ժը շակըրտէ ուիռա , Հըմա վուան պը կիւմրիւկճիան ու պը կիւնէքեարան տը խօ ու վէ տը խօ : Ու քինկա քօ պըհիսթը Խսա կօ ժը ուանռա , ժը սաղանռա հէքիմ նա լաղըմ է լէ ժը նախօշանռա . էղ նա հաթըմ սաաղգան կաղի քըրընէ , լէ կիւնէքեարան :
- 18 Ու շակըրտէ Հաննա ու հէմ ֆարիսիան ոօճի տը կըրթը պուն հաթըն ու ժիռա կօթըն . Հըմա շակըրտէդ Հաննա հէմ ֆարիսիան ոօճի տը կըրըն , ու շակըրտէդ դա ոօճի նա կըրըն : Ու Խսա կօ ժը ուանռա . մէկէր գապիլ է գուռէգ տաւաղան՝ չըգաս քօ զաւա պը ուանռայէ՝ ոօճի պը կըրըն , չըգաս քօ զաւա պը ուանռայէ գապիլ նընը ոօճի կըրդըն :
- 19 Համա ոջան տէ պէն քօ զաւա ժը ուան տէ պէ սէնտըն , ու լը ուէ գէմանէ , լը ուէ ուանտա ոօճի տէ պըկըրըն : Ու քէսքի փարչայէ ճըլէ նօ , լը սէր ճըլէ գէվըն փինա նա տըրու , էրբը նա , ժը գէվըն տըսդինը նօ . քը

- Թերթիթիյէ ուի պու, ու գաթանտըն հէնի
 22 պէթէր տը պա : Ու նա՛ ժի եէքի մէյէ նօ
 տա դինը լը նաւա մէշգէ գէվըն, երբը նա՛ մէ-
 յէ նօ մէշգան տը գաթինը. մէյ տը ուրժը,
 ու մէշգան վուստա տըպըն. լէ մէյէ նօ լը
 նաւա մէշգէ նոյան գէ տագինըն :
- 23 Ու պու քի լը ույա շէմոյէ աուի ժը նաւ
 գէվիան տը պըհուրի պու, ու շակըրտան քօ
 տըչօ պուն, տէսթ քըրըն սերիյէ կէնըմ գուր-
- 24 ֆանտընէ, ու խուարընէ : Ու ֆարիսիան կօնը
 ժէռա. Սէգէքէ չը տըքըն լը ույա շէմոյէ,
- 25 քը ճայիզ նընը : Ու Խօա կօ ժը ուանռա,
 շուն գաթ նա՛ խօնտըն քըրընէ Տավուտ.
 քինկա քօ լաղըմ պու. ու պըչի պու աուի ու
- 26 աուան քի բէռա պուն : Շավան լը կիւնա
 Լալիթար պաշ իմամէ քէթ լը մալա Խօտէ,
 ու նանէգ հուզուրէ խուար ու տա ժը ուան-
 ռա. ուան քի բէռա պուն, քը ժը իմաման-
 ռա պաշգա ժը եէքէռա ճայիզ նա պու խու-
- 27 արընէ : Ու կօ ժը ուանռա, Շէմու ժը
 պոյ մէռուվ պու, ու նա՛ մէռուվ ժը պոյ շէ-
- 28 մուէ : Ս ուսան քօ՝ Գուռէ մէռուվ խօտիյէ
 շէմու ժի է :

ՄԱՐ 3

- 1 Ու Տիսա քէթ լը ճիյէ ճըվաթան. ու լը
 վէ մէռուվ քի հա պու, քը տէսթէ ուի հըշք

- 2 պու պու : Ու լէ մէզէ տը քըրը պուն քօ
լը ոջա շէմուէ աուի սաղ տըքա՞ . քօ ժէ
- 3 կազընան պըքըն : Ու ուի կօ ժը տէմթէ
հըշք պուն մէռուվրա . Ուսպէ լը օրնայս պը
- 4 սէքընը : Ու կօ ժը ուանուա լը ոջա Շէ-
մուտա ամէլէ գանձ քըրըն ճայիղ է , եա ա-
մէլէ քէօթի քըրըն , ճա՞ն քի խալաս քըրըն ,
եախօտ վունտա քըրըն . համա ուան հըսգօթ
- 5 քըրըն : Ու Խա լը սէր ուան պը նըհէու-
թընէ , պը հէուս պուն , ժը պջ քէօր պունէ
տըլէ ուան հաթը գասապլէթ պուն , ժը ուի մէ-
ռուվրա կօ . Տէսթէ խօ տըրէժ քը , ու ուի
ժի տըրէժ քըր , ու տէսթէ ուի ոընտ պու :
- 6 Ու ֆարիսիան պը Հէրօտիսիանուա թէվ զու-
վա ուապուն լը տէրվա , շավը տըքըրը պուն
ժը պջ ուի էրքը չափան աուի հէլաք պըքըն :
- 7 Համա Խսա պը շակըրտէդ խօռա լը քէ-
նարէ պահրէ չու , ու լը բէյ ուի ժը Շ'էլիլէ
- 8 ու ժը Լէհոտիսթանէ : Ու ժը Գուտսէ ու
ժը Խտումէ ու ժը ալիյէ տընէ Յորդանէ ,
փրու ճըվաթան չուն , ու ուան քօ ժը Տիւ-
րոսէ ու ժը Սիդոնէ պուն , փրու ճըվաթան
քինկա քօ տը պըհիստը պուն չըգաս դըշդ
- 9 տը քըր . տը հաթը պուն ժէուա : Ու կօ ժը
շակըրտէդ խօռա . ժը սէմէտէ խալգէ , լը պա
ուի գայղ քի բըջուք պը բէ . քի ժէուա սըխ-
- 10 լէթ նաքըն : Չըմա քի փրու մէռուվան սաղ
քըր , վուսան քօ՝ հէմի մարազլիան ժը պջ լէ

- 11 քէթընէ, լը սէր ուի տը քէթը պուն: Ու
նափաք ըուհան քինկա քո ուի տը տիթը պուն՝
լը պէր ուի տը քէթը պուն, տը դիրը պուն
- 12 ու տը կօթը պուն: Երբը դույի Վուռէ Խօ-
տէ: Համա ուի տը զայիտը պու ժը ուան-
ռա քո պուի աշխար նէ քըն:
- 13 Եւ ջիյէ ու տը պը ու ժը խօռա կազի
տը քը առան քո՝ աուի խօստ, ու չուն լը պա
- 14 լէ: Ու տուանդտահ Բէնն թային քըր՝ քը
բէռա պըպըն, ու քը ուան պը շէյինէ վազ
- 15 քըրընէ: Ու քը հէօքմաթէ ուան պըպա նա-
խօշիթիան սաղ քըրընռա, ու ճընան տէր
- 16 խըստընդա: Ու նալէ Հըմհունէ փէթրոս
17 տանի: Ու գուռէ Օհպտի Եագուպ ու
պրէյ Եագուպ Հաննա, նալէ ուանան Պօ-
անէրկէս, եանի Վուռէդ կիւրիւլթիյէ, տա-
- 18 նի: Ու Ենտրիասէ, ու Ֆիլիպօսէ, ու Գար-
դուլիմէ ու Մէտթէյէ ու Թուամայէ ու գու-
ռէ Հալֆա Եագուպէ ու Թատայէ ու Հըմ-
- 19 հունէ Վանանի: Ու Եհհունայէ Խիսարի,
աուի քի ուի տէսթ տա:
- 20 Սալքի հաթըն. ու տիսա փըռ խալք ճը-
վանտըն վուան քո դաամ խուարընռա գա-
- 21 տիր նէ պուն: Ու քինկա քի գուսումէ ուի
պըհիստըն. ու պուն քո աուի պը կըրըն, չը-
- 22 մա քո պէհը պույէ տը կօթը պուն: Ու աւ-
քեաթիպան քո ժը Վուսսէ հաթը պուն տը-
կօթը պուն քո՝ Պաալզէպուլէ ուի հէյէ,

- 23 համ ժի պը սէրվէրէ ճընան՝ ճընան տէր տը
 խա : Ու ուան լը պալէ պը կազի քըրընէ ,
 պը թէմնիլան խապէր տըրտա պը ուանուա ,
 24 Շէյթան Շէյթանէ չափան տըքարը տէր
 խօտա դէ ճիհէ պուն , աւ փատիշահիթի ,
 25 նըքարը պը մինա : Ու էրքը մալ քի լը նափ
 խօտա դէ ճիհէ պուն , աւ մալ նըքարը պը մի-
 26 նա : Ու էրքը Շէյթան աուի լը սէր խօ
 ոապույէ ու հաթը ճիհէ պուն , աուի նըքա-
 27 ըր պըմինա , լէ բաշէ ուի հաթիյէ : Ու գաթ
 եէքէ նըքարը լը մալա մէր քի պը գէվը ու
 մալէ ուի եաղմա պըքա , ու էրքը ավուլ աւ
 մէռուվէ մէր կըրէնէ տէ՝ ուէ չաղէ մալէ ուի
 28 եաղմա պըքա : Պըռա տըպէմ ժը ոռա , էր-
 քը հէմի կիւնէան տէ պէն ավֆ պուն ժը
 գուռէ մէռուվանուա , ու քիւֆրան , չըգաս քօ
 29 քիւֆր տըքըն : Համա քի քօ ժը տէր հագ
 է Ռուհ էլ գուռստէ քիւֆր տէ ժը . ժը ուի-
 ոա գաթ լը էպէտա ավֆ տէ թուն նա պա ,
 իլլա ժը էպէտէ հէօքմէռա տէյնտար տը պը :
 30 Հըմա քօ տը կօթը պուն , էրքը լուհէ նա-
 փաք հէյէ լը հընտուռէ ուիտա :
 31 Բաշէ տի ու պրէյէդ ուի հաթըն , ու լը
 տէրվէ պը սէքընանտընէ՝ շիանտըն ու աուի
 32 կազի տըքըրը պուն : Ու խալգ լը չար ալիյէ
 ուի ոօնըշդի պուն . ու քինկա քօ կօնը ժէ-
 ոա . վահա տի ու պրէյէդ դա լը տէրվա դա

- 33 ար խաւազըն : Ղէվապ տա ժը ուանուա ու
 34 կօ , տի ու պրէյէդ մըն քի՛նէ . ու նազար
 քըր լը սէր ուան քօ լը չար ալիյէ ուխտա ու-
 նըշդի պուն՝ ու կօ . Սլահա՛ տի ու պրէյէդ
 35 մըն : Չըմա քօ քի քօ մերամէ Խօտէ տըքա ,
 աուիյէ պրէ ու խուշգ ու տիյէ մըն :

ՍԷՐ 4

- 1 Ու տիսա լը պա պահրէտա տէօթ քըր հըն
 քըրընէ , ու լը պալէ փըռ խալգ ճըվանտըն ,
 վուսան քօ աուի լը կէմիտա քէթ ու լը սէր
 պահրէ ոօնըշտ . ու խալգ հէմիան լը պա պահ-
- 2 ըէ լը (զուպիտա) պուն : Ու պը թէմնիլան
 փըռ դըշդան հին տըքըր ժը ուանուա , ու տը
- 3 կօթ ժը ուանուա լը թալիմէ խօտա : Պը՛ պը
 հիսըն , վահա դօվքըօղ ժը պօյ դօվ քըրընէ
- 4 ոապու : Ու պու քի ոխթա դօվ քըրընէ
 հընըքան լը սէր ոէ քէթըն , ու դայրան հա-
- 5 թըն ու աուի խուարըն : Ու պաշխասիան լը
 ճիյէ գարաթ քէթըն լը քօ քի փըռ հարի
 թուն նա պու , ժը գուրիթիյէ հարի թուն նա
- 6 պունէ զուվա շին պու : Ու քինկա քօ դավ
 քէթ կէրմ պու , ու ժը գուրմ թուն նա պունէ ,
- 7 հըշք պու : Ու հընըքան քէթըն լը նավա
 ըսթըրիան , ու ըսթըրիան ոապուն ու խէնը-
- 8 գանտըն ուի ու ֆէքի նա տա : Ու հընըքան
 լը արտէ Եընտ քէթըն , ու ոապու մէզըն պու

- Ֆէքի տըտա . ու տը անը պու լը ճիյէ եէքէ
 9 սի , ու եէքէ շէզլթ ու եէքէ սատ : Ու ժը
 ուանուա տը կօթ , ժը քէուա քօ ժը պըհիս-
 տընուա կօ հէյէ պրա կօտարի պըքը :
- 10 Ու քինկա քօ աուի թէնէ մա , աուան քօ
 լը պա ուիտա պուն պը տուանգտանուա թէվ ,
 11 փըուա քըրըն ժէ աւ թէմնիլա : Ու ժը ուան-
 ուա կօ , ժը ոուա հաթիյէ տայըն սըրրէ փա-
 տիշահիթիյէ խօտէ զանըն . ու համա ժը ուան-
 ուա քօ ժը տէրվէնըն , հէր դըշդ պը թէմնի-
 12 լա աը պը : Վը պը տիթընէ տէ պըպինըն ,
 ու նա պինըն , ու պը պըհիստընէ տէ պը պը-
 հիսըն , ու տէ ֆէհմ նա քըն , քը նա պը վէ-
 13 կէուըն , ու կիւնէյէ ուան ա վֆ պըպա : Ու կօ
 ժը ուանուա . Ու թէմնիլէ հան նը զանըն ,
 էրքը վուսան է հուն չամվան հէմի թէմնիլան
 14 տէ պըզանըն : Ղօվ քըրող սէօզէ դօվ տը-
 15 քա : Ու լը սէր ուտա պուն դօվան աուանըն ,
 լը քօ քի քէլամ դէ աթօդան , ու քինկա քօ
 աուի տը պըհիսըն , Շէյթան դէ ու լը տըլէ
 ուանտա հաթը աթօդըն քէլամէ տէր տըխա :
 16 Ու լը ճիյէ գարաթան հաթը դօվ պուն ուա-
 նըն , քը քինկա քօ քէլամէ տը պըհիսըն ,
 17 զուվա պը շազ պունէ գապուլ տըքըն : Ու
 ժը պօյ լը նավ խօտա գուրմ թունն նա պունէ
 թէնէ հընըք զէման տը սէքընըն , ու բաշէ
 քինկա քօ պը սէմէտէ քէլամէ սըխլէթ քի
 եա գաւորանտըն քի դէ , զուվա խուար տը

- 18 պըն : Ու լը նալ ըսթըրոհան հաթը դօվ
պոն ուանըն . քը քինկա քօ քէլամէ տը պը-
- 19 հիսըն : Համա աթղալէ ուէ տընէ ու խաբ-
խաբօքէ զէնկինիթիյէ լը նալ տը դէվըն ու
քէլամէ տը խէնըգինըն , ու պէ մէյվէ տը պը :
- 20 Ու լը արտէ ոընտ հաթը աթօդան ուանըն ,
քը քէլամէ տը պըհիսըն ու գապուլ տը քըն .
ու մէյվէ տըտըն ժը եէքէ սի ժը եէքէ շէզթ
ժը եէքէ սատ Գաթ :
- 21 Հէմ ժը ուանուա կօ , մէկէր չըրա լը պըն
էօլէկէ եա լը պըն լըհէֆէ տադինընուա դէ ,
նա՞ քի ժը պօյ լը սէր շամտան տադինընուա
- 22 դէ : Չըմա քի թուենա վէշարդըն դըշդ քի
քօ տէ աշիքեար նա պը , ու դըշդ քի տըզիգա
- 23 քօ տէ նէյէ մէյտանէ : Վը քէուա քօ ժը
պըհիստընուա կօ հէյէ՝ պրա կօտարի պըքը :
- 24 Ու ժը ուանուա կօ . Սէզէքըն չըքօ հուն
տը պըհիսըն , պը չը էօլէկէ քօ հուն տը բէ-
վըն , պը ուի էօլէկէ տէ պէ ժը առա բիվան-
տըն , ու ժը ոռա քօ կօտարի տըքըն տէ զէ-
- 25 տա պըպը : Վը քէուա քօ հէյէ ժը ուիռա
տէ պէ տայըն ու ժը աուիռա քօ թուենա չի
քօ ուի հէյէ ժի՝ տէ պէժէ սէնտըն :
- 26 Հէմ տը կօթ , փատիշահիթիյէ խօտէ ահ-
վայէ , չավան քօ մէռուվ քի լը արտէ դօվէ
- 27 պըխա : Ու լը շէվ ու լը ոռ խաւտա տըչօ ու
ռա տը պա . ու դօվ շին տըպա ու մէզըն տը-
- 28 պա . աուի նըզանը էրքը չավան : Չըմա քի

- Հարի ժը խօ մէյվէ տըտը, ավուլ կիյայէ, ու
բաշէ սըմպըլէ, ու ժը ուի բէվա դըժա կէնըմ
29 լը նաւ սըմպըլտա : Համա քինկա քօ մէյ-
վէ տը տը զուվա տասէ տը շէյինէ, չըմա քի
ոխթա չինանտըն կիյայէ :
- 30 Ու տը կօթ. փատիշահիթիյէ խօտէ ժը
չըռա պը շըպինըմ, եա պը չը թէմնիլա նը-
31 շան պըտըմ : Ոգա հապէ խարտալէ է. քը
աւ լը արտէ ոխթա քօ դէ դօվ պոււն, լը նա-
վա արտէ պոււն ժը հէմի դօվան բըջուք է :
32 Համա քինկա քօ դէ դօվ պոււն շին տը պը,
ժը հէմի փէնջարան ժի մէզըն տը պը. ու կիւ-
լիյէդ մէզընան դինը, վուսան քօ լը պըն սիյէ
ուիտա տանընէ դէյուէ ասիւմանուա պաս տը պը :
- 33 Ու նուա պը թէմնիլա խապէր տը տա պը
ուանուա քէլամէ քը տըքեարը պոււն ֆէհմ
34 քըրընէ : Ու պէ թէմնիլա պը ուանուա դըշդ
քի խապէր նա տըտա, համա ոխթա խալի
պոււնէ հէմի ժի պէյան տըքըր ժը շակըրտէդ
խօռա :
- 35 Ու լը ուէ ոտա քինկա քօ էվար տը պու,
ժը ուանուա կօ. լը ալիյէ տըն էմ պը պըհու-
36 րըն : Ու խալգ հըշդըն ու աուի չավան քօ
լը կէմիտա պու, սանտըն. ու բէռա պաշգա
37 կէմիյէդ բըջուգան ժի հապու : Ու մէզըն
ֆըրթոււնա քի պայէ պու, ու տալղայան լը կէ-
միտա դը ժը տըքըր, վուսան քօ համա դըժա
38 տը պու պու : Ու աւ լը ալիյէ բաշէ կէմիյէ

- լը սէր պաշխմէ խափտա տըչո պու . աուի ժը
 խափէ քըրըն ու ժէռա կօթըն . եւ՛ խոճա՛
 վա՛հա էմ՛ հէլաք տըպըն հաճէթէ դա նընը :
 39 Ու հէշար պու ղայիտի լը սէր պայէ , ու ժը
 պահրէռա կօ , հէշ պը , լալ պը . ու պա սէ-
 40 քընի , ու մէզըն խօշիթի քի պու : Ու կօ ժը
 ուանռա . չըմա՞ հուն վուսան թըռսգըն , չը-
 մա՞ իմանէ ո՛ թուանա , ու փըռ պըզտիան ու
 ժը հէվուտուռա տըկօթը պուն , աճապա . ուի
 ա քիյէ քօ հէմ՛ պա ու հէմ՛ պահր ժէռա
 միւթա՛հ տը պըն :

ՍԻՐ 5

- 1 Ու հաթըն ալիյէ տընէ պահրէ լը ոլաթէ
- 2 Գատարիյան : Ու քինկա քօ աուի ժը կէ-
 միյէ հաթը տէր , ժը թըրպան մէտուվ քի լա-
 գա ուի հաթ , քը մուրտար ճընէ ուի հապու :
- 3 Վը մէպեանէ ուի լը թըրպանտա պու . պը
 զէնճիրան ժի քէս քի նա տըքարը պու աուի
- 4 կըրէտը : Չըմա քօ փըռ ճարան աուի հաթը
 պու կըրէտան պը գայտան ու պը զէնճիրան ,
 զէնճիրան տը գուրըֆանտը պու ու գայտան
 տը շըքէնանտը պու , ու քէպի նա տըքարը
- 5 պու աուի զաֆթ քըրընէ : Չըմա քի լը շէ-
 վէ ու լը ոջէ հէր ին լը նավ թըրպան ու լը
 ջիյանտա տը գիրա պու . ու աուի խօ պը գէ-
- 6 վըրան տը քութա : Վուա քինկա քօ ժը

- տուրվա խաչէ տի, պազիա ու սէճտէ քրր
 7 ժէռա: Պը պըլընտ սառունտ քի գիրա՝ ու կօ. Չը՝
 շըղուլէ դա պը մըռա հէյէ եա՝ խա Վառէ
 Լաճթաալայէ, դա պը նալէ Խոտէ սօնտ
 8 քըրընէ տըտըմ մը լը խպէնճիյէ մէխը: (Չը-
 մա քի առի ժէռա տըկօթը պաւ. Եա՝ ըռահէ
 9 մուրտար ժը մէռուլէ որը տէր:) Ու ժէ փըռս
 քըր էրքը նալէ դա չիյէ. ու առի կօ. նալէ
 10 մըն լէգառնը, չըմա քի էմ փըռըն: Ու փըռ
 լավա տըքըրը պուն ժէռա քօ ուան ժը աւ
 11 տիյարէ տէր նէշէյինէ: Ու լը ուէ նէզէ
 ջիյէ կառան քի մէզըն խընզիր հապու, քը
 12 տը ջէրիա պուն: Ու հէմի ճընան ժէռա ա
 վա քըրըն ու կօն, մը ժը խընզիրանուա պը
 13 շէյին է՝ քը լը ուան էմ պը գէվըն: Ու էմը
 քըր ժը ուանուա ու քինկա քօ տէր քէթըն
 նափաք ըռահան, լը խընզիրան քէթըն ու կա-
 ռան ժը պազտէքէ պազիան լը պահրէ, ու լը
 պահրէտա խանըգին. (գասա տու հազարան
 14 հա պուն:) Ու կավանէ խընզիրան, բավի-
 ան, լը պաժարան ու լը կիւնտան խապէր քը-
 րըն, ու ուան ուապուն տիթընէ՝ էրքը աւ չը՝
 15 դըշգէ քօ պու: Հաթըն լը պա խաչէ, ու
 տին աւ պը ճըննէ լը ուի քի լէգառն հէպու,
 ճըլէ խօ որկըթըն ու ագըլէ ուի լը սէրիտա
 16 ոօնըշտի պու. ու պըզտիան: Ու ուան քօ
 տի պուն ժը ուանուա նագլ քըրըն, էրքը չը
 հաթ լը սէր պը ճըննէ, ու հավալէ խընզի-

- 17 րան : Ու ժեռա լավա քրորնէ պաշլամիշ
 18 պուն . քը ժը սինօռէ ուան հառը : Ու քին-
 կա քօ առի լը կէմիյէ . քէթ աւ պը ճըննի
 19 լավա տըքըր ժեռա , քօ բէռա պըպը : Հա-
 մա Խսա առի պէր նա տա . իլլա ժեռա կօ ,
 հառը մալա խօ ժը դըսումէ խօռա , ու նազլ
 պըքա ժը ուանաա չըքօ խօտէ քըր ու մէր-
 20 համէթ քըր ժը դառա : Ու աւ չու , ու տէսթ
 քըր լը ոլաթէ խէկափուլիսէ վազ քրորնէ ,
 չը քօ Խսա ժեռա քըր , ու հէմիան ժի թա-
 21 ճիւպ տը մա պուն : Ու Խսա քինկա քօ տի-
 սա լը ալիյէ տընէ պահրէ պըհուրի , փըռ խալգ
 ճըվանտըն լը պալէ , ու առի լը քէնարէ պահ-
 22 րէտա պու . Ու վահա մէզընէ ճըվաթան եէ-
 քի նամէ ուի ճայրուս լը պա ուի հաթ . քին-
 23 կա քօ առի տի՝ քէթ լը լընկա ուի : Ու փըռ
 լավա տըքըր ժեռա ու տը կօթ , երբը գիզըքէ
 մըն լը սօն նէֆէստայէ , որը տէսթէ խօ լը
 24 սէր տէյնէ , քը խալաս պըպը ու պը ժի : Ու
 չու բէռա , ու փըռ ճըվաթան լը բէյ ուի տը
 չու պուն . ու ժեռա եզիյէթ տըտա պուն :
 25 Ու լը տուանզտահ սալ ժէ խույն չունտող
 26 լը իլէթ քի պուն ժընըք քի : Վը ժը տէս-
 թէ հէքիման փըռ քըշանտը պու . ու վարի-
 յէթէ խօ հէմի թէլէֆ քըրը պու , ու ֆայտա
 քի նէ տի պու , լէ հէնի պէթէր պու պու :
 27 Վինկա քօ ժը պոյ Խսայէ պըհիսթ լը նավա
 խալգէ ժը բէշվէ հաթ՝ ու լը ճըլէ ուի քէթ :

- 28 Չըմա քօ լը տըլէ խօտա տը կօթ . էրբը թե-
նէ լը ճըլէ ուի պը գէվըմ տէ խալաս պըպըմ :
- 29 Ու զուվա խոյն չունտընէ ուի պըրիա . ու լը
կէօվտէ խօտա հասիա՝ քը ժը աւ իլէթտէ շի-
- 30 ֆա տի : Ու Խսա զուվա հասիա լը խօ քը
աւ գուվվէթ ժէ ոապու, վէկէուիա լը նաւ
- 31 խալգէ ու կօ , քի՞ քէթ լը ճըլէ մըն : Ու շա-
կըրտան կօն ժէուա , տը պինի քօ խալգէ դա տը
ասըրինը . ու տէ ժի , էրբը քի քէթ լը ճըլէ մըն :
- 32 Ու լը չար ալիյէ խօ մէզէ տըբըր քօ պը պի-
- 33 նը էրբը քի՞ քըր աւ դըշդ : Ու ժընըք պըզ-
տիա ու լէրզա , չըմա քի հասիա քօ ժէուա չը
պու , ու հաթ լը պէր ուի քէթ ու հէմի դըշ-
- 34 դան ոաստը ոաստ ժէուա խապէր տա : Ու Խ-
ա ժէուա կօ . Եւ՝ գիզ իմանէ դա՝ դա խա-
լաս քըր , հաուը պը սէլամէթէ ու ժը տէրտէ
խօ սաղ պը պը :
- 35 Ու աուի չըգաս քօ խապէր տըրտա հընըքան
ժը ալիյէ մէզընէ ճըվաթան հաթըն ու կօն .
էրբը գիզէ դա մըր . հէնի չըմա զահմէթ տը
- 36 տի ժը խօճաուա : Համա Խսա քինկա քօ պը-
հիսթ աւ խապէրան քօ հաթըն խապէր տան ,
ժը մէզընէ ճըվաթանուա կօ . մէ՛ թըու դու
- 37 թէնէ իման պինէ : Ու եէքի պէր նէ տա քէ-
ուա չունտընէ , թէնէ փէթըրու ու Եագուպ ու
- 38 պրէյ Եագուպէ Հաննա : Ու լը մալա մէ-
զընէ հաթ , ու շամաթայէ ու հէմ տի աուան
քօ տը կըրիա պուռն ու ֆէրիատ տըբըրը պուռն :

- WLF 6

- Յօսէս ու Եղիշա ու Էլմհոնէ, ու խուշ-
գէդ ուիա լըվըր լը պա մէ նընըն ու լը սէր
4 ուի խուար տը պուն : Ու կօ ժը ուանուա .
փէյղէմպէր քի պէիթիպար նընը, լը պաշգա
տէր քի, լէ թէնէ լը ոլաթէ խօ ու լը նաւ
5 խըսումէ խօ ու լը մալա խօտա : Ու լը ուէ
գաթ նա տըքարը պու քէրէմաթ քի ժի պը-
քը, լէ թէնէ լը սէր չէնտ նախօշան տէսթէ
6 խօ պը տադինընէ սաղ քըր ուան : Ու ժը
պօյ իմանսըզլըղիթիյէ ուան թաճիւպ տը քըր ,
ու տը կէհիա պու լը տօուա աւ գասապան ու
Տին տըքըր :
- 7 Ու տուանզտահան ժը խօուա պը կազի քը-
րընէ ու ուան տըտօ, տըտօ ժը շիանտընուա
պաշլաթիշ պու . ու ժը ուանուա լը սէր բուհէդ
8 նափաքան հէօքմաթ տա : Ու թէնպիհ քըք
ժը ուանուա քօ ժը պօյ ուէ դըշդ քի նէսդի-
նըն . լէ թէնէ ջօվ քի . նա դուր , նա նան .
- 9 նա տըրաւ լը քէմէրէ խօտա : Եւ շարօգան
10 բէքըն , ու տու խաթթան որմէ'կըրըն՝ կօ : Ու
կօ ժը ուանուա , լը մալա քէ քօ հուն տըչօն
լը ուէ պը սէքընըն , հաթա քօ ժը ուէ ոա-
11 պըն : Ու ուան քօ ո գապուլ նաքըն ու ժը
ուա կօտարի նաքըն , քինկա քօ ժը ուէ ոա
տը պըն , թօզա լընկա խօ տա ոշինըն ժը պօյ
շահատէթիյէ ուան :
- 12 Ու ուան ոապուն վազ տը քըրը պուն . քը
13 Ռու-վան թօպա պըքըն : Ու փըռ ճընան տէր

- տը խրսդը պու՛ն , ու փրու նախօշան պը ոռն
 ոռն տըքըրը պու՛ն , ու սաղ տը քըրը պու՛ն
 14 ուան : Ու Հէրօտիս փատիշահ պըհիսա , (չը-
 մա քօ նավէ ուի աշիքեար պու ,) ու տը կօթ
 էրքը Հաննայէ Թահֆիլէի ժը մըրիան գըյամ
 քըրընէ . ժը պոյ ուի քէրէմաթան տը պըն պը
 15 տէսթէ ուի : Պաշխասիան տըկօթը պու՛ն քի
 Խիլայէ , ու հընըքան տը կօթը պու՛ն քի Փէյ-
 դէմպէր քիյէ , եա եէքէ ոգա փէյդէմպէրան
 16 է : Համա քինկա քօ Հէրօտիս պըհիստ կօ ,
 Ուիա Հաննա է սէրէ աուի քի մը ժէ քըր ,
 ժը մըրիան գըյամ քըրիյէ :
 17 Չըմա քի Հէրօտիս աուի շիանտ Հաննայէ
 կըրթ ու կրէտա աուի ու տանի լը հափսէ ,
 ժը պոյ Հէրօտիա ժընա պրէյ ուի Ֆիլիպօսէ ,
 18 չըմա քի աուի ժը խօռա ժըն կըրթ : Չըմա
 քօ Հաննա ժը Հէրօտիսուա տը կօթ էրքը
 ժը դառա ճայիլ նընը ժընա պրէյ խօ կըր-
 19 Թըն : Ու զարազէ Հէրօտիա հապու բէռա
 ու տը խօստը պու աուի գուշդըն . ու նա տը-
 20 քարը պու : Չըմա քի Հէրօտիս տը Թըռսիա
 պու ժը Հաննա . պը զանըպու էրքը աուի
 սատըդ ու մուգատտէս մէռուվ քի է . ու տէ-
 վէ ուի մէզէ տըքըր , ու ժէռա պը կօտարի
 քըրընէ փրու դըշդան տըքըր , ու ժը տըլ ժէ-
 21 ու կօտարի տըքըր : Ու քինկա քօ մինասիպ
 ոօ քի պու՛ քը Հէրօտիս լը ոյա մէվուտէ
 խօ տանթ տըքըր ժը պէյզատանուա ու ժը

- պինպաշիանուա՝ ու ժը վուճուհէ ճէլիլիանուա :
- 22 Ու քինկա քօ գիզէ Հերօտիայէ հաթ ու րա-
գըսի, Հերօտիս ու ուան քօ լը սուֆրէտա ու-
նըշտա տուն փըռ պէկէնմիշ պուն. ու փատի-
շահ կօ ժը գիզըգուա. Պը խուազ ժը մըն,
- 23 չըքօ տը խուազի տէ պը տըմ ժը դառա : Ու
ժէռա սօնա խուար քօ. Չըքօ գու ժը մըն
պը խուազի, տէ պը տըմ ժը դառա հաթա
- 24 նիվէ փատիշահիթիյէ մըն : Մը ժի ուպու
ժը տիյէ խօռա կօ. էզ չը պը խուազըմ. ուի
- 25 ժի կօ, սէրէ Հաննայէ Թահֆիլէի : Ու զու-
վա Գիւլէ պը էճէլէ չու լը պա փատիշահէ ու
կօ. տը խուազըմ զուվա լը սէր Թէփսիքի սէրէ
- 26 Հաննա է Թահֆիլէի ժը մըռա պը տի : Ու
փատիշահ փըռ գասալէթ քըր, համա ժը պոյ
սօնտան ու ժը պոյ ուան առան քօ լը սուֆ-
րէտա ունըշտի պուն նա խօստ քը ժը խապէ-
- 27 րէ խօ վէկէռէ : Ու փատիշահ զուվա ճէլ-
լատ շիանտ ու սէրէ ուի անընուա էմը քըր, ա-
- 28 ուի ժի լը հափսէտա սէրէ ուի ժէ քըր : Ու
պը Թէփսի քի անի սէրէ ուի ու տա ժը գի-
զըքուա, ու գիզըք պըր տա ժը տիյէ խօռա :
- 29 Ու քինկա քօ շակըրտէդ ուի պըհիստըն, հա-
թըն լէշէ ուի հէլանին, ու տանին լը Թըրպէ :
- 30 Ու րէսուլան լը պա Խսա հաթըն ճըվան-
տըն. ու Թարիֆ քըրըն ժէռա հէր չըքօ քը-
- 31 րըն, ու չը քօ հին քըրըն : Ու ժը ուանուա
կօ, Ուրըն հուն խօ պը խօ Թէնէ լը ճի քի

- եապանէ, ու հընըք ըահաթ պըն, չըմա քօ
 հաթող ու չունտողան փրո պուն. ու խուա-
 32 ըննուա պիլէ ոխթէ ուան թուննա պու: Ու
 ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի եապանէ
 33 չուն: Ու քինկա ուան տը չու պուն խալգէ
 ուան տին. ու փրուան աուի նաս քըրըն, ու
 ժը հէթի պաժարան բէյա լը ուէ տը պազիա
 պուն, ու լը պէր ուան կիյան. ու լը պա ուի
 34 ճըվանտըն: Ու քինկա քօ Խսա ռապու փրա
 խալգ տի, ու ժը ուանուա մէրհամէթ քըր-
 չըմա քօ ոգա միան պուն քօ չըվան ուան
 թուննա. ու տէսթ քըր ժը ուանուա փրո դըշ-
 դան վազ քըրընէ:
 35 Ու քինկա քօ ոխթ պըհուրի, շակըրտէդ
 ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի եա-
 36 պան է, ու հէնի ոխթ պըհուրի է: Մուան
 պէրտէ քը հաուըն չար ալի գասապան ու կիւն-
 տան ժը խօուա խուարըն պը քըրըն. չըմա քօ
 լըվըր դըշդ քէ ուան ժը խուարընուա թուն-
 37 նա: Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանուա
 38 կօ. հուն պըտըն ժը ուանուա քօ պը խուն: Կօն
 ժէուա, էմ պը չուն ժը տու սատ աինարանան
 պը քըրըն, ու էմ պըտըն ժը ուանուա քօ պը
 39 խուն: Կօ ժը ուանուա, շէնտ նանէ ո հէյէ
 հաուըն ու մէզէքըն, քինկա քօ սահիթի քը-
 ըն կօն ժէուա, բէնճ նան ու տու մահսի:
 40 Ու էմը քըր ժը ուանուա քօ լը սէր կիյպէ
 շին ունըն պէօլիւք պէօլիւք, ու սըուա սըուա

- 41 ոօնըշտրն, ստոտ ստառ ու բէնճի բէնճի: Ու
առւի բէնճ նանան ու տու մահսիան ասնո
ռասթ լը տսիւմանան նըհէութ, ու միւպարէք
քըր, շիքէսթ նանան ու տա շակըրտէդ խօռա
քը պէր ուան տէյնըն, ու տու մահսի ժի ժը
- 42 հէմիանուա փայ քըր: Խոււարըն, ու թէր պուն:
- 43 Ու տուանգտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
- 44 սիան հէլ անին: Ու խուարողան գասա բէնճ
հազար մէռուլ հապուն:
- 45 Ու զուլա էճէլէ քըր ժը շակըրտանուա քօ
լը գայըղէ պը գէվըն. լը բէշ ուփ աւ ալիյէ
տըն լը Խէթսայիդայէ հառըն. հաթա քօ ա-
- 46 ուի խալգէ պէրտէ: Ու ժը ուան պը գա-
- 47 թանտընէ ռապու լը ջիյէ նըմէ քըրընէ: Ու
քինկա քօ էվար պու. ու կէմի լը օթթա պահ-
- 48 պու: Ու առուան տի քօ ժը պէր քըշանտընէ
լը էզիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան-
ուա գարչի պու, ու լը ռիթա տէօրտընճի նօ-
պէթէ շէվէ, լը սէր պահրէ պը չունտընէ ժը
ուանուա հաթ. ու տը խօստ ուան պըհուրթըն
- 49 պիլէ: Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր
պահրէ տը չու պու, ուան աճըպանտ քօ խէ-
- 50 յալէ, ու գիրի քըրըն: Չըմա քօ հէմի ժի
առւի տին, ու պըզտիան. ու առւի զուլա խա-
պէր տա պը ուանուա՝ ու կօ. մէր պըն էզ ըմ
- 51 մէ թըռըն: Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան,
ու պա սէքընի. ու հէնի փըռ մաթ պու պուն

- լը տըլէ խօտա , ու փըռ թաճիւպ մա պօւն :
 52 Չըմա քօ ժը խոուուէ նանան ֆէհմ նէ քը-
 ըն . չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու :
 53 Ու քինկա քօ աւ ալիյէ տըն պըհուրըն ,
 54 հաթըն լը տիյարէ Վէնէսարէթէ : Ու քին-
 կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր . Նալլէ աուի
 55 նաս քըրըն : Ու ժըվըր ու ժը ուէ պաղիան
 լը չար ալի գասապան . տէսթ քըրըն պը լը
 հէֆան նախօշան անընէ . լը քօ քի տը պը-
 56 հիստը պուն էրքը աւ լը ուէ է : Ու լը քօ
 քի աուի տը քէթը պու . լը կիւնտան եա պա-
 ժարան եա լը գասապան , նախօշան լը մէյ-
 տանտա տա տըղինը պուն , ու լավա տըքըրը
 պուն ժէռա . պարէ լը փէշա ճըլէդ ուի պը գէ-
 վըն , ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն աուի
 խալաս տը պու պու :

ՍԷՐ 7

- 1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն ֆարիսիան
 ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Վուտսէ
 2 հաթը պուն : Ու քինկա քօ տին հընըքան
 ժը շակըրտէդ ուիռա նափաք , եանի պը տէ-
 թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պուն զէմմ
 3 քըրըն : Չըմա քօ ֆարիսիան ու Նէհու-
 տիան կըչք հաթա քօ գանճ տէսթէ խօ նա
 շօն՝ նան նա խօն . չըմա քօ թէնպիհէ իխթիա-
 4 ըան տը կըրըն : Ու ժը չարշիյէ քօ դէն ,

ափուլ հաթա նէյինէ շուշտըն նա խօն . ու
պաշգա փրու դըշդան հէյը քը գապուլ տը-
քըն կըրթընէ . եանի շուշտընէ թասառն ու
շէուպան ու ֆըրագէ պախըրան ու լըհէֆան :

5 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ու քեաթիպան փրուս
քըրըն ժէ . էրքը չըմա՞ շտկըրտէդ դա ոգա
թէնպիհէ իխթիարան նա չուն , լէ պը տէսթէ

6 նափաք նան տըխօն : Ի՞նչի ճէվապ տա ու կօ
ժը ուանուա՞ գանձ փէյզէմպէրիթի քըր Իշա-
յա ժը պոյ ո՞ միւրայիյան , չափան քօ կօ . աւ
գաւմէ հան պը լէվան ժըմըուա իզգէթ տըքը ,

7 ու տըլէ ուան ժը մըն տուըրն : Ու լը նա-
ֆիլէ ճիտա ժը մըուա իպատէթ տըքըն , ու
թէնպիհ ու թալիմի մէուուվան հին տըքըն :

8 Թէնպիհէ Խօտէ ո՞ պէրտանը ու թէնպիհէ
մէուուվան տըկըրըն , շուշտընէ շէուպան ու թա-
սան ու ոգա ուանան փրու դըշդան տըքըն :

9 Ու կօ ժը ուանուա , չը՞ գանձ՝ ժը պոյ թէն-
պիհէ թօ կըրթընէ՝ թէնպիհէ Խօտէ պաղալ

10 տըքըն : Չըմա քօ Ս՝ ուտա տէժը , ժը պաւ
ու տիյէ խօուա իքրամ պըքը , ու քի քօ ժը
պաւ ու տիյէ խօուա աըժմինան տըքա աուի

11 էլպէթէ տէ պէ գուշդըն : չաւմա հուն տէ-
ժըն , էրքը եէքի ժը պաւ եա ժը տիյէ խօ-
ուա պէժը , աւ դըշդ քօ դու տէ ժըմըն ֆայ-
տէ պըքի՝ ա- ծը Խօտէ ա- Կոլրպան

12 է , (եանի հէտիյէ է ,) ա- խաւա Կըպը : Ու
հէնի հուն պէր նա տըն ժէուա դըշդ քի քը-

- 43 րընէ պալ եա ժը տիյէ խօռա : Ու պը թէն-
պիհէ ո՞քօ հուն թէնպիհ տըքըն քէլամէ
խօտէ պաղալ տըքըն, ու հէնի դըշդան տը-
44 քըն քօ ոգա ուիա է : Ու խալգէ հէմիան լը
պա խօ պը կապի քըրընէ՝ կօ ժը ուանուա . ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
45 պըքըն : Գա դըշդ քի թուննա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ . ու պը քաթը
աուի մըլրտար քըրընէ, լէ աուան քօ ժը ուէ
դէնը տէր , աուի է քօ մէռուվ մըլրտար տը-
46 քը : Դը քէռա քօ ժը պըհիստընուա կօ հէ-
յէ պրա կօտարի պըքըն :
- 47 Ու քինկա քօ ժը խալգէ, պը դաթանտընէ
քէթը լը մալ շակըրտան ժը խուսուաէ թէմ
48 սիլէ ժէ փըռա քըրըն : Ու ժը ուանուա կօ,
հուն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն , հուն ֆէհմ
նաքըն քօ , հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ աը չօ , նէ տըքարը աուի մըլր-
49 տար քըրըն : Չըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
աը չօ, լէ լը զըքէ ուի , ու հէմի դաաման պը
50 փագըթ քըրընէ լը տէր դէ : Ու տը կօթ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր ,
51 աուի մէռուվ մըլրտար տըքա : Չըմա քօ
ժը հընտուռ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
թի ֆըքրան՝ զինայան՝ ֆահշեթիան՝ տըղիդի-
52 ան : Գաթլան՝ թամաքեարիթիան՝ եարամա-
զիթիան՝ հիլէ՝ էտէպպիան՝ քէմ նազար՝ բիւֆր՝
53 քիպիրիթի՝ արսըզիթիան : Հէմի աւ եարա-

մաղ դըշդան ժը հընտուռ դէնը տէր, ու մէ-
ռուվան մուրտար տըքըն :

- 24 Ու ժը ուէ պըռա պունէ՝ հաթ լը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդոնէ ու լը մալ քի քէթ նա
տըխօսթի պու քօ եէքէ բէ պը հասա, դա-
- 25 տիր նա պու պէ վէշարտըն : Չըմա քօ ժըն
քի քը գիզըքէ ուի ժը նափաք ըուհէ էզիյէթ
տը քըշանտը պու պըհիսթ ժը պոյ ուի . հա-
- 26 թը լը պէր ուի քէթ : Ու աւ ժընըք Նու-
նանի ժը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր ժէռա՝ քը ճըն ժը գիզըքէ ուի տէրխէ :
- 27 Խսա կօ ժէռա . Պէրտէ պրա անուլ զառու-
քան թէր պըպըն , չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու ժը սանուա ամէթըն գանձ նընը :
- 28 Ու աուի ճէվապ տա ու կօ, Պէլիւեա՝ Բապպ ,
սան ժի ժը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
- 29 խօն : Ու կօ ժէռա . ժը պոյ ուի սէօզէ հա-
- 30 ու ժը գիզըքէ դա ճըն ոապու : Ու կավա
ժընըք չու լը մալ, ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ լը լէհէֆաա տի :
- 31 Ու ախսա ժը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդոնէ
պը ոապունէ , լըթթթա սինօռէ Խիգապօլիսէ
- 32 լը պա պահրէ Դէլիլէ հաթ : Ու ժէռա եէք
գառ ու փէլթէք մէռուվ քի անին, ու ժէռա
լավա տըքըրըն քօ չը սէր ուի տէսթէ իօ
- 33 աէյնէ : Ու ժը խալպէ ալի քի կըրթ աուի ,
ու փէլիյէ խօ լը կոյ աուի քըր, ու լը ուէ
- 34 թու քըր, ու ժը զըմանէ ուի կըրթ : Ու

- եապանէ, ու հընըք ըահաթ պըն, չըմա քօ
 հաթող ու չունտողան փրու պուն. ու խաւ-
 32 ըրնուա պիլէ ռիսթէ ուան թուննա պու: Ու
 ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի եապանէ
 33 չուն: Ու քինկա ուան տը չաւ պուն խալգէ
 ուան տին. ու փրուան աուի նաս քըրըն, ու
 ժը հէմի պաժարան բէյա լը ուէ տը պաղիա
 պուն, ու լը պէր ուան կիյան. ու լը պա ուի
 34 ճըվանտըն: Ու քինկա քօ Խսա ռապու փրու
 խալգ տի, ու ժը ուանուա մէրհամէթ քըր-
 չըմա քօ ոգա միան պուն քօ չըվան ուան
 թուննա. ու տէսթ քըր ժը ուանուա փրու դըշ-
 դան վաղ քըրընէ:
 35 Ու քինկա քօ ռիսթ պըհուրի, շակըրտէդ
 ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի եա-
 36 պան է, ու հէնի ռիսթ պըհուրի է: Ուան
 պէրտէ քը հաուըն չար ալի գասապան ու կիւն-
 տան ժը խօռա խուարըն պը քըրըն. չըմա քօ
 լըվըր դըշդ քէ ուան ժը խուարընուա թուն-
 37 նա: Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանուա
 38 կօ. հուն պըտըն ժը ուանուա քօ պը խուն: Կօն
 ժէռա, էմ պը չուն ժը տու սատ աինարաւնան
 պը քըրըն, ու էմ պըտըն ժը ուանուա քօ պը
 39 խուն: Կօ ժը ուանուա, Չէնա նանէ ո հէյէ
 հաուըն ու մէզէքըն, քինկա քօ սահիթի քը-
 ըրն կօն ժէռա, բէնճ նան ու տու մահսի:
 40 Ու էմր քըր ժը ուանուա քօ լը սէր կիյպէ
 շին ունըն պէօլիւք պէօլիւք, ու սըռա սըռա

- 41 ռօնրշտրն , ստտ ստտ ու բէնճի բէնճի : Ու
առւի բէնճ նանան ու տու մահսիան սանտ
ռասթ լը ասիւմանան նըհէութ , ու միւպարէք
քըր , շիքէսթ նանան ու տա շահըրտէգ խօռտ
քը պէր ուան տէյնըն , ու տու մահսի ժի ժը
- 42 հէմիանու փայ քըր : Խուտըրն , ու թէր պուն :
- 43 Ու տուանգտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
- 44 սիան հէլ տնին : Ու խուտըրոլան գասա բէնճ
հազար մէռուլ հապուն :
- 45 Ու զուլա էճէլէ քըր ժը շահըրտանու քօ
լը գայըղէ պը գէվըն . լը բէշ ուփ աւ ալիյէ
տըն լը Իէթսայիգայէ հառըն . հաթա քօ ա-
- 46 ուի խալգէ պէրտէ : Ու ժը ուան պը գա-
- 47 թանտընէ ռապու լը ջիյէ նըմէ քըրընէ : Ու
քինկա քօ էվար պու . ու կէմի լը օթա պահ-
րէտա պու ու առւի պը թէնէ լը զուպիտա
- 48 պու : Ու առւան տի քօ ժը պէր քըշանտընէ
լը էզիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան-
ուա գարշի պու , ու լը ռիթա տէօրտընճի նօ-
պէթէ շէվէ , լը սէր պահրէ պը չունտընէ ժը
ուանու հաթ . ու տը խօստ ուան պըհուրթըն
- 49 պիլէ : Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր
պահրէ տը չու պու , ուան աճըպանտ քօ խէ-
- 50 յալէ , ու գիրի քըրըն : Չըմա քօ հէմի ժի
առւի տին , ու պըզտիան . ու առւի զուլա խա-
պէր տա պը ուանու՝ ու էօ . մէր պըն էզ ըմ
- 51 մէ թըռօրն : Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան ,
ու պա սէքընի . ու հէնի փըռ մաթ պու պուն

- լը տըլէ խօտա , ու փըռ թաճիւկ մա պոււն :
 52 Չըմա քօ ժը խոուուսէ նանան ֆէհմա նէ քը-
 ըրն . չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու :
 53 Ու քինկա քօ աւ ալիյէ տըն պըհուրըն ,
 54 հաթըն լը տիյարէ Վէնէսարէթէ : Ու քին-
 կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր . Ռաւլէ աուի
 55 նաս քըրըն : Ու ժըվըր ու ժը ուէ պագիան
 լը չար ալի գասապան . տէսթ քըրըն պը լը
 հէֆան նախօշան անընէ . լը քօ քի տը պը-
 56 հիստը պոււն էրքը աւ լը ուէ է : Ու լը քօ
 քի աուի տը քէթը պու . լը կիւնտան եա պա-
 ժարան եա լը գասապան , նախօշան լը մէյ-
 տանտա տա տըղինը պոււն , ու լավա տըքըրը
 պոււն ժէռա . պարէ լը փէշա ճըլէդ ուի պը գէ-
 վըն , ու ուան հէմի քը տը քէթը պոււն աուի
 խալաս տը պու պու :

ՍԵՐ 7

- 1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն ֆարիսիան
 ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Վուսսէ
 2 հաթը պոււն : Ու քինկա քօ տին հընըքան
 ժը շակըրտէդ ուիռա նափաք , եանի պը տէռ-
 թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պոււն գէմմ
 3 քըրըն : Չըմա քօ ֆարիսիան ու Նէհու-
 տիան կըշք հաթա քօ գանձ տէսթէ խօ նա
 շօն՝ նաննա խօն . չըմա քօ թէնպիհէ իխթիա-
 4 րան տը կըրըն : Ու ժը չարշիյէ քօ դէն ,

ազուր հաթա նէյինէ շուշտըն նա խօն. ու պաշգա փրո դըշդան հէյը քը գապուլ տըքըն կըրթընէ. եանի շուշտընէ թասան ու շէուպան ու ֆըրագէ պախըրան ու լըհէֆան :

5 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ու քեաթիպան փրոս քըրըն ժէ. էրքը չըմա՞ շակըրտէդ դա ոգա թէնպիհէ իսթիարան նա չուն, լէ պը տէսթէ

6 նափաք նան տըխօն : Ի՞նչի ճէվապ տա ու կօ ժը ուանուա՞ գանձ փէյղէմպէրիթի քըր Իշաւա ժը պոյ ո՞ միւրայիյան, չափան քօ կօ. աւ գափմէ հան պը լէվան ժը մըուա իրզէթ տըքըր,

7 ու տըլէ ուան ժը մըն տուըրն : Ու լը նաֆիլէ ճիտա ժը մըուա իպատէթ տըքըն, ու թէնպիհ ու թալիմի մէուուվան հին տըքըն :

8 Թէնպիհէ Խօտէ ո՞ պէրտանը ու թէնպիհէ մէուուվան տըկըրըն, շուշտընէ շէուպան ու թասան ու ոգա ուանան փրո դըշդան տըքըն :

9 Ու կօ ժը ուանուա, չը՞ գանձ՝ ժը պոյ թէնպիհէ խօ կըրթընէ՝ թէնպիհէ Խօտէ պաղալ

10 տըքըն : Չըմա քօ Ո՞ւստա տէժը, ժը պափ ու տիյէ խօուա իքրամ պըքըր, ու քի քօ ժը պափ ու տիյէ խօուա աըժմինան տըքա աուի

11 էլպէթէ տէ պէ գուշդըն : չըմա հուն տէժըն, էրքը եէքի ժը պափ եա ժը տիյէ խօուա պէժը, աւ դըշդ քօ դու տէ ժը մըն ֆայտէ պըքի՝ աւ ժը Խօտէ ապընէ կուրպան

12 է, (եանի հէտիյէ է,) աւ խալա ոըդը : Ու հէնի հուն պէր նա տըն ժէուա դըշդ քի քը-

- 13 բրնէ պալ հա ժը տիյէ խօռա : Ու պըթէն-
պիհէ ո՞քօ հուն թէնպիհ տըքըն քէլամէ
խօտէ պաղալ տըքըն, ու հէնի դըշդան տը-
14 քըն քօ ոգա ուիա է : Ու խալգէ հէմիան լը
պա խօ պը կաղի քըրընէ՝ կօ ժը ուանուա . ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
15 պըքըն : Դա դըշդ քի թուենա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ . ու պը քարը
աուի մուրտար քըրընէ, լէ աուան քօ ժը ուէ
դէնը տէր, աուի է քօ մէռուվ մուրտար տը-
16 քը : Դը քէռա քօ ժը պըհիտընուա կօ հէ-
յէ պրա կօտարի պըքըն :
- 17 Ու քինկա քօ ժը խալգէ, պը գաթանտընէ
քէթը լը մալ շակըրտան ժը խուսուսէ թէմ-
18 սիլէ ժէ փըռս քըրըն : Ու ժը ուանուա կօ,
հօն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն, հուն ֆէհմ
նաքըն քօ, հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ տը չօ, նէ տըքարը աուի մուր-
19 տար քըրըն : Չըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
տը չօ, լէ լը զըքէ ուի, ու հէմի գաաման պը
20 փագըժ քըրընէ լը տէր դէ : Ու տը կօթ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր,
21 աուի մէռուվ մուրտար տըքա : Չըմա քօ
ժը հընտուռ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
թի ֆըքրան՝ զինայան՝ ֆահշիթիան՝ տըզիդի-
22 ան : Կաթլան՝ թամաքեարիթիան՝ եարամա-
զիթիան՝ հիլէ՝ էտէպլիան՝ քէմ նազար՝ բիւֆր՝
23 քիպիրիթի՝ արսըզիթիան : Հէմի աւ եարա-

մազ դըշդան ժը հընտուռ դէնը տէր, ու մէ-
ռուվան մուրտար տըքըն :

- 24 Ու ժը ուէ պըռա պուռնէ՝ հաթ լը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդոնէ ու լը մալ քի քէթ նա
տըխօսթի պու քօ եէքէ բէ պը հասա, գա-
25 տիր նա պու պէ վէշարտըն : Չըմա քօ ժըն
քի քը գիզըքէ ուի ժը նափաք բուհէ էզիյէթ
տը քըշանտը պու պըհիսթ ժը պոյ ուի . հա-
26 թը լը պէր ուի քէթ : Ու աւ ժընըք Նու-
նանի ժը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր ժէռա՝ քը ճըն ժը գիզըքէ ուի տէրխէ :
27 Իսա կօ ժէռա . Պէրտէ պրա անվուլ զառու-
քան թէր պըպըն , չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու ժը սանռա ամէթըն գանձ նընը :
28 Ու աուի ճէվապ տա ու կօ, Պէլի եա՝ Բապպ ,
սան ժի ժը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
29 խօն : Ու կօ ժէռա . ժը պոյ ուի սէօզէ հա-
30 ռը ժը գիզըքէ դա ճըն ռապու : Ու կավա
ժընըք չու լը մալ, ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ լը լէհէֆտա տի :
31 Ու ախա ժը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդոնէ
պը ռապուռնէ , լթօթա սինօռէ Խիգապօլիսէ
32 լը պա պահրէ Դէլիլէ հաթ : Ու ժէռա եէք
գառ ու փէլթէք մէռուվ քի անին, ու ժէռա
լավա տըքըրըն քօ լը սէր ուի տէսթէ խօ
33 տէյնէ : Ու ժը խալպէ ալի քի կըրթ աուի ,
ու փէչիյէ խօ լը կոյ աուի քըր, ու լը ուէ
34 թու քըր, ու ժը զըմանէ ուի կըրթ : Ու

- եապանէ, ու հընըք ըահաթ պըն, չըմա քօ
 հաթող ու չունտողան փրո պուն . ու խու-
 32 ըննա պիլէ ոխթէ ուան թուննա պու : Ու
 ուան պը կէմիյէ, պը թէնէ ճի քի եապանէ
 33 չուն : Ու քինկա ուան տը չու պուն խալգէ
 ուան տին . ու փրոան աուի նաս քըրըն, ու
 ժը հէմի պաժարան բէյա լը ուէ տը պաղիա
 պուն, ու լը պէր ուան կիյան . ու լը պա ուի
 34 ճըվանտըն : Ու քինկա քօ Խսա ոապու փրո
 խալգ տի, ու ժը ուանուա մէրհամէթ քըր .
 չըմա քօ ոգա միան պուն քօ շըվան ուան
 թուննա . ու տէսթ քըր ժը ուանուա փրո դըշ-
 դան վաղ քըրընէ :
 35 Ու քինկա քօ ոխթ պըհուրի, շակըրտէդ
 ուի հաթըն լը պալէ, կօն էրքը աւ ճի եա-
 36 պան է, ու հէնի ոխթ պըհուրի է : Ուան
 պէրտէ քը հաուըն չար ալի դասապան ու կիւն-
 տան ժը խօռա խուարըն պը քըրըն . չըմա քօ
 լըվըր դըշդ քէ ուան ժը խուարընուա թուն-
 37 նա : Ու աուի ճէվապ տա ու ժը ուանուա
 38 կօ . հուն պըտըն ժը ուանուա քօ պը խուն : Կօն
 ժէուա, էմ պը չուն ժը տու սատ աինարաւնան
 պը քըրըն, ու էմ պըտըն ժը ուանուա քօ պը
 39 խուն : Կօ ժը ուանուա, Չէնա նանէ ո հէյէ
 հաուըն ու մէղէքըն, քինկա քօ սահիթի քը-
 րըն կօն ժէուա, բէնճ նան ու տու մահսի :
 40 Ու էմր քըր ժը ուանուա քօ լը սէր կիյաթե
 շին ոօնըն պէօլիւք պէօլիւք, ու սըուա սըուա

- 41 ոօնըշարն , ստտ ստտ ու բէնճի բէնճի : Ու
առւի բէնճ նանան ու սու մահսիան սանտ
ռասթ լը ասիւմանան նըհէռթ , ու միւպարէք
քըր , շիքէսթ նանան ու տա շահըրտէգ խօռտ
քը պէր ուան տէյնըն , ու առւ մահսի ժի ժը
- 42 հէմիանու ժայ քըր : Խուաղըն , ու թէր պուն :
- 43 Ու տուանգտահ սէփէթ փարչա՝ հէմ ժը մահ-
- 44 սիան հէլ տնին : Ու խուարողան գասա բէնճ
հազար մէռուլ հապուն :
- 45 Ու զուլա էճէլէ քըր ժը շահըրտանու քօ
լը գայըղէ պը գէվըն . լը բէշ ուփ աւ ալիյէ
տըն լը Իէթսայիգայէ հառըն . հաթա քօ ա-
- 46 ուի խալգէ պէրտէ : Ու ժը ուան պը գա-
- 47 թանտընէ ռապու լը ջիյէ նըմէ քըրընէ : Ու
քինկա քօ էվար պու . ու կէմի լը օրթա պահ-
- 48 պու : Ու առան տի քօ ժը պէր քըշանտընէ
լը էզիյէթէտա պուն չըմա քօ պա ժը ուան-
ուա գարշի պու , ու լը ռիթա տէօրտընճի նօ-
- 49 պիլէ : Ու ուան քինկա քօ տին քը լը սէր
պահրէ տը չու պու , ուան աճըպանտ քօ խէ-
- 50 յալէ , ու գիրի քըրըն : Չըմա քօ հէմի ժի
առւի տին , ու պըզտիան . ու առւի զուլա խա-
- 51 մէ թըռօրն : Ու ռապու լը կէմի լը պա ուան ,
ու պա սէքընի . ու հէնի փըռ մաթ պու պուն

- լը տըլէ խօտա , ու փըռ թաճիւպ մա պուն :
 52 Չըմա քօ ժը խուսուէ նանան ֆէհմ նէ քը-
 ըրն . չըմա քօ տըլէ ուան գալըն պու պու :
 53 Ու քինկա քօ աւ ալիյէ տըն պըհուրըն ,
 54 հաթըն լը տիյարէ Վէնէսարէթէ : Ու քին-
 կա քօ ժը կէմիյէ հաթըն տէր . Ռալլէ աուի
 55 նաս քըրըն : Ու ժըվըր ու ժը ուէ պագիւան
 լը չար ալի գասապան . տէսթ քըրըն պը լը
 հէֆան նախօջան անընէ . լը քօ քի տը պը-
 56 հիստը պուն էրքը աւ լը ուէ է : Ու լը քօ
 քի աուի տը քէթը պու . լը կիւնտան եա պա-
 ժարան եա լը գասապան , նախօջան լը մէյ-
 տանտա տա տըղինը պուն , ու լավա տըքըրը
 պուն ժէռա . պարէ լը փէշա ճըլէդ ուի պը գէ-
 վըն , ու ուան հէմի քը տը քէթը պուն աուի
 խալաս տը պու պուն :

ՍԷՐ 7

- 1 Ու լը պալէ հաթըն ճըվանտըն ֆարիսիան
 ու ժը քեաթիպան հընըքան՝ քը ժը Վուտսէ
 2 հաթը պուն : Ու քինկա քօ տին հընըքան
 ժը շակըրտէդ ուիռա նափաք , եանի պը տէթ-
 թէ նէ շուշտըն նան տը խուարը պուն գէմմ
 3 քըրըն : Չըմա քօ ֆարիսիան ու Նէհու-
 տիան կըշք հաթա քօ գանճ տէսթէ խօ նա
 շօն՝ նան նա խօն . չըմա քօ թէնպիհէ իխթիա-
 4 րան տը կըրըն : Ու ժը չարշիյէ քօ դէն ,

ազուլ հաթա նէյինէ շուշտըն նա խօն. ու
պաշգա փրու դըշդան հէյը քը գապուլ տը-
քըն կըրթընէ. եանի շուշտընէ թասան ու
շէուպան ու ֆըրագէ պախըրան ու լըհէֆան :

5 Ուէ չաղէ ֆարիսիան ու քեաթիպան փրուս
քըրըն ժէ. էրքը չըմա՞ շակըրտէդ դա ոգա
թէնպիհէ իխթիարան նա չուն, լէ պը տէսթէ

6 նափաք նան տըխօն : Ի՞նչի ճէվապ տա ու կօ
ժը ուանուա՞ գանձ փէյղէմպէրիթի քըր Իշա-
յա ժը պոյ ո՞ միւրայիյան, չալան քօ կօ. աւ
գալմէ հան պը լէվան ժը մըրուա իզզէթ տըքը,

7 ու տըլէ ուան ժը մըն տուրըն : Ու լը նա-
ֆիլէ ճիտա ժը մըրուա իպատէթ տըքըն, ու
թէնպիհ ու թալիմի մէռուվան հին տըքըն :

8 Թէնպիհէ Խօտէ ո՞ պէրտանը ու թէնպիհէ
մէռուվան տըկըրըն, շուշտընէ շէուպան ու թա-
սան ու ոգա ուանան փրու դըշդան տըքըն :

9 Ու կօ ժը ուանուա, չը՞ գանձ՝ ժը պոյ թէն-
պիհէ խօ կըրթընէ՝ թէնպիհէ Խօտէ պաղալ

10 տըքըն : Չըմա քօ Ս՝ ուտա տէժը, ժը պալ
ու տիյէ խօռա իքրամ պըքը, ու քի քօ ժը
պալ ու տիյէ խօռա աըժմինան տըքա աուի

11 էլպէթէ տէ պէ գուշդըն : Չամա հուն տէ-
ժըն, էրքը եէքի ժը պալ եա ժը տիյէ խօ-
ռա պէժը, աւ դըշդ քօ դու տէ ժը մըն ֆայ-
տէ պըքի՝ ու ժը Խօթէռա Գայըռա կուրպան

12 է, (եանի հէտիյէ է,) ու խալա Գըղը : Ու
հէնի հուն պէր նա տըն ժէուա դըշդ քի քը-

- 13 րընէ պապի եւ ժը տիյէ խօռա : Ու պըթէն-
պիհէ ո՞քօ հուն թէնպիհ տըքըն քէլամէ
իյօտէ պաղալ տըքըն, ու հէնի դըշդան տը-
14 քըն քօ ոգա ուիա է : Ու խալգէ հէմիան լը
պա խօ պը կաղի քըրընէ՝ կօ ժը ուանուա . ժը
մըռա կօտարի պըքըն հուն հէմիան ու ֆէհմ
15 պըքըն : Վա դըշդ քի թուննա քօ ժը տէր-
վէ լը հընտուռէ մէռուվ պըչօ . ու պը քարը
աուի մուրտար քըրընէ, լէ աուան քօ ժը ուէ
դէնը տէր , աուի է քօ մէռուվ մուրտար տը-
16 քը : Վը քէռա քօ ժը պըհիտընուա կօ հէ-
յէ պրա կօտարի պըքըն :
- 17 Ու քինկա քօ ժը խալգէ, պը գաթանտընէ
քէթը լը մալ շակըրտան ժը խուսուսէ թէմ-
18 սիլէ ժէ փըռս քըրըն : Ու ժը ուանուա կօ,
հօն ժի վուսան պէ ֆէհմ ըն, հուն ֆէհմ
նաքըն քօ, հէր չը քօ ժը տէրվէ լը հընտու-
ռէ մէռուվ աը չօ, նէ տըքարը աուի մուր-
19 տար քըրըն : Չըմա քօ աւ, լը տըլէ ուի նէ
աը չօ, լէ լը զըքէ ուի, ու հէմի դաաման պը
20 փագըթ քըրընէ լը տէր դէ : Ու տը կօթ
հէր չը քօ ժը հընտուռէ մէռուվ դէ տէր,
21 աուի մէռուվ մուրտար տըքա : Չըմա քօ
ժը հընտուռ ժը տըլէ մէռուվան տէր դէն քէօ-
թի ֆըքրան՝ զինայան՝ ֆահշիթիան՝ տըղիդի-
22 ան : Վաթլան՝ թամաքեարիթիան՝ եարամա-
ղիթիան՝ հիլէ՝ էտէպպիան՝ քէմ նազար՝ քիւֆր՝
23 քիպիրիթի՝ արսըղիթիան : Հէմի աւ եարա-

մաղ դըշդան ժը հընտուռ դէնը տէր, ու մէ-
ռուվան մուրտար տըքըն :

- 24 Ու ժը ուէ պըռա պուռնէ՝ հաթ լը սինօռէ
Տիւրոսէ ու Սիդոնէ ու լը մալ քի քէթ նա
տըխօսթի պու քօ եէքէ բէ պը հասա, գա-
25 տիր նա պու պէ վէշարտըն : Չըմա քօ ժըն
քի քը գիզըքէ ուի ժը նափաք ըուհէ էզիյէթ
աը քըշանտը պու պըհիսթ ժը պոյ ուի . հա-
26 թը լը պէր ուի քէթ : Ու աւ ժընըք Նու-
նանի ժը ճընսա Սիրօֆինիկ պու, ու լավա տը
քըր ժէռա՝ քը ճըն ժը գիզըքէ ուի տէրխէ :
27 Իսա կօ ժէռա . Պէրտէ պրա ավուլ զառու-
քան թէր պըպըն , չըմա քի նանէ զառուգան
սանտըն՝ ու ժը սանռա ավէթըն գանձ նընը :
28 Ու աուի ճէվապ տա ու կօ , Պէլի եա՝ Բապպ ,
սան ժի ժը հուրըքէ սուֆրայէ զառուգան տը
29 խօն : Ու կօ ժէռա . ժը պոյ ուի սէօզէ հա-
30 ռը ժը գիզըքէ դա ճըն ռապու : Ու կավա
ժընըք չու լը մալ, ճընէ հաթը տէր, ու գի-
զըքէ լը լէհէֆտա տի :
31 Ու աիսա ժը սինօռէդ Տիւրոսէ ու Սիդոնէ
պը ռապուռնէ , լը օրթա սինօռէ Սիգապօլիսէ
32 լը պա պահրէ Դէլիէ հաթ : Ու ժէռա եէք
գառ ու փէլթէք Մէռուվ քի անին , ու ժէռա
լավա տըքըքըն քօ լը սէր ուի տէսթէ խօ
33 տէյնէ : Ու ժը խալպէ ալի քի կըրթ աուի ,
ու փէչիյէ խօ լը կոյ աուի քըր, ու լը ուէ
34 թու քըր, ու ժը զըմանէ ուի կըրթ : Ու

35 ու ժէռա կօ . Իֆֆաթա՝ (եանի վէպէ՛) : Ու
 զուվա կօյէ ուի վէ պու, ու կրէ զըմանէ ուի
 36 վէ պու, ու ռասթ խապէր տըտա : Ու ժը
 ուանուա թէնպիհ քըր քօ ժը քէսէռա նա
 պէժըն . համա աուի չըգաս քօ թէնպիհ տը-
 քըր ժը ուանուա . ուան հէնի փըռ վազ տը
 37 քըրը պուն : Ու փըռ թաճիւպ տըքըրը պուն
 ու տը կօթը պուն, հէր դըշդ աուի գանձ
 քըր, քը ժը գառանուա պըհիտըն տըտը, ու
 ժը լալանուա խապէրտան :

ՍԷՐ 8

1 Ուէ ռօյանտա տիսա փըռ խալգ հապու, ու
 ժը խուարընուա դըշդ քէ ուան թուենա պու,
 կազի քըր շակըրտէդ խօ կօ ժը ուանուա :
 2 Հէյֆա մը դէ լը սէր ուի խալգէ . չըմա քօ
 նուա սէ ոօ է լը պա մըն սէքընին . ու դըշդ
 3 քէ ուան թուենա խուարընուա : Ու էրքը
 ուան պըրչի լը մալա խօ պը շէյինըմ, լը ու-
 տա թագաթէ ուան տէ քը պըրա . չըմա քօ
 ժը ուան հընըքան ժը ճէ տուր հաթընէ :
 4 Ղէվապ տան ժէռա շակըրտէդ ուի, լը ուի
 չօլէտա ժըքօ դու տըքարի պը նան ուանան
 5 թէր քըրընէ . Ու փըռս քըր ժը ուան, չէնա
 6 նանէ ո հէյէ, ու ուան կօն, հաթթ : Ու
 էմը քըր ժը խալգէա՝ քը լը սէր արտէ ու-

- նին, ու հաֆթ նանան սանտ, շքերք քրք շք-
քէնանտ ու տա ժը շակրրտանուա քօ լը պէր
խալգէ տէյնըն. ու ուան տանին լը պէր խալ-
- 7 գէ: Ու հէմ չէնտ մահսիյէ ուան հապու
ու շքերք քրք, ու էմր քրք քր ուան ժի լը
- 8 պէր ուան տէյնըն: Խոուարըն ու թէր պուռ,
ու հաֆթ զէնպիլ ժը զէտէ պուն փարչան
- 9 հէլանին: Ու խոուարողան գասա չար հազար
- 10 պուռ, ու ուան պէրտա: Ու զուվա լը կէմիյէ
պը քէթընէ պը շակրրտէդ խօ թէվ՝ հաթը լը
սինօռէ Տըմանուլթայէ:
- 11 Ու ֆարիսիան հաթըն՝ ու տէսթ քրքըն
բէռա տօղ քրքընէ, ու աուի պը ճառապան-
տընէ նըշան քի ժը ազիւմանան ժէ տը խօստը
- 12 պուռ: Ու աւ լը Ռուհէ խօտա ախ քըշանտ,
ու կօ. Եւ սիլսիլէ չըմա նըշան տը խոուազը,
պըռա տը պէմ ժը ոռա. ուի սիլսիլէյէ հան-
- 13 ոա նըշան տէ նէյէ տայըն: Պէրտա ուան,
տիսա քէթ լը կէմիյէ, ու չու լը ուի ալիյէ
պահրէ:
- 14 Ու նան սանտընէ պիր քրքըն, ու լը կէմի-
տա ժընան քի բէթըր դըշդ քէ ուան թուռ-
- 15 նա պուռ: Ու ժը ուանուա էմր քրք՝ ու տը
կօթ. Սէգէքըն, ժը հէվիրէ թըռչէ ֆարի-
- 16 սիան ու Հէրօտիսան սագըն պըն: Ու լը
նավ խօտա ուան ֆըքրք տը քրքը պուռ, ու
տը կօթը պուռ, ժը պօյ նան թուռնա պուռէ
- 17 մէյէ: Իսա զանը ու կօ ժը ուանուա. Չը-

- խօ ուռնտա տըքը՝ տէ խալաս պըքը առի :
- 36 Չըմա քօ չը՞ ֆայտէ տէ պըպա ժը մէռուվուա
էրքը տընէ հէմի գազանճ պըքը ու ճանէ խօ
- 37 ուռնտա պըքա : Եախօտ մէռուվ լը պէ-
- 38 տէլա ճանէ խօ տէ չը՞ պըտը : Չըմա քի քի
քօ լը նավա աւ զինաքեար ու կինէքեար
սիլսիլէտա ժը պօյ մըն ու քէլամէ մըն շէրմ
տըքը . Գուռէ մէռուվ ժի առի տէ պը շէրմ
պըքը , քինկա քօ պը սալդանաթէ Պավէ խօ
- 39 ու պը մուգատտէս մէլէքան պէ : Ու կօ ժը
ուանուա պըռա տը պէմ ժը ոռա քօ ժըվըր սէ-
քընանտողան հընըքան հէնէ քօ դահմա մը-
քընէ տէ նաս թինըն , հաթա քօ պը պինըն
փատիշահիթիյէ Խօտէ պը գուվէթ հաթըն :

ՄԻՐ 9

- 1 Ու բաշէ շէշ ոջան՝ Խսա փէթըռոս ու Եա-
գուպ ու Հաննայէ սանտ , ու առւանան պը
թէնէ լը սէր ջիյէ քի պըլընտ պըր , ու լը պէր
- 2 ուան թէպտիլ պու : Ու ճըլէդ ուի պէրըգի
պուն փըռ սըփի վուան քօ լը սէր արտէ գա-
- 3 սարճիան նըքարըն վուան սըփի քըրըն : Ու
Իլիա պը Սուսառա ժը ուանուա խոյայի
- 4 պու , ու պը Խսառա խապէր տըտա պուն : Ու
փէթըռոս ճէվապ տա ու կօ ժը Խսառա . Եա՛
խօճա՛ գանճէ ժը մառա քօ էմ լըվըր պըպըն ,
նուա սէ հօլըքան էմ ջէքըն , եէք ժը դա-

- ուա, եէք ժը Սուսառա, ու եէք ժը Իլիյէ-
 5 առա: Չըմա քօ աւ նա արզանը պու չը տէ
 6 ժը չըմա քօ փրու պրզտիա պուն: Ու ժը
 ուանուա սի քրրող ամուրքի պու, ու ժը ավրէ
 փառնա քի պու ու կօ. Ըուի է Գուռէ մըն
 7 տէլալի, ժէուա կօտարի պրքըն: Ու գաֆըլ
 ուան քօ լը տօռա խօ մէղէ քրրըն պաշգօ
 եէքէ նէ տին, լէ թէնէ Խաա պը ուանուա:
 8 Ու ուան քինկա քօ ժը ջիյէ տը հաթը պուն
 խուարը, թէնպիհ քըր ժը ուանուա քօ տի-
 թընէ խօ ժը քէսէուա նա պէժըն, հաթա քօ
 գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պրքը:
 9 Ու ուան աւ խապէր լը պիրա խօ կըթթըն, ու
 լը հէվ ու տու փրուս արգըրը պուն՝ էրքը
 10 ժը մըրիան գըյամ քրրըն ջի՞ է: Ու փրուս
 քրրըն ժէ ու կօն. չըմա՞ քեաթիպան տէժըն
 11 էրքը լազըմը ավուլ Իլիա պէ: Ու աուի ճէ-
 վապ տա ու կօ ժը ուանուա, պրուա Իլիա ա-
 վուլ դէ հէր դըշդ լը ճիտա դինը, համա չա-
 վան հաթիյէ նըվիսանարն ժը պոյ գուռէ մէ-
 ոուվ՝ քը փրու դըշդան տէ պրքընը ու դըշդ
 12 քի տէ հասապ նա պը: Համա էզ ժը ոռա
 տէժըմ քի Իլիա հաթ, ու չը քօ խօսարն
 ժէուա քրրըն, չավան հաթը նըվիսանարն ժը
 պոյ ուի:
 13 Ու հաթը լը պա շաղրտան տի՝ փրու խալգ
 լը տօռա ուան ու քեաթիպան քը տօզ տը
 14 քրրը պուն պը ուանուա: Ու զուվա խալգ

- հէփան քինկա քօ առւի տին շաշ պուն , ու
 լը լէշ պը պազտանէ սըլավան ժէռա տըտա
 15 պուն : Ու աւ փըռս քըր ժը քեաթիպան ,
 էրքը չը տօզ հուն տը քըրը պուն պը ուան-
 16 ու : Ու ժը խալդէ եէք ճէվապ տա ու կօ .
 Եւ խօճա մը գուռէ խօ ժը դառա անի քը
 17 լալ թուհէ ուի հէյէ : Ու առւի լը քօ քօ տը
 կըրը՝ լը արտէ տըխը ու քէֆ տըպը ու տը-
 տանէ խօ տը գըրջինը՝ ու հըշք տը պը , ու մը
 ժը շակըրտէդ դառա կօ քի տէր խըն՝ ու ուան
 18 նըքար պուն : Ճէվապ տա ժը ուանռա ու
 կօ . Եւ իմանսըզ սիլսիլէ , հաթա քինկա տէ
 ժը ոռա սապըռ պըքըմ , հաթա՞ քինկա տէ
 19 պը ոռա պըպըմ , ժը մըռա պինըն առւի : Ու
 առւի անին ժէռա , քինկա քօ թուհ առւի տի ,
 զուվա տառշանտ ուի , ու լը արտէ քէթը պու
 տը կէվըզի ու ժը պավէ ուի փըռս քըր՝ ու կօ .
 20 Չը՞ գաս ռիթ է քօ աւ դըշդ ժէռա պու .
 21 ու առւի կօ , ժը զառուդիէ . Ու առւի ժը
 պօյ հէլաք քըրընէ , փըռ ճարան լը ալըրէ
 հէմ լը ավան ավէթ . նուա էրքը տըքարի ժը
 մէռա եարտում պըքը . Եւ Րապպ լը սէր
 22 մէ պը մէրհամէթ քըրընէ : Ու Խսա կօ ժէ-
 ու , էրքը տըքարի պավուր քըրընէ , հէր դըշդ
 պը միւմբիւն է ժը առւիռա քը իման դինը :
 23 Ու պավէ գուռըք զուվա գիրա ու կօ . Իման
 դինըմ եւ Րապպ ժը իմանսուզիթիյէ մըռա
 24 եարտում պըքը : Ու Խսա քինկա քօ տի

- խալգէ պը պաղտանէ տը հաթը պուն ճըվան-
տըն ղայիտի ժը նափաք ըուհաա՝ ու կօ. Եւ
լալ ու գառ ըուհ էզ ժը գառա էմը տըքըմ՝
ժը աւ մէռուվէ տէր պէ, ու հէնի մէ գէվ լը
- 25 ուի: Ու աուի՝ գիրա՝ ու փըռ էղիյէթ տա
ժէռա՝ ու ժէ տէր հաթ. ու գուռքք ոգա
մըրի պու, վուսան քօ փըռան կօնը՝ էրքը մըր:
- 26 Ու Խաա ժը տէսթէ ուի կըրթ ու հէլ անի
27 աուի, ու աւ սէքընի: Ու ոխթա քօ աուի
քէթ լը մալ շակըրտան պը թէնէ ժէ փըռա
քըրըն. լէ չըմա էմ նա տըքարը պուն տէր
- 28 խըստընէ: Ու ժը ուանռա կօ. Եւ ճինսէ
հան միւմթիւն նընը պը հէնի դըշդթի տէրա-
29 նին, իլա պը ոօճի ու պը նըմէճ: Ու աա-
պուն ժը ուէ՝ ժը նալ ճ'էլիլէ տը պըհուրը
պուն. ու նա տըխօստ եէքի բէ պըհասը:
- 30 Զըմա քօ հին տըքըր ժը շակըրտէդ խօ-
ռա, ու տը կօթ ժը ուանռա. էրքը Վուռէ
մէռուվ տէ թէսլիմ պըպը լը տէսթէ մէռու-
վան. ու աուի տէ պը գուժըն. ու քինկա քօ
պէ գուժտըն՝ լը ոջա սըսէանտա տէ գըյամ
- 31 պըքը: Ու ուան ֆէհմ նէ տըքըրը պուն աւ
խապէրան. ու տը թըռսիա պուն ժէ փըռա
քըրընէ:
- 32 Ու հաթ լը Վաֆարնայումէ. ու քինկա քօ
քէթ լը մալ, փըռա քըր ժը ուան, էրքը լը
ռէտա չը խապէր տըտա պուն հուն պը հէ-
- 33 վուտռռա: Ու աուան հըսթօթ պուն. չըմա

- քո լը ունա ժը մէ քի մէզընը խապէր տըտա
 34 պուն : Ու կազա քո ունըշտ՝ կազի քըր տու-
 անգտան , ու կօ ժը ուանուա . էրքը եէքէ տը
 խուազը ավուլին պուն , տէ բըջուքէ հէմիան
 35 պըպը ու խազմէթքեարէ հէմիան : Ու զա-
 ոուք քի կըրթ ու սէքընանտ լը նաւ ուան-
 տա . ու աուի լը պէր խօ կըրթ ու կօ ժը ուան-
 36 ոա : Վի քօ ահվա ժը զառուգան եէքէ գա-
 պուլ տըքը պը նաւէ մըն՝ աուի մը գապուլ
 տըքը , ու քի քօ մը գապուլ տըքը , մը գա-
 պուլ նաքը լէ մը շիանտողէ Գապուլ Գըբը :
 37 Ղէվապ տա ժէուա շաննա ու կօ . Նա՛ խօ-
 ճա մէ եէքէ տի՛ քը պը նաւէ գա ճընան տէր
 տը խըստ ու լը աու մէ նէ տը հաթը պու ու
 աուի մէ նահըշթ , չըմա քօ լը աու մէ նէ տը
 38 հաթը պու : Ու աուի կօ , ժէ պը կէռըն ,
 չըմա քօ թուննա եէքէ քօ պը նաւէ մըն
 քէրամէթան պըքը . ու զուվա պը քարը ժը
 39 մըռա քէթի պէժը : Չըմա քօ աւ քօ զը-
 40 տէ մէ նընը ժը ալիյէ մէտայ է : Ու քի քօ ժը
 ոռա պը նաւէ մըն էրքը հուն է Սէսիհըն՝
 թապի աւ տը տը վէխուարըն պըռա տըպէմ
 ժը ոռա իւճըրէթէ խօ գա տէ վունտա նէքը :
 41 Ու քի քօ տըտը խուար քըրըն ժը աւ բը-
 ջուքան եէքէ քը ժը մըռա իման գինըն ժէ-
 ոա հէնի գանճ է՝ քօ լը ասդույէ ուիռա գէ-
 վըր քի աշէ պէ ալըգանտըն , ու լը պահը
 42 պէ ավէթըն : Ու էրքը տէսթէ գա՛ գա խուար

- տըքը պըպըռ ու պամէ ժը խօ, չըմա քօ ժը
դառա գանձ է չօլագ լը հայաթէ քէթըն. նա
քը տու տէսթէ դա հէպուն, ու լը ճէհէնէմէ
43 չունտըն լը նավա ակրէ նէդաֆանտըն: Լը
քօ քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ակրէ ուի
44 նայէ դաֆանտըն: Ու էրքը լընկէ դա դա
խուար տըքը պըպըռ՝ աուի գանձ է ժը դառա
թօիալ լը հայաթէ քէթըն, նա քը տու լըն-
կէ դա հապուն՝ ու լը ճէհէնէմէ դու պէյ ա-
45 վէթըն լը նավա ակրէ նէդաֆանտըն: Լը քօ
քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ակրէ ուի նայէ
46 դաֆանտըն: Ու էրքը ջահվէ դա դա խուար
տըքը տէրթէ աուի, գանձ է ժը դառա պը
եէք ջահվ լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէթըն
նա քը տու ջահվէ դա հապը ու լը ճէհէնէ-
47 մէ քէթըն: Լը քօ քի գուրմէ ուան նա
48 մըրը ու ակրէ ուի նայէ դաֆանտըն: Չըմա
քօ հէր քէս պը ակըր դէ խոյ քըրըն, ու հէր
49 գուրպան պը խոյ տէ պէ խոյ պուն: Խոյ գանձ
է, համա էրքը պէ դահմ պըպը պը չը՝ աուի
տէ թէրպիյէ պըպը, էրքը վուսան է հուն
լը խօտա խոյէ պը բէն, ու պը հէվուտուա
սէլամէթ պըքըն:

- 1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ լը սինօռէ Լէ-
հուտիան լը ալիյէ տընէ Նորտանէ հաթ, ու

տիսա խալգ լը պալէ հաթըն ճըվանտըն, ու
առւի չաւան քօ ատէթէ ուի պաւ տիսա ժը
ուանուա թալիմ տըտա պու:

2 Ու ֆարիսիան պը ճարրպանտընէ ժէ փըռա
տըքըրը պաւն ու տը կօթը պուն. էրքը ճա-

3 յիզ է եէքէ, քօ ժը նա խօ պէրաէ: Ընդ
ճէվապ տա ժը ուանուա՝ ու կօ. Սուսա ժը

4 ոռա չը թէնպիհ քըր: Ու ուան կօնը,
Սուսա իպն տա դալագնամէ նըվիսանտընէ,

5 ու պէրտանէ: Ճէվապ տա Խսա՝ ու կօ ժը
ուանուա. ժը պոյ հըշք պունէ տըրէ ո՛ նըվի-

6 օանտ ժը ոռա աւ թէնպիհէ: Համա ժը իպ-
թիտայէ խալգ քըրընէ Խօտէ աւան մէր ու մէ

7 խալգ քըր, ու կօ: Ժը պոյ ուի մէռուվ
պավ ու տիյէ փօ տէ թէրկ պըքը, ու լը բէյ

8 ժընա խօ հաուը: Ու հէր տույան եէք կէօվ-
աէ պըպըն. ու ժը ուէ բէվա տըտօ նընըն՝ լէ

9 եէք կէօվտէ: Ընդ ճօթ քըրընէ Խօտէ
10 ինսան պըռա ճիյէ նէքը: Ու լը մալ շակըր-

տէգ ուի տիսա հէմէն ժը պոյ աւ դըշդ ժէ
11 փըռա քըրըն: Ու կօ ժը ուանուա, քի քօ

ժընա խօ պէր տըտը ու հէնի եէքէ տըսթինը,
12 զինա տըքը: Ու ժըն ժի էրքը մէրէ խօ պէր

տըտը՝ ու պը պաշկասի քի տը ղէվուճէ զինա
տըքը:

13 Ու ժէռա զառուգան անին քը տէսթ տէյնէ
լը սէր ուան, համա շակըրտան տը ղայիտի

14 պուն լը սէր անօղան: Ու Խսա քինկա քօ

- տի, զայիտի ու կօ ժը ուանոա, պէրտըն աւ
զառուգան պըրա՝ ժը մըռա պէն, ժը ուան պը
կէռըն, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
- 15 առուէ աւ հառա է: Պըռա տըպէմ ժը ոռա,
փատիշահիթիյէ Խօտէ քի քօ ոգա զառուգ
գապուլ նպըր, առուի տէ նէ՝ գէվէ լը ուէ:
- 16 Ու զառուգան հէլմէզ քըր ու տէսթէ խօ տա-
նի լը սէր ուան՝ ու միւպարէք քըր ուան:
- 17 Ու կավա քօ առուի ժը ուէ լը ոէ ռապու,
վահա համբա քի լը բէշ պէզիա պը չօք տա-
գինընէ ժէ փըռս տըքըր՝ ու տըկօթ, Եւ
խօճայէ գանձ էզ չը՝ պըքըմ քօ ժը էպէտի
- 18 հայաթոա վարիս պըպըմ: Ու Խօա ժէռա
կօ, ժը մըռա չըմա գանձ տէժի ժը եէք Խօ-
- 19 տէ բէթըր գանձ թուննա: Թէնպիհան տը-
զանի, զինա մէքը, գաթըլ մէքը, տըզի մէքը,
տէրէվ շահատէթի մէքը, ու պավ ու տիյէ
- 20 խօռա իքըմ պըքը: Ու առուի ճէվապ տա ու
կօ ժէռա. Եւ՝ խօճա առուան հէմիան ժը
զառութիյէ բէվա մը քըր, նուա հէնի չը գէ-
- 21 մանիյէ մըն հէյ է: Ու Խօա լը առուի պը
նըհէռթընէ, հապանտ առուի, ու կօ ժէռա,
եէք գէմանիյէ դա հէյ է. էրքը տը խուաղի
թէքմիլ պուն, հառը հէր չիյէ դա քօ հէյ է
պը ֆըռօշ՝ ու պը տը ժը ֆագիրանոա, ու լը
ազիւմանտա խապնէյէ դա տէ հապը. ու պը-
- 22 կըր խաչէ ու որը լը բէյ մըն: Ու աւ լը սէր
ուէ սէօզէ պը գապավէթ քըրընէ՝ մէլուլ չու.

- նին, ու հաֆթ նանան սանտ, շքերք քրք շք-
քենանտ ու տա ժը շակրրտանաա քօ լը պէր
խալգէ տէյնըն. ու ուան տանին լը պէր խալ-
- 7 գէ: Ու հէմ չէնտ մահսիյէ ուան հապու
ու շքերք քրք, ու էմր քրք քր ուան ժի լը
- 8 պէր ուան տէյնըն: Խոււարըն ու թէր պուն,
ու հաֆթ գէնպիլ ժը զէտէ պուն փարչան
- 9 հէլանին: Ու խուարողան գասսա չար հազար
- 10 պուն, ու ուան պէրտա: Ու զուվա լը կէմիյէ
պը քէթընէ պը շակրրտէդ խօ թէվ՝ հաթը լը
սինօռէ Տըլմանութայէ:
- 11 Ու ֆարիսիան հաթըն՝ ու տէսթ քրքըն
բէռա տօզ քրքընէ, ու աուի պը ճառապան-
տընէ նըշան քի ժը ազիւմանան ժէ տը խօստը
- 12 պուն: Ու աւ լը Բուհէ խօտա տխ քըշանտ,
ու կօ. Բ սիլսիլէ չըմա նըշան տը խուազը,
պըռա տը պէմ ժը ոռա. ուի սիլսիլէյէ հան-
- 13 ռա նըշան տէ նէյէ տայըն: Պէրտա ուան,
տիսա քէթ լը կէմիյէ, ու չու լը ուի ալիյէ
պահրէ:
- 14 Ու նան սանտընէ պիր քրքըն, ու լը կէմի-
տա ժընան քի բէթըր դըշդ քէ ուան թուն-
- 15 նա պու: Ու ժը ուանռա էմր քրք՝ ու տը
կօթ. Մէգէքըն, ժը հէվիրէ թըռչէ ֆարի-
- 16 սիան ու Էրօտիսան սազըն պըն: Ու լը
նավ խօտա ուան ֆըքքըր տը քրքըր պուն, ու
տը կօթը պուն, ժը պոյ նան թուննա պունէ
- 17 մէյէ: Խսա զանը ու կօ ժը ուանռա. Չը-

- մա՞ ժը պոյ նան թուննա պունէ խօ ֆիքրը
տըքըն . հէժա հուն ֆէհմ նա՞ քըն ու լը պի-
րա խօ նայընըն , հէժա տըլէ ո՛ հըժքըն :
- 18 ջահվէ ո՛ հէյէ ու նա պինըն , կոյէ ո՛ հէյէ ու
19 նա պըհիսըն , ու պիրա խօ նայընըն : Վինկա
քօ բէնճ նանան լը նավ բէնճ հազարան մը
շըքէնանտ , չէ՞նտ գուֆա դըժա փարչան ո՛ հէ-
20 լանի , կօն ժէռա , տուանլտահ : Ու քինկա
քօ հաֆթ նանան լը նավ չար հազարան մը
շըքէնանտ , չէ՞նտ ղէմպիլ դըժա փարչան ո՛
21 հէլանի . ու ուան կօն , հաֆթ : Ու կօ ժը
ուանուա . Լէ չավան հուն ֆէհմ նա քըն :
- 22 Ու հաթը լը Պէթսայիդայէ ու ժէռա քէօռ
քի անին , ու ժէռա լավա տը քըրը պուն քօ
23 պը գէվէ լէ : Ու ժը տէսթէ քէօռ կըրթ ժը
կունտ տէր խըստ , թու քըր լը ջահվէ ուի ու
տէսթէ խօ լը սէր ուի տանի , ու փըռս տը-
24 քըր ժէ , էրքը դըշդ քի տը պի՞նէ : Մէղէ-
քըր՝ ու տը կօթ . Մէռուվան ոգա տարան տը
25 պինըմ՝ քը տը կէռըն : Տիսա տէսթէ խօ լը
սէր ջահվէ ուի տանի , ու աուի նըհէռթըն տտ ,
ու աուի սաղ պաւ , ու հէր դըշդ աշիքէար տը
26 տի պու : Ըռուի լը մալա խօ շիանտ ու կօ .
Լը կունտ մէ գէվ ու լը կունտ ժը քէսէռա
մէ պէժ :
- 27 Ու Խսա պը շակըրտէդ խօ թէվ ուպու լը
Ֆիլիպուա հաթը կօթան գազայէդ Վայսէ-
րիյէ , ու լը ուտա ֆըռս տըքըր ժը շակըր-

- առնուա՝ ու տը կօթ. Մէռուվան էզ քիյըմ
- 28 տէժըն : Ու ուան ճէվապ տան ու կօ. Հան-
նայէ թահֆիլէիէ րէժը, ու հընըքան իլի-
այէ պաշգասիան ժը փէյղէմպերան եէքէ :
- 29 Կօ ժը ուանուա համա հուն էզ քիյըմ տէ-
ժըն. ճէվապ տա փէթրոս ու կօ ժէուա. 'Ղուի
- 30 Մէսիհ : Ու ժը ուանուա գանձ թէնպիհ քըր
քօ ժը պոյ ուի ժը քէսէուա նա պէժըն :
- 31 Ու տէսթ քըր ժը ուանուա հին քըրընէ,
էրքը լազըմ է քօ 'Ղուռէ մէռուվ, փըռ է-
զիյէթան պը քըշինը, ու ժը իիթիարան ու
ժը պաշ խախաման ու ժը քեաթիպան՝ պէ
ուատ պուն, ու պէ գուժտըն, ու լը ոջա սը-
- 32 սէան գըյամ պըքը : Ու ա- խապէր աշի-
քեար տըկօթը պու, ու փէթրոս լը պա խօ
սանտ աուի, տէսթ քըր ժէուա գարշի կօթընէ.
- 33 Ու աուի վէկէուիա լը շակըրտան մէզէ քըր.
Թապիլ քըր ժը փէթրոսուա ու կօ, լը բէյ
մըն հաուը. Եւ Էէյթան, չըմա քօ դու
դըշդէտ Խօտէ տիւշիւմիշ նաքի, լէ դըշդէտ
խանան :
- 34 Ու խալգէ պը շակըրտէդ խօ թէվ կազի
քըր՝ կօ ժը ուանուա. էրքը եէքի տը խուազը
լը բէյ մըն հաթըն պըրա աուի խօ ինքեար
պըքը, ու խաչէ խօ հէլինէ ու լը բէյ մըն
- 35 պէ : Չըմա քօ. քի քօ տը խուազը ճանէ
խօ խալաս քըրըն, աուի տէ ուուստա պըքը,
ու քի քօ ժը պոյ մըն ու ժը պոյ Ինճիլ ճանէ

- ու, եէք ժը Սուտառ, ու եէք ժը Իլիյէ-
 5 առա: Հըմա քօ աւ նա արզանը պու չը տէ
 6 ժը չըմա քօ փրու պրզտիա պուն: Ու ժը
 ուանուա սի քրրող անուրքի պու, ու ժը ավրէ
 փառնա քի պու ու կօ. Ըսի է Գուռէ մըն
 7 տէլալի, ժէնա կօտարի պրքըն: Ու գաֆըլ
 ուան քօ լը տօռա խօ մէղէ քրըն պաշգօ
 եէքէ նէ տին, լէ թէնէ Խաա պը ուանուա:
 8 Ու ուան քինկա քօ ժը ջիյէ աը հաթը պուն
 խաարը, թէնպիհ քըր ժը ուանուա քօ տի-
 թընէ խօ ժը քէսէնա նա պէժըն, հաթա քօ
 գուռէ մէռուվ ժը մըրիան գըյամ պրքը:
 9 Ու ուան աւ խապէր լը պիրա խօ կըրթըն, ու
 լը հէվ ու տու փրու արգըրը պուն՝ էրքը
 10 ժը մըրիան գըյամ քրըն ջի է: Ու փրու
 քրըն ժէ ու կօն. չըմա՞ քեաթիպան աէժըն
 11 էրքը լազըմը ավուլ Իլիա պէ: Ու աուի ճէ-
 վապ աա ու կօ ժը ուանուա, պրուա Իլիա ա-
 վուլ դէ հէր դըշդ լը ճիտա դինը, համա չա-
 վան հաթիյէ նըվիսանաըն ժը պոյ գուռէ մէ-
 ռուվ՝ քը փրու դըշդան տէ պրքընը ու դըշդ
 12 քի տէ հասապ նա պը: Համա էզ ժը ոռա
 աէժըմ քի Իլիա հաթ, ու չը քօ խօսարն
 ժէնա քրըն, չավան հաթը նըվիսանաըն ժը
 պոյ ուի:
 13 Ու հաթը լը պա շահըրտան տի՝ փրու խալգ
 լը տօռա ուան ու քեաթիպան քը տօզ աը
 14 քրըր պուն պը ուանուա: Ու պուվա խալգ

- հէմիան քինկա քօ առւի տին շաշ պուն, ու
 լը բէշ պը պազտանէ սըլաւան ժէռա տըտա
 15 պուն : Ու աւ փըռա քըր ժը քեաթիպան,
 էրքը չը տօզ հուն տը քըրը պուն պը ուան
 16 ու : Ու ժը խալդէ եէք ճէվապ տա ու կօ .
 Եւ խօճա մը գուռէ խօ ժը դառա անի քը
 17 լալ թուհէ ուի հէյէ : Ու առւի լը քօ քօ տը
 կըրը՝ լը արտէ տըխը ու քէֆ տըպը ու տը-
 տանէ խօ տը գըրջինը՝ ու հըշք տը պը, ու մը
 ժը շակըրտէդ դառա կօ քի տէր խըն՝ ու ուան
 18 նըքար պուն : Ճէվապ տա ժը ուանռա ու
 կօ . Եւ իմանսըղ սիլսիլէ, հաթա քինկա տէ
 ժը ոռա սապըռ պըքըմ, հաթա՞ քինկա տէ
 19 պը ոռա պըպըմ, ժը մըռա պինըն առւի : Ու
 առւի անին ժէռա, քինկա քօ լուհ առւի տի,
 զուվա տառշանտ ուի, ու լը արտէ քէթը պու
 տը կէվըզի ու ժը պավէ ուի փըռա քըր՝ ու կօ .
 20 Զը՞ գաս ոխթ է քօ աւ դըշդ ժէռա պու .
 21 ու առւի կօ, ժը զառուդիէ . Ու առւի ժը
 պօ հէլաք քըրընէ, փըռ ճարան լը ալըրէ
 հէմ լը ավան ավէթ . նուա էրքը տըքարի ժը
 մէռա եարտում պըքը . Եւ՞ Բապպ լը սէր
 22 մէ պը մէրհամէթ քըրընէ : Ու Խսա կօ ժէ-
 ու, էրքը տըքարի պավուր քըրընէ, հէր դըշդ
 պը միւմքին է ժը առւիռա քը իման դինը :
 23 Ու պավէ գուռըք զուվա գիրա ու կօ . Իման
 դինըմ եւ՞ Բապպ ժը իմանսուղէթիյէ մըռա
 24 եարտում պըքը : Ու Խսա քինկա քօ տի

- խալդէ պը պաղտանէ տը հաթը պուն ճըվան-
տըն զայիտի ժը նափաք բուհաա՝ ու կօ. Եւ
լալ ու գառ բուհ էզ ժը դառա էմը տըքըմ
ժը աւ մէռուվէ տէր պէ՝, ու հէնի մէ գէվ լը
25 ուի: Ու աուի՝ գիրա՝ ու փրու էզէյէթ տա
ժէռա՝ ու ժէ տէր հաթ. ու գուռըք ոգա
մըրի պու, վուսան քօ փրուան կօնը՝ էրքը մըր:
26 Ու Խաա ժը տէսթէ ուի կըրթ ու հէլ անի
27 աուի, ու աւ սէքընի: Ու ռիթա քօ աուի
քէթ լը մալ շակըրտան պը թէնէ ժէ փրու
քըրըն. լէ չըմա էմ նա տըքաորը պուն տէր
28 խըստընէ: Ու ժը ուանռա կօ. Եւ ճինսէ
հան միւմքիւն նընը պը հէնի դըշդէի տէրա-
29 նին, իլլա պը ոօճի ու պը նըմէճ: Ու աւ-
պուն ժը ուէ՝ ժը նալ ճ'էլիէ տը պըհուրը
պուն. ու նա տըխօստ եէքի բէ պըհասը:
30 Չըմա քօ հին տըքըր ժը շակըրտէդ խօ-
ռա, ու տը կօթ ժը ուանռա. էրքը Վուռէ
մէռուվ տէ թէսլիմ պըպը լը տէսթէ մէռու-
վան. ու աուի տէ պը գուժըն. ու քինկա քօ
պէ գուժտըն՝ լը ոջա սըսէանտա տէ գըյամ
31 պըքը: Ու ուան ֆէհմ նէ տըքըրը պուն աւ
խապէրան. ու տը թըրուիա պուն ժէ փրու
քըրընէ:
32 Ու հաթ լը Վաֆարնայումէ. ու քինկա քօ
քէթ լը մալ, փրու քըր ժը ուան, էրքը լը
ռէտա չը խապէր տըտա պուն հուն պը հէ-
33 վուտուռա: Ու աուան հըքթթ պուն. չըմա

- քօ լը ուէաա ժը մէ քի մէզընը խապէր տըտա
 34 պուն: Ու կազա քօ ոօնըշտ՝ կազի քըր տու-
 անգտան, ու կօ ժը ուանոա. էրբը եէքէ տը
 խուազը ալուլին պուն, տէ բըրուքէ հէմիան
 35 պըպը ու խազմէթքեարէ հէմիան: Ու ղա-
 ոուք քի կըրթ ու սէքընանտ լը նալ ուան-
 տա. ու աուի լը պէր խօ կըրթ ու կօ ժը ուան-
 36 ոա: Վի.քօ ահզա ժը զառուգան եէքէ գա-
 պուլ տըքը պը նալէ մըն՝ աուի մը գապուլ
 տըքը, ու քի քօ մը գապուլ տըքը, մը գա-
 պուլ նաքը լէ մը շիանտոզէ Կօպուլ ԿըԷԷ:
 37 Շէվապ տա ժէռա Հաննա ու կօ. Լա՛ խօ-
 ճա մէ եէքէ տի՝ քը պը նալէ գա ճընան տէր
 տը խըսա ու լը աու մէ նէ տը հաթը պու ու
 աուի մէ նահըշթ, չըմա քօ լը աու մէ նէ տը
 38 հաթը պու: Ու աուի կօ, ժէ պը կէռըն,
 չըմա քօ թուննա եէքէ քօ պը նալէ մըն
 քէրամէթան պըքը. ու գուվա պը քարը ժը
 39 մըռա քէօթի պէժը: Չըմա քօ աւ քօ զը-
 40 տէ մէ նընը ժը ալէյէ մէտայ է: Ու քի քօ ժը
 ոռա պը նալէ մըն էրբը հուն է Սէսիհըն՝
 թապի ալ տը տը վէխուարըն պըռա տըպէմ
 ժը ոռա իւճրէթէ խօ գա տէ վունտա նէքը:
 41 Ու քի քօ տըտը խուար քըրըն ժը աւ բը-
 ջուքան եէքէ քը ժը մըռա իման դինըն ժէ-
 աա հէնի գանճ է՝ քօ լը ասդույէ ուիռա գէ-
 վըր քի աշէ պէ ալըգանտըն, ու լը պահըն
 42 պէ ալէթըն: Ու էրբը տէսթէ գա՛ գա խուար

- տըքը պըպըռ ու պամէ ժը խօ, չըմա քօ ժը
դառա գանձ է չօլագ լը հայաթէ քէթըն. նա
քը տու տէսթէ դա հէպուն, ու լը ճէհէնէմէ
43 չունտըն լը նավա ակրէ նէդաֆանտըն: Լը
քօ քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ակըրէ ուի
44 նայէ դաֆանտըն: Ու էրքը լընկէ դա դա
խուար տըքը պըպըռ՝ աուի գանձ է ժը դառա
թօփալ լը հայաթէ քէթըն, նա քը տու լըն-
կէ դա հապուն՝ ու լը ճէհէնէմէ դու պէյ ա-
45 վէթըն լը նավա ակրէ նէդաֆանտըն: Լը քօ
քի գուրմէ ուան նա մըրը ու ակրէ ուի նայէ
46 դաֆանտըն: Ու էրքը ջահվէ դա դա խուար
տըքը տէրթէ աուի, գանձ է ժը դառա պը
եէք ջահվ լը փատիշահթիյէ խօտէ քէթըն
նա քը տու ջահվէ դա հապը՝ ու լը ճէհէնէ-
47 մէ քէթըն: Լը քօ քի գուրմէ ուան նա
48 մըրը ու ակրէ ուի նայէ դաֆանտըն: Չըմա
քօ հէր քէս պը ակըր դէ խոյ քըրըն, ու հէր
49 գուրպան պը խոյ տէ պէ խոյ պուն: Խոյ գանձ
է, համա էրքը պէ դահմ պըպը պը չը՝ աուի
տէ թէրպիյէ պըպը, էրքը վուսան է հուն
լը խօտա խոյէ պը բէն, ու պը հէվուտուա
սէլամէթ պըքըն:

- 1 Ու ժը ուէ պը ռապունէ լը սինօռէ Լէ-
հուտիան լը ալիյէ տընէ Նորտանէ հաթ, ու

տիսա խալգ լը պալէ հաթըն ճըվանտըն, ու
առուի չափան քօ ատէթէ ուի պաւ տիսա ժը
ուանուա թալիմ տըտա պու:

2 Ու ֆարիսիան պը ճարըպանտընէ ժէ փըռա
տըքըրը պուն ու տը կօթը պուն. էրքը ճա-

3 յիզ է եէքէ, քօ ժը նա խօ պէրաէ: Ը, ուի
ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ. Սուսա ժը

4 ոռա չը թէնպիհ քըր: Ու ուան կօնը,
Սուսա իպն տա դալադնամէ նըվիսանտընէ,

5 ու պէրտանէ: Ճէվապ տա Խսա ու կօ ժը
ուանուա. ժը պոյ հըշք պունէ տըրէ ո նըվի-

6 սանտ ժը ոռա աւ թէնպիհէ: Համա ժը իպ-
թիտայէ խալգ քըրընէ Խօտէ ուան մէր ու մէ

7 խալգ քըր, ու կօ: Ժը պոյ ուի մէռուվ
պավ ու տիյէ քօ տէ թէրկ պըքը, ու լը բէյ

8 ժընա խօ հառը: Ու հէր տույան եէք կէօվ-
տէ պըպըն. ու ժը ուէ բէվա տըտօ նընըն՝ լէ

9 եէք կէօվտէ: Ը, ուա ճօթ քըրընէ Խօտէ

10 ինսան պըռա ճիյէ նէքը: Ու լը մալ շակըր-
տէդ ուի տիսա հէմէն ժը պոյ աւ դըշդ ժէ

11 փըռա քըրըն: Ու կօ ժը ուանուա, քի քօ
ժընա խօ պէր տըտը ու հէնի եէքէ տըսթինը,

12 զինա տըքը: Ու ժըն ժի էրքը մէրէ Խօ պէր
տըտը՝ ու պը պաշկասի քի տը զէվուճէ զինա
տըքը:

13 Ու ժէռա զառուգան անին քը տէսթ տէյնէ
լը սէր ուան, համա շակըրտան տը զայիտի

14 պուն լը սէր անօգան: Ու Խսա քինկա քօ

- տի, զայիտի ու կօ ժը ուանուա, պէրտըն աւ
 զառուգան պըրա՝ ժը մըռա պէն, ժը ուան պը
 կէռըն, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
 15 առէ աւ հառա է: Պըռա տըպէմ՝ ժը ոռա,
 փատիշահիթիյէ Խօտէ քի քօ ոգա զառուգ
 դապուլ նաքը, առւի տէ նէ՝ գէվէ լը ուէ:
 16 Ու զառուգան հէլմէզ քըր ու տէսթէ խօ տա-
 նի լը սէր ուան՝ ու միւսարէք քըր ուան:
 17 Ու կալա քօ առւի ժը ուէ լը ուէ ռապու,
 վահա համբա քի լը բէշ պէզիա պը չօք տա-
 դինընէ ժէ փըռս տըքըր՝ ու տըկօթ, Եւ
 խօճայէ գանձ էզ չը պըքըմ քօ ժը էպէտի
 18 հայաթուա վարիս պըպըմ: Ու Խօա ժէռա
 կօ, ժը մըռա չըմա գանձ տէժի ժը եէք Խօ-
 19 տէ բէթըր գանձ թուննա: Թէնպիհան տը-
 զանի, զինա մէքը, դաթըլ մէքը, տըզի մէքը,
 տէրէվ շահատէթի մէքը, ու պալ ու տիյէ
 20 խօռա իքըամ պըքը: Ու առւի ճէվապ տա ու
 կօ ժէռա. Եւ խօճա առուանն հէժիան ժը
 զառութիյէ բէվա մը քըր, նուա հէնի չը գէ-
 21 մանիյէ մըն հէյ է: Ու Խօա լը առւի պը
 նըհէռթընէ, հապանտ առւի, ու կօ ժէռա,
 եէք գէմանիյէ դա հէյ է. էրքը տը խուազի
 թէքմիլ պուն, հառը հէր չիյէ դա քօ հէյ է
 պը Ֆըռօշ՝ ու պը տը ժը Ֆադիրանուա, ու լը
 ազիւմանտա խազնէյէ դա տէ հապը. ու պը-
 22 կըր խաչէ ու որը լը բէյ մըն: Ու աւ լը սէր
 ուէ սէօզէ պը գաւսալէթ քըրընէ՝ մէլուէ չու.

- 23 չըմա քօ փրու վարիյէթէ ուի հապու : Ու
 Խսա լը տօռա խօ պը մէզէ քըրքնէ՝ կօ ժը
 շակըրտանուա ուան քօ համբանէ չա՛վան զօռ
 է ժը ուանուա լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէ-
- 24 Թընէ : Ու շակըրտան լը սէր սէօզէդ ուի տը
 աճապան տը պուն . համա Խսա տիսա ճէ-
 վապ տա ժը ուանուա ու կօ , Լճա՛ էվլատան ,
 չը՛ գառ զօռէ ժը ուանուա քօ լը սէր խօրթիյէ
 խօ ումհուտէ խօ տանին՝ փատիշահիթիյէ Խօ-
- 25 տէ քէթըն : Գօլպ է քօ տէվէ ժը գուլէ
 տէրզիյէ պը չօ՝ նա քի զէնկին պը գէվէ լը
- 26 փատիշահիթիյէ Խօտէ : Ու ուան հէնի փրու
 տը աճըպանտը պուն՝ ու պը հէվու տուուա տը
 կօթը պուն , նուա հէնի քի՞ տըքարը խալաս
- 27 պուն : Ու Խսա լը ուան պը՛նըհէնթընէ՝ կօ .
 Ի՛ւ ժը ալիյէ մէռուվան պէ միւմքիւն է , հա-
- 28 մա լը պէր Խօտէ հէմի դըշդ գօլպ է : Ու
 փէթրոս ժէուա կօթընէ տէսթ քըր . վահա մէ
 հէմի դըշդան պէրտան ու լը բէյ դա հաթըն :
- 29 Խսա ճէվապ տա՝ ու կօ . Պըռա տըպէմ ժը
 ոռա , գաթ եէքէ թուենա քօ ժը պօյ մըն եա
 ժը սէմէտէ Խնճիլ մալ՝ եա պրէյան՝ եա խուշ-
 գան եա պալ եա տի եա ժըն եա էվլատան
- 30 եա զէվիան թէրք քըր : Լուա լը ասիրէ հան-
 տա սաա գաթ մալան ու պրէյան ու խուշ-
 գան ու տիյան ու ոլէտան ու զէվիան՝ պը
 թէվլի գաւարանտընէ . ու ասիրէ տըն քօ տէ
- 31 պէ էպէտի հայաթէ տէ նասթիւնը : Զըմա քօ

- փրո աւուրիան տէ պը պըն բաշին՝ ու բաշի-
- 32 նափն՝ աւուրին: Ու ուան լը ալիյէ Վաւտսէ
 ու տը պու պուն ու հէժա լը ուտա պուն ,
 ու Խաա լը պէր ուան տը չու պու , ու ուան
 տը աճրպանտը պուն հէժ տը Թըռսիա պուն .
 ու տիսա տուանզաան լը պալէ սանտ , տէսթ
 քըր ժը ուանուա կօթընէ չըքօ ժէոա տէ պը
- 33 գաւմիա : Ու կօ . վահա էմ լը Վաւտսէ ու
 տը պըն , ու գուռէ մէռուվ տէ պէ Թէսլիմ
 պուն ժը պաշ իմամանուա ու քեաթիպանուա ,
 ու աուի տէ ժը մըրընուա հէժքմ պըքըն , ու
 աուի տէ ժը դայիֆանուա Թէսլիմ պըքըն :
- 34 Ու աուի տէ մասգարա պըքըն ու պը գութըն
 աուի . ու Թու պըքըն ժէոա ու պը գուժըն ,
 ու լը ոջա սրտէանտա տէ գըյամ պըքը :
- 35 Ու լը պալէ չուն գուռէդ . Դէրէթօսէ Լա-
 գուպ ու Հաննա՝ ու կօնը ժէոա . Լա՛ . խօ-
 ճա էմ տը խուազըն , քօ էմ չը քօ ժը դա
- 36 պը խուազըն ժը մէոա պըքի : Ու աուի կօ՝
 ժը ուանուա , չը տը խուազըն ժը մըն քը ժը ո-
- 37 ոա պըքըմ : Ու ուան կօնը ժէոա , քէրէմ
 պըքը ժը մէոա քը ժը մէ եէքէ լը ալիյէ
 ոասթէ դա ու եէքէ լը ալիյէ չէփէ դա ու-
- 38 նին լը սալդանաթէ դա տա : Ղէվապ տա Խ-
 սա՝ ու կօ ժը ուանուա , հուն նըզանըն չը տը
 խուազըն . տըքաճըն վէխուն աւ Թասէ քօ է-
 ղէտէ վէխում , եա պը աւ Թահֆիլ Թահֆիլ
 պըպըն , քօ էզ տէ Թահֆիլ պըպըմ ու ուան

- 39 Կօնը ժէռա էմ տըքարըն . Ու Իսա կօ ժը
 ուանուա , աւ թասէ քօ էզ տէ վէխում , հուն
 տէ վէխուն ու պը աւ թահֆիլէ քօ էզ բէ
- 40 թահֆիլ պում , տէ թահֆիլ պըպըն : Հա-
 մա լը ուսթ ու չափէ մըտա , ոօնըչտըն էմըն
 նընը տայըն . Լէ ժը ուանուա տէ պէ տայըն ,
- 41 ժը ուանուա քօ հաթիյէ հազըր պուն : Ու
 քինկա քօ աւ տահ շակըրտէ տընան պըհիս-
 տըն , տէսթ քըրըն դայիտանտընէ լը սէր Լա-
- 42 գուպէ ու Հաննայէ : Ու Իսա լը պալէ կա-
 զի քըր ուան՝ ու կօ ժը ուանուա , հուն տը
 զանըն ժը դայֆանուա հաթը կօթան մէզընան՝
 լը սէր ուան հէօքմաթ տաժօն , ու համբայէդ
- 43 ուան զապիաիթի տըքըն ժը ուանուա : Համա
 լը նալ ոտա վոսան տէ նապը , Լէ ժը ո՝ քի
 քօ մէզըն պուն տը խուազը , աւ ժը ոռա խըզ-
- 44 մէթքեար տէ պըպը : Ու ժը ո՝ քի քօ բէշ
 պուն տը խուազը գուլէ ո՝ հէմիան պըրա պը-
- 45 պա : Չըմա քօ գուռէ մէռուվ ժինա հաթ
 քի ժէռա խըզմէթ պըպը , Լէ խըզմէթ պըքը ,
 ու ճանէ խօ ժը տէլա փըռան թէլէֆ պըքը :
- 46 Ու հաթըն լը Իրիխայէ , ու աւ՝ շակըրտան
 հէմ պը փըռ ճըվաթան քինկա քօ ժը Իրի-
 խայէ ուտը պու պուն , գուռէ Տիմա քէռ
 Պարթիմավուս լը ոէտա պը ոօնըչտընէ պարս
- 47 տը քըրը պու : Ու քինկա քօ պըհիստ քօ
 'Լասրանի Իսա է՝ տէսթ քըր գուրընէ՝ ու կօ-
 թընէ , Լա՝ գուռէ Տալուտ Իսա ժը մըռա

- 48 մերհամէթ պըքը: Ու փրոան ժէռա տը դա-
յիտի պուն՝ քօ հէշ պը, Համա աուի հէնի
փըռ՝ եա՛ գուռէ Տավուտ ժը մըռա մերհա-
49 մէթ պըքը տը գիրա պու: Ու Խսա սէքընի
ու էմր քըր քօ աուի կազի պըքըն, ու
պը կազի քըրընէ քէօռէ՝ ժէռա կօնը, փէթ
50 պը ու ուսպը՝ դա կազի տըքը: Ու աուի ճը-
լէ խօ ավէթ ու պը ուսպունէ հաթը լը պա
51 Խսայէ: Շէվապ տա ժէռա Խսա՝ ու կօ. Չը՞
տը խուազի քօ ժը դառա պըքըմ, քէօռ կօ
52 ժէռա, Լա՛ խօճա ջահվէ մըն վէ պէ: Ու
Խսա կօ ժէռա հառը իմանէ դա դա սաղ քըր,
ու զուվա հաթը վէխուն, ու լը ուտա լը բէյ
Խսա տը չօ պու:

ՍԵՐ 11

- 1 Ու քինկա քօ նէզէ Գուլթսէ պուն՝ լը
փէթֆագէյէ ու Պէյտանիյէ՝ լը նիվա ջիյէ
Օւէյթունէ ժը շակըրտան տըտոյան շիանտ:
2 Ու կօ ժը ուանուա, հառըն լը կիւնտէ հանա
քո լը պէր ո է. ու կավա քօ լը ուէ պը գէ-
վըն՝ տէ ճահշքի հաթը կրէտան պը պինըն.
քը լը սէր ուի գաթ քէսքի նէ ոօնըշտիյէ.
3 վէքըն աուի ու ժը մըռա պինըն: Ու էրքը
եէքի պէժը ժը ոռա չըմա՞ աւ դըշդ տըքըն,
պէժըն քօ ժը խօտիյէ ուիռա լազըմ է. ու
4 զուվա լըվըր տէ պը շէյինը աուի: Ու աուան

- չուն տին ճահճէ լը տէվէ ուէտա լը պէր տէ-
 5 րէյէ լը տէրվա, ու վէքըրըն աուի: Աւ լը
 ուէ ժը սէքընանտողան հընըքան կօն ժը ուան-
 6 ու. Չը տըքըն, չըմա՞ վէտըքըն ճահճէ: Աւ
 ուան չավան քօ Խսա ժը ուանուա էմը քըր,
 7 ժը ուանուա կօն, Աւ ուան պէրտան: Աւ ճահ-
 ճէ անին ժը Խսաուա ու լը սէր ուի ճըլէ խօ
 8 տանին, ու ոօնըշտ լը սէր ուի: Աւ փըռան
 ճըլէդ խօ լը սէր ուէ ուտըխըստը պոուն, ու
 հընըքան ժի ժը տարան կուլիան տը պըրի-
 9 պոուն ու լը սէր ուէ ուա տը խըստը պոուն: Աւ ժը
 բէշ ու ժը բաշ չունտողան տը գիրա պոուն ու
 տը կօթը պոուն, ( )սաննա պը նավէ Խօտէ
 10 հաթող միւպարէք պըպը: Պը նավէ Խօտէ
 հաթող փատիշահիթիյէ պավէ մէ Տավուտ
 միւպարէք պը պը, լը փըռ պըլընտա ( )սանա:
 11 Աւ Խսա լը Վուտսուշէրիֆէ ու լը տաճարէ
 քէթ, ու լը չար ալիյէ լը հէմի գըշդան նը-
 հէնթ, ու հէնի պէ ոխթ պու պը տուանդ-
 տահան լը Պէյթհանայէ ուապու:
 12 Աւ ոջա տընէ քինկա քօ ժը Պէյթհանայէ
 13 ուա տը պօ պուուն պըրչի պու: Աւ ժը տուըվա
 պը փէլըման դըթի տար քի հէթիլէ տի. հա-
 թը քօ պէլքի լը ուէ դըշդքի պը պինը ու
 քինկա քօ հաթը լը պա ուի ժը փէլըման բէ-
 թըր դըշդ քի նէ տի, չըմա քօ ոխթա հէ-
 14 ժիլան նէ պու: Աւ Խսա ճէվապ տա ու կօ
 ժէուա. հէնի ժը դա էպէտա հէքէ ֆէգի նա

- 15 խօ, ու շահերտէդ ուի պըհիստըն: Ու հաթըն
լը Գուտսէ. ու Խսա լը հէյքէլէ քէթ՝ ու
տէսթ քըր տէր խըստընէ ֆըռօթօղան ու քը-
ռօղան քը լը նալ տաճարտա պուն. ու տէզ-
կեահէ սարրաֆան պէլա քըր, ու քիւրսիյէ
- 16 գէվօք ֆըռօթօղան գուլուպանա: Ու պէր նա
տըպա պու քօ եէքէ ժը նալ տաճարէ ֆըրագ
- 17 քի պը պըհուրինէ: Ու թալիմ տը քըր ու տը
կօթ ժը ուանուա. Հաթիյէ նըվիսանտըն քօ
մալա մըն մալա իխատէթէ տէ պէ կօթըն ժը
հէմի գայֆանուա. համա հուն մաղարայէ տը-
- 18 զըն քըրըն ուի: Պաշ խախաման ու քեա-
թիպան պըհիստըն, ու աուի հէլաք քըրընուա
ֆուրսէիտ քի արամիշ տը քըրը պուն. համա
ժը տը թըռսիա պուն. չըմա քօ խալգէ հէմի-
ան լը սէր թալիմէ ուի աճէպ տը մա պուն:
- 19 Ու քինկա քօ էվար պու՝ ժը պաժէր տէր քէ-
թըն:
- 20 Ու լը սըպէտա քինկա քօ ժը ուէ տը պը-
հուրը պուն, տինը տարէ հէժիլէ քօ ժը գուր-
- 21 մէտա հըշք պուն: Ու պիրա փէթըրոսէ հաթ
ու կօ ժէուա. Եւ խօճա՝ վահա տարէ հէ-
- 22 ժիլէ քօ դա լանէթ քըր հըշք պույէ: Ղէ-
վապ տա Խսա՝ ու կօ ժը ուանուա. Լըրըր ի-
- 23 մանէ ո՛ լը սէր Խօտէ պըպը: Վուա պըռա
տըպէմ ժը ոռա, քի քօ ժը աւ ջեյէյէ հան-
ուա պէժը՝ ուսպը ու լը պահրէ պը գէվ, ու լը
տըլէ խօտա շիֆէ նաքը, լէ իման պինը չըք

- պէժը տրպը, տէ պըպը ժէռա՝ չըքօ պէժը:
- 24 Եւ պոյ ուի տէժըմ՝ ժը ոռա, չը դըշդ քօ պը նըմէճ տը խուաղըն հուն ու իման գինըն էր-
- 25 քը տէ պըօթինըն տէ պը պը ժը ոռա: Ու ոխթա քօ նըմէճ տըքըն էրքը լը պէր քէսէքի դըշդ քի ո՝ հէյ է, ավֆ պըքըն, վուսան քօ Պավէ ո՝ քօ լը ասիւմանտայ է ավֆ պըքը ժը
- 26 ոռա սուճէ ո՝: Համա էրքը հուն ավֆ նէ- քըն, պավէ ո՝ ժի քօ լը ասիւմանտայ է սուճէ ո՝ ժը ոռա ավֆ նաքը:
- 27 Եւ ուէ տիսա լը Վուտսէ հաթըն, ու ա- ուի լը տաճարտա քինկա քօ տը կէռիա պու, պաշ խախաման ու քեաթիպան ու իխթիա-
- 28 րան հաթըն լը պալէ: Ու կօնը ժէռա. Ուա- նան պը չը հէօքմաթէ տը քի, ու քի տա ժը զառա աւ հէօքմաթէ աւ դըշդան քըրընէ:
- 29 Շէվապ տա Իսա՝ ու կօ ժը ուանռա. Եթի ժը ոռա դըշդքի փըռս տըքըմ՝ ժը մըռա ճէ- վապ պըտըն, ու էղ տէ պէժըմ՝ ժը ոռա՝ պը չը հէօքմաթէ էղ տըքըմ՝ աւ դըշդէ հան:
- 30 Թահֆիլէ Հաննայէ, ժը ասիւման պու՝ եա
- 31 ժը մէռուվան, ճէվապ պըտըն ժը մըռա: Ու աւ լը նավ խօտա տիւշիւմիշ տը պու պուն ու տը կօթը պուն, էրքը ժը ասիւմանան էմ պէ- ժըն, տէ պէժը, Եւ չըմա՝ հուն իման նէ
- 32 անին ժէռա: Համա էրքը էմ պէժըն ժը մէռուվան, ժը խալդէ էմ տը թըռսըն, չըմա քօ հէմիտն իման տը անի պուն էրքը Հաննա

33 փէյղէմպէր է : Շէ՛վապ տան ու կօն ժը ի-
սառա . Լ՛մ նէ տըղանին . ու Խսա ճէվապ
տա ժը ուանռա ու կօ . Լ՛ժի նա պէժըմ, պը
չը հէօքմաթէ էզ տը քըմ աւ գըշդ :

ՍԷՐ 12

- 1 Ու տէսթ քըր պը թէմնիլան պը ուանռա
խապէր տանէ ու կսթը նէ, Լ՛էք մէռուվ քի
ռազ տանի ու լը տօռա ուի սէնճ քըշանտ,
ու մահսէրէ քօ լա ու գուլէ ջէքքըր, ու առւի
տա տէսթէ փալայան ու առւի չու լը գուր-
- 2 պէթէ : Ու լը ոխթէտա խըղմէթքեարքի շիանա
ժը փալայանռա քը ժը փալայան մահսուլէ
- 3 ռազէ պըսթինը : Համա ուան առւի կըրթըն
- 4 ու քութան՝ ու վալա ոէ քըրըն : Ու տիսա
պաշգա խըղմէթքեար քի ժի շիանտ, առւի պը
գէվըր քըրնէ պըրինտար քըրըն սէրէ ուի՝
- 5 ու պը աէղիլ քըրընէ պէրտան : Ու տիսա
պաշգա քի շիանտ, առւի ժի գուշտըն . ու հէ-
նի փրռան՝ քօ հընըքան գութան՝ ու հընը-
- 6 քան գուշտըն : Ու բաշէ հէմիան գուռըք քի
ուի տէլալի հապու առւի շիանտ ժը ուանռա՝
կօ քի պէլքի ժը գուռէ մլն շէրմ պըքըն :
- 7 Համա փալայան քինկա քօ տին առւի քօտը
հաթը պու, կօն ժը հէվուտուռա ուիա է վա-
րիս, որըն էմ պը գուժըն ուի, ու միրաս ժը
- 8 մէռա պըպը : Ու կըրթըն առւի ու գուժտըն,

- 9 ու ժը ուէզէ տէր խըստըն առւի: Եւ ուա խօսիյէ ուէզէ տէ չը պըքը. տէ պէ, ու փալայան տէ հէլաք պըքը ու ուէզէ պաշդասիան.
- 10 ու տէ պըտը: Եւ նըվիսէ հան հուն նա խօնտըն, էրքը աւ գէվըր քօ եափուճիան լը պէր դըշդքի տա նանին, սէրիյէ ոուքնէ պու:
- 11 Ուիա ժը խօտէ պու ու լը պէր ջահվէ մէ ա.
- 12 ճէպ է: Ու տը խօստը պուն առւի կըրթընէ՝ համա ժը խալգէ թըռսիան չըմա քօ ֆէհմա քըրըն քօ աւ թէմնիլա ժը պոյ ուան կօ. ու առւի պէրտան ու չուն:
- 13 Ու ժը ֆարիսիան ու հիրօտիսան հընըքան ժէռա շիանտըն. քը պը խապէր առւի պը կը.
- 14 ըրն: Ու ուան հաթըն, պը ֆէնտ փըռս տըքըրը պուն ժէ ու տըկօթը պուն. Եւ խօճա էմ տը զանըն քօ դու ուաստի ու ժը պոյ քէսէ ումուրէ դա նընը, չըմա քօ լը խաթըրէ քէսէ մէզէ նա քի, իլլա ույա խօտէ պը ուաստ հին տըքի, ժը հիւնքեարուա խարաճ տայըն ճայիղ է եա նա, էմ պըտըն, եանէ.
- 15 տըն: Ու առւի տըռութիէ պը զանը պունէ կօ ժը ուանուա, հուն չըմա մը տը ճառապինըն. ժը մըռա տինար քի պինըն, քը պը.
- 16 պինըմ: Ու ուան անին, ու կօ ժը ուանուա, աւ սուրէթէ հան քօ լը ուիայէ է քի է եա նըվիս, ու ուան կօնը ժէռա է հիւնքեար:
- 17 Ճէվապ տա ժը ուանուա Խսա ու կօ. Հառըն աւ քի է հիւնքեարէ՝ ժը հիւնքեարուա պըտըն,

ու աւ քի է խօսե է՝ ժը խօսեաա պըտըն ,
ու աճըպանտըն լը սէր ուի :

- 48 Ու գըյամ թուենա կօթող սատուգիան հա-
թըն լը պալէ , ու ժէ փըռա տըքըրը պուն ու
- 49 տը կօթը պուն : Էա՛ խօճա Ս՝ուսա ժը մէ-
ռա նըվիսանտ քօ էրքը պրէյ եէքէ պըմրէ ու
ժը նէ պը հէլէ , ու զուրիյէթ նէ հէլէ , պրէյ
ուի տէ ժընա ուի պըսթինը , ու ժը պրէյ խօ-
- 20 ոա զիւրիյէթ տէրիսէ : Նուա լը պա մէ հաֆթ
պրէ հապուն , ափուլին ժըն սանտ ու մըր , ու
- 21 զիւրիյէթ նէ հըշթ : Ու իքինճի աուի սանտ
ու մըր , ու աւ ժի զիւրիյէ նէ հըշթ , վուսան
- 22 իւչիւնճի ժի սանտ աուի : Ու աուի հաֆթ
ժի սանտ , ու զիւրիյէթ նէ հըշտըն ու ժը
- 23 բաշէ հէմիան ժընըք ժի մըր : Նուա լը ոիւ-
թա գըյամէթէ , քինկա քօ գըյամ պըքըն ,
ժը ուան ժը քի՞ ժանուա տէ ժըն պըպը ա-
ուի , չըմա քօ աուի հաֆթան ժի ժըն քըրըն :
- 24 Ճէվապ տա խա ու կօ ժը ուանուա , ժը պոյ
աւ նընը՞ քօ հուն շաշ պունը քը Նէ քի-
թէպան տըզանըն ու նա գուվլէթէ խօտէ :
- 25 Չըմա քօ քինկա քօ ժը մըրիան գըյամ պը-
քըն , նա ճամէրան ժըն տըսթինըն , նա ժի
ժընան մէր տըսթինըն , լէ ոգա մէլէքէ տսիւ-
- 26 ման ըն : Համա ժը պոյ գըյամէ մըրիան՝
քօ գըյամ տըսթինըն , լը քըթէպէ Ս՝ուսա-
տա հուն նա՞ խօնտըն լը սէր տըռի նէրմ չա-
վան խօսե ժէռա կօ , էզ իմ՝ կօ , խօսեյէ

Իսպանացի, ու Իսպանացի Իսպան, ու Իսպանացի
27 Լազարու : Ու առաջին Իսպանացի մորիան ներնը
է սաղան, Լազարու հոն փրո շաշոն :

28 Ու ժը քերթիպան եկքէ հաթ Կոտարի տը
քըր ժը ուանաւ ոխթա քո ուան տոզ տը քը-
րը պուն, քինկա քո տի էրքը գանձ ճէվապ
տա ժը ուանաւ, փրոս քըր ժէ ու Կո, թէն-

29 պիհէ ավուլին քի՞ ժան է : Ու Իսպան ժէ-
ռա ժը հէմիան ավուլին ուիա է . Կոտարի պը-
քը եւ Իսրայիլ, Իսպան ու Լազարու մէ եկք

30 Իսպան է : Ու տէ պը հոպիսի Իսպան ու Լա-
զարու խո ժը հէմի տըլէ խո, ու ժը հէմի վու-
ճիտէ խո . ու ժը հէմի ֆըքրէ խո, ու ժը հէ-
մի գուվէթէ խո . ուիա է թէնպիհէ ավուլին :

31 Ու իքինճի ոգա ուիա, հավալէ խո ոգա խո
տէ պըհոպիսի, ժը ուանան բէթըր մէղըն

32 թէնպիհ թոննա : Ու քերթիպ Կո ժէռա,
խոջ՝ եւ խոճա, դա ուստ Կո, քի Իսպան եկ-
քէ, ու ժը ուի բէթըր պաշգասի քի թոննա :

33 Ու առաջին պիլթիլն տըլէ, ու ժը պիլթիլն
գուվէթէ, ու ժը պիլթիլն ֆըքրէ հոպան-
տըն, ու հավալ ոգա խո հոպանտըն, ժը հէ-
մի ողջակէղան ու ժը դըրպանան բէթըր է :

34 Ու Իսպան քինկա քո տի, պը ադըլ ճէվապ տա,
Կո ժէռա, ժը փատիշահիթիլէ խոտէ տուր-
նընի, ու հէնի պաշգասի քի ճուրհաթ նէ տը
քըր ժէ դըշդ քի փրոս քըրընէ :

35 Այնպէս տա ու Կո Իսպան, կավա քո լը տա-

- ճարտա հին տըքըր . Վեաթիպան չափ տէ-
- 36 ժըն քօ Մէսիճ գուռէ Տափուտ է : Ու Տա-
փուտ պը խօ պը Ռուհէլ գուռտ տէժը , Ռապս
ժը Ռապսէ մըռա կօ . Լը ալիյէ սաղա ժըռօ
նի՝ հաթա քօ տըթմընէդ դա բէլ քըրընէ դա
- 37 պըքըմ : Եւռա էրքը Տափուտ պը խօ առի
Ռապս տէժը , չափան գուռէ ուի տըպը , ու ժը
խալգէ փըռան ժըտըլէ խօ ժէռա կօտարի տըքըր :
- 38 Ու տըկօթ պը հին քըրընէ լը թալիմէ խօ
տա . Սագընըն ժը քեաթիպան ուան քօ տը
հուպինըն պը ճըլէ գանձ կէռանտըն ու լը չար-
- 39 շիանտա սըլափան : Ու լը ճէմիաթտա քիւր-
սիյէ ափուլին , ու լը տաոթանտա ճիյէ պըլըն-
- 40 տան : Ուան քօ մալա ժընէպիյան տը խուռն ,
ու ժը պօյ խույսյի պուռնէ նըմէճէ խօ տըրէժ
տըքըն , ուան հէնի փըռ տէ հէօքմ պըպըն :
- 41 Եսա լը պէր խազնայէ սէքընի՝ տը նըհէռթ
էրքը չափան խալգէ լը խազնայէ մանգըրէ պա-
խըր տափէ ժը , ու փըռ խօդան փըռ դըշդ
- 42 ափէթըն : Ու ֆագիր ժընէպի քի հաթ
ու տու փուլըքան ափէթ , քըմանգըր քիտը-
- 43 քը : Ու շակըրտան լը պալէ կաղի քըր ու
կօ ժը ուանուա . Պըռա տը պէմ ժը ոռա , քը
աւ ֆագիր ժընէպի լը խազնէյէ ափէթողան
- 44 ժը հէմիան փըռ ափէթ : Չըմա քօ հէմիան
ժը զէտէ պուռնէ խօ ափէթըն , համա ժընըքէ
հան՝ ժը ֆագիրիթիյէ խօ՝ հէր չըքի ուի հա-
պու , մալէ խօ հէմի ափէթ :

ՍԵՐ 13

- 1 Աւ քինկա քօ ժը տաճարէ տէր տը հաթ,
 ժը շակըրտէ ուիռա եէքէ ժէռա կօ. Եւ խօ-
 ճա պընէռ չափան գէվըր ու չը թիւրլիւ պի-
- 2 նանըն: Շէվապ տա ժը ուանուա Խաա՝ ու
 կօ. տը պի՛նի աւ գէվըրէդ մէզընան, պըռա
 տըպէմ ժը ոռա, քօ տէ նամինա գէվըր լը
 սէր գէվըր լը ուէ՝ քօ տէ նէյէ հէլօշանտըն:
- 3 Աւ քինկա առւի լը ջիյէ Գէյթուէնէ լը
 պէր տաճարէ ունըշտի պու, փըռա քըրըն ժէ
 պը թէնէ փէթըրոս ու Եագուպ ու Հաննա
- 4 ու Լնտրիա: Պէժը ժը մէռա՝ քինկա տէ
 պըպը առւի, չը նըշան տէ պըպը՝ ղիթա
- 5 թէքմիլ պունէ աւ հէմի դըշգան: Շէվապ
 տա Խաա ու կօ ժը ուանուա, Սագընըն քօ եէ-
- 6 քէ ո՛նէ խաբինը: Չըմա քօ փըռան տէ պէն պը
 նապէ մըն, ու պէժըն էրքը էզ ըմ Սէսիհ, ու
- 7 փըռան ժի տէ շաշ պըքըն: Համա քինկա քօ
 պը պըհիսըն գափղան ու տէնկէ գափղան պիրա
 խօ մէ կիւհէզն չըմա քօ լազըմ է պուն. հա-
- 8 մա հէժա ախըր նընը: Չըմա քօ միլէթ տէ
 լը սէր միլէթ ու փատիշահիթի լը սէր փա-
 տիշահիթի տէ ոապը, ու ճի ճի գէլգէլէյան
 տէ պը պըն, ղալպիան ու վէլվէլէյան, համա
- 9 աւ հէմիան իֆթիտայէ հէշանտըն ըն: Սա-
 գընըն հուէն լը սէր խօ, չըմա քօ ո՛ ժը ճը-
 վաթանուա տէ թէսլիմ պըքըն ու տէ պէնը

- քուծան, ու լը պէր վալիյան ու փատիշա-
հան տէ պը սէքընըն ժը պոյ մըն, ժը ուան-
10 ու ժը պոյ շահատէթի քըրընէ: Ու ժը հէ-
մի դայիֆանու լազըմ է քօ ավուլ Ինճիլ
11 պէ վաճ պուն: Համա ոխթա քօ ո՛ ժը թէս-
լիմ պունու պըպըն, հունէ տէ չը պը պէժըն
ժը ավուլտա զամ մէ՛ խուն, ու տիւշիւմիշ
մէ՛ պըն, լաքին ժը ուա ուէ սաաթէ չըքօ դէ
տպըն՝ աուի պէժըն. չըմա քօ խապէրտան
12 հուն նընըն, իլա Բուհ էլ գուտս է: Պըրէ
պրէյէ տէ ժը մըրընու թէսլիմ պըքը, ու
պավ գուռէ, ու ալատան տէ լը սէր պավան
13 ու պըն, ու տէ պը գուժըն ուան: Ու ժը
պոյ նավէ մըն ժը հէմիան տէ իքրահ պըպըն.
համա աւ քի հաթա բաշէ սապըր տըքա ա-
14 ուի տէ խալաս պըպը: Ու քինկա քօ տըպի-
նըն իքրահիթիյէ խարապ պունէ, քը լը ճիյէ
ճայիզ նէ պունէ տը սէքընը (աւ քօ տը խոյ-
նը պրա ֆէհմ պըքը) վէ չաղէ ուան քօ լը
Եէհուտիսթանտա նը պըրա լը ջիյան պը ուէ-
15 վըն: Ու աւ քի լը սէր խանի է պըրա նէյէ
խուարի լը մալ ու նէ գէվը լը հընտուռ ժը
16 մալա խօ դըշդ քի հէլ անընու: Ու աւ քօ
լը գէվիտա է, պըրա վէ նէկէուր ճըլէ խօ սան-
17 տընու: Համա վաճ ժը ուանու քօ համ-
18 լանը ու ջըջըք տպոյոն ուէ ոջանտա: Տուա
19 պըքըն քօ լը զըվըստանտա նէ պը: Ուէ ու-
յանտա վուսան սըխէթ տէ պըպը քը ժը ա-

- վուրէ խալգ քըրընէ մախուգէ Խօտէ հաթա
նուա վուտան նէ պու, ու նէ ժի տէ պըպը:
- 20 Ու էրքը խօտէ գըն նէ քըրը պու ուէ ոջան՝
գաթ ճան քիխալաս տէ պըպա, համաժը պոյ
պըժարթիյան՝ ուան քօ պըժարթ, ուէ ոջան
- 21 գըն քըր: Ու լը ուէ չաղէ էրքը եէքէ ժը
ռուա պէժը, էրքը վահա լը վըր է Սէսիհ եա
- 22 լը ուէ, պավուր մէ քըն: Չըմա քօ տէրէվ
Սէսիհան ու տէրէվ փէյղէմպէրան տէ ու-
պըն, ու նշանան ու ալամաթան տէ պըքըն,
քը էրքը միւմքիւնէ պըժարգիան ժի պաշ պը-
- 23 քըն: Համա հուն սագըն պըն, վահա ժը
ավուլ մը ժը ոռա կօ հէմիան:
- 24 Համա ուէ ոջանտա լը բաշա աւ սըխլէ-
թան, ու տէ դարի պըպը, ու հիվ տէ ոօհ-
- 25 նիէ խօ նէտը: Ու ըսթէրէ ազիւմանան տէ
պը ուժըն, ու լը ազիւմանտա պուն գուվլէ-
- 26 թան տէ թէվ կէոըն: Ու վէ չաղէ հաթընէ
Վուուէ մէուուվ պը գուվլէթ ու պը փըու իղ-
- 27 ղէթէ լը ավրանտա տէ պըպիւնըն: Ու վէչա-
ղէ տէ մէլէքէ խօ պըշէյինը ու պըժարգի է
խօ ժը չար պայան, ժը փաուէ տընէ է հաթա
- 28 փաուէ ազիւմանան տէ պը ճըվիւնը: Վուա
հուն ժը տարէ հէժիլէ թէմսիլ քի հին պըն,
քիւնկա քօ հէնի կուլիէ ուի նէրմ ըն, ու
փէուչըմէ խօ տէր տըխը, տը զանըն քօ հավիւն
- 29) նէղ է. Լւվհա ժի հուն՝ քիւնկա քօ տը պիւնըն
աւ հէմի դըշդան պուն. պըղանըն քօ նէղէ լը

- 30 պէր տարիան : Պըռա տըպէմ՝ ժը ոռա, էր-
քը աւ՝ սիլսիլէյէ հան տէ նէ պըհուրը՝ հաթա
31 քօ աւ հէմի դըշդան պըպը : Լճիւմանան ու
արտ տէ պը պըհուրըն, ու քէլամէ մըն տէ
32 նէ պըհուրըն : Համա ժը պօյ ուէ ոջէ ու
սաաթէ եէքէ նըզանը, նէ լը ազիւմանտա պուն
33 մէլէբան ու Գուռլէ թէնէ Պապա : Սագըն
պըն, հէշար պըն ու տուա պըքըն, չըմա քօ
34 նըզանըն ոխթ քինկա է : Հավան քօ լը
գուրպէթէ չունտող մէռուվ քի մալա խօ
պէրտը, ու ժը գուլէդ խօռա հէգքմաթ պըաը,
ու ժը հէր քէսէռա շըղուլէ խօ, ու ժը գա-
փուճիռա թէնպիհ պըքը քօ հէշար պըպը :
35 Եռա հէշար պըն չըմա քօ նըզանըն քինկա
դէ խօտի է մալէ, էվարէ եա նիվէ շէվէ, եա
36 ախք պանտանէ՝ եա սըպէ : Եռա պը քիխալֆ
37 պէ՝ ո՛ լը խավէտա պը պինը : Համա չը քօ
ժը ոռա տը պէմ, ժը հէմիանռա տը պէմ,
հէշար պըն :

ՍԵՐ 14

- 1 Ու բաշէ տու ոջան փասիհ ու ֆէթիը
խուարըն պու. պաշ իմաման ու քեաթիպան
արամիշ տըքըրը պուն՝ քօ չավան՝ պը ֆէնտքի
2 աուի պը կըրըն պը գուժըն : Ու տը կօթը պուն,
լը ուի պայրամտա նէպը, քը լը գավմտա նէ
3 պը քօ վէլվէլէ քի պըպը : Ու աուի քինկա

- քօ լը Իէթանիատա լը մալա Շ ըմհունէ ու
 յուզտա լը սուֆրէտա ոօնըշտի պու, ժըն
 քի հաթ՝ քը շուշաքի փըռ պը գըյմէթ ու
 պուհա ըունէ նարդոսիէ ուի հապու. շըքանտ
 4 աւ շուշայէ ու լը սէր սէրէ ուի ուէթ: Ու շա-
 կըրտան ղայիաին ու տըկօթը պուն, չըմա՞ լը
 5 նաֆիլէ ճիտա չու աւ ոուն: Վը ժը սէ սատ
 տինարան բէթըր տըքարը պու պըհաթանա
 ֆոթըն ու ժը ֆագիրանուա պը հաթա տա-
 յըն աւ ոուն, ու ժէռա տը ղայիտի պուն
 6 փըռ: Ու Իսա կօ ժը ուանուա, պէրտըն ա-
 ուի, չըմա՞ ըահաթսիղ տըքըն, չըմա քօ շը-
 7 ղուլ քի գանճ աւ քըր ժըմըռա: Վագիրան
 հէր չաղ պը ոռա նը ու քինկա քօ պը խուա-
 զըն տըքարըն ժը ուանուա գանճիթի քըրըն,
 8 համա էզ հէր չաղ պը ոռա նընըմ: Լը ժը
 տէսթէ խօ հաթընէ քըր, ժը ալուլ կէօվտայ
 մըն ոօն քըր ժը պօյ նշանէ քէֆէն պունէ:
 9 Պըռա տը պէմ ժը ոռա լը հէմի տընէտա լը
 քօ քի աւ Ինճիլէ հան պէ վազ պուն՝ քը-
 ըրնէ աւ ժընըք ժի ժը պօյ զէքրա ուի տէ
 պէ կօթըն:
 10 Ու ժը տուանզտան եէքի Ղուտայէ Իս-
 խարի՝ չու լը պա պաշիմաման քօ աուի ժը
 11 ուանուա թէսլիմ պըքը: Ու ուան քինկա քօ
 պըհիստըն՝ չազ պուն ու ժէռա տըրաՎ տայը-
 նէ վատ քըրըն. ու մէզէ տըքըրը պու քօ ա-
 ուի չաՎան պը ֆուրսէնտքի տէսթէ ուան պըտը:

- 12 Ու ռոյա ավուլէ ֆէթիր խուարընէ՝ քօ փա-
սէհէ սէրժէ տըքըրը պուն, շակըրտան կօնը
ժէռա, լը քօ տը խուարի քօ էմ հառըն ժը
13 դառա փասէհէ հազըր պըքըն քօ պըխոյ: Ու
առւի ժը շակըրտան տոյան շիանտ ու կօ ժը
ռաննա. հառըն լը պաժէր, ու քինկա քօ լը
պաժէր տը գէվըն մէռուվ քի լազա ու տէ պէ
քը լը սէր բըշդա ուխտա ճէռէ ավէ տէ պը-
14 պը, լը բէյ ուի հառըն: Ու առւի լը մալա
քի քօ պը գէվէ պէժըն ժը խօտիյէ մալէռա,
խօճա տէժը, լը քօ է միսաֆըռխանէ՝ քը լը
ուէ պը թէվլի շակըրտէդ խօվա փասէհէ պը-
15 խում: Ը, ժի ժը ոռա ատըլանտըն մէզըն
օտա քի թագա ժօրին տէ նիշան պըտը, լը
16 ուէ հազըր պըքըն ժը մէռա: Ու շակըրտէդ
ուի չուն հազըր քըրընէ, լը պաժէր հաթըն,
ու չավան քօ ժը ուաննա կօ՝ վոսան տին.
ու փասէհէ հազըր քըրըն:
- 17 Ու կավա քօ էվար պու պը տուանդտան հաթ:
18 Ու քինկա քօ ոօնըշտըն՝ ու հէժա տը խուա-
րը պուն, Խսա կօ, պըռա տը պէմ ժը ոռա,
ժը ու եէքէ քը նուա պը մըռա տը խօ, տէ մըն
19 տէսթ պըտը: Ու տէսթ քըրըն գասսավէթ
քըրընէ ու եէքա եէք կօթընէ, սաճըն էզ նէ
20 պըմ, ու առւէ տըն սաճըն էզ նէ պըմ: Ը,
ուի ճէվապ տա ու կօ ժը ուաննա. ժը տու-
անդտան եէքէ՝ տէսթէ խօ պը մըռա լը սահա-
21 նէ լէ քըրողը: Պըռա Վուռէ մէռուվ տը-

չօ չափան քօ ժը պօյ ուի հաթա նըվխան-
տըն, համա վայ ժը աւ մէռուվռա քօ պը
տէսթէ ուի Վուռէ մէռուվ տէ պէ թէսլիմ
պուն. ժը աւ մէռուվռա զա նէ պանա, ժէ-
ռա հէնի խէր պու :

22 Ու կափա քօ ուան տը խուարը պուն Խսա
նան տանտ, միւպարէք քըր ու շըքէնանտ՝ տա
ժը ուանռա, ու կօ. պըսթինըն, աւ է թէ-

23 նէ մըն : Ու թասէ սանտ՝ շըքը քըր ու տա
ժը ուանռա. ու հէմի ժի ժէ վէխուարըն :

24 Ու կօ ժը ուանռա, ուիա խույնա մըն է ահ-
տա նօյէ՝ քը ժը պօյ փըռան դէ ուժանտըն .

25 Պըռա տը պէմ՝ ժը ոռա, հէնի ժը մահսուլէ
մէվ գա տէ վէ նախում, հաթա լը ուէ ոօյէ՝
քօ լը փատիշահիթիյէ Խօտէ աուի նու տէ
վէխում :

26 Ու ուան իլահի քի պը խօնտընէ՝ լը ջիյէ

27 Օլէթուռնէ ուպուն : Ու Խսա կօ ժը ուան-
ռա, հուն հէմիան ժի իշէվ տէ-ժը մըն խուար
պը պըն, չումա քօ հաթը նուխանտըն, շըվա-
նէ տէ պըխըմ ու միան տէ պէլա պը պըն :

28 Համա բաշէ գըյամ քըրընէ մըն ժը ու բէշ լը

29 Ղէլիլէ տէ հառըմ : Ղէվապ տա ֆէթըռու՝
ու կօ ժէռա. ֆարազը հէմի ժի խուար պըն ,

30 համա էզ նա : Ու Խսա կօ ժէռա, պըռա
տը պէմ՝ ժը դառա էրքը դու ժի լը ուէ շէվէ
լը բէշէ պանտանէ տիքան տու ճարան՝ մը սէ

34 ճարան տէ ինքեար պըքի : Համա աուի հէ-

նի փրո ինատ տը քրո ու տը կօթ, էրքը պը
դառա մըրըն ժի լազըմ պըպը՝ էզէ դա ին-
քեար նա քրմ, ու հէմիան ժի վահա տը կօ-
թը պուն :

- 32 Ու հաթըն ուէ կիւնտէ քօնավէ ուի Վէթ-
սէման պու, ու կօ ժը շակըրտանգա, լըվըր պը
33 սէքընըն հաթա քօ էզ նըմէճ պըքրմ: Ու
սանտ պը խօռա փէթըրոսէ ու Նագուպէ ու
Հաննայէ, ու տէսթ քրո գասավէթ քըրընէ
34 ու զէմ քըշանտընէ: Ուէ չաղէ կօ ժը ուան-
ռա. Շանէ մըն գասա մըրընէ պը գասավէթ
35 է, լըվըր պը սէքընըն ու հէշար պըն: Ու
հընըք լը բէշ չոլ, ու լը սէր ռույա խօ լը
տրտէ փէթ, ու տովա քրո, էրքը գապիլ է,
36 աւ սաաթ ժէ պը պըհուրէ: Ու կօ, Նա՛
ապպա Պապա լը ճէմ դա հէր դըշդ պը միւմ-
քիւն է, աւ թատէ հան ժը մըն պը պըհուր,
համա նա քօ չավան քօ էզ տը խուազըմ, լէ
37 չավան քօ դու տըխուազի պըռա պըպը: Ու
հաթ ուան լը խավէտա տի, ու ժը փէթըրոսա
կօ. (Ըմհան խավտա տըշի, սաաթ քի հէ-
38 շար սէքընէ դու գատիր նէ՞ պույ: Հէշար
պըն ու տովա պըքըն քը լը թէրճիւպէյէ
նէ գէվըն, պըռա ըուհ հազըր է՝ համա թէն
39 զայիֆ է: Ու տիսա չոլ տովա քրո, ու
40 համան աւ խապէրան կօ: Ու վէկէոիա՝ ու
տիսա ուան լը խաւէտա տի. (չըմա քօ ջահ-
վէդ ուան կըրան պու պուն,) ու նա տը զանը

- 41 պուն քօ չը ճէվապ պը տըն ժէռա : Ու ճա-
րա սըսէան հաթ, ու կօ ժը ուանուա . ժը վէ
բէվա խավտա հառըն ու րահաթ պըն , չըմա
քօ ախըր կըհիշդ , հաթը սաաթէ , ու վահա
Գուռէ մէռուվ լը տեսթէ կիւնէքեարան դէ
42 թէսլիմ պուն : Ուապըն էմ հառըն . վա-
հա նէզ պու . աւ քի տէ մըն տեսթ պըտը :
- 43 Ու զուվա հէժա քօ աւ խապէր տը տա՝
ժը տուանզտան եէքէ քօ նապէ ուի Նէհու-
տա պու հաթ, ու բէռա փըռ գալապալըզ պը
քէրան ու պը ջօվան ժը պաշ իմաման ու ժը
44 քեաթիպան ու . ժը իխթիարան : Ու աուի
թէսլիմ քըրօղ ժը ուանուա նըշան քի տա
պու ու կօթը պու քի քօ էզ ուամիսըմ , աւ
45 է , աուի պը կըրըն ու փէթ պըպըն : Ու զու-
վա պը նէզ պունէ՝ կօ ժէռա . Նա՛ խօճախօ-
46 ճա , ու աուի ուամիսա : Ու աուան տեսթ ա-
47 վէթըն աուի՝ ու կըրթըն աուի : Ու լը պա ուի
ժը սէքընանտօղան եէքէ՝ քէրէ խօ քըշանտ
ու խըստ լը խազմէթքեարէ պաշ իմամէ ու կօ-
48 յա ուի ժէքըր : Ու իսա ճէվապ տա՝ ու կօ
ժը ուանուա . սաքի լը սէր տըղան հուն ուա-
պուն պը քէրան ու պը ջօվան մը կըրթընէ :
- 49 Ու է չաղէ շակըրտան կըշք աուի պէրտան ու
50 ուավիան : Էէր չաղ էզ լը պա ո՛ պունմ , ու
լը տաճարտա մը հին տըքըր . ու ո՛ մը նէ կըր-
թըն , համա ժը պոյ քըթէպէ փէյղէմպէրան
51 թէմամ պունէ ահվա պու : Ու խօրթ քի

- լը բէյ ուի տը չօ պու՝ լը սէր չըփլախ թէնէ
 խօ չարշէվքի լէֆանտ, խօրթան աուի կըրթըն:
- 52 Լ՛ւ ժի չարշէֆէ պերտա՝ չըփլախ ժը ուան
 ուավի:
- 53 Ու Խսա պըրըն ժը պաշ իմամնա, ու հէմի
 պաշ իմաման ու քեւթիպան ու իխթիարան
- 54 լը պա ուի ճէմ պուն: Ու փէթըրոս ժը տուր-
 վա՝ հաթա հափշա պաշ իմամէ՝ լը բէյ ուփ
 չու, ու պը խաղմէթքեարան ոօնըշտ, լը պա
- 55 աղըրէ կերմ տը պօ պու: Ու պաշ իմաման
 հէմ ժի ճըվաթան հէմի լը պէր Խսա ժը պօթ
 աուի գուշդընէ լը շահատան տը կէռիա պուն
- 56 համա նա տը քարը պուն տիթընէ: Չըմա
 քօ ժէռա գարշի փըռան շահատէթ քըրըն,
 համա շահատէթիյէ ուան լը հէվ նա տը հա-
- 57 թը պուն: Ու պաշգասիան ուպուն լը սէր
 ուի տէրէվ շահատէթի տը քըրը պուն՝ ու տը
- 58 կօթը պուն: Լըքը մէ պըհիստը ժը ուէ՝ քօ
 տը կօթ, աւ պըտէսթ հաթը ջէ պուն տա-
 ճարէ տէ հէլօշինըմ, ու լը սէ ոջանտա պաշ-
- 59 դա՝ պէ տէսթան ջէ պուն տէ շէքըմ: Հա-
 մա ահլա ժի շահատէթիյէ ուան լը հէվ նա
- 60 տը հաթը պուն: Ու բաշէ պաշխախամ լը
 օրթայէ ուպու, ժը Խսա փըռա տը քըր՝ ու
 տը կօթ. Ղէվապ քի նա՞ տի ուան չը շա-
- 61 հատէթ տը քըն լը սէր դա. Համա աուի հուս
 պու պու, գա ճէվապ քի նէ տըտա պու, տի-
 սա պաշ խափում ժէ փըռա քըր, ու ժէռա կօ.

- Գոհ ի Մէսիհ Վուռէ միւսարէք Խօտէ :
- 62 Շէվապ տա Խառ ու կօ ժէռա . Գա կօ քի
էզ ըմ . ու ոօնըշտրնէ Վուռէ մէռուվ լը
ալիյէ սաղէ Վուռէթէ ու լը ավրա ասիւմա-
- 63 Նան հաթրնէ ուի տէ պը պինըն : Ու պաշ
խախամ զուվա խաֆթանէ խօ գաթանտ՝ ու
կօ . Հէնի չը լազըմ է ժը մէռա շահատան :
- 64 Ս անհա հուն հէմիան ժի ժը տէվէ ուի քիւֆ-
րէ պըհիստրն , չամվան տը խույա ժը ոռա . ու
առուան հէմիան լը սէր ուի հէօքմ քըրըն էր-
- 65 քը ժը մըրընռա միւսթահագ է : Ու հընը-
քան տէսթ քըրըն թու քըրընէ լը ոռույա ուի,
լը սէր սէրէ ուի քընճ ավէթընէ՝ պը քուլմ
քութանէ ու կօթընէ , փէյղէմպէրիթի պըքը
ժը մէռա , եւ՝ Մէսիհ , քի է աուի քօ ժը
դառա լէ խըստ , ու խազմէթքեարան սիլէ տը
խըստը պուն ժէռա :
- 66 Ու փէթրոս հէթա լը հափշէտա պու , ժը
- 67 պէսլըմպէդ պաշխախաման եէքի հաթ : Ու
տի աուի քօ կէրմ տը պօ պու , նըհէռա լէ
ու կօ , դու ժի պը Վասրանի Խսառա պույ :
- 68 Լուի ինքեար քըր ու կօ . նը զանըմ դու չը՝
տէթի , ու ֆէհմ նաքըմ , ու քինկա քօ լը
տէրվա լը հափշէ ռապու՝ տիք ժի պանտա :
- 69 Պէսլէմա տիսա աուի տի , ու տէսթ քըր լը
ուէ սէքընոզանռա կօթընէ , քը ուիա ժի ժը
- 70 ուան է : Ու աուի տիսա ինքեար քըր , ու
քաշէ կավքի ժի , տիսա՝ լը ուէ սէքընանտո-

- դան կօն ժը փէթրոսոա, պրոա՛ դու ժի ժը ուան ի՞ . չըմա քօ դա ժը ճ'էլիլի, ու խա-
- 71 պէրտանէ դա ժի ոգա ուան է: Համա ա- ուի տէսթ քըր լանէթ քըրընէ՝ սանտ քըրընէ ու կօթընէ . երբը էշ աւ մէռուվ նը զանլոմ,
- 72 ժը պոյ աուի քօ հուն տէժըն: Ու լը ուէ սաաթէ տու ճարան տիք պանտա, ու փէթ- րոս պիրա խօ անի աւ խապէր քօ Խա ժէոա կօ, երբը լը բէշ տու ճարան տիք պանտանէ, դու սէ ճարան տէ մը ինքեար պըքի. ու տէսթ քըր կըրինէ:

ՍԵՐ 15

- 1 Ու լը սրպէտա զուվա պաշ իմաման պը թէվլի իսթիարան ու քեաթիպան ու ճէմաթ ժի հէմիան մէշվէրէթ քըրըն, Խաէ կրէտան՝ ու պըրըն ժը փիլատոսոա թէսլիմ քըրըն:
- 2 Ու փիլատոս ժէ փըռս քըր ու կօ. փատի- շահէ Լէհոուտիան դո՛ւ ի, աուի ճէվապ տա
- 3 ժէոա ու կօ, դու տէժի: Ու պաշ խախա- ման փըռ իֆթիրա տըքըրը պուն լը սէր ուի:
- 4 համա աւ ճէվապ քի նէ տըտա: Ու փիլա- տոս տիսա ժէ փըռս քըր, ու կօ. դու դաթ ճէվապ քի նա՛տի, մէղէքէ լը սէր դա չը՞ գաս
- 5 դըշդան շահատէթ տըքըն: Համա Խաա դաթ ճէվապ քի նէ տա, վուսան քօ փիլատոս թաճիւպ տըքըր:

- 6 Համա լը պայրամտա կրէտան քի ժը ուան-
 7 ուա պէր տըտա պու քի քօ ուան պը խօշտը
 7 պուն: Ու եէքի հապու քօ նալէ ուի Ռա-
 րաբբա պու՝ պը փէլ չունտողան հաթը կրէ-
 8 տան, քը ոխթա փէլ չունտընէ ուան մէռուլ
 8 քի գուշտը պու: Ու խալգէ պը գիրանէ՝
 տէսթ քըրըն տիլէք քըրընէ քը պըքը ժը
 ուանուա չալան քօ հէր չաղ տը քըրը՝ պու:
 9 Ու փիլատոս ճէվապ տա ժը ուանուա՝ ու կօ.
 տը խուազըն քօ փատիշահէ Եէհուտիան ժը
 10 ուա պէր տըմ: Չըմա քօ տըղանը պու քօ
 պաշ իմաման աուի ժը պոյ հասէտէ տէսթ
 11 տան: Համա պաշխախաման խալգէ պէկէն-
 12 միշ քըրըն քօ Ռարաբբա, ժը ուանուա պէր-
 12 տէ: Ու փիլատոս ժը ուանուա ճէվապ տա՝
 ու կօ. լէ ժը փատիշահէ Եէհուտիանուա չը
 13 տը խուազըն քի պըքըմ: Ու ուան տիսա տը
 14 գիրա պուն, խաչէ պը տէրինը աուի: Ու
 փիլատոս ժը ուանուա կօ. Եա չը շըղուլ քի
 քէօթի քըրի է աուի, ու ուան հէնի փըռ տը
 գիրա պուն ու տը կօթը պուն, լը խաչէ պը
 15 տէրինը աուի: Ու փիլատոս քինկա քօ խօստ՝
 խալգէ խօշնուտ քըրընէ՝ Ռարաբբայէ պէրտա
 ժը ուանուա, ու Խաա պը քութանտընէ տէսթ
 տա քօ պէ խաչ պուն:
 16 Ու ասքէրան աուի լը հընտուռէ հալա մէ-
 ղըն տիվանխանէյէ պըրըն. ու պէօլիկ հէմիէ
 17 կազի քըրըն: Ու ժէռա խէլաթէ սօռ տանը

- որկրթութիւն, ու ժը ըսթըրիան թաճ քի պը ջէ-
- 18 քըրընէ լը սէրէ ուի տանին: Ու տէսթ քը-
րըն ժէռա սըլալ տայընէ ու կօթընէ, սաղ
- 19 պը, եա՛ փատիշահէ Նէհուտիան: Ու սէրէ
ուի պը գամիշ տը քուլթա պոււն, ու լը ռոպա
ուի թու տըքըրը պոււն, ու լը սէր չօքան հա-
- 20 թընէ՝ ժէռա սէճտէ տըքըրը պոււն: Ու բա-
շէ աուի մէսգարա քըրընէ խէլաթէ ժէ շէ-
լանտըն՝ ու ճըլէ ուի տան որկրթութիւն ժէռա,
ու տէր անին՝ քօ լը խաչէ տէրինին:
- 21 Ու ժը ուէ պըհուրող պամէ Նյէքսանդրէ
ու Ուուփայէ ժը զէվիյէ հաթող Շ ըմհունէ
գուրէնի՝ ժը պօյ խաչէ ուի հէլանտընէ սուխ-
- 22 րայէ կըրթըն: Ու աուի Վօլկօթա հաթը
կօթան ճիքի պըրըն, քօ դէ թէրճիւմէ պոււն՝
- 23 ճիյէ սէրի ժէ քըրընէ: Ու ժէռա պը դալ
թէվքըրի մէյտան, համա աուի նէ սանտ, ու
- 24 լը խաչէ տէր անին աուի: Ու ճըլէ ուի փայ
քըրըն, ու լը սէր պը գուրա ավէթընէ՝ էրքը
- 25 քի՛ տէ չը պըսթինը: Ու սաաթ լը սըսէան-
- 26 տա պու, ու աուի լը խաչէ տէր անին: Ու
եաֆթայէ ճիւրմէ ուի հաթը պու նըվիսանտըն
- 27 էրքը փատիշահէ Նէհուտիան է: Ու բէռա
տու տըզան խաչ քըրըն, եէքէ ժը ալիյէ սա-
ղէ ուի ու եէքէ ժի ժը ալիյէ չէփի ուի:
- 28 Ու թէմամ պու աւ նըվիս՝ քօ տէժը, ու պը
- 29 պինամուսան հիսապ պու: Ու ժը ուէ պը-
հուրողան՝ սէրէ խօ պը հէժանտընէ՝ ժէռա

- տրժմին տըքըր ու տը կօթը պուն։ Ս՝այ տա-
 ճարէ խարապ քըրող ու լը ոջա սըսէան ջէ
 30 քըրող։ Ղաու խօ խալաս պըքը ու ժը աւ
 31 խաչէ որը խուարի։ Ու ահվա ժի պաշխմա-
 ման պը քեաթիպանու թէվ լը նավ խօտա
 պը մէսգարա քըրընէ տըկօթը պուն։ Պաշգա-
 սիան խալաս քըր, աւ խօ նը քարը խալաս
 32 քըրըն։ Ը, Սէսի՛՛՛՛ փատիշահէ Խարայիլ՝
 պրա՛ նուա ժը աւ խաչէ պէ խուարը, քօ էմ
 պը պինին ու ժէուա իման պինըն, ու բէուա լը
 խաչէ ոապօղան ժէուա սէրհէվտէ տըքըրը պուն։
 33 Ու քինկա քօ սաաթ շէշ պու, լը սէր ար-
 34 տէ դարի պու հաթա սաաթ նէհան։ Ու
 սաաթ լը նէհանաա Խսա պը պըլընտ սաունա
 քի կազի քըր, ու կօ։ Ի՛լի էլի՛ լամա սաբախ-
 թանի։ քը թէրճիւմէ դէ պուն, Ի՛ա՛ Ըլա-
 հէ մըն՝ Ըլահէ մըն դա մը չըմա թէրք քըր՝
 35 կօթընէ։ Ու ժը ուան հընըքան քօ լը պա
 ուի սէքընի պուն քինկա քօ պըհիստըն՝ տը
 36 կօթը պուն էրքը Իլիայէ կազի տըքա։ Ու
 եէքէ պազտա՝ սիւնկէր քի պը սիդքա դըժը
 ու լը գամիշքի պու հարթ ժէուա տըտա քօ
 վէխու, ու կօ, պէրտըն էմ մէզէքըն՝ Իլիա
 37 դէ՞ աուի պինը խուարը։ Ու Խսա տէնկ քի
 մէզըն պէրտա ու ըուհէ խօ թէսլիմ քըր։
 38 Ու փէրտէյէ տաճարէ ժը ժօրվա հաթա լը
 39 ժէր տու փարչա գաթթիա։ Ու եիւզ պա-
 շի քօ լը ուէ սէքընի պու, քինկա քօ տի վա-

- հա կազի քրորնէ ուի ու բուհէ խօ թէսլիմ
քրորնէ կօ, պրուա աւ մէռուվէ հան Վուռէ
- 40 Խօտէ պու: Վընան ժի հապուն քօ ժը տուր-
վա տը նըհիւթը պուն քը լը նաւ ուանտա
պու Մէյրէմէ Մակտալի, ու Մէյրէմէ տիյա
բըջուկ Եագուպէ ու ()սէսէ. ու Սօլօմէ ժի
- 41 պը ուանուա պու: Ուան քինկա քօ Խսա լը
Ղէլիլէ տա պու, պը ուիուա տը կէռիա պուն
ու ժէուա խըզմէթ տըքըրը պուն. ու բէուա լը
Վուտսուշէրիֆէ ապուն հէնի փըռ ժընան
ժի հապուն:
- 42 Ու քինկա քօ էվար պու, ժը պօյ ինէ պուննէ՝
- 43 քը լը շէմույէ տըքէթը պու: Ու Եուսիֆէ
Վարիպուամօյէ համբա քի միւթէպէր հաթ՝
քը աուի ժի ժը պօյ փատիշահիթիյէ Խօտէ
տը բէ պու. աւ ճուրհաթ քրորնէ լը պա փի-
լատոսէ քէթ. ու թէնէ Խսա տիլէկ քըր:
- 44 Բւ փիլատոս թաճիւպ մա քօ վահա զուվա
մըր ու եիւզ պաշիյէ կազի քըր, ժը զուվա
- 45 մըր տէյիւ ժէ փըռս քըր: Ու ժը եիւզպա-
շիյէ պը ֆէհմ քրորնէ, թէնէ ժը Եիւսիֆ-
- 46 ոա պախշ քըր: Ու աուի ճաւ բըռի՝ ու աուի
պը խուար սանտնէ, պը ճաւ լէֆանա, ու տա-
նի աուի լը նաւ թըրպէ քօ ժը գէվըր հաթը
պու քօլա. ու լը տարիյէ թըրպէ գէվըր քի
- 47 կէռ քըր: Վուա Մէյրէմէ Մակտալի, ու
Մէյրէմ տիյա Եագուպէ ու ()սէսէ տին
աւ ճի, լը քօ քի հաթը տանին:

ՍԻՐ 46

- 1 Ու քինկա քօ շէմոյէ պըհուրի, Մէյրէմէ Սակթալինի ու Մէյրէմ տիյա Լազուկէ ու Սօլօմէ շուն պըխուրան հազըր քըրըն .
- 2 քօ պէն աուի մէսհ պըքըն : Ու ոջա ավուէ հաֆթէ պը սըպէ զուվա կավա քօ դավ տը
- 3 քէթը պու՝ հաթըն լը թըրպէ : Ու ժը հիվուտուռա տըկօթը պուն , աւ գէվըր ժը տիրիյէ
- 4 թըրպէ ժը մէռա տէ քի՝ կէռ պըքը : (Ու մէզէ քըրըն տին քօ գէվըր ժը թըրպէ կէռ պօ
- 5 պու,) չըմա քօ փըռ մէզըն պու : Ու ուան լը թըրպէ պը քէթընէ խօրթ քի տին քօ լը ալիյէ սաղ ոօնըշտի պու խաֆթանէ սըփի որ-
- 6 կըրթի, ու պըզտիան : Ու աուի ժը ուանռա կօ, մէ թըռսըն , Խապէ 'Լասրանի արամիշ տը քըն . քը լը խաչէ ռապու , աւ գըյամ քըր , լը վըր նընը , վահա աւ ճի լը քօ քի
- 7 աուի տանին : Համա հանըն պէթըն ժը շակըրտէդ ուիռա ու ժը վէթըրոտա , էրքը վահա ժը ո՛ ավուլ լը ճ'էլիլէ տըռօ , լը ուէ տէ պըպինըն աուի չավան քօ ժը ոռա կօ :
- 8 Ու քինկա քօ պըհիստըն ռապուն ու ռէվիան ժը թըրպէ չըմա քօ փըռ պըզտիա պուն՝ ու ժը քէսէռա դըշդ քի նէ կօն՝ ժը պօյ թըռսան :
- 9 Խա լը ոջէ ավուէ հաֆթէ լը սէրէ սըպէտա կավա քօ գըյամ քըր , ավուլ ժը Մէյրէմէ Սակթալինիռա խոյապի պու քօ ժը ուի հաֆթ

- 10 Ճրնան տէր անի պու : Ու առի չու ժը ուան-
ռա թարիֆ քըր , ուան քօ ավուլ բէռա պուն ,
կավա քօ գասավէթ տըքըրը պուն ու տը կը-
- 11 Րիան : Ուան կավա քօ պըհիստըն էրքը սաղ
է՝ ու ժէռա ժի խույայի պու , պավուր նէ
քըրըն :
- 12 Ու բաշէ պը պաշգա քըսվէթ քի ժը ուան
տը տույանռա խույայի պու քը լը զէվիյէ տը
- 13 չօ պուն : Ու ուան չուն ժը պաշգասիանռա
թարիֆ քըրըն . ու ժը ուանռա ժի պավուր նէ
քըրըն :
- 14 Ու բաշէ կավա քօ եանզան ոօնըչտի պուն ,
ժը ուանռա խույայի պու . լը ոռյա ուան
խըստ իմանսըզիթիյէ ուան ու հըշկիյէ տըլէ
ուան , չըմա քօ ժը ուանռա քօ աւ խույայի
պու լը բաշէ գըյամ քըրընէ , ուան պավուր
նէ քըրըն :
- 15 Ու ժը ուանռա կօ , հառըն լը տընէ հէմի ,
ու ինճիլէ ժը հէմի ալէմնա վաղ պըքըն :
- 16 Լ՛ւ քօ խման պինը ու թահֆիլ տըպը տէ խա-
լաս պըպը . ու աւ քի իման նէյ նէ տէ հէօքմ
- 17 պը պը : Ու ժը իման անօղան աւ նըշան տէ
իճրա պը պըն , պը նավէ մըն տէ ճրնան տէր
խըն , պը զըմանէ նու տէ խապէր պըտըն :
- 18 Պը տէսթան մահրան տէ պը կըրըն , ու էրքը
մըրըն անօղ տէրման քի վէխուն , ժը ուան-
ռա տէ քէտէր նէ տը , լը սէր նախօշան տէ
տէսթ տայնըն՝ ու սաղ պըքըն :

- 19 Ու բաշէ Խսա պը ուանուա խապէր տանէ
լը աղիւմանան հաթը սանտըն, ու լը ալիյէ
- 20 սաղէ Խօտէ ոօնըշտ : Ու ուան ռապուն լը
հէմի ճի վաղ տըքըրը պուն . ու Բապպ պը
ուանուա ամէլ տըքըրը պու, ու պը իճրա պուն
նըշանան քէլամէ խապաթ տըքըրը պուն :

ԻՆՃԻԼ ՊԸ ԳԵՎԱԼԸ

ԼՈՒԳԵՍ

ՍԷՐ 1

- 1 Չիւնքի փրոան խօսարն ժը խուսուակ աւ
դըշդան քօ լը նավ մէտա գանձ սահիթի պու
- 2 տիսա լը սըրայէ տէյնըն աւ թարիֆան . Չա-
վան քօ ժը իպթիտայէ պը ջահվան տիթո-
ղան ու խըզմէթճիյէ քէլամէ ժը մէռա թէս-
- 3 լիմ քըրըն : Ի՛ ժի՛ քօ ժը իպթիտայէ լը
բէյ աւ հէմի դըշդան պը ռաստ չու պում ,
մը խօստ պը ատաթա ժը դառա նըվիսանտըն՝
- 4 եւ՛ գուտրէթլու թէոփիլօս : Վը սահիթի-
յէ աւ հին պուն սէօղան ֆէհմ պըքի :
- 5 Իլը կիւնա Հիրօտիս փատիշահէ Լէհու-
տիսթանէ , ժը նէվպէթէ ապիայէ պը Օւա-
խարիա նավ իմամ քի հապու . ու ժընա ուի
ժի ժը գիզէդ Հարուն պու . ու նավէ ուի Ի՛-
- 6 լիսաբէթ պու : Ու հէրտու ժի լը պէր Խօ-
տէ սատըգ պուն : Ու լը հէմի թէնպիհէ ու
- 7 շէրիաթէ Խօտէ պէայպ տը չօ պուն : Ու ու-
լէտէ ուան թուննա պու , չըմա քօ Իլիսաբէթ
ըսթօվըր պու . ու հէրտույան ժի ոջէդ խօ պու-
հարդը պուն :

- 8 Ու պու քի աւ՝ կավա քօ լը սըրայէ նէվ-
 պէթէ խօ լը պէր Խօտէ խըզմէթէ իմամիթի
 9 տըքըր: Լը սէր ատէթէ իմամիթիյէ, ժէ-
 ուա քէթ քօ լը տաճարէ Խօտէ պը գէվէ պը-
 10 խուր պը շավըթընէ: Ու ճէմնթէ գավմէ
 կըշք լը տէրվէ լը ոխթա պըխուրէ լը նըմէճէ
 11 սէքընի պու: Եւուա մէլէքէ Խօտէ ժէոա
 խույայի պու, քը լը ալիյէ սաղէ մէզպահէ
 12 պըխուրէ տը սէքընի պու: Ու կավա քօ
 Գախարիա տի պըզտիա, ու լը սէր ուի թըռս
 13 քի քէթ: Ու մէլէքէ Խօտէ ժէոա կօ. Սէ՝
 թըռս եա՝ Գախարիա. շըմա քօ նըմէճէ դա
 գապուշ պու, ու ժընա դա Լըխսարէթ ժը
 դառա տէ գուռ քի պըղը, ու նավէ ուի Հաճ-
 14 նա տէյնի: Ու ժը գառա շազպուռնէ ու շա-
 զիթի տէ պըպը, ու փըռան լը սէր մէվլուտէ
 15 ուի տէ շազ պըն: շըմա քօ լը պէր Խօտէ
 տէ մէզըն պըպը, ու շէրապ ու սէրխօշ քըօղ
 դըշդ գաթ տէ վէնէ խու, ու հէժա ժը րահ-
 մա տիյէ Խօտա պը Բուհ էլ գուտսէ տէ դը-
 16 ժը պըպը: Ու ժը գուռէդ Խարայիլէ փըռան
 լը Խօտէ ու Լըլահէ ուան տէ վէկէռինը:
 17 Ու աուի տէ լը պէր ուի պէ րուհ ու գուպ-
 վէթէ Լըխայէ, քը տըլէ պավան լը սէր գու-
 ոան ու պէիթիաթան լը իլմէ սատըգան տէ
 վէկէռինը, քը ժը Խօտէոա հազըր պու
 18 գավմ քի հազըր պըքը: Ու Գախարիա կօ
 ժը մէլէքուա, Լը դըշդա հան պը չը էմզ

- պրզանըմ, չըմա քօ էղ ինթիպարմ ու ժընա
 49 մըն ոխթա խօ պուհարթիյէ : Ու մէլէք ժէ-
 ուա ճէվապ տա՝ ու կօ, Լչլ լը պէր Խօտէ
 սէքընանտօղ Ղէպրայիլ ըմ, ու էղ հաթըմ
 շիանտըն ժը դառա ավանան կօթընէ ու միւթ-
 20 տէ քըրընէ : Ու վահա դու տէ լալ պըպի
 ու տէ նըքարի խապէրտան հաթա ուէ ոջէ
 քը աւ դըշդ պըպը, ժը պօյ աւի քօ խապէ-
 րա մըռա պաժուր նէ քըր քօ ուան լը ոխթա
 21 խօ տէ թէմամ պըպըն : Ու գալմէ ժը Գա-
 խարիառա տը բէ պուն, ու գալմ թաճիւսպ
 տըքըրը պուն լը սէր տէրէնկիյէ ուի լը տա-
 22 ճարտա : Ու կալա քօ լը տէր հաթ նէ տը-
 քարը պու՝ պը ուանռա խապէրտան. ու ֆէհմ
 քըրըն քօ լը տաճարտա ժէռա տիթընքի խու-
 23 յային պու : Ու աուի պը ուանռա պը իշա-
 րէթ խապէր տը տա պու, ու լալ տը սէքընի
 24 պու : Ու պու քի՝ կալա քօ ոջէդ խըզմէ-
 25 թէ ուի թէմամ պու լը մալա խօ չու : Ու
 լը բաշէ ուէ ոջան ժընա ուի Լչիտաբէթ ա-
 վաւմա, ու բէնճ մահան խօ տը վէշարթ ու
 տը կօթ. Լւ չալան դըշդ քըր ժը մըռա Խօ-
 տէ լը ուէ ոջանտա քը լը սէր մըն նըհէռթ
 ու սէրհէվապէ մը ժը մէռուվան հէլանի :
 26 Ու լը մահա շէշանտա՝ Ղէպրայիլ ժը ա-
 լիյէ Խօտէ հաթը շիանտըն լը պաթէր քի
 27 Ղէլիլիան քօ նալէ ուի՝ Լասարէթ պու : Ժը
 պիքը գիզքիռա, ժը Լէքէռա հաթը պու

- խօստըն՝ քը նապէ ուի Եղուսիֆ պու, ժը մա-
լա Տափուտ, ու նապէ պիքրէ Սէյրէմ պու :
- 28 Ու կազա քօ մէլէք հաթը լը պալէ կօ . Սէ-
լամ ժը դառա, եւ լուծֆ տիթօղ գիզ ,
Բապպ պը դառա է, դու լը նապ ժընան միւ-
- 29 պարէք ի : Ու աուի ժը սէօղա ուի պզտիա,
ու աւ ժը խօռա տը ֆըքրի պու՝ երբը չա-
- 30 վան դըշդ տէ պըպը սէլամէ հան : Ու մէլէք
ժէռա կօ, Եւ Սէյրէմ մէ թըռա . չըմա
- 31 քօ լը պէր Խօտէ դա լուծֆ տի : Ու վահա
դու տէ ավըս պըմինը ու ոլէտ տէ պը զի, ու
- 32 նապէ ուի Խաա տէ տէյնի : Եւ ուի եէքի ա-
ղիմ տէ պըպը ու Գուռէ Թաալայէ տէ պէ
կազի քըրըն, ու Խօտէ ու Բապպ տէ ժէռա
- 33 պըտը Թախթէ պապէ ուի Տափուտ է : Ու
լը սէր մալա Եագուպ էպէտէն տէ փատիշա-
- 34 տէ Թուննա պը : Ու Սէյրէմ կօ ժը մէ-
լիքռա . Եւ դըշդէ հան տէ չափան պըպը ժը
- 35 մըռա . չըմա քօ էզ մէր նըզանըմ : Ու մէ-
լէք ճէվապ տա՝ ու կօ ժէռա . Եւ սէր դա
- Բուհ էլ գուտս տէ պէ, ու գուվլէթէ Թաա-
լայէ տէ լը սէր դա սի պըպը՝ ժը պջ ուի
աւ ժը դա հաթը զա մուգատէս ժի՝ տէ Գու-
- 36 ու Եւլահ պէ կօթըն : Էմ վահա խըսըմէ
դա Ելիսաբէթ՝ աւ ժի լը ոխթա փիրիթիյէ
խօտա ավըս է ու աւ ալթընճի մահէ ուի է
- 37 քօ ըսդօվը հաթը պու կօթըն : Էմա քօ լը

- պէր խօսե գաթ դըշդ.քի պէ միւմքիւն նապը :
- 38 Ու Սէյրէմ կօ . Ս ւնհա եզ պէպըմէյէ խօս-
տէ մը , պըկօթընա դա պըրա պըպը ժը մըռա
ու մէլէք ժը պա ուի չու :
- 39 Լը ուէ ոջանտա ոապու Սէյրէմ ու պը
զուվա լը ալիյէ ջիյէ լը պաժէր քի ճ'ուտայէ
40 չու : Ու քէթ լը մալա Տախարիայա ու ժը
41 Լչիսաբէթուա սըլավան տա : Ու պու քի'
կավա քօ Լչիսաբէթ սըլավէ Սէյրէմէ պը-
հիսա . լը ըահմա ուիտա սապի լէյսթ , ու
Լչիսաբէթ պը Բուհ էլ գուտա դըժա պու :
- 42 Ու պը պընտ սաունտ քի կազի քըր ու կօ .
Գու լը նավ ժընան միւպարէք ի , ու մէյվէ-
43 յէ ըահմա դա միւպարէք է : Ու աւ ժը մը-
ռա ժը քօ՝ քի տիյա Բապպէ մըն լը պա մըն
44 պէ : Չըմա քօ՝ վահա կավա քօ տէնկէ սը-
լավէ դա լը կօ մը հաթ , սապի լը ըահմա մը-
45 տա ժը շազպունէ լէյսթ : Ու խօզիգա ժը
ուիուա քօ պավուր տըքը երքը տէ թէմամ
պը պըն աւ հէմի դըշդան՝ քը ժը խօսե ժէ-
46 ոա հաթը կօթըն : Ու Սէյրէմ կօ . ճ'ա-
47 նէ մըն խօսե ազիմ տըքը : Ու ըուհէ մըն
48 պը խալաա Լչլահէ մըռա շազ պու : Չըմա
քօ լը մազուլմիթիյէ ճարիյէ խօ նազար քըր .
չըմա քօ ժը ուի բէվա հէմի սիլսիլէյան տէ
49 ժը մըռա խօզի պըքըն : Չըմա քօ Գատիր՝
ժը մըռա շըղուկէդ մէզընան քըր , ու նավէ
50 ուի մուգատէպ է : Ու ըահմա ուի լը սէր ժէ

- 51 Թըռսօղան է սիլսիլէ պէ սիլսիլէ : Ու պը
տէսթէ խօ պը գուլէթ շողուլ տի քիւպարան
- 52 պը Թաւլի էֆքետարէդ խօ պէլա քըր : Ու
սուլթանկան ժը Թախթէդ խօ հէլօշանտ . ու
- 53 ալչաղան պըլընտ քըր : Ու պըրջիան պը նիյ-
մէթան դըթա քըր , ու խօրդան վալա շիանտ
- 54 Սէրհամէթէ խօ լը պիւր անընէ ժը գուլէ խօ
- 55 Խարայիլուա իմուատ քըր : Չաւան քը աուի
խապէր տա պը պաւանէ մէուա ժը Խպրահիմ-
ուա ու ժը զիւրդիյէթէ ուիուա էպէտա :
- 56 Ու Սէյրէմ լը պա ուի պը գասա սէ մա-
հան սէքընի , ու լը մալա խօ վէկէուիա :
- 57 Ու ռիմա զայի է Լչիսաթէթէ դըթա պու ,
- 58 ու գուուըք քի զա : Ու ճիրանան ու խըսը-
մէդ ուի պըհիստըն քօ Խօտէ ժէուա աղիմ-
մէրհամէթ քըր , ու բէուա շաղ տը պօ պուն :
- 59 Ու պու քի լը ոջա հաշթան հաթըն գու-
ուըքի սիւնէթ քըրընէ , ու աուի պը նաւէ
պաւլէ խօ Օախարիա կազի տը քըրը պուն :
- 60 Ու տիյէ ուի ճէվապ տա ու կօ . Նա , իլա
- 61 Հաննա տէ պէ կօթըն : Ու ժէուա կօն . Վը
լը նաւա խըսսըմէ դատա եէքէ Թուննա քօ
- 62 նաւէ ուի Հաննա պէ կօթըն : Ու ժը պա-
վէ ուիուա իշարէթ տըքըրը պուն , քօ ժէուա
- 63 չը տը խուազը կազի քըրըն : Ու աւ ժի
Թախթա քի խօստ , նըվիսի ու կօ , Հաննա
- 64 է նաւէ ուի , ու Թաճիւպ մօն հէմիան : Ու
զուվա տէվէ ուի ու պըմանէ ուի հաթը վէ-

- պուն. ու խապէր տըտա ու խօտէ միւսպարէք
 65 տը քըր: Ու թըռա քէթ լը սէր հէմի ճի-
 րանէդ ուան. ու հէմի աւ դըշդան լը հէմի
 տաղըստանէ Եէհուախանտա տը հաթը պու
 66 կօթըն: Ու աւ հէմիան քօ տը պըհաաը
 պուն լը տըլէ խօտա տան, ու կօն. Ը. գու-
 աըքէ հան տէ չը պըպը, ու տէսթէ խօտէ
 պը ուխուա պու:
 67 Ու պավէ ուի Գախարիա պը Բուհ էլ
 գուտա դըժա պու, ու փէյղէմպերիթի քըր ու
 68 կօ: Բապպ ու խօտէյէ Խարայիլ միւսպարէք
 պըպը, քը գավմա խօ զիյարէթ քըր, ու ժը
 69 գավմէ խօռա խալաս քըր: Ու ժը մէռա՝ ժը
 մալա գուլէ խօ հավուտ գօրչէ խալասէ տէր
 70 անի: Չավան քօ պը տէվէ մուգատէսէդ խօ
 խապէրտա, ուան քօ ժը իպթիապէ տընէ
 71 փէյղէմպերէդ ուի պուն: Եր տըժմընէդ մէ
 ու ժը տէսթէ հէմի իքրահ քըրօղէդ մէ խա-
 72 լաս: Ու ժը պավանէգ մէռա պը մէրհամէթ
 քըրընէ՝ ու մուգատէս վատա խօ պը պիր ա-
 73 նընէ: Ը. սօնտ քօ պը պավէ մէ Խարահիմ
 74 քըր ժը մէռա տայընէ: Վը էմ՝ ժը տէս-
 թէդ տըժմընէդ խօ պը խալաս պունէ՝ պէ
 75 թըռա ժէռա իպատէթ պըքըն: Ը. հէմի ու-
 յէդ էօմրէ մէտա լը պէր ուի պը փաքի ու
 76 պը սատագաթ: Ու դու, եա՛ սապի՝ փէյ-
 ղէմպերէ Խաալայէ տէ պէ կազի քըրըն. չը-
 մա քօ լը պէր ուսյէ խօտէ տէ պըչի, ժը պօ

- 77 **Երբ որ Դատարար քրորնէ :** Դր գալմէ ուրիշ
 պը ավֆիթիյէ կիւնէյան . Ժը պոյ հին քրոր-
 78 նէ խալասէ ուան : Դը պոյ մերհամէթէ Խո-
 տէյէ մէ քօ պը տէսթէ ուր Ժը Ժօր ոօ Ժը
 79 մէռա զիյարէթ քրոր : Բը լը դարիտա ու
 լը սիյէ մըրընտա ոօնըշտողանուա դալ պըտա
 քօ լընկա մէ լը ուշա սէլամէթէ տա ռասթ
 պըքը :
- 80 **Ու սապի մէզըն տը պօ պու ու պը Բուհ**
 պը գուլէթ տը պօ պու , ու լը պա ուրիտա պու
 հաթա ու ոջէ՝ քօ աուր Ժը Խարայիլուա խու-
 յայի պու :

ՍԷՐ 2

- 1 **Ու պու քի լը ուէ ոջանտա Ժը Ղըթոս**
 Ղայսէր ֆէրման ռապու , քօ տընէ հէմի պէ
 2 նըվըսանտըն : Բը Թահրիրէ ավուլ , կալա
 3 քօ Ղուրէնիոս լը Սիւրիատա վալի պու : Ու
 հէմիան Ժը պոյ Թահրիր պունէ՝ հէր քէս լը
 4 պաԺէրէ խօ տըչօ պուն : Երուա Երուսիֆ Ժի
 Ժը Ղէլիլէ՝ Ժը պաԺէրէ Երասարէթ ռապու
 լը ալիյէ Եհնոտիսթան լը պաԺէրէ Տավուտ՝
 քօ Պէյթլահամ դէ կօթըն . Ժը պոյ աւ քօ
 աւ Ժը մալա Տավուտ ու խըսըմէ Տավուտ պու :
 5 Դը պոյ Թահրիր պունէ պը լէվլի Սէյրէմէ ,
 6 քի աւ խօսդիյա ուր պու . ու ավըս պու : Ու
 պու քի կալա քօ ուան լը ուէ կիյան , ոջա

- 7 մէկըւտէ ուրի թէմամ պու : Ու գուռէ խօ
 ավուլին զա, ու աուրի գօնտախ քրը, ու աուրի
 տանի լը աֆրուէ. չըմա քօ լը գօնախտա ժը
 պօյ ուան ճի թուենա պու :
- 8 Ու լը ուէ շըվանան հապուն լը պա ոխտա
 սէքընանտըն, ուան քօ լը սէր նախիրէ խօ լը
- 9 շէվէտա նօպէթ տը բէ պուն : Ու մէլէքէ
 խօտէ ժը ուանուա խոյայի պու, ու լը տօռա
 ուան ճէլայէ խօտէ դավտա, ու ուան փրու
- 10 պըզտիան : Ու մէլէք ժը ուանուա կօ. Մէ
 թըռսըն, չըմա քօ վաճա էզ ժը ոռա մէզըն
 շազլըղ քի միւժտէ տըքըմ, քօ ժը հէմի
- 11 գավմաա տէ պըպը : Չըմա քօ ժը ոռա իրօ
 խալաս քըրող քի զա լը նավ պաժէրէ հա-
- 12 վուտ : Վը աւ Բապպ էլ Մէսիհ է : Ու
 ժը ոռա նըշան ավա պըպը, գօնտախպուն
 սապի քի տէ պինըն, ու լը աֆրուտա տանին :
- 13 Ու լը ուէ սաաթէ պը ուրի մէլէքուա ճիւմ-
 հիւր քի ասաքիրէ ազիւմանան պու քօ ժը
 խօտէուա թէսպիհ տըքըրը պուն ու տը կօթը
- 14 պուն : Լը պըլընտիյէ ազիւմանան ժը Լը-
 լահուա համա, ու լը սէր տրտէ սէլամէթ լը
- 15 մէռուվան խօշնուտիթի պըպը : Ու պու քի
 կավա քօ մէլէքան ժը ուան լը ազիւմանան
 չուն, ուէ չադէ շըվանան ժը հէվուտուռա կօն.
 Արըն հաթա լը Պէյթլէհէմէ էմ պը չուն, ու
 պըպինըն աւ չը դըշդէ, քօ խօտէ ժը մէռա
- 16 նըշան տա : Ու պը թագազա քըրընէ հա-

- 17 Թըն , ու Սէյրէմ ու Եղուսիֆ հէմ ժի մահ-
 քօ տին , լը խոսուսէ սապիյէ հան դըշդէ
 18 խապէր քըրըն : Ու հէմիան քօ տը պըհիս-
 տը պուն թաճիւպ տը քըրը պուն լը սէր դըշ-
 դէդ հան , քօ շըվանան ժը ուանուա տը կօթը
 19 պուն : Ու Սէյրէմ հէմի աւ խապէրան լը
 20 տըլէ խօ պը տանինէ վէաըշարթ պու : Ու
 շըվանան վէկէոիան , ու համսէնա տըքըրը
 պուն ժը Լըահուա ժը պոյ աւ հէմի դըշդէան
 քօ պըհիտտըն ու տին . չաւան քօ ժը ուան-
 ոա հաթը պու թարիֆ պուն :
 21 Ու սապիյէ ժը սիւննէթ քըրընուա՝ կաւա
 քօ հաշթ ու թէքմիլ պու , աւ՝ հէթա լը պէր
 րահմա տիյա խօ քէթընէ ժը մէլէքէ հաթ
 կօթան՝ նաւէ ուի Խաա հաթը տանին :
 22 Ու լը սէր գաւլա նօմօսէ Սուսայէ քին-
 կա քօ ռոյէդ փազըթիթիյէ ուի՝ թէմամ
 պու , աուի ժը պոյ լը պէր Խօտէ տէր անինէ ,
 23 լը Գուտսէ պըրըն : Չաւան քօ լը նօմօսէ
 Խօտէ հաթիյէ նըվիսանտըն , էրքը հէմի ո-
 լէտէ նէր քօ րահմա տիյէ խօ վէ տըքա՝ ժը
 24 Խօտէուա միւգատէս տէ պէ կազի քըրըն : Ու
 ոգա լը նաւա նօմօսէ Խօտէ հաթը կօթան՝
 ճօթ քի ֆաթըմօք հա տու ջէթըքէ գէվօգան :
 25 Ու վահա լը Գուպսէ մէուուվ քի հէպու քօ
 նաւէ ուի Ը լմհուն պու . ու աւ մէուուվ սա-
 տըդ ու պը իթիգաթ պու , ու ժը պոյ թէսէլչ

- լէ Իսրայիլէ տը բէ պու, ու Բուհ էլ գուտա
 26 լը սէր ուի պու: Ու ժը Բուհ էլ գուտա
 ժէռա էմը պու պու քօ մըրըն նա պինը՝ հա-
 27 թա քօ Սէսիհէ Լյօտէ պը պինը: Ու աւ
 պը Բուհ լը տաճարէ հաթ ու կավա տի
 ու պավէ ուի մահսում Իսայէ անին քը լը
 28 սէր ատէթէ նօմսէ լը սէր ուի պըքըն. Եւ
 ժի աուի հէլ մէզ քըր ու միւպարէք քըր
 29 Լյօտէ ու կօ: ‘Լուա եա’ Լփէնտիյէ մըն,
 պը կէօրա քէլամէ խօ պը սէլամէթ. գուլէ խօ
 30 ազատ տըքի: Չըմա քօ ջահվէդ մըն խէլա-
 31 սէ դա տին: Վը աւ լը պէր հէմի գավմա
 32 խօ դա հազըր քըր: Ժը պօյ ոօհնի պունէ
 դայիֆան՝ նուր, ու ժը պօյ գավմա դա Իս-
 33 րայիլէ իզզէթ: Երուսիֆ ու տիյա ուի թա-
 ճիւպ տըքըրը պու լը սէր աւ հէմի դըշդան
 քը լը տէրհագէ ուի տը հաթը պուն կօթան:
 34 Ու Շըմհուն միւպարէք քըր ուան, ու ժը
 տիյէ ուի ժը Սէյրէմէ ուա կօ, Սահա ուիա
 լը նալ Իսրայիլտա ժը պօյ քէթըն ու ուա-
 պունէ փրուան՝ ու ժը պօյ նըշանէ տօզէ հա-
 35 թը տանին: Հէմ ժը տըլէ դա ժի շուր քի
 տէ պը պըհուրէ, հաթա քօ ժը փրու տըլան
 ֆըքըրան աշիքեար պը պըն:
 36 Ու լը ուէ պու Հանա փէյլէմպէր գիզա
 Պանուէլէ ժը ապա Լէշէրէ, ուիա ոյա խօ
 պուհարթը պու. ժը պէքիրիթիյէ՝ հաթթ սա-
 37 լան պը մէրա խօ պը սէքընանտընէ: Ու ժը

- նէ պի պու գասա հաժտէհու չար սալան, քը
 ժը տաճարէ նա որ գաթիյա պու, լէ պը ու-
 ճի ու պը նըմէճ լը շէվ ու ու ժը Խօտէռա
- 38 Իպատէթ տըքըրը : Լուիա ժի ուէ սաաթէ
 ռապու ժը Խօտէռա համա տըքըրը պու, ու
 լը Գուտսուշերիֆտա հէմի ժը ուանռա քօ ժը
 խէլասուա տը բէ պուն ժը պոյ ուի խապէր տը
- 39 տա պու : Ու կավա քօ հէմի դըշդան լը սէր
 գանանէ Խօտէ թէմամ քըրըն, տիսա վէկէ-
 ուիան լը ճ'էլիլէ լը Կասարէթ լը պաժէրէդ
- 40 Խօ : Ու զառուք մէզըն տը պօ պու, ու պը
 գուվվէթ տը պօ պու պը իլիմէ հաթը դըժա
 պուն :
- 41 Ու լը պայրամէ փասէհէ տի ու պավէ ուի
 42 հէր սալ լը Գուտսէ տըչօ պուն : Ու կավա
 քօ աուի տուանզտահ սալան պու, ու լը սէր
 գանունէ պայրամէ կավա քօ ուան լը Գուտ-
- 43 սէ ռապուն : Ու կավա քօ աւ ոջան թէ-
 մամ քըրըն՝ ժը Գուտսէ վէկէուիան ու մահ-
 սում Խսա լը Գուտսէ մա, ու Եուսիֆ ու
- 44 տիյա ուի նէ տըզանը պուն : Ուան տը կօթը
 պուն գայ պը ոէվիանռա է, գասա ոէյա ու
 քի հաթըն ու աուի լը նավ խըսուման ու նա-
- 45 սան արամիշ տըքըրը պուն : Ու կավա քօ
 նէ տին տիսա լը Գուտսէ վէկէուիան աուի ա-
- 46 րամիշ տըքըրը պուն . Ու պու քի՝ լաշէ սէ
 ոջան աուի լը հէյքէլտա տին, քօ լը նավա
 խօճանտա ու տը նըպու ու ժը ուանռա կօ-

- տարի տըքըրը պու ու ժը ուան դըշդ փրուս
 47 տը քըրը պու : Հէմի ուան քօ ժէռա կօ-
 տարի տըքըրը պուն, թաճիւպ տըքըրը պուն
 48 լը սէր իլմ ու ճէվապէդ ուի : Ու կավա քօ
 առի տին թաճիւպ քըրըն . ու տիյէ ուի կօ
 ժէռա . եա՛ օղուլ, դա չըմա՞ վուսան քըր ժը
 մէռա . վա՛հա պավէ դա՛ հէմ էդ՝ պը փրո
 տըլ հէշանտըն է էմ դա առամիշ տը քըրը
 49 պուն : Ու աւ ժը ուանռա կօ, մը չըմա՞ ո՛
 առամիշ տըքըր, հուն նէ՞ տըղանը պուն քօ
 ժը մըռա լազըմ է քօ լը մալա պավէ խօտա
 50 պը պըմ : Ու ուան ֆէհմ նէ քըրըն աւ խա-
 51 պէր քը ժը ուանռա կօ : Ու քէթ պը ուան-
 ռա ու չու լը Նասարէթ է, ու ժը ուանռա
 միւթէհ պու, համա տիյա ուի աւ հէմի դըշ-
 52 դան լը տըլէ խօտա վէտըշարթ : Ու Իսա լը
 իլմտա ու լը դամէթտա ու լը լութֆտա լը պէր
 Խօտէ ու մէռուվան լը բէշ տը չօ պու :

ՍԷՐ 3

- 1 Ու լը օն պէշինճի սալէ փատիշահիթիյէ
 գայսէրէ Տիփէրիուէ՝ ոխթա փիլատոսէ Պօն-
 տոսէ քօ լը սէր Եէհուտիսթանէ վալի պու .
 ու ոխթա Հիրօտիսէ քօ ըրպ աէյիսէ Ղէլիլէ
 պու . ու ոխթա պրէյ ուի Յիլիպոսէ քօ ըրպ
 աէյսէ տիյարէ Իտուրիա ու Թրախօնիթիս
 պու, ու ոխթա Լուսանիայէ քօ քըպ աէյսէ

- 2 Ըպէլինէ պու: Ու ոյա պաշ իմամիթիյէ
Հանայէ ու Գայիաֆայէ, լը չէօլէտա քէլա-
մէ Խօտէ լը սէր Հաննա գուռէ Գախարի-
- 3 ոյէ պու: Ու հաթ լը հէմի ալիյէ Եորդա-
նէ ժը պոյ ալֆիլդէ կիւնէյան թահֆիլէ թօ-
- 4 պա վազ տը քըրը պու: Չավան քօ լը նավ
քըթէպէ խապէրէ Իշայիա հաթը նըվիսան-
տըն, քօ տէժը, սառուտա լը չէօլէտա կազի
քըրողէ, ոէյա Խօտէ հազըր պըքըն, ու ոէ-
- 5 չէ լընկէ ուի ոասթ պըքըն: Հէմի նավա-
լան տէ դըժա պըպըն ու հէմի ջիյան ու կա-
զան տէ նըզմ պըն ու տիւժվարան տէ գօլայ
- 6 պը պըն: Ու հէր քէս խէլասէ Խօտէ տէ
պը պինը:
- 7 Ժը ուի թահֆիլ պուն ժը խալգէռա, կօ.
Լյոյ ոլէտէ կօռմահռան քի՞ ժը ոռա նըշան
տա քօ պը ոէվըն ժը աւ ղազապէ քօ տէ պէ:
- 8 Եռա ժը թէօվպէռա լայըգ մէյվէյան հա-
սըլ պըքըն, ու հուն լը խօտա պապէ մէ Խպ-
րահիմ հէյէ կօթընէ պաշլամիշ մէ պըն. չը-
մա քօ էզ ժը ոռա տը պէմ՝ քօ Խօտէ ժը
գէվըրէ հանան ժի գատիր է ժը Խպրահիմ-
- 9 ու զիւրիյէթ տէրիսը: Հէմ նուա ժի պը-
վըր լը պա գուրմա տարան տը սէքընը, Եռա
աւ հէմի տար քօ՝ գանճ մէյվէ նայինէ, դէ
- 10 պրանտըն ու լը ալըր դէ ալէթըն: Ու խալ-
գէ ժէ փըռա տըքըր ու տը կօթը պուն. Եռա
- 11 էմ չը պըքըն: Ու աուի ճէվապ տա ու կօ

- Ժը ունանաւ . յիւ քէնա քօ տու խաֆտան
 հէյէ պըրա եէքէ պըտա ժը աուիուա քօ
 թուննա, ու ժը քէնա քօթաամ հէյէ պը~
 12 ըա ահվա պըքը : Ու ժը թահֆիլուա կիւմ-
 ըիւկճիան ժի հաթըն, ու կօնը ժէնա . Նա՛
 13 խօճա էմ չը պըքըն : Նուի ժի կօ ժը ուն-
 ա, ժը ոռա չը քօ էմի պոյէ, ժը ուի գէտէ
 14 դըշդ քի մէ քըն : Նաքէր ժի ժէ փըռա տը
 քըրը պուն ու տը կօթը պուն, ի է էմ ժի չը
 պըքըն, ու ժը ունանա կօ, Նէքէ թալան մէ
 քըն, ու ժը եէքէնա իֆթիրա մէ քըն . ու
 ժը իւլֆայէ խօռա գանաաթ պըքըն :
- 15 Ու կափա քօ խալգէ ումուտ տը քըրը պուն,
 ու հէմիան լը տընէ խօտա տիւշիւմիշ տը պօ
 պուն ժը պօյ շաննայէ, աճապա ուիա է Սէ~
 16 սիհ : շաննա ժը հէմիանա ճէվապ տա ու
 կօ, Պըռա էզ ո պը ալէ թահֆիլ տըքըմ :
 համա ժը մըն բէթըր գուվլէթի դէ, քը էզ
 սօլէ ուի հէլ անընա լայըգ նընըմ, աուի
 տէ ո թահֆիլ պըքը պը Րուհ էլ գուտս ու
 17 պը ալըր : Վը մըլէպէ ուի լը տէաթտա է,
 ու պէտէրէ խօ տէ փադըթ պը քը, ու կէնը-
 մէ լը ամպարէ խօ տէ պը ճըվինը, ու գայէ
 տէ պը նէգաֆանտըն ալընէ պը շէվլթիներ :
- 18 Նուա պը հէնի փըգ դըշդան ժը գափմա
 նէսիհաթ տը քըրը պու ու միւթտէ տը տա
 պու :
- 19 շամա շիրօտիս ըըպ ոէյս ժը ուի պը թա~

- զիլ պունէ ժը սէմէտէ՝ ժընա պրէյ խօ Հիրօստիայէ, ու ժը պոյ հէմի եարամազիթիյէ՝ քօ
- 20 Հիրօստիս քըր: Լը սէր աւ հէմիան ուհա ժի զէտէ քըր, քը լը զընտանէ տանի Հան-
- 21 նայէ: Ու կալա քօ խալզ հէմիան Թահֆիլ պուն, ու Խսա ժի Թահֆիլ պու ու լը տուլ-
- 22 ուէ սէքընի պուն աղիւման վէպու. Ու Բուհ էլ գուտս պըտիթընէ կէօվտէ ոգա գափօգէ լը սէր ուի հաթը խուար, ու ժը աղիւմանան սա-
- ունտ քի հաթ՝ քը տը կօթ, Գու ի Գուուէ մըն տէլայի ժը դա րազի պոււմ:
- 23 Ու Խսա աուի գասա սի սալան պուն. (քօ չալան Թախմին տը պօ պու) աուի գուուէ Խուսիֆ է, քի աւ է Հալինէ. քի աւ է
- 24 Սաթատէ: Վի աւ է Լէվիյէ, քի աւ է Սէլքիյէ, քի աւ է Յանաէ, քի աւ է Խու-
- 25 սիֆէ: Վի աւ է Սատթէէ, քի աւ է Լմուսէ. քի աւ է Վահոււմէ՝ քի աւ է Հասլինէ՝ քի աւ է
- 26 Վանգէէ: Վի աւ է Սաաթէ՝ քի աւ է Սա-
- տաթէ՝ քի աւ է Շամհիէ՝ քի աւ է Խուսիֆէ՝
- 27 քի աւ է Շուտայէ: Վի աւ է Խուհանա՝ քի աւ է Բիսայէ՝ քի աւ է Օօրապապէլէ՝ քի աւ է Սալաթիէլէ՝ քի աւ է Նէրիյէ:
- 28 Վի աւ է Սէլքիյէ՝ քի աւ է Լտէյէ՝ քի աւ է Գուսամէ՝ քի աւ է Լյմաթսանէ՝ քի
- 29 աւ է Լըրէ: Վի աւ է Խուսայէ, քի աւ է Լչիազարէ՝ քի աւ է Խուրամէ՝ քի աւ է
- 30 Սաթաթէ՝ քի աւ է Լէվիյէ: Վի աւ է

- 31 Շրմհունէ՝ քի աւ է Եէհուտայէ՝ քի աւ է
 Եուսիֆէ՝ քի աւ է Եունանէ : Վի աւ է
 Ելիագիմէ՝ քի աւ է Սէլիայէ՝ քի աւ է Սի-
 32 նան է՝ քի աւ է Սաթաթաէ : Վի աւ է
 Սաթանէ՝ քի աւ է Տալուտէ՝ քի աւ է Եէ-
 սիէ՝ քի աւ է Եուրէթէ՝ քի աւ է Պաազէ՝
 քի աւ է Սալմունէ՝ քի աւ է Նաաունէ :
 33 Վի աւ է Լմինաապիէ՝ քի աւ է Լքամէ՝
 քի աւ է Լասրունէ՝ քի աւ է Գարիսէ, քի
 34 աւ է Եէհուտայէ : Վի աւ է Եագուպէ՝
 քի աւ է Իսհագէ՝ քի աւ է Իպրահիմէ՝ քի
 35 աւ է Իսարահէ : Վի աւ է Նախուրէ՝ քի
 աւ է Սարուխէ՝ քի աւ է Բահունէ՝ քի աւ է
 Գալիգէ՝ քի աւ է Լպէրէ՝ քի աւ է Սալա-
 36 մէ : Վի աւ է Գայնանէ՝ քի աւ է Լք-
 ֆագսաթէ՝ քի աւ է Սամէ՝ քի աւ է Նուհէ՝
 37 քի աւ է Լամէիսէ : Վի աւ է Սաթասա-
 լիհէ՝ քի աւ է Եինուխէ՝ քի աւ է Եարէ-
 38 թէ : Վի աւ է Սահլալաէլէ՝ քի աւ է
 Գայնանէ՝ քի աւ է Ենուսէ՝ քի աւ է Լ-
 տէմէ՝ քի աւ է Իսուտէ պու :

ՍԷՐ 4

- 1 Ու Իսա պը Բուհ էլ գուտս դըժա ժը
 Եորդանէ վէկէռիա . ու ժը Բուհէ լը չէօլէ
 2 հաթը պըրըն : Ու ժը Շէյթանէ չըլ ու
 հաթը ճարապանտըն , ու լը ուէ ոջանպա նէ

- դռնդ քի խուար ու նէ ժի վէխուար, ու կա-
վա քօ աւ ոջան թէմամ պուն՝ պրոչի պու :
- 3 Ու Շէյթան կօ ժէռա. Լըբը դու Վուռէ
Խօտէյ ի պէժը աւ գէվըրէ հանաւ պրոա
- 4 նան պը : Ղ'էվապ տա ժէռա Խսա՝ ու կօ .
Հաթիյէ նըվիսանտըն՝ քօ նա պը նան թէնէ
մէռուվ տը ժի, լէ պը հէր խապէրէ Խօտէ :
- 5 Ու Շէյթան աուի լը ջիյէ քի պըլընտ
տէր անի լը եէք տագիգա քի փատիշահի-
- 6 թիյէ հէմի տընէյէ ժէռա նըշան տա : Ու
Շէյթան ժէռա կօ . Հէմի աւ հէգքմաթան՝
ու իզգէթէ ուան ժը դառա տը տըմ . չըմա
քօ աւ ժը մըռա թէսլիմ պույէ, ու ժը քէռա
- 7 քօ պը խուազըմ տը տըմ : Վուռա էրբը դու
լը պէր մըն պը գէվի ու սէճտէ պըքի, աւ հէ-
- 8 մի ժի ժը դառա պըպը : Ու Խսա ճէվապ տա
ժէռա ու կօ . Հաթիյէ նըվիսանտըն . ժը
Խօտէ ու Լըլահէ խառա սէճտէ պըքի ու
ժէռա իպատէթ պըքի :
- 9 Ու աուի լը Վուստուշէրիֆէ պըր, ու աուի
լը սէր գուպայէ տաճարէ սէքընանտ, ու ժէ-
- 10 ուէ ժէր պավէժը : Չըմա քօ հաթիյէ նը-
վիսանտըն, էրբը ժը մէլէքէդ Խօռա ըսքէր-
- 11 թիյէ ժը պոյ դա, քը դա պըրէն : Հէմ
ժի դա լը սէր տէսթան տէ հէլիներն քը գաթ
- 12 լընկա խօ լը գէվըր նէխի : Ղ'էվապ տա ժէ-
ռա Խսա ու կօ . Հաթիյէ կօթըն՝ Խօտէ ու

- 13 ԻլլահՏէ խօ նէ ճէռէպինի : Ու Շէյթանն
կապա քօ հէմի թէճրիւպէյան թէմամ քըր ,
ոխթ քի ժէ տուր քէթ :
- 14 Ու Խսա պը գուլվէթէ Բուհէ լը Շէլիլէ
վէկէռիա . ու ժը տէր հագէ ուի աւ հէմի ա-
- 15 լիյան նամուսէ ուի ուապու : Ու աուի լը նապ
ճէմիյաթէ ուան հին տըքըր ու ժը հէմիան
տը հաթը պու իզզէթ պուն :
- 16 Ու հաթը լը Կասարէթէ , լը քօ քի ա-
ուի մէզըն պօ պու , ու լը սէր ատէթէ խօ լը
- 17 ոջա շէմիյէ քէթ լը ճիյէ ճէմիյաթէ : Ու
տանը ժէռա քըթէպէ Խշայա փէյղէմպէրէ .
ու կապա քօ քըթէպէ վէքըր , աւ ճի լը քօ
- 18 քը նըվիսանտըն պու : Բուհէ Խօտէ լը սէր
մըն է , ժը աւ սէմէտէ մը մէսհ քըր , մը ժը
ֆագիրանուա միւթտէ քըրընուա շիանտ ու տը-
- 19 լէդ շըքէստիան , շիֆա քըրընէ : Եւ էսի-
րանուա խէլաս ու ժը քօռանուա տիթըն , վալ
քըրընէ . ուան քօ լը գուլմէտանը ազատ պէր-
տանէ , մագպուլ սալէ Խօտէյէ վալ քըրը-
- 20 նէ մը շիանտ : Ու քըթէպէ գըֆըլանտ՝ ու
տա ժը խըզմէթճիռա ու ոօնըշթ , ու լը ճէ-
միաթա պուն ջահվէ հէմիան լը սէր ուի տը
- 21 նըհէռթը պուն : Ու տէսթ քըրժը ուանուա
կօթընէ իոօ նըվիսէ հան լը կոյա ո գըթա պու :
- 22 Ու հէմիան լը սէր ուի շահատէթ տըքըր պուն ,
ու թաճիւպ տը քըրըր պուն լը սէր աւ լաթիֆ
խապէրան քօ ժը տէվէ ուի տէր տը հաթ , ու

- ուրիա գուռէ Խուսիֆ նընը տը կօթը պուն :
- 23 Ու կօ ժը ուանուա . Պըռա հունէ տէ ժը մը-
ռա պէժըն աւ Թէմսիլա հան , եա՛ հէքիմ
դու խօ սաղ պըքը , չը գաս քօ մէ պըհիսթ
ը Վաֆառնայումէ տա դա քըռ , ը վըր ը
- 24 ոլաթէ խօտա ժի պըքը : Ու կօ . Պըռա տը
պէմ ժը ոռա , գաթ փէյղէմպէր քի ը ոլա-
- 25 Թէ խօտա մագպուլ նընը : Պըռա քօ տըպէմ
ժը ոռա , ը կիւնա Իլիայէ փըռ ժընէպիան
հապուն ը նալ Խարայիլէ կալա քօ սէ սալ
ու շէշ մահան ազիւմանան հաթը գուֆըլան-
տըն , ու մէզըն զալայի պու ը հէմի ոլաթան :
- 26 Համա Իլիա ժը ուան ժը եէքէռա նէ հաթը
շիանտըն , իլա Թէնէ ը նալ պաթէրէ Սար-
ֆիա Սիթոնէ ժը եէք ժընա պի ժընըքէռա :
- 27 Ու ը կիւնա Իլիշահէ փըռ ույուզան հապուն
ը նալ Խարայիլէ , համա ժը ուան եէքէ փա-
- 28 գըթ նէ պու . իլա Սիւրեանի Վաման : Ու
կալա քօ ուանան պըհիստըն , ուան հէմիան
քօ ը ճիյէ ճէմիաթէտա պու պը զազապէ
- 29 դըթա պուն : Ու ուան ուպուն աուի ժը
պաթէր տէր խըստըն , ու պըրըն աուի հաթա
ը Ֆըռիսէքէ ջիյէ ը քօ քի պաթէրէ հաթը
պու ջէ պուն , քը աւ ժը ճիյէ պըլընտէ ը
- 30 խուարի պալէ ժըն : Համա աւ ժը նալ ուան
պըհուրի չու :
- 31 Ու չու ը պաթէրէ Ղէլիլէ ը Վաֆառ-
նայումէ , ու ը ոջէդ շէմույէ ժը ուանուա

- 32 Թալիմ տը տա պու : Ու լը սէր Թալիմէդ
ուի մաթ տը մա պուն . չըմա քօ պը հէօքմաթ
- 33 պու սէօզէդ ուի : Ու լը ճիյէ ճէմաթէտա
մէռուվ քի հա պու , քը նէփաք ըուհէ ուի
հա պու . ու աւ պը պըլընտ սառուտ գիրա՝ ու
- 34 կօ . Պէրտը , պը մէռա չը՝ իշէ դա հէյէ , եա՝
Նասրանի Խսա , դու հաթի մէ հէլաք քըրը-
նէ . էմ դա զանըն դու քիյի , միւգատէսէ
- 35 Խօտէ : Ու Խսա զայիտի լը սէր աուի ու կօ ,
Լալ պը՝ ու ժը ուի ռապը , ու ճըն աուի լը
օրթայէ խըստ , ու ժէ ռապու , ու զարար քի
- 36 նէ տա ժէռա : Ու լը սէր հէմիան Թաճիւպ
քի հաթ , ու խապէր տը տա պուն պը հէ-
վուտու ու տը կօթը պուն . Եւ չը խապէր է ,
քօ պը հէօքմաթ ու պը գուվվէթ տը զայիտի
- 37 լը սէր նէփաք ըուհան , ու տէր դէն : Ու նա-
մէ ուի ռապու լը հէմի տէրէ աւ մէմէքէթէ :
- 38 Ու ժը ճիյէ ճէմիաթէ՝ ռապու ու լը մալա
- 39 Շըմհունէ քէթ : Ու խասուէ Շըմհունէ
Թա քի զըտար կըրթը պու , ու ժը պօյ ուի
- 40 Լավա քըրըն ժէռա : Ու աուի սէքընի լը պա
ուի՝ լը սէր Թա զայիտի , ու աուի պէրտա . ու
պը զուվա ռապու ու ժը ուանաւ խըզմէթ տը
քըր :
- 41 Ու կավա քօ ռօ ավա տը պօ պու , ժը հէ-
միանռա քօ հա պու Թիւրլէ Թիւրլի պը իլ-
լէթան նախօշան , տը անը պուն աուան ժէ-
ռա , աւ ժի լը սէր հէր Եէքէ տէսթ տը տա-

42 նը պու, ու սաղ տըքըրը պու ուան: Ղը-
նան ժի ժը փրուան տէր տը հաթը պուն՝ տը
գիրա պուն՝ ու տը կօթը պուն, քօ դու Գու-
ռէ Խօտէյի, ու աուի տը ղայիտը ու պէր նէ
տը տա պու քօ խապէր պը տըն:

43 Ու կավա քօ ոօժ պու՝ ուապու չու լը ճի
քի պաուիյէ, ու խալգէ աուի արամիշ տը քը-
րը պուն հաթըն հաթա լը պալէ՝ ու զօռ տը

44 քըրը պուն ժէռա քօ ժը ուան նէ չը: Լուի
ժի կօ ժը ուանուա. Լազըմ է քօ ժը ղայրի
պաժարանուա ժի փատիշահիթիյէ Խօտէ միւթ-
տէ պըքըմ. չըմա քօ ժը պօյ ուիա էզ հաթըմ

45 է շիանտըն: Ու լը ճէմիաթէ Ղէլիլիան վաղ
տը քըրը պու:

ՍԻՐ 5

1 Ու պու քի կավա քօ խալգ լը տօռա ուի
թօփ պու պուն ու քէլամէ Խօտէ կօտարի տը
քըրը պուն, աուի ժի լը պա կէօլէ Ղանաշա-

2 ըէ տը սէքընի պու: Ու տի քօ տու գայը-
ղան լը պա կէօլէ տը սէքընի պուն՝ ու սէյա-
տէ մահսիան ժը ուան տէր հաթը պուն՝ թօ-

3 ռէդ խօ տը շուշտը պուն: Ու աուի լը աւ
գայըղան եէքէտա քէթ քօ աւ է Շըմհուն
պու, ժէռա լավա քըր քօ հընըք ժը զուա-
յիյէ լը նավ պահրէ պըպը. ու ոօնըշա՝ ու ժը
գայըղէ ժը խալգէռա թալիմ տը տա պու:

- 4 Ու կալա քօ ժը խապէրտանէ սէքընի, կօ ժը
 Շըմհունուա . Լը բէշ լը գուրէ պըպը գա-
 յըղէ, ու թօռէ խօ պապէժ մահսիան սէյտ
- 5 քըրընէ : Շէվապ տա Շըմհուն ու կօ ժէ-
 ոա . Եա՛ խօճա լը շէվ կըժք էմ շըղուլին,
 համա գաթ դըշդ քի մէ նէ կըրթ, լաքին ժը
- 6 պոյ սէօզա դա էմ պապէժըն թօռէ : Ու
 ուան կալա քօ առւի քըրըն զահֆ փըռ մահ-
 սիան ճըվանտըն, վուսան քօ թօռէ ուան տը
- 7 գաթիա պուն : Ու լը աւ գայըղէ տընտա
 պուն ժը օրթաղէդ խօռա իշարէթ տը քըրը
 պուն՝ քօ պէն ժը ուանուա եարտըմ պըքըն,
 ու ուան հաթըն, ու հերտու գայըղան ժի դը-
 ժա պուն վուսան քօ նէզա ղարի պունէ պուն :
- 8 Ու Շըմհուն փէթըրոս կալա քօ տի՛ լը սէր
 չէօքէ Խաա քէթ ու կօ . խօ ժը մըն ալի տէ
 եա՛ Բապպ չըմա քօ էզ եէքէ կիւնէյքեա-
- 9 ըրմ : Չըմա քօ պըղտիա առւի ու ուան հէ-
 մի քօ բէռա պուն . ժը սէմէտէ սէյտէ մահ-
- 10 սիան : Ս ուսան ժի գուռէդ Օէպտիա Եա-
 գուպ ու աննայէ ուան քօ օրթաղէ Շըմ-
 հուն պուն, ու Խաա կօ ժը Շըմհունուա, Սէ
 թըռս ժը ուի բէվա դու տէ սայատէ մէռու-
- 11 վան պըպի ժը պոյ հայաթէ : Ու գայըղէդ
 խօ քըշանտըն լը զուայիյէ ու հէր գըշդ պէր-
 տան, ու լը բէյ ուի չուն :
- 12 Ու պու քի կալա քօ առւի կըհիշտ լը պա-
 ժէր քի, վահա մէռուվ քի պը ույուղիթիյէ

- դըժի՛ կամա քօ տի Իսա, լը սէր ու լը քէթ՝
 լաւա քըր ժէու ու կօ. Եւ՛ Բապայ էրքը տը
 13 խուաղի դու գատիրի մը փագըժ քըրըն: Ու
 աուի տէսթէ խօ տըթէժ քըր՝ կիյանտը լէ, ու
 կօ. Տըխուաղըմ փագըժ պը, ու զուվա իլ-
 14 լէթէ ույուզիթիյէ ժէ չու: Ու աուի թէն-
 պի՛ճ քըր ժէուա՝ քօ ժը եէքէուա նէ պէժը,
 լէ կօ. Հաուր դու խօ ժը իմամուա նըշան պը
 տէ, ու ժը պը փագըժիթիյէդ խօ հէտիյէ
 պըտէ չաւան քօ Սուսա էմը քըր՝ ժը պը
 15 ժը ուանուա շահատէթի պունէ: Ու ժը տէր
 հագէ ուի՛ խապէր հէնի փըու ուա տը պօ պու.
 ու փըու խալդ տը հաթը պուն ճըվանտըն ժը
 պը կօտարի քըրընէ, ու ժը նա խօշիթիյէդ
 16 խօ սաղ պունէ: Ու աուի լը ճիյէդ պաուի-
 ան տը չօ պու, ու տուվա տըքըրը պու:
 17 Ու պու ժի՛ քինկա քօ աուի թէսլիմ՝ տը-
 տա պու, ու Փարիսիան ու խօճայէդ նօմօսի-
 ան ունըշտը պուն. ուան քօ ժը ճէլիլէ ու ժը
 Եէհուտիսթանէ ու ժը Գուտսէ ու ժը հէմի
 գասապան հաթը պուն ճըվանտըն. ու գուվ-
 վէթէ Խօտէ պէլի տը պօ պու ուան սաղ քը-
 18 րընէ: Ու վա՛հա չէնտ մէուովան, եէքի
 քէօթըու՛մ լը սէր ճըլան տը անի պուն, ու
 տըխօտը պուն քօ աուի լը հընտուռէ պը-
 19 պըն, ու տէյնըն լը պէր ուի: Ու կամա քօ
 ժը գալապալըդէ ոէ նէ տը տիթը պուն, քօ
 ժը ուէ լը հընտուռ պը պըն աուի, լը սէր խա-

- նի ռապուն, ու ժը գաթիյէ լը թէր ալազան-
տըն առւի, ու պը ճըլան լը օրթայէ լը պեր
- 20 Խապէ անին խոռարիյէ: Ու առւի իմանէ
ուան պըտիթընէ՝ կօ ժէռա. Եւ մէռուվ
- 21 կիւնէյէդ դա ժը դառա ավֆ պը պըն: Ու
քեաթիպան ու ֆարիսիան տեսթ քըրըն ֆըք-
րանտընէ ու կօթընէ. Ուիա քի է, քօ վու-
սան տըժմինան խապէր տըտա, քի տը քարը
կիւնէյան ավֆ պըքը ժը եէք Խօտէ պաշգա:
- 22 Ու Խաա կապա քօ շափըէ ուան զանի՝ ճէ-
վապ տա ու կօ ժը ուանուա. Եւ տըլէ խօ-
- 23 տա չը տը ֆըքըրըն: Վի ժան հէնի բա-
հաթ է՝ կիւնէյէ դա ժը դառա ավֆ պը պը
- 24 կօթըն՝ եա ռապը ու պը կէռ կօթըն: Հա-
մա վուսան քօ հուն պը զանըն հէքքմաթէ
Վուռէ մէռուվ, հէյէ լը սէր տըտէ ավֆ քը-
րընէ կիւնէյան, կօ ժը քէօթըրիւմա. Եւ
դառա տէժըմ. ռապը, պը կըր լէհէվէ խօ
- 25 ու հառը մալա խօ: Ուի ժի լը ուէ ռաաթէ
լը պեր հէմիան ռապու՝ աւ քի լը սէր ուի ոա
տըղա պու հէլ անի, ու չու լը մալա խօ՝ ու
- 26 ժը Խօտէռա շըքըր տը քըր: Ու հէմիան
մաթ ման ու ժը Խօտէռա շըքըր տը քըրը
պուն, պը թըռսան դըժա պուն՝ ու կօն. Եւ
քը իռօ էմ դըշդէդ աճայիպ տին:
- 27 Ու ժը ուէ բէվա ժը ուէ ռապու, ու կէօմրիւկճի
քի տի, քօ նապէ ուի Եվի պու, քը ժը պօ
կէօմրիւկ սանտընուա լը ուէ ռօնըշտի պու

- 28 ու կօ ժէռա . լը բէյ մըն որը : Ուի ժի հէր
- 29 դըշդ թէրք քըր լը բէյ ուի չու : Լէվի
 ժէռա տավաթ քի մէզըն քըր լը մալա խօ .
 ու փըռ գալապալըղ քի հապու է կէօմրիւկ-
 ճիան ու պաշգասիան՝ քօ պը ուանուա լը սօֆ-
- 30 րէտա ոօնըշտըն պուեն : Ու քեաթիպէ ուան
 ու հէմ ֆարիսիան տըռ տըռ տըրքըր պուեն ու
 ժը շակըրտէդ ուիռա տըկօթը պուեն . Չըմա՞
 պը կէօմրիւկճիան ու պը կիւնէյքեարան հուեն
- 31 տըխուեն ու վէտը խուեն : Շէվապ տա ժը
 ուանուա Խսա՝ ու կօ . ժը սաղանուա հէքիմ՝
- 32 լազըմ նընը , լէ ժը նախօշանուա : Լզ նէ
 հաթըմ սատըգան կազի քըրընէ , լէ կիւնէյ-
 քեարան ժը թօպա քըրընէ :
- 33 Ուան ժի կօնը ժէռա . Չըմա՞ շակըրտէդ
 շաննայէ փըռ ճարան ոօճի տըկըրըն , ու
 տուվա տըքըն , վուսան ժի շակըրտէդ ֆա-
- 34 րիսիան , ու է դա տըխօն ուվէտըխօն : Ըուի
 ժի կօ ժը ուանուա . հուեն տըքաճըրն ժը զա-
 ոուքէդ տավաթլիանուա էմր պըքըն քօ ոօ-
 ճի պը բէն , չըգաս քօ զավա պը ուանուայ է :
- 35 Լաքին ոջան տէ պէն քօ՝ զավա ժը ուան
 տէ պէ սանտըն , ու ուէ զէմանէ , լը ուէ ոօ-
- 36 յանտա տէ ոօճի պը կըրըն : Սասալ քի ժի
 կօ ժը ուանուա . Կաթ եէքէ փինէյէ ճըլէ
 նու ժը ճըլէ գէվընուա տա նէյ նը . էրքը նա ,
 աւ նու ժի տը գաթինը , հէմի ժի ժը գէվըն-
- 37 ու փինէյէդ նու եագըշմիշ նա պը : Ու

- եւքի մէյէ նու լը մէշգէ գէվըն տա նէյինը,
 երբը նա մէյէ նու մէշգէդ գէվըն ան աը գա-
 թինը, ու աուի աը ուրժը. հէմի ժի մէշգան
 38 վունտա աը պըն: Եւ մէյէ նու լը մէշգէ
 նուտա տա դինըն լազըմ է ու հէր աու ժի
 39 դէնը վէշէրանտըն: Ու եւքի մէյէ գէվըն
 վէ նա խու ու բաշէ մէյէ նու պը խուազը,
 չըմա քօ աէ ժը, երբը գէվըն հէնի խօշ ը:

ԱՅԻ 6

- 1 Ու պու քի լը իքինճի ոջա ավուլէ շէմու է
 աուի ժը նավա գէվիան աը պըհուրը պու, ու
 շակըրտէդ ուի պը տէսթան սընպըլէ կէնըմ
 աը գուրուֆանտը պուն ու պը ֆէրըքանտընէ
 2 աը խուարը պուն: Ու ժը ֆարիսիան հընը-
 քան կօն ժը ուանուա. Եւ չը դըշդ է քօ
 հուն տըքըն, քը լը ոջա շէմույէ տա ճայիզ
 3 նընը: Ա'էվապ տա ժը ուանուա Խսա ու կօ.
 Ո' նա խօնտըն քըրընէ Տավուտէ, կավա քօ
 պըրչի պու աուի ու ուան քօ բէուա պուն:
 4 Ղափան աուի լը մալա Խօտէ քէթ, ու նանէ
 հուզուրէ խուար, ու տա ժը ուանուա ժի՞ քօ
 բէուա պուն, քը աուի խուարըն ժը եւքիուա
 ճայիզ նա պու, լէ թէնէ ժը իմամանուա:
 5 Ու ժը ուանուա կօ. Գուռէ մէռուվ խօտիյէ
 շէմուէ ժի է:
 6 Ու պու քի լը պաշգա ոջա շէմուէ քի՞

- առւի լը ճիյէ ճըվաթան քէթ՝ ու թալիմ տը-
 քըր , ու լը ուէ մէռուվ քի հապու , քը տէս-
- 7 Թէ ուի ռաստ հըշք պօ պու : Ու քեաթի-
 պան ու Փարիսիան լէ տը բէ պուն՝ քը լը
 ռոյա շէմուէ տա առւի սաղ քը քօ պը աւ
- 8 սէմէտէ կըլի քի լը սէր ուի պը պինըն : Ու
 առւի տը զանը պու Ֆըքրէ ուան , կօ ժը ա-
 ուիռա՝ քօ տէսթէ ուի հըշք պօ պու , ռապը
 լը օրթայէ պը սէք . առւի ժի ռապու սէքը-
- 9 նի : Խաա կօ ժը ուանռա . Ժը ո՛ գըշդ քի
 փրոս քըմ , լը ռոյա շէմուէտա գանձիթի՞
 քըրըն , եա քէօթի թի քըրըն ճայիզ է ,
- 10 ճան քի խալամ քըրըն եա հէլաք : Ու լը
 չար ալի լը սէր աւ հէմիան պը սու հաթընէ
 նըհէռթ , կօ ժը աւ մէռուվռա , Տէսթէ խօ
 տըրէժ քը . աւ ժի տըրէժ քըր , ու տէսթէ
- 11 սաղ ռգա առւէ տըն պու : Ուան ժի հար
 պուն , ու լը նալա խօտա ժը Խաառա չը պը-
 քըն խապէր տը տա պուն :
- 12 Ու պու քի լը ուէ ռոյանաա լը ջիյէ ռա-
 պու նըմէճ քըրընէ , ու շէվէ կըժք ժը Լ՛-
- 13 լահնապ պը տոուվա քըրընէ պուհարթ : Ու
 կալա քօ սըպէ պու՝ կազի քըր շալըրտէդ
 խօ , ու ժը ուան տուանըտան պըժարթ , քը
- 14 ուանռա ըհսուլան ժի նալ տանի : Շըմ-
 հուն քօ ժէռա փէթրոս ժի նալ տանի , ու
 պրէյէդ ուի Լ՛նտրիա , ու Լ՛պգուպէ , ու
 Լ՛աննայէ , ու Ֆիլիպպուսէ , ու փարթուրի-

- 15 մուսէ, ու Մաթապէ. Ու Թուամայէ, ու
գուռա Լ՛ըֆա Եագուպէ, ու Լէլօթէս հա-
- 16 Թը կօթան Շքմհունէ: Ու պրէյէդ Եա-
գուպէ Ղ՛ուտա. ու Իսխարի Ղ՛ուտա՝ քի
- 17 տէսթ տայօղ Ժի պու: Ու պը ուանուա հա-
Թը խուարի՝ ու լը ճի քի տէշդէ սէքընի, ու
գալապալըդէ շակըրտէդ ուի, հէմ ժը հէմի
Եէհուտիթանէ ու ժը Վուտսէ հէմ ժը ա-
լիյէ քէնարէ պահրէ Տուրօսէ ու Սիդօնէ
- 18 փըռ խալգ հապու: Վը ժը ուէ հաթըն կօ-
տարի քըրընէ, ու ժը պօյ ժը նախօշիթիյէ
խօ սաղ պունէ ու հէմ ժը նափաք ըուհան
- 19 էզիյէթ քշանտօղան սաղ տըպօ պուն: Ու
խալգ կըշք տը խօստը պուն Ժէուա նէզ պուն.
չըմա քօ Ժէ գուվէթ ուա աը պօ պու, ու
ժը հէմիանուա շիֆա տըտա պու:
- 20 Ու աուի Վահվէդ խօ լը շակըրտէդ խօ պը
պըլընտ քըրընէ կօ. Խօզի ժը ոռա եա՛ ֆա-
գիրան, չըմա քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ է ոէ:
- 21 Խօզի ժը ոռա եա՛ նուա պըրջի պույան. չը-
մա քօ հուն տէ Թէր պըն. Խօզի ժը ոռա քօ
նուա տը կըրըն, չըմա քօ հուն տէ շազ պըն:
- 22 Խօզի է ժը ոռա կափա քօ մէգուվան ո՛ սէր-
հէվտէ տըքըն ու կափա քօ ո՛ ժը հէվալիթիյէ
խօ ալի տըն՝ ու ժը ո՛ իքրահ պըքըն, ու նա-
վէ ո՛ խարապ տէրինըն ժը սէմէտէ Վուուէ մէ-
- 23 ոուվ: Շազ պըն հուն լը ուէ ոջէտա,
շազ պըն, չըմա քօ իւճրէթէ ո՛ փըռ է լը ա-

- զիւմանտա . չըմա քօ պամէդ ուան ժը փէյ-
- 24 ղէմպէրանուա ահվա տըքըրը պուն : Լաքին
վայ ժը ո՛ ղէնկինանուա, չըմա քօ թէսէլիյէ խօ
- 25 ո՛ սանտըն : Լալ ժը ոռա քօ՝ նուա հուն թէր
ըն , չըմա քօ տէ պըրչի պըն . վայ ժը ոռա
քօ նուա տըքէնըն , չըմա քօ շին տէ պըքըն
- 26 ու տէ պըկըրըն : Լալ ժը ոռա կավա քօ
լը սէր ո՛ գանձ տէժըն հէմի մէռուվան չըմա
քօ պամէդ ուան ահվա տըքըրը պուն ժը
տարավ փէյղէմպէրանուա :
- 27 Համա ժը ոռա կօտարի քըրօղանուա տէ-
ժըմ , Տըժմընէդ խօ պը հապինըն , ժը ո՛ իք-
- 28 րահ քըրօղանուա ջէյի պըքըն : Ժը ոռա
պէրտովա քըրօղանուա՝ խայր տովա պըքըն ,
ժը ոռա էլիյէթ տայօղանուա տովա պըքըն :
- 29 Լա քօ լը չէնէյ դառա տըխէ՝ առէ տըն ժի
ժէռա նէզ քը . ու ալ քօ ֆէրաճէյէ դա
տէր տըխա , քըրասէ խօ ժի ժէ մէ վէշէր :
- 30 Ու ժը դա հէր խօստօղանուա պըտը , ու ժը
- 31 մայէ դա սանտօղան շունտա մասթին : Ու
չավան քօ տը խուազըն մէռուվան ժը ոռա պը
քըն , հուն ժի վուսան պը քըն ժը ուանուա :
- 32 Ու էրքը հուն ո՛ հապանտօղան պը հուպինըն
չը՝ սէվապէ տըպը , չըմա քօ կիւնէյքեարան
- 33 ժի խօ հապանտօղան տը հուպինըն : Ու էր-
քը ժը ոռա գանձիթի քըրօղանուա գանձիթի
պըքըն , չը՝ սէվապէ տը պը , չըմա քօ կիւ-
- 34 նէյքեարան ժի հէման առէ տը քըն : Ու

էրբը վուսան մեռուվու տէյն պըտըն քօ ու
մուտէ հէպէ սանտընէ, չը սէվապէ ո՛ հէյէ,
չըմա քօ կիւնէյքեարան ժի ժը կիւնէյքեա-
րանուա տէյն տըտըն՝ քը պէտէլէ աուի շուն-

35 տա պըսդինըն : Ա՛հ հուն պըհուպինըն տըթ-
մընէդ խօ ու ժը ո՛ իքրահ քրօղանուա գանձի-
թի պըքըն . ու տէյն պըտըն ժը ուիուա՝ ժը
քօ քի սանտընէ ումուտէ ո՛ թուննա . քը
իւճրէթէ ո՛ փըռ պըպը, ու գուռէդ (Թաալա-
յէ պըպըն , չըմա քօ աուի ժը նամքէօռան-

36 ու ու ժը եարամազանուա գանձ է : Վուա

պը մէրհամէթ պըն չափան քօ Պապէ ո՛ պը

37 մէրհամէթ է : Ահ հէօքմ մէ՛ քըն քօ ժը ո-
ուա հէօքմ նէպը, հէօքմ ու ղապապ մէ՛ քըն
քօ ժը ոուա ժի հէօքմ ու ղազապ նէ պը,
պախշ պըքըն քօ ժը ոուա ժի պախշ պը պը :

38 Պը տըն քօ ժը ոուա ժի պէ տայըն , պը ունտ
էօլէկէ՝ ապանտըն՝ հաթը թէվտայըն՝ դըթա
տէ լը բաշըլէ ո՛ պէ տայըն . պը ուի չափէ քօ
պը աւ քօ հուն տը բիվըն , ժը ոուա տէ պէ

39 բիվանտըն : Թէմնիլ քի ժի կօ ժը ուան-
ուա, մէկէր քօռ ժը քօռէուա արքեարըր գա-
լավուզիթի քըրըն . նա՞ քի հէր տույան ժի
40 լը չալէ տը դէվըն : Շչակըրտ ժը խօճայէ
խօ մէզըն նընը, ու հէր թէքմիլ պուն՝ ոգա
խօճայէ խօ տէ պըպը :

41 Չըմա՞ լը ջահվէդ պրէյ խօ գըրոշէ տըպի-
նի, ու գէրան լը ջահվէ խօտա նա պինի :

- 42 Եթախոտ չափան տըքեարը կօթըն ժը պրէյ
խօռա . Եյ պըրա պերտէ քօ ժը ջահվէ դա
գըրշէ տերինըմ . ու լը ջահվէ խօտա գերանէ
նա պինի . էյ միւրայը ավուլ ժը ջահվէ խօ
գերանէ պը տերին ու բաշէ տէ պըպինը ժը
- 43 ջահվէ պրէյ խօ գըրշէ տէր անին : Չըմա
քօ տարէ գանձնը քեարը մէյվէյէդ չուրուկ
պըտը , ու տարէ չուրուկ թուննա քօ պըքեա-
- 44 ըր մէյվէյէ գանձ պըտը : Չըմա քօ հէր տար ժը
մէյվէյէ խօ դէ նաս քըրըն . չըմա քօ ժը ըսթ-
րիան հէթիլ նա ջինըն , ու ժը տը ոէնէրմըքէ
- 45 դրի նա ճըվինին : Սէռուվէ գանձ ժը տըլէ խօ
ժը խազնէյէ գանձ , ջէ տէր դինը . չըմա քօ
տէվէ ուի ժը զէտէ պունէ տըլ խապեր տըտը :
- 46 Չըմա ժը մըռա եա՛ Ռապպ եա՛ Ռապպ
- 47 կազի տըքըն , ու կօթընէ մըն նաքըն : Հէր
ժը մըռա հաթօղ ու քելամէ մըն կօտարի քը-
րօղ ու աուան քրօղ , ժը քէռա մինա՝ ժը
- 48 ոռա նշան պըտըմ : Լւ մալ ջէքրօղ մէ-
ռուվռա տըմինա . քը քօլա ու գուր քըր , ու
հիմէ ուի լը սէր գէվըր տանի , սէլէ ավան
քօ ռապուն՝ չայ խըստ լը աւ մալ , ու գատիր
նա պու . աուի թէվ կէռանտըն . չըմա քօ հի-
- 49 մէ ուի լը սէր գէվըր գապի պու պու : Հա-
մա աւ՝ քօ քելամէ մըն տը պըհիսը՝ ու նաքը ,
տը մինա ժը աւ մէռուվռա՝ քօ լը սէր արտէ
պէ հիմ մալ ջէ տըքը . քօ լէ չայ խըստ ու
զուվա քէթ , ու հէլօշանտընէ աւ մալ մէզըն պու :

ՍԷՐ 7

- 1 Ու կալա քօ քէլամէդ խօ կըշք թէքմիլ
քըր լը կօյա գալմէ, քէթ լը Վաֆարնայու-
- 2 մէ : Ու գուլէ եիւզպիշի քի լը կըրան նա-
խօշթիտա նէզա մըրընէ պու, քօ ժէռա տէ-
- 3 լալի պու : Կալա քօ լը տէր հագէ Խսա պը-
հիսա՝ ժը Եէհուտիան չէնտ ոու սըբիան շի-
անտ, ժէռա լալա քըրընէ քօ պէ գուլէ ուի
- 4 խէլաս պըքը : Ու ուան ժի հաթըն լը պա
Խսա փըռ լալա տըքըրը պուն ժէռա, ու տը
կօթը պուն. էրքը աւ լպըգէ քօ ժէռա աւ
- 5 դըշգ պըքի : Չըմա քօ միլէթէ մէ տը հու-
պինը, ու ճիյէճըվաթէ աուի ջէքըր ժը մէռա :
- 6 Ու Խսա պը ուանռա չու, կալա քօ հէնի ժը
մալ տուր նէ պու, եիւզպաշի ժէռա չէնտ
տօսթան շէանտ, ու կօ ժէռա. Եա՛ Բապպ
լը զահմէթէ մէ գէվ չըմա քօ էզ լպըգ նը-
նըմ, քօ լը պըն խանիյէ մըն պը գէվի :
- 7 Ժը պօյ ուիա մը խօ ժի լպըգ նա հասըպանտ
ժը դառա հաթընէ. լաքին խապեր քի պէ
- 8 գուլէ մըն տէ շիֆա պըպինը : Չըմա քօ է
ժի լը պըն հէօքմաթէ հաթը տայըն մէռուվ
քի ըմ, ու լը պըն էմրէ մըն ասքեր հէյէ, ու
ժը եէքէռա հաուր տը պէմ տը չօ, ու ժը
աուէ տընռա որը, ու դէ. ու ժը խըզմէթ-
- 9 քեարէ խօռա ուիա պըքը, ու տըքը : Ու
կալա քօ Խսա ուիա պըհիսա, թաճիւ պ քըր,

- ու վէկէռիա լը բէյ խօ չունտող խալդէռա կօ .
 Պըռա տըպէմ ժը ոռա , քօ լը նաւա Խսրա-
- 10 յիլտա աւ գաս իման մը նէ տի : Ու հաթը
 շիանտողան լը մալ վէկէռիան՝ ու նախօշ
 խըզմէքեարէ սաղ պուն տին :
- 11 Ու պու քի լը ոջա տըն՝ Վային հաթը
 կօթան պաթէր քի տը չօ պու , բէռա տը չօ
- 12 պուն շախըրտէդ ուի ժի՝ ու փըռ խալդ : Ու
 կավա քօ նէզա տէրիյէ պաթէր պու վահա
 մըրի քի տէր տըհաթը պու , ժը տիյէ խօռա
 եէք հապըք պու . ու ժըն ժընապի պու , ու
- 13 բէռա ժը պաթէր փըռ խալդ հապու : Ու Բապպ
 կավա քօ աուի տի , հայֆա ուի հաթ աուի ,
- 14 ու կօ . Սէ կըր : Ու չու լը նըզանկէ նէզ
 պու՝ ու ուան քօ հալ անի տը պըրը պուն
 սէքընին , ու կօ . Ի՛յ խօրթօ ժը դառա տը
- 15 պէմ ուսպը : Ու մըրի ուսպու ու ունըշդ ,
 ու տէօթ քըր խապէրտան , ու տա աուի ժը
- 16 տիյէ խօռա : Ու նուա հէմիան ժի թըռտ
 կըրթ , ու ժը Խօտէռա շըքըր տը քըրը պուն
 ու տը կօթը պուն . Ի՛րքը փէյղէմպէր քի
 մէզըն լը նաւ մէ ուսպու է , ու էրքը Խօտէ
- 17 գավմէ խօ ղիյարէթ քըր : Ու աւ տէնկ լը
 տէրհագէ ուի՝ լը հէմի Եէհաւտիսթանէ ու-
 պու , ու լը չար ալիյէ ուէ տընէ :
- 18 Ու ժը Հաննառա Թարիֆ քըրըն շախըր-
- 19 տէդ ուի լը սէր աւ հէմի դըշդան : Ու Հան-
 նա ժի տըտոյան ժը շախըրտէդ խօ կազի քըր ,

- ը պալէ, շիանտը ուան ը պա Իսա՝ ու կօ .
 Լ՛ւ քը տէ պէ դո՛ւ ի, եա ժը պաշգասիքիռա
 20 էմ մէվէքըն : Ու աւ մէռուվան հաթըն ը
 պալէ ու կօն, շաննայ է թահֆիլէի մէ շի-
 անտ ժը դառա, ու տէժը . Լ՛ւ քօ տէ պէ դո՛ւ ի,
 21 եա ժը պաշգասիգիռա էմ պը բէն : Ու ը
 ուէ սաաթէտա փըռան ժը նախօշիթիյէ ու ժը
 տէրտան ու ժը եարամազ ըուհան սաղ քըր,
 ու ժը փըռ քօռանռա տիթընռա գուտրէթ տա :
 22 Ղէվապ տա ժը ուանռա Իսա՝ ու կօ . շանըն
 ժը շաննառա թարիֆ պըքըն չը քօ ո՛ տի ու
 պըհիստ, քը քօռան տը պինըն, ու թօփալան
 տը չըն, ույուզան փագըթ տըպըն գառան տը
 պըհիսըն, մըրիան գըյամ տըքըն, ժը ֆագի-
 23 րանռա միւթտէ տըպը, ու խօզի ժը ավէռա քօ .
 ը սէր մըն խուար նա պը :
 24 Ու կալա քօ էլէիյէդ շաննայէ չուն . ժը
 պոյ շաննա ժը խալգէռա տէսթ քըր կօթը-
 նէ, ը շէօլէ չը՝ թամաշա քըրընէ ո՛ ռապուն,
 25 ժը պոյ է լէրվան գամիշ քի : Լ է չը՝ տի-
 թընէ ո՛ ռապուն, պը նազիք ճըլան խոմալան-
 տըն մէռո՛վ քի . վահա ուան քօ ը ճըլէդ
 պը շէօհրէթէ ու ը զէֆգէտանը ը սէրպէդ
 26 փատիշահան տը պըն : Լ է չը՝ տիթընէ ո՛ ռա-
 պուն, փէյղէմպէր քի, պէլի ժը ոռա տըպէմ
 27 ժը փէյղէմպէր քի հէնի բէթըր : Չըմա քօ
 ուիա է . ժը պոյ է քէ քօ հաթը նըվիսան-
 տըն, վահա էլէիյէ խօ էգէ ը պէր գա պըշէ-

- յինըմ, քօ ուէյա դա լը պէր դատա հազըր
 28 քը: Պըռա տը պէմ ժը ոռա. ժը ժընան
 զան լը նամլ ուանտա ժը Հաննայէ մէզըն
 փէյղէմպէր քի թուննա. լաքին լը փատիշա-
 հիթիյէ Խօտէ աւ բըջուք ժը ուի մէզըն է :
 29 Ու խալգէ կըշք կավա քօ պըհիստըն՝ ու
 կիւմրիւկճիան ժի, սատըգ քըրըն Խօտէ քօ
 30 պը թահֆիլէ Հաննա թահֆիլ պոււն : Լա-
 քին Փարիսիսն հէմ խօճայէդ նօմօսի լը տէր
 հագէ խօ թէտպիրան Խօտէ պադալ քըրըն,
 քօ ժէ թահֆիլ նա պոււն :
 31 Ու Բապպ կօ. Մէռուվէ սիլսիլէյէ հան
 ժը քիռա պըշըպինըմ, ու ժը քիռա տը մինըն :
 32 Տըմինըն լը աւ զառուգան՝ քօ լը չարշիտա ու
 տընըն, լը հէվու տու կազի տըքըն ու տը պէն :
 ժը ոռա մէ տիւտիւք փըֆ քըր՝ ու ո՛նէ լէյստ .
 33 մէ շին քըր ու ո՛նէ կրիա : Հաննա է թահ-
 ֆիլէի հաթ, քը նէ տը խուար ու նա վէտը-
 34 խուար, ու ո՛ն տըկօթ ճընէ ուի հէյէ : Գու-
 ուէ մէռուվ հաթ, քը տըխօ ու վէտըխօ, ու
 տէժըն, վահա խուարօղ ու պէքրի մէռուվ քի՝
 տօսթէ կիւմրիւկճիան ու կիւնէյքեարան :
 35 Համա իլմ ժը հէմի ոլէտէդ խօ սատըգ պու :
 36 Ու ժը Փարիսիան եէքէ ժէռա լավա տը-
 քըր քօ բէռա նան պըխօ, ուի ժի լը մալա
 Փարիսիյէ քէթ, ու լը սօֆրէտա ունըշդ :
 37 Ու լը ուէ պաժէրտա կիւնէյքեար ժըն ժի
 հէպու. կավա քօ զանի՝ էրքը լը մալա ֆա-

- րիսիտա լը սուլֆրէտա ոօնըշտիյէ, շուշա քի
 38 պը խօշ պին ոռն անի : Ու լը բէյվա լը
 պէր լընկա ուի սէքընի ու տը կրիա պու, ու
 պը հէսթրան տէսթ քըր լընկա ուի շըլ քը-
 րըն, ու պը փօռա սէրէ խօ փագըժ տըքըր,
 ու լընկա ուի ռատըմիսա պու, ու պը ոռն
 39 ոռն տըքըր : Ու կավա քօ աուի տավաթ
 քըրօղ ֆարիսիյէ տի, լը արլէ խօ տըկօթ .
 Լըքըր ուիա փէյղէմպէր քի պը պանա, ժէ-
 ռա նէզ պուն ժըն քի է՝ ու չը թարղէ տէ
 պըզանը պու, չըմա քօ աւ եէքէ կիւնէյքեար
 40 է : Շէվապ տա Խա ու կօ ժէռա . Լա՛
 Շ ըմհուն ժը դառա դըշդ քի մըն հէյէ կօ-
 41 թընէ, ուի ժի կօ . Լա՛ խօճա պէժը : Ժը
 եէքէ տէյն տայօղռա տու տէյնտարէ ուի
 հէպու, ժը եէքիռա բէնճ սառ ու ժը աւէ-
 տընռա բէնճէ տինար տէյնէ ուան հէպու :
 42 Ու կավա քօ դըշդ քէ ուան թուննա պու
 տէլվէ տայընէ, ժը հէրտոյանռա պախշ քըր .
 նուա պէժը, աուի քի՞ ժանէ տէ փըռ պըհու-
 43 պինը : Ու Շ ըմհուն ճէվապ տա ու կօ . Ժը
 մըռա խույա . Էրքը ժը քէռա քօ փըռ պախշ
 քըր, ուի ժի կօ ժէռա, 'Խա ռաստ շէրհ քըր :
 44 Ու վէկէռիա լը ալիյէ ժընըքէ՝ ու ժը Շ ըմ-
 հունռա կօ . Ժընըքէ հանա տը պի՛նի, էզ
 լը մալա դա քէթըմ, գա ժը լընկա մըռա ավ
 նէտա, համա ուիա պը հէսթրէ խօ լընկա մը
 շուշդ, ու պը փօռա սէրէ խօ փագըժ քըր :

- 45 Ղա ժը մըռա ռամիտա քի նէ տա , վահա ուհա
կապա քօ լը վըր քէթըմ է ժը ռամիտայէ լըն-
46 կա մըն ֆարաղէթ նէ քըր : Ղու սէրէ մըն
պը ռուն ռուն նէ քըր , ուհա լընկա մըն պը
47 խօշ պին ռուն ռուն քըր : Ժը պօյ աուհի
տը պէմ ժը դառա , ավֆ պըպը ժը ուհառա
փըռ կիւնէյէ ուհի , չըմա քօ փըռ հուպանա .
չըմա քօ ժը քէռա քօ հընտըք ավֆ տըպը
48 հընտըք տըհուպինը : Ու կօ ժէռա . Լիւնէ-
49 յէ դա ժը դառա ավֆ պըպըն : Ու թէվ լը
սուֆրէտա ռօնըշտօղան լը խօտա տէսթ քը-
րըն կօթընէ , ուհա քի է քօ ավֆիթիյէ կիւ-
50 նէյան տըտը : Ու աուհի կօ ժը ժընըքա .
Ղա իմանէ դա խալաս քըր , հառը պը սէ-
լամէթէ :

ՍԻՐ 8

- 1 Ու պու քի ժը ուէ բէվա՝ ուհի ժի պաժէր
պէ պաժէր ու գասապա պէ գասապա տըկէ-
ուհա պու՝ վազ տըքըր ու փատիշահիթիյէ
խօտէ միւժտէ տըքըր . ու տուանզտան ժի
2 բէռա : Հէմ ժի չէնտ ժընան քօ ժը եա-
րամազ ըուհան ու ժը նախօջիթիան սաղ
քըրը պու , եանի Սէյրէմ քօ Սահտալինի
տը հաթը կօթան քօ ժը ուհի հաֆթ ճընան
3 տէր անի պու : Ու իհաննա ժընա խու-
զայէ քէթիսիւտայէ Հիրօտիսէ , ու Սուսանէ ,

- ու հէնի փրոան, ուան քօ պը մայլէ խօ ժէ-
- 4 ու խղզմէթ տըքըրը պուն: Ու փրա գալա-
պալըղ պը հէվ հաթընէ, ու ժը հէր պաժէր
խալգ քօ ժէռա հաթըն, պը թէմնիլ քի կօ
- 5 ժը ուանուա: Դօվ քըրօղ քի ռապու դօ-
վա խօ դօվ քըրընէ, ու ոթթա դօվ քըրընէ՝
հընըքան լը սէր ոէ քէթըն. ու լը պըն լըն-
կան հաթըր բէշ պուն ու դայրէ ազիւմանան
- 6 աուի խուարըն: Ու պաշգասի լը ճիյէ գա-
րաժէ քէթ՝ համա պը հէշիլ պունէ հըշք
- 7 պու՝ ժը նամիթի թուննա պունէ արտէ: Ու
պաշգասի լը նավ ըսթըրիան քէթ, ու ըսթը-
րիան բէռա պը շին պունէ՝ աուի խանըգան-
- 8 տըն: Ու պաշգասի լը սէր արտէ ոընտ քէթ,
ու կավա քօ հասըլ պու՝ ժը տէլա եէքէսատ
գաթ տա, ու քինկա քօ աուի խապէր տա
կօ. ժը բէռա քօ ժը պըհիստընուա կօ հէյէ՝
պըրա պը պըհիսը:
- 9 Ու շակըրտէդ ուի ժէ պը փրուա քըրընէ տը
- 10 կօթը պուն աճապա թէմնիլէ հան չը է: Ու
ուի ժի կօ. Սըրա փատիշահիթիյէ խօտէ ժը
ռուա հաթիյէ տայըն զանընէ. համա ժը պաշ-
գասիանուա պը թէմնիլադէ կօթըն, քօ տէ
պը պինըն՝ ու նէ պինըն, ու տէ պը պիհի-
- 11 սըն՝ ու ֆէհմ նէ քըն: Համա աւ թէմնիլ
- 12 ուիա է դօվ քէլամէ խօտէ է: Ու լը
սէր ոէ ուան ըն՝ քօ տը պըհիսըն, ու բաշէ
Դէյթան տէ՝ ժը տըլէ ուան աւ քէլամէ տէր

- դինը՝ քօ նա պը քօ իման պինըն ու խէլաա
 13 պըն : Ու լը ճիյէ գարաթէ ուան ըն՝ ոխթա
 քօ տը պըհիսըն , պը շաղիթիյէ գապուլ տը
 քըն . համա ժը գուրմ թուենա պուենէ ուան ,
 ոխթ քի իման դինըն՝ ու ոխթա թերձիւպէյէ
 14 պը շունտա տը սէքընըն : Ու լը նաւլ ըս-
 թըրիան քէթօղան ժի ուան ըն . քօ կավա
 քօ աւ քէլամէ տը պըհիսըն՝ պը դէմէ ուէ տընէ
 ու պը դէնկինիթիյէ ու պը տըլ պըժանտընէ
 պը մէժղուլ պուենէ՝ դէնը խէնըգանտըն . ու
 15 պէմէյվէ տը պըն : Ու լը սէր արտէ ոընտ
 պուն ուան ըն՝ քօ գանձ ու պը խօշ տըլ աւ
 քէլամէ տը պըհիսըն ու գապուլ տըքըն , ու
 պը սապը մահսուլ տը տըն :
 16 Ու թուենա եէքէ քօ չըրէյէ վէխը՝ ու լը
 պըն ֆրագ քի , եա լը պըն լըհէֆէ տէյնը ,
 լէ լը սէր շէմտանէ տա դինը , քօ լը հընտուռ
 17 հաթօղան ոօհնիյէ պը պինըն : Չըմա քօ վէ
 շարտըն դըշդ քի թուենա քօ աշիքէար նէ պը .
 ու նա ժի տըղիգա դըշդ քի քօ նէյէ զանըն ,
 18 ու լը մէյտանէ նէյէ : Վուա մէպէքըն էրքը
 չավան տը պըհիսըն . չըմա քօ ժը քէռաքօ
 հէյէ՝ ժը ուիռա տէ պէ տայըն , ու ժը քէռաքօ
 թուենա՝ չըքօ ուի ժի քօ աւ թախմին տըքը
 հէյէ՝ ուի ժի տէ ժէ պէ սէնտըն :
 19 Ու տէ ու պրէյէդ ուի ժէռա հաթըն , ու
 ժը գալապայէ նէ տը քեարը պուն լէ պը
 20 կըհէն : Ու ժէռա խապէր քըրըն ու կօն .

- Տէ ու պրէյէդ դա լը տէրվա սէքընին , ու
 21 տը խուազըն դա պը պինըն : Ու աուի ճէ-
 վապ տա ու կօ ժը՞ ուանուա . Տէ ու պրէյէդ
 մըն աուանըն քօ քէլամէ Խօտէ տը պըհիսըն
 ու թէքմիլ տըքըն :
- 22 Ու պու քի լը ոօ քի աուի լը կէմիյէ քէթ
 ու շակըրտէդ ուի ժի , ու կօ ժը ուանուա .
 Ո՛րըն էմ լը աւ ալիյէ տըն պը պըհուրըն , ու
 23 չուն : Ու կավա քօ պը կէմիյէ տըչօ պուն՝
 աուի խավտու չու , ու պօպլիսքի պայէ լը սէր
 կէօլէ հաթը խուարի ու տը ոռըմի պու , ու
 24 ուան լը նավ զարարէտա պուն : Ու լը պալէ
 չուն ու աուի ժը խավ քըրըն , ու կօն . Եւ՛ .
 խօճա՝ եւ՛ խօճա՝ էմ հէլաք տը պըն . ու
 ուի ժի ուապու ու սուհաթ լը սէր պայէ , ու
 սէր տալղայէդ ալան՝ ու րահաթ պուն ու սէ-
 25 լամէթ պու : Ու աուի կօ ժը ուանուա . լը
 քօ՞ է իմանէ ո՛ , ու ուան լը նավ թըռսէ քէ-
 թըն՝ մաթ ման , ու ժը հէվուտուուա տըկօթը
 պուն . Եւ՛ապա ուիա քի՛ տէ պըպը՝ քօ լը
 սէր պայան ու ավան էմը տըքը , միւթի տը
 պըն ժէուա :
- 26 Ու ուան պը գայըղէ՝ չուն լը ոլաթէ Գէր-
 27 գէսիան , քը աւ լը գարշիյէ ճէլիլէ է : Ու
 աուի կավա քօ ժը պաժէր տէր քէթ՝ ժը ուի
 պաժէրէ եէքի լը պէր ուի ուապու քօ լը հըն-
 տուուա ուի ճընան հէպուն , ու փրու զէման
 ճըլ որնատը կըրթը պու , ու լը մալ նէ տը՝ սէ-

- 28 քրնի պու՝ լէ լը նաւ մէզէլան : Ու կաւա
քօ Խսա տի, պը գիրանտընէ լը պէր ուի քէթ,
ու պը պըլընտ սառնտքի կօ . Չը շողուէ դա
պը մըռա հէյէ, եա՛ Գուռէ Լաւհ Թաա-
լայէ Խսա, լավա տըքըմ՝ ժը դա մը լը խ-
- 29 քէնճէ մէ խը : Չըմա քօ էմը տըքըր ժը
աւ նափաք ըռհա՛ քօ ժը աւ մէռուվէ տէր
պէ, չըմա քօ ժը փըռ զէմանէ աուի զապդ-
քըրը պու, ու պը զինճիրան տը հաթը կըէ-
տան, ու պը գայտան տը հաթը պու վէշար-
տըն ու աւ գայտան տը շըքէնանտը պու, ու
ժը ճընէ՝ լը չէօյէ տըհաթը պու գաւարանտըն :
- 30 փըռա քըր ժէ Խսա ու կօ . Լաւէ դա չիյէ
ուի ժի կօ . Լագէօն, չըմա քօ լը աուի փըռ
- 31 ճընան քէթը պուն : Ու լավա տըքըր պուն
ժէռա քօ լը պըն արտէ ուշ չուստընէ ժը
- 32 ուանռա էմը նէ քը : Ու լը ուէ կառան քի
փըռ խընզիր հէպու, քօ լը ջիյէտա տը ջէրը
պուն, ու ժէռա լավա տը քըրը պուն, քօ ժը
ուանռա իզն պըտը, լը ուան քէթընէ, ու իզն
- 33 տա ժը ուանռա : Ու ճընան ժը աւ մէռու-
վէ տէր հաթըն՝ քէթըն լը խընզիրան, ու կա-
ռան ժը աւ ճիյէ պազտէքէ լը պահրէ պա-
- 34 ղիա, ու խանըգի : Ու ջէրանտողէ խընզիրան՝
կաւա քօ աւ դըշդան տին՝ ուէվին, ու Թա-
- 35 ըիֆ քըրըն լը պաժէր ու լը կիւնտան : Ու
կաւա քօ մէռուվան աւ դըշդան տիթընէ ու-
պուն, ու հաթըն լը պա Խսա, ու տին աւ մէ-

- ռուվ ժը է քէ քօ աւ ճընան տէր հաթը
 պուն. լը լընկա Իսա ոօնըշտի՝ հաթը որկըր-
 թըն ու ագըլ լը սէրի տա, հէնի պըզտիան:
- 36 Տիթօղան թարիֆ քըրըն ժը ուանուա էրքը
 37 չավա պըճըն խէլաս պու: Ու խալգէ շար
 ալիյէ Վերգէսիան ժէուա լավա տըքըրը պուն՝
 քօ ժը սինօուէ ուան հաուր. չըմա քօ լը նավ
 մէզըն թըուս քի քէթը պօ պուն, ուի ժի լը
- 38 կէմիյէ քէթ՝ ու վէկէուիա: Ու աւ մէռուվ
 ժը էքէ քօ ճընան հաթը պուն տէր, լավա
 տըքըր ժէուա՝ քօ բէուա պը կէուր, համա
- 39 Իսա շիանտ աուի՝ ու կօ: Ս կէկէու լը մալա
 խօ, ու Խօտէ չըքօ ժը դաուա քըր խապէր
 պըքը, ու աւ չօւ լը հէմի պաժէրատ չըքօ
 Իսա ժէուա քըր նագըլ տըքըր:
- 40 Ու կավա քօ Իսա վէկէուիա՝ խալպէ աուի
 գապուլ քըրըն, չըմա քօ հէմիան լէ տը բէ-
- 41 պուն: Ու վահա պը Լայիրօս նավ մէռուվ
 քիհաթ, ու աուի սէրվէրէ ճէմիաթէ պու.
 քէթ լը լընկա Իսա լավա տը քըր ժէուա, քը
- 42 լը մալա ուի պը գէվը: Չըմա քօ եէք հապըք
 գիզըքա ուի հէպու, գասա տուանզտահ սա-
 լան քը նէզա մըրընէ պու. նուա ոխթա ժէուա
 չունտընէ խալպէ ժէուա էվիյէթ տըտա պուն:
- 43 Ու ժըն քի հէպու՝ քօ տուանզտահ սալ լը
 նավ իլէթէ խույն չունտընէտա պու, քօ հէմի
 վարիյէթէ խօ ժը հէքիմանուա թէլէֆ քըրը
 պու քօ ժէուա ժը եէքէ սաղ պունէ չարէ

- 44 քի նէ պօ պու : Ժը ալիյէ բէվէ պը նէզ
պունէ քէթ լը փէշա ճըլէ ուի , ու լը ուէ սա-
- 45 աթէ՝ պազտանէ խույնա ուի պըրեա : Ու
Խսա կօ . Վի պու աւ քը լը մը քէթ . կավա
քօ հէմիան ինքեար տը քըրը պուն՝ կօ փէթ-
- 46 դահն տը տըն ու դա տը աթըրինըն : Ու
Խսա կօ . Եքէ լը մըն քէթ , չըմա քօ էզ լը
խօ հասիամը քօ ժը մըն գուվէթ քի ուպու :
- 47 Ու կավա քօ տի ժընըք էրքը ժէ նէ հաթը
վէշէրանտըն . պը լէրզանտընէ հաթը՝ ու քէթ
լը պէր ուի , ու լը պէր հէմի գավմէ՝ նագըլ
քըր՝ էրքը ժը սէմէտէ չը լէ քէթը պու , ու
պու , ու էրքը չավան աուի զուվա սաղ պօ
- 48 պու : Ուի ժը կօ . Սէ թըռս է՛յ գիզ իմանէ
դա դա խալաս քըր՝ հառը պը սէլամէթէ :
- 49 Ու կավա քօ աուի խապէր տըտա պու , ժը
ալիյէ սէրվէրէ եէքէ հաթ ու կօ ժէռա . Գի-
զա դա մըր , ժը խօճայէռա զահմէթ մէ քը :
- 50 Ու կավա քօ Խսա պըհիստ ճէվապ տա ժէռա
ու կօ . Սէ թըռս լէ թէնէ իման պինը՝ ու տէ
- 51 խէլաս պըպը : Ու կավա քօ լը մալ քէթ՝
պաշգա եէքէ նէ հիշդ քօ լը հընտուռ պը
գէվը՝ ժը զայրէ փէթըրոսէ ու Եագուպէ , ու
- 52 Հաննայէ , ու պավ ու տիյէ գիզըքէ : Ու
հէմիան ժի ժը պօ գիզըքէ տը կըրիա պուն
ու լը սէր ուի շին տըքըրը պուն ու աուի կօ .
Սէ կըրըն՝ չըմա քօ մըրի նընը լէ խավտա տը

- 53 չօ : Ու ունան առուի մէջգարէ տըքըրը պուն ,
 54 չըմա քօ տը զանը պուն՝ էրքը նըր : Ու առուի
 հէմիան ժէ լը տէր խըստ . ժը տէսթ մէ ուի
 կըրթ՝ կազի քըր ու կօ . Նա՛ գիզ ուապը :
 55 Ու ըուհէ ուի լը շունտա վէկէռիա , ու զուվա
 ուապու . ու էմը քըր քօ ժէռա թաամ պըտըն :
 56 Ու պավ ու տիյէ ուի շաշղուն ու ժը ուանուա
 թէնպիհ քըր՝ քը չը քօ պու ժը եէքէռա նէ
 պէժըն :

ԱՆԻ 9

- 1 Ու առուի տուանզտահ շակըրտան կազի քըր ,
 ժը ուսթուա գուվվէթ ու հէօքմաթ լը սէր նէ-
 փաք ըուհանտա , ու նախօշիթիան սաղ քը-
 2 ընէ : Ու ունան փատիշահիթիյէ խօտէ վաղ
 քըրընէ՝ ու նախօշան սաղ քըրընէ շիանտ :
 3 Ու ժը ուանուա կօ . Ժը պօյ ոէ դըշդքի մէս
 թինըն , նա ջօվ՝ ու նա դուր , նա նան , ու նա
 տըրաւ , ու նա ժի տու խաֆթանէ ո՛ հէպը :
 4 Ու հէր քի ժան մալ տը գէվըն լը ուէ պը սէ-
 5 քընըն , ու ժը ուէ հաւըն : Ու ունան քօ
 ո՛ գապուլ նա քըն , կավա քօ ժը ուի պա-
 ժէրէ հուն տէր դէն , թօզա լընկա խօ տաու-
 6 շինըն ժը պօյ ժը ուանուա շահատէթիյէ : Ու
 ունան ուապուն լը պաժարան ու լը կիւնտան
 տը կէռիա պուն , Ինճիլէ վաղ տըքըրը պուն
 ու լը հէր ճիյան նախօշան սաղ տըքըրը պուն :

- 7 Ուրպ սերվեր Հիրօտիս, հէմի ամէլէ ուի պըհիսթ՝ Թաճիւպ տըքըր, չըմա քօ հընըքան
- 8 Կօթը պուն: Լըքը Հաննայէ ժը մըրիան գըյամ քըր՝ ու հընըքան՝ էրքը Լիա աշի-
քեաթ պու՝ ու պաշգասիան ժի էրքը ժը փէյ-
- 9 Ղէմպերէդ ավուլան եէքէ գըյամ քըր: Հի-
րօտիս Կօ. Սէրէ Հաննա մը ժէքըր, լէ ուիա
տէ քի՞ պըպը՝ ժը պօյ էքէ քօ ահվա դըշդան
տը պըհիսըմ, ու տը խուաղը պու քօ աուի
պը պինը:
- 10 Ու րէսուլան վէկէռիան՝ ու նագլ քըրըն
ժէռա հէր չը քօ քըրըն, ու ուան սանտ պը
Թէնէ խօ պը խօ լը ճի քի չէօլէ քըշիա լը
պա պաժէր քի, քօ նավէ էքէ Պէյթսայիտա
- 11 պու: Կավա քօ խալգ պըհիսթ լը բէյ ուի
չուն, ու ուան պը գապուլ քըրընէ՝ պը ուան-
ռա ժը տէր հադէ փատիշահիթիյէ Լյօտէ
խապէր տըտա պու, ու ուան քօ ժը սաղ
- 12 պունռա մուհթաճ պուն՝ սաղ տըքըր: Կավա
քօ ոօ նէղա ավայէ տը պօ պու. տուանդուա-
հան հաթըն ու Կօն ժէռա, խալգէ պէրտէ
քօ լը աւ չար ալի գասապան ու կիւնտան հա-
ռըն վէսա պըն, ու հէմ խուարըն պը պինըն.
- 13 չըմա քօ լը վըր լը ճի քի չէօլտանէ էմ: Ու Կօ
ժը ուանռա, հուն պըտըն ժը ուանռա Լյուա-
րըն, ուան ժի Կօն. Ժը բէնճ նանան ու տու
մահսիան բէթըր դըշդէ մէ Թուննա, էրքը
էմ նէչըն պասա աւ խալգէ դաամ նէ քը-

- 14 ուրն : Չըմաքօ գասա բէնճ հաղարան մէ-
ռուվ հէպօւ . կօ ժը շակըրտանուա, Ուան պէօ-
լիւք պէօլիւք պը բէնճան բէնճան ոօնըշտըն
15 պըտըն : Ուան վուան քըրըն , ու հէմիանժի
16 տան ոօնըշտըն : Ու բէնճ նանան հէմ տու
մահսիան սանտ ու ռասթ լը աղիւմանան նը-
հէնթ՝ ուան միւպարէք քըր , ու շըքանտ՝ ու
տըտա պու ժը շակըրտանուա , քօ լը պէր խալ-
17 գէ տէյնըն : Խոուարըն ու թէր պուն հէմիան
ժի ու գէտէ պուռնէ փարչան տուտնզտահ գէմ-
պիլ հէլ անին :
- 18 Ու պու քի կավա քօ աուի պը թէնէ տու-
վա տըքըր շակըրտէդ ուի ժի բէռա պուռն փըռս
քըր ժը ուան ու կօ . Խալգէ ժը պոյ մըն էզ
19 քիյիմ տէժըն : Ու ուան ճէվապ տան ու
կօն . Հաննայէ թահֆիլչի . պաշգասիան ժի
Խլիպի . ու հընըքան ժի ժը փէյղէմպէրէդ
20 ափուլիան եէքէ գըյամ քըրիա տէժըն : Ըուի
կօ ժը ուանուա . Իէ հուռն էզ քիյիմ տէժըն .
ու փէթըրոս ճէվապ տա ու կօ . Սէսիհէ Խօ-
21 տէյի : Ըուի ժը ուանուա փըռ գավիթի քըր
22 քօ ժը քէսէռա նէ պէժըն գըշդէ հան : Ու
կօ . Իշքըր լաղըմ է քօ Գուռէ մէռուվ փըռ
էգիյէթ պըքչինը , ու ժը պաշ իմաման ու
ժը իխթիարան ու ժը քեաթիպան ըէտտ պը-
պա , ու պէ գուշդըն ու լը ռոյա սըսէյանտա
23 գըյամ քը : Ու ժը հէմիանուա տը կօթ ,
եէքէ էրքը տը խուաղը լը բէյ մըն պէ , աւ

- խօս պրա՛ ինքեարքը՝ ու հէր ո՞՞ խաչէ խօս պրա՞
- 24 հէլինը, ու լը բէյ մըն պէ: Չըմա քօ քի
քօ ճանէ խօ խալաս քըրըն տըխուազը, աուի
տէ վուենտա պըքը. ու քի քօ ժը պօյ մըն
ճանէ խօ վուենտա տըքը, տէ աուի խալաս պը-
- 25 քը: Չըմա քօ չը՞ ֆայտէյէ ժը մէռուվ քի-
ռա. էրքը տընէ հէմի գազանճ քը, ու ճանէ
- 26 խօ հէլաք եա վուենտա քը: Չըմա քօ քի
քօ մը ու քէլամէ մըն պյպ տը հասըպինը,
Վուռէ մէռուվ ժի աուի տէ պը պյպ քը,
կավա քօ պէ՝ պը սալդանաթէ խօ ու Պապա
- 27 ու միւգատէն մէլէքան: Համա պըռա տը
պէմ ժը ոռա, ժը լըվըր սէքընանտօղան հը-
նըքան հէնէ քօ հաթա քօ փատիշահիթիյէ
Խօտէ պըպինըն՝ գաթ թամա մըրընէ տէ նէս-
թինըն:
- 28 Ու պու քի բաչէ աւ քէլաման գասա հաշթ
ռօյան՝ փէթըռօս ու Եագուպէ ու Հաննայէ:
- 29 սանտ, ոապու լը ջիյէ նըմէճ քըրընէ: Ու
կավա քօ աուի նըմէճ տըքըր՝ ռուջըքէ ուի
ղայրի թիւրլի քի պու, ու ճըլէ ուի սըբի պա-
- 30 ռըգի պու: Ու վահա տու մէռուվան բէռա
խապէր տըտա պուն. քօ ուան Սուսա ու Ի-
- 31 լիա պուն: Վը ուան պը իզգէթէ խոյայի
պուն, ու քօ լը սէր ախըրէ էօմրէ ուի խա-
պէր տըտա պուն, քը լը գուտսէ տէ թէքմիլ
- 32 պը պանա: Համա փէթըռօս հէմ ուան քօ
բէռա պուն ժը խապէ կըրան պօ պուն, ու

- կալա քօ ուան ժը խալէ ուապուն տին իզզէ-
 թէ ուի, ու աւ հէրտու մէռուվան քօ լը պա-
 33 լէ սէքընի պուն: Ու պու քի կալա քօ
 ուան ժէ վէ գաթիան, փէթրոս կօ ժը Իսա-
 աւ. Եւ խօճա ժը մէռա լըվըր պուն գանձ
 է, ու սէ հօլքան էմ ջէքըն. եէք ժը գա-
 ու, ու եէքէ ժը Սուսառա, ու եէքէ ժի
 ժը Իլիառա, չըմա քօ կօթընէ խօ նէ տըղա-
 34 նը պու: Ու քինկա քօ ուիա կօ. անլըր քի
 հաթ ու լը սէր ուան սի պու, ու կալա քօ լը
 35 պըն ամլրէ քէթըն պըղտիան: Սառնա քի
 պու ժը ամլրէ՝ ու կօ. Եւ է գուռէ մը տէ-
 36 լալի ժէռա կօտար քըն: Ու կալա քօ աւ
 տէնկ պու՝ Իսա թէնէ մա. ու ուան հէշ պուն,
 ժը աւ դըշգան քօ տին լը ուէ ոօյանտա ժը
 քէսէռա գըշգքի նէ կօթըն:
- 37 Ու պու քի լը ոօյա տըն կալա քօ ուան
 ժը ջիյէ տը հաթը պուն խուարի խալգ փըռ
 38 ապուն լը գարշի ուի: Ու վահա ժը խալ-
 գէ եէքէ գիրա ու կօ. Եւ խօճա ժը դա
 տիլէկ տըքըմ լը սէր գուռէ մըն նազար պը-
 39 քը. չըմա քօ եէք ոլէտէ մըն է: Ու վա-
 հա աուի ճըն տը կըրը, ու աուի դաֆիլ տը
 գիրը, ու աուի լը արտէ տըխը, ու տը կէվը-
 զինը, ու տըտա քէֆ քըրըն ու անճախ ժէ
 վէ տը գաթը՝ աուի պը խուրաուխամ քըրը-
 40 նէ: Ու մը ժը շակըրտէգ դառա լավա քըր
 քօ աուի տէր խըն՝ համա գատիր նա պուն:

- 41 Ու Իսա ճէվապ տա ու կօ . Ի՛ն խմանսըղ ու
 թէրս սիլսիլէ, հաթա քի՛նկա էզ տէ պը ու
 ու պըմ, ու ժը ոռա սապը քըմ . գուռէ խօ
- 42 լըվըր պինը : Ու կավա քօ առւի նէզ տը պօ
 պու ճըն առւի լը արտէ խըսդ . ու տառչանտ :
- 43 Ու Իսա սու հաթ լը սէր նափաք րուհէ . ու
 սաղ քըր գուռըք ու տա ժը պավէ խօռա :
- 44 Ու հէմիան լը սէր ազամէթէ Խօտէ շաշտը պօ
 պուն . ու կավա քօ հէմիան շաշ տը պօ պուն
 լը սէր քըրընէ Իսա, կօ ժը շախրտէդ խօ-
 ու . Հուն աւ խապէրան լը կօյա խօ տէյնըն ,
 քը Գուռէ մէռուլ լը տէսթէ մէռուլան տէ
- 45 թէսլիմ պըպը : Համա ուան աւ սէօզէ հան
 նէ տը զանը պուն , ու ժը ուան վէշարթի
 պու , քօ ֆէհմ նէքըն . ու տը թըռսիա պուն
 ժը սէմէտէ աւ խապէրէ ժէ փըռա քըրընէ :
- 46 Ու լը նավ ուան շավոքի քէթ, էրքը ուան-
- 47 տա մէզըն տէ քի՞ պըպը : Ու կավա քօ Ի-
 սա ֆէհմ քըր շավոէ տըլէ ուան զառուքի
- 48 սանտ առւի լը պա խօ սէքընանտ : Ու կօ
 ժը ուանուա . Վի քօ զառուգէ հան պը նա-
 վէ մըն գապուլ տըքը , մը գապուլ տըքը , ու
 աւ քօ մը գապուլ տըքը՝ առւի մը շիանտօղէ
 գապուլ տըքը . չըմա քօ լը նավ ոտա ժը հէ-
 միան բըջուգ , աւ տէ պըպը մէզըն :
- 49 Ղէվապ տա Հաննա ու կօ . Ի՛ն խօճա
 եէքէ մէ տի քօ պը նավէ դա ճընան տէր տը
 խըսդ , մէ նահըշթ առւի , չըմա քօ պը մէռա

- 50 նէ տրկէնիա պու: Իսա կօ ժը ուանուա .
 Ժէ պըկէնն չըմա քօ աւ քօ ժը մէուա պըտտ
 նընը՝ ժը ալիյէ մէտայ է:
- 51 Ու պու քի կավա քօ ոջէդ ժը տընէ. հա-
 թը հէլանընէ ուի թէքմիլ տը պօ պու, պերէ
- 52 խօ լը գուտսէ չունտընէ ուսթ քըր: Ու
 էլէիան լը բէշ խօ շիանտ, ու ուան չուն լը
 գասապա քի Սամարիան քէթըն. քօ ժը պջ
- 53 ուի թէտարըք պըքըն: Ու աուի գապուլնէ
 քըրըն, չըմա քօ աւ ոույա խօ լը ալիյէ
- 54 Գուտսէ ուսթ քըրը պու: Ու կավա քօ
 Լագուպ ու Լաննա շակըրտան տին՝ կօն.
 Լա՛ Բապպ տը խուաճի քօ չավան քօ Իլիա
 քըր, էմ պէժըն քօ ժը ազիւմանան ալըր պէ
- 55 խուարի, ու ուան հէլաք պըքը: Սէկէնիա
 թազիլ քըր ժը ուանուա՝ ու կօ. Լուն նը-
- 56 զանըն էրքը խօտիյէ չը ըուհըն: Չըմա քօ
 Գուռէ մէռուվ ճանէ մէռուվան հէլաք քը-
 ընէ նէ հաթ, իլլա խալաս քըրընէ ու պաշ-
 գա գասապա քի չուն:
- 57 Ու կավա քօ ուան ոէ տը չօ պուն, եէքէ
 կօ ժէուա. Լժի լը բէյ դա դէմ, լը քօ քի
- 58 դու հառէ: Իսա կօ ժէուա. որջա ոուվիան
 հէյէ ու հէլինէ դայրէդ ազիւմանան. համա
 ժը Գուռէ մէռուվուա ճի քի թուննա քօ սէ-
 րէ խօ տէյնը:
- 59 Ու ժը եէք պաշգասիքիուա կօ. Ո՛րը լը բէյ
 մըն, ուի ժի կօ. Լա՛ Բապպ ժը մըուա իզն

- պըտը քօ ավուլ Հառըմ պաժէ խօ պը դա մա-
 60 ոինըմ : Խսա էօ ժէռա, Պէրաէ քօ մըրի-
 ան՝ մըրիյէդ խօ պը դամառինն, ու դու Հա-
 61 ու փատիշահիթիյէ Խօտէ վազ պըքը : Պաշ-
 դա եէքէ ժի կօ. Եւ՝ Բապպ լը բէյ դա
 պէմ, լաքին իզն պըտը ժը մըռա, քօ ավուլ
 ժը հաշալիթի ժը քուֆլէթէ մալա խօ պը
 62 խոտազըմ : Խսա էօ ժէռա. Խոռննա եէքէ
 քօ տէսթէ խօ լը սէր շուրըքէ տէյնը ու լը
 շունտա մէպէ տըքը, մինասիպէ փատիշահի-
 թիյէ Խօտէ տը պա :

ՍԻՐ 10

- 1 Ու ժը ուէ բէվա հաֆթէ ու տըտոյան ժի
 խոյայի քըր, ու ուան լը պէր խօ տըտօ տը-
 տօ շիանտ լը հէմի պաժարան ու ճիյան՝ լը
- 2 քօ քի առէ տէ պը չու պու : Ու կօ ժը
 ուանու, պըռա հասատան փըռն. համա
 փալէյան հընտըք, նուա ժը խօտիյէ հասա-
 տանու լալա քըն քօ փալէյան տէր խը ժը
- 3 հաստտէգ խօռա : Հառն վահա էզ ու տը
 շէյինըմ ոգա պարխան՝ լը նալա կուրան :
- 4 Պըլխօռա քիս եա գուր, եա սօլ մէսթընըն,
 ու լը ոէտա ժը քէսէռա սըլալան մէտըն :
- 5 Ու լը քի ժան մալ տը գէվըն՝ ավուլ պէժըն՝
- 6 սըլալան ժը մալա հանու : Երբը լը ուէ ժը
 սըլալա լալիգ եէքէ հէյէ, սըլալէ ու տէ լը

- սէր առւի տէ՛յնը , լէ երբը նա՛ , սըլա՛վէ ո՛ տէ
- 7 Ժը ոռա վէկէ՛ւը : Ու լը աւ մալտա պը սէ-
քընըն , Ժը ուան պըխուն , ու վէխուն , չըմա
քօ փալէ Ժը իւճրէթէ խօռա լայիգ է , հուն
- 8 Ժը մալան մալ մէյըն կօռանտըն : Ու լը հէր
քիժան պաժէրէ հուն տը գէվըն՝ ու ո՛ գա-
պուլ տըքըն , չը քօ լը պէր ո՛ տա դինըն
- 9 պըխուն : Ու լը ուխտա նախօշ պուն սաղ
քըն , ու պէժըն Ժը ուանռա , լը սէր ո՛ փա-
- 10 տիշահիթիյէ խօտէ նէզ պույէ : Համա լը
քիժան պաժէր քօ հուն տը գէվըն ու ուան
ո՛ գապուլ նաքըն , կավա քօ Ժը քուչէյէդ
- 11 ուի տէր դէնը՝ պէժըն : Դը պաժէրէ ո՛ աւ
թօզ քօ լը լընկա մէ զալիգինը Ժը ոռա էմ
տառօշինին , համա ուիա հուն զանը պըն քօ
փատիշահիթիյէ խօտէ լը սէր ո՛ նէզ պույ է :
- 12 Ու Ժը ոռա տէժըմ՝ քօ լը ուէ ոջէ շերիա-
թէ Սատումիան՝ Ժը աւ պաժէրէ հէնի գօլայ
- 13 տէ պըպը : Սայ Ժը դառա Վիւրզին . վայ
Ժը դառա Պէյթսատա , չըմա քօ երբը լը Տիւ-
րօս ու Սիտանտա պը պանա աւ գուվէթլի
ամէլան քօ լը նավ ոտա պուն . Ժը զուվա պը
խարար ու լը նավ խօլիյէ հաթը պուն ու-
- 14 նըշտըն ու թօպա քըրը պուն : Համա լը
ռոյա գըյաթէ , Ժը Տիւրօս ու Սայտանռա
- 15 Ժը ո՛ հէնի գօլայ տէ պըպը : Ու դու եա՛
Վաֆառնայում քօ լը հաթա ազիւմանան
պըլընտ պույի . հաթա լը ճէհէնէմէ դույէ տէ

- 16 պէյ խուարի: Եւ քօ ժը ոռա կօտարի տը
քը, ժը մըռա կօտարի տըքը, ու աւ քօ ո՛
նահասըպինը տըքը մը նահասըպինը, ու աւ
քօ մը նահասըպինը մը շիանտօղէ նահասը-
պինը:
- 17 Եւռա հաֆթէ ու տըտօյան պը շաղիթիյէ
վէկէոհան ու կօն. Եւ՛ Բապպ պը նավէ
դա ճընան ժի ժը մէռա միւդէհ տը պըն:
- 18 Ու ժը ուանռա կօ. Սը տի Շէյթան ոգա
պըրուպ ժը աղիւմանան տը քէթը պու:
- 19 Սահա ժը ոռա մը հէօքմաթ տա լը սէր մահ-
րան ու տուփըշգան ու լը սէր հէմի գօւվվէ-
թէ տըթմընէ բէլ քըրընէ ու ժը ոռա գաթ
- 20 տէ դըշդ քի զարար նէ տըն: Համա հուն
լը սէր ուհա շաղ մէպըն քօ բուհան ժը ոռա
միւդէհ տը պըն, լէ շաղ պըն քօ նավէ ո՛ լը
աղիւմանտա հաթիյէ նըվիսանտըն:
- 21 Ու լը ուէ սաաթէ Իսա պը Բուհէլ գուտս
շաղ պու ու կօ. Եւ՛ Պապա խօտիյէ աղիւ-
մանան ու տըտէ ժը դառա շըքըր տըքըմ քօ՝
ուանան ժը ալիման ու ժը արիֆան դա վէ-
շարդ, ու առան ժը մահսոււմանռա դա պէյան
քըր, պէլի եւ՛ Պապա՝ չըմա քօ լը պէր դա
- 22 ահվա խօշ խոյա: Ժը Պապէ մըն հէր
դըշդ ժը մըռա թէսլիմ պու ու եէքէ նըզանը
քիյէ Գուռ, իլլա Պապա, ու քիյէ Պապա՝
լէ թէնէ Գուռ, ու ժը քէռա քօ Գուռ պը
- 23 խուազը աշիքեար քըրըն: Ու վէկէոհա խօ

պըխօ լը շակըրտան՝ ու կօ . Խօղիգա ժը Զահ-

24 վէ ուա՝ քօ տիթընէ խօ տը պինըն : Եւ ու
ա տըպէմ քօ փըռ փէյղէմպէրան ու փա-
տիշահան խօստըն տիթընէ ո՛ պըպինըն , ու նէ
տին . ու պըհիստընէ ո՛ պը պըհիսըն , համա նէ
պըհիստըն :

25 Ու վահա եէքէ նօմօսի ուապու , տը ճա-
ուապանտը պու աուի՝ ու տըկօթ . Եւ խօճա
էզ չը՝ պըքըմ քօ էպէտի հայաթէ միրաս

26 պը կըրըմ : Ուի ժի կօ ժէուա . Լը նօմօստա
չը՝ հաթիյէ նըվիսանտըն . չաման տը խօյնի :

27 Շէվապ տա աուի՝ ու կօ . Պըհուպ Խօտէ ու
Լըլահէ խօ ժը հէմի տըլէգ խօ . ու ժը հէմի
ճանէ խօ , ու ժը հէմի գուվվէթէ խօ . ու ժը
հէմի ֆըքըէ խօ , ու հէվալէ խօ ժի ոգա

28 նէֆսէ խօ : Ու աուի կօ ժէուա ճէվապէ խօ
գա ուսթ տա , աուի պըքը գույէ տէ խա-

29 լաս պըպի : Համա աուի խօ ժը պօյ սա-
տըգ տէրանին է , կօ ժը Խսաուա . լէ հէվալէ

30 մը քիյէ : Շէվապ տա Խսա ու կօ . Սէ-
ուուվ քի ժը Գուտսուշէրիֆէ լը Լըրիսպէ
տը հաթը պու խուարի . ու քէթ լը տէսթէ
տըզան քօ ուան աուի դաղի քըրըն , ու պը
պրինտար քըրընէ նիվ մըրըն հըշըրն ու չուն :

31 Եուա ուսթ հաթ քօ ժը ուի ոէտա իմամ
քի պէ խուարի ու կավա քօ աուի տի լը ա-

32 լիյէ տըն պըհուրի : Վէզալիք եէքի Լէվի
լը ա : Ճիյէ պը հաթընէ , տի՝ ու լը ալիյէ տըն

- 33 պըհուրի : Լաքին եէքէ Սամարի քօ ուէվի-
թի տըքըր՝ լը ուէ հաթը լը պա ուի, ու կա-
- 34 վա քօ աուի տի՝ հայֆա ուի հաթ : Ու նէզ
պու ու պրինէ ուի բէչա, լը սէր ոունա զէյ-
թունէ ու շէրապ պը ոըթանտընէ ու աուի լը
սէր հայվանէ խօ սուար քըր ու աուի խան
- 35 քի պըր, ու ժէռա մուգայէթ քըր : Ու լը
ռօյա տընէ կավա քօ ժը ուէ ոա տը պօ պու,
տու տինար տէր անի ու ժը խանճիռա տա, ու
կօ . Սուգայէթ պըպը ժը աուիռա, ու չըքօ
լը սէր ուի զէտէ խարճ պըքի, կավա քօ էզ
տիսա պէմ, էզէ ժը դառա էտա պըքըմ :
- 36 Լուա ժը աւ սըսէյան քի՞ ժան ժը դառա
տը խույա հէվալէ աւ լը տէսթէ տըզան քէ-
- 37 թող պու : Լուի կօ . Եռա մէրհամէթ քըրօլ :
- 38 Իսա կօ ժէռա . Հանը դու ժի ահվա պը-
- 39 քը : Ու պու քի կավա քօ ուան չուն, ա-
ուի լը գապապա քի քէթ . ու ժըն քի նավէ
ուի Սարթա աուի մալա խօ գապուլ քըր,
ու ժէռա խուշք քի հէպու քօ նավա էքէ
Սէյրէմ պու . քօ հաթ լը պէր լընկա Իսա
ռօնըշտ ու քէլամէ ուի կօտարի տըքըր :
- 40 Համա Սարթա լը նավ փըռ թէտարիք տի-
թընէ մէթղուլ պօ պու . հաթը սէքընի լը
պալէ ու կօ . Եւ՝ Բապպ հաճէթէ դա նընը .
քօ խուշգա մըն՝ մը թէնէ հըշդ լը նավ խըզ-
մէթէ, նուա ժէռա պէթը քօ ժը մըռա եար-
- 41 տում պըքը : Շէվապ տա Իսա՝ ու կօ . Եւ՝

Մարթա՛ Մարթա՛ դու ղէմ տըխոյի ու պը
42 փըռ դըշդան մէժղուլ պույ: Ապրին լազըմ
պուն դըշդ եէքէ Մէյրէմ աւ հիսսէյէ գանձ
հէլ անի՛ քօ ժէ տէ նէյէ սանտըն:

ՍԼԻՐ 11

- 1 Ու պու քի կավա քօ աւ լը ճիքիտա ի-
պատէթ տըքըր, ռիթա թէպըթանտընէ, ժը
շակըրտան եէքէ կօ ժէռա. Այա՛ խօճա ժը
մէռա նըմէճ քըրըն հին քը, չավան քօ Հան-
- 2 նա ժը շակըրտէդ խօռա հին քըր: Կօ ժը
ուանռա. Ոխթա քօ հուն նըմէճ տըքըն պէ-
ժըն. Այա՛ Պավէ մէ, նավէ դա մուգատէս
- 3 պըպը. փատիշահիթիյէ դա պէ, Նանէ մէյէ
- 4 հէմի ոցյան՝ ոօ պէ ոօ ժը մէռա պը տը: Ու
կիւնէյէ մէ ժը մէռա ավֆ պըքը. չըմա քօ
էմ ժի ժը հէմի տէյնտարէդ խօռա ավֆ տը-
քըն, ու մէ լը թէճրիւպէյէ մէ պը:
- 5 Ու կօ ժը ուանռա, ժը ո՛ քիյէ աւ, քօ
տօսթ քի ուի հէպը, ու լը նիվէ շէվէ պը չօ
ժէռա, ու պէժը ժէռա. Այա՛ տօսթ ժըմըռա
- 6 սէ նանան տէյն պը տը: Չըմա քօ տօսթ
քի մըն ժը ոէ ժը մըռա հաթ, ու դըշդ քի
- 7 մը թուննա քօ լը պէր ուի տէյնըմ: Ու աուի
ժի ժը հըն աուռ ճէվապ պըտը ու պէժը, ժը
մըռա զահմէթ մէ տը, հէնի տէրիյան հաթը-
նը կըր թըն. ու սէպիյէդ մըն պը մըռա լը

- լըհէֆտա նը, նը քարըմ ուսպըմ ու ժը դա-
 8 ա նան պըտըմ: Ժը ոռա տը պէմ, էրքը
 ժը պոյ տօսթիյէ ուի նէ ուսպը ժէռա նէ տը.
 լաքին ժը պոյ արսըզիթիյէ ուի տէ ուսպը ու
 գասա լազըմ պունէ ուի տէ պըտը ժէռա :
 9 Ի ժի ժը ոռա տը պէմ, տիլէկ պըքըն ու
 ժը ոռա տէ պէ տայըն, արամիշ պըքըն ու
 տէ հուն պը պինըն. լը տէրի խըն՝ ու ժը ո-
 10 ա տէ պէ վէ պուն: շըմա քօ չէր տի-
 լէկչի տըսդինը, ու արամիշ քօղ՝ տը պինը.
 ու քի քօ լը տէրի տը խը տէ ժէռա պէ վէ-
 11 պուն: Ժը ո՛ քիյէ աւ պաւ՝ քօ էրքը գուռէ
 ուի ժէ մահսի պը խուազը, մէկէր տէլէ մահ-
 12 սիյէ մահը տը տըտը ժէռա: Եախօտ հէկ
 պը խուազը, մէկէր տուիիշգ տըտը ժէռա:
 13 Եռա էրքը հուն քօ Եարամազըն տըզանըն
 պախշիշէ գանձ պըտըն ժը ոլէտէ խօռա՝ չը
 գաս հէնի փըռ պաւէ ո՛ ժը ազիւմանան Եռհ
 էլ գուտտ տը տը ժը ուանռա քօ ժէ տիլէկ
 տըքըն:
 14 Ու լալ ճըն քի տէր տըխըստ, ու պաւ քի
 կաւա քօ ճըն ուսպու՝ աւ լալ խապէր տա,
 15 ու խալգէ հէմի Թաճիւպ ման: Ու ժը ուան
 հընըքան կօն. Եռի ճընան պը տէսթէ.
 Պաալգէպուլ ուի սէ ճընան տէր տը խը:
 16 Ու պաշգասիան ժի աուի տը ճառապանտը
 պուն, ու ժը ազիւմանան ժէ նշան քի տի-
 17 լէկ տըքըրը պուն: շամա աուի ֆըքրէ ուան

- պը զանը պունէ՝ կօ ժը ուանուա . հէմի փա-
տիշահիթի լը նաւ խօտա հաթը ճիհէ պուն՝
խարապ տը պը , ու մալ քի լը նաւ խօտա
18 հաթը ճիհէ պուն տը գէվը : Ու էրբը Ը Էյ-
թան ժի լը խօտա ճիհէ տը պը . փատիշահի-
թիյէ ուի չափան տէ պը սէքընը . չըմա քօ
հուն տէժըն էրբը էզ ճընան պը Պաալզէ-
19 պուլվա տէր տը խըմ : Ու էրբը էզ պը Պաալ-
զէպուլվա ճընան տէր տը խըմ , գուռէդ ո պը
չը տէր տը խըն , ժը պօյ աուի ուան տէ շէ-
20 րաաթճիյէ ո պըպըն : Լ է էրբը պը փէշիյէ
Խօտէ էզ ճընան տէր տըխըմ . էրբը վուսան
է փատիշահիթիյէ Խօտէ լը սէր ո կիհիշ-
21 տիյէ : Վիինկա քօ մէռուվքի պը գապոթ
քի սիլահէ խօ կըրէտան մալա խօ տը բէ ,
22 մալէ ուի լը սէլամէթ տա է : Համա էրբը
ժէ եէքէ պը զօռ լը սէր ուի պէ աուի Ֆաթհ
պը քը , սիլահ է ուի ժէ տըսթիներ՝ լը սէր
աուի քօ աւ ումոտէ խօ տանի պու . ու աւ
23 քօ ժը ուի սանտիյէ փայ տըքը : Լ է քօ
պը մըռա նընը ժը մըռա զըտտ է ու աւ քօ
պը մըռա նա ճըվինը՝ պէլա տըքը :
24 Կավա քօ նափաք րուհ ժը մէռուվ քի դէ
տէր լը ճիյէդ պէժի տըկէռը՝ վէսայիթի ա-
րամիշ տըքը , ու քինկա քօ նա պինը՝ տէժը
վէկէռըմ տիսա լը մալա խօ ժը քօ քի էզ
25 ոապոււմ : Ու կավա քօ դէ աուի փագքթ ու
26 աաղ քըրըն տը պինը : Ու ուէ չաղէ տը չօ

Ժը խօսքէթըր պաշգա հաֆթ ըուհ տըսթինը պըխօռա. ու տը գէվը լը ուէ սաքին տըպը, ու ախըրէ ուէ աւ մէռուվ ժը ավուլէ ուի պէթէր տըպը:

- 27 Ու պու քի կավա քօ աուի տըտա՝ ուանան խապէր ժըն քի ժը գալապայէ սառունտա խօհէլ անի ու կօ, խօղի ժը աւ ըահմա քօ դախցի քըր ու ժը աւ ջըջըքուա քօ ժը դառա
- 28 շիր տան: Ու աուի կօ. Իլլա՝ խօղի ժը ուանա քօ քէլամ Խօտէ պը պըհիսըն ու տը բէն:
- 29 Ու կավա քօ խալգ լը սէր ուի տը հաթը պուն ճըվանտըն, տէսթ քըր կօթընէ, սիլսիլէյէ հան եարամալ ը, նշան տըխուազը, համա ժը ուիռա ժը նշանէ Լունա փէյղէմպէ-
- 30 ըէ բէթըր՝ նշան տէ նէյէ տայըն: Չըմա քօ չավան քօ Լունա ժը Լինվէյիյանա նշան պու, վուսան ժի Լուռէ մէռուվ տէ ժը սիլ-
- 31 սիլէյէ հանա պըպը: Մէլէքէ գըպլէյէ ոցյա գըյամէ տէ պը մէռուվէ սիլսիլէյէ հան ոապը շէրաաթէ ու լը սէր ուան տէ հէօքմ պըքը, չըմա քօ աւ ժը փառա տընէ հաթ ժը պջ պըհիստընէ իլմէ Սիլէյմանէ. ու վահա լըվըր ժը Սիլէյման բէթըր եէքէ հէյէ:
- 32 Մէռուվէ Լինվէյիյան լը ոցյա գըյամէ տէ պը սիլսիլէյէ հան ոապըն՝ ու տէ հէօքմ պըքըն ուիա. չըմա քօ պը վազա Լունայէ թօպա քըրըն. ու վահա ժը Լունա բէթըր եէքէ լըվըր հէյէ:

- 33 Ու գաթ եէքէ չըրէ վէ նա խը ու լը ճի
քի տըղիգա տէյնը, նա ժի լը պըն քէլէ,
լէ լը սէր շամտանէ, քօ լը հընտուռ հաթօ-
- 34 ղան դավէ պը տիւնըն: Չըրէյէ կէօվտէ
ջահվ է կավա քօ ջահվ զալալ է. կէօվտէ
հէմի պը ոօհնի տըպը, համա ոխթա քօ ջահվ
- 35 եարամազ ը կէօվտա ժի դարի տըպը: 'Լուա
մէզէքը քօ լը գա տա պուռն ոօհնի դարի նէ
- 36 պը: Լըքը հէմի կէօվտայէ գա պը ոօհնի է,
ու դարի փարչաքի թուռնա՝ հէմի ժի պը ոօհ-
նի տըպը, չավան քօ չըրէ քի պը ոօհնիյէ
Խօ դա ոօհնի տըքը:
- 37 Ու կավա քօ դըշդէ հան խապէր տըտա
պու. ֆարիսի քի ժէռա լավա տըքըր քօ
բէռա դաշդէ պըխօն. ուի ժի չու լը սուֆրա-
- 38 յէ ոօնըշդ: Լավա քօ ֆարիսի տի՝ մաթ
մա, քօ ժը դաշդէ քըրընէ ալուլ նէ հաթը
- 39 շուշտըն: Ու Բապպ ժէռա կօ. 'Լուա հուռ
ֆարիսիան, լը ալիյէ տէրվէ թասէ ու չանա-
գէ փագըժ տըքըն. ու լը ալիյէ հընտուռ պը
- 40 քշանտըն ու տը եարամազիթէ դըժայէ: Լ՛յ
ագըլսըզան՝ աւ քօ ալիյէ տէրվա ջէքըր, ա-
- 41 լիյէ հընտուռ ժի աւ ջէնէքըր: Լ՛աքին ժը
վարիյէթէ խօ թառատըգ պըտըն, ու վահա
- 42 հէր դըշդ ժը ոռա փագըժ տը պը: Լ՛այ՝ ժը
ո, ֆարիսիանռա, քօ ուշըն նանէյէ ու փի-
գէնայէ ու ժը հէմի փէնճառ մէնճառան տը-
տըն ու կօհ նատըն ժը շէրիաթէ ու մուհա-

- պէթէ Խօտէ առանան քրորնէ ու առա տը-
նան ժի կերէք է լը բաշ կօհ նալէթըն :
- 43 Սլայ ժը ո՛ ֆարիսիանու . քօ լը նալ տե-
րան լը ճիյէ պըլընտան ոօնըշտըն տը հուպի-
- 44 նըն ու լը չարշիյան սըլալան : Սլայ ժը ո-
ռա քօ՝ հուն ոգա պէյլըսըղ թըրպանըն , քօ
մէռուլան լը սէր տը չօն ու նըղանըն :
- 45 Ու ժը նօմօսիան եէքէ ճէվապ տա ու կօ .
Լա՛ խօճա աւ խապերան պը կօթընէ մէ ժի
- 46 սէրհէվտէ տըքի : Ուի ժի կօ . լը ոռա՛նօ-
մօսիանու ժի վայ . չըմա քօ ժը մէռուլանու՛
պը զօռ հաթը պըրըն պարան պարտըքըն . ու
հուն պը փէշիյէդ խօ ժը աւ պարանու նէզ
- 47 նապըն : Սլայ ժը ոռա , քօ թըրպէդ փէյ-
ղէմպերան ջէ տըքըն , ու պալէդ ո՛ գուշտըն
- 48 ուան : Պռւ քի՛ ժը քրորնէ պալանէդ խօ
պը շահատէթ քրորնէ գայիլ տըպըն , չըմա
քօ ուան առան գուշտըն , ու հուն թըրպէդ
- 49 ուան ջէ տըքըն : լը պօյ ուի իլմէ Խօտէ
ժի կօ . տէ ժը ուանու փէյղէմպերան ուրէ-
սուլան պըշէյինըմ , ու ժը ուան տէ պը գու-
- 50 ժըն ու պը գալարինըն : Հաթա քօ ժը իպ-
թիտայէ տընէ հաթը ոըժանտըն խոյնա հէ-
մի փէյղէմպերան՝ ժը սիլսիլէյէ հան տէ պէ
- 51 խօտըն : լը խոյնա Լպէլէ հաթա խոյ-
նա Դախարիպէ , քօ լը օրթա մէզպահէ ու
տաճարէ հաթը գուժդըն . պըռա տը պէմ ժը
ոռա , ժը սիլսիլէյէ հան տէ պէ խօտըն :

- 52 Այ՛ ժր ո՛ նօմօսիանուա , քօ մըֆթէյէ իլմէ
հուն վէշարդըն , հուն նէ չունը էքէ , ու ուան
քօ տը խուապըն չունտըն՝ նա հէլըն :
- 53 Ու կավա քօ աւ խապէրան ժր ուանուա
կօ , քեաթըպան ու ֆարիսիան տէսթ քըրըն
սու հաթընէ , ու ժր սէմէտէ հէնի փըռ դըշ-
- 54 դան բէռա զըտտ չունտընէ : Ու տը բէ պուն
քօ ժր տէվէ ուի դըշդ քի սէյա պըքըն . քօ
ժէ կիլի պըքըն :

ԱՆԻ 12

- 1 Պը աուան կավա քօ պը հապարան գալա-
պա լը սէր ուի հաթըն ճըվանտըն՝ վուան քօ
հէվու տու բէլ տըքըրը պուն , տէսթ քըր ժր
շակըրտէդ խօռա կօթընէ . ժր հէմիան բէշթը
ժր հէվիթ թըռշէ ֆարիսիան սագըն պըն , քօ
- 2 աւ միւրայիթիյէ : շըմա քօ վէշարթի դըշդ
քի թուննա քօ պէյան նէ պը , ու տըվիգա
- 3 քօ նէյէ զանըն : Ժը պոյ ուի հէր չըքօ լը
դարիտա հուն տէժըն՝ աւ լը ոհհնիտա տէ պէ
պըհիստըն , ու աւ քօ լը օտայան ու լը կօհտա
ո՛ կօ , լը սէր խանիյան տէ պէ վազ քըրըն :
- 4 շամա ժր ո՛ տօստէթ խօռա տէժըմ՝ մէ թըռ-
սըն ժր ուան քօ կէօվտէ տը գուժըն՝ ու ժր
ուէ բէվա հէնի դըշդ քի քըրընէ թուննա :
- 5 Լէ ժր ոռա նշան պըտըմ էրքը ժր քի պը
թըռսըն , ժր ուի պը թըռսըն՝ քօ ժր բաշէ

- գուժարնէ հէօքմաթէ ուի հէյէ լը ճէհէնէմէ
- 6) ավէթընէ: Բէնճ ջուջըգան ժը տըաօ փու-
լըգուա նայէ ֆըռոթան, ժը ուան եէքէ պիլէ
- 7 լը պէր Խօտէ նայ է պիր պուն: Լաքին մոպէ
սէրէ ո՛ հէմի ժի հաթիյէ ժըմարթըն, երբը
վուսան է մէ՝ թըռսըն, չըմա քօ հուն ժը փըռ
- 8 ջուջըգան բէթըր ըն: Ու ժը ոռա տէժըմ,
հէր քի քօ մը լը պէր մէռուվան իգրար տը-
քը, Գուռէ մէռուվ ժի աուի տէ լը պէր
- 9 մէլէքէդ Խօտէ իգրար պըքը: Զամա աւ-
քօ մը լը պէր մէռուվան ինքեար տըքա, լը
պէր մէլէքէ Խօտէ տէ պէ ինքեար պուն:
- 10 Ու հէր քի քօ լը գարշիյէ Գուռէ մէռուվ
դըշդ տէժը, ժէռա տէ պէ ավֆ պուն համա
ժը Բուհ էլ գուտսուա քիւֆիւր քրօղուա տէ
- 11 ավֆ նէ պըն: Ու կավա քօ ո՛ տը պըն լը
ճէմիաթան՝ ու լը պէր զապիդան ու հէօքըմ-
տարան զամ մէ քըշինըն՝ երբը չը ճէվապ տէ
- 12 պըն, եա չը տէ պէժըն: Զըմա քօ Բուհ
էլ գուտս լը ուէ սաաթէ ժը կօթընուա ժը ո-
ռա լազըմ պուն տէ հին պըքըն:
- 13 Ու ժը գալապայէ եէքէ ժէռա կօ. Եա՛
խօճա ժը պրէյէ մըռա պէժը քօ պը մըռա
- 14 միրասէ փայ պըքը: Ու աուի ժէռա կօ. Եա՛
մէռուվ մը լը սէր ո՛ գատի եա փայ քըրօղ
- 15 քի՛ տանի: Ու կօ ժը ուանուա. մէզէ՛քըն ու
սագընըն ժը դամպեարիթիյէ, չըմա քօ
էօմրէ եէքէ ժը զէտէ պունէ վարիյէթէ ուի

- 16 նընը : Ժը ուանուա թէմնիլ քի կօ . Ժը ճօ-
 թէ մէռուվ քի խօրթ փըռ մահասուլ հաթ :
- 17 Ու աուի լը տըլէ խօտա ֆըքըր տըքըքը պու
 ու տըկօթ . Չը պըքըմ ճի թուննա քօ լը
- 18 ուէ մահասուլէ խօ դէ քըմ : Ու կօ . Իշ
 զանըմ տէ չը պըքըմ , ամպարէ խօ հէլօշի-
 նըմ ու հէնի մէզըն ջէքըմ . ու լը ուէ պը
 ճըվինըմ մահասուլէ դ խօ ու հէմի նիմէթէ դ խօ :
- 19 Ու Ժը նէֆսէ խօռա տէ պէժըմ . Իշ նէֆս
 Ժը պօյ փըռ սալան փըռ նիյմէթէ դա հէյէ
- 20 լա հաթ պը , պըխօ՝ վէխօ , ու շազ պը : Իշ
 քին Խօտէ Ժէռա կօ . Իշ ագըլսըզ իշէվ
 ճանէ դա տէ Ժը դա դալապ պըքըն , նուա
 աուան քօ դա հազըր քըր տէ Ժը քէռա պը-
- 21 պըն : Ոգա ուիայէ աւ Ժի քօ Ժը պօյ նէֆ-
 սէ խօ խապնէ թօփ տըքը , ու պը Խօտէ
 դէնկին նապը :
- 22 Իօ Ժը շակըրտէ դ խօռա , Ժը պօյ աուի Ժը
 ոռա տէժըմ Ժը պօյ նէֆսէ խօ զամ մէ քը-
 շինըն էրքը էմ տէ չը պըխուն , ու նա Ժի
 Ժը պօյ կէօվտէյէ խօ՝ էրքը էմ տէ չը՝ որկը-
- 23 ըրն : Չըմա քօ էօմր Ժը դաամէ բէթըր է ,
- 24 ու կէօվտէ Ժը ճըլ : Իշ գըղըքան մէզէքըն
 քօ նա դօվ տըքըն ու նա տըչինըն՝ քօ քի-
 լէր ու ամպարէ ուան թուննա . ու Խօտէ
 ուան Խօտի տըքը , լէ չը՝ գասս պէտէ ո՝ քօ Ժը
- 25 գայրան բէթըր ըն : Ու Ժը ո՝ քի պը զամ
 քըշանտընէ խօ տըքեարը լը սէր գամէ խօ

- 26 Հալապի քի զէտէ քրորնէ : ‘Նուա երբը լը սէր դըշդէ բըջուք գուտրէթէ ո՛ նա կէ, ժը պոյ պաշգա դըշդան չըմա ղէմ տըխուն :
- 27 Սէզէքըն լը սէր շուշանէ չաւան մէզըն տըպը, զահմէթ նա խօ ու նա տը ուսը, համա ժը ոռա տէժըմ, Սիւլէյման պիլէ պը հէմի սալդանաթէ խօ ոգա ուանան եէքէ նէ տը
- 28 հաթը որկըրթըն : ‘Նուա երբը իռօ լը եազանէ սէքընի՝ ու տըպէ տէ լը աղըր պէ ամէթըն կիյայէ՝ Խօտէ վուսան տըտա որկըրթըն, հէնի չըգաս զէտէ ո՛ է՛յ հընտըք իմանան :
- 29 Հէնի հուն արամիշ մէքըն տէ չը՝ պըխուն ու տէ չը՝ վէխուն, ու լը վէսվէսէտա մէ գէվըն :
- 30 Չըմա քօ առան հէմիան դայիֆէյէդ տընէ արամիշ տըքըն, համա Պամէ ո՛ տըզա-
- 31 նը քօ աւ հէմիան ժը ոռա լազըմ ըն : Լաքին հուն փատիշահիթիյէ Խօտէ տիլէկ պըքըն, ու աւ հէմի դըշդան տէ ժը ոռա զէ-
- 32 տէ պըն : Սէ՛ թըռա է՛յ կառանէ բըջուք չըմա քօ Պամէ ո՛ ըազի պու քօ ժը ոռա փա-
- 33 տիշահիթիյէ պըտը : Սարիյէթէ խօ պը ֆռօշըն ու սատագա պըտըն, ու ժը խօռանա հաթը գէվըն պուն քէսէյան ջէքըն ու լը ազիւմանտա ժը խօռա նա հաթը գատանտը խազնէ պըքըն՝ լը քօ քի նէ տըզ տը տըզա
- 34 ու նա կըզուզ խարապ տըքը : Չըմա քօ խազնէյէդ ո՛ լը քօ քի պըպը՝ տըլէ ո՛ ժի տէ
- 35 լը ուէ պըտը : Բըշդէ ո՛ կըէտան պըպը, ու

- 36 չըրէյէդ ո՛ հաթը վէխըստըն : Ու հուն ժի
ոգա աւ մէռուվան քօ ժը էֆէնտիյէ խօռա
տը բէն, էրբը չը՝ շաղ տէ վէկէռը ժը տա-
վէթէ՝ քօ քինկա պէ ու լը տէրի խը, զու-
- 37 վա ժէռա վէքըն : Խօզի ժը աւ խըզմէթ-
քեարանռա՝ քօ կավա քօ էֆէնտի պէ՝ ու
ուան հէշար տը պինը. պըռա տը պէմ՝ ժը ու-
ռա, քօ աւ տէ բըշդէ խօ կըրէտը, ու ուան
լը սուֆրէտա տէ պըտը ոօնըշտըն ու պը պը-
- 38 հուրը ժը ուանռա տէ խըզմէթ պըքը : Լը-
քը լը իքինճի եա իւչիւնճի նօպէթէ շէվէ
պէ ու վուռան պը պինը՝ խօզի ժը աւ խըզ-
- 39 մէթքեարանռա : Համա աուի պը զանըն քօ
էրբը խօտիյէ մալէ պը զանը պու լը քի ժան
սաաթէտա տըզ դէ, հէշար տը սէքընի պու,
ու պէր նէ տըտա քօ տըզ մալա ուի գուլ
- 40 պըքը : Հուն ժի հազըր պըն, չըմա քօ լը
ոխթա քօ հուն թախմին նա քըն Վուռէ մէ-
ռուվ դէ :
- 41 Ու փէթըռոս ժէռա կօ . Լնա՛ Բապպ աւ թէմ-
սիլէ հա ժը մէռա դա կօ, եա.ժը հէմիանռա ժի :
- 42 Ու Բապպ կօ . Լճապա աւ էմին ու պը ագըլ
վէքիլխարճ քիյէ քօ էֆէնտիյէ ուի աուի լը
սէր խըզմէթքեարանէդ խօ թային քըր . քօ լը
- 43 ոխթէտա թայինէ ուան պըտը : Խօզի ժը աւ
գուլռա՝ քօ ոխթա հաթընէ էֆէնտիյէ ուի
- 44 աուի տէ վուսան քըրօղ պըպինը : Պըռա տը
պէմ՝ ժը ոռա, քօ աուի տէ լը սէր հէմի վա-

- 45 ըիյէթէ խօ թային պըքը : Համա էրքը աւ
գուլ լը տըլէ խօտա տէժը էֆէնտիյէ մըն տէ-
րէնկ տը գէվլէ հաթընէ , ու խըզմէթքեարան
հէմ պէսլէմէյան քուլթընէ , ու սէրխօշ պուռնէ
- 46 պաշլամիշ տըպը : Իֆէնտիյէ աւ գուլ տէ
պէ՝ լը վուսան ոօ քի քօ աւ նա բէ ու լը
վուսան սաաթ քի քօ աւ նըզանը . ու ա-
ուի տէ տու ճը պըքը ու հիսէ ուի տէ պը
- 47 իմանսիզանուա տէյնը : Ըլ աւ գուլ քօ խօս-
տընէ էֆէնտիյէ խօ զանը ու պը խօստընէ ուի
- 48 հազըր նա քը՝ փըռ տէ պէ քուլթան : Հա-
մա աւ քօ նըզանը ու ժը քուլթընուա լայըք
դըշք քի տըքը , հընտըք դէ քուլթան . ու ժը
քէուա քօ փըռ հաթը տայըն՝ ժը ուի տէ փըռ
թալէպ պըտը ու ժը քէուա քօ փըռ հաթը
թէնպիհ քըրըն , ժը ուի տէ հէնի պէտէ թա-
լէպ պը պը :
- 49 Ըզ ալըր խըսդընէ հաթըմ լը տընէ . չըմա
քօ տը խուազըմ ժը նուատա ալաֆ վէքէթի
- 50 պոյա : Համա թահֆիլ քի մըն հէյէ ժը
թահֆիլ պուռնուա ու չավան թահազա տըքըմ
- 51 հաթա քօ թէքմիլ պը պը : Հուն թախմին
տըքըն էզ հաթըմ լը սէր արտէ սէլամէթ
խըստընէ , ժը ոուա տը պէմ , նա , լէ ճի հէ
- 52 պուռն : Հըմա քօ ժը ուէ բէվա լը եէք մա-
լէտա լէնճան ժը հէվուտու տէ պէն ճիհէ պուռն ,
- 53 քըսէ ժը տըտոյան՝ ու տըտօ ժը սըսէան : Պալ
տէ ճի հէ պըպը ժը ոլատէ , ու ոլատ ժը պա-

վէ, տէ ժը գիզ՝ ու գիզ ժը տէ, ու խասու
 ժը պուք՝ ու պուք ժը խասու :

- 54 Ու կօ ժը խալգէռա . չավա քօ ժը ալիյէ
 ոօ ավայէ ավուր քի հաթըռ ուպուն տը պի-
 նըն զուվա տէժըն էրքը պարան տէ պէ, ու
- 55 վուսան տը պը : Ու կավաքօ պայ է գուպ-
 լէ, փըֆ տըքը, տէժըն տէ կէրմ պը պը ու
- 56 վուսան տը պը : Եւ միւրայիան ուլյա ազիւ-
 մանան ու արտէ տըզանըն թէֆթիշ քըրընէ
 լէ ոխթա հան չավան հուն թէֆթիշ նա քըն :
- 57 Ու հուն ժը խօ չըմա՞ ֆարգ նա քըն հագէ :
- 58 Չըմա քօ կավա քօ պը խասմէ խօռա լը զա-
 պիթէ տըչի . լը ուտա ժէ խալաս պունուա պը
 խապէթ նէ պը քօ դա լը պա գապմի պըք-
 շինը , ու գապմի դա ժը ճէլատուա թէսլիմ
 պըքը, ու ճէլատ ժի լը զընտանի տա դինը :
- 59 Դը դառա տէժըմ, ժը ուէ տէ ու նա պի ,
 հաթա քօ փուլըքէ բաշինէ էտա նէ քի :

ՍԼԻՐ 13

- 1 Ու լը ուէ զէմանէ հընըքան հաթըն ու ժը
 պօ Ղ'էլիլիան ժէռաթարիֆ քըրըն, քօ խույնէ
 ուան փիլատոս պը գուրպանէ ուան թէվ քըր :
- 2 Ղ'էվապ տա Խսա ու կօ ժը ուանուա . Հուն
 թախմին տըքըն քօ աւ . Ղ'էլիլիան ժը հէմի
 Ղ'էլիլիան բէթըր կիւնէյքեմօր պուն, քօ վու-
- 3 սան դըշդան քըշանտըն : Դը ուա տէժըմ

- նա, լէ երբը հուն թօպա նէքըն հէմիան ժի
 4 տէ վոսան քօ հէլաք պըն: Եախօտ աւ
 հաշտահան՝ քօ լը սէր ուան գուլէյէ Սիլու-
 հանէ քէթ ու ուան գուժդ, հուն թախմին
 տըքըն քօ աուան լը Վոլտսէ սաքին պուն
 ժը հէմի մէռուվան բէթըր պը գապահաթ
 5 պուն: Վը ոռա տէժըմ նա, համա երբը
 հուն թօպա նա քըն՝ հուն հէմիան ժի տէ
 վոսան հէլաք պըն:
- 6 Թէմնիլէ հան ժի կօ. Եէքէ լը նալ ուզէ
 խօտա տար քի հէժիլ տանի պու. ու հա-
 7 թը ժէ մէյվէ խօստընէ ու նէ տի: Լօ ժը
 պաղվանու վահա սէ սալ է քօ էզ դէմ ժը
 աւ տարէ հէժիլէ մէյվէ արամիշ քըրընէ ու
 նա պինըմ, նուա պը պըր աուի՝ չըմա՞ արտէ
 8 ժի պադալ տըքը: Ըուի ճէվապ տա ու կօ.
 Եա՛ էֆէնտիյէ մըն աուի խալ ժի պէր տէ,
 հաթա քօ լը տօռա ուի պը քօլըմ ու սէրկին
 9 տէյնըմ: Ու երբը մէյվէ տա, խօշ, երբը
 նա աուի պըպըր ու պալէ ժը:
- 10 Ու աուի լը տէր քի լը ոջա շէմուէ հին
 11 տըքըր: Ու վահա ժընըք քի հէպու քօ
 աուէ բուհէ նախօշիթիյէ կըթը պուժը հաթ-
 տահ սալան բէվա, ու ճըվիա կըք պօ պու ու
 գա նէ տըքեարը պու լը ժօր նըհէռթընէ:
 12 Ու Խաա աուի քօ տի ժը խօռա կազի քըր,
 ու կօ ժէռա. Եա՛ հուր մէ ժը նախօշիթիյէ
 13 խօ դու խալաս պույ: Ու տէսթէ խօ լը սէր

- ուի տանի , ու զուվա ուստս պու , ու ժը Խօ-
- 14 տէռա շըքըր տըքըր : Ու մէզընէ ճըվաթէ պը
սու հաթընէ ճէվապ տա՝ ժը պոյ Խսա լը ու-
յա շէմուէ սաղ քըրընէ , ու կօ ժը խալքէռա ,
Շէշ ու հէյէ քօ լը ուէ չաղէ ճայիղէ շը-
ղուչ քըրընէ , լը ուէ ոջանտա որըն սաղ
- 15 պըն , ու նա լը ոջա շէմուէտա : Կուա Բապպ
ժէռա ճէվապ տա ու կօ . Եւ՝ միւրայի՝ ժը ո
հէր եէքէ լը ոյյա շէմուտա կայէ խօ եա քէր
- 16 ժը աֆըռ վէ նաքը քօ պը պը ալ տը : Ե
ուիա քօ գիզա Խպրահիմ պու քօ վահա
հաժտահ սալէ քօ Շէյթան աուի կըրէտա ,
լը ոջա շէմուտա ժը աւ կըրէտանէ վէքըրըն
- 17 վաճիպ նէ՞ պու : Ու դըշդէ հան քի կօ , լը
գարշի ուի սէքընանտօղ հէմիան ժի ըգիլ
տը պօ պուն , ու խալգէ հէմի շաղ տը պօ պուն
լը սէր աւ հէմի դանճ ամէլան քօ ժէ իճրօ
տը պօ պուն :
- 18 Ու կօ փատիշահիթիյէ Խօտէ մինայէ չը՝
- 19 ու ժը չըռա պը շըպինըմ աուի : Տը մինա
հապէ խարտալէ քօ մէռուվ քի սանտ՝ ու լը
պաղէյէ խօ ավէթ , մէզըն պօռ աւ տար պու .
ու դայրէ ազիւմանան լը սէր կուլիէգ ուի
սաքին պուն :
- 20 Ու տիսա կօ , փատիշահիթիյէ Խօտէ ժը
- 21 չը՝ դըշդուա պը շըպինըմ . Տը մինա հէվիր թըռ-
շէ , քօ աուի ժընըք քի սանտ ու լը նավ սէ
շինիք արան վէ շարթ , հաթա քօ հէմի ժի
հէվիր պու :

- 22 Ու լը պաժիրան ու լը գասապան պը կէ-
ռանտընէ հին տըքըր, ու կավա քօ լը ալիյէ
- 23 Գուտսէ ռէվիթի տըքըր: Եկքէ կօ ժէռա,
Եւ՛ Բապպ աճապա հընտըքըն ուան քօ տէ
- 24 խալաս պըն: Ուի ժի կօ ժը ուանռա ղայրէթ
պըքըն քօ ժը տերիյէ գանկ պը պըհուրըն,
ժը ոռա տը պէմ, փըռան լէ չոնտընէ տէպը
- 25 խուազըն համա գատիր տէ նէպըն: Դը ուէ
բէվա քօ խօտիյէ ռա տըպը. տերի տը գու-
ֆըլինը՝ ու հուն լը տերվէ պը սէքընանտընէ.
տէ տէսթ քըն լը տերի խըստընէ ու կօթընէ.
Եւ՛ Բապպ եւ՛ Բապպ ժը մէռա վէքը, ուի
ժի պը ճէվապ տայընէ տէ պէժը ժը ոռա.
- 26 էզ ո՛ նաս նաքըմ հուն ժը քօ նը: Ուէ չա-
ղէ տէ տէսթ քըն կօթընէ էմ լը պէր դա
խուաըրըն ու վէխուաըրըն, ու դա լը քուչէյէդ
- 27 մէ հին քըր: Ու աուի տէ պէժը, ժը ոռա
տէժըմ, էզ ո՛ նաս նաքըմ հուն ժը քօ նը,
ժը մը տուր պըն եւ՛ հէմի նահագիթի քըրօ-
- 28 ղան: Եւ ուէ տէ պըպա կըրըն ու գըրչինէ
տըտանան, ու կավա քօ պը պինըն Խպրահի-
մէ ու Խահագէ ու Եագուպէ ու հէմի փէյ-
- 29 ու ո՛ լը տերվէ քըրընէ: Ու ժը ռօ հէլաթէ ու
ժը ռօ ավայէ ու ժը փօրեասէ ու ժը գուպլէ տէ
պէն ու տէ ռօնըն լը փատիշահիթիյէ Խօտէ:
- 30 Ու վահա հէնը ավուլան քօ տէ բաշինան պը-
պըն ու բաշինան քօ տէ ավուլին պըպըն:

- 31 Ու լը ուի ուջէ տա չէնտ ֆարիսիան հաթըն
ու կօն ժէռա . ուսպը ու ժըվըր հառը , չըմա
- 32 քօ Հիրօտիա դա գուժտըն տը խուազը : Ու
աուի կօ ժը ուանուա , հառըն ժը աւ ուուփի-
ուա պէժըն . վահա էզ ճընան տէր տը խըմ ,
ու շիֆայիթիան թէմամ տը քըմ իռօ ու սըպէ , ու
- 33 լը ույա սըսէանտա տէ թէքմիլ պըպըմ : Ա-
քին ժը մըռա յազըմ է քօ իռօ սըպէ ու աւ
ույա տըն պը կէռըմ , չըմա քօ իհթիմալ նընը
քօ փէյղէմպէր ժը Գուտսուշէրիֆէ տէրպա
- 34 հէլաք պըպը : Եւ Երուշալիմ՝ փէյղէմպէ-
րան գուժդօղան ու ժը դառա հաթը շիան-
տօղան գէվըր քրօղ Երուշալիմ , չէնտ ճարան
մը խօստ ոլէտէ դա ճըվանտըն՝ չավան քօ մը-
րիշք ջուջըքէ խօ լը պըն փէռէ խօ տը ճըվինը ,
- 35 ու հոռն նա խօստըն : Ա վահա մալա ո՛ ժը ոռա
խարապ տը մինը , համա ժը ոռա տըպէմ հէ-
նի մը հոռն տէ նէ պինըն , հաթա քօ պէ-
ժըն , պը նապէ Խօտէ հաթող միւպարէք
պըպը :

ՍԼԻՐ 14

- 1 Ու պու քի՝ կալա քօ աուի լը ու քի շէ-
մուա , քէթ լը մալա ֆարիսի քի նան խու-
- 2 արընէ , ու աուան աուի տը բէ պուռն : Ու
վահա եէքէ սըսգա լը պէր ուիտա հէ պուռ :
- 3 Ու Խաա ճէվապ տա՝ ու կօ ժը նօմօսիանուա

- ու ֆարիսիանոս , երբը ճայի՞ղ է լը ոջա շէ-
 4 մուտա սաղ քրորն : Ու ուան հըսքօթ պօ
 պուն , ու աուի կրթթ աուի ու սաղ քրր ուի
 5 ու շիանտ ու կօ ժը ուանուա . ժը ո՛ քէրեա
 կայէ քի՞ լը ոջա շէմուտա լը պիրէ պը գէվը՝
 6 աուի զուվա տէր նէյնը : Ու ժէուա ժը պօյ
 գըշդէ հան գատիր նէ պուն ճէվապ տայընէ :
 7 Ու ժը տավոթիանուա թէմսիլ քի կօ . կա-
 վա քօ տի երբը չավան ճիյէդ ավուլին տը պը-
 8 ժարթըն . կօ ժը ուանուա : Կավա քօ եէքէ
 դա կաղի տը քը լը տավոթէ լը սէր տէօշէկէ
 ժօռին ոումէնը , նէպը քօ ժը ուի ժը դա եէքէ
 9 միւթէպէր պէ կաղի պուն : Ու աւ քօ դա
 ու աուի կաղի քրր , պէ ժը դաուա պէժը , ժը
 ուիուա ճի պը տը . ու ժը բէվա պաշլամիշ պի
 10 պը շէրմ լը ճիյէ բաշին կրթթընէ : Ի՛ է կա-
 վա քօ տավոթ տըպի՝ հաուը լը ճիյէ բաշին
 ոօնի , քը ոխթա դա տավոթ քրօղ պէ , ժը դաուա
 պէժը . Եւ՛ տօսթէ մըն հէնի ժօր ուապը , լը
 ուէ չաղէ պը դաուա լը սօֆրէտա ոօնըշտօղան՝
 լը պէր ուան ժը դաուա տէ իղգէթ պը պը :
 11 Չըմա քօ հէր քի քօ աւ խօ պըլընտ տըքը՝ տէ
 ալլաղ պը պը . ու խօ ալլաղ քրօղ՝ տէ պը-
 լըն պը պը :
 12 Զէմ ժը խօ տավոթ քրօղուա կօ . Կավա
 քօ դաշդէ եա շիվէ տըքի , տօսթէ խօ եա
 պրէյէդ խօ եախօտ խըսըմէդ խօ եա ճիրանիդ
 գէնկինան տավոթ մէքը , նա՛ պըքօ ուան ժի

- դա տավոթ պըքըն, ու ժը դառա պէտէլ պը~
- 13 պը: Ե կավա քօ զիյաֆէթ տըքը, ֆադի~
րան, սագաթան թօփալան՝ քօռան տավէթ
- 14 պըքը: Ու խօզի ժը դառա քօ, պէտէլէ ուան
թռննա քօ ժը դառա պըքըն, ու աւ պէտէլ
տէ լը գըյամէ սատըգան ժը դառա պէ տայըն:
- 15 Դը աւ սուֆրէտա ոօնըշտօղան եէքէ կա~
վա քօ խապէրէ հան պըհիստ կօ ժէռա. Խօ~
ղի ժը աուիռա քօ նան տը խօ լը փատիշա~
- 16 հիթիյէ Խօտէտա: Ու աուի ժէռա կօ. Մէ~
ռուվ քի շիվ քի մէզըն քըր ու փըռ մէռու~
- 17 վան տավոթ քըր: Ու ռիթա շիվէ խըզմէթ~
քեարէդ խօ շիանտ՝ քօ աւ տավոթիան կազի
- 18 քը, պը կօթընէ էրքը՝ հէր դըշդ հազըր է: Ու
հէմիան ժի պաշլամիշ պուն մըհանէ տիթընէ,
ավուլին կօ. Մը զէվի քըռի, տը վապու քօ
հառըմ աուի պը պինըմ. Եզ ժը դառ ոէճա
- 19 տըքըմ քօ մը մազուլ հասապ քը: Ու աւ
է տըն կօ. Իէնճճօթի կա մը քըռի, ու տը~
վա պու հառըմ քօ ուան պը ճէռը պինըմ,
ժը դառ ոէճա տըքըմ քօ մը մազուլ հասապ քը:
- 20 Ու պաշգասի կօ. Մը ժը խօռա ժըն անի,
- 21 ժը պօյ աուի էզ նըքարըմ պէմ: Ու խըզ~
մէթքեար հաթ ու ժը էֆէնտիյէ խօռա ա~
ուան խապէր քըր, ուէ չաղէ աւ խօտիյէ մալէ
սու հաթ, ու կօ ժը խըզմէթքեարէդ խօռա,
զուվա ռապը լը մէյտանան ու քուչէյէդ պա~
ժէրէ, ու ֆագիրան ու սագաթան ու թօփա~

- 22 լան ու քոռան լըվըր պինը : Գուլ ժի կօ .
 Եւ Բապպ չափան քօ դա էմը քըր պու , ու
- 23 հէժա ճի հէյէ : Ու էֆէնտի ժը գուլուա կօ .
 Ուապը լը նաՎ ուէյան ու նադապան , ու քի-
 քօ տը պինըն՝ պինըն լըվըր՝ հաթա քօ մալա մըն
- 24 դըժը պըպը : Չըմա քօ ժը ոռա տէժըմ քօ .
 ժը աւ աափոթիան՝ եէքէ ժի տէ դամա շիփէ
 մըն նասթիըն :
- 25 Ու բէռա փըռ խալդ չուն , վէկէռիա ու
- 26 կօ ժը ուանուա : Եւ քօ լը բէյ մը դէ , ժը
 պաՎ ու ժը տի ; ժը ժըն , ու ժը ոլէտան ,
 ու ժը պրէյան , ու ժը խուշգան , ու ժը նէֆ-
 սէ խօ ժի իքրաճ նէքը՝ նըքարը շակըրտէ մը
- 27 պըպը : Ու քի քօ խաչէ խօ հէլնէյնը , ու
 բէյ մըն նէյը . նըքարը շակըրտէ մը պըպը :
- 28 Չըմա քօ ժը ու քի գուլէ քի ջէքըրըն պը
 խուաղը , ափուլ ու նէյնը ու խարճէ ուի հի-
 սապ նէքը , էրքը աուի թէմամ քըրընէ գուա-
- 29 ըթէ ուի հէյը : Լըքը նէ պը քօ կափա
 հիմէ տէյնը , ու նըքարը թէմամ պըքը , հէ-
 մի տիթօղան տէսթ պըքըն աուի մէզգարա
- 30 քըրընէ : Ու կօթընէ , էրքը մէռուվէ հան
 տէսթ քըր ջէ քըրընէ , ու գատիր նէ պու
- 31 թէմամ քըրընէ : Եւ խօտ քի ժան խօնտքեար
 տը չօ՝ բէՎ տըչօ պը հէնի խօնտքեար քի ,
 ու ափուլ ու նէյնը ու ժը խօռա շէվըր պը-
 քը , էրքը պը տաճ հաղարան տըքարը՝ լը պէր
 աուի պը սէքընը քօ պը պիսթ հաղարան դէ

- 32 լը սէր ուի : Իշքը նա , չը գաս քօ աւ տուր
է , էլէի տը շէյինը՝ ու պարուշիթի տը խուա-
33 զը : Դուա ժը ո ժի՝ ահվա հէր քի քօ հէմի
վարիյէթէ խօ թէրկ նաքը , նըքարը շակըրտէ
34 մը պըպը : Խօյ գանձ է , համա խօյ էրքը
պէ դահմ պըպը , պը չը՝ տէ թէրպիյէ պը-
35 պը : Լէ նէ ժը հարիռա նա ժի ժը տէրկին-
ռա լազըմ տը պը , լէ աուի լը տէր տավէթըն ,
ժը քէռա քօ ժը պըհիստընռա կօ հէյէ պրա
կօտարի պը քը :

ՍԵՐ 15

- 1 Ու աուի կօտարի քըրընէ հէմի կիւմրիւք-
ճիան ու կիւնէյքեարան ժէռա նէղ տը պօ
2 պուն : Ու Փարիսիան օւ քեաթիպան կազըն
տըքըրը պուն ու տը կօթը պուն . չըմա ուիա
կիւնէյքեարան գապուլ տըքը , ու պը ուան-
ռա տըխօ :
3 Թէմպիլա հան կօ ժը ուանռա : (4) Դը ո՛
ժըքէռա՝ սատ պըզընէ ուի հէպը՝ ու ժը ուան
էրքը եէքէ վունտա պըքը , նօթու նէհան
նա՝ հէլը լը չէօլէ , ու լը բէյ աւ վունտա
պուն պը չօ , ու հաթա քօ աուի պը պինը :
5 Ու կավա քօ տը պինը՝ պը շազիթի լը սէր
6 բըշդա խօ տա դինը աուի : Ու լը մալ տը
չօ կազի տը քը տօսթ ու ճիրանէդ խօ , ու
ժը ուանռա տը պէ . Շաղ պըն պը մըռա ,

- չըմա քօ մը վուհտա քըր պըզընէ խօ տի :
- 7 Վը ոռա տը պէմ քօ ահվա շաղիթի տէ պը-
պը լը ազիւմանտա ժը պոյ կիւնէյքեար քի
քօ թօպա տըքը՝ նա քի ժը պոյ նօթ ու նէհ
սատըքան՝ քօ ժը ուանռա թօպա լազըմ
- 8 նընը : Լշախօտ՝ քի՞ ժան ժընէ քօ տէհ տըէմ
է ուի հէպը , ու էրքը տըէմ քի վուհտա պը-
քը . չըրա վէ նախը , ու լը նաւ մալէ սըվ-
նըք խը , ու գանճ լէ պը կէռը , հաթա քօ
- 9 աուի պը պինը : Ու կաւա քօ տը պինը՝ կա-
զի տըքը տօսթ ու ճիրանան ու տէժը , պը
մըռա շազ պըն , չըմա քօ մը վուհտա քըր
- 10 տըէմէ խօ տի : Վը ոռա տը պէմ , վուսան
ժի շաղիթի տըպը լը պէր մէլէքէ Խօտէ՝ ժը
պոյ կիւնէյքեար քի քօ թօպա տըքը :
- 11 Ու կօ , Վը եէքէռա տու գուռէ ուի հէ-
պու . ժը ուան բըջուկ ժը պապէ խօռա կօ :
- 12 Լշա՛ պապա ժը վարիյէթէ խօ չը քօ ժը մը-
ռա տըգէվը՝ հիսսէյէ մըն պըտը . ուի ժի՛
- 13 մալէ խօ ժը ուանռա փայ քըր . Ու փըր նէ-
մա՛ գուռէ բըջուք հէմի դըշգէ խօ ճըվանտ
ու լը ութ քի տուր չու . ու լը ուէ մալէ խօ
հէմի թէլէֆ քըր , չըմա քօ պը խօվարտէյի-
թի ոա տը պօ պու ու ոօ տը նըշտը պու :
- 14 Ու կաւա քօ հէմի գատանտ՝ լը ուէ մէմլէ-
քէթէտա ղալլիքի մէզըն պու , աուի պաշ-
- 15 լամիշ պու ֆաքիրիթի քշանտընէ : Ու չու
քէթ լը պա եէքէ աւ մէմլէքէթլիյէ , ուի ժի

- առւի շիանա լը տէշտէ խինգիրան շէրանտընէ :
- 46 Ու արդու տըքըր ժը խարնուպէ ժը խուարընէ
խընգիրան զըքէ խո դըժա քըրընէ , ու եէքէ
- 47 նէ տը տա ժէռա : Ու առւի լը սէր խո հաթ'
ու կօ . Չէնտ փալէյան հէնը լը մալա պավէ
մըն պը նան թէր պուն , ու էզ լը վըր ժը
- 48 նազան տը մըրըմ : Ատպըմ հառըմ ժը պա-
վէ խոռա , ու պէժըմ ժէռա . Եւ պապա մը
կիւնէ քըր լը պէր ազիւմանան ու լը պէր դա :
- 49 Ու հէնի լայիգ՝ նընըմ էզ գուռէ դա պէմ
կօթընէ , մը ոգա փալէյանէդ խո եէքէ պը-
- 20 քը : Ու ռապու ժը պավէ խոռա հաթ , ու
առւի կավա քօ հէժա տուր պու պավէ ուի
տի , ու հայֆա ուի հաթ , ռապու պազ տա
ու լը աա դույէ ուի քէթ ու ռամիաա առւի :
- 21 Ու գուռ ժի ժէռա կօ . Եւ պապա՝ մը կիւ-
նէ քըր լը պէր ազիւմանան ու լը պէր դա ,
ու հէնի լայիգ նընըմ էզ գուռէ դա պէմ
- 22 կօթընէ : Ու պապա ժը խըզմէթքեարանռա
կօ . Պը տէրինըն ճըլէ ափուլին ու ժէռա պը-
տըն որկըրթըն , ու կիւթիւր տէյնըն լը բէչիյէ
- 23 ուի ու սօլ լը լընկա ուի : Ու ճօնը կայէ գա-
լավ պինըն ու սէրժէքըն , էմ պը խուն ու
- 24 շազ պըն : Չըմա քօ գուռէ մը հան՝ մըրի
պօ պու սաղ պու , ու վունտա պօ պու հա-
- 25 թըրիթըն . ու տէսթ քըրըն շազ պունէ : Ու
գուռէ ուի մէզըն լը զէվիտա պու . ու կավա
քօ տը հաթը պու , ու նէզէ մալ պու ու տէն-

- 26 կա ըսթրան ու ռազսան պըհիստ : Ու ժըխըզ-
մէթքեարան եէքէ խօռա կաղի քըր ու փըռա
- 27 տըքըր , էրքը աւ չինը : Ուի ժի կօ ժէռա .
• էրքը պրէյ դա հաթ ու պավէ դա ճօնը կայէ
գալավ սէրժէ քըր , ժը ուի սէմէտէ քօ աուի
- 28 սաղ սէլիմ աէսթ անի : Վոռա աուի սու հաթ .
ու նա տը խօստը պու լը հընտուռ քէթընէ ,
համա պավէ ուի լը տէր քէթ ու ժէռա լավա
- 29 տըքըր : Շէվապ տա ու կօ ժը պավէ խօ-
ռա , աւ չէնտ սալը քօ ժը դառա խըզմէթ տը-
քըմ , ու գաթ ժը խապէրէ դա էզ տէրնէ
քէթըմ , ու գաթ ճար քի ժը մըռա դա գա-
րըք քի նէ տա , քօ պը տօսթէդ խօռա մը շա-
- 30 զիթի պը քըրա : Համա կավա քօ հաթ գու-
ռէ դա աւ քօ մալէ դա պը ֆահհան խուար ,
ժէռա դա սէրժէ քըր ճօնը կայէ գալավ :
- 31 Ու աուի կօ ժէռա . Լճ կվառ դու հէր չաղ
պը մըռայի , ու հէմի վարիյէթէ մըն է դա է :
- 32 Համա լաղըմ պու քի շաղ ու մէսրուր պուռն .
չըմա քօ պրէյ դա հանա մըրի պօ պու ու
սաղ պու , ու վուռտա պօ պու , ու հաթըր տի
թըն :

ՍԻՐ 16

- 1 Ու կօ ժը շակըրտանռա . Եէքէ զէնկին հէ-
պու . քօ քէթխիւտա քի ուի հէպու , ու լը
սէր ուի կըլի պու , էրքը վարիյէթէ ուի թէ-

- 2 Լէֆ տըքը : Ու առի կազի քըր ու կօ . Լւ
 չըյէ քօ ժը պոյ դա տը պըհիսըմ, հիսապէ
 քէթիսիւտայիթիյէ խօ պըտը , չըմա քօ հէնի
- 3 քէթիսիւտայիթի տէ նէ քի : Վէթիսիւտա
 լը տըլէ խօտա կօ . Լչղ չը պըքըմ, չըմա քօ
 էֆէնտիյէ մըն քէթիսիւտայիթի ժը մըն տըս-
 թինը , շըղուլ քըրըն նըքարըմ, տիլանչիթի
- 4 շէրմ տըքըմ : Լչղ զանըմ տէ չը պըքըմ
 վուսան կավա քօ ժը քէթիսիւտայիթիյէ խօ
 մագուլ պըպըմ, մը լը մալա խօ գապուլ պը-
- 5 քըն : Տէյնտարէ էֆէնտիյէ խօ ժը խօռա
 կազի քըր՝ ժը ալուլինուա կօ , չը գաս տէյնէ
- 6 դա հէյէ ժը էֆէնտիյէ մըռա : Ուի ժի կօ .
 Սատ չափ ոռնէ գէթուռն . կօ ժէռա , պըս-
 թինը թէմէսիքէ խօ , ու ոռնի զուվա բէնճա
- 7 պը նըվիս : Բաշէ ժը առէ տընուա կօ . Գու
 չը գաս տէյնտարի . ուի ժի կօ . Սատ քէլ
 կէնըմ, ու կօ ժէռա . Թէմէսիքէ խօ պըս-
- 8 թինը՝ ու ոռնի հաշթէ պը նըվէս : Ու էֆէն-
 տի քէթիսիւտայէ նահագ մէտհ քըր՝ ժը պոյ
 պը ագըլ թէվ կէռանտընէ . չըմա քօ ոլէտէ
 տընէյէ հան լը ճինսա խօտա՝ ժը գուռէդ ոռհ-
- 9 նիյէ հէնի պը ագըլըն : Ու էղ ժի ժը ոռա
 տը պէմ . հուռն ժը խօռա ժը մալէ նահագի-
 թիյէ տօսթան փէյտա պըքըն , կավա քօ
 հուռն մուհթաճ տը մինըն՝ ո լը չատըրէդ է-
- 10 պէտիան գապուլ պըքըն : Լը դըշդէ հըն-
 տըքտա էմին պուռն՝ լը փըռտա ժի էմին է :

- ու լը հընտըքտա նահագ պուն՝ լը փրուտա ժի
- 11 նահագ է : ‘Լուա էրբը հուն լը նահագ մալ-
տա էմին նէ պուն . հագ մալ քի տէ ժը ոռա
- 12 պավուր պըքը : Ու էրբը լը դըշդ տա պաշ-
գասիան հուն էմին նէ պուն . է ո քի տէ
- 13 ժը ոռա պըտը : Վաթ եէք գուլ քի ժը տու
աղանուա խըզմէթ նըքարը պըքը . չըմա քո
եա ժը եէքէ իքրա՛հ տէ պըքը՝ ու աուի տըն
պըհուպինը , եա ժի եէքէնա տէ թապի պը-
պը՝ ու լը աուէ տըն խարապ մէղէքը . հուն
գատիր նընըն ժը Խօտէնա ու մամօնաուա խըզ-
մէթ քըրըն :
- 14 Ու աուանան հէմիան դամաքեար ֆարի-
սիան աը պը հիսթը պուն , ու աուի մէսգարա
- 15 աը քըրը պուն : Ու կօ ժը ուանուա . շու-
նըն քօ լը պէր մէռուվան խօ սատըգ նշան
տը տըն , համա Խօտէ տըլէ ո տը զանը , չը-
մա քօ լը պէր մէռուվան պըլընտ պուն՝ լը
- 16 պէր Խօտէ մէքրուհ է : ‘Լօմօ ու փէյղէմ-
պէրիթի հաթա շաննա պուն . ու ժը ուէ բէ-
վա փատիշահիթիյէ Խօտէ միւժտէ տըպը , ու
- 17 հէր քէս աուի պը զօռ տէսթ տը խը : Ու
ազիւման ու արտ պը պուհարթընէ՝ ժը նօմօ-
- 18 սէ նօգդա քի քէթընէ գօլայ է : շէր քի
քօ ժընա խօ պէր աը տը ու պաշգասիքի
տըսթինը , զինա տըքը . ու քի քօ աւ հաթը
պէրաանը տըսթինը՝ զինա տըքը :
- 19 Ու եէք մէռուվ քի զէնկին հէ պու , քօ

- բէհէզ ու նազիք տիւլպէնտ որտըկըրթպու,
 20 ու հէր ու սէֆա տըքըր: Ու եէք Ղազարոս պը նա՛վ ֆագիր հէ պու, քօ աւ հաթը պրինտար պու՝ լը պէրտէրէ ուի հաթըպու ա-
 21 վէթըն: Ու արզու տըքըր քօ ժը սուֆրայէ աւ զէնկինէ հաթը քէթըն ժը հուրըք է նա-
 նան զըք է խօ դըժը պըքը, ու հէմ ժի քէշ-
 պան տը հաթը պուն ու պրինէդ ուի տալէս-
 22 թըն: Ու պու քի քօ աւ ֆագիր մըր. ու մէլէքէ Խօտէ աուի պըրըն լը հէլ մէզէ Խպ-
 րահիմէ. զէնկին ժի մըր ու հաթը դամը-
 23 ռանտըն: Ու լը ճէհէնէմէտա կավա քօ լը իսքէնճէտա պու, ջահվէ խօ հէլանի ու ժը ռուրվա Խպրահիմէ ու Ղազարոսէ լը հէլ մէ-
 24 զա ուի տի: Ու աուի գիրա ու կօ. Եւա՛ պա-
 պա Խպրահիմ ժը մըռա մէրհամէթ պըքը, ու պը շէյինը Ղազարոսէ քօ սէրէ փէշիյէ խօ լը ա՛վէ խը, ու ղըմանէ մըն հէնըք պը-
 քը, չըմա քօ լը ալա՛վէ հանտա ազապ տըք-
 25 շինըմ: Ու Խպրահիմ ժի կօ ժէռա. Եւա՛ ե՛վատ պիրա խօ պինը քօ դու լը ուէ տընէ-
 տա նիյմէթէ խօ սէնտ, քէզալիք Ղազարոս ժի եզիյէթէ. անվա աւ լըվըր թէսէլլի տը-
 26 պը ու դու ազապ տըքշինի: Էւմ լը սէր աւ հէմի դըշդան մատա լը մապէյնա մէտա խէնտէք քի գայիմ պույէ. հաթա քօ ժը վըր ժը ռու պուհարթօղ խօստըն գատիր նէ պըն, հէմ ուան քօ լը ուէ նը ժը մէռա գատիր նէ

- 27 պըն պուհարթընէ : Ուի ժի կօ. 'Վուա ժը
դա տիլէկ տըքըմ եա՛ պապա քօ աուի լը
28 մալա պավէ մըն պըշէյինը : Լք ուէ բէնճ
պրէյ մըն հանը քօ հառը ժը ուանուա շա-
հատէթի պըքը, քօ նէ պը քօ ուան ժի լը
29 աւ ճիյէ ազապէ պէն : Ու Խպրահիմ ժէ-
ուա կօ. Սուսա ու փէյղէմպէրան լը պա ո՛
30 նըն. ժը ուանուա պրա կօտարի պըքըն : Ուի
ժի կօ, 'Վա եա՛ պապա Խպրահիմ, լաքին
էրքը ժը մըրիան եէքէ հառը ժը ուանուա,
31 թօպա տըքըն : Ու աուի կօ ժէուա. էրքը
ժը Սուսաուա ու փէյղէմպէրանուա կօտարի
նա քըն. ժը մըրիան ժի եէքէ ուապը տէ
պավուր նէ քըն :

ՍԻՐ 17

- 1 Ու ժը շակըրտէդ խօռա կօ. պէ միւմքիւնըն
քօ խուար պուն նէյըն, համա վայ ժը աուէ-
2 ոա քօ՝ պը տէսթէ էքէ դէ : Ժը ուիուա
հէնի գանճ պու՝ քօ ժը ասդույէ ուիուա գէ-
վըր քի աշէ պը հաթը ալազանտըն ու լը պահ-
րէ պը հաթա ավէթըն՝ նա քի ժը աւ եէքէ
3 բըջուգան խուար քը : Հուն ժը խօռա սա-
գըն պըն :

- Լըքը պրէյ դա ժը դառա գապահաթ տը-
քը, ժէուա թազիր պըքը, ու էրքը թօպա
4 տըքա ժէուա ավթ պըքը : Ու լը ոյէտա

- հաֆթ ճարան ժը դառա գապահաթ պըքա
 ու հաֆթ ճարան վէկէնը ու պէժը, թօպա
 5 տըքըմ, ժէնա ավֆ պըքը: Ու ըհսուլան
 կօն ժը Բապպուա. Իմանէ մէ զէտէ պըքը:
 6 Ու Բապպ կօ. Երբը գասա հապէ խարտա-
 լէ իմանէ ո՛ պըպը, ու ժը տարէ թոյէ հան-
 ուա պէժըն. ժը ճիյէ խօ պը ֆըլըթ ու լը
 պահրէ պէ տայըն՝ աւ ժի ժը ոռա տէ իդա-
 աթ պըպը:
- 7 Համա ժը ո՛ քիյէ աւ քօ ճօթքեար եա
 շըվան գուլ քի ուի հէպը՝ քօ կավա քօ աւ
 ժը զէվէյէ լը մալ պէ, զուվա պէժը ժէնա
 8 էրբը որըլըվըր ոօնի լը սուֆրէտա: Ենա՛
 պէժը ժէնա, էրբը շիվէ մըն հազըր պըքը,
 ու բըշդա խօ կըրէտէ ժը մըռա խըզմէթ պը-
 քը հաթա քօ էզ պըխում ու վէխում, ու
 9 բաշէ դու ժի պը խօ ու վէ խօ: Սէկէր
 լազի տը պա ժը աւ գուլէ ժը պոյ ժէնա էմը
 10 պուն դըշդան իճրա քըրընէ: Բէզալիք հուն
 ժի կավա քօ ժը ոռա հաթը էմը պուն հէմի
 դըշդան տըքըն, պէժըն էրբը էմ ֆայտէսիզ
 գուլըն, չըմա քօ աւ քօ էմ տէյնտար պուն
 քըրընէ մէ քըր:
- 11 Ու պու քի կավա աուի լը Գուտտէ տը չօ
 պու, ժը օրթա Սամարիայէ ու Շէլիլէ տը
 12 պըհուրի պու: Ու կավա քօ աուի լը գասա-
 պա քի տը քէթը պու. տահ ույուզ մէռու-
 վան լադա ուի պուն. քօ ուան ժը տուրվա

- 13 **սէքընին :** Տէնկէ խօ հէլ անին ու կօն .
 Եւ խօճա Խսա ժը մէռա մէրհամէթ պըքը :
- 14 **Ու կավա քօ ուան տի՝ կօ ժը ուանուա .** Հա-
 ոըն հռն խօ նշանէ իմաման պը տըն , ու պու-
- 15 **քի կավա քօ չոն ,** զուվա փագըժ պուն : Ժը
 ուան եէքէ կավա քօ տի էրքը շիֆա օանտ՝
 վէկէռիա պը պըլընտ ավաղ քի ժը Խօտէռա
- 16 **շըքըր տը տա :** Լը լընկա ուի քէթ լը սէր
 ոու , ու ժէ ոաղի տը պօ պու ու աուի ժը
- 17 **Սամարի պու :** Ղ'էվապ տա Խսա ու կօ .
 Տահ մէռուվան փագըժ նէպան , նուա նա-
- 18 **հան լը քօ՞ նը :** Վօ լը վըր նայըն խոյայի՝
 վէկէռանտընէ ու ժը Խօտէռա շըքըր քըրը-
- 19 **նէ .** Լէ թէնէ եապանճիյէ հան : Ու կօ ժէ-
 ոա . Ուապը հառը չըմա քօ իմանէ դա դա
 սաղ քըր :
- 20 **Փարիսիան կավա քօ փըռա քըրըն՝ էրքը**
 փատիշահիթիյէ Խօտէ քի՞նկա տէ պէ . Ճէ-
 վապ տա ժը ուանուա ու կօ . Փատիշահիթիյէ
 Խօտէ պը տէրվա հաթը խոյայը դըշդան
- 21 **նայը :** Հէմ վահա լըվըրը եա վահա լը ո՛ է
 տէ նա պէժըն . չըմա քօ փատիշահիթիյէ
- 22 **Խօտէ լը հընտուռա ոտա է :** Ու ժը շակըր-
 տանուա կօ . ոջան տէ պէն քօ հռն ոջա
 Վուռէ մէռուվ տիթընէ տէ արզու պըքըն ,
- 23 **ու համա տէ նապինըն :** Ու էրքը ժը ոռա
 պէժըն , վահա լըվըրը եա լը ուէ լը տու ուան
- 24 **մէ չըն :** Չըմա քօ չավան քօ պըրուպ ժը

- պրն ազիւմանան պը պարագանտընէ՝ հաթա
 լը ալիյէ տընէ ազիւմանան շավգ տըտա, Գու-
 ուէ մէռուվ ժի լը կիւնա խօ տէ ահվա պը-
- 25 պը: Համա ժէռա ալուլ փըռ էզիյէթան
 քշանտըն լազըմ է, ու ժը սիլիլէյէ հան րէտտ
- 26 պուն: Ու չավա քօ կիւնա Կուհ պու, կիւ-
 նա Կուուէ մէռուվ ժի տէ վուսան պըպը:
- 27 Տըխուարը պուն ու վէ տը խուարը պուն՝ տը
 զէվուճը պուն ու տը զէվուճան տը պուն,
 հաթա լը ուէ ոջէ, քօ Կուհ լը կէմիյէ քէթ,
 ու թօֆան հաթը ու հէմիան հէլաք քըր:
- 28 Վէզալիք չավան քօ լը էյամէ Լութ պու,
 տըխուարը պուն ու վէ տը խուարը պուն, տը
 քըռը պուն՝ տը ֆըռօթը պուն՝ տը զանի պուն
- 29 ջէ տը քըռը պուն: Համա ոջա տէր հաթը-
 նէ Լութ ժը սուտումէ, ժը ազիւմանան ալըր
 ու քիպրիթ հաթը ուրժանտըն, ու հէմիան ժի
- 30 հէլաք քըր: Լը ոջա աշիքեար պունէ Կու-
 ուէ մէռուվ ժի՝ ոգա ուանան տէ պըպը: Լը
- 31 ուէ ոտա աւ քօ լը սէր խանիտայէ ու ֆը-
 րագա ուէ լը մալտա, պըրա ժը պոյ ուան սան-
 տընէ նիյէ խուարի, ու աւ քի լը զէվիտայէ՝
- 32 պըրա վէ նէ կէռինը: Լը պիրա խօ պինըն
 33 ժընա Լութէ: Լ, քի քօ ճանէ խօ խալաս
 քըրընէ տը խուաղը, աուի տէ վունտա պը-
 քը, ու աուի քի քօ վունտա տըքը՝ տէ խա-
- 34 լաս պըքը: Ժը ոռա տը պէմ, էրքը տու
 մէռուվ լը ուէ շէվէտա լը եէք լը հէֆտա պը

- պըն, եէքէ տէ պէ սանտըն ու առէ տըն տէ
 35 պէ հըշտըն : Ու երբը առ ժըն լը եէք ճի-
 տա ժը հէռանտընուա պըպըն, եէքէ տէ պէ
 սանտըն ու եէքէ տէ պէ հըշտըն, ու երբը
 տու մէռուվ լը զէվիտա պըպըն, եէքէ տէ պէ
 36 սանտըն ու եէքէ տէ պէ հըշտըն : Ղ'եվապ
 տան ու կօն ժէռա . Եւ' Բապպ լը քօ տէ
 37 պը պըն դըշդէ հան : Ուի ժի կօ ժը ուան-
 աա . լը քօ քի լէշ հէյէ՝ գարթալան լը ուէ
 տէ պէն ճըվանտըն :

ՈՒՄ 18

- 1 Դը ուանուա Թէմիլ քի ժի կօ ժը պը
 առի քօ . երբը ժը ուանուա տայիմա իպատէթ
- 2 քըրըն լազըմ է, ու աճիզ նէ պուռն : Լյօ .
 Լը պաժէր քի գատի քի հէպու, ժը Խօտէ
 նէ աը Թըռաա պու . ու ժը մէռուվան շէրմ
- 3 նէ աըքըրը պու : Ու ժընէպի քի հապու լը
 աւ պաժէրտա . աը հաթը պու ժէռա ու տը
 կօթ . հագէ մըն ժը խըսմէ մըռա՝ ժը մըռա
- 4 պըսթըն : Ու լը փըռ զէման աւ նա տըխօս-
 աը պու, համա ժը ուէ լէվա լը տըլէ խօտա
 կօ . Պարազա էզ ժը Խօտէ նա Թըռաըմ ու
- 5 ժը մէռուվան շէրմ նա քըմ : Պարէ ժը
 պը ժը մըռա զահմէթ քըրընէ ժընէպիյէ
 հան հագէ ուի հագ պըքըմ, քօ նէյէ հէր
- 6 ռիթ ժը մըռա աճիզիթի պըտը : Ու կօ

- Բապպ . Պը պըհիսըն քըրընէ նահապ դատի-
- 7 յէ : 'Լուա խօտէ' լը ու ու շէվէ ժէուա ֆէ-
րիատ քըող հագէ պըժարթիյէդ խօտէ հապ
նաֆը , էրքը ժը ուանուա սապր ժի պըքը :
- 8 Պըռա տը պէմ ժը ոռա , էրքը զուվա հագէ
ուան տէ հագ պըքը . լաքին կավա քօ Վու-
ուէ մէռուվ պէ . աճապա լը սէր արտէ իման
տէ պըպինը :
- 9 Ու ժը չէնտ մէռուվանուա՝ քօ ժը խօռա
կիւվէնմիշ պօ պուն , ու փըռան սէրհէվտէ
- 10 տը քըրը պուն թէմնիլէ հան կօ : Տու մէ-
ռուվ ժը պօյ իպատէթ քըրընէ լը տաճարէ
ռապուն եէքէ ֆարիսի ու աւ է տըն կիւմ-
- 11 րիւկծի : Ու ֆարիսի սէքընի՝ տուվայ է հան
տըքըր . Եւ ' Լաւհ ժը դառա շըքըր տը-
քըմ քօ՝ էզ ոգա պաշցա մէռուվան նընըմ ,
քչանտող՝ նահապ , զինաքեար՝ եախօտ ոդա
- 12 կիւմրիւկծիյէ հան ժի նընըմ : Ի է լը հաֆ-
թէտա տու ճարան ոօնծի աը կըրըմ . ու ուշ-
- 13 րէ հէմի մալէ խօ տըտըմ : Ու կիւմրիւկծի
ժը տուրվա սէքընի՝ ջահվէ խօ ժի ռաստ լը
ազիւմանէ պըլընտ քըրընէ նէ տը խօտաը պու .
իլա լը սընկէ խօ տը խըստ՝ ու աը կօթ . Եւ՝
- 14 Լաւհ ժը մը կիւնէքեարուա ավֆ պըքը : Ժը
ոռա տը պէմ , ուիա ժը առէ տըն բէթըր
սատըգ չու լը մալա խօ . չըմա քօ հէր քի քօ
աւ խօ պըլընտ տըքա , տէ ալչաղ պըպը , ու
քի քօ աւ խօ ալչաղ տըքա՝ տէ պըլընտ պըպը :

- 15 Հէմ ժէռա մասսուման անին՝ քօ լը ուան
 պը գէվը, կավա քօ շակրորտան տին՝ ժը ուան
 16 ուա թագիլ տըքըրը պոն : Համա Խսա
 ուան ժը խօռա պը կազի քըրընէ կօ. Պէր-
 տրն աւ մասսուման քօ ժը մըռա պէն, ու ժը
 ուան պը կէռըն. չըմա քօ փատիշահիթիյէ
 17 Խօտէ ոգա ուանանուա է : Պըռա տը պէմ
 ժը ոռա, քի քօ փատիշահիթիյէ Խօտէ ոգա
 զառուք քի գապուլ նէ քը, տէ լը ուէ նէ
 18 գէվը : Ու սէրվէր քի ժէ փըռա քըր ու կօ.
 Լճա՛ խօճայէ գանձ՝ չը ամէլ պըքըմ քօ ժը
 19 էպէտի էօմըէռա վարիս պըպըմ : Խսա կօ
 ժէռա. ժը մըռա չըմա գանձ տէ ժի ժը Խօ-
 20 տէ մատէ գաթ եէքէ գանձ թուննա : Խէն-
 պէհան տըղանի՞. զինա մէքը, գաթըլ մէքը,
 տըղի մէքը, տարավ շահատէթի մէքը, ժը
 21 պավ ու տիյէ խօռա իքրամ պըքը : Ուի
 ժի կօ. Լ՛ուանան հէմիան ժը բըջուքիթիյէ
 22 խօ մը կըրթիյէ : Կավա քօ Խսա պըհիստ
 կօ ժէռա. եէք գէմանի քի դա հէժա հէյը,
 հէմի վարիյէթէ խօ պը ֆըռօշ ու ժը ֆագի-
 րանուա պըտը, ու լը ազիւմանտա խազնէյէ դա
 23 տէ պըպը. ու որը լը բէյ մըն : Լ՛ուի կավա
 քօ առա պըհիստ պը գառավէթ պու. չըմա
 24 քօ փըռ զէնկին պու : Ու Խսա կավա քօ
 տի առի պը գասավէթ, կօ. ուան քօ մալէ
 ուան հէյէ՝ չա՛վան պը չէթըն տէ պը գէվըն
 25 լը փատիշահիթիյէ Խօտէ : Չըմա քօ տէվէ

- Ժը գուլա տէրգիյէ պը պըհուրընէ , Ժը մէ-
 ոռւմէ գէնկին լը փատիշահիթիյէ Խօտէ քէ-
 26 Թընէ բէթըր է : Ու ուան քօ պըհիստըն՝
 տը կօթը պուն . Հէնի քի տըքարը խալա-
 27 պուն : Ու աուի կօ . Ըւ դըշդ քօ Ժը մէ-
 ոռւման պէմիւմքիւնըն , լը պէր Խօտէ պը
 28 միւմքիւնըն : Ու փէթրոս կօ . Սլահա մէ
 հէմի դըշդէդ խօ պէրտան ու լը բէյ դահա-
 29 Թըն : Ու աուի կօ Ժը ուանուա . պըռա տը
 պէմ Ժը ոռա . գաթ եէքէ Թուննա քօ Ժը
 պջ փատիշահիթիյէ Խօտէ՝ հըշթ , մալ , եա
 պավ ու տէ , եա պրէյան՝ եա Ժըն եա ոլէ-
 30 տան : Վի աւ լը ասիրէ հանտա փըռ գա-
 Թան ու լը աւ տընէյէ տընէտա էպէտի էօմրէ
 նէսթինը :
 31 Ու տուանզտահան լը պալէ սանտ Ժը ուան-
 ուա կօ . վահա էմ լը Գուտսէռա տը պըն .
 պը ատսթէ փէյղէմպէրան Ժը տէրհագէ Գու-
 ուէ մէռուվ՝ հէմի հաթը նըվիսան տէ Թէմամ
 32 պըպըն : Չըմա քօ Ժը դայիֆանուա տէ Թէս-
 33 լիմ պըպը : Ու տէ պը քութըն ու տէ պը
 գուժըն աուի , ու լը ոջա սըսէյանտա տէ
 34 գըյամ պըքը : Ու ուան Ժը ուանան գաթ
 եէքէ ֆէհմ նէ քըրըն , ու սէօղէ հան Ժը
 ուան հաթը պու վէշարթըն . ու հաթը կօ-
 Թան դըշդան նէ տը զանը պուն :
 35 Ու պու քի կավա քօ աւնէշ է Խրիխայէ տը
 պօ պու , լը սէրուէտա եէք քօռ մէռուվ քի ու-

- 36 նըշտի պու ժը պոյ տիլէնճիթիյէ : Կալա քօ
պըհիստ պուհարթընէ գալապայէ , փըռս քըր՝
37 էրքը չիյէ աւ : Ու ժէռա կօնը էրքը Խապէ
38 Կաարանի տը պըհուրի : Ու աուի կազի քըր
ու կօ . Եւ Խաա գուռէ Տալուտ ժը մըռա
39 մէրհամէթ պըքը : Ու ուան քօ լը բէշ տը
չօ պուն՝ թազիր տը քըրը պուն ժէռա քօ
տէնկէ խօ պըպըր , ու աուի հէնի փըռ եւ
գուռէ Տալուտ ժը մըռա մէրհամէթ պըքը ,
40 տը գիրա պու : Կուա Խաա սէքընի ու էմր
քըր քօ աուէ ժէռա պինըն , ու կալա քօ
նէզա ուի պու՝ փըռս քըր ժէ ու կօ . Զը տը
41 խուազի դու քօ ժը դառա պըքըմ : Ուի ժի
կօ . Եւ Բապպ տը խուազըմ քօ պը պի-
42 նըմ : Ու Խաա ժի ժէռա կօ . Պըրա վէ պըն
43 իմանէ դա դա խալաս քըր : Ու աւ զուվա
տի , ու լը բէշ ուի տը չօ պու , ու ժը Խօ-
տէռա շըքըր քըր , ու կալա քօ խալգ հէմի-
ան տին . ժը խօտէռա համա տըքըրը պուն :

ՍԷՐ 49

- 1 Ու քէթ ժը Իրիխայէ տը պըհուրի պու :
2 Ու վահա մէռուվ քի հէպու՝ նալէ ուի Գա-
քա՝ քօ պաշէ կիւմրիւկճիան պու , ու եէքէ
3 զէնկին պու : Ու տը խօստը պու տիթընէ՝
էրքը քիյէ Խաա , համա ժը գալապայէ գա-
տիր նէ տը պօ պու , չըմա քօ գամէ ուի գըն

- 4 պու : Ու պազիւ լը բէշտա ուսպու լը սէր տարա հէժիլէ քօ աուի պը պինը , չըմա քօ
- 5 ժը ուէ տէ պը պըհուրի պու : Լյավա քօ լը ուէ հաթ , Խսա , լը ժօր նըհիսթ ու կօ ժէ-
ռա . Եւ՝ Օւքա՝ զու քը ժը ուէ որը խուա-
րի , չըմա քօ ժը մըռա կէրէքէ քօ իռօ լը մա-
- 6 լա դատա պը պըմ : Ու աուի զուվա հաթը խուարի , ու պըշազ պունէ աուի գապուլ քըր :
- 7 Ու կավա քօ հէմիան տին , կազընան տը քըրը պուն ու տը կօթը պուն . լը պա կիւնէքեար մէ-
- 8 ռուվէ գօնախ սանտընէ չու : Ու Օւքա հաթը սէքընի ու ժը Բապպուա կօ . իշթէ նիվէ վա-
րիյէթէ խօ ժը ֆագիրանուատըտըմ եւ՝ Բապպ .
ու ժը քէռա քօ մը դատը քըր չար գաթէ
- 9 էօտէմիշ տը քըմ : Խսա կօ ժէռա . իռօ լը մալա հանտա խալաս իճրա պու , չիւն քի ուի
- 10 ժի գուռէ Խպրահիմ պու : Չըմա քօ Վու-
ռէ մէռուվ հաթ քօ վունտա պուն արամիշ
պըքը ու խալաս քը :
- 11 Ու կավա քօ ուան աւ դըշդան տը պըհիս-
տը պուն՝ Թէմնիլ քի ժի կօ լը սէր նէզ պու-
նէ ուի լը Վուտսէ . ժը պօջ ուան քօ վու-
սան Թախմին տըքըր պուն , էրքը փատիշա-
- 12 հիթիյէ Խօտէ զուվա տէ պէյան պը : Լօ՝
եէք ասըլգատա մէռուլ քի՝ չու լը պաթ քի
տուր ժը խօռա փատիշահիթի սէնտընէ ու վէ-
- 13 կէռանտընէ : Ու գուլէդ խօ կազի քըր , տահ
մընա տա . ու կօ ժը ուանուա . աուա պը շը-

- 14 զուլինըն հաթա քօ էզ պէմ : Համա պա-
 ժարիյէ ուի ժէ իբրահ տըքըրը պոււն , ու լը
 բէյ ուիտա էլչի շիփնտըն ու կօն . Եւ նա
 խուազըն քօ աւ լը սէր մէտա փատիշահիթի
- 15 պըքը : Ու պու քի կամա քօ աուի փատի-
 շահիթի սանտ , վէկէոիա , կազի քըր աւ գու-
 լան քօ ժը ուանուա աղէ տա պու , քօ պը
- 16 զանը քի շը քեար քըրիյէ : Ու ալուլին հա-
 թը ու կօ . Եւ էֆէնտիյէ մըն , մընայ է դա
- 17 տահ մընայ է տըն գազանճ քըր : Ու կօ ժէ-
 ու . Եւ քիին եւ գուլէ գանճ՝ չիւն լը հըն-
 տըքտա դու էմին պույ , լը սէր տահ պաժա-
- 18 րան հէքմաթ պըքը : Ու իբինճի հաթ ու
 կօ . Եւ էֆէնտի մընայ է դա բէնճ մընայ
- 19 է տըն գազանճ քըր : Ու ժը ուիուա ժի կօ .
- 20 Դու ժի լը սէր բէնճ պաժէրան պըպը : Ու
 հաթը պաշգասի քի ու կօ . Եւ էֆէնտիյէ մըն ,
 վահա մընայ է դա դա քօ աուի մըլ տըսմալ քի
- 21 լէֆանտը պու . չըմա քօ էզ ժը դա տը թըռ-
 սիա պում . չըմա քօ դու մէռուվ քի սէրթի ,
 դա նատանին է խօ տը հէլինի , ու դօվ նէ
- 22 քըրընէ խօ տը չինի : Ու աուի ժէուա կօ .
 Եւ դա ժը տէվէ դա տէ հէօքմ պըքըմ էյ
 գուլէ եարամազ , դա տը զանը պու երքը էզ
 մէռուվ քի սէրթըմ . էզ տը հէլինըմ ժը ճի-
 յէ նատանին է խօ , ու ժի ճիյէ դօվ նէ քը-
- 23 րընէ խօ տը չինըմ : Եւ դա չըմա տը-
 չէյէ մըն ժը սարրաֆուա նէ տա , քօ էզ պու

- Հաթըմա՝ ու առւի մը պը ֆայիգէ ժէ Թահ-
- 24 սիլ պը քըրանա : Ու ժը խըզմէթքեարան-
 ու կօ. Պըսթինըն ժէ մընայ է, ու առւի պը-
 տըն ժը առւիռա քօ տահ մընայ է ուի հէյէ :
- 25 (Ու կօնը ժէռա. Լա՛ էֆէնտիմ տահ մընայ
 26 է ուի հէյէ) : Ժը ոռա տը պէմ, ժը քէ-
 ու քօ հէյէ տէ ժէռա պէ տայըն, ու ժը
 քէռա քօ Թուննա, աւ քի բէռայ է ժի տէ
- 27 պէ ժէ սանտըն : Համա աւ տըթմընէդ մըն՝
 ուան քօ նէ տը խօստը պուն քօ էզ լը սէր
 ուան փատիշահիթի պըքըմ լը վըր լը պէր
- 28 մըն պինըն ու պը գուժըն : Ու կավա քօ
 ուանան կօ, լը բէշ չու լը Վուտսէ ուպու-
 նէ :
- 29 Ու պու քի կավա քօ նէզա Պէյթֆագէ
 ու Պէյթանիայէ՝ նէզա աւ ջիյէ քօ՝ ջէյէյէդ
 Օէյթունան դէ կօթըն պու, տը տօ ժը շա-
- 30 կըքտէդ խօ շիանտ ու կօ : Հուն հառըն լը
 պէր մէտա պուն կիւնտ, լը առւիտա կավա քօ
 պը գէվըն տէ պը պինին ճահշ քի հաթը կը-
 րէտան՝ քօ լը սէր էքէ գաթ եէքէ սու աը
- 31 նէ պույ է, վէքըն ու պինըն : Ու էրքը եէ-
 քէ ժը ոռա փըռս քը՝ էրքը հուն չըմա վէ
 տըքըն, ահվա պէժըն ժէռա, էրքը ժը Բապպ-
- 32 ու լազըմ է : Ու կավա քօ չուն առւան քօ
 հաթըն շիանտըն, տին չավան քօ ժը ուան-
- 33 ու՝ խապէր տա : Ու կավա քօ ճահշէ վէ
 տըքըրը պուն խօտիյէդ ուի ժը ուանռա կօն,

- 34 Չըմա վէ տըքըն ճահչէ հտն : Ուան ժի
 35 կօն . Լւ ժը րապպուա լազըմ է : Ու առի
 ժը Խսառա անին , ու ճըլէդ խօ ամէթըն լը
 36 սէր ճահչէ , ու Խսայէ սուար քըրըն : Ու
 կավա քօ առէ տը չօ պու ուան ճըլէդ խօ լը
 37 սէր ու տը խըստը պուն : Ու կավա քօ ա-
 ուի նէզա պէրժէրէ ջիյէյէ զէյթունէ պու ,
 ճիւմհիւրէ շակըրտան հէմի տէսթ քըրըն պը
 շազ պունէ ժը Խօտէռա թէսպիհ տըքըրընէ
 պը պըլընա աւազ քի՝ ժը պօ աւ հէմի քէ-
 38 րէմաթան քօ տիթը պուն : Ու տը կօթը
 պուն պը նավէ Խօտէ հաթօղ փատիշահ միւ-
 պարէք պըպը , լը ազիւմանան սէլամէթ ու լը
 39 փըռ պըլընտան իզզէթ պը պը : Ու ժը նավ
 աւ գալապայէ չէնտ ֆարիսիան կօն ժէռա .
 Խա՛ խօճա ժը շակըրտէդ խօռա թազիլ պը-
 40 քը : Ճ'էվապ տա ու կօ . Դը ոռա տը պէմ ,
 էրքը ուանան հէշ պըպըն . գէվըրան տէ պը
 գիրըն :
 41 . Ու կավա քօ նէզ պու , պաթէր՝ տի ու
 42 կըրիա լը սէր ուի ու կօ : Պարէ լը աւ ու-
 յանտա դա պը զանը պու սէլամէթէ խօ , հա-
 մա նուա հաթը վէշարտըն ժը պէր ջահչէ դա :
 43 Չըմա քօ լը սէր դա ոջան տէ պէն՝ քօ
 տըժմընէդ դա լը տօռա դա տէ մէթէրիս
 պըքշինըն ու դա տէ հա սար պըքըն , ու ժը
 հէմի ալիյէ տէ դա լը էզիյէթէ պըխըն :
 44 Ու դա հէմի ոլէտէ դա քօ լը նավ դատանը

տէ լը արտէ խըն, ու գէվըր լը սէր գէվըր
տէ նա հէլըն լը դատա. չըմա քօ գա ոջա
գիյարէթէ խօ նըզանը պու:

45 Ու քէթ լը տաճարէ՝ տէսթ քըր տէրա-

46 նընէ ժէ ֆըռօթտղան ու քուզան: Ու կօ
ժը ուանուա, հաթիյէ նըվիսանարն, մալա
մըն մալա իպատէթէյէ, ու հուեն աուի մաղա-
րայէգ տըզան քըրըն:

47 Ու հէր կալ լը նալ տաճարտա ժը ուան-
աա հին տըքըր համա պաշ իմաման ու քեա-
թիպան ու մէզընէգ գալմէ՝ աուի հէլուք քը-

48 ըրնէ արամիշ տըքըրը պուն: Ու գըշգ քի
նա տըքեարը պուն տիթինէ՝ քօ չը պըքըն,
չըմա քօ խալգ կըշք լէ հաթը պուն կըէտան՝
ժը կօտարի քըրընուա:

ՍԼԻՐ 20

1 Ու պու քի լը ուէ ոջան եէքէտա՝ կալա
քօ լը տաճարտա գալմէ հին տըքըր ու խն-
ճիլէ վազ տըքըր, պաշ իմաման ու քեաթի-
պան պը թէվլի իսթիարան լը սէր կիյան:

2 Ու կօն ժէնա, ժիւ մէռա պէժը աուանան
պը չը հէօքմէթէ տըքի, եախօա հէօքմէթէ

3 հան քի՞ ժը դառա տա: Ղէվապ տա ու կօ
ժը ուանուա. ի՞ ժի ժը ո՞ գըշգ քի փըռստը-

4 քըմ, ու ժը մըռա պէժըն: խահֆիլէ շան-
նա ժը ազիւմանան պու, եա ժը մէռուվան:

- 5 Ուան ժի լը տըլէ խօտա տիւշիւմիշ տը պօ
6 պուռն՝ ու տը կօթըն։ Երբը էմ պէժըն ժը
աղիւմանան տէ պէժը, Եւ չըմա՞ ո ժէռա
իման նէ անին, ու էրբը էմ պէժըն ժը մէ-
ռուվան խալգ կըժք տէ մէ գէվըր պըքըն,
չըմա քօ լը տըլէ խօ ասա՛հ տանի պուռն ժը
7 պօջ Զաննայէ՝ էրբը փէյղէմպէր է։ Ու ճէ-
8 վապ տան՝ էրբը էմ նըզանըն ժը քօ է։ Ու
Իսա կօ ժը ուանուա, Երբը է ժի ուանան
պը չը հէգքմաթէ տըքըմ նա պէժըմ։
- 9 Ու տէօթ քըր թէմնիլէ հա ժը խալգէռա
կօթընէ. Սէռուվ քի ուէզ քի տանի, ու
աուի տա ժը պաղճիանուա, ու աուի փըռ սա..
- 10 Լան լը գուրպէթէ չու։ Ու լը ոխթէտա ժը
աւ պաղճիանուա խըզմէթքեար քի շիանտ, քօ
ժը մահսուլէ աւգէ ժէռա պըտըն. համա պաղ-
ճիան աուի պը քութանտընէ վալա շիանտըն։
- 11 Ու տիսա պաշգա խըզմէթքեար քի ժի շի-
անտ, ուան աուի ժի քութան՝ ղէզիլ քըրըն
- 12 ու վալա շիանտըն։ Ու տիսա իւշիւնճի քի
շիանտ. ուան աուի ժի պը պըինտար քըրընէ
- 13 լը տէր խըստըն։ Եստիյէ աւգ կօ. Եւ չը
պըքըմ, գուռէ խօ տէլալիյէ պը շէյինըմ,
- 14 պէլքի ժէ շէրմ պըքըն։ Համա կավա քօ
պաղճիան աուի տին՝ լը նաւլ խօտա կօն, Սա-
րիս ուիպէ, որըն էմ ուի պը գուժըն քօ մի-
- 15 ռաս ժը մէռա պըպը։ Ու աուի ժը ուէզ տէր
խըստըն ու գուշտըն, նուա խօտիյէ ուէզ ժը

- 46 ուանուա տէ չը՝ պըքը : Եւ քի տէ պէ ու
աւ պաղճիան հէլաք քը , ու ոէզ տէ ժը
պաշգասիանուա պըտը , ու կապա քօ աուի պը
- 47 հիստըն կօն . Հաշա : Ու աուի լը ուան պը
նըհէռթընէ կօ , նուա աւ հաթըր նըվիսան-
տըն չըյէ . Իյըքը աւ գէվըր քօ ժը եափու-
- 48 ճիան րէտտ պու՝ աւ սէրէ ուրքնէ պու : Հէր
քի քօ լը սէր աւ գէվըր տը գէվը՝ տէ պէշը-
քանտըն ու լը սէր քի քօ պը գէվը , տէ խուրտ-
- 49 ու խաշ պըքը աուի : Ու քեաթիպան ու
պաշ իմաման լը ուէ սաաթէտա տը խօստը
պուն լէ տէսթ ալէդընէ , համա ժը խալգէ
թըռսիան , չըմա քօ թէմսիլ ժը տէր հագգէ
ուան կօթընէ ֆէհմ քըրըն :
- 20 Ու բաշէ լէ բէ քըրընէ՝ չէնտ մէռուվէդ
տարալին շիանտըն , ուան քօ պը միւրայի-
թիյէ աւ խօ սատըգ տը տա պուն խօյայի ,
քօ աուի պը խապէր քի պը կըրըն , ժը զա-
պիդ ու հէօքմաթէ վալէյէ աուի թէսլիմ պը-
- 21 քըն : Փըռս քըրըն ժէ ու կօն . Եւ խօճա
էմ զանըն քօ ոաստ խապէր տըտի ու հին
տըքի , խաթըր նաքի , լէ լը սէր հագիյէ ու-
- 22 յա Խօտէ թալիմ տըքի : Ժը մէռա ճայիգ
է ժը գայսէրուա խարաճ տայըն , եա նա՝ :
- 23 Ու հիլէքարիթիյէ ուան պը ֆէհմ քըրընէ
- 24 կօ ժը ուանուա : Չըմա մը տը ճէռէպինըն .
Ժը մըռա տինար քի նշան տըն . ուան ժի
նշան տան , ու կօ ժը ուանուա . Ուրէթէ հան

- ու հարֆ է քիյէ, ճէվապ տան ու կօն. Ի՞նչ
- 25 գայսէր է: Ի՞նչի կօ ժը ուանուա, նուա հա-
նըն է գայսէր ժը գայսէռա ու է Խօտէ ժը
- 26 Խօտէռա պրտըն: Ու ուան առի լը պէր
խալգէ պը խապէր քի կըղթընէ գատիր նէ
պուն, ու պը թաճիւպ մանէ լը սէր ճէվապէ
ուի՝ հէշ պուն:
- 27 Դը սատուգիան հընըքան հաթըն՝ ուան
քօ զըտաը սէքընի պուն էրըր գըյամէթ թուն-
- 28 նա, փըռս քըրըն ժէ ու կօն: Ի՞նչ խօճա,
Սոսա ժը մէռա նըվիսանտը պու, էրըր պը-
րէյ եէքէ՝ ժըն առի հէպը, ու պէ ոլէա պը
մըրէ, պրէյ առի պրա պըթթինը ժընա ուի
- 29 ու ժը պրէյ խօռա զիւրիյէթ տէրիսը: Ի՞նչա
հաֆթ պրէյան հէպուն, ու եէքէ պը զէվի-
- 30 ճանտընէ պէ ոլէա մըր: Ու իքինճի ժի ա-
- 31 ուի սանա, ու առի ժի պէ ոլէա մըր: Իւ-
չինճի ժի առի սանա, հէմ քէզալիք հաֆ-
թան ժի, ոլէտան պը նէ հըշտընէ մըրըն:
- 32 Ու բաշէ հէմիան ժընըք ժի մըր: (33) Ի՞նչա
լը ոյյա գըյամէթտա ժը ուան ժը քէռա տէ
ժըն պըպը, չըմա քօ հաֆթան ժի առի ժըն
- 34 սանա: Իսա ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ.
Սոսա ժընէյէգ հան տը զէվուճըն ու տը
- 35 զէվուճինըն: Համա ուան քօ լայիգ աէ պը-
պըն լը աւ տընէյէ տընուա կըհիշտընէ ու ժը
մըրիան գըյամ սանտընէ. նա տը զէվուճըն
- 36 ու նա տը զէվուճինըն: Հըմա քօ հէնի նը-

- քարըն պըմըն , չըմա քօ պարան պերէ մէլէ-
քանըն , ու Ղուռէդ Խօտէ նըն , չըմա քօ
37 գուռէդ գըյամէթէ նըն : Համա լը նագլթ-
յէթէ գըյամէ մըրիան Սուսա ժի խապէրտա
լը թարիֆէ տըռէյէ նէրմնա կապա քօ տէժը
ժը պօյ Բապպ՝ Խօտէյէ Խպրահիմէ , ու Խօ-
38 տէյէ Խհազէ , ու Խօտէյէ Լազուպէ : Ու
Խօտէ Խօտէյէ մըրիան նընը , լէ է սաղան . չըմա
39 քօ հէմիան ժի պը ուի սաղըն : Դը քեաթի-
պան հընըքան ճէվապ տան ու կօն . Լա՛ խօճա
40 դա գանձ կօ : Ու հէնի եէքէ ճէսարէթ նէ
քըրը պու ժէ դըշդ քի փըուս քըրընէ :
41 Ու կօ ժը ուանուա , Սէսիհ չըմա՞ գուռէ
42 Տափուտ է տէ ժըն : Ու Տափուտ աւ պը խօ
տէժը լը նալ քըթէպէ զապուր , Բապպ ժը
43 Բապպէ մըուա կօ : Լը ալիյէ ռաստէ մըտա
ռօնի , հաթա քօ էզ տըժմընէդ դա ճիյէ տա
44 թինընէ լընկա դա պըքըմ : Կուա էրքը
Տափուտ աուի Բապպ կազի տըքա , Ու չա՛-
45 վան գուռէ ուի տըպը : Ու լը պէր հէմի խալ-
46 դէ կօ ժը շակըրտէդ խօուա : Սագընըն ժը
աւ քեաթիպան քօ աը խոուազըն պը ճըլէ
պօլ կէռանտըն , ու լը չարչիտան սըլափան տը
հուպինըն . ու լը տէրանտա քիւրսիյէդ ափու-
լին . ու լը զէյաֆէթէտա ճիյէդ պըլընտան :
47 Ուան մալա ժընէպիյան տըխուռն ու ժը պօյ խու-
յայի պուռնէ նըմէճէդ տըրէժան տըքըն ուան
հէնի փըու տէ ազապ պըքշինըն :

ՍԵՐ 21

- 1 Ու ջահվ ավելթ լը խաղնէյէ հէտիյէ աւ
- 2 վելթօղ զէնկինան աի: Ու եէք ֆագիր ժը-
նէպի քի ժէ տի քօ լը ուէտու փուլ ավելթ:
- 3 Ու կօ. Պըռա տը պէմ ժը ոռա. քօ աւ
- 4 ֆագիր ժընէպի ժը հէմիան փըռ ավելթ: Չը-
մա քօ ուան հէմիան ժը ուան զէտէ պունան
ավելթըն լը հէտիյէ Խօտէ, համա ուիա ժը
նէչարիթէյէ խօ հէմի ապուրէ խօ ավելթ:
- 5 Ու կավա քօ հընըքան ժը տէր հագէ տա-
ճարէ տը կօթը պուն, էրքը չավան պը գէվ-
րէդ գանձ ու պը հէտիյան հաթիյէ խամա-
- 6 լանտըն, աուի կօ: Ու հէմիան քօ տը պի-
նըն ոջան տէ պէն՝ քօ լը ուէ չաղէ գէվը տէ
լը սէր գէվըր նէ մինը լը ուէ քօ նէյէ հէլօ-
- 7 շանտըն: Վոռա ժէ փըռս քըրըն ու կօն.
Խա՛ խօճա քինկա տէ պը պը աւ, ու չըյէ
- 8 նշան՝ կավա քօ աուի տէ պը պը: Ուի ժի
կօ. Սագընըն քօ նէյըն խաբանտըն, չըմա
քօ փըռան տէ պէն պը նավէ մըն՝ ու պէժըն,
էրքը էզըմ Սէսիհ, ու վագթ նէզ պու. լը
- 9 բէյ ուան հուեն նէ չըն: Համա կավա քօ
հուեն պը պը հէն ճէնկան ու ֆըթնէթիյան՝
մէ թըռսըն, չըմա քօ աուանան լազըմ է քօ
ավուլ պըպըն, համա ախըր զուվա նա պը:
- 10 Ուէ չաղէ ժը ուանռա կօ. Միլէթ լը սէր
միլէթ ու փատիշահիթի լը սէր փատիշահի-

- 11 Թի տէ ուսար : Հէմ տէ լը ճի ճիյան մէզըն
զէլզէլէյան ու զալայիյան ու էօլէթան պը-
պըն . Հէմ դըշգէդ պը հիյպէթան ու ժը
- 12 ազիւմանան տէ մէզըն նշանան պըպըն : Հա-
մա ժը աւ հէմի դըշգան բէշ տէսթէ խօ տէ
լը ո՛ պավէժըն ու պը գավարինըն . ժը ճըվա-
թանուա ու հափսանուա տէ ո՛ թէսլիմ պըքըն ,
ու լը պէր վալիյան ու փատիշահան տէ ո՛ պը-
- 13 պըն ժը պոյ նավէ մըն : Ու ուիա ժը ոուա տէ
- 14 պոյ շահատէթիյէ պըպըն : Վուա լը տըլէ խօ
տէյնըն քօ՝ ժը ավուլէ ժը պոյ ճէվապ տայընէ
- 15 թալիմ նէ պըն : Չըմա քօ էզ ժը ոուա
տէվ ու իլմ տէ պըտըմ քօ ժէուա գարշը
տէ նըքեարըն սէքընըն , եախօտ ճէվապ քի
- 16 պըտըն հէմի խըսմէ ո՛ : Տէ թէսլիմ պըպըն
ժը պավ ու տիյէ ու ժը պըէյան , ու ժը խը-
սըման ու ժը տօսթան , ու ժը ո տէ պը
- 17 գուժըն : Ու ժը հէմիան տէ իքրահ պըպըն
- 18 ժը սէմէտէ նավէ մըն : Համա մոլ քի ժը
- 19 սէրէ ո տէ վունտա նէ պը : Ու ճանէ խօ ո
տէ պը սապրէ խօ գազանճ պըքըն :
- 20 Ու քինէա քօ աը պինըն Վուտսուշէրիֆէ
ժը չար ալիյէ պը ասքէրան հաթը լէֆանտըն
ուէ չազէ պը զանըն քօ խարապէթէ ուի նէզ
- 21 պոյէ : Ուէ չազէ ուան քօ լը Լէհոտիս-
թանըն՝ պրա լը ջիյան պը ուէվըն , ու ուան
քօ լը նավ ուիտանը պըրա լը տէրվէ պըգէ-
վըն , ու ուան քօ լը տօուա ուի տանը՝ պըրա

- 22 նէ գէվըն լը հընոուու ուի: Չըմա քօ ուէ
 ոջան ոջա ինթիգամէ նըն, քօ հէմի հաթը
- 23 նըվիսանտընան թէքմիլ պըպըն: Ու վա՛յ լը
 ուէ ոջանտա ժը ավըսանու ու ժը ջըջըք
 տայօղանու, չըմա քօ մէզըն սըխէթ տէ պէ
 սէր արտէ ու զազապ տէ պէ լը սէր աւ գաւ-
- 24 մէ: Ու պը տէվէ շուրէ տէ պը գէվըն, ու
 ժը հէմի դայիֆանու տէ եէսիր պըպըն, ու
 Վուսուուշէրիֆ ժը դայֆան բէլ քըրըն տէ
 պըպը, հաթա քօ վագթա դայֆան թէքմիլ
- 25 պըպը: Ու լը սէր ոօ ու հիվ ու ըսթէրան
 նշանան տէ պը պըն, ու լը սէր տըտէ պը
 շաշ պուռնէ դայֆան տէ սըխէթ պըպըն, ու
- 26 պահը ու տալղայան տէ տէնկ պըտըն: Ժը
 թըռտէ աւ պէլայան քօ լը սէր տընէ տէ պէն
 ու ժը բէ քըրընէ աւ դըշդան արէ մէուսլան
 տէ պը պըհուրըն, չըմա քօ գուվէթէ ազիւ-
- 27 մանան տէ պը լէրզըն: Ուէ չաղէ տէ պը
 պինըն Վուուէ մէուսլ լը սէր ավըան, պը
- 28 գուվէթ ու պը մէզըն իզզէթ հաթը: Ու
 կավա քօ աւ դըշդան պաշէմիշ տըպըն պուռնէ,
 լը ժօր մէզէքըն ու սէրէ խօ պըլըն քըն. չը-
 մա քօ խալասէ ո՛ նէզ է:
- 29 Ու ժը ուանու թէմսիլ քի կօ. 1 լը տարէ
- 30 հէթիլէ ու լը հէմի տարան մէզէքըն. Լյավա
 քօ մէյվէյէ խօ նշան տըտըն, տը պինըն՝ ու
 ժը ուան նաս տըքըն էրքը հավին նէզ է:
- 31 Վէզալըք հուն ժի կավա քօ տը պինըն աւ

- հէմի դըշդան պուն՝ պը զանըն քօ փատիշա-
- 32 հիթիյէ Խօտէ նէզ է: Պըռա տը պէմ՝ ժը
ռա՝ էըբը աւ սիսիլէյէ հան տէ նէ պըհուրը
- 33 հաթա քօ աւ հէմիան թէմամ պըպըն: Ըղիւ-
ման ու արտ տէ պը պըհուրը, համա քէլամէ
- 34 մը գաթ տէ նէ պըհուրը: Ու հուն ժը խօռա
սագընըն քօ նէ պը արլէ ո՛ պըխուարըն ու վէ
խուարըն ու պը սէրխօշիթի ու պը ղէմէ տը-
նէ կրան պըպըն, ու ղաֆիլ ոջա հան լը
- 35 սէր ո՛ պը կէ: Չըմա քօ աւ լը սէր ուոյա
արտէ լը սէր հէմի ոօնըշտօղան ողա ֆազ տէ
- 36 պէ: Ըռա հուն հէնի հէշար պը սէքընըն,
հէր վազթ տուվա պըքըն, քօ հուն լայըգ պը-
պըն խալաս պունէ ժը աւ: հէմի դըշդան քօ
տէ պըպըն. ու լը պէր գուռէ մէռուվէ սէքը-
նանտընէ:
- 37 Ու աուի լը ու լը տաճարտա թալիմ տը
քըրը պու, ու լը շէվան ու տը պօ պու լը
ջիյէ ղէյթուն հաթը կօթան տը սէքընի պու:
- 38 Ու գալմ կըժք լը սըպէ զուվա ժէռա տը չօ
պուն լը տաճարէ ժը պոյ խապէրէ ուի կօ-
տարի քըրընէ:

- 1 Ու ֆէթիր պայրամէ նէզ պու՝ քօ փասէհ
- 2 տը հաթը կօթան: Ու պաշ իմաման ու քեա-
թիպան՝ աուի չալան պը գուժըն ոէ քի ա-

- րամիշ տըքըրը պուն, չըմա քօ ժը գալմէ տը
 3 թըռսը պուն: Ու բաշէ Շէյթան լը նաւ
 Իսխարի հաթը կօթան Ղ'ուտայէ քէթ' քը
 4 աւ ժը հասապէ տուանդտան պու: Չու ժը
 պաշ իմամանուա ու սէրտարանուա խապէր քըր'
 քօ աուի լը տէսթէ ուան թէսլիմ' պըքը:
 5 Ուան ժի շաղ պուն, ու ժէուա աղէ տայրնուա
 6 սէօղ տան: Ու աուի լը սէր խօ սանտ, ու
 ֆուրսէնթ քի արամիշ տըքըր քը աուի ժը
 գալմէ ճի քի խալի լը տէսթէ ուան թէսլիմ'
 պըքը:
 7 Ու ոջա ֆէթիրան հաթ, քօ լը ուէ ոջէ
 8 ատէթ հէպու փասէհէ սէրժէ քըրընէ: Ու
 շիանտ փէթրքէ ու Հաննայէ' ու կօ. Հա-
 ուրն ժը մէուա փասէհէ հազըր պըքըն' քօ էմ'
 9 պը խուն: Ուան ժի կօն. Լը քօ տը խու-
 10 աղի քօ էմ' հազըր պըքըն: Ու կօ ժը ուան-
 ուա. Ս'ահա կալա քօ հուն լը պաժէր տը
 գէվըն' ժը ոռա ճէուէ ավէ հէլանտօղ մէռուվ
 քի տէ ուստ պէ, լը բէյ ուի հաուրն լը աւ
 11 մալ լը քօ քի աուէ տէ պը գէվը: Ու ժը
 խօտիյէ աւ մալէուա պէժըն, խօճա տէժը, օ-
 թագա մը լը քօյէ, քօ լը ուէ պը թէվլի
 12 շակըրտէգ խօ փասէհէ պը խում: Ը, ժի
 ժը ոռա հաթը խամալանտըն թագ քի ժօրին
 տէ նշան պըտը, ու լը ուէ հազըր պըքըն:
 13 Ու ուան չուն չալան քօ ժը ուանուա կօ տին
 ու փասէհէ հազըր քըրըն:

- 14 ԲԼ կալեա քօ սխթ հաթ, լը սուֆրէտառ ու-
- 15 նըշտ, ու տուանդտահ ըէտուլան բէառ: Ու
- կօ ժը ուանուա. Սը փրո հասրէթ քշանտ
- քօ փասիհէ հան պը ոռա պը խում ժը էգի-
- 16 յէթ քշանտընէ մըն ալուլ: Չըմա քօ ժը
- ոռա տը պէմ՝ քօ հէնի ժը ուի տէ նախում
- հաթա քօ լը նալա փաաիշահիթիյէ Խօտէ
- 17 Թէքմիլ պըպը: Ու քեաարքէ սանտ, շըբըր
- բըր ու կօ. Ուիա պըսթինըն, ու լը նալ խօ
- 18 փայ պըբըն: Չըմա քօ ժը ոռա տը պէմ,
- քօ ժը ուէ բէվա ժը մահսուլէ մէվէ տէ նէ
- վէխում՝ հաթա քօ փաաիշահիթիյէ Խօտէ պէ:
- 19 ԲԼ նան սանտ շըբըր բըր, շըբէնանտ ու տա
- ժը ուանուա՝ ու կօ. Ուիա է Թէնէ մըն քօ ժը
- պոյ ո՛ հաթիյէ տպըն. ուիա պըբըն ժը պոյ
- 20 մը զըբըր բըրընէ: Վէզալըք բաշէ շիվէ քեա-
- սըք ժի սանտ՝ ու կօ. Եւ քեասըքէ հան
- պը խույնա մըն ահտա նոյէ, քը ժը պոյ ո՛ դէ
- որժանտըն:
- 21 Եւքին վահա տէսթէ մը Թէսլիմ բըրօղ
- 22 պը մըռա լը օէր սուֆրէյ հանուպէ: Պըռա
- Վուռէ մէռուվ տըչօ՝ չալան քօ միւգատէր
- պոյէ. համա վայ ժը աւ մէռուվա՝ քօ պը
- 23 տէսթէ ուի տէ պէ Թէսլիմ պոռն: Ու ուան
- աճապա ժը ուան դըշդէ հան բըրօղ տէ քի՝
- պըպը լը նալ խօռա փրոա բըրընէ տէսթ
- բըրըն:
- 24 Էմ տօղ քի ժի լը նալ ուան ռապու՝ էր-

- քը ժը ուան քի տէ մէղըն հիսապ պը պը :
 25 Ու ուի ժի կօ ժը ուանուա . փատիշահէդ դա-
 յիֆայան ուան զապդ տըքըն , ու ժը ուանուա
 հէօքմաթ աթօդօղան՝ գանձիթի քըրօղ դէնը
 26 կօթան : Համա հուն տէ վուսան նէ պըն ,
 լէ աւ քօ լը նաժ ոտա մէղէնը՝ պըրոս ոգա
 բըջուկ պըպը , ու աւ աժուլին պուն պրա ոգա
 27 խըղմէթ քըրօղ պըպը : Հըմա քօ մէղըն քի-
 յէ , լը սուֆրէտա ոօնըշտօղ , եախօտ խըղ-
 մէթ քըրօղ . լը սուֆրէտա ոօնըշտօղ նընը ,
 համա էզ լը նաժ ոտա ոգա խըղմէթ քըրօղ
 28 քի ըմ : Ու հուն ուանըն քօ տայիմ պը
 մըռա լը թէրճուպէյէ մըն տը սէքընի պուն :
 29 Ի՛ժի ժը ոգա փատիշահիթի քի վատ տըքըմ
 չափան քօ պաժէ մը ժի ժը մըռա փատիշա-
 30 հիթի քի վատ քըր : Հաթա քօ լը նաժ
 փատիշահիթիյէ մըն՝ ժը սուֆրէյէդ մըն
 պըխուն ու վէխուն , ու լը սէր թախթան
 ոօնըն ու շէրաթէ տուանզտահ սիլսիլէյէ Իս-
 31 բպիլէ պը պինըն : Ու Բապպ կօ . Եւ
 Շ Վհուն Շ Վհուն՝ վահա շէյթան խօտ քօ
 32 ո ոգա կէնըմ պէժընկ պըքը : Համա մը ժը-
 պօ դա տովա քըր՝ քօ իմանէ դա գէմ նէպը .
 ու դու վագթա քօ վէկէռի պրէյէդ խօ գա-
 33 յիմ պըքը : Ուի ժի կօ ժէռա . Եւ Բապպ
 էզ պը դառա՝ հէմ լը հափսէ ու հէմ ժըմը-
 34 ըննա չունտընէ հազըրըմ : Ուի ժի կօ ժէ-
 ռա . Եւ փէթըռա ժը դառա տը պէմ քօ իռօ

ժը բեշ տիք պանտանէ, սէ ճարան դոյցէ տէ
մը ինքեար պը քի՝ երբը մը նաս նա քի
պը կօթընէ :

35 Ու կօ ժը ուանուա . կապա քօ մը ո՛ շիանա
պէ քիս ու պէ դուր ու պէ սօլ գաթ ո գէ-
մանիյէ դըշդ քի քշանա . ու ուան կօն, գաթ

36 ժը դըշդ քիուա ժի : Ելուա ժը ուանուա
կօ . Լաքին նուա ժը քեուա քօ քիս հէյէ
պրա՛ պը խօուա պըսթինը, վուսան ժի-դուր .
ու ժը քեուա քօ շուր թուենա պրա ճըլէ խօ
պը ֆուշը, ու ժը խօուա շուր քի պը քըուր :

37 Համա ժը ոուա տը պէմ, քօ աւ դըշգէ հան
քօ հաթը նըվիսանտըն կէրէք լը սէր մըն թէք-
միլ պըպը . երբը պը պէնամուսան հիսապ պու .
չըմա քօ սօնէ աւ դըշդան քօ ժը տէր հագ-

38 գէ մըն պուն հաթ : Ուան ժի կօն . Եւ
Իապպ վահա լը վըք տու շուր հենը, ուի ժի
կօ ժը ուանուա, Պաս ըն :

39 Ու ուապու լը սէր ատէթէ խօ լը ջիյէ գէյ-
թուենան չու, ու շակըրուան ժի լը տու չուն :

40 Ու կապա քօ լը ուէ կըհիշտ՝ կօ ժը ուանուա .
տուվա պըքըն քօ լը թէրճուպէյէ նէ գէվըն :

41 Ու աւ գասա գէվըր ալիթըն քի ժը ուան
գաթիա, ու լը սէր չէօքան հաթ ու նըմէճ տը-

42 քըր, ու տը կօթ : Եւ Պապա երբը տըխու-
ազի քեատըքէ հան ժը մըն պը պըհուր, լա-
քին իրատէթէ մըն նա՝ իլա իրատէթէ գա

43 պրա պըպը : Ու ժը ազիւմանտան ժեուա մի-

- լէք քի հաթը շիանտըն ու բէթ տըքըր աուխ
 ու լը նաւլ փըռ սըխլէթէ քէթընէ՝ հէնի փըռ
 44 պը տըլ նըմէճ տըքըր : Ու խօյտանէ ուի լը
 սէր արտէ հաթը խուարի ոգա մէզըն տըլօփէ
 45 խույնէ պու : Ու ժը նըմէճէ ռապու լը պա
 շակըրտան հաթ , Ու ուան ժը գասաոթէ խաւ-
 46 տա չոնի տի : Ու ժը ուանուա կօ . Չըմա
 խաւտա տըլուն՝ ռապըն նըմէճ պըքըն քօ
 լը թէրճուպէյէ նէ գէվըն :
 47 Ու կավա հէժա քօ աւ խապէր տըտա ,
 վաճա գալապա քի ու աւ ճ'ուտա հաթը կօ-
 թան ժը պը ուանուա տը հաթը պուն , ու
 48 նէզա Խաա պու քօ աուի ռաաիսը : Ու Խաա
 կօ ժէուա . Եւ ճ'ուտա Գուռէ մէռուվ պը
 49 ռաաիսայէ տէսթ տըտի : Ու ուան քօ լը աօռա
 ուիտա պուն կավա քօ աւ դըշդէ պուն տին՝ կօն
 ժէուա . Եւ Բապպ պը շուր էմ լէխըն ուան :
 50 Ու ժը ուան եէքէ լը խըզմէթքեարէ պաշ ի-
 մամէ խըստ , ու ալէթը խուարիյէ կըյա ուի
 51 ռաաուէ : Ու Խաա ճէվապ տա ու կօ . Հաթ
 լըվըր պէրտըն , ու քէթ լը կըյա ուի ու սաղ
 52 քըր աուի : Ու Խաա կօ ժը ուանուա քօ լը
 սէր ուի հաթը պուն ժը պաշ իմամանուա ու
 սէրտարանուա ու ժը իխթիարանուա . հասաքի
 լը սէր տըղ ու ռապուն պը ջոփան ու պըքէ-
 53 րան : Հէր ու պը ոռա լը նաւլ տաճարտա
 պում , ու լը սէր մըն տէսթ նէ ալէթըն , հա-
 մա աաաթէ ու հէզըմաթէ գարիյէ ուիաէ :

- 54 Ու առի կրթութիւն պրըն՝ ու առի անին լը
նալ մալա պաշ իմամէ , ու փէթրոս ժի ժը
- 55 տուրվա լը բէյ ուի տը չօ պու : Ու կա-
վա քօ ակըր վէխըստըն լը համլէտա ու լը
տօռա ուի ոօնըշտըն , փէթրոս ժի լը նալ
- 56 ուանտա ոօնըշտ : Վարվաշ քի տի առի լը
պա ակըրէ ոօնըշտի . լէ մէգէքըր ու կօ .
- 57 Ուիա ժի ժը ուան է՝ քօ բէռա պուն : Հա-
մա փէթրոս ինքեար քըր ու կօ . Էն՝ ժըն
- 58 էզ ուի նաս նաքըմ : Ու բաշ է կալ քի
ժի պաշգա քի ժի առի տի՝ ու կօ . Վառ ժի
ժը ուան ի , համա փէթրոս կօ . Են՝ մէռուվ
- 59 էզ ժը ուան նընըմ : Ու գասա պաթ քի
պըհուրի պաշխա քի լընկ տը խըսթ ու տը
կօթ , ասահ ուիա ժի բեռա պու , չըմա քօ
- 60 ուի ժի ճ'էլիլիէ : Կօ փէթրոս . Են՝ մէռուվ
էզ նը զանըմ դու չը տէժի , ու լը ուէ սա-
աթէ , հէժա քօ աւ խապէր լը տէվտա պու՝
- 61 տիք պանտա : Ու Բապպ վէկէռիա ու լը
փէթրոսէ նը հէռթ , ու փէթրոս խապէրէ
Բապպէ լը պիրա խօ անի , քօ ժէռա կօթը
պու . Ելքը լը պէր պանտանէ տիքան , սէ
- 62 ճարան դույէ մը ինքեար պըքի : Ու փէթ-
րոս քէթ լը տէրվա ու փըռ պը դահլ կրիա :
- 63 Ու աւ մէռուվան քօ Խսա կրթութը պուն ա-
ռի պը մասգարա քըրընէ տը քուլթա պուն :
- 64 Ու տընըխաֆթըն ոույէ ուի ու լը ոույա ուի
տը խըստը պուն , ու ժէ փըռա տըքըր պուն

- ու տը կօթը պուն . փէյղէմպէրիթի պըքը լը
- 65 դա խըստօղ քի է: Ու հէնի փըռ դըշդան
տը կօթը պուն ժէռա պը տըթմինան:
- 66 Ու կավա քօ սըպէ պու, իսթիարէ գավ-
մէ՝ հէմ պաշ իմաման ու քեաթիպան հա-
թըն ճըվանտըն, ու աթւի լը ճէմաաթէ խօ
պըթըն՝ ու կօնը, երբը Սէսիհ գույի՝ ժը
- 67 մէռա պէժը: Կօ ժը ուանուա՝ էրբը ժը ո-
- 68 ոա պէժըմ ժի տէ պավուր նէքըն: Ու եր-
բը ժը ո դըշդ քի փըռա քըմ՝ հուն տէ ժը
- 69 մըռա ճէվապ նէ տըն: Լէ ժը ուէ բէվա
Գուռէ մէռուվ ժը ալիյէ ոաստէ գուվվէ-
- 70 թէ խօտէ տէ ոօնի: Ու հէմիան կօն.՝ Լուա
գու գուռէ խօտէյի, ու աւ ժը ուանուա կօ.
- 71 Լըբը հուն տէժըն էզ բմ: Ու ուան կօն,
ւէնի չը՝ լազըմ է ժը մէռա շահատէթի,
էմ պը խօ ժը տէվ է ուի պըհաթըն:

ԱՅԻ 23

- 1 Ու հէմի ճէմաաթէ ուան ոապուն . առւի
- 2 ժը փիլատօսուա պըրըն: Ու ժէ կըլի քըրընէ
պաշլամիշ պուն ու կօն . Սիա մէտի քօ
միլէթէ ազտըրմիշ տը քըր, ու ժը գայսեր-
աա խարաճ ապըն նատը հըշթ, ու ժը պօյ
խօ տըկօթ՝ էզ Սէսիհ ու փատիշաշըմ:
- 3 Լուա փիլատօս փըռա քըր տէ՝ ու կօ . փա-
տիշաշէ Լէհուտիան գույի՝, ուի ժի ճէվապ

- 4 առ ժէճա՝ ու կօ . Դա կօ : Ու փիլատոս
 ժը պաշ իմամանուա ու խալդէնա կօ . Իշ լը
 սէր մէռուվէ հան գապահաթ քի նա պինըմ :
- 5 Համա ուան զոռ տըքըր ու տը կօթ , էրքը
 ժը Ղ'էլիէ տէսթ քըրի հաթա լը վըր ու լը
 նավա հէմի Լէհուտիսթանէ հին տըքը ու
- 6 խալդէ լը վէլվէլէյէ տըխը : Ու փիլատոս
 կավա քօ Ղ'էլիէ պըհիստ փըռս քըր էրքը
- 7 աւ մէռուվ ժը Ղ'էլիէ՞ է : Աւ կավա քօ
 քանի՝ էրքը ժը հէօքմաթէ Հիրօտիսէ է , առի
 ժը Հիրօտիսուա շիանա , չըմա քօ աւ ժի լը
 ուէ ոջանտա լը Գուտսէ պու :
- 8 Ու Հիրօտիս կավա քօ Խա տի փըռ շաղ
 պու . չըմա քօ առի ժը զուվա հասրէթ տըք-
 շանտը պու քօ առի պը պինը , չըմա քօ փըռ
 ճարան ժը տէրհագէ ուի փըռ դըշդան տը
 պըհիստը պու , ու ութշ տըքըր ժէ նշան քի
- 9 պը պինը : Ու պը փըռ խապէրան ժէ փըռս
 տըքըր . համա առի գաթ ճէվապ քի ժէճա
- 10 նէ տա : Ու պաշ իմաման ու քեաթիպան
 ժի սէքընի պուն՝ ու գավի կըլի տըքըրը պուն
- 11 լը սէր ուի : Ու Հիրօտիս պը ասքէրէ խօ
 առի պը խարապ մէզէքըրնէ ու պը մաս-
 դարա քըրնէ ճըլէ պարըգի ժէճա տա որ-
- 12 կըթընն ու տիսա ժը փիլատոսուա շիանտ : Ու
 ժը աւ ոջէ փիլատոս ու Հիրօտիս տօսթէ հէ-
 վու տու պուն . չըմա քօ ավուլ տըթմընէ հէ-
 վու տու պուն :

- 13 'Նուա փիլատոս պաշ իմաման ու թերվերան ու
 14 գալմէ կազի բըր ու կօ ժը ուանուա: Սէ-
 ոուվէ հան եանի գալմէ ազտըրմիշ տըբը ո
 ժը մըդա տնի. ու մը լը պէր ո թէֆթիշ բըր,
 ու ժը պոյ առի ժը կըլի բըր դըշդէդ ո մը
 15 Կապահաթ քի նէտի լը սէր ուի: Ու նա ժի
 Հիւօտիս. չըմա քօ պուի մը ժէդա շիտնա,
 նուա աուի ժը մըրընուա լայըգ դըշդ քի նէ
 16 բըրոյէ: 'Նուա թէտիպ պըբըմ աուի ու
 17 պէրտըմ: Չըմա քօ աւ լը հէր պայրամտա
 18 տը ո պու ժը ուանուա կրէտան պէրտը: Ու
 գալապա կըշք գիրան ու կօն. Ուիա հէլինը
 19 ու ժը մէդա Պարապայէ պէրտը: Վի աւ լը
 պաթէրտա պուն ժը պոյ ֆիթնէթիյէ ու գաթ-
 20 լէ լը հափոէ տանի պուն: 'Նուա փիլատոս
 տիսա տէսթ բըր կօթընէ, չըմա քօ աուի տը-
 21 խօստ քօ Խսայէ պէրտը: Համա ուան պը
 գիրանէ տը կօթը պուն. Լը խաչէ պը տէրինը
 22 աուի: Ու աուի իւշիւնճի ճարան կօ ժը ուան-
 ոա. Լէ ուիա չը քէօթի չըղուլ քի բըր,
 ժը մըրընէ մոսթահադ մը գաթ սուճ քի նէտի
 լը սէր ուի. նուա աուի թէտիպ պըբըմ ու
 23 պէրտըմ: Համա ուան պը պըլընտ ափազ
 քի զօա տըբըրը պուն ու տը խօստը պուն աուի
 լը խաչէ տէրանընէ. ու ուան ու տէնկէ պաշ
 24 իմաման փըդ զօդ պուն: Ու փիլատոս ըազի
 25 պու քօ տիլէկէ ուան պըբը: 'Նուա Պա-
 ըապայէ պէրտա ժը ուանուա, աւ քի ժը պոյ

Ֆիթնէթիյէ ու գաթլէ լը հափսէ հաթը պո-
տանին . քը աբւի տը խօստը պուն . Ու իսա-
ժը խօստընէ ուանուա թէսլիմ քըր :

26 Ու կավա քօ ուան տը չօ պուն , ժը դէ-
վիյէ հաթօղ պը նափ (ըմհուն եէքէ 'Վու-
րէնի կըրթըն՝ ու խաչէ լը սէր ուի տանին :

27 քօ լը բէյ իսա պինը : Ու լը բէյ ուի տը-
չօ պուն փրո խալգ՝ ու ժընան ժի , ուան քօ շին

28 տըքըր ու տը կրիա պուն լը սէր ուի : իսա
վէկէռիա ու կօ ժը ուանուա . Եւ գիղէդ
'Վուտուլէրիֆէ լը սէր մը մէ կըրթըն , լէ հուն
լը սէր խօ ու լը սէր գուռէդ խօ պը կըրթըն :

29 Սահա ոջան դէն քը լը վա ոջանտա տէ
պէժըն . իսօղի ժը ըսթօվուանուա ու ժը նա-
զա բահմանուա ու ժը աւ ջըջըքանուա քօ շիր

30 նա տան : Լը ուէ չաղէ տէ պաշլամիշ պը-
պըն ժը ջիյանուա կօթընէ , էրքը լը սէր մէ
պը գէվըն , ու ժը կազանուա էրքը մէ պընը

31 խէֆըն : Չըմա քօ էրքը ժը էզընկէ դառըն-
ուա ահվա տըքըն լէ ժը հըշքուա տէ չը պըպը :

32 Պաշգա տու խարապքեար ժի բէուա անին

33 ժը գուժթընուա : Կավա քօ հաթըն լը աւ
ճիյէ քօ 'Վաֆ տը հաթը կօթըն՝ լը ուէ ա-
ուի լը խաչէ տէր անին ու աւ խարապքեա-
րան ժի եէքէ լը ալիյէ ոասթէ ուիտա ու եէ-

34 քէ ժը չէփէ ուիտա խաչ քըրթըն : Ու իսա
կօ . Եւ Պապա , ալֆ պըքը ժը ուիանուա .
չըմա քօ չը քըրթընէ խօ նը զանըն : Ու ոթթա

- 35 Ճըլէ ուի փայ քըրընէ գուրա ալէթըն : Ու
խալգէ սէքընի թամաշա տըքըր, ու պը ուան-
ռա պաշ իմաման ժի մասգարա տըքըրը պուշ
աուի ու տը կօթըն. Պաշգասիա խալաս քըր
պըրա աւ խո ժի խալաս քը, էրքը պըժար-
- 36 Թիյէ Խօտէ Սէսիհ աւ է : Ու ապէրան ժի
աուի մասգարա տըքըրը պուշ լը պէր տը
հաթըր պուշ ու օիրքէ ժէռա տը տա պուշ :
- 37 Ու տը կօթըր պուշ, էրքը փատիշա հէ Եհհու-
- 38 տիան դույի՝ խօ խալաս պըքը : Ու լը սէր
ուիտա՝ ՓԵՏԻՐ ԼԱԼԻ, ԵԼԻՆՈՒՏԻՆ, ԵՆԻՆԻՆ
ՈՒԻԼՅ Ի՝ պը Եռնանի ու պը Բօմանի
ու պը Իպրանի հաթըր նըվիսանտըն եաֆթա
քի հէպու :
- 39 Համա ժը աւ հաթըր ալագանտըն խաթապ-
քեսարան եէքէ ժէռա տըժմինան տըքըր ու
տը կօթ. Իշըքը Սէսիհ դույի հէմ խօ ու հէմ՝
- 40 ժի մէ խալաս պըքը : Համա ճէվապ տա հէ-
վալէ ուի, ու հօ. Գառ ժը Խօտէ նա թըռսի,
չըմա քօ դու հէման լը նալա աւ ազապ տայի :
- 41 Ու էմ լը սէր հագիյէ տըքընըն. չըմա քօ
էմ մուսթահագ պէտէլէ քըրընէ խօ տըսթի-
նըն. համա ուիա քէօթի դըշդ քի նէ քըր :
- 42 Ու ժը Խսառա կօ. Երա՝ Բապպ կալա քօ լը
փատիշահիթիյէ խօ պէյ մը պիրա խօ պինը :
- 43 Իսա ժի կօ ժէռա. Պըռա տը պէմ ժը դառա
իռօ պը մըռա լը ճէնէթտա տէ պըպի :
- 44 Ու յիթա սաաթ լը շէշանտա պու, ու լը

- 45 սէր հէմի արտէ դարի պու հաթա լը տօգու-
 46 զինճի սաաթէ : Ու ու դարի պու, ու փէր-
 47 տէյէ տաճարէ ժը օրթայէ դաթիա : Ու Խ-
 սա պը պըլընտ սաունա քի կազի քըր ու կօ .
 Լչա՛ Պապա եզ ըուհէ խօ լը տէսթէ դա թէս-
 լիմ տըքըմ . ու կապա քօ ուանան կօ ըուհէ
 թէսլիմ քըր :
 48 Ու եիւզ պաշի աւ դըշդան պըտիթընէ ժը
 Խօտէռա շըքըր տա ու կօ . Պըռա մէռուվէ
 49 հան սատըք պու : Ու խալզ կըժք քօ հաթը
 պուն աւ դամաշայէ տիթընէ ու աւ դըշդան
 քօ պօ պուն լը սընկէ խօ տը խըստը պուն ու
 49 վէ տըկէռիա պուն : Ու հէմի նասէդ ուի ժը
 տուրվա սէքընի պուն . ու աւ ժընան քօ լը
 բէյ ուի հաթը պուն ժը ճ'էլիլէ , տը տի պուն
 աւ դըշդէ հանան :
 50 Ու վահայ եէքէ քօ նապէ ուի Լչուսիֆ պու ,
 աուի միւշեր պու՝ դանճ ու սատըգ մէռուվ
 51 քի : Վի ուի ժը միշէվըր ու ամէլէ ուանռա
 դազա նէտա պու , ժը Լճրիմէթա ժը պաժէրէ
 Լէհոլտիան պու , քը աւ ժէ ժը փատիշա-
 52 հիթիյէ Խօտէ տը բէպու : Ուիա լը պա փի-
 53 լատոսէ հաթ ու կէօվտէյէ Խսա խօստ : Ու
 աուի ժը խաշէ անի խուարի ու չարշէֆ քի
 բէչա ու աուի ժը զընառ քի հաթը քօլան
 թըրպ քի տանի , քօ լը ուէ դաթ թուճարան
 54 եէքէ նէ հաթը պու տանին : Ու ժի ինէ
 պու , ու շէմուէ նէզ տը պօ պու :

- 55 Իւ լը բէյ ուի տը չօ պուն աւ ժընան
քօ ժը Ղէլիլէ բէռա հաթը պուն , թըրպէ
ու կէօվտէյէ ուի տին էրբը չաւան լը ուէ
56 հաթը տանին : Բւ վէկէուիան ու հազըր
քըրըն . պը խուրան ու պը պինա խօշ ոու-
նան . ու լը ոջա շէմուէ կէօրա թէնպիհէ
րահաթ պուն :

ՄԻՐ 24

- 1 Համա լը ոջա եէք շէմու լը սըպէտա
զուվա հաթըն լը թըրպէ , անին աւ պըխու-
րան քօ հազըր քըրըն , ու պաշգա ժընան ժի
2 պը ուանուա : Բւ գէվըր ժը թըրպէ լը ա-
3 լիքի կէռ պուն տին : Բւ լը հընտուռ քէ-
թըն՝ համա մէյիթէ Խաա լը ուէ նէ տին :
4 Բւ պու քի կաւա քօ ուան ժը պոյ աուի
թաճիւպ տըքըրը պուն՝ վահա տու մէռուվան
պը ծըլէ պարըգի լը պա ուան սէքինին :
5 Բւ աւ ժընան պը թըռա դըժա պունէ՝ կա-
վա քօ ոույա խօ լը արտէ նըզմ քըրըն . ուան
ժը ուանուա կօն . շըմա՞ սաղէ լը նազ մը-
6 րիան ու արամիշ տըքըն : Լը վըր նընը աւ,
լէ գըյամ սանտ . լը պիրա խօ պինըն չա-
վան քօ ժը ոուա խապէր տա , կաւա քօ լը
7 Ղէլիլէ տա պու : Քը տը կօթ էրբը Վու-
ուէ մէռուվա լազըմէ քօ լը տէսթէ մէռուվէ
կիւնէքեարան պէ թէսլիմ պուն , ու լը խա-

- չէ՛ ուսար. ու լը ուջա սրսէյանտա գըյամ
- 8 պըսթինը: Ու լը պիրա իօ անին խապէր է
- 9 ուի: Ու վէկէռիան աւ հէմի դըշդան թա-
րիֆ քըրըն ժը աւ եանզտահանուա ու ժը պաշ-
- 10 գա հէմիանուա ժի: Ու ուանան պուն քօ աւ
դըշդան ժը րէսուլանուա թարիֆ քըրըն .
Սէյրէմէ Սագթալինի, Լուաննէ ու Սէյ-
- 11 րէմ տիյէ Լագուպէ: Ու խապէրէ ուան լը
պէր ուան ոգա պօշ սէօզ խոյալի պու, ու
- 12 ժը ուանուա պալուր նէ տըքըրը պուն: Հա-
մա փէթրոս ապալու լը թըրպէ պաղիա, ու պը
նըզմ պունէ տի քօ ճալան թէնէ տը սէքը-
նի պուն, ու աւ լը տըլէ խօտա պը թաճիւպ
քըրընէ լը սէր աւ պունէ չու:
- 13 Ու վահա ժը ուան տըտօյան լը ուէ ուջէ
լը կիւնտ քի տըլօ պուն, քօ ժը Դուտտէ սա-
տու շէսթ ասպարէզ տուր պու. ու նալէ ուի
- 14 Լամպուս պու: Ու ուան լը նալ խօտա լը
սէր աւ հէմի հաթը գալմի դըշդան խապէր տը
- 15 տա պուն: Ու պու քի կալա քօ ուան խա-
պէր տըտա ու տօզ տըքըրը պուն. Իսա պը
խօ ժի նէզ պու ու պը ուանուա տըչու պու:
- 16 Ու աուի ժը նազ քըրընէ ջահլէդ ուան հա-
- 17 թը պու կըրթըն: Ու կօ ժը ուանուա. չը՛յէ
աւ խապէրէդ ո՛ ժը պօյ աուի քի հուն պը հէ-
վու տու տօզ տըքըն կալա քօ տը չուն, ու
- 18 հուն մէլուլըն ժի: Ղէվապ տա ժը ուան եէ-
քէ՛ քօ նալա էքէ Վչաօպապ պու, ու կօ ժէ-

- ուա . դու թէնէ՞ լը Գուտսէ միսաֆիրի՝ քօ նը-
 19 զանը չը պու լը ուէ լը ուի ույանտա : Ու
 աուի կօ ժը ուանուա, Չը՞ . ուան ժի կօն .
 Ժը տէր հագէ Իսայէ Կասրանի աւ դըշդան
 քօ պուն , քը աւ մէռուվ քի փեյղէմպէր
 պու՝ պը ամէլ ու պը խապէր պը գուվլէթ լը
 20 պէր Լուտէ ու գաւլմէ : Ու չաւան պաշ իմա-
 մէ մէ ու սերվէրէդ մէ ժը մըրըն հէօքմուա
 21 թէսլիմ քըրըն՝ ու լը խաչէ տէրանին : Մէ
 ումիշ տըքըր քօ աւ է քի Իսրայիլէ տէ խա-
 լաս պըքը . լաքին լը սէր աւ հէմիան աւ ու-
 22 յա սըսէյանէ՝ քօ աւ գըշդ պուն : Ու հէմ
 ժը մէ չէնտ ժընան ժի մէ թաճիւպ քըրըն՝
 23 ուան քօ սըպէտա զու լը թըրպէ չուն : Ու
 մէյիթէ ուի նէ տին , հաթըն ու կօն , Լըքը
 շէքլէ մէլէքան ժի տին , ուան քօ կօթը պուն
 24 ժը պոյ ուի՝ էրքը սաղ է : Ու ժը մէ հը-
 նըքան ժի լը թըրպէ չուն՝ ու վուսան տին ,
 չախան քօ աւ ժընան կօն , համա կէօվտէյէ
 25 աուի նէ տին : Ուի ժի կօ ժը ուանուա . Լըյ
 ագըսըզան ու պը տըլ կրանան պավուր քը-
 րընէ ժը աւ հէմի դըշդանուա քօ փեյղէմպէ-
 26 րան խապէր տան : Ժը Մէսիհա ուանան
 քշանտընէ ու լը սալդանաթէ խօ քէթընէ կէ-
 27 րէք նէ՞ պու : Ու տէպթ քըր ժը Մուսայէ
 ու ժը հէմի փեյղէմպէրան՝ թարիֆ տըքըր ,
 չը քօ ժը տէր հագէ ուի լը քըթէպանտա
 28 հաթը պու նըվիսանտըն : Ու կավպ քօ նէ-

- դա աւ գասապայէ պուն՝ լը քօ քի տը չու
պուն, ուի ժի վուսան տը տա պու խոյայի
էքըր ուի լը հէնի տուր տէրքի տէ պըչօ :
- 29 Համա լէ զօռ քըրըն ու կօն . լը պա մէ պը
սէքընը , չըմա քօ էվար է , ու ռիւթ տէրէնկ
է , ու լը ուէ քէթ լը պա ուան սէքընանտը :
- 30 Ու : Ու պու քի կավա քօ աուի պը ուանու
լը տուֆրէտա ոօնըչտ , նան սանտ միւպարէք
- 31 քըր՝ շըքէկանտ ու տա ժը ուանու : Ու ջահ-
վէդ ուան հաթը վէպուն ու աուի նազ քը-
ջըն . ու աուի ժը ուան նա խոյայի պու :
- 32 Ու ժը հէվուտուա տը կօթը պուն . նա՞ քի
տըլէ մէ ժի նալ մէ տը շավութի պուն կավա
քօ լը ուտա պը մէուա խապէր տըտա պու ,
ու քըթէպան պը թարիֆ քըրընէ ժը մէուա :
- 33 Ու ուպուն լը ուէ սաաթէ լը Վուտսէ
վէկէոիան ու եանզտահան ու պը ուանու
պուն լը եէք ճիտա հաթը ճըվանտըն տին :
- 34 Ու կօն . Պըրա Բապպ գըյամ սանտ , ու ժը
- 35 Շըմհունուա խոյայի պու : Ու ուան թա-
րիֆ քըրըն չը քօ լը ուտա պու , ու էրքը չա-
վան աուի խօ տա նազ քըրըն , լը ղաթա նան
շըքէնանտընէ :
- 36 Ու կավա քօ ուան խապէր տը տա պուն
Խաա աուի պը խօ սէքընանտ լը նալ ուան ու
կօ ժը ուանու . սէլամ ժը ոուա համա ուան
- 37 պը պըզտիան թըուսիան ու թախմին տըքըրը
- 38 պուն էրքը ղուհ քի տը սիւնըն : Ու կօ ժը

- ուանուա. չըմա՞ հուն լը հե՛վ քեթըն ու չը-
 39 մա՞ լը արէ ոտա ֆիքրան դէն : Սէղէբըն
 տէսթ ու լընկա մըն, էրքը էզ աւ ըմ, պը
 սահինըն մըն ու պը նէուըն. չըմա քօ կէովտա
 ու ասթիյէ ըուհէ թուննա, չաժան քօ ար
 40 պինըն ամըն հէյէ : Ու ահվա պը կօթը նէ
 տէսթ ու լընկէդ խօ նշան տա ժը ուանուա :
 41 Ու ուան ժը շաղիթիյէ պաժուր նէ արքըրը
 պուն՝ ու լը թաճիւպտա պուն. կօ ժը ուան-
 42 ուա. Խուարըն քէ ո՞ հէյէ լը վըր : Ուան
 ժի ժէուա փարչա քի մահսիյէ գալանաթի դւ
 43 նանէ հընկըֆ տան ու ասնտ ու խուար լը
 44 պէր ուան : Ու կօ ժը ուանուա. ուանանըն
 աւ խապէրան կաժա քօ պը ուա պուն մը ժը
 ուա կօ. էրքը լազըմ է քօ թէքմիլ պըպըն
 աւ հէմիան՝ քօ լը թէվըթէ Սուտտա ու
 լը նաժ փէյղէմպէրան ու նաժ ճէպուրան
 45 ժը պջ մը հաթըն նըվիտանտըն : Ուէ չաղէ
 մէժիյէ ուան վէքըր քօ քըթէպան ֆէհմ քըն :
 46 Ու կօ ժը ուանուա, Էրքը աժհա հաթիյէ նը-
 վիսանտըն. ու ահվա լազըմ է ժը Սէսիհուա
 քըշանտըն, ու լը ոջա սըսէյանտա գըյամ
 47 քըրըն : Ու պը նաժէ ուի թօպան ու ժը
 կիւնէյանուա աժֆիթի պէ վազ պուն լընաժ
 հէմի դայֆան՝ ժը Ղուտսէ պը պաշամիշ
 48 պունէ : Ու հուն, ըն շահիաէ աւ դըշդան :
 49 Ու վահա էզ ժը ուա վատէ Պաժէ խօ ար
 շէյինըմ, համա հուն. լը պաժէրէ Ղուտսէ

- ոճերն հաժա քօ ժը ժօր գուլվէթ պըսթի-
 50 նըն լը սէր խօ : Ու ուան հաժա լը Պէյ-
 թանիայէ տէր անի, ու տէսթէ խօ լը ժօր
 հէլանի՝ ու ուան միւպարէք քըր :
 51 Ու պու քի կալա քօ ուան միւպարէք տը-
 քըր ժը ուան վէ գաթիա, ու ժօր լը ազիւմա-
 52 նան ուա տը պօ պու : Ու ուան ժէուա պը
 սէճտէ քըրընէ՝ պը մէզըն շաղիթիյէ վէկէոի-
 53 ան լը Վոլասուլէրիֆէ : Ու հէր կալ լը
 տաճարաա պուն, ժը խօտէուա շըքըր տը տա
 պուն ու միւպարէք տըքըրը պուն :

ԻՆՃԻԼ ԳՐ ԳԵՎԼԵ

ՀԵՆՆԵ

ՍԽԺ 4

- 1 Ժը իպթիտայէ Վէլամ՝ հէպու, ու Վէլ-
լամ լը պա Մլաճ պու, ու աւ Վէլամ Մլ-
2 լաճ պու: Եւ ժը իպթիտայէ լը պա Մլաճ
3 պու: Հէր դըշդ պը աուի պու, ու պէ ուի
4 դըշդ քի նէ պու՝ հէր չը քօ պու: Եւսմը պը
ուի պու, ու էօմը ոօհնիյէ մէռուվան պու:
5 Ու ոօհնի լը նաւ աւ դարիյէ ոօհնի տըտա
6 պու, ու դարի աուի ֆէհմ նէ քըք: Ժը
իօտէ մէռուվ քի հաթը շիանտըն, քօ նա-
7 վէ էքէ Հաննա պու: Ուիա հաթ շահա-
տէթ քըքընէ՝ քօ ժը պը աւ ոօհնիյէ շահա-
տէթ պըքը, քօ պը ուի հէմիան պաւուր պը-
8 քըն: Ուօհնի աւ նէ պու, լէ հաթ քօ ժը
պը ոօհնիյէ շահատէթ պըքը:
9 Տօղըի ոօհնի աւ պու քի, լը տընէ հա-
10 թօղ հէմի մէռուվան ոօհնի տըքըք: Եւ ուի
լը նաւ տընէ պու, ու տընէ պը ուի պու,
11 ու տընէ աուի նաս նէ քըք: Ժը ախյիյան-
ա հաթ ախյիյան պուի դապուլ նէ քըքըն:

- 12 Համա ունն քօ առի գապուլ բըրըն, ժը
 ուանուա, ժը նալէ ուի ոա պալուր քըրօ-
 ղանուա, հէօրժէթ տա քօ գուռէթ խօտէ պը
- 13 պըն: Վօ ուան նա ժը խույնէ՝ ու նա ժը
 իրատէթէ կէօվտէ ու նա ժի ժը իրատէթէ մէ-
- 14 ոուլ՝ իլլա ժը խօտէ զան: Աւ Վէլամ թէն
 պաւ, ու պը լուդվ ու հէմ պը տօգրիթիյէ
 դրժի՝ լը նալ մէտա սաքին պու, ու իզղէթէ
 ուի ժը Պապա ոգա իզղէթէ եէքըքէ մէ աի:
- 15 Հաննա շէհատէթ բըր ժը պօյ ուի՝ գիրա
 ու կօ. Ուիա է ժը պօյ էքէ քօ մը տը կօթ.
 Եւ քօ տէ լը բէյ մըն պէ՝ ժէ մըն աւ ավուլ
- 16 պօ պու, չըմա քօ ժը մըն ավուլ պու: Ու
 ժը դըթաթիյէ ուի ժը տէլա լութֆէ մէ հէմի
- 17 ժի լութֆ սանտ: Չըմա քօ նօմօն պը տէսթէ
 Սուսա հաթը տայըն, համա լութֆ ու տօղ-
- 18 ըիթի պը տէսթէ Իսա էլ Մէսիհ պու: Խօ-
 տէ գաթ եէքէ նէ տիթիյէ, համա եէքա
 Գուռ քօ լը հէլմէղա Պապա է, աւ թարիֆ
 բըր:
- 19 Ու շէհատէթիյէ Հաննա ուիա է, կափա քօ
 Աշէհուաիան ժը Գուտտէ իմաման ու Լէ-
 վիան ժէռա շիանտըն՝ քօ ժէ փըռա բըրըն,
- 20 էրբը դու քիյի: Ու իգրար բըր ու ինքեար
 նէ բըր. իգրար բըր՝ էրբը էզ Մէսիհ նը-
- 21 նըմ: Ու ժէ փըռա բըրըն լէ դու քիյի. Խ-
 լիայի. ու կօ՝ նընըմ. լէ դու աւ փէյղէմ-
- 22 պէր ի. Ճէվապ տա էրբը նընըմ: Կուա ժը

- մէռա պէժը՝ դու քնի, քո եմ ճէվապ պը
 պըն ժը ուանառ քո մէ շիանտըն, դու չը
 23 տէժէ ժը պոյ խո: Կօ. Եղ սառնա քի մը
 քը լը չէօլէ տա կազի տըքը, դարիգէ Խօտէ
 ուսթ քըն, չափան քօ Իշայա փէյղէմպեր
 24 Կօ: Ու աւ հաթը շիանտըն ժը ֆարիսիան
 25 պոն: Փըռս քըրըն ժէ ու Կօն. Ել չըմա՞
 Թահֆիլ տըքի. էրըր դու Սէսիհնընի, ու նա
 26 Իլիա, ու նա ժի աւ փէյղէմպեր: Հաննա
 ժը ուանառ ճէվապ տա ու Կօ. Եղ պը ալ
 ո Թահֆիլ տըքըմ համա լը նալ ո եէքէ
 հէյէ՝ քօ հուն նաս նաքըն. քօ աւ լը բէյ
 27 մըն տէ պէ, քօ էղ լայըգ նընըմ կրէտանէ
 28 սօլէ ուի վէքըրընէ: Եւ դըչդէ հան լը Պէյթ-
 հապրայէտա պու աւ ալիյէ տընէ Ղօրտանէ.
 լը քօ քի Հաննա տը սէքընի պու ու Թահ-
 ֆիլ տը քըր:
 29 Եւ ոյա տընէ Հաննա տի քօ Խառ ժէռա
 դէ ու Կօ. Սահա Պէրիսէ Խօտէ, քօ կիւ-
 30 նէյէ տընէ տը հէլինը: Ուիա է քօ ժը պոյ
 էքէ մը տը կօթ, լը բէյ մըն մէռուլ քի դէ,
 քօ աւ ժը մըն ալուլ պօ պու, չըմա քօ ժը
 31 մըն ալուլ պու: Ու մը աուի նաս նէ տըքըր,
 համա ժը աւ սէմէտէ էղ հաթըմ պը ալ
 Թահֆիլ պըքըմ, քօ աւ ժը Խարաիւա ա-
 32 շէքեար պըպը: Հաննա շէհատէթ քըր ու
 Կօ. Բուհ ոգա գէվօքէ մը տի, քօ ժը ա-
 33 զիւմանան տը հաթը խուարը: Ու մը աուի

- նէտը զանը պուն, համա աւ քօ մը շիանտ
 պը ավէ Թահֆիլ քրորնէ առի կօ ժը մըռա .
 լը սէր քի քօ դը պինի քօ Բուհ տէ խուարը,
 ու լը սէր ուի տադինը, պը Բուհ էէ Գուտա
- 34 Թահֆիլ քրորդ աւ է: Սը ժի տի ու
 շէհատէթ քրը երբը աւ է Գուտէ Խօտէ:
- 35 Իք աւ ոջա տընէ տիսա Հաննա սէքընի
- 36 պու ու ժը շակրտէդ ուի տը տոյան: Ու պը
 մեղէ քրորնէ լը սէր Խսա, քօ տը կէռիա, կօ.
- 37 Սահա Սէսիհ Պէրիէ Խօտէ: Պըհիստինը
 ժէ հէր տու շակրտան՝ քօ խապէր տրտա ու
- 38 լը բէյ Խսա չուն: Կապա քօ Խսա վէկէռիա
 ու տի ուան քօ լը բէյ ուի տըչօ պուն, կօ
 ժը ուանուա. Չը տը խուազըն. ուան կօն ժէ-
 աա. Բապպի (քօ պը Թէրճումէ պունէ խօճա
 կօթընը) լը քօ տը մինի:
- 39 Ժը ուանուա կօ. Որըն ու պը պինըն. հա-
 թըն ու տին լը աւ տէր քօ աւ տը սէքընի
 պու. ու լը աւ ոջանտա լը պա ուի սէքընին,
- 40 ու լը ոխթա տահ սաաթան պու: Ժը աւ
 հերտույան եէքէ փէթրոս հաթը կօթան պրէյ:
 Շըմհուն Բնտրիա պու, քօ ժը Հաննա պը-
- 41 հիստըն ու լը բէյ ուի չուն: Ուիա ալուլ
 պրէյ խօ Շըմհունէ տի, ու ժէռա կօ. Սէ-
 սիհէ (քօ պը Թէրճումէ պունէ Խրիստոս դէ
- 42 կօթան) մէ տի: Ուիա աուի պըր լը պա Խ-
 սա, Խսա լէ պը նըհէռթընէ՝ կօ. Գուտէ
 Լուաննէ Շըմհուն դոյի. դու տէ Վէֆաա

- պէ կօթըն, քօ փէթըրոս թէրճիւմէ տըպը :
- 43 Ի՞նչ աւ ոյա տընէ Իսա լը Ղ'էլիէ ուտպունէ
խօստ . ու Ֆիլիպոսէ տի, ու ժէռա կօ . Ի՞նչ
- 44 բէյ մըն որը : Բլ Ֆիլիպոս ժը նալ Պէթ-
սայիթայէ պու ժը պաժէրէ Լ'նարիպէ ու փէթ-
- 45 ըոսէ : Ֆիլիպոս Լ'աթանայէլէ տը պինը ու
ժէռա տէ պէ, աւ ժը պոյ էքէ քօ Ս'աւա
լը նալ թափաթէ նըվիստնա ու փէյզէմպէ-
րան ժի' աուի մէ տի . եանի Լ'ասրանի Իսա,
- 46 գուռէ Լ'ուսիֆ : Լ'աթանայէլ կօ ժէռա .
Ժը Լ'ասրաթտէ դըշգէ գանձ գապիլ է քօ
պէ, կօ ժէռա Ֆիլիպոս , Բ'ըր ու պը պինը :
- 47 Իսա կալա քօ տի քօ Լ'աթանայէլ լը ալիյէ
ուի տը հաթ , կօ ժը պոյ ուի . Ս'ահա աօզ-
րի Խարայիլ քի քօ լը նալ ուի հիլէ . թուն-
- 48 նա : Լ'աթանայէլ կօ ժէռա . դու մը ժը
քօ նա տը քը , ճէվապ տա Իսա , ու կօ ժէ-
ռա . Ֆիլիպոս հէժա մը գա կազի . նէ քըր
կալա քօ դու լը պըն տարա հէժէլէտա պույի ,
- 49 մը գա տի : Ղ'էվապ տա ժէռա Լ'աթանա-
յէլ ու կօ . Լ'ա խօճա դույի Գ'ուռէ Խօտէ .
- 50 դույի փատիշահէ Խարայիլէ : Իսա ճէվապ տա
ժէռա ու կօ . Չիւն քի մը դառա կօ , էրքը
մը գա լը պըն տարէ հէժիլէ տի . պափուր տը
քի . ժը ուիա հէնի փըռ մէզըն դըշգան տէ
- 51 պը պինի : Բլ կօ ժէռա . Պըռա պըռա տը
պէմ ժը ոռա , ժը ուի բէվա տէ պը պինըն
ազիւմանան հաթը վէ պուռն ու մէլէքէ Խօ-

տէ՛ք քօ ռատը պըն ու դէնը խուարի լը սէր
Գուռէ Դ՛էսուլ :

ՅԷՐ 2

- 1 Ու լը բաշէ սէ ռօյան տառթ քի հէպու լը
Վանա լը պաժէր քի Ղ'էլիլէտա, ու տիյա
- 2 Իսա ժի լը ուէ պու : 'Նուպ հէմ' Իսա հէմ'
ժի շակըրտէդ ուի ժի հաթըն կազի քըրըն լը
- 3 տառթէ : Ու կավա քօ մէյ գէմ' պու, տիյէ
- 4 Իսայէ ժէռա կօ . մէյէ ուան թուննա : Իսա
կօ ժէռա . Լշա՞ ժըն չը՞ իշէ տա պը մըռա
- 5 հէյէ . ոխթա մըն հէժա նէ կըհիշտիյէ : Տի-
յա ուի ժը խըզմէթճիանա կօ . Դը ոռա հէր
- 6 չը քօ տէժը պըքըն : Լը ուէ հաֆթ տէնէդ
գէվըրըն հէպուն լը կէօրէ ատէթէ փազըժ
պունէ Լշէհուտիան . քօ հէր յէքէ ուան տը
- 7 տօ եա սըսէ մար դըշդ տը սանտ : Իսա կօ
ժը ուանա . Դը ժը պըքըն տէնէդ հանա
պը ալ ու ուան գը ժը քըրըն հաթա տէվէգ
- 8 ուան : Ու կօ ժը ուանա, նուա պըսթինըն
ու ժը գատէհքեար պաշիռա պըպըն ուան ժի
- 9 անին : Բա գատէհքեար պաշի կավա քօ դա
մէ մէյ պուն ալէ սէնտ, ու նէ տը զանի պու
ժը քօ պունէ ուի (համա խըզմէթճիան տը
զանը պուն քօ ալէ դը ժը քըրըն) գատէհ-
- 10 քեար պաշի զավայէ կազի քըր : Ու կօ .
Դէր քէս մէյէ գանճ ալուլ լը օրթայէ դի-

- նը, ու քինկա քօ պը մէյ տըսըն՝ ուէ չաղէ
քօթիյէ. դա մէյէդ գանճ հաթա նուա վէ-
- 11 շարթ: Իսա լը պաժէրէ Ղ'էլիէ Լանատա
իպթիտայէ միւճիւղաթան ուրիա քըր, ու իզ-
ղէթէ խօ պէյան քըր, ու շահրթէդ ուի ժէ-
ռա իման անին:
- 12 Ու ժը ու բեվա Իսա չու լը Վաֆառնա-
յուա. աուի ու տիյէ ուի, ու պրէյէդ ուի,
ու շահրթէդ ուի, ու լը ուէ չէնտ աջան սէ-
- 13 քընին: Ու փասէհէ Լէհուտիան նեզ պու.
- 14 ու Իսա լը Գուտսէ ուպու: Ու տի քօ լը
հէյ տաճարտա նօկընան ու պըզընան ու գէ-
վօգան տըֆօթը պուն, ու սարրաֆան ժի քօ
- 15 ոօնըչաի պուն: Ու ժը պէնէ գամչի քի ջէ-
քըր ու հէմիան ժը տաճարէ տէր խըստ, պը-
զընան ու նօկընան. ու ախչայէ սարրաֆան
- 16 պէլա քըր. ու տեզկեհահան գուլուպանտ: Ու
ուան քօ գէվըքան տը ֆօթը պուն՝ կօ ժը
ուանուա. ժը ուէ հէլինըն ուանան. ու մալա
- 17 պավէ մըն մալա ալըզվէրիշէ մէ քըն: Բաշէ
շահրթէդ ուի պիրա խօ անին, քօ հաթիյէ
նըվիսանտըն, ղպրէթէ մալա դա մը խուար:
- 18 Ղ'էվապ տան Լէհուտիան ու կօն ժէռա.
ժը պոյ ուանան քըրընէ ժը մէռաչը նշաննշան
- 19 տըտի: Ղ'էվապ տա Իսա ու կօ ժը ուանուա.
Հէլօշինըն տաճարէ հան լը սէ ոջանտա էզէ
- 20 ջէքըմ աուի: Լէհուտիանժէռա կօն. տաճարէ
հան լը չըլ ու շէշ սալան հաթըր ջէպուն. ու դու լը

- 21 սէ՛ ոքյանտա տէ ջէ քի առւի : Համա աւ ժը
 22 պոյ տաճարէ կէօվտայ խօ տը կօթ : Վուա
 կավա քօ ժը մըրիան ուապու, շակըրտէդ ուի
 պիրա խօ անին, էրբը ուիա պույէ քօ առւի
 կօ . ու իման անին ժը քըթէպուա ու ժը քէ-
 լամէ Խսառա :
 23 Ու լը փասէհտա՝ լը պայրամտա՝ կավա քօ
 առւի լը Վուասէ պու, փրոան իման անին ժը
 նապէ ուիռա, չըմա քօ աւ միւճիւզաթ քօ աւ
 24 տըքըր, ուան տը տիթը պուն : Համա Խսա
 աւ խօ՝ ժը ուանռա պալուր նէ տըքըր, չը-
 25 մա քօ աւ տը զանի պու հէր քէս : Ու լա-
 զըմ՝ նէ պու, էրբը եէքէ ժը պոյ մէռուվ շէ-
 հատէթ պըքը, չըմա քօ աւ տը զանի էրբը
 չը հէյէ լը հընտուռէ մէռուվ :

ՍԷՐ 3

- 1 Ու լը նալ ֆարիսիան մէռուվ քի հէպու
 քօ նապէ էքէ Վիգօթիմօս պու, քօ ոէյսէ
 2 Եհհոտիան պու : Ուիա լը շէվէտա լը պա
 ուի հաթ, ու կօ ժէռա . Եւա՛ խօճա էմ տը
 զանըն քօ դու ժը Խօտէ խօճա հաթիյ . չը-
 մա քօ եէքէ նէ տըքարը պըքը աւ քէրէմէ-
 թան քօ դու տըքի, էրբը Խօտէ բէռա նէ
 3 պը : Ղէվապ տա Խսա՝ ու կօ ժէռա . Պը-
 ռա պըռա տըպէմ ժը դառա . էրբը եէքէ ժը
 ժօրտա նէ զը՝ նըքեարը փատիշահիթիյէ Խօ-

- 4 տէ տիթընէ: Նիգօթիմօս կօ ժէռա. Չափան տըքեարը մէռուվ քի պը զը, աւ քօ իխթիարէ, գապիլ է քօ ճար քի ժի տիսա լը բահմա տիյա խօ պը գէվը, ու պը զը:
- 5 Շէվապ տա Խսա ու կօ. Պըռա պըռա տըպէմ ժը դառա, էրբը եէքէ ժը ավ ու ժը Բուհ նա զը, նըքեարը լը փատիշահիթիյէ
- 6 Խօտէ քէթընէ: Չըմա քօ ժը թէն հաթը զա թէն ը ու ժը Բուհ հաթը զա բուհ է:
- 7 Դու թաճիւպ մէքը քօ մը ժը դառա կօ լա-
- 8 զըմ է քօ ժը ոռա տիսա ժը ժօր զայըն: Չըմա քօ պա լը քօ քի պը խուազը փըֆ տըքը, ու տէնկէ ուի տը պըհիսի, համա նըզանի ժը քօ դէ ու լը քօ տըչօ. ահվա նըն աւ հէմիան
- 9 քօ ժը Բուհ տը զըն: Շէվապ տա Նիգօթիմօս ու կօ ժէռա. Լա չափան տըքեարը պը
- 10 պը: Շէվապ տա Խսա ու կօ ժէռա. Դու խօճայէ Խսրայիլ ի, դըշդէ հանան նը զանի:
- 11 Պըռա տը պէմ ժը ոռա, էրբը չը քօ էմ տը զանին խապէր տըտըն, ու չը քօ մէ տի էմ շէհատէթ տըքըն, ու շէհատէթիյէ մէ հոռն գապուլ
- 12 նա քըն: Նուա էրբը մը ժը ոռա տիւնեալի դըշդան խապէր տա՝ հոռն պալուր նա քըն, լէ չափան տէ պալուր պըքըն, էրբը քօ ազմանի դըշդան
- 13 պէժըմ: Ու լը ազիւմանէ գաթ եէքէ ռանէ պույէ, իլա ժը ազիւմանէ հաթը խուարը քօ աւ
- 14 լը ազիւմանտայը: Ու չափան քօ Սուտա լը շէօլէտա մահրէ պըլընտ քըր, վուառն ժի

- լազքմ է քօ Վուռէ մէռուվ մըրլնտ պըպը:
- 15 Վը հէր քի քօ ժէռա իման պինը՝ վունտա
նէ պը, իլլա ժը էպէտի էօմրուա մալիք պըպը:
- 16 Չըմա քօ Խօտէ վուսան հուպանտ տընէ,
հաթա քօ եէք զա Վուռէ խօ տա, Վը հէր
քի քօ ժէռա իման պինը վունտա նէ պը, լէ
- 17 ժը էպէտի հայաթուա մալիք պըպը: Չըմա
քօ Խօտէ Վուռէ խօ նէ շիանտ լը տընէ քօ
տընէ հէօքմ պըքը, լէ՝ քօ տընէ պը ուի խէ:
- 18 Լաս պըպը: Լ, քօ ժէռա իման դէնը՝ հէօքմ
նա պը, ու աւ քօ իման նայնը ժէռա, աւ ժը
ան վատա հէօքմ պոյը. չըմա քօ ժը նափա
եէքզա Վուռէ Խօտէռա իման նա անի:
- 19 Ու հէօքմ ուիա է՝ քօ ոօհնի հաթ լը տընէ.
ու մէռուվան դարիժը ոօհնի լէթըր հապան-
տըն. չըմա քօ ամէլէ ուան եարամազ մոռն:
- 20 Չըմա քօ հէր քի քօ քէօթի ամէլ ար շը-
ղուլը աւ ժը ոօհնի իքրահ տըքը. ու լը պա
ոօհնիյէ նայը քօ ամէլէ ուի դէմմ՝ նէ պըն
- 21 չամա աւ քօ հագի տը շըղուլը՝ լը պա ոօհ
նի դէ, հաթա քօ ամէլէդ ուի աշիքեար պը-
պըն քօ պը Խօտէ հաթը շըղուլանտըն:
- 22 Ժը ուան բէվա՝ Խսա պը թէվլի շահրը-
տէդ խօ հաթը լը տիարէ Լէհուտիսթանէ
ու լը ուէ տըկէռիա պը ուանռա, ու թահ-
- 23 Ֆիլ տըքըր: չաննա ժի լը նափ Լ. յնօնէ
լը նէվա Սալիմէ թահֆիլ տըքըր, չըմա քօ
լը ուէ փըռ ափ հէպու ու տը հաթը պոռն

- 24 ու թահֆիլ տը պօ պուն : Չըմա քօ չան-
նա հէժա լը զընտանէ նէ հաթը պու տա-
- 25 նին : Կուա պը շահըրտէդ չաննա լը նաւ
Եէհուտիան ժը խուտուէ փագըժ պունէ տօղ
- 26 քի պու : չաթըն ժը չաննառա ու կօն
ժէռա . Եա՛ խօճա աւ քօ պը դառա լը աւ
ալիյէ տընէ Եօրդանէ պու , ժը պօյ էքէ քօ
տա շահատէթ քըր . վահա աուի թահֆիլ տը-
- 27 քը՝ ու հէմֆան ժէռա տըռուն : Ղէվապ տա
չաննա ու կօ . Սէռուվ ժը խօ դըշդ քի ժի
նըքեարը քըրընէ , էրքը ժը ժօր ժը աղիւմա :
- 28 նան ժը ուիռա նէյէ տայըն : չուն պը խօ
ժը պօյ մըն շէհատէթ տըքըն , քօ մը ժը ո-
ռա կօ . Երքը Սէսիհ էզ նընըմ , իլա քօ
- 29 լը պէր ուի հաթըմ շխանտըն : Դը քէռա
քօ պուք հէյէ՝ զավա աւ է . համա տօսթէ
զավա՝ քօ տը սէքընը ու աուի կօտարի տը-
քը , պը շաղիթիյէ շաղ տըպը ժը պօյ տէն-
կէ զավա . նուա շաղիթիյէ մըն դըժա պույէ :
- 30 չէնի լագըմ է քօ աւ մէզըն պըպը , ու էզ
- 31 բընուք պըպըմ : Եւ քօ ժը ժօր դէ՝ ժը հէ-
միան ժօր է , ու աւ քօ ժը աւ տընէ է ,
տիւնեամի է , ու ժը տընէ խապէր տըտը :
- 32 Եւ քօ ժը աղիւմանան դէ չըքօ տի , ու չը-
քօ պըհիստ՝ շէհատէթ տըքը , ու շէհատէ-
- 33 թիյէ ուի եէքէ գապուլ նաքը : Եւ քօ շէ-
հատէթիյէ ուի գապուլ քըր . մէօհր քըր քօ
- 34 Խօտէ տօղրի է : Չըմա քօ աւ քօ Խօտէ

չհանտ՝ խապերէ Խօտէ խապեր տըտը, չըմա
 քօ Խօտէ ժէռա պը էօլէիյէ Բուհէ նա տը :
 35 Պապա Գուռէ տը հապինը, ու հէր գըշդ
 36 տա լը տէսթէ ուի : Եւ քօ ժը Գուռէռա
 իման գինը՝ էպէտի հայաթէ գապուլ տըքը,
 ու աւ քօ ժը Գուռէռա իդաաթ նա քը, ա-
 ուի հայաթ նա պինը, լէ զազապէ Խօտէ լը
 սէր ուի տը սէքընը :

ԱՆԲ 4

1 Կազա քօ Իսա ֆէհմ քըր քօ Փարիսիան
 պըհիստըն՝ էրքը Իսա ժը Հաննայէ բէթըր
 շակըրտան փէյտա տըքը ու թահֆիլ տըքը :
 2 (Ֆարազա Իսա աւ պըխօ թահֆիլ նա տըքըր
 3 լէ շակըրտէգ ուի :) Եհհուտիսթանէ հըշթ
 4 տիսա լը ճ'էլիլէ հաթ : Ու աուի ժը Սամա-
 5 ըիայէ տէ պը պըհուրիա : Հաթ լը պաժէր
 քի Սամարիայէ՝ քօ նալէ էքէ Սուգար պու,
 նէզա աւ կիւնտէ՝ աւ քօ Եագուպ ժը գուռէ
 6 խօ ժը Եիւսիֆռա տա պու : Ու լը ուէ ժը
 Եագուպռա պիր հէպու Իսա ժի պը ուէվա
 պը ըահաթ պունէ լը սէր աւ պիրէ ոօնըշդ,
 սաաթ ժի ոգթա շէշան պու :
 7 Դը Սամարիայէ ժընըք քի հաթ ալ քը-
 8 շանտընռա, Իսա կօ ժէռա : Դը մըռա ալ
 պըտը վէխուարընռա, չըմա քօ շակըրտէգ ուի
 լը պաժէր չօ պուն քօ դաամ պը քըռըն :

- 9 Վերջըքէ Սամարիյէ կօ ժէռա . Ղաու քի Նէ-
 Տուտի , չափան ժը մըն վէ խուարըն տը խուա-
 ցի ժը ժըն քի Սամարիյէ . չըմա քօ ՆէՏու-
 տիան գաթ պը Սամարիանուա թէվ նա պըն :
- 10 Իսա ճէվապ տա ժէռա ու կօ . Նըբը դու պախ-
 շիշէ Լուտէ ու աւ քիյէ քօ ժը դա ալ վէ
 խուարընէ տը խուարը պըզանը պանա , գու ժը
 ուի տէ տիլէկ պը քըրանա , ու աւ ժը գառա
- 11 տէ ապուհայաթ պը տանա : Վերջը կօ ժէ-
 ժա , Նա՛ Բապա , ալ քշանտընուա փըրագէ
 դա ժի թուենա , ու պիրէ հան գուր է , նուա
- 12 ժը քօ՞ տէ պըպը ապուհայաթէ գա : Սէ-
 կեր դու ժը պապէ մէ Նագոփա կէքէ մէզըն
 ի , քօ պիրէ հան ժը մէռա տա , ու աուի ժը
 վըր վէխուար ու ոլէտէդ ուի ու հայալանէդ ուի
- 13 ժի : Շէվապ տա ժէռա Իսա ու կօ . Հէր
 քի քօ ժը աւ ալէ վէ խօ՛ տիտա թի տըպը ,
 համա քի քօ վէ խօ ժը աւ ալէ քօ՛ էզ տը-
- 14 տըմ՝ ժէռա , Նպէտի թի նա պը : Նէ աւ
 ալէ՛ քօ էզէ տէ պըտըմ՝ ժէռա , տէ պըպը
 ժէռա գանի քի ալէ , քօ լը նալ էպէտի հա-
- 15 յաթտա տալէժը : Վերջը կօ ժէռա . Նա՛
 Բապա պըտը ժը մըռա ժը աւ ալէ , քօ թի
 նէ պըմ ու լըվըր նէյիմ ալ քշանտընէ , Լի-
 սա կօ ժէռա . Հաուր մերէ խօ կապի քը ու
- 16 լըվըր որը : Վերջը ճէվապ տա ժէռա ու կօ :
- 17 Սէրէ մը թուենա , Իսա կօ ժէռա . Ղա
- 18 գանճ կօ , էրբը մերէ մը թուենա : Չըմա քօ

- դա բէնճ մէրան կօհրանտիյէ, աւ քօ անվա
 ժը դառա հէյէ մէրէ դա նընը, առւի դա
 49 ուստ կօ: Այ ժէռա ժընըք. Այա՛ Բապպ
 ժը մըռա խոյայէ քօ դու եէքի փէյղէմպէր
 20 ի: Աժտատէ մէ լը ջիյայէ հտնտա սէճտէ
 քըրըն հուն տէճըն, երբը թէնէ լը Վուտ-
 աուշէրիֆէ աւ ճի՛ քօ լը ուէ լազըմ է սէճտէ
 24 քըրըն: Իսա կօ ժէռա. Այա ժըն ժը մըռա
 իման պինը՝ քօ զէման տէ պէ՛ ժը Պապառա
 նա լը ջիյէ հանտա ու նա ժի լը Վուտսու-
 22 շէրիֆտա տէ սէճտէ պըքըն: Հուն սէճտէ
 տըքըն ժը եէքէռա քօ նաս նաքըն, էմ ժը
 առւիռա սէճտէ տըքըն՝ քօ առւի էմ նաս տը-
 23 քըն, չըմա քօ խէլաս ժը Այէհուտիյան է: Ապին
 զէման տէ պէ, ու հալանուա ժի է, քօ ժը Պա-
 պառա տօղըի սէճտէ քրօղան պը ըուհ ու պը
 հագգիյէ տէ սէճտէ պըքըն, չըմա քօ Պա-
 պա տախի ահվա սէճտէ քրօղան տը խուազը:
 24 Ալլահ ըուհ է, ու ժէռա սէճտէ քրօղանուա
 ժի լազըմ է քօ պը ըուհ ու պը հագգիյէ սէճ-
 25 տէ պըքըն: Ժընըք կօ ժէռա. Այանըմ քօ
 Խրիսթօս հաթը կօթան Սէսիհ տէ պէ, կա-
 վա քօ պէ՛ առւի տէ պէ ժը ժըմէռա հէմի
 26 զըշղան: Իսա կօ ժէռա. Այ աւ ըմ՝ քօ
 27 պը դառա խապէր տըտըմ: Աւ լը սէր ուի
 սէօղէ շակըրտէդ ուի հաթըն. ու մաթ ման
 քօ պը աւ ժընըքռա խապէր տըտա պու. հա-
 մա ժը ուան եէքէ ժի նէ կօ՛ երբը չը՝ տը

- խուազը եախօտ չը խապէր տըտի բէգա :
- 28 Օրնըք հըշթ ճէգէ, ու չու լը պաժէք՝ ու
- 29 կօ ժը մէռուվանուա : Որըն պը պինըն մէ-
- ռուվ քի՛ քօ կօ ժը մըգա՝ հէր չը քօ մը
- 30 շըղուլի : աճապա ուխայ է Սէսիհ : Օր պա-
- ժէր դապուն ժէռա տը հաթը պուն :
- 31 Ա հէժա ուան նէ հաթ՝ շակըրտան ժէռա
- լավա տըքըրը պուն ու տըկօթը պուն, Եւ՛
- 32 խոճա պըխօ : Լուի կօ ժը ուանուա : Գաա-
- մէ մին է խուարընէ հէյէ քօ հուն նըղանըն :
- 33 Ը շակըրտան ժը հէվ ու տուռա տը կօթը
- պուն աճապա եէքէ ժէգա դըշդ քի խուարընէ
- 34 անի՛ : Դաա կօ ժը ուանուա : Գաամէ մին
- աւ է քօ իրատէթէ մը շիանտօղէ պըքըմ :
- 35 Ա շըղուլէ ուի թէմամ պըքըմ : Եւ՛ քօ հուն
- տէժըն, հէժա չար մահ հէյէ քօ ռիթա հասա-
- տէպէ : վահա էզ ժը ոռա տըպէմ : Յահ-
- վէդ խօ հէլինըն լը դէվիան պը նէհէռըն, քօ
- սըփի պունը՝ ու ժը չինանտընա կէյանը :
- 36 Ա չինանտօղ իւճրէթ տըսթինը, ու ժը է-
- պէտի հայաթա մահսուլ տը ճըվինը : քօ դօվ
- քըօղ ու չինանտօղ պառապար շաղ պըն :
- 37 Չըմա քօ տօղըի սէօղ լը ուխատա է դօվ քը-
- 38 րօղ պաշգա, ու չինանտօղ պաշգա է : Սը
- ճ շիանտ չինանտընէ աւ քօ ո էմէկ նէ քը-
- շանտ, պաշգասիան չալըշմիշ պուն ու հուն լը
- էմէկէ ուան քէթըն :
- 39 Եռա ժը աւ պաժէրէ Սամարիան փըռան

- ժէճա իման անին, ժը պոյ սէօղա աւ ժընը-
քէ քօ չէհատէթ քըր՝ էրքը մը չը քօ քըրը
40 պու հէմի ժի ժը մըռա կօ : Կալա քօ Սա-
մարիան ժէճա հաթըն, լալա տը քըրը պուն
ժէճա քօ լը պա ուան պըմինը . տու ոօ լը ուէ
41 սէքընի : Ու հէնի փըռան ժէճա իման ա-
42 նին՝ ժը պոյ սէօղա ուի : Ու տը կօթը պուն
ժը ժընըքոա, լը ուէ բէճա նա ժը պոյ
սէօղա դա էմ իման դինըն . չըմա քօ էմ պը
խօ պըհիստըն ու տը վանըն . քօ ասահ խէլաս
քըրօղէ տընէ Սէսիա ուիա է :
43 Ու բաշէ տու ոյան ժը ուէ ուպու ու չու
44 լը Ղէլիէ : Չըմա քօ Խսա պըխօ չէհատէթ
քըր, էրքը ժը է փէյղէմպէր քիռա լը նալ
45 ղաթէ խօտա իթիպար նապը : Համա կալա
քօ աուի լը Ղէլիէ հաթ՝ ճէլիլիան աուի գա-
պուլ քըրըն, չըմա քօ տիթը պուն աւ հէմի
քէրէմէթան՝ քը աուի քըր լը Վառսէլը ու
թա պայրամէ . չըմա քօ ուան ժի հաթը պուն
լը աւ պայրամէ :
46 Տիսա հաթ լը պաթէրէ Ղէլիէ լը Կանա-
յէ, լը քօ քի ալ մէյ քըր պու, ու լը ուէ
ժը ասլէ փատիշահէ եէքէ հէպու քօ գուռէ
ուի լը նալ Վաֆառնայուստա նախօշ պու :
47 Կալա քօ աուէ պըհիստ Խաա էրքը ժը Լէ-
հուտիսթան լը Ղէլիէ հաթիյէ, հաթը ժէ-
ռա ու լալա տըքըր, քօ պէ ու գուռէ ուէ
սաղ քը, չըմա քօ լը նէղա մըրընէ պու :

- 48 Իսա կօ ժէռա. էրբը հուն քերէմաթան ու
 49 միւծիւղաթան նէ պինըն իման նայնըն: Ժը
 ասլէ փատիշահէ ու մէռուվ կօ ժէռա. Լա
 Իապպ որը չը գաա քօ գուռէ մըն նէ մըրիյէ:
 50 Իսա կօ ժէռա. Հանը գուռէ դա սաղ է,
 մէռուվ ժէ պավուր քըր ժը աւ խապէրու
 51 քօ Իսա կօ ժէռա, ու չու: Ու կավա քօ
 տը չօ պու լը բէշ ուի ռապուէն խրզմէթքեա-
 րէդ ուի, միւժտէ տան ու կօն, էրբը գուռէ
 52 ուի սաղ է: Վուա ժը ուան ռիթա սաղ
 պուէնէ փըռս քըր, ու ժէռա կօն. Իսա աուի
 53 տօ սաաթ լը հաթթան պէրտա: Օանի պա-
 վէ ուի էրբը աւ սաաթ պու, քօ Իսա ժէ-
 ռա կօ, Լըքը գուռէ դա տաղ է, ու իման
 54 անի աուէ ու մալա ուի ժի կըշք: Իսա ժը
 Լէհուտիսթանէ կավա քօ հաթթ լը Ղէլիլէ
 տիսա ուիա իքինճի քերէմէթ քըր:

ՍԻՐ 5

- 1 Ժը ուէ բէվա՝ պայրամէ Լէհուտիան պու
 2 ու Իսա լը Վուտսէ ռապու: Ու լը Վուտսէ
 լը տէրիյէ. պըզընանտա պը Խպրանիյէ Պէթ-
 հէսթ հաթթը կօթան հավուղ քի հէպու. քը
 3 բէնճ հայաթէ ուի հէպու: Վօ լը ուանտա
 փըռ նախօշան տը հաթթը պուէն վէզէլանտըն.
 քօռան. Թօփալան, հըշք պոյան, քօ ժը
 4 Թէվ պուէնէ ավէ տը բէ պուէն: Հըմա քօ
 կավա կավա մէլէքէ Խօտէ տը հաթթը պու

- խուարի ու ավէ թէ՛ տը տա պու . նուա բա-
 շէ թէ՛ պունէ ավէ՝ քի քօ ավուլ լը ավէ տը
 քէթը պու հէք չը նախօշիթի պը պանա՝ սաղ
 5 տը պօ պու : Ու լը ուէ մէռուլ քի հէպու
 քօ ժը տի ու հաշթ սալան բէշ նախօշ պու :
 6 Իսա կավա քօ տի աուի՝ քօ քէթի . հաթը
 պու տանի, ու զանի քօ ժը փրո գէման է .
 7 Կօ ժէռա . Տը խոնաղի սաղ պուն : Վախօշ
 ճէվապ տա ժէռա . Եա Բապպ խօտիյէ մըն
 թուննա քօ ոխթա թէ՛ պունէ ավէ, մը լը
 հավուղէ պավէթը, լէ ոխթա քօ էզ կըրան
 թէ՛ տը կէռըմ, ժը մըն բէշ պաշգասի քի տը
 8 գէվը : Իսա կօ ժէռա . Ուսպը լը հէֆա խօ
 9 հէլինը ու հառը : Ու զուվա սաղ պու աւ մէ-
 ռուլ . ու լը հէֆա խօ հէլանի, ու տը կէռիա,
 10 ու աւ ոօ շէմու պու : Վուա Եհհուտիան
 ժը աւ սաղ պուն մէռուլոպ կօն, ոօյա շէմու
 է ժը դառա ճայիզ նընը քօ լը հէֆա խօ հէ-
 11 լինի : Ղէվապ տա ժը ուանոա ու կօ . Եւ
 քօ մը սաղ քըր, ժը մըռա կօ . Եւ հէֆա
 12 խօ հէլինը ու հառը : Վուա ժէ փրոա քը-
 ռըն, աւ քիյէ քօ ժը դառա կօ, լը հէֆա խօ
 13 հէլինը ու հառը : Եպիին աւ շիֆա սանտոզ
 մէռուլ, նէ տը զանը պու էրքը աւ քիյէ, չը-
 մա քօ Իսա ժը աւ ճիյէ խօ տա պու ալի ժը
 14 պօյ գալապայ է : Ժը ուէ բէվա Իսա աուի
 լը նալ տաճարտա տը պինը ու ժէռա տէթը .
 Եւ հա դու սաղ պու յհէնի կիւնէ մէքը, քօ

- 15 հենի պէթէր դըշդքիւռա օղըամիշ նէ-պի: Չու-
մէռուվ ու ժը Եհհուտիանուա կօ. Լյոքը աւ
Խսա պու՝ քօ մը սաղ քըր:
- 16 Ու ժը պոյ ուիւ Եհհուտիան Խսա տըգա-
վուրանտը պուն. քօ աւ դըշդ ատի լը ոջա
- 17 շէմուէ տըքըր: Շամա Խսա ճէվապ տա ժը
ուանուա ու կօ. Պապէ մըն հաթա անվա տը
- 18 շըղուվը, է ժի տը շըղուվըմ: Ժը պոյ ուիւ
հենի փըռ Եհհուտիան ատի գուշտընէ տըա-
միշ տըքըրը պուն, չըմա քօ նա քի թէնէ
սոյա շէմույան նատը բէ պու, լէ Լյուհ ժի
պապէ մըն է տը կօթը պու, վուսան քօ՝ տուի
- 19 խօ պէրապէրէ Լյուհ տըքըր պու: Գուա
Խսա ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ. Պըռա
պըռա տը պէմ ժը ոռա, Գուռ աւ ժը խօ
դըշդ քի ժի նա տըքեարը պու քըրընէ, լէ
թէնէ չը քօ տը պինը, քօ Պապա տըքը, չը-
մա քօ չը քօ ատի տը քը, համա աւ դըշդ՝
- 20 Գուռ ժի տըքը ոգա ուի: Չըմա քօ Պա-
պա Գուռէ տը հապինը ու հէր դըշդ նշան
տըտը ժէռա, չը քօ ատի տը քը. ու ժը ուան
հենի փըռ մէղըն շըղուլան տէ նշանէ ուի պը-
տը, քօ լը սէր ուի հուն աճէպ պը մինըն:
- 21 Չըմա քօ չավան քօ Պապա մըրիան բատըխը,
ու սաղ տըքը վուսան ժի Գուռ՝ քի ժան քօ
- 22 տը խուազը սաղ տըքը: Չըմա քօ Պապա
գաթ քէս քի հէօքմ նաքը, իլա հէմի հէօքմ՝
- 23 ժը Գուռուա տայիյէ: Բօ հէմիան իղգէթ պը-

- քնն ժը դուռուա, չափան քօ ժը Պապառա
տըքըն . աւ քօ ժը Գուռուա իզգէթ նաքը,
24 ժը առէ շիանաող Պապառա նա քը : Պըռա
պըռա տը պէմ ժը ոռա , էրբը աւ քօ քէ-
լամէ մըն կօտարի տըքը, ու իման դինը ժը
մը շիանաողա , էպէտի հայաթէ գապուլ
տըքը , ու լը պըն հէօքմէ նա գէվը , լէ ժը
25 մըրընէ լը էօմրէ պըհուրիյէ : Պըռա պըռա
տը պէմ ժը ոռա , զէման տէ պէ՝ ու նուա ժի
է , քօ ուէ չաղէ մըքիան տէ տէնկէ Գուռէ ,
իօտէ պը պըհիսըն . ու ուան քօ տը պըհի-
26 տըն , տէ պը ժին : Զըմա քօ չափան քօ ժը
Պապառա լը խօտա էօմրէ ուի հէյէ , վուսան
ժի տա ժը Գուռէռա քօ լը խօտա էօմրէ
27 ուի պըպը : Ու ժէռա հէօքմաթ տա քօ շէ-
րիաթ պըքը . չիւնքի աւ Գուռէ մէռուվ է :
28 Լը սէր ուիա աճէպ մէ պըն , չըմա քօ ոգթ
տէ պէ քօ աւ հէմիան քօ լը թըրպէտանէ
29 տէ տէնկէ ուի պը պըհիսըն : Աւ լը տէր տէ
պէն , ուան քօ խպըր ամէլ քըրընը լը գըյա-
մէթէ հայաթէ , ու ուան քօ քէօթի ամէլ
քըրըն լը գըյամէթէ ազապէ տէ հառըն :
30 Լչը ժը խօ դըշդ քի նըքարըմ քըրընէ , լէ
չափան քօ տը պըհիսիմ , վուսան հէօքմ տը-
քըմ , ու շէրաթէ մըն տօղրիյէ , չըմա քօ էզ
իրատէթէ խօ արամիշ նաքըմ , լէ մը շիան-
31 տօղ իրատէթէ Պապա : Լչըքը էզ ժը պօյ
խօ շէհատէթի պըքըմ , շէհատէթէյէ մըն

- 32 տողի նընը: Պաշգասի է քօ ժը պօյ մըն
 շէհատէթ տըքը, ու էզ զանըմ քօ աւ շէ-
 հատէթի քի ժը տէր հագէ մը քըր տողի է:
- 33 Ո՛ ժը հաննառա շիանտ ու ժը հագիռա շէ-
 34 հատէթ քըր: Համա էզ նա քի ժը մե-
 ռուվան շէհատէթ տըսթինըմ, լէ ուխա տը
 35 պէմ քօ հուն խէլաա պըպըն: Լուի չիռա
 քի պու քօ տը շավուդի պու ու ոօհնի տըտա
 պու ու հուն խօստըն ոխթ քի պը հօհնիյէ
 36 ուի շազ պուն: Համա ա մըն ժը շէհատէ-
 թիյէ Հաննա հէնի մէզըն շէհատէթի հէյէ,
 աւ չըղուլան քօ Պապա ժը մըռա աա քօ
 ուան թէքմիլ պըքըմ. աւ ամէլան քօ տըշը-
 ղուլըմ, ուան ժը պօյ մըն շէհատէթ տըքըն
 37 էրքը Պապա մը շիանտ: Ու Պապա քօ մը
 շիանտ, աուի ժը պօյ մըն շէհատէթ քըր,
 հուն գաթուճար տէնկէ ուի պըհիստըն, ու
 38 շէքլէ ուի ժի ո նա տի թըն: Ղա ժի քէ-
 լամէ ուի լը նալ ոտա սաքին հէյէ, չըմա քօ
 հուն իման նայընըն ժը աուիռա քօ աւ շիանտ:
 39 Վըթէպան թէֆթիշ պըքըն, չըմա քօ հուն
 պը ուան հիսապ տըքըն էպէտի էօմթէ ո հէ-
 պուն. ու սսըռ ուան ըն քօ ժը պօյ մըն շէ-
 40 հատէթ տըքըն: Ու հուն նա խաւազըն ժը
 մըռա հաթըն, քը էպէտի հայաթէ ո պըպը:
 41 Լշ ժը մէռուվան իզգէթ նաս թինըմ:
 42 Համա էզ ո տը զանըմ քօ մուհապէթէ Խօ-
 43 աէ լը նալ ոտա թուենա: Լշ պը նապէ

Պապէ խօ հաթըմ, ու հուն մը գապուլ նա
քըն, էրբը պաշգա եէքէ պը նավէ խօ պէ,
44 առւի գապուլ տըքըն: Հուն չավան տըքա-
րըն իման պինըն, քօ ժը հէվ ու տու իզգէթ
տըսթինըն, ու աւ իզգէթ քօ ժը եէք Լօտէ
45 է, արամիշ նա քըն: Իսխմին մէ քըն քօ
ժը Պապառաէզ ժը ոռա կըլի տըքըմ, հէ-
յէ եէքէ քօ լը սէր ո կըլի տըքը, Մուսա լը
46 առւի քօ ո ումուտ քըրիյէ: Չըմա քօ էրբը
հուն ժը Մուսառա իման պը անիյանռա, ժը
մըռա ժի տէ իման պը անիյա պուն, չըմա
47 քօ աւ ժը պոյ մը նըվիսանտ: Չիւնքի էրբը
ժը հաթընըվիսանտընէ ուիռա հուն իման նայ-
նըն՝ ժը քէլամէ մըռա չաման տէ իման պինըն:

ՄԱՐ 6

1 Ժը ուան բէվա Խաա լը աւ ալիյէ տընէ
2 պահրէ Տիպէրիպէ Ղ'էլիլէ չու: Աւ լը բէյ
ուի փըռ խալդ տը չա պուն. չըմա քօ տըտի-
թը պուն աւ քէրէմաթան քօ լը սէր նախօշան
3 տըքըր: Խաա լը ջիյէ քի ոապու, ու լը ուէ
4 ոօնըշա պը թէվլի շակըրտէդ խօ. Ու փա-
սէհ պայրամէ Լէհուտիան նէղ պու:
5 Ու Խօն կնավա քօ ջահվէ խօ հէլանի, ու տի
քօ փըռ խալդ ժէռա տը հաթը պուն, կօ ժը
Գիլիպպօսռա. ժը քօ էմ նան պը քըռըն քօ
6 առւանան պըլտուն: Աւիա տը կօթը. ժը պոյ

- առաջին ծառայականությունն է . համա առաջին տր զանք
- 7 պուլ չը՝ տե պըքը : Պիլիպպոս ձեվապ տա
 ժէռա, տու սատ տինար նան ժը ուանաա պատ
 նընը . էրքը ժը ուան հէր եէքէ հընըքի ժի
- 8 պըսթինը : Ժը շակըրտէդ ուի եէքէ Լ'նա-
 րիաս պրէյ Ը ըմհուն փէթրուէ՝ կօ ժէռա .
- 9 Լը վըր զառուք քի բըռուք հէյէ քօ բէնձ
 նանէ ձէհէ ուի ու տու մահսիյէ ուի հէյէ ,
 լաքին աւ ժը աւ գաս մէռուվանաա տէ չը՝
- 10 պըպը : Խաա կօ , պըտըն ունըշտըն աւ մէ-
 ռուվան . ու լը ուէ փըռ կիյա հէպու . ու մէ-
 ռուվան ունըշտըն պը հիսապ գասա բէնձ հա-
- 11 զարան : Ու Խաա նան սանա ու չըքըր քըր
 ու ժը աւ ունըշտողանաա փայ քըր, վուան
- 12 ժի ժը մահսիան չը գաս քօ խօստըն : Ու
 կավա քօ թէր պուն կօ ժը շակըրտանաա .
 Օէտէ պուն գէրիան պը ճըվինըն . հաթա քօ
- 13 դըշդ քի վունտա նէ պը : Շըվանտըն , ժը
 խուարօղան զէտէ պունէ՝ ժը գէրիյէ բէնձ նա-
 նէ ձէհան , տուանդտահ գուֆան դըժա քը-
- 14 րըն : Լուա աւ մէռուվան կավա քօ աւ ա-
 լամէթան տին՝ տը կօթը պուն , էրքը աստհ
 աւ փէյղէմպէր քօ տէ լը տընէ պէ ուիա : է :
- 15 Լուա կավա քօ Խաա ֆէհմ քըր քօ տէ պէն
 առաջին պըքլինըն պըքըն՝ քօ առաջին փատիշահ
- 16 պըքըն . տիսա աւ թէնէ չու լը ջիյէ : Ու
 կավա քօ էվար պու , շակըրտէդ ուի չունը
- 17 խուարի լը քէնարէ պահէ : Ու ուան լը ջի-

- միյէ պը քէթընէ լը ալիյէ տընէ պահրէ լը
 Վաֆառնայում տը չօ պուն . ու հէնի դարի
 պու, ու խսա հէժա ժը ուանուա նա հաթը
 48 պու : Պահր ժի ժը փըս փըֆ քըրընէ պայէ
 49 տը ուը մի պու : 'Լուա ուան պիսթ ու քէնճ
 եախօտ գառա սի ասպարէշան քօ լը բէշ չուն .
 տին քօ խսա լը սէր պահրէ տը հաթը պու ու
 նէզա կէմիյէ պօ պու, փըռ պըզտիան :
 20 Համա աուի կօ ժը ուանուա . Լօզ ըմ, մէ'
 21 թըռըն : 'Լուա խօստըն քօ աուի լը կէմիյէ
 պըսթինըն, ու զուվա կէմի կիյա լը աւ ոլա-
 թէ լը քօ քի ուան տէ պը չուանան :
 22 Լ'ու ոջա տընէ՝ քօ խալդ լը ալիյէ տընէ
 պահրէ պուն տին քօ ժը աւ եէքէ բէթըր
 կէմի լը ուէ թուննա պու, լը աուէ քօ շա-
 կըրտէդ խսա քէթըն, ու քօ խսա պը շա-
 կըրտան լը կէմիյէ նէ քէթը պու, լէ թէնէ
 23 շակըրտէդ ուի չուն : Համա ժը Լ'իպէրիա-
 յէ պաշդա կէմիան հաթըն նէզա աւ ճիյէ,
 24 լը քօ քի նան խուարըն : 'Լուա կափա քօ
 խալգէ տին նա խա հէմ նա շակըրտէդ ուի
 լը ուէ նք, ուան ժի քէթըն լը կէմիյէ, Խ-
 սայէ պը արամիշ քըրընէ՝ հաթըն լը Վա-
 25 ֆառնայում : Ու կափա քօ աուի լը ալիյէ
 տընէ պահրէ տին՝ կօն ժէռա . Լ'ան խօճա լը
 26 վըր դու չը չաղ հաթիյ : Խսա ժը ուանուա
 ճէվապ տա ու կօ . Պըռա պըռա տը պէմ ժը
 ոռա հուն մը արամիշ տըքըն՝ նա քօ ժը պոյ

- աւ քերէմաթան քօ հուն տին, լէ ժը ԿԳՊ
 առի քօ հուն ժը նանէ խղարըն ու թէր պուն :
- 27 Ժը պօ աւ հէլաք պուն դաամէ նա՝ իլա ժը
 պօ լը էպէտի հայաթտա մայօղ դաամէ պը
 շըղուլըն. առի քօ ժը ոռա տէ Կուռէ մէ-
 ոռվ պրտը, չըմա քօ Լիւսհ Պապա առի
- 28 մէօհր քըր: Կուա ժէռա կօն. Լիւ չը պը-
 29 քըն, քօ ամէլէ Խօտէ պը շըղուլըն: Շէ-
 վապ տա Խաա ու կօ ժը ուանռա. ուիա է
 շըղուլէ Խօտէ քօ ժը շիանտօղէ ուիաա իման
- 30 պինըն: Կօն ժէռա. Չը նշան տըքի՝ քօ
 էմ պը պինըն ու իման պինըն. չը տը շըղու-
 31 լի: Լիտատէդ մէ լը չէօլէտա մանանայէ
 խողարըն չալան քօ հաթիյէ նրվխանտըն. ժը
 աղիւմանան նան տա ժը ուանռա քօ պրխուն:
- 32 Խաա կօ ժը ուանռա. Պրոա պրոա տըպէմ ժը
 թռա. էրքը Սուսթ նա տա ժը ոռա նանէ
 աղիւմանի, լաքին պավէ մըն տը տը ժը ոռա
- 33 աւ պսահ նանէ աղիւմանի: Չըմա քօ ժը
 Խօտէ հաթը տայըն նան աւ է քօ ժը աղիւ-
 մանէ դէ խողարը, ու էօմր տըտը ժը տընէ
- 34 ոա: Կօնը ժէռա. Լիւ Բապա հէր չաղ
 35 աւ նան պրտը ժը մէռա: Խաա կօ ժը ուան-
 ռա, էղ ըմ նանէ հայաթէ, աւ քօ ժը մրոա
 գէ պրըչի նա պը, ու աւ քօ ժը մրոա իման
- 36 դինը՝ գաթ թի նապը: Համա մը ժը ոռա
 37 կօ, քը հուն էղ տինը ու իման նայնըն: Լի-
 հէմիան քօ Պապա ժը մրոա տըտը, ժը մը-

- 38 նա խրմ : Չըմա քօ էզ ժը ազիւմանէ հա-
 թըմ խուարը՝ նա քօ մերամէ խօ պըքըմ, լէ
 39 մերամէ աուի քօ մը շիանտ : Ուիա է մերա-
 մէ պավէ մըն քօ մը շիանտ , քօ աւ հէմիան
 քօ Պապա ժը մըռա տա ժէ վունտանաքըմ,
 40 իլլա աուի լը ոջա բաշիյէ ըախըմ : Ու մէ-
 րամէ Պավէ մըն ուիա է , քօ հէր քի քօ
 Կուռէ տը պինը ու ժէռա իման դինը էպէ-
 տի էօմրէ ուի պըպը , ու աուի լը ոջա բա-
 շինէ ըախըմ :
 41 Կուա Լէհուտիան ժը պջ ուի կազընան
 տըքըքը պուն . չըմա քօ կօ . Լըքը էզ ըմ
 42 ժը ազիւմանան հաթը խուարի նան : Ու տը
 կօթը պուն , ուիա գուռէ Լուսիֆ Խսա նընը ,
 քօ պավ ու տիյէ էքէ էմ նաս տըքըն , նուա
 չմվան տէ ժը քօ էզ ժը ազիւմանան հա-
 43 թըմ խուարի : Ղէվապ տա Խսա , ու կօ ժը
 ուանտա . Պը հէվու տու տըռ տըռ մէ քըն :
 44 Լէքէ գաթ ժը մըռա նըքարը պէ , էրքը մը
 շիանտօղ Պապա աուի նէքշինը , ու էզ ա-
 45 ուի ըախըմ լը ոջա բաշինէ : Լը նավ փէյ-
 դէմպէրան հաթիյէ նըվիսանտըն . ու հէմիան
 ժի ժը Խօտէ պէնը հին պուն . աւ հէմիան
 քօ ժը Պապա տը պըհիսը ու հին տըպը՝ ժը
 46 մըռա դէ : Կա քի քէս քի Պապա տիթիյէ՝
 ժը աւ քէսէ մատէ՝ աւ քօ ժը Խօտէ է .
 47 Պապա աւ տիթիյէ : Պըռա պըռա տը պէմ

Ժը ոռա, Ժը մըռա պաժուր քրօղուա էպէտի
 48 Էօմրէ ուի հէյէ : Եղ ըմ նանէ հայաթ :
 49 Եթտատէ ո լը չէօլէտա մանանայ է խուա-
 50 ըրն ու մըրըն : Ուիա է աւ նան՝ քօ Ժը ա-
 զիւմանան հաթիյէ խուարի, քօ Էրքը Եէքէ
 51 Ժէ պըխօ տէ նա մըրը : Եղ Ժը ազիւմանան
 52 հաթըմ խուարի նանէ Էօմրէ մը : Երքը Եէ-
 քէ Ժը նանէ հանա տը խօ, էպէտէն տէ պը
 Ժօ . հէմ աւ նան քօ Էղէ պըտըմ, Թէնէ
 մըն է, քօ աուի տէ Ժը պօյ Էօմրէ տընէ
 պըտըմ :

53 Կուա Եէհուարիան պը հէվ ու տու փէվ
 տը չօ պուն ու տը կօթը պուն, ուիա չափան
 տըքարը Թէնէ խօ Ժը մէռա Ժը խուարընուա
 54 պըտը : Խաա կօ Ժը ուանուա . Պըռա պըռա
 տը պէմ Ժը ոռա, Էրքը Թէնէ Կուռէ մէ-
 ռուվ հուն նա խօն ու խույնա ուի վէ նա-
 55 խն, լը Խօտէ Էօմրէ ո նա պը : Եւ քօ Թէ-
 նէ մը տըխօ ու խույնա մը վէ տըխօ էպէտի
 Էօմրէ ուի հէյէ ու Էղէ ուի տէ ըպիւրմ լը
 56 ոյա բաշիյէ : Չըմա քօ Թէնէ մըմ ասահ
 դաամ է ու խույնա մըն ասահ վէ խուարըն
 57 է : Հէր քի քօ Թէնէ մըն տըխօ ու խույնա
 մըն վէ տըխօ, աւ լը մըտա սաքին տըպը ու
 58 Էղ լը ուի : Չափան քօ սաղ Պապա մը շի-
 անտ ու Էղ սաղ ըմ պը տէսթէ Պափէ խօ,
 վուսան Ժի աւ քօ մը տըխօ, աւ Ժի պը տէս-
 59 Թէ մըն սաղ տը մինը : Եւ ազիւմանան

հաթը խուարը նան ուհա է, նա քօ չափան
քօ էթաաաէ ո մանանայէ խուարըն ու մըրըն .
աւ քօ նանէ հան տրխօ՝ լը էպէտի դէ պը ժօ :

60 Ղըշդէ հանան խապէր տա լը նալ տէրէ
կալա քօ լը Վաֆառնայուամա հին տըքըր :

61 Վուա ժը շակըրտան փըռան կալա քօ պը-
հիտըն կօն : Չէթընը խապէրէ հան , քի՞ տը

62 քեարը ժէռա կօտարի քըրըն : Խաա կալա
քօ ֆէհմ քըր աւ ժը խօռա , քօ շակըրտէդ
ուի ժը պօյ աւ դըշդ կաղինան , տըքըրը պուն ,

63 կօ ժը ուանուա . Աւ ո խուար տըքը՞ : Աէ
չը հուն տի թախմին պըքըն էրքը պը պինըն
Վառուէ մէռուլ քօ ռապը լը քօ քի ալուլ

64 պու : Խօմը տայօղ ըուհ է , թէն՝ դաթ ֆայ-
տա քի նա քը . աւ քէլաման քօ մը ժը ուա

65 խապէր տա , ըուհ ու հայաթ է : Ապին ժը
ո հընըքան հէնը քօ իման նայնըն . չումա քօ
Խաա ժը իպթիտա տը զանը պու էրքը քի նը՞
ուան քօ իման նայնըն , ու աւ քիյէ քօ աուի

66 տէ թէսլեմ պըքը : Աւ տը կօթ , ժը պօյ ուհա
մը կօ ժը ուա , քի քէս քի նըքարը ժը մըռա
պէ , էրքը ժը Պապէ մըն ժէռա նէյէ տայըն :

67 Դը ուի սէմէաէ ժը շակըրտէդ ուի փըռան
չունտա չուն , ու հէնի բէռա նէ տը կէռիա

68 պուն : Խաա ժը տուանզտահ շակըրտանուա

69 կօ . Չուն ժի տը խուամըն չունտըն : Աւմ-
հուն փէթըրոս ճէվապ տա ժէռա . Խահ Բապպ
էմէ ժը քէռա հառըն , ժը դառա քէլամէ է-

- 70 պէտի էօմրէ հէյէ : Ու էմ իման անին ու
նաա քըրըն երբը դոսի Սէսիհ գուռէ սաղ
71 Լլաւհ : Իսա ճէվապ տա ժը ուանուա , մը ո
տուանդտահան նէ պըժարտ, համա ժը ո եէ-
72 քէ շէյթան է : Ու գուռէ Շըմհուն ժը պոյ
Ղուտայէ Իսխարի տըկօթ , չըմա քօ աւ պու
քի աուի տէ թէսլիմ պըքըրա , ու ժը տու
անդտահան եէքէ պու :

ԽԵՐ 7

- 1 Ու ժը բաշէ դըշդէ հանան Իսա լը նապ
ճ'ելիլէ տը կեռիա պու չըմա քօ նա տը խօս-
տը պու լը նապ Եհհուտիսթանէ կեռանտըն .
չըմա քօ Եհհուտիան տը խօստը պուն աուի
գուշտըն :
2 Աւ չատըր պայրամէ Եհհուտիան նէգ պու :
3 Եհուա պրէյէդ ուի կօն ժէուա , Ուսպը ժը
վըր ու լը Եհհուտիսթանէ հաուը , հաթա
չակրտէդ դա ժի պը պինըն ամէլէ դա քօ
4 տըքի : Չըմա քօ թուննա եէքէ քօ տըգի-
գա դըշդ քի պըքը , ու աուի պը խուտղը
աշիքեար պուն . երբը դու աւ դըշդան տը-
քի , դու խօ ժը տընէուա աշիքեար պըքը :
5 Չըմա քօ պրէյէդ ուի ժի պիլէ ժէուա իման
6 նա տը անը պուն : Եհուա Իսա ժը ուանուա
կօ . Զէժա ոգթէ մըն նէ կիյայէ , լաքին ոգ-
7 թէ ո տպլիմ հազըր է : Տընէ ժը ո իքրահ

- Հրեանքը պըքը համա ժը մըն իբրահ տըքը,
 չըմա քօ էզ լը սէր ուի շէհատէթ տըքը՝
- 8 քօ ամէլէդ ուի եարամազը ըն: Լը պայրա-
 մէ հան հուն հաւուն, էզ հէժա լը պայրամէ
 հան նա չըմ, չըմա քօ ոգթէ մըն հէժա թէք-
- 9 միլ նա պույէ: Ուանան քօ կօ, աւ լը ուէ
 10 լը ճ'էլիլէ մա: Կավա քօ պրէյէդ ուի ու-
 պուն, բաշէ աւ ժի ուպու լը պայրամէ, լա-
 քին նա աշիքեար, իլլա պը տըզիդա թարզ
 քի:
- 11 Կուա Լէհուտիան, լը պայրամտա աուի
 աւամիշ տըքըր ու տը կօթը պուն. Լը լը
 12 քօյէ: Ժը պոյ ուի լը նավ խալգէ փըդ
 տըռ տըռ հէպու. հընըքան՝ գանձէ տըկօթը
 պուն, հընըքան ժի, տը կօթը պուն. նա,
 13 լէ խալգէ շաշ տըքը: Համա գաթ եէքէ ժը
 պոյ ուի աշիքեար խապէր նա տըռա պու՝ ժը
 թըռսէ Լէհուտիան:
- 14 Կավա քօ պայրամ նիվ պու, Խսա լը տա-
 15 ճարէ ուպու, ու հին տըքըր: Լէհուտիան
 թաճիւպ տըքըր ու տը կօթը պուն. Ուիա
 չաման քըթէպան տը զանը, քօ գաթ հին նա
 16 պույէ: Խսա ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ.
 Տէրսէ մըն ամըն նընը, լէ է մը շիանտօղէ է:
 17 Լըքը եէքէ տը խուազը իրատէթէ ուի քը-
 րըն, տէ պը զանը ժը պոյ տէրսէ հան, էրքը
 աճապա ժը Խոտէ է՝, եա էրքը էզ ժը խօ
 18 տը պէմ: Լը քօ ժը խօ տը պէժը՝ իզզէթէ

- Խօ արամիշ տըքը. համա աւ քօ իզգէթէ խօ
 շիանտօղ արամիշ տըքը՝ աւ տօղըի է. ու լը
 19 ուի տա նահագգիթի թուենա: Ս՝ուսա ժը
 դոա նա՝ տա նօմօսէ, ու ժը ո՛ գաթ եէքէ
 20 նօմօսէ իճրա նաքը: Չըմա՛ հուն էզ գուշ-
 տընէ արամիշ տըքըն. խալգէ ճէվապ տան ու
 կօթըն. ճընէ դա հէյէ, քի՛ արամիշ տըքը
 21 դա գուշտընէ: Ղէվապ տա Խսա ու կօ ժը
 ուանաւ. Ս՝ը շըղուլ քի շըղուլի ու հուն հէ-
 22 միան ժի մաթ մանը: Ն՝ուա Ս՝ուսա ժը ո-
 ա սիւնէթէ տա, նա քի աւ ժը Ս՝ուսա է
 լէ ժը էժաատան ը. ու լը ոջա շէմօկէ մէ-
 23 ոռւլ սիւնէթ տըքըն: Ն՝ուա էրքը լը ոջա
 շէմօկէ մէռռւլ սիւնէթ տըսթինը, քօ նօմօ-
 սէ Ս՝ուսա խաբապ նա պը, հուն ժը մրա
 դէյիտինը քօ էզ լը ոջա շէմօկէ թէմամ
 24 մէռռւլ քի սաղ՝ քըրըմ: Ոգա խոյայիյէ
 շէրաաթ մէ քըն. լէ տօղըի շէրաաթ պըքըն:
 25 Ն՝ուա ժը Վօւտսիյան հընըքան տը կօթը
 պուն. Ուիա աւ նընը՝ քօ աուի արամիշ տը
 26 քըրը պուն գուշտընէ: Ու վահա աուի ա-
 շիքեար խապէր տը տը ու ժէռա դըշդ քի նա
 քըն. աճապա սերվէրան ժի Ս՝էսիհ պունէ
 27 ուի ֆէհմ քըրըն: Նաքին էմ աւ ժը քյէ
 զանըն համա Ս՝էսիհ կալա քօ պէ՝ եէքէ նը
 28 զանը աւ ժը քյէ: Ն՝ուա Խսա լը տաճար-
 տա հին տըքըր՝ ու տը կօթ. Ս՝ը ժի հուն
 տը զանըն ու էզ ժը քօ մր տը զանըն, ու էզ

- 29 Ժք խօ նա հաթըմ, լէ աւ քօ մը շիանա
 30 ռաստ է, քօ առւի հուն նը զանըն: Իզ
 տը զանըմ առւի, չըմա քօ էզ ժը ուի մը,
 31 ու առւի մը շիանա: Կուա տը խօստը պուն
 առւի կրթընէ համա քէս քի լէ տէսթ նա-
 վէթ. չըմա քօ հէթա ոխթէ ուի նէ հաթը
 32 պու: Ու ժը խալգէ փրոան ժէռա իման
 անին, ու տը կօթը պուն, կավա քօ Սէսիհ
 33 պէ, հէնի փրո քէրէմաթան տէ պըքը, չը
 գաս քօ ուիա տըքը:
 34 Կուա ֆարիսիան ժի պըհիստըն տըռտըռէ
 խալգէ լը սէր ուի. ու պաշ իմաման ու ֆա-
 35 ռիսիան խըզմէթճիան շիանտըն, քօ առւի պը
 կրթըն: Կուա Խսա կօ. Զընըք քի ոգթ ժի
 էզ պը ոռա մը. ու տը չըմ ժը առւիռա քօ
 36 մը շիանա: Զուն մը տէ արամիշ պըքըն ու
 տէ նա պինըն. ու լը քօ քի էզ տը չըմ հուն
 37 նըքեարըն պէն: Եէհուտիան կօ ժը հէվ ու
 տուռա. Ուիա լը քօ տէ հառը քօ էմ առւի
 տէ նըզանը պըն, աճապա լը նավ Եունա-
 նիյան ժը պէլապունանռա տէ հառը ու ժը
 38 Եունանիյանռա ժի տէ թալիմ պըտը: Զը
 է աւ խապէր՝ քօ խապէր տա. Զուն մը տէ
 արամիշ պըքըն, համա տէ նա պինըն, ու լը
 քօ քի էզ տըչում, հուն նըքեարըն պէն:
 39 Ու լը ախըրէ պայրամէ. լը ոյա ազիմէ, Խ-
 սա սէքընի, ու պը կազի քըրընէ կօ. Իքքը
 եէքէ թի պոյէ պրա ժը մըռա պէ, ու վէխօ:

- 38 Ի՛ւ քօ ժը մըռա իման դինը, չավան քօ քը-
թէպան տէժըն, ժը զըքէ ուի տէ չէմէ ապու-
- 39 հայթ իւրքչէ: Ուիա տը կօթ ժը պոյ Բու-
հէ քօ ժէռա իման անօղան տէ պըսանտանա,
չըմա քօ հէժա Բուհ Նէ հաթը պու տայըն.
չըմա քօ հէժա Խսա պը իղըէթ նէ պօ պու:
- 40 Վը խալգէ հընըքան քօ սէօղէ հան պըհիս-
տըն՝ տը կօթըն. Ուիա է աւ փէյղէմպէրէ
- 41 ռաստ: Պաշգասիան տը կօթը պօւն. Ուիա
է Սէսիհ. համա նիվիան տը կօթը պուն
- 42 Սէսիհ ժը Ղէլիլէ տէ պէ: 'Եւ' քօ քը-
թէպան տէժըն. Լըքը ժը զիւրիյէթէ հա-
վօւդ՝ ժը գասապայէ Պէյթլէհէմէ լը քօ քի
- 43 հավուտ պու. ժը ուէ տէ պէ Սէսիհ: Ու
լը նավ խալգէ ֆըրդա քի պու ժը պոյ աւ:
- 44 Ու ժը ուան հընըքան խօստըն աուի կըրթը-
նէ, համա եէքէ տէսթ լէ նա խըստ:
- 45 'Եւ' իւրզմէթբեարան հաթըն ժը պաշ
իմամանուա դ. ժը ֆարիսիանուա, ու ուան ժը
աուանուա կօն. աուի հուն չըմա՞ նէ անըն
- 46 լը վըր: Ղէվապ ան իւրզմէթբեարան ու
կօն. Գաթ եէքէ վօւսան խապէր նա տայը
- 47 չավան քօ աւ մէռուվ: Պարիսիան ճէվապ
- 48 տան ու կօն. Զոն ժի շաշ պուն: Վը համ-
բան եախօտ ժը ֆարիսիան եէքէ ժէռա իման
- 49 անի: Լ է թէնէ աւ նաս ան քօ նօմօսէ նը
- 50 զանըն ու պը պէտռանըն: 'Եւ' զօթիմօս կօ
ժը ուանուա. քօ ժը պէրէ լը շէվէ ժէռա հա-

- 51 Թը՛ պու, ու ժը ուան եէքէ պու: Ը էրիւ-
 Թէ մէ եէքէ՛ հէօքմ տըքը. էրքը արիւնջ ժէ
 դըշդ քի նա պըհիսը. եախօտ նըզանը չի՛ քը-
 52 ըիյէ: Ղ'էվապ տան ժէռա ու կօն. Լ'ճապա
 դու ժի՛ ժը ճէլիլ ի, Թէֆթիշ պըքը ու մէ-
 զէքը. քը ժը Ղ'հիլէ փէյղէմպէր տէր նայը:
 53 Ու հէք եէք լը ճիյէ խօ՛ չուն:

ՈՒՅԻՐ 8

- 1 Ու Իսա լը ջիյէ զէյթունէ՛ չոս: (2) Ու
 լը սպէտա գուվա տիսա հաթ լը տաճարէ, ու
 խալդ կըժք ժէռա տը հաթ, ու առիւի պը ու-
 3 նըշտընէ ժը ուանռա Թալիմ տըտա: Կուա
 քեաթիպան ու ֆարիսիան լը զինատա՛ հաթը
 կըրթըն ժըն քի անին ժէռա, ու առիւ լը օր-
 4 Թայէ պը սէքընանտընէ՛ կօն ժէռա: Լա՛
 խօճա ժընէ հան կավա զինա տըքըր լը սէր
 5 աւ առէլէ հաթը կըրթըն: Ու լը նավ Թալ-
 րաթէտա Սոսա ժը մէռա Թէնպիհ քըր՝
 ահվանան գէվըր քըրընէ. նուա դու չի՛ տէ-
 6 ժի ժը պօյ առիւ: Ու ուիա՛ պը ճէռըպանէ
 տը կօթը պուն. հաթա քօ՛ լը սէր ուի կըլի
 քի պըպը. համա Իսա լը խուարը պը նըհէռ
 Թընէ՛ պը փէշիյան լը սէր արտ տը նըվիսանտ:
 7 Համա կավա քօ լը սէր քէթըն պը փըռս՝
 քըրընէ ժէ լը ժօր պը նըհէռթընէ կօ ժի
 ուանռա ժը ո՛ քի քօ պէ կիւնէյէ՛ պըտ ա-

- 8 ուի ալուլ գէվըր լը սէր աուի պալէժը: Ու
տիսա լը խուարի պը նըհէռթընէ: լը սէր ար-
- 9 տէ տը նըվիսանա: Ու կալա քօ ուիա պը-
հիստըն եէքա եէք լը տէր տը քէթը պուն.
ժը ալուլիան պը տէսթ քըրընէ հաթա բա-
շինան. ու խա թէնէ մա, ու ժընըք ժի.
- 10 լը պէր սէքընի պու: Շէվապ տա խա ու
կօ ժէռա. Նա ժընէ լը քօ նը. եէքէ լը
- 11 սէր դա հէօքմ նէ քըր: Ու աուի կօ. 'Նա
եա' լապպ, ու կօ. խա. Ն ժի դա հէօքմ
նաքըմ, հառը ժը ուէ բէվա կիւնէ մէ քը:
- 12 խա ճէվապ տա ժը ուանառ տիսա ու կօ,
Նչ ոօհնիյէ տընէ մը. ա. քօ լը բէյ մըն
գէ' լը նալ զուլմէ նա կէռը. լէ ոօհնիյէ հա-
- 13 յաթէ տըսթինը: Ֆարիսիան կօն ժէռա.
'Ու ժը պոյ խօ շէհատէթի տըքի, շէհատէ-
- 14 թիյէ դա ոաստ նընը: Շէվապ տա խա ու
կօ. ժը ուանառ. Նըքը էզ ժը պոյ խօ շէհա-
տէթ պըքըմ ժի, շէհատէթիյէ մըն ոաստ է.
չըմա. քօ տը զանըմ ժը քօ հաթըմ, ու լը քօ.
տը չում, համա հըւն նըզանըն, ժը քօ դէմ
- 15 եախօտ լը քօ, տը չում: Հուն լը թէնէ պը
նըհէռթընէ հէօքմ տըքըն. էզ գաթ եէքէ
- 16 հէօքմ նա քըմ: Ֆարազա էրքը եէքէ հէօքմ
ժի պը քըմ շէրիաթէ մըն ոաստ է. չըմա քօ.
էզ թէնէ նընըմ, լէ էզ ու պապա, քօ մը.
- 17 շիանտ: Ու լը նալ թէվրաթէ ո ժի նըվիսան-
տիյէ, էրքը շահատէթիյէ տըլ մէրուվան ոաստ.

- 18 է : Եւ ըմ քօ ժը պոյ խօ շէհատէթ տը-
քըմ, ու շէհատէթ տըքը ժը պոյ մըն Պա-
19 պա՝ քօ մը շիանա : Դուա ժէոա կօն պավէ
դա լը քօյէ . Իսա ճէվապ տա ու կօ ժը ուան-
ոա . Դա հուն մը՝ տը զանըն ու նա Պավէ
մըն . Էքքը հուն մը պը զանըպանա, Պավէ
մը ժի տէ պը զանը պուն :
- 20 Եւ Եօզէ հան Իսա խապէր տա լը խաղնէ օ-
տանիյէ կավա քօ լը տաճարտա թպլիմ տը-
տա պու, ու եէքէ աուի նէ կըրթ . չըմա քօ
հէժա ոխթէ ուի նէ կիյա պու :
- 21 Իսա տիսա կօ ժը ուանոա, Եւ տը չում
ու հուն տէ մը տրամիշ պըքըն, աւ լը նավ
կիւնէյէդ խօ տէ պըմըն . չըմա քօ լը քօ քի
22 էդ տը չում հունըքեարըն պէն : Եւ հու-
տիան տը կօթը պուն, սագըն աւ խօ նէ գու-
ժը, քօ տէժը . Էքքը լը քօ քի էդ տը չում .
- 23 հուն նըքեարըն պէն ու կօ ժը ուանոա . Հուն
ժըվըր ժը ժիրտա նը ու էդ ժը ուէ ժը ժօր-
տա մը . հուն ժը աւ տընէ նըն, էդ ժը աւ
24 տընէ նը նըմ : Դուա մը ժը ոու կօ . Եւ-
քը լը նավ կիւնէյէդ պըմըն, չըմա քօ էք-
քը հուն իման նէյինըն էքքը էդ ըմ . լը նավ
25 կիւնէյէդ խօ տէ պըմըն : Կօնը ժէոա . Դու
քիյի . կօ ժը ուանոա Իսա, Հէման ժը իպ-
26 թիտայէ չը քօ պը ոու խապէր տըտըմ : Փրո
դըշդէ մը հէյէ ժը տէրհագէ ո կօթընէ ու
հէօքմ քըրընէ, Լաթին աւ քօ մը շիանա աստ

- է. է ժի աւ դըշդ քօ ժէ պըհիստըմ, առօփ
 27 խապէր տըտըմ լը տընէյէ հան: Ու ուան
 ֆէհմ նէ քըրըն քօ ժը պօյ Պապա խապէր
 տըտա պու պը ուանուա:
- 28 'Նուա Իսա կօ ժը ուանդա. քինկա քօ
 'Պուռէ մէռուլ պըլընտ պըքըն տէ պը զա-
 նըն ուէ չաղէ քօ էզ ըմ, ու մը ժը խօ դըշդ
 քի նէ քըրիյէ. լէ Պամէ մըն չավան քօ մը
 29 հին քըր վուսան խապէր տը տըմ: Ու աւ
 քօ մը շիանտ պըմըռաէ, էզ թէնէնէ հիշթ,
 չըմա քօ էզ մուգուլ. խօստընէ ուի տըքըմ:
- 30 Վալա քօ ուխա խապէր տա փըռան ժէռա
 31 իման անին: 'Նուա Իսա ժէռա իման անօղ
 ժը Լէհուտիպնուա տըկօթ. Լըքը հուն լը
 նալ քէլամէ մըն պը տէքընըն՝ ռապտ շաղըր-
 32 տէ մը նըն: Ու տօղըրիթիյէ տէ պը զանըն
 33 ու աւ տօղըրիթի տէ ր խալապ պըքը: Ճէ-
 վապ տանը ժէռա ու կօն. Լմ զիւրիյէթէ
 Իպրահիմըն, ու գաթ մէ ժը նէքէռա գուլ-
 լուղ նէ քըրիյէ դու չավան տէթի տէ հուն
 34 ազատ պը պըն: Իսա ճէվապ տա ժը ուան-
 աւ ու կօ, Պըռա պըռա տը պէմ ժը թուա,
 էրքը հէր քի քօ կիւնէ տը շըղուլի աւ գուլէ
 35 կիւնէէ: Ու գուլ էպէտի լը մալտա նա մի-
 36 նը, համա գուռ էպէտա տը մինը: 'Նուա
 էրքը 'Պուռ ո՞ ազատ պըքը, հուն պը ռաստի
 37 ազատ տըպըն: Հուն զիւրիյէթէ Իպրահիմ
 ըն տը զանըմ, համա էզ գուշտընէ աըամիշ

- տրքըն . չըմա քօ քելամէ մըն լը ռտա ճի նա
 38 կըրը : Լչգ չը քօ տի մը լը ճէմ . Պապէ խօ
 առի խապէր տը տըմ , ու հուն ժը պապէ խօ
 39 չը քօ պըհիստըն , քառի տըքըն : Շ'էվապ տան
 ժէռա ու կօն . Պապէ մէ Իպրահիմ է . կօ ժը
 ուանռա Իսա . Երբը հուն զիւրիյէթէ Իպ-
 րահիմէ պը պանա , ամէլէ Իպրահիմ տէ չը-
 40 ղոպիա պոն : Զամա նռապ հուն տը խոռա-
 զըն քօ մը պը գուժըն , վուսան մէռուվ քի
 քօ մը ժը ոռա տօղրիթի խապէր տա , աւ քօ
 էզ ժը պապէ խօ պըհիստըմ . Իպրահիմ գըշ-
 41 դէ հան նա քըր : Զուն ամէլէ պապէ խօ տը
 շըղուլըն , կօն ժէգա . Լչմ օլէտէ զինա նընըն ,
 42 եէք պապէ մէ հէյէ , Լ'լլա՛հ : Լուա Իսա
 ժը ուանռա կօ . Երբը Լ'լլա՛հ պապէ ո պը
 պանա , հուն տէ մըն պը հուպանտընա . չըմա
 քօ էզ ժը Խըտէ ռապուն՝ ու հաթըմ , գւ էզ
 43 ժը խօ նա հաթըմ , չէ առի մը շիանտ : Զը-
 մա՛ հուն քելամէ մըն ֆէհմ նա քըն . ժը
 պոյ առի քօ հուն նըքեարըն կօթընէ մըն կօ-
 44 տարի քըրընէ : Զոն ժը պապէ խօ Ը Էյ-
 թանըն , ու տը խոռազըն արզույէ պապէ խօ
 քըրընէ . չըմա քօ աւ ժը իպթիսապէ գաթուլ
 պու . ու լը նապ տօղրիթիյէ նէ սէքէնանտ .
 չըմա քօ լը հընպուռէ ուխտա ռաստի թուն-
 նա , կապա քօ առի տէրեպ քի տէժը , ասըլ
 ժը էխոյան տէժը . սէմէտ աւ է քօ աւ տէ-
 45 րէվ է ու պապէ րէի : Զափա էզ քօ հագի-

- յէ խապէր ալ տըմ , ժը մըռա իման նայնըն :
- 46 ժը ո՞քի՞ տըքեարը մը թազիլ պըքը ժը պօյ
կիւնէյէ , էրքը հագիյէ խապէր ալ տըմ . չը-
- 47 մա՞ ժը մըռա իման նայնըն : Լ. քօ ժը Խօ-
տէ է . քէլամէ մըն կօտարի տըքը , ու հուն
ժը պօյ աւ կօտարի նա քըն , չիւնքի ժը Խօ-
- 48 տէ նընըն : Ղէվապ տան Լէհուտիան՝ ու
կօն ժէռա . Լյմ գանձ նա՞ պէժըն , էրքը դու
- 49 ժը Լամարի ու ճընէ դա հէյէ : Խաա ճէ-
վապ տա ու կօ . Ղընէ մըն թուննա , լէ էզ
ժը Պապէ խօռա իզգէթ տըքըմ , ու հուն մը
- 50 սէրհէվտէ տըքըն : Լյզ իզգէթէ խօարամիշ
նա քըմ . աուի արամիշ քօղ ու շերաթ
- 51 տիթօղ հէյէ : Պըռա պըռա ալ պէմ ժը ու
ռա . Լյրըր քի քօ քէլամէ մը տը քէ , էպէ-
- 52 տա գաթ աէ մըրըն նա պիւնը : Լէհուտիան
կօն ժէռա . Լուա էմ զանըն քօ ճընէ դա հէ-
յէ Խպրահիմ մըր ու հէմ փէյղէմպէրան ,
ու դու աէժի էրքը եէքէ քէլամէ մը տը քէ ,
էպէտա գաթ տէ դաամա մըրընէ նասթիւնը :
- 53 Վու ժը պապէ մէ Խպրահիմէ մէզըն ի , քը
աւ մըր ու փէյղէմպէրան տախի մըրըն . դու
- 54 իօ քի տըքի : Խաա ճէվապ տա , էրքը էզ
ժը խօռա իզգէթ պըքըմ . իզգէթէ մըն դըշդ
քի նընը . Պապէ մըն է քօ ժը մըռա իբրամ
տըքա , ժը պօյ էքէ քօ հուն տէժըն Լյլահէ
- 55 մէ է : Ու աուի հուն նաա նա քըն համա
էզ աուի զանըմ . ու էրքը պէժըմ , էրքը աուի

- նը զանրմ, ոգա ո տէրէվ տըպըմ. լաքին ա-
- 56 ուի տը զանրմ, ու քէլամէ ուի տը բէմ: Պա-
վէ-ո Իսրաահիմ արզու քըր ոյա մըն տիթը-
- 57 նէ. տի ու շաղ պու: Եէհուտիան կօն ժէ-
ռա. Գու հէժա բէնճա սալի նընի, Իսրա-
- 58 հիմ ժի դա տի: Իսա կօ ժը ուանռա. Պը-
ռա պըռա տը պէմ ժը ոռա, հէժա ժը ա-
- 59 վուլ նա պըռնէ Իսրահիմ էզ հէյըմ: Գէ-
վըրան հէլ անին քօ լը սէր ուի պապէժըն,
համա Իսա խօ քշանտ ալի քի, ու ոապու
չու ժը տաճարէ:

ՄԵՐ 9

- 1 Ու կավա քօ տը պըհուրի պու, ժը տէ զա
- 2 մէռուվ քի քօռ տի: Ու շակըրտէդ ուի ժէ
փըռս քըրըն ու կօն. Եա՛ խօճա քի՞ կիւնէ
քըր ուիմ՝ եա՛յստ պապ՝ ու տիյէ ուի՝ քօ աւ
- 3 քօռ զա: Ղէվապ տա Իսա. նա աուի է
կիւնէ նա ժի է պապ՝ ու տէ. լաքին քօ ամէ-
- 4 լէ Խօտէ լը սէր ուի աշէքեար պը պը: Ու
ժը մըռա լազըմ է քօ շըղուլէ մը շիանտօղէ
պը շըղուլըմ, չը գաս քօ ոօէ, շէվէ դէ,
քօ լը ուէ չաղէ քէպի նըքեարը պը շըղուլը:
- 5 Շը գաս քօ լը նավ տընէ մը ոօհնիյէ տընէ
- 6 մը: Կավա քօ ուիս կօ, Թու քըր լը արտէ,
ու պը Թու հարի ջէքըր, ու աւ հարի լը սէր
- 7 ջահվէ գուրդայնանտ ու կօ ժէռա. Հառը

- լը՝ հավուզէ՝ Սիլոամէ պը շօ (քօթէրիճիւմէ պը
 պը հաթը շիանտող դէ կօթան,) չու շուշտ
 8 ու հաթ ու տը տի պու։՝ ‘Լուա ճիրանան ու
 ուան քօ՝ ավուլէ քօն՝ արունէ՝ ուի տի պուն տը
 կօթը պուն . ուիա աւ նընը՝ քօ՝ տը ոօնըշտ
 9 ու փարս տը քըր։՝ ‘Լիվիան տը կօթըն աւ է՝
 ու պաշգասիան նա, լէ ողա ուի եէք է, ու
 10 աուի տը կօթ՝ էրքը էզ ըմ։՝ Լօնը՝ ժէռա, լէ
 11 չավան ջահվէդ գա հաթը վէպուն։՝ Լուի
 ճէվապ տա, մէռուվէ քի քօ ժէռա Լաա տէ-
 ժըն հարի ջէքըր ու ջահվէդ մըն դայնտան .
 ու կօ ժը մըռա . Հառը լը հավուզա Սիլոամէ
 ու պը շօ, ու կավա քօ էզ չում հաթըմ
 12 շուշտըն, էզ տը պինըմ։՝ Լօնը ժէռա աւ
 13 լը քօյէ, կօ ժը ուանռա . ‘Լըզանըմ։՝ Դը
 ֆարիսիանռա պըրըն աուի՝ քօ պը՝ զէման
 14 քօն՝ պօպա։՝ Ու շէմուէ պու աւ ոօ, կա-
 վա քօ՝ Լաա հարի ջէքըր, ու ջահվէ՝ քօնէ
 15 վէքըր։՝ Տիաա ֆարիսիան ժի ժէ՝ փրուս տը-
 քըրը պուն, էրքը չավան տը պինի . ուիա ժի
 կօ ժը ուանռա . Հարի տանի լը՝ սէր ջահվէ
 մըն, ու հաթըմ շուշտըն ոօ տը պինըմ։՝
 16 ‘Լուա ժը ֆարիսիան հընըքան տը կօթը պուն .
 մէռուվէ հան ժը Լաա նընը, չըմա քօ ոօ-
 յէդ շէմույան նա բէ . նիվիան տը կօթը պուն .
 Լէ մէռուվէ կիւնէքեար չավան տը քեարը քի-
 ըմամթէ աշվա քըրընէ, ու լը նավ ուան ֆըր-
 17 գա քի պը։՝ Տիաա ժը քօռա կօն . ‘Լու

- չո՞ տէժի ժը պոյ աւ մէռուվ քի ջահվէ դա
 48 վէքըր. ուի ժի կօ, փէյղէմպէր քի է: Վուա
 Եհհուտիան պաւուր նա տըքըրը պուն ժը պոյ
 աուի՝ էրքը քօռ պղւ, ու հաթը վէ՝ պուն հա-
 թա պաւ ու տիյէ էքէ կազի քըրըն քօ ջահ-
 19 վէ ուի հաթը պու վէ պուն: Վւ ժը ուան
 փըռս քըրըն ու կօն. Ուիա՞ է գուռէ ո՞, քօ
 ժը պոյ էքէ ո տըկօթը պուն էրքը քօռ զա,
 20 լէ անվա չամվան տը պինը: Շէվապ տան
 պաւ ու տիյէ ուի ու կօն. Լւ տը զանըն
 ուիա է գուռէ մէ, ու քօ աուի քօռ զա:
 21 Համա նուա չամվան տը պինը էմ նը զանըն.
 Եախօտ քի՞ ջահվէ ուի վէքըր էմ նը զա-
 նըն. ժէ փըռս քըն, թէմամ է. պրա աուի
 22 ժը պոյ խօ խապէր տը: Եհվա կօթըն պաւ
 ու տիյէ ուի, չիւնքի ժը Եհհուտիան տը
 թըռսիա պուն. չըմա քօ Եհհուտիան վառ
 քըրը պուն էրքը եէքէ աուի Խէսիհ իգրար
 23 պըքը ժը տէրէ տէր պըմընը: Ժը պոյ ուիա
 պաւ ու տիյէ ուի կօն, Եւ թէմամ է ժէ
 24 փըռս քըն: Բաչէ տիսա կազի քըրըն աւ
 մէռուվէ քօռ, ու կօն ժէռա. Եքքըր քը ժը
 Խօտէռա էմ զանըն քօ մէռուվէ հան կիւ-
 25 նէքեար է: Ուի ժի կօ. Եւ էրքը կիւնէ-
 քեար է էզ նըզանըմ թէնէ ուիա զանըմ էզ
 26 քօռ պուն ու անվա տը պինըմ: Տիսա կօն
 ժէռա. Զը քըր ժը դառա, ջահվէդ դա չա-
 27 վան վէքըր: Շէվապ տա ժը ուանռա, Սը

- նուա կօ ժը ոռա ու հուն նա պըհիստըն: չը-
մա՞ տիսա պըհիստընէ տը խուազըն, սագըն
հուն ժի՞ տը խուազըն շակըրտ պըն ժէռա:
28 Ուան տըժմին տըտա պուն ժէռա, ու տըկօթը
պուն, դու պըպը ժէռա շակըրտ. էմ շակըր-
29 տէ Սուսա նը: Ի՞մ զանըն քօ Խօտէ պը
Սուսառա խապէր տա, համա ուհա էմ նը
30 զանըն ժը քօյէ: Ղէվապ տա մէռուվ ու
կօ ժը ուանռա. Գըշդէ պը ածէպ աւ է քօ,
հուն նըզանըն ժը քօյէ, ու աուհ ջահվէ մը
31 վէքըր: Ի՞մ զանըն քօ Խօտէ ժը կիւնէ-
քեարանռա կօտարի նա քը, իլա էրքը եէքէ
ժը Խօտէռա իթիգաթ պըքը ու մէրամէ ուհ
32 իճրա պըքը, ժէռա կօտարի տըքը: Ժը իպ-
թիտայէ տընէ բէվա եէքէ նա պըհիստիյէ.
էրքը մէռուվ քի ջահվէ ժը տէ զա քօռ է վէ
33 քըր: Ի՞րքը ժը Խօտէ նապանա աւ մէռուվ
34 դըշդ քի նա տըքեարը պու քըրընէ: Ղէ-
վապ տան ժէռա ու կօն. Գու եէք ճար լը
կիւնէտա զայ, ու դո՞ւ ժը մէռա թալիմ տը-
տի, ու աուհ լը տէր քըրըն:
- 35 Իսա պըհիստ քօ աուհ տէր քըրըն, կավա
քօ տի աուհ կօ ժէռա. Գու իման դի՞նի ժը
36 Գուռէ Խօտէռա: Լուի ճէվապ տա ու կօ.
Ի՞ն՝ Բապպ քիյէ աւ քօ ժէռա իման պիներմ:
37 Իսա կօ ժէռա. Գա տի ժի աուհ, ու պը դա-
38 ռա խապէր տայօղ աւ է: Ուհ ժի կօ. Ի-
ման դիներմ եա՞ Բապպ, ու ժէռա սէճտէ քըք:

- 39 Ու 40 Իսա . Լիզ շերիաթ քրորնէ հաթըմ տընէյ հան , քօ ուան քօ նա պինըն , պըպի- նըն , ու ուան քօ տը պինըն քօռ պըն :
- 40 Լուան բէռա պուն ֆարիսիան պըհիստըն հընըքան , ու կօն . Սէկէր էմ Ժի՞ քօռըն :
- 41 Իսա կօ Ժը ուանուա . Լիզբը ո՞ քօռ պը պանա , կիւնէյէ ո թուենա պու , համա նուա տէժըն էրբը էմ տը պինըն . Ժը պօյ աուի կիւնէյէ ո լը սէր ո տը մինը :

- 1 Պըռա պըռա տը պէմ Ժը ուա . աւ քօ Ժը տէրինա գէվը լը կօմէ միյան , լէ Ժը պաշգա տէր քի ուատը ոյր , աուի տըզ ու հարամի է :
- 2 Համա աւ քօ Ժը տէրի տը գէվը աւ չըվանէ
- 3 միյան է : Վապիուճի Ժէռա վէտըքը , ու մի- յան տէնկէ ուի տը պըհիստըն ու միյէ խօ , պը
- 4 նաւ կազի տըքը ու տէր տըխը ուան : Ու կավա քօ միյէ խօ տէր տըխը . լը պէր ուան տը չօ , ու միյան լը տու ուի տը չուն չըմա քօ
- 5 տէնկէ ուի նաս տըքըն : Ալ բէյ ղարիպան գաթ նա չուն , իլլա Ժէ տը ուավըն . չըմա քօ տէնկէ ղարիպան նաս նա քըն :
- 6 Իսա թէմնիլէ հան Ժը ուանուա կօ . համա ուան ֆէհմ նա տըքըրը պուն՝ էրբը չը՞ պու
- 7 քօ պը ուանուա խապէր տը տա պու : Տիսա Իսա կօ Ժը ուանուա . Պըռա պըռա տըպէմ

- 8 Ժը ոռա . քօ տէրիյէ միյան էզ ըմ : Ըն
 հէմիան քօ ժը մը ավուլ հաթըն տըզ ու հա-
 րամի պօ պուն համա միյան ժը ուանռա կօ-
- 9 տարի նա քըրըն : Իշ ըմ տէրի , էրքը եէ-
 քէ ժը մըն լը հընտուռ տը գէվը , խալաս տը
 պը , տը գէվը ու լը տէր դէ ու քէրանտըն
- 10 տը պինը : Տըզ նայը՝ իլա քի պը տըզը ու
 սէր Ժէ քը ու հէլաք պըքը . էզ հաթըմ քօ
 էօմրէ ուան հապը , ու հէնի գէտէ պըպը ժը
- 11 ուանռա : Իշ ըմ շըվանէ գանձ շըվանէ
 գանձ ճանէ խօ լը ուղուրէ միյա տա դինը :
- 12 Համա շըվանէ պը իւճրէթ , քօ շըվան նընը ,
 քօ պըզընան աուի նընըն , կապա քօ տը պի-
 նը քօ կուր դէ . պըզընան պէր տըտա ու տը
 աէվը , կուր Ժի ուան գապմիշ տըքը ու պէ-
- 13 լա տըքը : Չըմա քօ աւ պը իւճրէթէ հա-
 14 ճէթէ ուի նընը ժը պօյ միյան : Շըվանէ
 գանձ էզ ըմ , ու ախօյիան նաս տըքըմ ու
- 15 ժը ախօյիան նաս տըպըմ : Չավան քօ Պա-
 պա մը նաս տըքը , վուսան Ժի էզ Պապա
 նաս տըքըմ , ու ճանէ խօ լը ուղուրէ միյան
- 16 տա դինըմ : Պաշգա միյա մը Ժի հէնը քօ
 ժը աւ կօմէ նընըն , ուան Ժի լը վըր անըն է
 ժը մըռա լազըմ է . ու տէնկէ մը տէ պը պը
 հէն ու տէ պըպըն եէք ճէօլ ու եէք շըվան :
- 17 Պապա մը ժը պօյ ուիա տը հուպինը քօ ճա-
 նէ խօ տա դինըմ ու տիսա աուի պըսթինըմ :
- 18 Ըուի եէքէ ժը մըն տէր նա խը , լէ էզ տա

գինըմ առւի ժը խօ, հէօքմամէ մը հէյէ ա-
ռւի տա գինընէ ու հէօքմամէ մըն հէյէ տի-
սա առւի սանտընէ. թէնպիհէ հան մը ժը
Պապէ խօ եէնտիյէ :

19 'Լուա ժը սէմէտէ սէօզէ հանան լը նաւ

20 Լէհոուտիան տիսա ֆըրգա պու : 'Լուա ժը
ռւան փըռան տը կօթը պու, ճընէ ուի հէյէ,
ռւ տին պույէ, հէնի չըմա՞ ժէռա կօտարի տը-

24 քըն : Պաշգասիան տը կօթը պու, խապէ-
րէդ ահվա խապէրէ պըճանան նընը. ճըն տը-
քեա՞րը Զահվէ քսռան վէքը :

22 Ուէ չաղէ լը Վուտսէ այտա թէպէրիւքէ

23 պու, ու զըվըսթան պու : Ու Խաա լը տա-
ճարաա լը հայաթէ Սիւլէյմանէ տը կէռիա

24 պու : Լէհոուտիան չար ալիյէ ուի կըթըն
ռւ կօթըն, հաթա քինկա գույէ ճանէ մէ տէ
պը տէրիսի, երբը Սէսիհ գույի ժը մէռա ա-

25 շիքեար պէժը : Խաա ճէվապ տա ժը ուան-
ռա ու կօ. Սը ժը ոռա կօ ու հոռն ժը մըռա
իման նայնըն, աւ ամէլան քօ էզ պը նապէ
Պապէ խօ տըքըմ, ուան ժը պօյ մըն շէհա-

26 տէթ տըքըն : Համա հոռն իման նայնըն.
չըմա քօ հոռն ժը աւ պըզընէդ մըն նընըն :

27 Պըզնէդ մը տէնկէ մը տը պըհէն, էժի ուան

28 նաս տըքըմ : Ու լը տու մը դէն ու էժի ժը
ուանռա էպէտի հայաթէ տըքըմ, քօ էպէտի
գաթ տէ ուանդաա նա պըն ու եէքէ ուան տէ

29 ժը տէսթէ մը նէտէրիսէ : Պապէ մըն քօ

- ուան ժը մըռա տա ժը հէմիան մէզըն Թ, ու
 եէքէ նըքեարը ժը տէսթէ Պապէ մըն պը
 30 տէրինը : Ու էզ ու Պապէ խօ էմ եէք ըն :
 31 Եհհուտիան գէվըր հէլանին քօ աուի գէ-
 32 վըր քըն : Իսա ճէվապ տա ժը ուանուա, Ո՛ր
 ժը Պապէ խօ փըռ շըղուլէ գանձ ժը ուա նը-
 շան տա, ժը ուան ժը պոյ քիժա ամէլէ հուն
 33 էզ գէվըր տըքըն : Եհհուտիան ճէվապ տան
 ժէռա. ժը պոյ շըղուլէ գանձ էմ գա գէվըր
 նաքըն, լէ ժը պոյ քըֆրէ, ու չըմն քօ դու
 34 մէռուվի ու դու խօ Լլահ տըքի : Իսա ճէ-
 վապ տա ժը ուանուա. Ե,ա քի լը նալ թէկ-
 րաթէ ո հաթիյէ նըվիսանտըն, էրքը մը կօ
 35 գայ հուն Լլահըն : Համա էրքը ժը ուան-
 ոա Լլահան տէժը, ժը ուանուա քօ խապէ-
 րէ Խօտէ պու, ու գապիլ նընը քօ աւ հա-
 36 թը նըվիսանտըն պէ խարապ պուն : Ե աւ
 քօ Պապա մուգատէս քըր ու լը տընէ շիանտ,
 հուն ժէռա տէժըն էրքը քըֆըր տըքի, ժը
 37 պոյ Գուռէ Խօտէ մը կթընէ մըն : Երքը
 շըղուլէ Պապէ խօ նա քըմ ժը մըռա պապուր
 38 մէ քըն : Ե էրքը տը շըղուլըմ, ֆարազ ժը
 մըռա պապուր նա քըն, պարէ ժը շըղուլան-
 ոա խման պինըն, քօ պըղանըն ու նաս պըքըն
 էրքը Պապա լը մը տա է ու էզ լը Պապա տա
 մը :
 39 Տիսա տը խօստը պուն աուի կըրթընէ հա-
 40 մա ժը տէսթէ ուան ֆըլըթի : Աւ տիսա չու

- լը աւ ալիյէ տընէ Յորտանէ՝ լը աւ ծի, լը
 քօ քի Հաննա լը ալուլէ տը սէքընի ու թահ-
 41 ֆիլ տըքըր: Ու փըռան հաթըն ժէռա ու
 կօն. Լըքը Հաննա քէրէմէթ քի նէ քըր:
 42 Համա չը քօ Հաննա կօ ժը պոյ ուի աւ
 հէմի ժի ռապտ պու ու փըռան լը ուէ ժէռա
 իման անին:

ՍԼԻ 11

- 1 Ու պը Լաղար նաւ նախօջ քի հէպու լը
 նաւ Պէյթանիայէ, ժը կիւնտէ Սէյրէմէ ու
 2 խուշգա ուի Սարթայէ: Ուիա աւ Սէյ-
 րէմ պու, քօ Բապպի պը պինա խօջ ռունէ
 ռուն քըր, ու լընկա ուի պը փօռա խօ փա-
 գըթ քըր, քօ պրէյ էքէ Լաղար նախօջ պու:
 3 Խուշգադ ուի մէռուլ շիանտըն ժէռա ու կօն.
 Լա՛ Բապպ՛ վահա աուի քօ դա փըռ տը հա-
 4 պանտ, նախօջ է: Կավա քօ Խսա պըհիստ
 կօ. Ըւ նախօջիթիյէ մըրընէ նընը, լէ ժը
 պոյ իղզէթէ Խատէ է, քօ Գուռէ Խօտէ պը
 5 աուի իղզէթ պըպը: Ու Խսա տը հուպանտ
 Սարթայէ ու խուշգա ուի Սէյրէմէ ու Լա-
 6 զարէ: Կավա քօ պըհիստ էրքը նախօջէ,
 աու ոօ ժի սէքընի հէման լը աւ տէրէ լը քօ
 7 քի տը սէքընի պու: Ու ժը ուէ բէվա կօ
 ժը շակըրտանու. Ո՛րըն տիսա էմ լը Լէհու-
 8 տիսթանէ հառըն: Շակըրտան ժէռա կօն,

- Եւ խօսաւ, Եւ հաստիան նուա դա արամիշ
 տըքըրը պուն գէվըր քըրընէ, ու տիսա լը ուէ՞
- 9) Էմ հառըն: Շէվապ տա Խսա, տուանդտահ
 սաաթէ ոջէ թոնննա, էրքը եէքէ լը ու տը
 կէռը շաշ նա պը, չըմա քո ուհնի ուէ տընէ
- 10) տը պինը: Համա էրքը եէքէ լը շէվէ պը
 կէռը՝ շաշ տը պը. չըմա քո պը ուհուա ուհ-
- 11) նի թոնննա: Ուհա քո կո՝ ժը ուէ բէվա կո
 ժը ուանուա. հոսթէ մէ Լաղար լը խալ չու,
 համա տը չում քո աուի ժը խալէ րաքըմ:
- 12) Հակըրտան կոն ժէուա. Եւ խօսաւ էրքը լը
- 13) խալ չույէ աւ տէ խէլաս պը պինը: Համա
 Խսա ժը պոյ մըրընէ ուի տըկոթ, ժը ուանուա
 վուսան տը խույա պու՝ քո ժը պոյ խալ չուն-
- 14) տընէ տըկոթ: Ուէ չաղէ Խսա աշիքեար կո
- 15) ժը ուանուա. Լաղար մըր: Ու էզ շաղ ըմ
 ժը պոյ ո՞ քո էզ լը ուէ նէ պում քո հուն
 ժը մըուա իման պինըն. համա նուա ուրըն էմ
- 16) ժէուա հառըն: Թումա՝ քո ճէվի տը հաթը
 պու կոթան, կո ժը հէվալ տաշ շակըրտանէ
 խոուա. Ուրըն էմ ժի հառըն քո բէուա պըմ-
 րըն:
- 17) Եւ ուա Խսա հաթ՝ աուի ժը չար ույան լը
- 18) թըրպէ հաթը տանի տի: Ու Պէյթանիա ժը
 Գուստէուա գասա փանդտահ միլ նէզ պու:
- 19) Ու ժը Եւ հաստիան փըուան հաթը պուն ժը
 Սարթաուա ու ժը Սէյրէմուա, քո ժը ուան-
 ուա ժը պոյ պրէյ ուան լը տըլէ ուան փըդ

- 20 քըն: Կա՛վա քօ Սարթա պըհիստ Խսա դէ
չու լը գարշիյա ուի. համա Սէյրէմ լը մալ
- 21 ու տը նը պու: Սարթա կօ ժը Խսառա.
Լա՛ Բապպ էրբը դու լը վըր պը պանա՝ պը-
- 22 րէյ մը նա տը մըր պու: Համա նուա ժի
էզ զանըմ, չը քօ դու ժը Խօտէ տիլէկ պը-
- 23 քի՝ Խօտէ տը տը ժը դառա: Խսա կօ ժէ-
- 24 ոա. Պրէյ դա տէ գըյամ պըթինը: Սար-
թա կօ ժէռա. Լչզ զանըմ քօ լը ոյյա յա-
- 25 շինէ լը գըյամէթէտա տէ ոապը: Խսա կօ
ժէռա. գըյամէթ ու հայաթ էզ ըմ, աւ քօ
ժը մըռա իման դինը, էրբը պըմիէ ժի՝ տէ
- 26 պըթօ: Լ՛ւ հէմիան քօ սաղ ըն ու ժը մը-
ռա իման դինըն՝ էպէտի տէ նա մըրըն դու
- 27 ժը աուիառա պա՛վուր տը քի՝: Լյ ժէռա.
Պէլի եա՛ Բապպ, մը իման տնի՝ քօ դույի
Սէսիհ Գուռէ Խօտէ, քօ լը տընէ տէ պը
- 28 հաթը պույ: Ու կա՛վա քօ ուիա կօ, չու
պը տըզիքա խուշգա խօ Սէյրէմէ կաղի քըր
ու կօ. Խօճա հաթիյէ ու գա կաղի տըքը:
- 29 Կա՛վա քօ աուի պըհիստ գու՛վա ոապու՝ ու
- 30 հաթը լը պալէ: Խսա հէժա լը կիւնտ նա
հաթը պու, լէ լը տէրէ հան պու, լը քօ քի
- 31 Սարթա գարշիյէ ուի չու: Համա Լէհու-
տիան քօ բէռա լը մալտա պուն ու լը տըլէ
ուի տը փըռսի պուն. կա՛վա քօ տին Սարթա
գու՛վա ոապու ու չու՝ ուան ժի լը բէյ ուի
չուն, թախմին տըքըրը պուն քօ լը թըրպէ

- 32 տըճ՝ քօ լը ուէ պը կըրը : Դուա Սէյրէմ
կաւա քօ հաթ լը աւ ճիյէ քօ Խսա պու, ու
աուի տի, լը լընկա ուի քէթ ու կօ. Եւ
Բապպ երբը դու լը վըր պը պանա, պրէյ
- 33 մըն տէ նա մըրան ա : Խսա կաւա քօ տի
աուի քօ աը կրիա, աւ բէռա պուն Եէհու-
տիան քօ տը կրիա պուն, Վասա ոգա տէրտըի
քի լը տըլէ խօ տա սէր ու պընի պու, ու կօ :
- 34 Լը քօ՞ ո տանի ուի. կօնը ժէռա. Եւ Բապպ
- 35 որը ու պը պինը : Ու Խսա կրիա : (36) Եւ-
հուտիան տը կօթը պուն, մէզէքըն չը գաս տը
- 37 հուպանտը աուի : Եւ ուան հընըքան տըկօ-
թը պուն, ուիա քօ ջահվէ քօռան վէքըթ,
նա տըքէարը պու քի ուիա ժի նէ մըրը :
- 38 Խսա տիսա լը տըլէ խօտա պը տէրտըի լը թըր-
պէ դէ. ու լը ուէ մըղարա քի հէպու, ու լը
սէր ուի գէվըր քի հաթը պու տա դինըն :
- 39 Ու Խսա կօ. Վէվըրէ հան հէլինըն, ու խուշ-
գա մըրիյէ Սէյրէմ կօ ժէռա. Եւ Բապպ
նուա պինօ պույ է, չըմա քօ ժը չար ոջա-
- 40 նէ : Լիօ ժէռա Խսա. Սը ժը դառա նա կօ
երբը պավուր պըքի, իղղէթէ Լուտէ տէ պը
- 41 պինի : Ու կաւա քօ գէվըր հէլ անին՝ Խսա
ջահվէդ խօ լը ժօր հէլանի ու կօ. Շըքըթ
ժը դառա եւ՝ Պապա՝ քօ դա մը կօտարի քըր :
- 42 Ու էղ տըղանըմ քօ դու տայիմա ժը մըռա
կօտարի տըքի, լաքին լըվըր սէքընանտօղ ժը
պօյ խալգէ տէժըմ, քօ պավուր պըքըն քօ

- 43 դա էզ շիանտ: Կա՛վա քօ ու՛իա կօ, պը պը-
լընտ ավազ քի կազի քըր ու կօ. Լա՛ Լա-
44 զար լը տէր որը: Սէյիտ ժի ուսպու լընդ
հաթը կրէտան, ու տէսթ պը լէֆանտընէ, ու
ռույա ուի պը տըսմալ հաթը լէֆանտըն, ու
Խաա կօ ժը ուանաա. Սէքըն աուի ու պէր-
տըն պրա հառը:
- 45 Ժը Լէհոտիան. փրոան քօ ժը Սէյրէմ-
ռա հաթը պոռն, կա՛վա քօ քըրընէ Խաա
46 տին՝ ժէռա իման անին: Ու ժը ուան հը-
նըքան ժի չուն ժը ֆարիսիանռա ու քըրընէ
Խաա ժը ուանռա թա. քըրըն:
- 47 Պաշ իմաման ու ֆարիսիան՝ լը եէք ճի
հաթըն ճըփանտըն՝ ու կօն. Լա՛ չը՝ պըքըն
չըմա քօ մէռուկէ հան փրու քէրէմէթան տը-
48 քը: Լըրքը էմ աուի վուսան պէրտըն: հէմի
ժի տէ ժէռա իման պինըն, ու ուման տէ պէն՝
ու հէմ ճիյէ մէ ու հէմ գա՛վմէ մէ տէ հէլի-
49 նըն: Ժը ուան եէքէ պը Վայեաֆա նա՛վ
քօ պաշ իմամէ ուէ սալէ պու, կօ ժը ուան-
50 ռա, հուն գաթ դըշդ քի նըզանըն: Ու գաթ
ժի տիւշիամիշ նա պըն, էրքը ժը մէռա գանճ
է քօ մէռուկ քի տէլա գա՛վմէ պըմրէ, ու
51 գա՛վմ կըշք հէլաք նէ պը: Ու դըշդէ հան
աւ ժը խօ նա կօ, լէ պաշ իմամէ ուէ սալէ
պույընէ, փէյղէմպէրիթի քըր, էրքը Խաա
52 ժը պոյ միլէթէ տէ պըմրանա: Ու թէնէ
ժը պոյ աւ միլէթէ նա, լաքին քօ հաթը

պէլա պուն էվլատէ Խօտէ՛ լը եէք ճի պը ճը-
վինը:

- 53 Զենի ժը ուէ ոջէ բէվա շավը քրորն քօ
54 աուի պը գուժըն: 'Ե, ուա Խսա լը նավ Լէ-
հուտիան հէնի աշիքեար նա տըկէռիա պու,
լաքին ժը ուէ լը նէզա չէօլէ ոլաթ քի չու,
լը պաժէր քի քօ նավա էքէ Լփրայիմ պու:
55 Ու փասէհէ Լէհուտիան նէզ պու, ու
փրուան ժը ուէ սէմթէ լը բէշ փասէհէ լը
Գուտսէ ուպուն. քօ աւ խօ փագըժ քըն:
56 'Ե, ուա Խսայէ արամիշ տըքըրը պուն, ու ժը
հէվ ու տուռա տըկօթը պուն կավա քօ
լը տաճարտա պուն, ժը ուա չամլան տը խույա
տճապա լը պայրամտա լը վըր տէ՞ պէ. պաշ
իմաման ու ֆարիսիան թէնպիհ քըրը պուն
քօ էրքը եէքէ պը զանը լը քի ժան տէր
պունէ ուի՝ խապէր պըքը ժը պոյ ուի, քօ
աուի պը կըրըն:

ՍԼԻ 12

- 1 'Ե, ուա Խսա շէշ ոօ լը բէշ պայրամէ լը
Պէյթանիայէ հաթ, լը քօ քի Լազարոսէ
մըրի պու, քօ Խսա աուի ժը մըրիան բաքըր:
- 2 Ու լը ուէ ժէռա զիյաֆէթ քի քրորն, ու
Մարթա խըզմէթ տըքըր, ու Լազար բէռա
լը սուֆրէտա ժը ոօնըշտօղան եէքէ պու:
- 3 'Ե, ուա Մէյրէմ լըդըր քի պը փրու պուհա

- խալիս ոռնա նարտէնէ սանտ, լընկէ Իսա
 ոռն քըր, ու պը փօռա խօ լընկէ ուի փա-
 գըժ տըքըր, ու մալ պը պինա ոռնէ դըժա
- 4 պու: Ժը շակըրտան եէքէ Ղ'ուտայէ Իս-
 խարի՝ քօ աուի տէ տէսթ պըտանը, կօ:
- 5 Չըմա՞ ոռնէ հան պը սէ սատ տինարէ նէ
 հաթը ֆոթան քօ ժը ֆագիրանուա պը հա-
- 6 թը տայըն: Ուի կօ, նա քօ ժը պօյ ֆագի-
 րան հաճէթէ ուի պու, լէ քօ տըղ պու, ու
 սընտօգ աուի տը բէ պու, ու չը քօ տը հա-
 թը պու ալէթըն լէ աուի տը քըշանտը պու:
- 7 Իսա կօ. Պէրտը աուի, աւ ժը պօյ ռօյա դա-
- 8 մըրանտընէ մըն վէշարթ: Չըմա քօ ֆագի-
 րան հէր չաղ պը ոռա տըպըն, համա էղ
 տպիմա պը ոռա նա պըմ:
- 9 Կավա քօ ժը Լէհուտիան փըռան հասի-
 ան քօ աւ լը ուէ է, հաթըն, նա թէնէ ժը
 պօյ Իսա, լէ քօ Լաղարէ ժի պը պինըն, ա-
- 10 ուի քօ ժը միւրիան ըպքըր: Պաշ իմաման
 շավը քըրըն քօ Լաղար ժի պը գուժըն:
- 11 Չըմա քօ ժը Լէհուտիան փըռան ժը պօյ
 աուի տըչօ պուեն ու ժը Իսառա իման տը ա-
 նի պուեն:
- 12 Լը աւ ռօյա տընէ՝ փըռ խալգ քօ լը պայ-
 րամէ հաթը պուեն, կավա քօ պըհիստըն էր-
- 13 քը Իսա լը Գուտսէ դէ: Կուլիյէ տար ա
 խուրմէ սանտըն, ու չուն լը գաթըշիյէ ուի,
 տը գիրա պուեն ու տը կօթը պուեն, ( )սաննա՝

- 14 պը նապէ Խատէ հաթօղ, փատիշահէ Խաթա-
 15 յիլէ միւսարէք պըպը: Ու Խսա քեր քի
 տի ոչ լը ուի ոօնըշտ, չափան քօ հաթիյէ
 16 նէ վահա փատիշահէ դա լը սեր ճահչէ քէ-
 17 րէ տուար պու դէ: Ու շահրուտէ ուի ա-
 վուլ ուիա ֆէհմ նա քըրըն. համա կափա
 քօ Խսա պը իզգէթ պու, ուէ չաղէ պիրա խօ
 անին. երբը աւ պու, քօ հաթի պու նըվի-
 սանտըն ժը պօյ ուի. ու ուան դըշդէ հանան
 18 քըրըն ժէռա: 'Լուա բէռա պուն խալգ շէ-
 հատէթ տը քըրը պուն քօ Լաղարէ թէնէ ժը
 19 թըրպէ կազի քըր, ու ժը մըրիան րաքըր ա-
 ուի: Ու ժը պօյ աուի խալգ աուի դարշը-
 լէմիշ քըր. չըմա քօ պըհիսար պուն երբը աւ
 20 քէրէմէթէ հան քըրը պու: 'Լուա ֆարիսի-
 ան ժը հէվ ու տուռա տը կօթը պուն, մէզէ
 տըքըն քօ նըքեարըն ֆայտէ քի քըրընէ,
 վահա տընէ կըշք լը բէյ ուի չուն:
 21 Ու լը ուէ չէնտ Լուանիան ժի հէպուն,
 պը ուանուա քօ լը պայրամտա ժը սէճտէ քը-
 22 րընուա ռապօ պուն: Ուան ան հաթըն ժը
 Ֆիլիպպօսուա, քօ աուի ժը Պէյթսպիտէ Ղէ-
 լիլէ պու, լափա տըքըրը պուն ժէռա ու տը
 կօթը պուն. Լա' էֆէնտի, Խսա էմ տըխու-
 23 ազըն տիթընէ: Ֆիլիպպօս ժի հաթ ժը Լ'նտ-
 րիառա կօ. Լ'նտրիա ու Ֆիլիպպօս թէվ ժը
 Խսառա կօն: Խսա ժի ճէվապ տա ժը ուան-

- ուա ու կօ. Հաթ սաաթէ քօ Վուռէ մէռուվ
- 24 պը իզգէթ պըպը: Պըռա պըռա տըպէմ ժը
ոռա. էրբը հապէ կէնըմէ լը նալ խօլիյէ
Ֆէյը ավէթան նա մըրը. համա էրբը պը մը-
- 25 րէ, փըռ մէյվէ դինը: Լէ քօ ճանէ խօ տը
հուպինը, աուի տէ մըռնտա պըբը. ու աւ
քօ ճանէ խօ իբրահ տըբը լը նալ տընէյէ
հան, ժը պոյ էպէտի հայաթէ տը վէշէրինէ
- 26 աուի: Լըբը բէքէ ժը մըռա խըզմէթ տը-
բը պրա լը բէյ մը պէ. ու էզ լը քօ մը խըզ-
մէթքեարէ մը ժի տէ լը ուէ պըպը. էրբը
բէքէ ժը մըռա խըզմէթ տըբա, Պապա աուի
- 27 տէ պը իզգէթ պըբա: Համա նուա ճանէ
մըն սէրհէվ ըագալըպիյէ ու չը պէժըմ, էր-
բը եոմ Պապա մը խէլաս պըբը ժը սաաթէ
հան. համա էզ ժը պոյ ուիա հաթըմ ժը
- 28 սաաթէ հանոա: Լըմ Պապա նալէ խօ պը
իզգէթ պըբը, նուա ժը աղիւմանան տէնկ քի
հաթ, մը պը իզգէթ բըր ժի, ու տիսա տէ
- 29 պը իզգէթ պըբըմ: Ու խալգէ քօ սէբընի
պուն ու տը պըհիստը պուն, տը կօթը պուն
կիւռիւլթի տը պը. ու հընըբան ժիտը կօթը
- 30 պուն էրբը մէլայիք բէռա խապէր տա: Խսա
ճէվապ տա ու կօ. Տէնկէ հան ժը պոյ մը
- 31 նէ հաթ, լէ ժը պոյ ո: Լուա հէօքմէ տը-
նէյէ հան տըպա. նուա ռէյլէ տընէյէ հան
- 32 տէ պէ տէրվէ ավէթըն: Լըժի կավա քօ ժը
պրտէ պըլնտ պըպըմ, հէմիան ժի տէ ժը

- 33 Խոռա պըքըինըմ : Ու ուիա պը չը մըրընէ
 34 տէ պըմընէ պը պէյան քըրընէ կօ : Խալգ
 ժէռա ճէվապ տա . Լյմ ժը Թէվըաթէ պը-
 Տիստըն քօ ՍէսիՏ ժըէպէտան տէ պը մինը ,
 ու դու չափան տէժի քօ՝ ժը Վուռէ մէռուվ-
 աա պըլընա պուն լազըմ է . քիյէ աւ Վու-
 35 ուէ մէռուվ : Խսա կօ ժը ուանռա . Տէժպ
 Տընըք ոգթ ոօՏնի պը ոռա է . Տառըն Տուի
 չը գաս քօ ոօՏնի պը ոռա է . չըմա քօ լը
 դարիտա չունտօղ նը զանը լը քօ տը չօ :
 36 Չը գաս քօ ոօՏնի պը ոռա է իման պինըն
 ժը աւ ոօՏնիռա , քօ գուռէ ոօՏնի պըպըն ,
 ու Խսա դըշդէ Տանան խապէր տա , ու չու խօ
 37 վէշարթ ժը ուան : Ու Ֆարազա աւ գասա
 քէրէմաթան քըրը պու լը պէր ուան . Տամա
 38 ուան իման նա տը անի պուն ժէռա : Վօ
 քէլամէ Իշայա փէյղէմպէրէ Թէմամ պըպը ,
 քօ կօ . Լյա՝ Բապպ ժը խապէրէ մէռա քի՝
 պափուր քըր , ու պիլէկէ Խօտէ ժը քէռաա-
 39 չիքեար պու : Դը պօյ ուիա նէ տըքեարը
 պուն իման անընէ , չիւն տիսա Իշայա կօ :
 40 ՉլաՏվէ ուան գոր քըր ու գալպէ ուան գա-
 լըն քըր քօ պը ջաՏվան նէպինըն ու պը գալ-
 պէ ՖէՏմ նէքըն , ու վէկէուըն , ու էզ ժը
 41 ուանռա չիֆա պըտըմ : Խապէրէ Տան կօ
 Իշայա , կափա քօ իզզէթէ ուի տի , ու խա-
 42 պէր տա լը սէր ուի : Լաքին պը աՏվա պու-
 նէ , ժը Տամիայան տիսա փըռան ժէռա Ի-

- ման անին . համա ժը պոյ ֆարիսիան պէյան
 43 նէ տըբըրըն ք ժը տէրէ տէր նէյըն : Չը-
 մա քօ իզզէթէ մէռուվան ժը իզլէթէ խօտէ
 բէթըր հապանտըն :
- 44 Համա խսա տը գիրա ու տը կօթ . Լէ քօ
 ժը մըռա իման գինը, ժը մըռա իման նայնը,
 45 լէ ժը աուխոա քօ մը շիանտ : Իւ աւ քօ մը
 46 տըպինը . տըպինը աուի քօ մը շիանտ : Լչգ
 ժը աընէռա ոօհնի հաթըմ, քօ հէր քի քօ
 պը մըռա իման պինը, լը նավ գարիտա նա
 47 մինը : Իւ էրքը եէքէ խապէրէ մը տը պըհէ
 ու տը բէ, էզ աուի հէօքմ նա քըմ . չըմա
 քօ էզ նա հաթըմ քօ տընէ հէօքմ պըբըմ,
 48 լէ քօ տընէ խէլաս պըբըմ : Լէ քօ մը հա-
 ապ նաքը ու քէլամէ մըն գապուլ նաքը,
 հէյէ եէքէ քօ աուի հէօքմ տըբը . աւ խա-
 պէր քօ մը խապէր տա . աւ խապէր լը ոյա
 49 ախըրէ աուի հէօքմ տըբը : Չըմա քօ մը
 ժը խօ խապէր նէ տա, լէ Պապա քօ մը շի-
 անտ, աւ ժը մըռա թէնպիհ քըր չըքօ տէ
 50 պէժըմ ու չըքօ տէ խապէր պըտըմ : Իւ տը
 զանըմ քօ թէնպիհէ ուի էպէտի հայաթէ,
 նուա չըքօ էզ խապէր տըտըմ, չավան քօ
 Պապա ժը մըռա կօ, վուսան խապէր տը-
 տըմ :

ՍԽԻՐ 13

- 1 Բլ ժը փասէ՛հ պայրամէ ավուլ, Խսա զա-
նի քօ սաաթէ ուի կիյայէ, քօ ժը տընէ հան
ռապը լը պա Պապա. ախցիան քօ լը նավ
տընէտա պուն, հապանտ, հաթա բաշէ ժի
հապանտը ուան:
- 2 Բլ կավա, քօ շիվ տը պանա՝ Հէթան ժի
լը տընէ Ղ'ուտայէ Հըմհունէ Խսխարի տանի
- 3 պու. քօ աուի թէսլիմ պըքը: Խսա ֆէհմ
քըր քօ Պապա հէր դըշդ լը տէսթէ ուի տա,
ու քօ ժը Խօտէ ռապու ու լը պա Խօտէ տը
- 4 չօ: Ժը շիվէ ռապու, ու ճըլէ խօ տէր անի՝
ու փէշթըմալ քի կըրթ հաթը լէֆանտըն:
- 5 Բլ բաշէ աւ սանտ լը լէկանէ դըթա քըր, ու
տէսթ քըր լընկա շակըրտէդ խօ շուշտընէ, ու
պը աւ հաթը լէֆանտըն փէշթըմալէ խօ փա-
- 6 գըթ տըքըր: 'Խուա Հըմհուն փէթըրոսա
հաթ. ուի ժի կօ ժէռա. Խա՝ Բապպ դո՛ւ տէ
- 7 լընկա մը պը շոյ: Խսա ճէվապ տա ժէռա
ու կօ. Խզ չը քօ տըքըմ դու նուա նըզա-
- 8 նի, լէ բաշէ տէ ֆէհմ պըքիւ փէթըրոս կօ
ժէռա. Խընկա մը գաթ դու տէ նա շոյ, Խ-
սա ճէվապ տա ժէռա. Խըքը էզ դա նա շում,
- 9 հիսսէ դա պը մըռա թուննա: Հըմհուն
փէթըրոս ժէռա կօ. Խա՝ Բապպ նա կէօվ-
- 10 տայէ մըն լէ տէսթ ու սէրէ մը ժի: Խսա
կօ ժէռա. Ժը եէքէ հաթը շուշտընուա ժը

- լընկա պաշգա ժը շուշտընուա մուհթած նընը,
 իլլա նէք ճար փաք է, հան ժի փաք ըն, լա-
 11 քին հուն հեմիան նա : Չըմա քո տը զանը
 պու աուի՝ քո տէ աուի տէսթ պըտանա, ժը
 աւ սէմէտէ կօ . էրբը նա հուն հեմի փագըծ
 12 ըն : Աւ կապա քո լընկէ ուան շուշտ, ճըլէ
 խօ կըրթ ու լը սուֆրէ ոօնըշտ, ու կօ ժը
 ուանուա, չուն տը զանըն մը չը քըր ժը ո-
 13 ռա : չան էզ խօճա ու Ռապպ կագի տը-
 քըն ու գանճ տըքըն, չըմա քո էզ վուսան
 14 ըմ : Աւ էրբը էզ խօճա ու Ռապպ մը լըն-
 կա ո շուշտ . լագըմ է քո հուն ժի լընկա հե-
 15 վուտու պըշուն : Չըմա քո մը ժը ոռա էօր-
 նէկ քի տա . քո չափան քո մը ժը ոռա քըր
 16 հուն ժի ոգա քըրընէ մը պըքըն : Պըռա պը-
 ռա տըպէմ ժը ոռա . գուլ ժը ալպյէ խօ մէ-
 զըն նընը, նա ժի հաթը շիանտօղ ժը խօ շի-
 17 անտօղ մէզընը : Չիւնքի ուանան հուն զա-
 նըն, խօզի ժը ոռա՝ էրբը ուանան պըքըն :
 18 յը ո ժը հեմիանուա նա պէմ . չըմա քո էզ
 նաս տըքըմ ուան քո մը պըծարթ, լաքին
 հաթա քո նըվիս թէքմիլ պըպը, աւ քո պը
 մըռա նան տը խուարը պու, ժը մըռա հիլէ
 19 քըր : յը նուա ժը ոռա տը պէմ չը գաս
 քո նա պույէ, քո քինկա քո պըպը՝ իման
 20 պինըն քո էզ աւ ըմ : Պըռա պըռա տը պէմ
 ժը ոռա . Վի քո գապուլ տըքը աուի քո
 էզ տը շէյինիմ մը գապուլ տըքը, ու քի քօ

մը գապուշ տըքը, մը շիանտողէ գապուշ տըքը:

- 21 Իսա կալա քօ ուիա կօ, լը Բուհէ խօտա
հարրտի շէհատէթ քըր ու կօ. Պըռա պըռա
տը պէմ ժը ոռա, ժը ո եէքէ տէ մը տէսթ
- 22 պը տը: 'Լուա շակըրտան ժը պոյ քի տէժը
աճապ պը թաճիւպ քըրընէ լը հէվու տու մէ-
- 23 ղէ տը քըրը պուն: Ու ժը շակըրտան եէքէ
հէպու քօ լը պա Իսա ոօնըշտի, աուի քօ Ի-
- 24 սա տը հապանտը եէքէ: 'Լուա Շըմհուն
փէթրոս ժէռա իշարէթ տը քըր ժը պոյ փըռս
քըրընէ էրքը քի տէ պըպա աւ, ժը պոյ էքէ
- 25 քօ խապէր տըտա: Ուի ժի լը սէր սէնկէ
Իսայէ քէթ ու կօ ժէռա. Լա՛ Բապպ քիյէ
- 26 աւ: Իսա ճէվապ տա աւ կօ. Բէ է ժը քէ-
ռա քօ՝ էգէ նան շըլ տըքըմ ու տըտըմ. ու
- 27 շըլ քըր նան տա ժը Իսիսարի Ղուտառա: Քի
ժը բաշէ նանէ Շէթան լը հընտուռա ուի
քէթ. ու Իսա կօ ժէռա. 'Լուա չը քօ տէ պը-
- 28 քի ղուվա պըքը: Լաքին դըշդէ հան ժը
սուֆրէտա ոօնըշտողան եէքէ փէհմ նա քըր,
- 29 էրքը ժը պոյ չը կօ ժէռա: Չըմա քօ հընը-
քան թախմին քըրըն քօ՝ Ղուտա ժը պոյ քէ-
սէտար պունէ՝ Իսա ժէռա կօ. լը պայրամտա
- 30 չը քօ ժը մէռա լազըմ է պը փըռ, եախօտ
ժը ֆադիրանռա դըշդ քի պը տը: Բուի ժի
համա քօ նանէ սանտ՝ ղուվա լը տէր ոապու,
ու շէվ պու:
- 31 Ու կալա քօ ապապու լը տէր Իսա կօ. 'Լուա

- Գլուռէ մէռուվ պը իզգէթ պու, ու Լլւահ
- 32 Ժի պը աուի պը իզգէթ պու: Լլրբը Լլւահ
պը աուի պը իզգէթ պու Լլւահ Ժի լը խօտա
աուի տէ պը իզգէթ պը քա ու զուվա տէ պը
- 33 իզգէթ պը քա աուի: Լլլ զառուգան, հընը ք
ոգթ Ժի էզ պը ոռամը. հուն մը տէ արամիշ
պը քըն, ու չավան քօ մը Ժը Լէհուտիանու
հօ, էրբը լը քօ քի էզ տըլում հուն նը քեա-
- 34 ըն պէն, նուա Ժի Ժը ոռա տը պէմ: Ժը
ոռա թէնպիհ քի նօ տը տըմ քօ հէվու տղ
պը հապինըն, չավան քօ մը հուպանտ, հաթա
- 35 քօ հուն Ժի հէվուտու պը հուպինըն: Պը
աուի հէմիան տէ պը զանըն, էրբը հուն շա-
կըրտա մընըն, էրբը հէվուտու պը հապինըն:
- 36 Ելմ հուն փէթրոս կօ Ժէռա. Լլա՛ Բապպ
լը քօ տը չի. Խաա ճէվապ տա. Լլը քօ քի
էզ տըլում, դու նուա նը քեարը պէ համա
- 37 իաշէ տէ պէյ լը բէյ մը: փէթրոս կօ Ժէ-
ռա. Լլա՛ Բապպ չըմա՞ տէ նը քեարըմ նուա
լը բէյ դա պէմ. էզ Ժը անուա տա ճանէ խօ
- 38 Ժի լը ուղուրա դա տաթինըմ: Ղէվապ տա
Խաա. Ղանէ՞ խօ լը ուղուրա մը տէ տէյնի,
պըռա պըռա տը պէմ Ժը դառա, լը պէր տիք
պանտանէ, սէ ճարան դույէ տէ մը ինքեար
պը քի:

- 1 Տըւէ՛ն պրա սէր ու պըն նապը ժը Լյօտէ-
ռա իման պինըն, ու ժը մըռա իման պինըն :
- 2 Լը մալա Պապէ մըն փրո գօնախան հէնըն
էրբը նա մը ժը ոռա տը կօթ, էրբը տըչում
- 3 ու ժը ոռա ճի հազըր տըքըմ : Ու էրբը պը-
չում ու ժը ոռա ճի հազըր պըքըմ, տիսա
դէմ ու ու լը պա խօ տըսթինըմ, քօ էզ լը
- 4 քօ մը՝ հուն ժի լը ուէ պը պըն : Ու լը քօ
քի տըչում, հուն զանըն, ու ուէ ժի զանըն :
- 5 Թիռումա ժէռա կօ . Լյա՛ Բապպ էմ նըզա-
նըն լը քօ տըչի . ու չավա՛ն տըքեարըն ուէ
- 6 պը զանըն : Խսա կօ ժէռա . Լյզ ըմ ուէ ու
ռաստի ու հայաթ, ժը Պապառա քէս քինը-
- 7 քեարը պէ . իլլա պը տէսթէ մըն : Լյրբը
հուն մը պըզանըպանա, պապէ մը ժի տըզա-
նը պանա, ժը ուի բէվա աուի զանըն ու օ
աուի տին :
- 8 Գիլիպօսկօ ժէռա . Լյա՛ Բապպ Պապա ժըմէռա
- 9 նչան պըտը, ու պէս է ժըմէռա : Լյօ ժէռա Խսա .
Լյա գաս ոգթ պը ոռա մը, ու դա էզ նաս նա քըր
էա՛ Գիլիպօս, աւ քօ էզ տի Պապա ժի տիլէ, ու
դու չավանտէժի էրբը Պապա ժը մըռանչան պը-
- 10 տը : Ղի ու պավուը նա՛ քի, էրբը էզ չը Պա-
պա տա մը ու Պապա լը մըտա է, աւ խապէր
քօ էզ ժը ոռա խապէր տը տըմ, էզ ժը խօ
նա պէժըմ, իլլա Պապա քօ լը մըտա սաքին

- 11 պոյէ, առի տը շողուլը աւ շողուլան : Ժյ
մըռա իման դինըն, էրբը եզ լը Պապատա
- 12 մըռ Ու Պապա լը մըռ տա է : Լըբըռ նա ժը պոյ
աւ ամէլան ժը մըռա իման պինըն . պրռա պր-
ռա տը պէմ ժըռռա, էրբըռ աւ քօ ժը մը-
ռա իման դինըռ, աւ ամէլան քօ եզ տը շո-
ղուլըմ, ուի ժի տէ պըռ շողուլըռ, ու ժըռ ոսան
հէնի զէտէ տէ պըբըռ, չըմա քօ եզ ժը Պա-
պառա տըռ չըռմ : Ու պըռ նապէ մըն չըռ քօ
տիլէկ պըբըն, տէ պըբըմ առի, քօ Պապա
պըռ Ուռռ պըռ իզգէթ պըպըռ : Չըռ քօ պըռ նա
վէ մըն տիլէկ պըբըն, առի տէ պըբըմ :
15 Լըբըռ հըռն մըռ տըռ հապինըն թէնպիհէ մըռ պըռ
16 բէն : Ու էժի ժըռ Պապառա տէ լավա պը-
բըմ, ու պաշգա թէսէլի տայօղ քի տէ պը-
տըռ ժըռռա, քօ էպէտան աւ պըռռա պըռ մը-
17 նըռ : Իռհէռռա տիլէկ, քօ տընէյ հառն նը-
բեարըռ աւ գապուլ բըբըն . չըմա քօ նա պի-
նըռ առի, ու նաս նա-բըռ առի . լաբին հըռն
նաս տըբըն առի, չըմա քօ պըռռա տըռ մի-
18 նըռ, ու պըռռա տէ պըպըռ : Ու սէվինա հէ-
19 լըմ, դէմ ժըռռա : Ժյ բաշէ հընըբի զէ-
ման, հէնի տընէ մըռ նա պինըռ . հառմա հըռն
տէ պըռ պինըն մըռ . չըմա քօ եզ սաղըմ, ու
20 հըռն տէ սաղ պըպըն : Ու ուէռռա հըռն
տէ պըզանըն, քօ եզ լըռ Պապա տա մըռ, ու
21 հըռն լըռ մըռ տա, ու եզ լըռռա : Խէնպիհէ
մըռ կըրթօղ ու բէ բըբօղ, աւ է եզ հապան-

տօղ, ու աւ քօ էզ տը հապինը, ժը Պա-
վէ մըն տէ պէ հապանտըն, ու էղէ տէ ուի
պը հապինըմ, ու էզ խօ ժէռա տէ պէյան
պըքըմ:

- 22 Ղուտա (նա Խսխարի) կօ ժէռա. Եւ
Բապպ չափան պու քի դու խօ տէ ժը մէռա
23 պէյան պըքի ու նա ժը տընէռա: Խաա ճէ-
վապ տա ու կօ ժէռա. էրբը եէքէ մը տը
հապինը քէլամէ մըն տը բէ. ու Պապէ մըն
տուի տը հապինը. ու էմ ժէռա դէն, ու ըը
24 պա ուի գօնախ տըքըն: Իւ աւ քօ մը նա
հապինը, քէլամէ մըն նա բէ, ու քէլամէ մըն
քօ տը պըհէն, ամըն նընը, լէ է Պապա քօ
25 էզ շխանա: Վըշդէ հանան մը ժըռոա խա-
պէր տա՝ չը գաա քօ էզ ըը պա ոտա մը:
26 Լաքին թէսէլլի տպօղ Բուհ էլ գուտա, քօ
Պապա պը նապէ մըն տէ պը շէյնը, հէմիան
աւ տէ ժըռա հին պըքը, ու մը չը քօ ժը
27 ոռա կօ տէ պիրա օ պինը: Վըռ ոռա սէլա-
մէթ տը հէլըմ, սէլամէթէ խօ տը տըմ ժըռ-
ա. էզ ոգա տպինէ տընէ ժըռա նա տըմ.
տըլէ ո պրա սէր ու պըն նապը ու մէ՛ թըռ-
28 սըն: Լուն պըհիտըն քօ մը ժըռա կօ.
Տը չում ու ժըռա դէմ. էրբը հուն էզ
պը հուպինանտանա, վուսանը տէ շապ պը
պանա, էրբը էզ ժը Պապէ խօռա տը չում.
29 չըմա քօ Պապէ մըն ժըմըն մէզըն է: Իւ ժը
նուատա քօ հէժա նա պույէ մը ժըռա կօ,

- 30) Կալա քօ պրպը՝ պալուր պըքըն։ Ընի պը
ոռա տէ փըռ խապէր նատըմ։ չոմա քօ մէզը-
նէ տընէյ հան դէ, համա լը պա մըն դըշդ
31 քէ ուի թուենա։ Աքին տընէ պը զանը քօ
էզ Պապա տը հապինըմ, ու չաժան քօ Պա-
պա ժը մըռա թէնպիհ քըր, վուսան տըքըմ,
հէնի ուսպըն ժըվըր էմ հառըն։

ԱՆԻ 15

- 1 Սէվէ ռաստ էզ ըմ, ու պապէ մըն պաղ-
- 2 վան է։ Ընր կուլի քօ լը սէր մընը ու եէ-
միշ նայնը. տը պըռ աուի, ու աւ հէմի քօ
եէմիշ դինը փագըժ տըքը աուի, քօ հէնի փըռ
- 3 մէյվէտար պրպը։ Ըռն ժը անուա տա փա-
գըժըն պը աւ քէլամէ՝ քօ մը ժը ոռա խա-
- 4 պէր տա։ Ալը նաժ մըտա պը սէքընըն, ու
էզ լը նաժ ոտա. չաժան քօ կուլի աւ ժը խօ
նըքեարը մէյվէ պինը, էրքը լը սէր մէվ հա-
թը ատըլանտըն նա պը վուսան ժի հուռն. էր-
քը լը սէր մը հաթը ատըլանտըն նէ պըն։
- 5 Ալ մէվ ըմ ու հուռն կուլի. աւ քօ լը սէր
մը հաթիյէ ատըլանտըն ու էզ լը սէր ուի,
աուի փըռ մէյվէ դինը, չոմա քօ պէ մըն հուռն
- 6 նըքեարըն դըշդ քի քըրընէ։ Ալքը եէքէ
լը սէր մը նա հաթիյէ ատըլանտըն, աուի ո-
գա կուլի լը տէր քէթ ու հըշք պոռ ու տը
ճըվինըն աուի, ու լը ահըրէ տապէժըն՝ ու տը

7. չափուղը: Ու երբը հուն լը նաւ մը պը մի-
նըն ու քելամէ մը ժի լը նաւ ոտա պըմինըն,
չը քօ տը խուազըն տիլէկ պըքըն, ու տէ պը-
8 պը ժը ոռա: Պը աուիա Պապէ մըն պը իգ-
գէթ պու, քօ հուն փըռս մէյվէ պինըն, ու
չակըրտէ մը պըպըն:
- 9 Չափան քօ Պապա մը հապանտ, մը ժը ո
հապանտ, լը մուհապէթէ մըտա ատըլանտի պը
10 սէքընըն: Լըբը թէնպիհէ մը հուն պը բէն
լը նաւ մուհապէթէ մը տէ պը սէքընըն, չա-
փան քօ մը թէնպիհէ Պապա կըրթ, ու լը
11 նաւ մուհապէթէ ուի սէքընիմ: Դըշդէ
հանան մը պը ոռա խապէր տա. քօ շազլը-
ղէ մը լը նաւ ո պըմինը, ու շազլըղէ ոթէք-
12 միլ պըպը: Թէնպիհէ մը ուիա է քօ հէվ
ու տու պը հապինըն, չափան քօ մը ո հա-
13 պանտ: Դը ուիա բէթըր մուհապէթէ եե-
քէ թուենա. քօ ճանէ խօ լը ուղուրա տօս-
14 տէդ խօ տէյնը: Հուն տօստա մընըն, երբը
պըքըն չը քօ էզ ժը ոռա թէնպիհ տըքըմ:
- 15 Հէնի ժը ոռա գուլ նա պէմ, չըմա քօ գուլ
նը զանը չը քըրընէ աղայ խօ. համա մը ժը
ուռա տօստ կօ, չըմա քօ ժը Պապա չը դըշդ
քօ մը պըհիստ, մը ժը ոռա խապէր տա:
- 16 Հուն էզ նա պըժարտըն, լէ մը ո պըժարտ,
ու մը ո թային քըթ, քօ հուն հառըն ու մէյ-
վէ պինըն, ու մէյվէյէգ ո պըմինը, ու պը
նապէ մըն չըքօ ժը Պապէ մըն պը խուազըն:

- 17 Ժը ոռա պրաբ: Ուիա թէնպի՛ճ տըբըմ քօ
հէվ ու տու պը հապինըն:
- 18 Լըբը տընէ Ժը ո իբրա՛ճ տըբա: պը զա-
- 19 նըն քօ ավուլ Ժը մը իբրա՛ճ քըր: Լըբը
հուն Ժը տընէյ հան պը պանա, տընէ ախօ-
յիյան տըհապինը, լաբին հուն Ժը տընէ նը-
նըն, լէ մը ո Ժը տընէ պըժարթ. Ժը պոյ աւ-
- 20 տընէ Ժը ո իբրա՛ճ տըբը: Պիրա խօ պինըն
խապերէ հան քօ մը Ժը ոռա կօ, Լըբը գուլ
Ժը աղայ խօ մէզըն նընը, էրբը էզ գավա-
րանտըն, ո Ժի տէ պը գավարինըն, էրբը խա-
- 21 պերէ մը կըրթըն ա ո Ժի տէ պը կըրըն: Լա-
բին աւ հէմի դըշդան տէ Ժը ոռա պըբըն Ժը
պոյ նավէ մըն, չըմա քօ նաս նա քըրըն ա-
- 22 ուի քօ մը շիանտ: Լըբը էզ նա հաթըպա-
նա ու Ժը ուանաւա նա կօթը պանա, կիւնէյէ
ուան տէ նա պանա, լաբին հէնի նուա Ժը պոյ
կիւնէյէդ ուան մը հանա քի ո թուննա:
- 23 Լա քօ Ժը մըն իբրա՛ճ տըբը, Ժը Պավէ մը
- 24 Ժի իբրա՛ճ տըբը: Լըբը աւ շըղուլան մը
նավ ուանտա նէքըրանա, աուան քօ ղայրի
էէքէ նա քըրիյէ, կիւնէյ ուան տէ թուննա
պանա, համա նուա հէմ տին, ու իբրա՛ճ քը-
բըն կէրէք Ժը մըն՝ կէրէք Ժը Պավէ մըն:
- 25 Լաբին ուիա պու քի թէմամ պըպը աւ քէ-
լամ քօ լը նավ թէվըաթէ ուան հաթիյէ
նըվիսանտըն, էրբը պիլա տէպէպ Ժը մըն իբ-
- 26 րա՛ճ քըրըն: Լաբին կավա քօ թէսէլլի տա-

յօղ պէ՛ք քօ եզ ժը Պապա տէ ժը ոռա պը
 շէյնիմ աւ Իռհէ ռաստիյէ՛ք քօ ժը Պապա
 խուրուճ տըքը, աւ տէ ժը պոյ մը շէհատէթ
 27 պըքա: Ու հուն ժի շէհատէթ տըքըն, չո-
 մա քօ ժը իպթիտայէ հուն պը մըռա նը:

ՅԻՐ 16

- 1 Գըշդէ հանան մը ժը ոռա կօ, քի խուար
- 2 նապըն: Ժը տէրա խօ ո տէ լը տէրխըն,
 լաքին ոգթ տէ պէ, քօ հէր քի քօ ո պը
 դուժը, վուսան տէ հասապ պըքը քօ ժը Խօ-
- 3 տէռա խըզմէթ տըքը: Ու դըշդէ հան տէ
 ժը ոռա պըքըն. ժը պոյ աւ քօ նա Պապա
- 4 նաս քըրըն ու նա ժի մը: Լաքին դըշդա
 հան մը ժը ուանռա կօ, քօ կապա սաաթ պէ՛
 հուն պիրա խօ պինըն էրքը մը ժը ոռա կօ,
 աէօղէ հան ալուլ մը ոռա նա կօ, չըմա քօ
 եզ պը ոռա պուլմ:
- 5 Լաքին նուա եզ տը չուլմ լը պա մը շիան-
 տօղէ, ու ժը ո եէքէ ժի փըռս նա քը էրքը
- 6 լը քօ տը, չի: Լաքին ժը պոյ աւ դըշդան
 քօ մը ժը ոռա կօ, տըլէ ո պը գասապէթէ
- 7 դըժա պու: Համա եզ պըռա տըպէմ ժը
 ոռա, ժը ոռա գանճ է քօ եզ հառըմ, չըմա
 քօ էրքը եզ նէ չուլմ, թէսէլի տայօղ ժը
 ոռա նայը. համա էրքը պը չուլմ, աուի ժը
- 8 ոռա տը շէյնըմ: Ու աուի կապա քօ պէ,

- տրնէ տէ թաղիլ պըքը ժը պօյ կիւնէյան ,
 9 ու սատագաթէ ու շէրիաթէ : Ժը պօյ կիւ-
 10 նէյան՝ չիւնքի ժը մըռա իման նայնըն : Ժը
 պօյ սատագաթէ , չիւնքի էզ ժը Պապառա
 11 տը չում , ու հէնի մը նա պինըն : Ժը պօյ
 շէրիաթէ , չիւնքի շէրիաթէ մէղընէ ուէ տը-
 12 նէյէ հաթիյէ պրանտըն : Հէժա ժը ոռա
 փըռ դըշդէ մըն հէյէ կօթընռա , լաքին անռա
 13 հուն նըքեարըն թահմուլ քըրընէ : Համա
 կավա քօ Ռուհէ ոաստիյէ պէ ժը ոռա լը
 հէմի ոաստիյէ գալավուզիթի տըքը , չըմա քօ
 աւ ժը խօ դըշդ քի տէ խապէր նա տը , լէ
 չը քօ պը պըհիսէ՝ առւի տէ խապէր տը , ու
 ժը ոռա աւ դըշդ քօ տէ պըպըն տէ թարիֆ
 14 պըքը : Ռուի էզ տէ պը իզզէթ պըքը , չը-
 մա քօ ժը ամընան տէ պըսթինը , ու ժը ոռա
 15 թարիֆ պըքը : Ժը Պապառա հէր չը քօ
 հէյէ , է մընը . ժը պօյ աւ մը ժը ոռա կօ՝
 էրքը ժը ամընան տէ պըսթինը՝ ու ժը ոռա
 16 թարիֆ պըքը : Հընըքի՝ ոգթ հէնի տէ մը
 նա պինըն , ու տիսա հընըքի ոգթ տէ մը պը
 պինըն . չըմա քօ էզ ժը Պապառա տը չում :
 17 Ռուա ժը շակըրտան հընըքան ժը հէվու-
 տռուա տը կօթը պուն . չիյէ ուիա քօ ժը մէ-
 ռա տէժը , էրքը հընըքի , հէնի մը տէ նա
 պինըն , ու տիսա հընըքի՝ տէ մը պը պինըն ,
 18 ու էրքը էզ ժը Պապառա տը չում : Ու տը
 կօթը պուն . չը՝ տէ պըպը աւ հընըք ժի՝ էմ

- 19 նըզանըն չը տեժը: Իսա ֆէհմ քըր քօ տը-
խուազըն ժէ փըռս քըրընէ, ու կօ ժը ուան-
ռա, ժը պոյ առւի լը նալ խօ փըռս տըքըն,
քօ մը կօ կալ քի ժի հէնի տէ մը նէ պինըն,
20 ու տիսա կալ քի ժի տէ մը պը պինըն: Պը-
ռա պըռա տը պէմ ժը ոռա, քօ հուն տէ պը
կրին, ու շին պըքըն համա տընէ տէ շաղ պը,
հուն տէ գասալէթ պըքըն. լաքին գասալէ-
21 թէ ո տէ լը շաղիթիյէ պէ կօ հուանտըն: Ժըն-
քի կալա քօ տըզը՝ գասալէթ տըքշինը չըմա
քօ սաաթմէ ուի կիյայէ, լաքին կալա քօ ո-
լէտ պըզը՝ ժը շաղիթիյէ հէնի սըխլէթէ խօ
պիրա խօ նայնը, քօ լը տընէտա մէռուլ քի
22 զա: Հուն ժի նուա գասալէթէ ո հէյէ,
համա էզ տիսա տէ ո պը պինըմ, ու տըլէ
ո տէ շաղ պըն ու շաղիթիյէ ո եէքէ տէ ժը
23 ո տէր նայնը: Ըլ ուէ ոջէ հուն տէ ժը
մըն գըշդ քի փըռս նէքըն, պըռա պըռա տը
պէմ ժը առա՝ քօ պը նալէ մըն չը քօ տիլէկ
պըքըն ժը պալէ մըն տէ պըտը ժը ոռա:
24 Հաթա նուա պը նալէ մըն գաթ գըշդ քի
ո տիլէկ նէ քըրըն. տիլէկ պըքըն ու տէ պըս-
25 թինըն, քօ շաղիթիյէ ո թէմամ պըպը: Դըշ-
դէ հանա մը ժը ոռա պը թէմսիլա կօ, լաքին
սաաթմ տէ պէ, քօ ուէ չտղէ հէնի պը ոռա
պը թէմսիլա տէ խապէր նէ տըմ. լէ պը ա-
շիքեար ժը պոյ Պապա տէ ժը առա թարիֆ
26 պըքըմ: Ըլ ուէ ոջէ տէ պը նալէ մըն տիլէկ

- պրքըն, ու եղ նա պէմ ժը ոռա՝ երբը եղ ժը
 27 պօյ ո ժը Պապառա տէ լաւա պրքըմ. Չըմա
 քօ Պապա աւ պը խօ ո տըհապինը. չիւնքի
 ո եղ հապանտըն, ու պաւուր քըրըն քօ եղ
 28 ժը խօտէ ուապոււմ: լը Պապա ուապոււմ
 ու լը տընէ հաթըմ. տիսա տընէ տը հէլըմ
 ու ժը Պապառա տըչոււմ:
 29 Շ աղըրտան կօն ժէռա. Վ ահա տնուա պը
 աղիքեար խապէր տըտի, ու թէմնիլ քի ժի
 30 նա պէժի: Վ ուա էմ ֆահմ քըրըն քօ դու
 հէր դըշդ զանի՝ ու դըշդ քի ժի լազըմ նընը
 քօ եէքէ ժը դա փըռս պրքը, պը ուիա էմ
 31 տը զանըն քօ դու ժը խօտէ ուա պուլ: Իսա
 ճէվապ տա ժը ուանուա ու կօ. Լն ուա պա-
 32 վուր տըքըն: Վ ահա սաաթ դէ, ու հաթիյէ
 ժի, քօ տէ պէլա պըն, հէր եէք լը ճիյէ խօ-
 տա, ու եղ թէնէ տէ պը հէլըն, լաքին եղ
 թէնէ նընըմ չըմա քօ Պապա պը մըռա է:
 33 Վըշդէ հանա մը ժը ոռա կօ՝ քօ պը մըռա
 սէլամէթէ ո հէպը. լաքին փէթ պըն, չըմա
 քօ մը տընէ ֆաթհ քըր:

- 4 Ու կաւա քօ Իսա ուանան խապէր տա,
 ջահվէ խօ լը աղիւմանան պըլընտ քըր ու կօ.
 Լյ Պապա սաաթ կըհիշտիյէ, պը իզզէթ քը
 Վառէ խօ, քօ Վառէ դաժի դա պը իզ-

- 2 զէթ քր : Չափան քօ ժէռա դա լը սէր հէր
 թէն հիւքմաթ տա , հաթա քօ էպէտի հա-
 յաթ պըտը ժը աւ հէմիանդա , քօ դա ժէռա
- 3 տա : Ուիա է էպէտի հայաթ , քօ նաս պը-
 քըն դա թէնէ հագգ Բլահ ու Իսա էլ Սէ-
- 4 սիհէ քօ դա շիանտ աուի : Աը դա լը սէր
 արտէ պը իզզէթ քըր , աւ շըղուլ քօ դա ժը
- 5 մըռա տա քըրընէ՝ մը թէմամ քըր : Ուան-
 ուա է՛յ Պապա՝ դու լը պա խօ մը պը իզզէթ
 քը . պը աուի իզզէթէ , քօ ժը պուռնէ տընէ
- 6 ափուլ լը պա դա ժը մըռա հէպու : Աը նա-
 վէ դա պէյան քըր ժը աւ մէռուփանդա , ուան
 քօ դա ժը տընէտա ժը մըռա . է դա պուռն ,
 ու դա ժը մըռա տա ուան , ու քէլամէ դա
- 7 կըրթըն : Կուա ֆէհմ քըրըն՝ էրքը . աւ հէ-
 մի դըշք քօ դա ժը մըռա տա՝ ժը դա նը :
- 8 Չըմա քօ աւ քէլաման քօ դա ժը մըռա տա
 մը ժի ժը ուանդա տա . ու ուան ժի դապուլ
 քըրըն ու պը ռաստ դանին քօ էզ ժը դա
 ռապում , ու իման անին քօ դա էզ շիան-
- 9 տըմ : Կուա էզ ժը պոյ ուան լափա տը-
 քըմ , ու նա ժը պոյ տընէ լափա տըքըմ . լէ
 ժը պոյ ուան քօ դա ժը մըռա տա , չըմա քօ
- 10 ուան է դա նը : Ու հէմի ամընան՝ է դա նը
 ու չը քօ է դա է էմըն է , ու էզ պը ուան
- 11 պը իզզէթ պումը : Ու էզ հէնի լը տընէտա
 նընըմ , լաքին ուան լը լը տընէտա նը , ու էզ
 ժը դառա դէմ , է՛յ ազիզ Պապա պը նափէ

- 11 Դու ունիս պը բէ, ունիս քո դա ժը մըռա տա.
 քո եէք պըպըն, չափան քո էմ եէք ըն:
 12 Զը գաս քո էզ լը տընէտա պոււմ պը ունի-
 ոա, մը պը նափէ դա ունի Տըֆզ քըր, ունի
 քո դա ժը մըռա տա, ու մը Տըֆզ քըր ու
 ժը ունի եէքէ վունտա նէ պու, ժը դայրէ
 օղուէ Տէլաք է, քո քըթէպ թէքմիլ պըպը:
 13 Էնի նուա ժը դառա դէմ ու լը նափ տը-
 նէ դըշդէ Տան խապէր տը տըմ, քո շազի-
 14 թիյէ մըն լը խօտա թէքմիլ պը կըրըն: Մը-
 քէլամէ դա ժը ունիտա տա, ու տընէ ժը
 ունի իքրաՏ քըր, չըմա քո ունի ժը տընէ
 նընըն, չափան քո է ժի ժը տընէ նընըմ:
 15 Ժը պոյ ունի ժը տընէ Տէլինի լափա նաքըմ.
 16 Իէ քո ունի ժը եարամազէ Տըֆզ պըքի:
 17 Ունի ժը տընէ նընըն չափան քո էզ ժը տը-
 նէ նընըմ: Ունի պը դաստիյէ. խօ մուգա-
 18 տէս տըքը, քո քէլամէ դա Տագգ է: Զա-
 վան քո դա էզ լը տընէ շիանտըմ, է ժի ունի
 19 լը տընէ շիանտըմ: Ու լը սէր ունի էզ խօ
 փագըժ տըքըմ քո ունի ժի պը Տագգիյէ
 20 փագըժ պը պըն: Ու թէնէ ժը պոյ ունի
 լափա նա քըմ, լաքին պը խապէրէ ունի ժը
 պոյ Տէմի ժը մըռա իման անօղանուա ժի:
 21 Բո Տէմիան ժը եէք պըպըն, չափան քո դու-
 էյ Պապա լը նափ մըն ու էզ լը նափ դա,
 քո ունի ժի լը նափ մէտա պըպըն. քո տը-
 նէ ժի պափուր պըքը, էրքը դա էզ շիանտըմ:

- 22 Ու աւ իզգէթ քօ դա ժը մըռա տա, մը ժի
 ժը ուանուա տա, քօ եէք պըպըն. չափան քօ
- 23 էմ եէք ըն: Իշը լը ուանտա ու դու լը մը-
 տա, հաթա քօ լը եէքտա թէքմիլ պըպըն,
 ու տընէ ժի պըզանը քօ դա էզ շիանտըմ,
 դա հապանտ ուան չափան քօ էզ հապան-
- 24 տըմ: Իշ Պապա ուան քօ դա ժը մըռա
 տա, տը խուազըմ լը քօ քի էզ ըմ, ուան
 ժի պը մըռա պը պըն. քօ պըպինըն իզգէթէ
 մըն՝ աւ քօ դա ժը մըռա տա, չըմա քօ դա
- 25 էզ հապանտըմ ժը ափուլ պունէ տընէ: Իշ
 սատըգ Պապա՝ տընէ դա նաս նէ քըր, լպքին
 մը դա նաս քըր, ու ուան ժի նաս քըրըն էր-
- 26 քը դա էզ շիանտըմ: Սը նափէ դա ժը
 ուանուա տա զանին ու տէ պըտըմ զանին, քօ
 աւ մուհապէթ, քօ պը աուի դա էզ հապան-
 տըմ, լը նափ ուան պըպը, ու էժի լը նափ
 ուան:

ԱԼԻԲ 48

- 1 Իսա կափա քօ խապէրէ հանա կօ, ուպու
 պը թէվլի շակըրտէդ իօ լը ալիյէ տընէ նա-
 վալէ Վաթըռունէ պըհուրի, լը քօ քի պաղ-
 չա քի հէպու լը նափ էքէ քէթըն աւ ու
- 2 շակըրտէդ իօ: Ղ'ուտա ժի աուի քօ աւ տէ
 թէսլիմ պը քըրանա աւ ճի տը զանը պու.
 չըմա քօ Իսա փըռ ճարան պը թէվլի շա-

- կըրտէ խօ լը ուէ հաթը պուն ճըվանտըն :
- 3 'Եռա ճ'ուտա պէօլիւկէ ասքերան ու ժը պաշ իմաման ու ժը ֆարիսիան խըղմէթճիան պը խօռա սանտ , հաթը լը աւ տէր , պը մաշհա-
- 4 լան ու պը ֆէնէրան ու պը չէքան : Համա իսա կավա քօ տի աւ հէմիան լը տէր ուի հաթ , ապուռ ու կօ ժը ուանուա . հուն լը քէ
- 5 տը կէռն : ճ'էվապ տանը ժէռա . իսայէ 'Եասրանի , կօ ժը ուանուա իսա . Իշ ըմ , ճ'ուտա ժի քօ աուի տէ թէսլիմ պը քըրա-
- 6 նա՝ պը ուանուա պու : Կավա քօ կօ՝ էրքը էզ ըմ , պը շունտա-շուն ու լը արտէ քէթըն :
- 7 Տիսա փրոս քըր ժը ուանուա . լը քէ՝ տը կէ-
- 8 ուն . ուան ժի կօ , իսայէ 'Եասրանի : իսա ճէվապ տա ժը ուանուա . Սը ժը ոռա կօ էր-քը էզ ըմ . նուա էրքը հուն մը տը խուազըն
- 9 աուանան պերտըն քօ պը չուն : 'Բօ թէք միլ պըպը աւ խապէր քի կօ , ուան քօ դա ժը մըռա տա , ժը ուան եէքէ ժի մը վունտա
- 10 նա քըր : 'Եռա ժը Հըմհուն փէթրոսա շուրքի հէպու , քշանտ աուի , ու լէ խըստ լը խըղմէթքեարէ պաշ իմամէ , ու կօյէ ոաստէ ուի պրանտ ճիյէ քըր , ու նավէ աւ խըղմէթ-
- 11 քեարէ Սալխօս պու : իսա կօ ժը փէթրոսա . Հուրա խօ տիսա լը քալան տէյնը . աւ քեասէ քօ Պավէ մըն ժը մըռա տա , տէ վէ նախում աուի :
- 12 'Եռա պէօլիւկէ ասքերէ ու պին պաշի ու

- խրղմեթծիյէ Եւհոտիան կըրթըն Իսա, ու
 13 կրէտան: Ու առի իպթիտա ժը Էանառա
 պրըն քօ Ղազուրէ Գայաֆա պու, քօ պաշ
 14 իմամէ ուէ սալէ պու: Ուիա աւ Գայաֆա
 պու քի ժը Եւհոտիանուա նասիհաթ քըր,
 էրքը գանձ է քօ ժը պօյ գալմէ մէռուվ քի
 15 պըմը: Ու լը բէյ Իսա տըչօ պուն Շըմ-
 հուն փէթրոս ու աւ շակըրտէ տըն. ու աւ
 շակըրտ նասէ պաշ իմամէ պունէ պը Իսառա
 16 լը հալչա պաշ իմամէ քէթ: Լաքին փէթ-
 րոս տէրվա լը պա տէրիյէ սէքընի պու. ու-
 պու աւ շակըրտէ տըն քօ նասէ պաշ իմամէ
 պու, ու կօ ժը գափուծիռա. փէթրոսէ լը
 17 հընտուռ սանտ: Ելուա աւ գափուծի գաթ-
 վաշ ժը փէթրոսուա կօ. Սադըն դու ժի ժը
 շակըրտանէ ուէ մէռուվէ նէ՞ պի ուի ժի կօ՝
 18 նընըմ: Լը ուէ սէքընի պուն խրղմեթբեա-
 րան ու հասասան քօ ալըր շալուծանտը պուն,
 չիւնքի սերմա պու, ու կէրմ տը պօ պուն.
 փէթրոս ժի պը ուանառա սէքընի պու ու կէրմ
 19 տը պօ պու: Ու պաշ իմամ ժը Իսառա
 փըռս քըր ժը պօյ շակըրտան ու թալիմէ ուի:
 20 Իսա Ղէվապ տա ժէռա. մը լը տընէտա ա-
 չիքեար խապէր տա, մը հէր չաղ լը տէրան
 ու լը տաճարտա հին քըր, լը քօ քի Եւ-
 հոտիյան կըշք ճէմ պօ պուն, ու տըղիգա
 21 դըշդ քի մը խապէր նա տա: Չըմա՞ ժը մը-
 ռա փըռս տըքի, ուան քօ պըհիստըն ժը ուան-

- ուա փրուս քը երբը մը չը պը ուանուա խապէր տա, վաճա մը չը քօ խապէր տա ուան զա-
- 22 նըն: Կապա քօ ուիա կօ. Ժը խըզմէթքեա-
րան եէքէ քօ լը ուէ սէքընի պու, սիլա քի
լէ խըստ Ժը Խաաուա ու կօ, Ե՛ ուսա՞ն ճէվապ
- 23 տըտի Ժը պաշ իմամուա: Խաա Ժի Ժէուա կօ.
Ե՛րբը մը քէօթի խապէր տա, Ժը պօյ քէօ-
թիթիյէ շէհատէթ պըքը. լէ երբը մը գանձ
խապէր տա, դու չըմա՞ Ժը մըուա լէ տըխի:
- 24 Ու Հանա աուի հաթը կրէտան Ժը Վայա-
- 25 ֆաուա շիանտ: Շըմհուն փէթըոս Ժի լը
ուէ սէքընի պու ու կէրմ տը պօ պու, կօնը
Ժէուա, Սագըն դու Ժի Ժը շակըրտէդ ուի նէ
պի. աուի՞ ինքեար քըր ու կօ՝ Ե՛րբը նընըմ:
- 26 Ժը խըզմէթքեարէ պաշ իմամէ եէք Ժի խը-
սըմէ աւ մէուուվէ, քօ կօյա էքէ փէթըոս պը-
ուանտը պու՝ կօ. 'Եա՞ մը դա տի լը նավ
- 27 պաղչայէ պը ուիուա: 'Եուա փէթըոս Տի-
սա ինքեար քըր, ու զուվա տիք պան տա:
- 28 Ու Խաա Ժը մալա Վայաֆայէ լը սէրայէ
վալիյէ պըրըն, ու հէնի սըպէ պու, ու ուան
լը սէրայէ նէ քէթըն քօ նափաք նապըն, լէ
- 29 քօ փասէհէ պըխօն: Փիլատոս լը տէր հաթ
Ժը ուանուա ու կօ. Ե՛ր սէր մէուուվէ հան
- 30 չը կըլի տադիինն: Շ՛էվապ տան ու կօն
Ժէուա. Ե՛րբը աւ մէուուվ պը քէօթի խոյ
նա պանա, աուի մէ Ժը դաուա տէ թէսլիմ նէ
- 31 քըրանա: 'Եաւա փիլատոս Ժը ուանուա կօ.

- հուն պըսթինըն աուի, ու լը կէօքա տինէ խօ
աուի հէօքմ պըքըն. Եւհոուտիան կօն ժը մէ-
ռա. Ղ'այիզ նընը քօ մէռուվ քի պը գու-
- 32 ժըն : Վօ թէքմիլ պըպը քէլամէ Խսա, քօ
կօ. Պէյան քըր էրքը պը չը մըրընէ աւ տէ
- 33 պըմըր : Փիլատոս տիսա լը սէրայէ քէթ ,
կազէ քըր Խսա ու կօ ժէռա. Փատիշահէ Եւ-
- 34 հոուտիյան դոյի : Խսա ձէվապ տա. ուայա
դու ժը խօ տէժի, Եախօտ ժը պոյ մը պաշ-
- 35 գասիան ժը դառա կօն : Ղ'էվապ տա Փի-
լատոս, Սէկեր էժի Եւհոուտի մը. միլէթէ
դա ու պաշ իմամէ դա դա ժը մըռա թէսլիմ
- 36 քըրք, դա չը դըշդ քըիյէ : Խսա ձէվապ
տա. փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէյ հաննը-
նը. էրքը ժը տընէյ հան պըպանա փատիշա-
հիթիյէ մըն, խըզմէթճիյէդ մըն տէ փէվ պը-
չանա քօ էզ լը տէսթէ Եւհոուտիան թէսլիմ
նէ պըմ. նուա փատիշահիթիյէ մըն ժը տընէ
- 37 հան նընը : Փիլատոս կօ ժէռա. Եւ էրքը
վոստան է դու փատիշահի. ձէվապ տա Խսա.
դու տէժի էրքը էզ փատիշահ լմ. լաքին էզ
ժը պոյ աւ դըշդէ հան զա մը, ու ժը պոյ աուի
լը տընէ հաթըմ, քօ ժը պոյ հագգիյէ շէհա-
տէթ պըքըմ, աւ հէմիան քօ ժը հագգիյէնը,
- 38 ժը իսպէրէ մըռա կօտարի տըքըն : Փիլատոս
կօ ժէռա. Ղը է հագգի. ուիա քօ կօ, տիսա
լը տէր քէթ ժը Եւհոուտիանուա, ու կօ ժը
ուաննա. էզ գապհաթ քի նա պինըմ լը սէր

- 39 -ուի: Համա ատէթէ ո է քօ լը պայրամտա
 եէքէ ժը ոռա պերտըմ. անուա տը խուաճըն
 քօ փատիշահէ Լքէհուտիան ժը ոռա պերտըմ:
 40 Հէմիան ժի պը գիրինէ կօն. Լուի պեր մէ
 տը, լէ Պարապպէ ու աւ Պարապա հարամի
 քի պու:

ԱՆԻ 49

- 1 Աւ չաղէ փիլատօս կըրթ. Իսա՝ ու քութա
 2 աուի: Լուա ասքէր ժը ըսթըրիան թաճ քի
 ջէքըրըն՝ լը սէրէ ուի տանին, ու ժէռա խի
 3 լաթ քի տանը որկըրթըն: Աւ տը կօթը պուն.
 Ալլամ ժը դառա է՛յ փատիշահէ Լքէհուտիան
 4 ու ժէռա սիլէյան լէ տը խըստը պուն: Փի-
 լատօս տիսա լը սէր ոապու՝ ու կօ ժը ուանռա.
 Ալլահա աուի ժը ոռա լը տէր գինըմ, քօ պը-
 վանըն էրքը լը սէր ուի էզ ճիւրմ քի նա պի-
 5 նըմ: Իսա լը տէր ոապու, ու թաճէ ըսթը-
 րիան ու խիլաթ ճըլէ ուի հէպու, ու կօ ժը
 6 ուանռա. Ալլահա աւ մէռուվ: Լուա պաշ
 իմաման ու խըզմէթքեարան կապա քօ աուի
 տին, տէնկէ խօ հէլ անին ու կօն. Լը խաչէ
 տէրինը՝ լը խաչէ տէրինը աուի: Փիլատօս ժը
 ուանռա կօ. աուի հուն պը կըրըն, ու լը խաչէ
 տէրինին, չըմա քօ էզ ճիւրմ քի լը ուիտա նա
 7 պինըմ: Լքէհուտիան ճէվապ տան ժէռա, նօ-
 մօսէ մէ հէյէ լը կէօրա նօմօսէ մէ լազըմ է քօ

- պըմըր. չըմա քօ աւ խօ գուռէ Խօտէ քըր :
- 8 Կաժա քօ Վիլատօս խապէրէ հան պըհիստ հէ-
նի փըռ թըռսիա, տիսա լը սարայէ քէթ ու կօ
- 9 Ժը Խսառա : Դու ժը քո՞յ. լաքին Խսա Ժէ-
- 10 ոա ճէժապ քի նէ տա : Կօ Ժէռա Վիլատօս .
պըմըռա խապէրնա՞ տի. դու նըճանի քօ հէօք-
մէ մըն հէյէ դա լը խաչէ պը տէրինիմ, ու
- 11 հէօքմէ մըն հէյէ դա պէրտանէ : Խսա ճէ-
ժապ տա . Լը սէր մըն գաթ հէօքմաթէ դա
տէ նա պանա, էրքը ժը Ժօրտա ժը դառա նէ
հաթը պա տայըն. ժը պօյ ուիա՝ աւ քօ էլ
ժը դառա թէսլիմ քըր՝ կիւնէյէ ուի հէնի փըր
- 12 մէզըն է : Էնի ժը ուէ բէժա Վիլատօս տը
խօստը պու աուի պէրտը, լաքին Եէհուտիան
պը գիրինէ տը կօթը պուն. էրքը աուի պէր-
տի, դու տօստա գայսէրէ նընի, հէր քի քօ աւ
խօ փատիշահ տըքը, աւ զըտտէ գայսէրէ :
- 13 Կուա կաժա քօ սէօզէ հան պըհիստ Վիլա-
տօս, լը տէր խըստ Խսայէ, ու տէօշիւմէյէ գէ-
վըրէ քօ պը Խպրանիյէ կապաթա հաթը կօ-
թան ճիյէ լը սէր քիւրսիյէ շէրիաթէտա ու-
- 14 նըշտ : Ույա ինէ փասէհէ պու, ու սաաթ
ոխթա շէշանտա պու, ու ժը Եէհուտիանուա
- 15 կօ. Վահա փատիշահէ ո ժը ոռա : Ու ուան
տը գիրա պուն ժը նաժ մէտա հէլինը աուի՝
հէլինը աուի, ու լը խաչէ տէրինը աուի, Վի-
լատօս ժը ուանուա կօ. Ել փատիշահէ՞ ո տէ
լը խաչէ տէրինըմ, պաշ իմաման ճէժապ տան

- Ժը գայտերէ պաշգա փատիշահէ մէ թուննա :
- 16 Ուէ չաղէ առւի լը տէսթէ ուան տա , քօ լը
խաչէ ռապը :
- 17 Ուան Ժի կըրթըն առւի տը պրի պուն , ու
խաչէ խօ առւի հէլ անի պու , ու վոսսան ռա
տը պօ պու լը աւ ճի քօ դէ կօթան , Գաֆ ,
քօ պը Խպրանիյէ Կօլկօթա տը հաթը պու
- 18 կօթան . Լը ուէ առւի լը խաչէ տէր անին , ու
բէռա պաշգա տը տօյան Ժի , եէքէ Ժը եէք
ալիյէ ու առւէ տըն Ժը եէք ալիյէ , ու լը օր-
- 19 թայէ Խսա : Ու թախթա քի Ժի նըվիսանտ
Փիլատօս , ու տանի լը սէր խաչէ . ու ՓԼՏԻ-
ՇԼԷԼԷ ԵԼԷՆՈՒՏԻԼՆ ԻՍԸՅԷ՝ ԵԼԸ-
- 20 ՐԷՆԻ՝ հաթը պու նըվիսանտըն : 'Եռա եաֆ-
թայէ հան Ժը Եէհուտիան փրուան խօնտըն .
չըմա քօ աւ ճի լը նէղա պաժէր պու լը քօ քի
Խսա հաթը խաչ քըրըն . ու պը Խպրանիյէ ,
ու պը Եռուանիյէ , ու պը Ուսմանիյէ հաթը
- 21 պու նըվիսանտըն : 'Եռա պաշ իմամէդ Եէ-
հուտիան Ժը Փիլատօսու կօն . Սէ նըվիս փա-
տիշահէ Եէհուտիան , լէ պը նըվիս քօ աւ կօ
- 22 էղ փատիշահէ Եէհուտիան ըմ : Փիլատօս
ճէվապ տա , Սը չը քօ նըվիսանտ նըվիսանտ :
- 23 Համա ասքերան կավա քօ Խսաէ լը խաչէ
տէր անին , ճըլէ ուի սանտ չար հիսսէ քըրըն ,
Ժը հէր եէք ասքերուա փայ քի . ու խաֆթանէ
ուի Ժի սանտ . չըմա քօ Ժը Ժօրտա հաթա լը
- 24 Ժէր , պէ տէր ու թըն պու հիւնայի : Կօն Ժը

հէվոստոսա առի էմ նէ գաթինըն, լէ գուրա
էմ պավէժըն լը ուի ժը քէռա քօ տէրգէվը,
քօ թէմամ պըպը աւ նըվիսանտըն. Նըլէ մըն
լը նավ խօտա փայ քըրըն, ու լը սէր խաֆ-
թանէ մըն գուրա ավէթըն, ասքէրան դըշդէ
հան քըրըն :

- 25 Ու լը պախաչէ Խսա սէքընի պոււն տիյա, ուի.
ու խուզգա տիյա ուի՝ Սէյրէմէ, ժընա Վլաւ
26 ֆառէ ու Սէյրէմէ Սախտալինի : Կավա քօ
Խսա տիյա խօ տի՝ ու աւ շակրոտ քօ տը հա-
պանտ քօ նէզա ուի սէքընի պու, կօ ժը տիյէ
27 խօռա, Լյ ժըն՝ վահա գուռէ դա : Բաշէ կօ
ժը շակրոտա, Ա. ահա տիյա դա, ու ժը ուէ
սաաթէ աւ շակրոտ առի լը մալա խօ սանտ :
28 Սը ուէ բէվա կավա քօ Խսա զանի էրքը
վահա հէր դըշդ թէքմիլ է, քօ աւ նըվիս ժի
29 թէքմիլ պըպը՝ կօ. Լյ թի մը : Վուա լը
ուէ ֆրագ քի պըսիրքէ դըժա հէպու, ու ուան
ժի սիւնկետար քի պը սիրքէ դըժը քըրըն. լը
սէր գամիչ քի լէֆանտըն, ու տրէժ քըրըն
30 ալիյէ տէվա ուի : Վուա կավա քօ Խսա սիր-
քէյէ սանա, կօ. Էէր. դըշդ թէքմիլ պու,
ու սէրէ խօ պը խուար քըրընէ ճանէ խօ թէս-
լիմ քըր :
31 Վուա Լէհոստիան, չիւնքի ոցյա ինէ պու,
քօ աւ կէովտան նա պը քօ լը սէր խաչէ պը-
մընըն հաթա ոցյա շէմուէ, չըմա քօ աւ շէ-
մու, ու քի մէզըն պու. ժը ժիլաուսուա լավա

- քրորն քօ չօքա ուան պը շըքինըն ու պէն հէ-
 32 լանտըն : Աքէրան հաթըն չօքէդ ավուլին շը-
 քէնանտըն ու վուսան ժի է աուէ տըն , քօ
 33 բէռա լը խաչէ ուա պօ պու : Համա կավա
 քօ ժը Խսառա հաթըն՝ ու տին քօ ժը խօ մըրի
 34 պօ պու , չօքա ուի նէ շըքէնանտըն : Աքին
 ապէրան եէքէ ումա խօ չըքանտ լը դէնըշտա
 35 ուի , ու զուվա խույն ու ավ ուապու : Ու աւ
 քօ տի դըշդէ հանան՝ շէհատէթ քըր ու շէհա-
 տէթիյէ ուի ուաստ է , ու աուի տը զանը քօ
 36 ուաստ տէժը . քօ հուն ժի իման պինըն : Վըշ-
 դէ հան պու քի թէմամ պըպը քըթէպ , էր-
 37 քը ադիյէ ուի տէ նէյէ շըքանտըն : Ու տի-
 սա պաշգա քըթէպ տէժը . տէ պը նըհէուըն
 ժէռա քօ աուի պըինտար քըրըն :
 38 Վը ուէ բէվա Եուսիֆ՝ քօ ժը Արիմաթէ
 պու , պը տըղիգա շահըրտէ Խսա պու ժը թըռսա
 Եհհուտիան , տիլէկ քըր ժը փիլատօսէ , քօ
 կէօվտէյէ Խսայէ պը հէլինը , փիլատօս ժի էմի
 39 քըր , հաթ ու հէլանի աուի : Հէմ՝ Վիկտի-
 մուս ժի հաթ քօ աուի լը շէվէտա ավուլ ժը
 Խսառա հաթը պու , ու անի գասա սատ լը դը-
 40 րան զմուռ պը էօտուա թէվ քըրի : Վուա
 կէօվտէյէ Խսայէ սանտըն ու պը ճավան ու պը
 պըխուրան լէֆանտըն , չավան քօ ատէթէ Եհ-
 41 հուտիան պու քէֆէն քըրընէ : Ու լը ուէ տէրէ
 լը քօ քի հաթը պու խաչ քըրըն , պաղչա քի
 հէպու , ու լը նավ աւ պաղչայէ թըրպ քի նօ

հէպու, քօ լը նաւա էքէ գաթ եէքէ նէ տանի
42 պուռն: Նուա ժը պոյ ինէ Նէհուտիան լը ուէ
տանին Խսայէ, չըմա քօ թըրպ նէզ պու:

ՍԻՐ 20

- 1 Ու լը ոջա ավուլէ հաթթէ՝ հէժա դարի,
լը սէրէ սըպէտա Սէյրէմէ Սաղտալինի լը
թըրպէ հաթ, ու տի քօ գէվըր ժը տէրիյէ թըր-
- 2 պէ հաթը պու հէլանին: Բաշէ տը պագը դէ
ժը Շըմհուն փէթըրոսու ու ժը աւ շակըրտէ
տընուա՝ աւ քօ Խսա տը հապանտ, ու տէժը ժը
ուանուա. Բապպ ժը թըրպէ հէլանին, ու էմ
- 3 նըղանըն լը քօ տանին աուի: Ուապու փէթ-
րոս ու աւ շակըրտէ տըն ու լը ալիյէ թըրպէ
- 4 տը հաթը պուռն: Հէրտույան ժի թէվ տը պա-
զիա պուռն. ու աւ շակըրտէ տըն. պագիա զու քէթ
լը բէշ փէթըրոսէ. ու ավուլ լը թըրպէ հաթ:
- 5 Ու նըղմ պու տի քօ չարշաֆան լը ուէ տը սէ-
քընի պուռն. լաքին աւ լը հընտուռ նէ քէթ:
- 6 Շըմհուն փէթըրոս ժի կըհիշթ, քօ լը բէյ ուի
տը հաթ, ու լը թըրպէ քէթ, ու տի քօ չարշա-
- 7 ֆան լը ուէ տը սէքընի պուռն: Ու աւ տըսմալ
քօ լը սէրէ ուիտա պու, պը թէվլի չարշաֆան
տա նէ պու լէ հաթը լէֆանտըն ճիյէ լը եէք ա-
- 8 լի քի հաթը պու տա դինըն: Ուէ չադէ լը հըն-
տուռ քէթ աւ շակըրտէ տըն ժի, քօ ավուլ լը
- 9 թըրպէ հաթը պու, տի ու իման անի: Չըմա քօ

հետք քրթեպաննէ տը զանը պուն. էրբը լա-

10 զըմ է ժէռա ժը մըրիան գըյամ քը: Նուա
շակըրտան տիսա լը ճիյէ խօ չուն:

11 Համա Սէյրէմ լը պա թըրպէ լը տերվա
սէքընի պու, ու տը կրիա պու, նուա կավա քօ

12 աւ տըկըրիա պու լը նավ թըրպէ նըհէռթ: Ու
տի տու մէլէքան պը ճըլէ սըփի, քօ ոօնըշտի
պուն, լը աւ ճի քօ կէօվտա իսա հաթը պու
տանին, եէք ժը ալիյէ սէրի՝ ու եէք ժի ժը ա-

13 լիյէ լընկան: Ու ուան ժէռա կօն. իշ ժըն չը-
մա՞ տըկըրի. կօն ժը ուանուա ժը պօյ աուի քօ
էֆէնտիյէ մըն ժը թըրպէ հէլանին, ու նըզա-

14 նըմ լը քօ տանին աուի: Ու կավա քօ ուանան
կօ պը շունտա վէկէռիա ու տի իսա քօ տը սէ-

15 քընի պու, ու նէ տըզանը պու քօ իսաէ: իսա
կօ ժէռա. իշ՝ ժըն չըմա՞ տըկըրի լը քէ տը կէ-
ռի: Լուի թախմին քըր քօ պաղչավան է, կօ
ժէռա. իշ՝ էֆէնտի. էրբը դա աուի հէլանի
պէժը ժը մըռա՝ լը քօ դա տանի աուի, քօ էզ

16 աուի պըսթինըմ: իսա ժէռա կօ, իշ՝ Սէյ-
րէմ. ուի ժի վէկէռիա ու պը իպրանի կօ ժէռա.

17 իապի, քօ խօճա թէրճիւմէ տըպը: իսա կօ
ժէռա. լը մըն մէ՝ գէվ. չըմա քօ հէժա լը պա
Պավէ խօ նէ ռա պու մը, լէ հաուը ժը պրէյէդ
մըռա, ու պէժը ժը ուանուա. իշ ժը Պավէ
խօռա ու ժը Պավէ ոռա ու իյօտէյէ խօռա ու

18 ժը իյօտէյէ ոռա ռատը պըմ: Սէյրէմէ Սակ-
տալինի հաթ ու ժը շակըրտանուա իսապէր տա՝

էրբը առի Ռապպիյէ տի. ու ժէռա դըշգէ
հանան կօ:

- 19 'Նուա լը ուէ ոջէ' ին ոջա ավուլէ հաթթէ
կավա քօ էվար պու, տէրիան ժի գուֆըլանտի
պուն լը քօ քի շակըրտան ժը թըռսէ Նէհու-
տիան լը եէք ճի հաթթը պուն ճըվանտըն. Իսա
հաթթ ու լը նավ ուանտա սէքընի ու կօ ժը
20 ուանուա. Սէլամ ժը ոռա: Ուիա քօ կօ՝ տէսթ
ու փարսուէ խօ ժը ուանուա նշան տա. շակըր-
21 տան շաղ պուն կավա քօ Ռապպիյէ տին: Իսա
տիսա կօ ժը ուանուա. Սէլամ ժը ոռա. չավան
քօ Պավէ մըն մը շիանտ, է ժի ո տը շէյինըմ:
22 Ու ուիա քօ կօ, փըֆ քըր ժը ուանուա ու կօ.
Րուհ էլ 'Նուտսէ պըսթինըն. էրբը կիւնէյէ
եէքէ ավֆ պըքըն՝ ժը ուանուա պէ ավֆ պուն:
23 Ու էրբը է եէքէ շունտա պը կըրըն. պէ կըրթըն:
24 Համա թուամ ժը տուանգտահան եէքէ, քօ
Քէվի տը հաթթը պու կօթան, պը ուանուա նա
25 պու, կավա քօ Իսա հաթթ: Մէ շակըրտէ ար-
նան տը կօթը պուն ժէռա՝ էրբը մէ Ռապպիյէ
տին. ուի ժի կօ ժը ուանուա. Նըքը լը սէր տէս-
թէ ուի նշանէ փէրչիման նէ պինըմ, ու փէ-
չիյէ խօ լը ճիյէ փէրչիման նա չըքինըմ, ու
տէսթէ խօ լը փարսուէ ուի նա չըքինըմ, գաթ
պավուը նա քըմ:
26 Ու լը բաշէ հաշթ ոջան շակըրտան տիսա լը
հընտղողտա պուն, թուամ ժի պը ուանուա.
հաթթը Իսա կավա քօ տէրիան գուֆըլի պուն,

- ոս սէքընի լը օրթա ուան ու կօ. Սէլամ՝ ժը
 27 ոռա : Բաշէ կօ ժը թօռմանա. բէչիյէդ խօ
 լըվըր պինը, ու մէղէքէ տէսթէ մըն, ու բէչիյէ
 խօ պինը լըվըր ու տէսթէ մըն մէղէքը. ու տէս-
 թէ խօ պինը լը փարսուէ մըն պը չըքինը իման-
 28 սըղ մէպը՝ լէ պը իման պը : Շէվապ տա թօռմա
 29 ու կօ ժէռա. Խօտէ ու Լըլահէ մըն : Խսա կօ ժէ-
 աա. Լըլաքօ դա էղ տիմ ու իման անի, խօղի
 ժը ուանաա քօ նէ տինը ու տէ իման պինըն :
 30 Եռա Խսա լը պէր շահըրտան՝ պաշգա փըռ.
 քէրէմէթան քըր, քօ լը քըթէպէ հանտա նը-
 31 վիսանտըն նընը : Համա ուիա՝ աւ գառ դըշդ
 հաթը նըվիսանտըն, քօ իման պինըն էրքը Խ-
 սա՝ Սէսիհ Գուռէ Խօտէէ, հաթա քօ պը
 իման անընէ, պը նապէ ուի ժը հայաթուա մա-
 լէք պըպըն :

ՍԷՐ 21

- 1 Ժը ուէ բէվա՝ Խսա տիսա աւ խօ ժը շահըրտ
 տէդ խօռա պէյան քըր լը սէր պահրէ թիպէ-
 2 րիյէ, ու ահվա պէյան քըր : Լը թէվ պուն
 Շըմհաւն փէթըռս, ու թօռմա հաթը Շէվի
 կօթան, ու Լաթանայէլ՝ քօ ժը Գանա ժը պա-
 ժէրէ Շէլիլէ պու, ու գուռէդ Օլէպտիյէ, ու
 3 ժը շահըրտան տըտոյան ժի : Շըմհաւն փէթըռս
 կօ ժը ուանաա. Լըլ տըրում սայաէ մահսիան.
 կօն ժէռա. Լըլ ժի դէն պը դառա, չուն ու քէ-

- Թըն լը կէմիյէ . ու լը ուէ շէվէ դըշդ քի նէ կըր-
- 4 Թըն : Ու կավա քօ սըպէ պու իսա լը քէնարէ
պահրէ տը սէքընի պու . համա շահըրտան նաս
- 5 նէ քըրըն էրքը իսա է : իսա կօ ժը ուանուա .
կէլէ վառուգան դըշդ քի խուարընէ ո հէյէ ,
- 6 ճէվապ տան ժէուա ու կօն . Լա : Լյօ ժը ուան-
ուա , Թօուէ խօ լը ալիյէ ոաստէ կէմիյէ պավէն՝
ու տէ պը պինըն . ալէթըն , ժը վահֆիյէ մահ-
- 7 սիան նա տըքնարը պուն քշանտընէ : Լա շա-
կըրտ քօ աուի իսա տը հապանտ , կօ ժը փէթ-
րոստա : Լա Բապպ է : Է ըմհուն փէթրոս կա-
վա քօ պըհիստ էրքը Բապպ է , փէշթըմալ լը խօ
լէֆանտ չըմա քօ դահգի պու , ու աւ խօ լը
- 8 պահրէ ալէթ : Ու աւ շահըրտէ տընան պը կէ-
միյէ տը հաթը պուն . չըմա քօ ժը զուպիյէ
տուր նէ պուն , անճախ գասա տու սատ հալա
պիյէ , ու Թօուէ պը մահսիան տը քշանտը պուն :
- 9 Ու կավա քօ լը զուպիյէ ոապուն , լը ուէ հա-
թը տանին քէօզ քի ու լը սէր ուի հաթը տա-
- 10 նին մահսի քի ու նան տին : իսա ժը ուանուա
կօ . Պինըն ժը աւ մահսիան քօ հուննուա կըր-
- 11 Թըն : Է ըմհուն փէթրոս ոապու , ու Թօուէ լը
զուպիտա տը քշանտ , պը սատ ու քէնճէ ու սը-
սէ պը մահսիյէ մէզընան դըժա . ու աւ գաս
դըշդ հէպու ու Թօու նա գաթիա իսա կօ ժը
- 12 ուանուա . Որըն դաշթիյէ պըխուն , համա ժը
շահըրտան գաթ եէքէ ճէտարէթ նէ տըքըր
փըու քըրընէ՝ էրքը դու քիմի , չըմա քօ ֆէհմ

- 13 տը քրորը պունէրքը աւ Բապպէ: Նուա Խսա
 հաթ ու նանէ կրթ ու տա ժը ուանուա. վու-
- 14 սան ժի մահսի: Ուիա հալա ճարա սրսէյանէ
 քօ Խսա ժը շակրտանուա խոյայի պու ժը բա-
- 15 չէ ժը մըրիան գըյամ քրորնէ: Ու կավա քօ
 դաշթիյէ քրորն, Խսա կօ ժը Շըմհուն փէթ-
 րոսուա. Լյ Շըմհուն գուռէ Լոունան դու մը
 ժը աւ հէմիան բէթըր տը հապի՛նի. ուի կօ ժը
 ուիուա. Պէլի եա՛ Բապպ, դու ժի զանի քօ դա
 տը հապինըմ, կօ ժէուա. Պը ջէրինը պէրիւքէ
- 16 մըն: Տիաա կօ ժէուա. Լյ Շըմհուն գուռէ
 Լոունան՝ դու մը տը հապինի՞ կօ ժէուա. Պէլի
 եա՛ Բապպ, դու ժի զանի քօ դա տը հապինըմ.
- 17 կօ ժէուա. Պը ջէրինը բաղէդ մըն: Կօ ժէուա
 ճարա սրսէյան. Լյ Շըմհուն գուռէ Լոունան՝
 դու մը տը հապինի՞ փէթրոս պը գասալէթ պու,
 ժը պոյ տուի քօ սէ ճարան ժէուա կօ՝ դու մը տը
 հապի՛նի, ու կօ ժէուա. Եա՛ Բապպ դու հէր
 դըշդ տըզանի, ու դու զանի քօ էզ դա տը հա-
- 18 պինըմ Խսա՝ կօ բաչէ մըն պը ջէրինը: Պըռա
 պրուա տը պէմ ժը դաուա, կավա քօ դու կէնճ
 պույի՝ գու ժը խօուա բըշթ կրէտըտա պույ ու
 տը չօ պույ լը քօ քի տը խօստը պույ. համա ոխ-
 թա իխթիարիթիյէ՝ դա տէսթէ խօ տէ լը պը-
 լընտ պը կրի ու պաշգասիան տէ ժը դաուա բըշթ
 կրէտըն ու տէ պը պըն դա լը քօ քի նա խուա-
- 19 զի: Ուիա կօ՝ պը պէյան քրորնէ էրքը աուի պը
 չը մըրորնէ տէ Խօտէ պը իզգէթ քը. ու կավա

- 20 քո աւա խապեր տա կօ ժէռա, ի լ բէյ մըն ու
 քո իսա տը հապանտ քո լը բէյ ուի տըրօ պու.
 քո աուի լը սէր սինկա ուի քէթը պու, ու կօթը
 պու. իշա՛ Բապպ աւ քիյէ քո տէ դա նէպու
 21 պըքը: Փէթըռոս ուիա պը տիթընէ կօ ժը իսա-
 22 դա. իշա՛ Բապպ լէ ուիա տէ չը պըքը: Ու
 իսա կօ ժէռա. իշըքը էզ պը խուազըմ քո ա-
 ուի պը մինը հաթա քո էզ պէմ, ժը դաճա չը.
 23 դու լը բէյ մըն ուրը: Աուա սէօզա հան լը նամ
 պրէյան ոառու, ու ուան շըպանտըն քո աւ շա-
 կըրտ հէնի տէ նա մըրը, լաքին իսա ժէռա նա
 կօ էրքը տէ նա մըրը, լէ էրքը էզ պը խուազըմ
 քո աուի պըմինը հաթա քո էզ պէմ, ժը դա-
 ճա չը:
 24 Ուիա աւ շակըրտէ քո շահատէթ տըքը լը
 սէր դըշդէդ հանա քո նըվիսանտ ժի դըշդէդ
 հանա, ու էմ տը զանըն քո շահատիթիյէ ուի
 25 ոաստ է: Համա հէնի փըռ դըշդ ժի հէնը,
 քո իսա քըր, քո էրքը աուան եէքա եէք պը
 հաթա նըվիսանտըն, աւ հաթը նըվիսանտըն
 քըթէպան թախմին տըքըմ տընէ ժի պառնա
 պու լը էքէ չուներնուա:

~~CB53-106-1087~~

Bible. N.T. Kurdish-Kurman-
ji
The Gospels in Kurdish.

~~CB53-106-105~~

